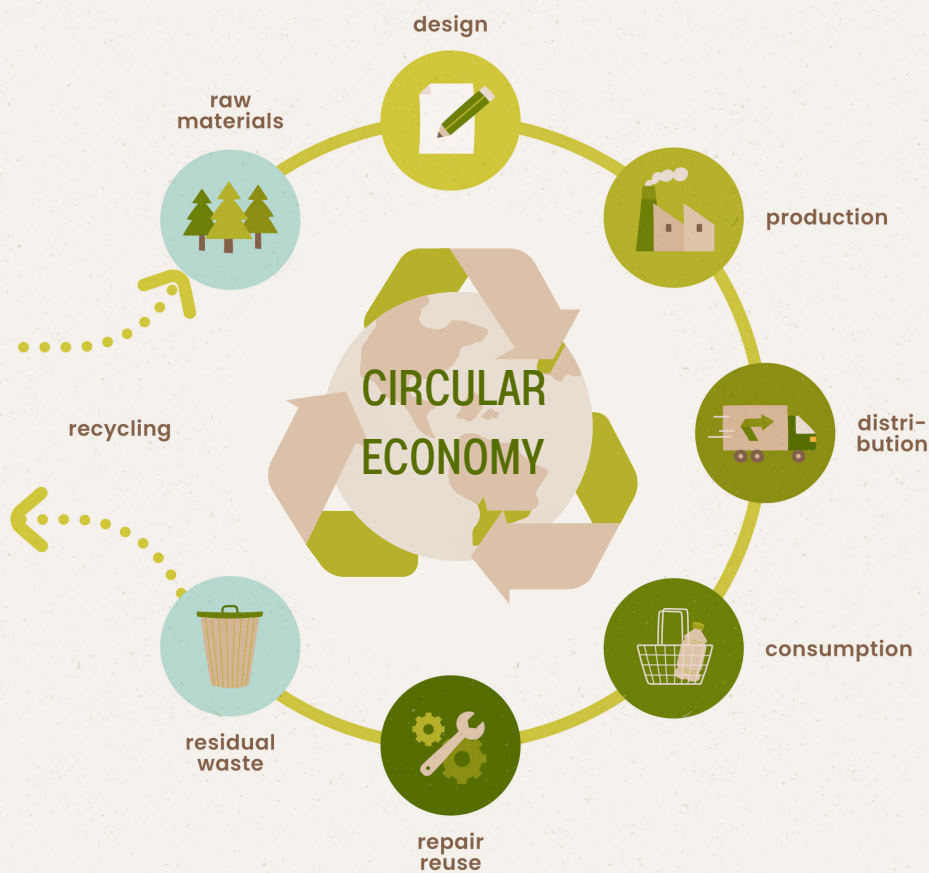

โครงการศึกษาเพื่อจัดทำนโยบายสาธารณะ ปฏิรูประบบการจัดการขยะและส่งเสริม เศรษฐกิจหมุนเวียน (ระยะที่ 2)

เล่มที่ 2 การศึกษาและจัดทำร่างกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

เสนอ

มูลนิธิบูรณะนิเวศ

แผนงานสนับสนุนการปฏิรูประบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
ภายใต้ทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤษภาคม 2566

รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์
โครงการศึกษาเพื่อจัดทำนโยบายสาธารณะปฏิรูประบบการจัดการขยะ
และส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (ระยะที่ 2)
เล่มที่ 2

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พฤษภาคม 2566

คณะผู้วิจัย

ดร.สุจิตรา วาสนาดำรงดี
ผศ.ดร.ปิติ เอี่ยมจำรูญลาภ
อ.ดร.ฤทธิรักษ์ กัลยาณภัทรศิษฐ์
อ.อริศรา เหล็กคำ
ผศ.ดร.อรัชมน พิเชฐวรกุล
อ.พรพล เทศทอง
นางพัทธยาพร อุโนโรจน์

นายภัทรพล ตูลารักษ์
นางสาวกวีดา ศรีเมือง
นางสาวพลาพร สุขมา
นางสาวสิริมนต์ ฉันทกุลวณิช
นางสาวอภิญา จันทะคาด
นางสาวดุขตี ดุษฎีพานิชย์
นางสาวกฤษติกา ศรีเจริญ

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม สำนักวิชาวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
นักวิชาการสิ่งแวดล้อม
ผู้ช่วยวิจัย
ผู้ช่วยวิจัย
ผู้ช่วยวิจัย
ผู้ช่วยวิจัย
ผู้ช่วยวิจัย
ผู้ช่วยวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล.....	1-1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา.....	1-2
1.3 ระยะเวลาและแผนดำเนินโครงการ.....	1-3
บทที่ 2 ทบทวนนโยบาย กฎหมายและวิเคราะห์ช่องว่างของกฎหมาย.....	2-1
2.1 นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ขยะพลาสติกและขยะ บรรจุภัณฑ์.....	2-1
2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ขยะพลาสติกและขยะบรรจุภัณฑ์.....	2-8
2.3 วิเคราะห์ช่องว่างทางกฎหมาย.....	2-16
บทที่ 3 นโยบายและกฎหมาย EPR ต่างประเทศ และข้อเสนอสำหรับประเทศไทย.....	3-1
3.1 นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศฝรั่งเศส.....	3-1
3.2 นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศแอฟริกาใต้.....	3-24
3.3 นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศญี่ปุ่น.....	3-53
3.4 นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศอินโดนีเซีย.....	3-66
3.5 บทสังเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายและข้อเสนอสำหรับประเทศไทย.....	3-89
บทที่ 4 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและการปรับปรุงข้อเสนอกฎหมาย.....	4-1
4.1 การเก็บข้อมูล.....	4-1
4.2 ผลการสัมภาษณ์.....	4-2
4.3 การปรับปรุงข้อเสนอเชิงกฎหมาย ครั้งที่ 1 (หลังการสัมภาษณ์)	4-11
4.4 การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ 1.....	4-31
4.5 การปรับปรุงข้อเสนอเชิงกฎหมาย ครั้งที่ 2.....	4-54
บทที่ 5 ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน.....	5-1
บทที่ 6 การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย.....	6-1
6.1 การวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย.....	6-1
ภาคผนวก	
ภาคผนวก 1 สรุปประมวลกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ EPR ที่มีผลบังคับใช้ปัจจุบันของประเทศ ฝรั่งเศส.....	ผ-1
ภาคผนวก 2 กฎหมาย EPR ในประเทศแอฟริกาใต้.....	ผ-16
ภาคผนวก 3 กฎหมาย EPR ของประเทศญี่ปุ่น.....	ผ-43
ภาคผนวก 4 กฎหมาย EPR ของประเทศอินโดนีเซีย.....	ผ-64
ภาคผนวก 5 การสัมภาษณ์เชิงลึก.....	ผ-75

สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
3-1	ประเภทของ EPR ที่ผู้ผลิตในฝรั่งเศสเข้าร่วมตั้งแต่ปี 1993 จนถึงปัจจุบัน และประเภทของ EPR ที่จะมีขึ้นในอนาคต.....	3-2
3-2	อัตราของขยะประเภทบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือนและวิธีการคำนวณ 2021.....	3-15
3-3	อัตราของขยะประเภทกระดาษและวิธีการคำนวณ 2021.....	3-15
3-4	ขวดแชมเปญหนึ่งขวดมีค่าเท่ากับ 1 UVC กับ 3 บรรจุภัณฑ์ คือ ขวด+จุกไม้+อลูมิเนียมที่ใช้ปิดฝาขวด.....	3-16
3-5	ขวดยาหนึ่งขวดค่าเท่ากับ 1 UVC กับ 3 บรรจุภัณฑ์ คือ ขวดแก้ว+กล่องกระดาษบรรจุขวดยา+ฝาขวดยา.....	3-16
3-6	วิธีการคำนวณ UVC.....	3-17
3-7	ตัวอย่างการคำนวณ UVC.....	3-17
3-8	โลโก้ TRIMAN และโลโก้ Point vert.....	3-21
3-9	คำนิยามของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นตามแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิตของประเทศอินโดนีเซีย.....	3-71
3-10	แผนภาพระบบการบริหารจัดการลดขยะภายใต้หลักความรับผิดชอบต่อเพิ่มขึ้นของผู้ผลิตของประเทศอินโดนีเซีย.....	3-73
3-11	แผนภาพการจัดการบรรจุภัณฑ์ของ IPRO ของอินโดนีเซียในห่วงโซ่อุปทาน.....	3-87
4-1	ข้อเสนอระบบ EPR จัดการบรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย.....	4-32
4-2	ประชาสัมพันธ์การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น.....	4-33
4-3	การประชุมรับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2565.....	4-54
6-1	เปรียบเทียบอัตราการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วมาแปรใช้ใหม่	6-5
6-2	ประเทศที่มีนโยบายและกฎหมายให้ผู้ผลิตเป็นผู้รับผิดชอบต่อจัดการบรรจุภัณฑ์ใช้แล้ว....	6-6

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3-1	หลักการคิดค่าธรรมเนียมของบรรจุภัณฑ์.....	3-12
3-2	ประเภทของผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หีบห่อผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตที่เข้าร่วมจัดทำแผนลดขยะ ภายใต้หลัก EPR ของประเทศอินโดนีเซียจะต้องดำเนินการลดขยะ.....	3-74
4-1	รายชื่อองค์กร/หน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์และให้ความคิดเห็น.....	4-1
4-2	ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย.....	4-4
4-3	ข้อเสนอเชิงกฎหมายสำหรับประเทศไทยโดยเปรียบเทียบกับกฎหมายในต่างประเทศ.....	4-11
4-4	สรุปข้อเสนอเชิงกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR สำหรับ ประเทศไทย.....	4-62
4-5	สรุปความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ.	4-78
ผ-1	สรุปลำดับการออกกฎหมาย EPR แอฟริกาใต้.....	ผ-16
ผ-2	ตารางรายการอ้างอิงกฎหมาย EPR แอฟริกาใต้.....	ผ-17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ขยะมูลฝอยเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ทั่วโลกเผชิญร่วมกัน โดยประเทศไทยมีขยะมูลฝอยสะสมตกค้างจากในอดีตและมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้นในปี พ.ศ. 2563-2564 ที่ปริมาณขยะลดลงอันเนื่องมาจากมาตรการควบคุมการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แต่หลังสถานการณ์การระบาดเริ่มคลี่คลายในปี 2565 และการเร่งกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว คาดการณ์ได้ว่า ปริมาณขยะมูลฝอยจะกลับมาเพิ่มขึ้นอย่างมากดังเช่นปี 2562 ที่ปริมาณขยะมูลฝอยสูงถึง 28.71 ล้านตัน โดยขยะบรรจุภัณฑ์เป็นขยะมีสัดส่วนค่อนข้างมากในขยะมูลฝอยชุมชน รองจากขยะอาหาร ผลการสำรวจองค์ประกอบขยะมูลฝอย ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ปี 2564 พบว่า มีขยะรีไซเคิล (กระดาษ พลาสติก โลหะและแก้ว) ถึงร้อยละ 39.9 และขยะอาหารและขยะจากสวนที่สามารถนำไปหมักทำปุ๋ยได้ร้อยละ 47.8 ในส่วนของขยะบรรจุภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้นพบว่า ผู้ผลิตหันมาใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกเพิ่มขึ้นอย่างมากในขณะที่พลาสติกที่กลายเป็นขยะนั้นกลับมีอัตราการรีไซเคิลค่อนข้างต่ำมาก เช่นเดียวกับบรรจุภัณฑ์ที่มีวัสดุผสมหรือวัสดุหลายชั้น (multi-layer packaging) ดังเช่น กล่องเครื่องดื่ม ของพลาสติกที่เคลือบอะลูมิเนียมพอยล์ ซึ่งยากต่อการรีไซเคิล ทำให้บรรจุภัณฑ์พลาสติกและบรรจุภัณฑ์ที่มีวัสดุผสมส่วนใหญ่ไปจบที่สถานที่กำจัดขยะและบางส่วนตกค้างรั่วไหลสู่สิ่งแวดล้อมสร้างผลกระทบต่อระบบนิเวศ (กรมควบคุมมลพิษ, 2565ข)

ทางการบริหารจัดการขยะของประเทศไทยยังคงเป็นไปตามแนวคิดดั้งเดิมของระบบเศรษฐกิจเส้นตรง (linear economy) ที่กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีหน้าที่เก็บ ขน และกำจัดขยะในท้องที่ของตนเอง ซึ่งในภาพรวมอปท.ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และขาดการส่งเสริมแหล่งกำเนิดให้มีการลดการสร้างขยะและคัดแยกขยะที่ต้นทางอย่างเป็นระบบ อีกทั้งอปท. ยังไม่สามารถบริหารจัดการขยะที่ปลายทางได้อย่างถูกต้องปลอดภัยได้ ดังจะเห็นได้จากรายงานสถานการณ์มลพิษ ปี 2564 ที่พบว่า สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่มีการจัดการอย่างถูกต้องนั้นมีเพียงร้อยละ 6 (116 แห่ง) จากสถานที่กำจัดขยะที่เปิดดำเนินการ 2,137 แห่ง (กรมควบคุมมลพิษ, 2565ก)

การแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยจึงต้องเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ประชาชน และภาคธุรกิจ ปัจจุบันหลายประเทศได้นำแนวคิดเรื่อง “หลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต” (Extended Producer Responsibility: EPR) ที่กำหนดให้ผู้ผลิตมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ของตนเองที่นำออกสู่ตลาดตลอดวัฏจักรชีวิตบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์นั้น มาแก้ไขปัญหาขยะควบคู่ไปกับการนำทรัพยากรกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยการออกเป็นกฎหมาย EPR เพื่อส่งเสริมให้มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเอื้อต่อการนำกลับมาใช้ใหม่ และสร้างระบบรับคืนขยะบรรจุภัณฑ์จากผู้บริโภคโดยผู้ผลิตเองหรือองค์กรตัวแทนผู้ผลิตที่อาจจะทำความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ผู้จัดจำหน่ายและผู้เก็บรวบรวมขยะ ช่วยลดการรั่วไหลของขยะบรรจุภัณฑ์สู่สิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันประเทศไทยได้รับหลักการ EPR มาใช้ร่วมกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการขยะของประเทศไทย ดังเช่น นโยบายและแผนปฏิบัติการ BCG Model 2021-2027 ของกระทรวงอุดมศึกษาฯ รวมทั้งร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565-2570) และร่างแผนปฏิบัติการด้าน

การจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ของกรมควบคุมมลพิษยังได้ระบุถึงหลักการ EPR และมีข้อเสนอเชิงมาตรการที่จะพัฒนากฎหมายส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่นำหลักการ EPR มาใช้ในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์

นอกจากนี้ ในส่วนของภาคเอกชน ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2564 เป็นต้นมา เริ่มเห็นความเคลื่อนไหวของภาคเอกชนในการผลักดันหลักการ EPR มากขึ้น ดังจะเห็นได้จากสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม (TIPMSE) ภายใต้สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้มีการพัฒนาโครงการนำร่อง EPR บรรจุภัณฑ์ในจังหวัดชลบุรี TIPMSE ยังได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการพัฒนาโครงการวิจัยรองรับระบบ EPR ในอนาคต โดยศึกษาวิเคราะห์การไหลของวัสดุ (Material flow analysis) ของบรรจุภัณฑ์ 5 ประเภท วิเคราะห์ต้นทุนตลอดห่วงโซ่คุณค่าบรรจุภัณฑ์และประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ทั้ง 5 ประเภทเพื่อเป็นข้อมูลฐานสำหรับการพัฒนาระบบ EPR ระดับประเทศ (GIZ, 2022)

รายงานฉบับนี้เป็นการจัดทำร่างกฎหมาย EPR สำหรับประเทศไทย โดยเริ่มศึกษาจากกฎหมาย EPR ของต่างประเทศจำนวน 4 ประเทศ ประกอบด้วย 1) ประเทศฝรั่งเศส 2) ประเทศแอฟริกาใต้ 3) ประเทศญี่ปุ่น และ 4) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เพื่อนำมาเป็นแนวทางร่างกฎหมาย EPR ของประเทศไทย ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์กรอบนโยบายและกฎหมายที่มีอยู่ รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียต่อแนวคิดจัดทำร่างกฎหมายฉบับนี้ และจัดทำร่างกฎหมาย EPR เพื่อนำไปรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียอีกครั้งเพื่อให้ได้ร่างกฎหมายที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียและเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 ศึกษาทบทวนนโยบาย กฎหมาย และองค์กรที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ที่นำหลักการ EPR มาใช้

1.2.2 ศึกษาทบทวนนโยบาย และกฎหมายของประเทศไทยในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์

1.2.3 ยกร่างพระราชบัญญัติการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนที่ใช้หลักการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) (หรือกฎหมายลำดัดบรอง) ซึ่งมาจากการศึกษาวิจัยทางวิชาการเปรียบเทียบกฎหมายของต่างประเทศและกระบวนการปรึกษาหารือกับผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

1.3 ระยะเวลาและแผนดำเนินงานโครงการ ช่วงเดือนมิถุนายน 2565-พฤษภาคม 2566

แผนงานการดำเนินงาน	เดือน												
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	
1) ศึกษาทบทวนนโยบายกฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศ													
2) ศึกษาทบทวนนโยบาย และกฎหมายของประเทศไทยในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง													
3) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดแนวทางในการร่างกฎหมาย													
4) จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อกำหนดแนวทางในการร่างกฎหมาย													
5) กำหนดแนวทางการร่างกฎหมาย													
6) ยกร่างกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์													
7) รับฟังความคิดเห็น/เสนอร่างกฎหมายต่อผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้มีส่วนได้เสียพิจารณาให้ความคิดเห็น (แบบสำรวจ)													
8) ปรับปรุงร่างกฎหมายตามความเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย													
9) การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย													
10) ส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์													

บทที่ 2

ทบทวนนโยบาย กฎหมายและวิเคราะห์ช่องว่างของกฎหมาย

2.1 นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ขยะพลาสติกและขยะบรรจุภัณฑ์

นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ขยะพลาสติกและขยะบรรจุภัณฑ์ในช่วงปีพ.ศ. 2565 ได้แก่ ร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565-2570) ซึ่งต่อเนื่องมาจากแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564) ร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ต่อจากแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563-2565) และ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561-2573 แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” รวมทั้งนโยบาย แผนยุทธศาสตร์และคณะกรรมการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 ร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565-2570)

ปัจจุบัน กรมควบคุมมลพิษอยู่ระหว่างการจัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565-2570) ต่อจากแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศที่สิ้นสุดแผนฯ ในปี 2564 ซึ่งแผนแม่บทฯ มุ่งเน้นการจัดการขยะที่ปลายทางของ อปท. โดยแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 ต้องการยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ต้นทางตามวัฏจักรชีวิต ผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันการเกิดขยะ ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัด ขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)(กรมควบคุมมลพิษ, 2565ข)

แผนปฏิบัติการฯ กำหนดหลักการจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ 5 หลักการ ได้แก่

- 1) **แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model)** ประกอบด้วย (1) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมยุคใหม่ มาพัฒนาต่อยอดพื้นฐานด้านทรัพยากรชีวภาพหรือผลผลิตทางการเกษตรเพื่อยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต เช่น การพัฒนาพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (compostable plastic) ผลิตภัณฑ์ทดแทน พลาสติกจากวัสดุธรรมชาติ (2) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นการนำทรัพยากรหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์ไปแล้วหมุนเวียนกลับมาแปรรูปในกระบวนการผลิตอีกครั้ง (3) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เป็นการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 2) **หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle)** ประกอบด้วย การลดการใช้ (Reduce) ที่แหล่งกำเนิด ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การผลิต และการบริโภค การลดปริมาณการใช้ลงเหลือใช้เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยง การใช้อย่างฟุ่มเฟือยเพื่อลดการสูญเสียและลดปริมาณขยะให้มากที่สุด การใช้ซ้ำ (Reuse) โดยการนำขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพ และการนำมา แปรรูปใช้ใหม่ (Recycle) เป็นการนำ

ขยะรีไซเคิล ขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้นำมาแปรรูปเป็นวัตถุดิบ ในกระบวนการผลิตหรือผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่

- 3) **หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP: Polluter Pays Principles)** โดยการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ก่อมลพิษหรือผู้ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและแรงจูงใจให้เกิดการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย
- 4) **การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership)** โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามารับรู้และมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ตั้งแต่การผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การบริโภคและ การจัดการ ฌ ปลายทาง การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการขยะ
- 5) **การขยายขอบเขตความรับผิดชอบ ประกอบด้วย (1) ความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR)** โดยให้ผู้ผลิตรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิตตั้งแต่การผลิตจนเกิดเป็นของเสีย ขยะ หรือซากผลิตภัณฑ์ซึ่งอาจร่วมรับผิดชอบในการจ่ายค่าธรรมเนียมจัดการผลิตภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์/ซากบรรจุภัณฑ์เพื่อนำกลับไปใช้ซ้ำ การรีไซเคิล และการบำบัดกำจัดอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม การปรับเปลี่ยนรูปแบบการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (2) **ความรับผิดชอบของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR)** โดยสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภคให้มีส่วนร่วมตั้งแต่การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การคัดแยก การนำส่งหรือขายคืนซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้กับผู้จัดจำหน่าย ศูนย์รับคืน เครื่องขายรับคืนหรือโรงงานที่ให้บริการจัดการซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์

จะเห็นได้ว่า แผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ 2 นี้ได้บรรจุหลักการสนับสนุนกลไก EPR รวมทั้งหลักการ EPR ไว้อย่างชัดเจนและได้ระบุหลักการ ECR เพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องความรับผิดชอบของผู้บริโภคเช่นเดียวกัน

แผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) ได้กำหนดเป้าหมายภายในปี 2570 มี 6 ตัวชี้วัดซึ่งรวมถึงเป้าหมายการนำขยะบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ประโยชน์ซึ่งเป็นข้อมูลประกอบในการกำหนดเป้าหมายของร่างกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ได้ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายในส่วนของการบรรจุภัณฑ์ประเภทกล่องเครื่องดื่มและเป้าหมายที่เสนอสำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่กำหนดไว้ที่ 100% ภายในปีพ.ศ. 2570

2.1.2 แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563-2565) และร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570)

จากที่ประเทศไทยและบางประเทศในอาเซียนได้ถูกจัดอันดับประเทศลำดับต้นๆ ของโลกที่เป็นแหล่งสำคัญของขยะพลาสติกในทะเลและปัญหาขยะพลาสติกกำลังเป็นปัญหาใหญ่ของนานาประเทศทั่วโลก รัฐบาลได้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหามลพิษพลาสติก นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการ เมื่อวันที่ 17 เมษายน 2561 ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ร่วมกับทุกภาคส่วนเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกแบบบูรณาการ โดย ทส. ได้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกรมควบคุมมลพิษในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ

ได้จัดทำ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. 2561-2573 และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563-2565) เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกของประเทศ

แผนปฏิบัติการฯ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2563-2565) ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2564 กำหนดเป้าหมายการจัดการจัดการขยะพลาสติก 2 เป้าหมาย ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 การลด เลิกใช้พลาสติก ร้อยละ 100 ของพลาสติกเป้าหมายด้วยการใช้ผลิตภัณฑ์อื่นที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมทดแทน ภายในปีพ.ศ. 2565 พลาสติกเป้าหมาย คือ พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว 4 ชนิด¹ ส่วนเป้าหมายที่ 2 การนำพลาสติกเป้าหมายในประเทศกลับไปใช้ประโยชน์เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปีพ.ศ. 2565 โดยพลาสติกเป้าหมาย 7 ชนิด²

แม้แผนปฏิบัติการฯ ได้ระบุถึง “หลักการผู้ผลิตมีส่วนร่วม” ในการจัดการขยะพลาสติก ตามหลักการ EPR (หรือในบางครั้ง ใช้คำว่า “Responsible Consumption and Production”) แต่กลับไม่ปรากฏแผนงาน/โครงการเกี่ยวกับ EPR เป็นการเฉพาะ อย่งไรก็ดี ได้มีการระบุการพัฒนากฎหมายเฉพาะเพื่อใช้ในการบริหารการจัดการขยะพลาสติก

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่เสนอโดยกรมควบคุมมลพิษที่มีการนำเสนอในที่ประชุมคณะทำงานด้านการพัฒนาการจัดการพลาสติกและขยะอิเล็กทรอนิกส์ ครั้งที่ 3/2565 วันที่ 9 กันยายน 2565 (กรมควบคุมมลพิษ, 2565ค) ระบุถึงความต้องการยกระดับการบริหารจัดการขยะพลาสติกให้ดีขึ้นกว่าเดิม และขับเคลื่อนการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ต้นทางตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันการเกิดขยะพลาสติก ตั้งแต่การออกแบบ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการเลือกใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ซ้ำและเรียกคืนกลับไปรีไซเคิล การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง มุ่งเน้นการนำหลักการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) มาใช้ในการจัดการบรรจุภัณฑ์พลาสติก เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุด ทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

แผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “ก้าวสู่การจัดการพลาสติกที่ยั่งยืนด้วยหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน (Moving Towards Sustainable Plastic Management by Circular Economy) แสดงให้เห็นว่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เห็นความสำคัญของหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียนในการแก้ไขปัญหาขยะพลาสติกอย่างยั่งยืนและเป็นการจัดทำแผนฯ ที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ BCG ที่เสนอโดยกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ภายใต้แผนปฏิบัติการฯ นี้ได้กำหนด**กรอบแนวคิด** คือการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ (The Waste Management Hierarchy) และการบริหารจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Management Approach) โดยมีมาตรการและแนวทางการจัดการที่ครอบคลุมตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การจัดจำหน่าย การบริโภค การคัดแยก การนำกลับมารีไซเคิล และการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

¹ ได้แก่ 1) ถุงพลาสติกหูหิ้ว ความหนาน้อยกว่า 36 ไมครอน 2) กล่องโฟมบรรจุอาหาร ไม่รวมถึงโฟมที่ใช้กันกระแทก 3) แก้วพลาสติก ความหนาน้อยกว่า 100 ไมครอน 4) หลอดพลาสติก ยกเว้นการใช้กรณีจำเป็น ได้แก่ การใช้ในเด็ก คนชราและผู้ป่วย

² ได้แก่ 1) ถุงพลาสติกหูหิ้ว 2) บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียว 3) ขวดพลาสติก 4) ฝาขวด 5) แก้วพลาสติก 6) ถาด/กล่องอาหาร 7) ซ้อน/ส้ม/มีด

สำหรับมาตรการในการจัดการ ณ ต้นทาง ตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-design) การผลิต และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม แผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย ในการร่วมรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตน ตลอดวัฏจักรชีวิตตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (EPR) ในการจัดการขยะพลาสติก ส่วนการจัดการ ณ กลางทาง ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค โดยการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้สินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่สามารถใช้ซ้ำ การเรียกคืนกลับไปรีไซเคิลโดยผู้ประกอบการ การลดหรืองดใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ การสร้างกลไกการคัดแยกขยะ ณ ต้นทาง ที่สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะ ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material Recovery) และพลังงาน (Energy Recovery) ทำให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final Disposal) ส่วนการจัดการ ณ ปลายทาง ใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยผสมผสาน (Integrated Solid Waste Management) โดยจัดให้มีระบบกำจัดแบบผสมผสานโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ก่อนการฝังกลบขั้นสุดท้าย เช่น ระบบคัดแยกและนำกลับคืนวัสดุรีไซเคิล การเผาเพื่อผลิตพลังงาน การหมักปุ๋ย เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด

แผนปฏิบัติการฯ ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะพลาสติก เพื่อสนับสนุนให้การจัดการขยะพลาสติกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ (1) รูปแบบความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) (2) มาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติก (ภาคบังคับ) (3) หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติ (Guideline/Agreement) การออกแบบผลิตภัณฑ์ (4) สัญลักษณ์ประเภทผลิตภัณฑ์พลาสติก (Eco Mark) (5) มาตรฐานและระบบการรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์พลาสติกรีไซเคิล (PCR Mark) (6) มาตรฐานและคุณลักษณะเศษพลาสติก (7) Digital Platform Recycle (8) รายการสินค้าสีเขียว (Green Product) ในระบบการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว (Green Procurement) (9) ผลงานวิจัยและพัฒนาตามหัวข้อที่กำหนด และ (10) ฐานข้อมูลพลาสติกของประเทศ (ฐานข้อมูลกลาง)

เป้าหมายการดำเนินการจัดการขยะพลาสติกตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) ประกอบด้วย 4 เป้าหมาย และ 4 มาตรการ ดังนี้

เป้าหมายการดำเนินการจัดการขยะพลาสติก ได้แก่

- เป้าหมายที่ 1 ปริมาณขยะพลาสติกเข้าสู่ระบบฝังกลบขยะ ไม่เกินร้อยละ 22 ภายในปี พ.ศ. 2570
- เป้าหมายที่ 2 ผลิตภัณฑ์พลาสติกเป้าหมายเข้าสู่ระบบรีไซเคิล ร้อยละ 100 ภายในปี พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) ถุงพลาสติกหูหิ้ว (2) บรรจุภัณฑ์ฟิล์มพลาสติกชั้นเดียว (HDPE, LL/LDPE) (3) ขวดพลาสติก (ทุกชนิด) (4) ฝาขวด (5) ถ้วย/แก้วพลาสติก
- เป้าหมายที่ 3 ลดปริมาณขยะพลาสติกที่มีโอกาสหลุดรอดลงสู่ทะเล ร้อยละ 50 ภายในปี 2570
- เป้าหมายที่ 4 มีเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะพลาสติกตามที่กำหนดในแผนปฏิบัติการ มาตรการด้านการจัดการขยะพลาสติก ได้แก่
 - มาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
 - มาตรการที่ 2 การลดขยะพลาสติกในขั้นตอนการบริโภค
 - มาตรการที่ 3 การจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค
 - มาตรการที่ 4 การจัดการขยะพลาสติกในทะเล

2.1.3 แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด”

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” จัดทำขึ้นโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ประจำปีทุกปีเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2559-2564 และปัจจุบัน ได้จัดทำแผนปฏิบัติการฯ ที่สอดคล้องกับ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565-2570) โดยแผนปฏิบัติการฉบับนี้มุ่งเน้นการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชน การจัดการขยะอันตรายชุมชน การผลักดันการดำเนินการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดการขยะติดเชื้อในชุมชนในช่วงสถานการณ์การระบาดของของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

เป้าประสงค์ของแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2565 มีดังนี้

- 1) ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นและได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
- 2) ขยะอันตรายครัวเรือนได้รับการบริหารจัดการและนำไปใช้ประโยชน์
- 3) ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น และส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน
- 4) ขยะอันตรายชุมชนได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
- 5) ขยะติดเชื้อในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น
- 6) ประชาชนในพื้นที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น
- 7) อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) มีกิจกรรมที่ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมและพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน
- 8) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการขับเคลื่อนหน่วยงานตามแผนฯ นั้นกระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้จัดทำแผนรณรงค์ “แยกก่อนทิ้ง” ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และเพื่อสร้างแรงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยให้จังหวัด อำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชนในทุกครัวเรือนร่วมดำเนินการตามแผน นอกจากนี้ในส่วนมาตรการการจัดการขยะพลาสติก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- (1) การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการคัดแยก/รวบรวมขยะภายใต้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
 - (2) ส่งเสริมให้เกิดหน่วยคัดแยกขยะรีไซเคิลออกจากขยะอินทรีย์ในระดับชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะพลาสติกและขยะรีไซเคิลอื่น ๆ
 - (3) การวางระบบและโครงสร้างพื้นฐานในการคัดแยกและจัดการขยะแบบครบวงจรในทุกพื้นที่
- นอกจากนี้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มีคำสั่งที่ 1/2564 แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยบนเกาะ เพื่อจัดทำรายงานมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการ

3 ได้ระบุถึง “สาขาเศรษฐกิจหมุนเวียน” ระบุเป้าหมายการประยุกต์ใช้หลักคิดของเศรษฐกิจหมุนเวียนเป็นพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนด้วยการลดการใช้ทรัพยากรในการพัฒนาเศรษฐกิจ (Closing the Loop) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม (Combating Climate Change and Pollution Reduction; Transition to Sustainable Society) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างการเติบโตของเศรษฐกิจแนวใหม่ (Creating New Economy Growth) ต่อยอดจากของเหลือทิ้งในกระบวนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) ภายใต้ 3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ พลาสติกครบวงจร เกษตรและอาหาร และวัสดุก่อสร้าง โดยมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

- 1) การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยโอกาสการลงทุนและการสร้างตลาดด้วยโมเดลธุรกิจเศรษฐกิจหมุนเวียน
- 2) การส่งเสริมงานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้เกิดการคิดค้นผลิตภัณฑ์และบริการใหม่จากการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่
- 3) การพัฒนาแพลตฟอร์มและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ
- 4) การสร้างระบบกลไกการบริหารจัดการที่เอื้ออำนวยต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนของประเทศ
- 5) การสร้างกำลังคนที่มีความรู้และความเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมหรือหลักสูตร รวมทั้งสร้างความตระหนักในการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นได้ว่า การขยายตลาดเศรษฐกิจหมุนเวียนภายในประเทศตามแนวทางที่ 4 เป็นความท้าทายสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งต้องอาศัยทั้งการสนับสนุนจากรัฐ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การนำระบบภาชีสิ่งแวดล้อมมาใช้ การกำหนดมาตรการที่ช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ BCG ในส่วนของเศรษฐกิจหมุนเวียน ได้กำหนดโครงการสำคัญ (Big rock) ได้แก่

- 1) โครงการการจัดการขยะพลาสติกครบวงจร แยก รวบรวม จัดเก็บ หมุนเวียน ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้มีการนำมาใช้ซ้ำ
- 2) โครงการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลการลดการสูญเสียอาหารและขยะอาหารระดับชาติ
- 3) โครงการการพัฒนาและประยุกต์เศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อการก่อสร้างและสิ่งแวดล้อมสรรค์สร้าง (Built Environment)

เป็นที่สังเกตว่า แผนยุทธศาสตร์ BCG ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาขยะพลาสติกอย่างครบวงจร โดยตระหนักว่ามาตรการทางกฎหมายที่ใช้หลักการ EPR ว่าจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะแก้ปัญหาขยะบรรจุภัณฑ์โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์พลาสติกและจะช่วยปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจไปสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

- ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ใช้ศักยภาพของพื้นที่โดยการระเบิดจากภายใน เน้น ‘ความหลากหลายทางชีวภาพ’ และ ‘ความหลากหลายทางวัฒนธรรม’ ยกระดับมูลค่าในห่วงโซการผลิตสินค้าและบริการให้มีมูลค่าสูงขึ้น

- ยุทธศาสตร์ที่ 3: ยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ด้วยความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แบบ ‘ทำน้อยได้มาก’

- ยุทธศาสตร์ที่ 4: เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก สร้างภูมิคุ้มกันและความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างเท่าทันเพื่อบรรเทาผลกระทบ

2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ขยะพลาสติกและขยะบรรจุภัณฑ์

ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์เป็นการเฉพาะ แต่มีกฎหมายว่าด้วยการจัดการขยะมูลฝอยตามกฎหมายสาธารณสุขและกฎหมายรักษาความสะอาดฯ ที่ครอบคลุมขยะบรรจุภัณฑ์ แต่มุมมองของกฎหมายขยะของไทยยังคงเป็นลักษณะที่มอง “ขยะบรรจุภัณฑ์” รวมทั้งขยะประเภทอื่น ๆ เป็น “ขยะ” ที่ต้องนำไปกำจัดอย่างถูกหลักสุขลักษณะ แต่มีได้มองว่าเป็น “วัสดุ” หรือ “ทรัพยากร” ที่ควรมีการจัดระบบคัดแยกที่ต้นทางและจัดเก็บแบบแยกประเภทเพื่อนำวัสดุเข้าสู่ระบบการหมุนเวียนทรัพยากร แม้ในทางปฏิบัติ มีกลุ่มชาเล้งและร้านรับซื้อของเก่าได้ดำเนินการรับซื้อวัสดุรีไซเคิลที่มีมูลค่าตลาดอยู่ แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกประเภทบรรจุภัณฑ์และไม่มีมาตรการจูงใจให้รับซื้อหรือเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่ารีไซเคิลต่ำ จึงก่อให้เกิดปัญหาการตกค้างรั่วไหลของขยะบรรจุภัณฑ์ในสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะกลุ่มบรรจุภัณฑ์พลาสติก กล่องเครื่องดื่มและขวดแก้วขนาดเล็กที่ใช้ครั้งเดียว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และกฎหมายลูกบท

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดทั่วไปในพื้นที่สาธารณะของประเทศ เช่น การรักษาความสะอาด การห้ามทิ้งขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลและการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ โดยมุ่งเน้นไปที่การห้ามปรามเพื่อมิให้มีผู้ใดกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดความสกปรกหรือไม่เป็นระเบียบในที่สาธารณะและสถานสาธารณะโดยการกำหนดโทษทางอาญาไว้ตั้งแต่การปรับไม่เกิน 500 บาท (มาตรา 52) ไปจนถึงโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน (มาตรา 58) (ฤทธิภักดิ์ และ ญัฐกร, 2563) ในส่วนของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยนั้น ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 โดยเพิ่มเติมหมวด 3/1 การจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเพื่อกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการมูลฝอยชุมชนและให้กระทรวงมหาดไทยเข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยชุมชนในอีกหลายประการ กระทรวงมหาดไทยจึงได้มีการออกกฎหมายลำดับรองหรือหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้ในการจัดการมูลฝอยชุมชนได้

พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีสาระสำคัญ คือ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องมีอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด อันได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา มีอำนาจหน้าที่ในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตพื้นที่ของตนเอง (มาตรา 34/1 วรรคหนึ่ง) ซึ่งถือว่าในเรื่องการ “เก็บและขนมูลฝอย” เป็นอำนาจหน้าที่พื้นฐานเพิ่มเติมจากกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. อำนาจในการมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการในเรื่องดังกล่าวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ (มาตรา 34/1 วรรคสอง) ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด โดยในกรณีที่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับมอบหมายจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นให้เป็นผู้ดำเนินการดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นการทำกิจการนอกเขตพื้นที่ของตนเอง (มาตรา 34/1 วรรคสี่)

3. อำนาจในการนำสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปใช้หรือหาประโยชน์ได้ด้วย (มาตรา 34/1 วรรคสาม) เช่น ขาย หรือแปรรูปเป็นสินค้าอื่นและจำหน่ายเพื่อหารายได้ ซึ่งอำนาจในส่วนนี้นอกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของพื้นที่ที่มีการเก็บขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลเอง หรือหน่วยงานของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น รวมทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่หรือได้รับมอบหมายให้จัดเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยก็มีอำนาจเหล่านี้เช่นกัน

4. หน้าที่ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจากผู้ที่เกี่ยวข้องตามอัตราที่ท้องถิ่นกำหนดซึ่งจะต้องไม่เกินอัตราที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ในกฎกระทรวง (มาตรา 34/1 วรรคห้า) โดยกฎกระทรวงดังกล่าวนี้ยังอยู่ระหว่างการพิจารณาแต่ยังไม่ออกมามีผลบังคับ

5. อำนาจออกใบอนุญาต ให้ผู้ที่ประสงค์จะประกอบกิจการรับเก็บ ขน กำจัดหรือหาประโยชน์จากสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการจากประชาชน (มาตรา 34/2) ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ท้องถิ่นกำหนดในข้อกำหนดท้องถิ่น

6. อำนาจในการออกข้อกำหนดท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยได้ (มาตรา 34/3) อาทิ ได้แก่ 1) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในสถานที่เอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้ เช่น กำหนดปริมาณ ขนาด ภาชนะรองรับของถังขยะ หรือห้องน้ำในตลาดเอกชน 2) กำหนดวิธีการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย 3) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง 4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับผู้ที่ประสงค์จะดำเนินการเก็บ ขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นธุรกิจหรือได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการจากประชาชน

มีข้อสังเกตว่าหากประชาชนธรรมดาที่ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดท้องถิ่นที่ออกจากความในมาตรา 34/3(2) เรื่อง “วิธีการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย” ก็จะไม่มีความผิดโดยตรงตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนั้น หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะให้ข้อกำหนดดังกล่าวนี้มีบทลงโทษจะต้องอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเองในการกำหนดโทษ เช่น พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 หรือพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งกำหนดไว้เท่ากันคือให้กำหนดโทษปรับได้ไม่เกิน 1,000 บาท เป็นต้น (สุทธิรักษ์ และ ญัฐกร, 2563)

2.2.2 กฎหมายลูกบทที่เกี่ยวข้อง

(1) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560

ประกาศฉบับดังกล่าว มีการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ 1. จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้ ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ข้อ 4) และ 2. รณรงค์สร้างความรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ รวมตลอดทั้งเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานให้ประชาชนทราบ (ข้อ 5)

มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย ดังนี้

1. ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยไว้ในที่สาธารณะและสถานสาธารณะให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภท ปริมาณมูลฝอย และกิจกรรมในสถานที่นั้น รวมไปถึงการจัดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่เอกชนที่เปิดให้ประชาชนเข้าไปได้จัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยในสถานที่นั้นด้วย (ข้อ 7) อย่างน้อยที่สุด คือภาชนะรองรับมูลฝอยทั่วไป และมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และจะต้องมีสีเฉพาะสำหรับรองรับมูลฝอยแต่ละประเภท ได้แก่

- สิ้นน้ำเงิน สำหรับมูลฝอยทั่วไป
- สีเขียว สำหรับมูลฝอยอินทรีย์
- สีเหลือง สำหรับมูลฝอยนำกลับมาใช้ใหม่
- สีส้ม สำหรับมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกาศกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บและขนมูลฝอยให้ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร และหากไม่สามารถเก็บมูลฝอยตามประกาศได้ ให้แจ้งผู้ก่อมูลฝอยทราบล่วงหน้าโดยวิธีใดวิธีหนึ่งภายในเวลาอันสมควร (ข้อ 9)

2. ส่วนในการกำจัดมูลฝอย ให้คัดแยกมูลฝอยออกเป็นมูลฝอยที่ย่อยสลายง่าย มูลฝอยที่ย่อยสลายยาก และมูลฝอยที่ไม่ย่อยสลายก่อนนำไปกำจัด และกำจัดให้เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพและคุณสมบัติของมูลฝอยนั้น รวมทั้งระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชนและสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด โดยจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมและสามารถพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย (ข้อ 11) ส่วนวิธีการกำจัดให้ดำเนินการวิธีการใดวิธีการหนึ่ง หรือหลายวิธี อันได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การหมักปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน หรือวิธีอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทยหรือคณะกรรมการจังหวัดกำหนด (ข้อ 12)

มีการกำหนดหลักเกณฑ์การมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐอื่นหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยแทน โดยกฎหมายอนุญาตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือให้เอกชนร่วมหรือดำเนินกิจการเก็บ ขน กำจัดหรือหาประโยชน์จากการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด (ข้อ 13)

มีการกำหนดหน้าที่แก่คณะกรรมการกลางหรือคณะกรรมการจังหวัด โดยทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการรวมกลุ่มของราชการส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (ข้อ 14 วรรคหนึ่ง) ให้คำแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีไม่อาจดำเนินการรวมกลุ่มกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น โดยให้ทำข้อตกลงกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายดำเนินการ (ข้อ 14 วรรคสอง) ให้คำแนะนำในส่วนของการนำมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปดำเนินการใช้ หรือหาประโยชน์ โดยให้คำนึงถึงศักยภาพ ต้นทุน ความคุ้มค่า และประโยชน์ของราชการเป็นสำคัญ (ข้อ 22-23)

มีการกำหนดหลักเกณฑ์และกระบวนการมอบหมายให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการในเรื่องการเก็บ ขนหรือกำจัดมูลฝอยของท้องถิ่น

(2) แนวทางการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0810.5/ว 0263 เรื่องแนวทางการรวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ลงวันที่ 16 มกราคม 2561

แนวทางหนึ่งของกระทรวงมหาดไทยในการจัดการมูลฝอยคือการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมกลุ่มพื้นที่ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) โดยได้มอบหมายให้แต่ละจังหวัดพิจารณา ซึ่งการรวมกลุ่มดังกล่าวนี้มีทั้งสิ้น 324 กลุ่ม แบ่งเป็นการรวมกลุ่มการจัดการมูลฝอยขนาดใหญ่ (L) จำนวน 10 กลุ่ม การรวมกลุ่มการจัดการมูลฝอยขนาดกลาง (M) จำนวน 11 กลุ่ม การรวมกลุ่มการจัดการมูลฝอยขนาดเล็ก (S) จำนวน 303 กลุ่ม และคณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบแล้ว เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแนวทางนี้ ปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงอาศัยอำนาจตามข้อ 3 ประกอบข้อ 14 แห่งประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 จึงกำหนดแนวทางในการดำเนินการ

รวมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงการรวมกลุ่มทั้งสองกรณีนี้จะต้องมีบันทึกข้อตกลงเป็นหนังสือที่สภาท้องถิ่นแต่ละแห่งพิจารณาให้ความเห็นชอบด้วย และจะต้องไม่มีการรวมกลุ่มพื้นที่ซ้ำซ้อนกัน และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 ด้วย

2.2.3 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และกฎหมายลูกบท

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการจัดการสุขลักษณะของกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อม ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแลและป้องกันเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น การเก็บ ขนหรือกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล สุขลักษณะของอาคาร การจัดการเหตุรำคาญ การควบคุมการเลี้ยงและปล่อยสัตว์ การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การควบคุมตลาด เป็นต้น ในส่วนของการจัดการมูลฝอยชุมชนจะปรากฏในตัวพระราชบัญญัตินี้เอง และกฎหมายลูกบทที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ โดยอาจแยกพิจารณาได้ดังนี้

1) สาระสำคัญในส่วนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

บทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดการขยะชุมชนในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีสาระสำคัญ (1) อำนาจหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน (2) อำนาจในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น (3) บทกำหนดโทษ และ (4) กระบวนการลงโทษผู้ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ดังนี้

(1) อำนาจหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน

ในส่วนของจัดการขยะมูลฝอยชุมชน พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องดำเนินการทั้งในเรื่องของการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตพื้นที่ของตนเอง โดยในการดำเนินการดังกล่าวนี้ มาตรา 18 แห่งกฎหมายฉบับนี้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถมอบให้บุคคลอื่นดำเนินการได้

(2) อำนาจในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความสะอาดและการจัดระเบียบในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) ห้ามการถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นในที่หรือทางสาธารณะซึ่งสิ่งปฏิกูล หรือมูลฝอย นอกจากในที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้ให้

(2) กำหนดให้มีที่รองรับสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยตามที่หรือทางสาธารณะและสถานที่เอกชน

(3) กำหนดวิธีการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยหรือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ปฏิบัติให้ถูกต้องด้วยสุขลักษณะ

(4) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลอื่นที่ราชการส่วนท้องถิ่นมอบให้ดำเนินการแทน ไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาต จะพึงเรียกเก็บได้

(3) บทกำหนดโทษของการฝ่าฝืน

พระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนโดยอาจแยกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติโดยตรง การฝ่าฝืนต่อกฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจในมาตรา 6 และการฝ่าฝืนต่อข้อบัญญัติท้องถิ่น

ประเภทแรก การฝ่าฝืนต่อพระราชบัญญัติโดยตรง อันได้แก่ การฝ่าฝืนกรณีการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือเรียกเก็บค่าบริการโดยไม่ได้รับอนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจ จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 71)

ประเภทที่สอง การฝ่าฝืนกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งกฎกระทรวงดังกล่าวมีที่เกี่ยวข้อกับการจัดการขยะชุมชน 2 ฉบับได้แก่ กฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน พ.ศ. 2563 โดยการฝ่าฝืนกฎกระทรวงดังกล่าวนี้มีบทกำหนดโทษที่แตกต่างกัน ในกรณีที่เป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวงในกรณีทั่วไป ผู้ฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท (มาตรา 68) แต่หากเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเภทที่สาม การฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกโดยอาศัยอำนาจความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งบทกำหนดโทษดังกล่าวไม่ได้กำหนดไว้ทุกเรื่อง แต่กำหนดโทษไว้เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้

-ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามความในมาตรา 20(5) เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 ปฏิบัติ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าบริการขั้นสูงตามลักษณะการให้บริการที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 19 จะพึงเรียกเก็บได้ ผู้ฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 73)

-ข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งออกตามความในมาตรา 20(1)(2)(3) หรือ (6) ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อหรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ผู้ฝ่าฝืนข้อบัญญัติท้องถิ่นดังกล่าวนี้จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 73/1)

-ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามความในมาตรา 20(5) ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอยติดเชื้อ หรือมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน ผู้ฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 73/2)

2) กฎหมายลูกบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะชุมชน

กฎหมายลูกบทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะชุมชนที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่สำคัญมี 7 ฉบับ ดังต่อไปนี้

(1) กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้งและการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559

(2) กฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560

(3) กฎกระทรวงการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน พ.ศ. 2563

(4) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการเปรียบเทียบของคณะกรรมการเปรียบเทียบและเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย พ.ศ. 2563

(5) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ควบคุมกำกับในการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560

(6) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดมาตรการควบคุมกำกับการขนมูลฝอยทั่วไปเพื่อป้องกันการลักลอบทิ้ง พ.ศ. 2560

(7) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์การคัดเลือกสถานที่ตั้งสำหรับการฝังกลบมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาล พ.ศ. 2560

2.2.4 กฎหมายที่ควบคุมกิจการเก็บรวบรวมขยะและรีไซเคิล

กิจการรีไซเคิล หรือกิจการที่รับซื้อวัสดุ สิ่งของหรือเศษชิ้นส่วนของสิ่งของที่ใช้แล้วที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น กระดาษ ขวดแก้ว พลาสติก หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำมาดำเนินการกระบวนการทำให้วัสดุเหล่านั้นสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อีก การประกอบกิจการเก็บรวบรวมขยะและรีไซเคิลอาจแยกออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ คนรับซื้อของเก่าหรือชาเล้งที่จะเดินทางไปรับซื้อเศษวัสดุ สิ่งของหรือเศษชิ้นส่วนตามบ้านเรือนประชาชนหรือค้ายกขยะเพื่อค้นหาสิ่งของหรือวัสดุที่นำมาใช้ใหม่ได้เพื่อไปขายให้แก่ร้านรับซื้อของเก่า กิจการในรูปแบบที่สองคือร้านรับซื้อของเก่าหรือร้านรับซื้อวัสดุรีไซเคิลซึ่งจะมีสถานที่เปิดเป็นร้านรับซื้อของเก่าหรือวัสดุรีไซเคิลโดยเฉพาะ โดยหากเป็นร้านรับซื้อของเก่าขนาดเล็กอาจจะส่งต่อไปยังร้านรับซื้อของเก่าขนาดกลาง (ยี่ปี่ว) หรือบางพื้นที่ มีร้านรับซื้อของเก่าลำดับที่ 3 (ชาปี่ว) ซึ่งจะมีการรวบรวมคัดแยกประเภทขยะอย่างละเอียดและส่งต่อไปยังโรงงานรีไซเคิลที่จะทำการแปรรูปของเก่าหรือวัสดุรีไซเคิลให้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ เช่น โรงงานรีไซเคิลขวดแก้ว โรงงานรีไซเคิลพลาสติกประเภทต่าง ๆ เป็นต้น ลักษณะของกิจการรีไซเคิลอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายหลายฉบับ โดยมีกฎหมายที่สำคัญ 4 ฉบับ ได้แก่

1) พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและการค้าของเก่า พ.ศ. 2474 2) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 3) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และ 4) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

ร้านรับซื้อของเก่าจะต้องขอใบอนุญาตค้าของเก่ากับกรมการปกครอง ในต่างจังหวัด ขอใบอนุญาตที่อำเภอ ส่วนใบอนุญาตตามพ.ร.บ.การสาธารณสุข ร้านรับซื้อของเก่าจะขอใบอนุญาตที่สำนักงานเขตหรือ อปท. ในพื้นที่ และหากร้านรับซื้อของเก่ามีขนาดเครื่องจักรและจำนวนคนงานตามที่กำหนดในพ.ร.บ.โรงงานก็จะต้องจดทะเบียนเป็นโรงงานด้วย ส่วนพ.ร.บ.ผังเมืองนั้นจะกำหนดพื้นที่ที่ร้านรับซื้อของเก่าสามารถตั้งได้ซึ่งแตกต่างกันไปตามผังเมืองของแต่ละจังหวัด โดยส่วนใหญ่มักจะกำหนดข้อห้ามการตั้งร้านรับซื้อของเก่าในพื้นที่ชุมชนเนื่องจากเห็นว่าจะก่อให้เกิดความรำคาญ กลายเป็นปัญหาอุปสรรคของร้านรับซื้อของเก่าที่ต้องออกไปตั้งร้านนอกตัวเมือง เกิดความไม่สะดวกที่ประชาชนจะทำการคัดแยกขยะรีไซเคิลและเป็นการเพิ่มต้นทุนการขนส่งให้กับร้านรับซื้อของเก่า

2.2.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์

(1) พระราชบัญญัติมาตราชั่งตวงวัด พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัตินี้ได้ยกเลิกพ.ร.บ. ฉบับเดิม พ.ศ. 2466 ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลเครื่องชั่งตวงวัด การชั่งตวงวัดและสินค้าหีบห่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเสริมสร้างความเป็นธรรมในการซื้อขายสินค้าเพื่อช่วยป้องกันการเอาเปรียบจากผู้ให้บริการชั่งตวง เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้บริโภคสินค้าตามปริมาณที่กำหนด ครอบคลุมสินค้าที่ผลิตและจัดจำหน่ายภายในประเทศและยังรวมถึงสินค้าหีบห่อที่นำเข้ามาหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

ตามพ.ร.บ.นี้ “สินค้าหีบห่อ” หมายถึง สินค้าที่ได้บรรจุหรือมีสิ่งหุ้มห่อซึ่งเจตนาจะซื้อ ขายหรือจำหน่ายกันตามปริมาณที่บรรจุหรือหุ้มห่อไว้ นั้น ไม่ว่าจะซื้อ ขายหรือจำหน่ายสิ่งที่ใช้บรรจุหรือสิ่งหุ้มห่อหรือไม่ก็ตาม ส่วน “ผู้บรรจุ” หมายความว่า ผู้ผลิตสินค้าหีบห่อและให้หมายความรวมถึงผู้นำเข้ามาในราชอาณาจักร

อาณาจักรหรือผู้แบ่งบรรจุซึ่งสินค้าหีบห่อ แต่ไม่รวมถึงผู้แบ่งขายหรือจำหน่ายสินค้าจากสิ่งที่ใช้บรรจุหรือสิ่งหุ้มห่อโดยมีเจตนาให้เป็นสินค้าหีบห่ออีกต่อไป

ตามพ.ร.บ.นี้ ผู้บรรจุสินค้าหีบห่อตามชนิดของสินค้าหีบห่อต้องแสดงปริมาณของสินค้าหีบห่อและบรรจุสินค้าตามปริมาณที่กำหนด โดยต้องแสดงให้เห็นถูกต้องตรงกับปริมาณของสินค้าในหีบห่อ รวมถึงสินค้าหีบห่อที่นำเข้ามาด้วย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมายนี้ ได้แก่ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดชนิดของสินค้าหีบห่อ หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงปริมาณของสินค้าและอัตราเนื้อเนื้อเพื่อเหลือเพื่อขาด ลงวันที่ 12 มีนาคม 2561 กำหนดนิยาม “ปริมาณสุทธิ” “ปริมาณเนื้อ” “หีบห่อรวม” “อัตราเนื้อเนื้อเพื่อเหลือเพื่อขาด” โดยให้ผู้บรรจุต้องแสดงปริมาณของสินค้าที่หีบห่อตามบัญชีท้ายประกาศ โดยแสดงปริมาณสุทธิของสินค้าเป็นหน่วยของน้ำหนัก หน่วยของปริมาตร หน่วยของความจุหรือหน่วยของความยาวในระบบเมตริกหรือแสดงเป็นจำนวนนับ และกำหนดขนาดความสูงของตัวอักษรและตัวเลข ไม่น้อยกว่า 2 มิลลิเมตร (กรมการค้าภายใน, 2562)

(2) พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติฉบับนี้สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การขึ้นทะเบียนตำรับอาหารและฉลากอาหาร

(1) การขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522 กำหนดให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าซึ่งอาหารควบคุมเฉพาะ ต้องนำอาหารนั้นมาขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหารก่อน เมื่อได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนแล้วจึงผลิตหรือนำเข้าเพื่อจำหน่ายได้หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ประเภทอาหารที่ต้องขอขึ้นทะเบียนตำรับอาหาร แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ 1. อาหารควบคุมเฉพาะ มี 39 ประเภท 2. อาหารที่กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานมี 9 ประเภท และ 3. อาหารที่กำหนดให้เป็นอาหารที่ต้องมีฉลากมี 2 กลุ่มคือ 1) กลุ่มอาหารที่ต้องส่งมอบฉลากให้คณะกรรมการอาหารและยา (อย) พิจารณาก่อนนำใช้ และ 2) กลุ่มอาหารที่ไม่ต้องส่งมอบให้คณะกรรมการอาหารและยา (อย) พิจารณา

(2) การขอขึ้นทะเบียนฉลากอาหาร อาหารควบคุมเฉพาะที่กำหนดคุณภาพและที่กำหนดให้มีฉลากต้องขึ้นทะเบียนอาหารและขออนุญาตใช้ฉลาก เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงทำการผลิต อาหารที่ต้องขออนุญาตใช้ฉลากมี 4 กลุ่มคือ 1. อาหารควบคุมเฉพาะที่ผลิตจากสถานที่ผลิตที่ไม่เข้าข่ายเป็นโรงงาน 2. อาหารที่ถูกกำหนดคุณภาพหรือมาตรฐาน 3. อาหารที่ถูกนำเข้าประเทศเพื่อจำหน่ายซึ่งไม่ใช่อาหารควบคุมเฉพาะ 4. อาหารอื่นที่มีการจำหน่ายและรัฐมนตรีออกประกาศกำหนดให้เป็นอาหารที่ต้องมีฉลาก คือ อาหารประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 และบางส่วนของประเภทที่ 4 ตามที่ประกาศกำหนดต้องมีฉลากที่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

อย่างไรก็ตามรายละเอียดของฉลากตามกฎหมายนี้จะเน้นเรื่องความปลอดภัยทางสุขภาพเป็นหลัก ไม่ได้มีระบุถึงฉลากเพื่อสิ่งแวดล้อมหรือเพื่อการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์

(3) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 345 พ.ศ. 2565

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 345 พ.ศ. 2565 นิยาม “ภาชนะบรรจุ” หมายถึง วัตถุที่ใช้บรรจุอาหารไม่ว่าด้วยการใส่หรือห่อหรือด้วยวิธีใดๆ และให้หมายความรวมถึงฝาหรือจุกด้วย ประกาศฉบับนี้ยังได้ปรับปรุงนิยาม โดยเพิ่มนิยาม “ภาชนะบรรจุที่ทำจากพลาสติก” หมายถึง ภาชนะบรรจุที่ทำขึ้นจากพลาสติกบริสุทธิ์ (virgin plastic) ที่ยังไม่ผ่านการใช้งาน รวมถึงพลาสติกแปรใช้ใหม่ (recycled plastic) ส่วน “ภาชนะบรรจุที่ทำจากพลาสติกแปรใช้ใหม่” หมายความว่า ภาชนะบรรจุที่ทำขึ้นจากพลาสติกแปรใช้ใหม่ซึ่งมีกระบวนการแปรใช้ใหม่ 3 แบบ คือ แบบปฐมภูมิ (primary recycling: pre-consumer scrap) แบบทุติยภูมิ

(secondary recycling: physical reprocessing: mechanical recycling) แบบ ต ต ย ฎ มิ (tertiary recycling: chemical reprocessing) และเพิ่มขอบข่ายประเภทของภาชนะบรรจุที่ทำจากพลาสติกเพื่อให้มีความชัดเจน ครอบคลุมลักษณะภาชนะบรรจุพลาสติกที่มีการใช้ในปัจจุบัน

(4) พระราชบัญญัติมาตรฐานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมคือ ข้อกำหนดทางวิชาการที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ประกอบการธุรกิจในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพในระดับที่เหมาะสมแก่การใช้งานมากที่สุด เครื่องหมายมาตรฐานเหล่านี้จะเป็นหลักฐานทางราชการและเป็นเครื่องพิสูจน์หรือบ่งชี้ว่า สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ทำขึ้นได้ตามมาตรฐาน เครื่องหมายมาตรฐานจะช่วยเพิ่มความเชื่อถือในสินค้าและธุรกิจ ข้อสำคัญที่สุดก็คือ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้น จะอยู่ในระดับที่เหมาะสมเป็นที่ยอมรับ ผู้ประกอบธุรกิจสามารถรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้สม่ำเสมอได้ตลอด สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดำเนินการกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้ประกอบการให้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน อันเป็นการเพิ่มความเชื่อถือในคุณภาพของสินค้าไทยทั้งตลาดภายในและต่างประเทศ และเพื่อประหยัดทรัพยากร พร้อมทั้งลดต้นทุนการผลิต

เมื่อผู้ประกอบการรายใดที่ต้องการแสดงเครื่องหมายมาตรฐานหรือเครื่องหมายรับรองคุณภาพของผลิตภัณฑ์จะต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาต เมื่อสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตรวจสอบโรงงานและผลิตภัณฑ์แล้วจะสามารถทำได้ตามมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ จะอนุญาตให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานที่ผลิตได้ ซึ่งมี 2 แบบ 1. เครื่องหมายมาตรฐาน เป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ทั่วไป เช่น เครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น 2. เครื่องหมายมาตรฐานบังคับ ผลิตภัณฑ์ใดที่กำหนดไว้ว่าเป็นมาตรฐานบังคับ ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จำหน่ายจะต้องผลิตนำเข้าและจำหน่ายเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานเท่านั้น โดยเครื่องหมายมาตรฐานบังคับ เช่น ผงซักฟอก ถังก๊าซปิโตรเลียม บัลลาสต์สำหรับหลอดฟลูออเรสเซนต์ เหล็กเส้นเสริมคอนกรีต เป็นต้น

1) มาตรฐานกระดาศัสมัฝัอาหาร

สำหรับ กระดาศัสมัฝัอาหาร หมายถึง กระดาศั กระดาศัแข็ง และภาชนะกระดาศั ที่นำมาใช้ห่อหุ้มบรรจุ หรือรองรับอาหารในรูปของ จาน ชาม ถาด ถ้วย ถัง ก่อง ถุง ที่ทำจากกระดาศัหรือกระดาศัแข็ง รวมถึงภาชนะทำจากเยื่อกระดาษที่ขึ้นรูปเป็นภาชนะแล้วนำไปทำให้แห้ง ซึ่งข้อกำหนดในมาตรฐานจะมีการควบคุมและทดสอบปริมาณสารอันตรายที่มีโอกาสปนเปื้อนกับอาหาร เมื่อใช้งานให้อยู่ในเกณฑ์ที่ไม่เป็นอันตรายกับผู้บริโภค โรงงานผู้ผลิตกระดาศัต้องมีการควบคุมคุณภาพในการผลิต และฉลากผลิตภัณฑ์ต้องมีการระบุข้อความที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการใช้งาน อาทิ ประเภทอาหารที่ใช้หรือห้ามใช้กับกระดาศัฝัอาหารนี้ เช่น เหมาะสำหรับอาหารทั่วไป ห้ามใช้กับอาหารที่มีไขมัน อุณหภูมิสูงสุดในการบรรจุอาหาร และมีสัญลักษณ์แสดงว่าฝัอาหารได้อย่างปลอดภัยและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หรือแสดงข้อความ “ใช้ฝัอาหารได้” เพื่อให้ผู้บริโภค ผู้จำหน่ายอาหาร สามารถนำกระดาศัฝัอาหารดังกล่าวไปใช้ได้อย่างปลอดภัย

2) มาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกสำหรับอาหาร

ที่ผ่านมา สมอ.ได้มีการออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 4225 (พ.ศ.2553) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 เรื่องมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภาชนะและเครื่องใช้พลาสติกสำหรับอาหาร เล่ม 1 ข้อ 4.1.1.1 เรซินต้องเป็นเรซินบริสุทธิ์ (Virgin Resin) ชั้นคุณภาพฝัอาหาร กรณีผสมเศษวัสดุ ยอมให้ใช้ได้เฉพาะที่ยังคงอยู่ในกระบวนการผลิตนั้น ซึ่งเป็นการออกมาตรฐานรองรับกฎหมายของ อย. คือ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 295 พ.ศ.2548 เรื่อง กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุที่ทำจากพลาสติก ข้อ 8. ที่ระบุว่า “ห้ามมิให้ใช้ภาชนะบรรจุที่ทำขึ้นจากพลาสติก

ที่ใช้แล้วบรรจุอาหาร เว้นแต่ใช้เพื่อบรรจุผลไม้ชนิดที่ไม่รับประทานเปลือก” ปัจจุบัน อย. ได้มีการยกเลิกกฎระเบียบดังกล่าวแล้ว จึงคาดว่า สมอ. จะดำเนินการแก้ไขกฎระเบียบฉบับนี้ให้สอดคล้องกับอย. ต่อไป

2.3 วิเคราะห์ช่องว่างทางกฎหมาย

ประเทศไทย กฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องมิได้ระบุเป็นหน้าที่ของประชาชนแต่ละคนว่าเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการเก็บ ขนและกำจัด การที่มีกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ของประชาชนให้มีการคัดแยกขยะและส่งขยะเข้าระบบการจัดการเป็นการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมและเป็นปัจจัยพื้นฐานของการสร้างระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อให้แหล่งกำเนิดขยะต้องคัดแยกขยะและส่งต่อขยะหรือของใช้แล้วไปจัดการหรือใช้ประโยชน์ในระบบเพื่อให้เกิดการหมุนเวียนทรัพยากรเพื่อกระตุ้นให้มีการนำทรัพยากรกลับมาหมุนเวียนในระบบให้มากขึ้น ประเทศต่าง ๆ จะออกกฎหมายว่าด้วยเศรษฐกิจหมุนเวียนซึ่งมีทั้งที่ออกเป็นการเฉพาะหรือปรับแก้กฎหมายการจัดการขยะ โดยนิยามหรือขอบเขตของแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ เป็นที่น่าสังเกตว่า ประเทศที่มีกฎหมายส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนจะมีบทบัญญัติหรือกฎหมายระดับรองให้มีกลไก EPR เพื่อให้ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์บางประเภทหรือบรรจุภัณฑ์ที่กำหนดต้องจัดระบบเก็บรวบรวมผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วจากผู้บริโภค อันเป็นการปรับเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบจากองค์กรท้องถิ่นมาสู่ผู้ผลิต (รวมถึงผู้นำเข้า) โดยทุกภาคส่วนจะต้องมีส่วนร่วมในระบบ EPR ดังกล่าว

ในระยะหลัง ตั้งแต่ปีค.ศ. 2018 เมื่อทั่วโลกได้ตระหนักถึงปัญหาขยะพลาสติกและประเทศจีนออกมาตรการห้ามนำเข้าขยะ ตามมาด้วยการควบคุมการนำเข้าที่เข้มงวดมากขึ้นในกลุ่มประเทศอาเซียน ทำให้ประเทศที่มีกลไก EPR ที่เคยส่งออกขยะพลาสติกไปรีไซเคิลนอกประเทศต้องหันกลับมาพัฒนาอุตสาหกรรมรีไซเคิลพลาสติกในประเทศของตนควบคู่ไปกับการออกกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อลด ละ เลิกการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่ไม่สามารถนำมาใช้ซ้ำหรือรีไซเคิลได้

หัวใจสำคัญของระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนคือ การสร้างอุปสงค์ (demand) และตลาดให้กับวัสดุและผลิตภัณฑ์ที่มาจากมารีไซเคิลหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้แข่งขันในตลาดได้และการส่งเสริมโมเดลธุรกิจใหม่ที่ลดการใช้ทรัพยากรหรือลดการเกิดของเสีย ที่ผ่านมา เครื่องมือเชิงนโยบายที่ภาครัฐนิยมใช้คือ การออกกฎหมายส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากการออกมาตรการทางกฎหมายให้หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้นำในการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวแล้ว เพื่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมรีไซเคิลในวัสดุบางประเภท โดยเฉพาะพลาสติก สหภาพยุโรปเริ่มที่จะกำหนดเป้าหมายในระดับ Directive ให้ทุกประเทศต้องมีเป้าหมายเรื่องสัดส่วนวัสดุรีไซเคิลในผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์อย่างชัดเจน เช่น สัดส่วนพลาสติกรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์พลาสติก (เช่น ขวด PET) จากเดิมที่เรื่องสัดส่วนวัสดุรีไซเคิลจะแฝงอยู่ในคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในบัญชีรายชื่อที่รัฐกำหนด

จากการศึกษาทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะและการจัดการบรรจุภัณฑ์ในประเทศไทย พบว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมุ่งเน้นการจัดการขยะที่ปลายทาง โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เก็บ ขนและกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ แม้ในภายหลัง กฎหมายลำดับรองที่ออกตามพ.ร.บ.ทั้งสองฉบับได้มีการระบุให้ อปท. ต้องส่งเสริมให้แหล่งกำเนิดคัดแยกขยะและจัดระบบแยกเก็บขยะ แต่อปท.ส่วนใหญ่ยังมิได้ดำเนินการพัฒนาระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณ บุคลากรและผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญกับการลงทุนในเรื่องนี้เท่าที่ควร

แม้จะมีความพยายามที่จะให้อปท.ส่งเสริมการแยกขยะที่ต้นทาง แต่พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับยังมิได้ถูกปรับปรุงแก้ไขให้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการลดปริมาณและคัดแยกขยะ

ประกอบกับ อปท. ไม่ได้มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นและจัดเตรียมระบบให้ประชาชนแยกขยะ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังเห็นว่า ขยะเป็นหน้าที่ของรัฐ ขาดจิตสำนึกหรือความตระหนักถึงหน้าที่พลเมืองที่ต้องลดและแยกขยะ ซึ่งเป็นวิธีที่ต่างจากการดำเนินงานของประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีการประกาศใช้กฎหมายที่กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของประชาชนและแหล่งกำเนิดให้ต้องแยกขยะตามระบบที่ท้องถิ่นกำหนด

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบรรจุกณ์ท์ของประเทศไทย พบว่า เนื้อหาสาระมุ่งเน้นไปที่การคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภคเป็นสำคัญ ในขณะที่ประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีการออกกฎหมายว่าด้วยการจัดการบรรจุกณ์ท์ที่ใช้แล้วเพื่อให้เกิดการนำทรัพยากรกลับมาใช้ใหม่ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยกฎหมายในต่างประเทศในช่วงแรกจะเน้นไปที่การกำหนดหน้าที่ของผู้ผลิตในการพัฒนาระบบเรียกคืนบรรจุกณ์ท์กลับไปรีไซเคิล แต่ในช่วงหลังจะมีการออกกฎหมายและแผนที่มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ผลิตปรับเปลี่ยนการออกแบบบรรจุกณ์ท์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและให้สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนมากขึ้น หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจึงควรเร่งผลักดันให้เกิดการออกกฎหมายที่ใช้หลักการ EPR เพื่อส่งเสริมการจัดการบรรจุกณ์ท์ตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในประเทศไทย

บทที่ 3

นโยบายและกฎหมาย EPR ต่างประเทศ

ในบทนี้จะได้ศึกษานโยบายและกฎหมายที่กำหนดความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นแก่ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ในต่างประเทศซึ่งประกอบไปด้วย (3.1) นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศฝรั่งเศส (3.2) นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศแอฟริกาใต้ (3.3) นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศญี่ปุ่น (3.4) นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศอินโดนีเซีย และ (3.5) บทสังเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายและข้อเสนอสำหรับประเทศไทย

3.1 นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศฝรั่งเศส

3.1.1 ความเป็นมา กฎหมายและนโยบาย EPR บรรจุภัณฑ์

3.1.1.1 ความเป็นมาของระบบ EPR

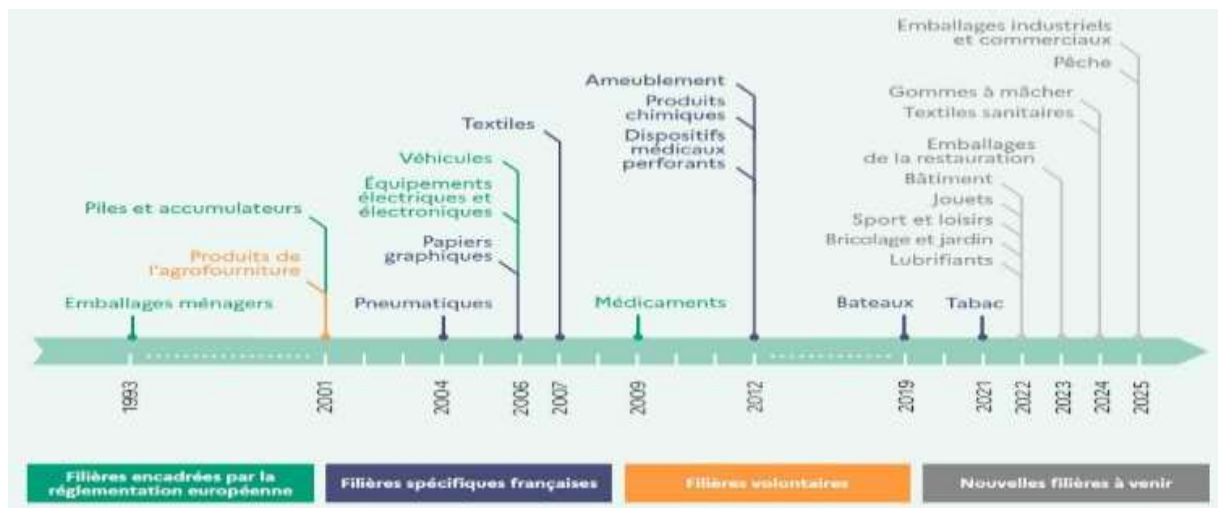
มาตรการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended producer responsibility: EPR) หรือ (*Principe de responsabilité élargie du producteur*) มีพื้นฐานมาจากความพยายามแสวงหามาตรการและหนทางในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยกลไกความร่วมมือกับภาคเอกชน หลักการ EPR ในฝรั่งเศสได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 1975 โดยมีกฎหมายที่ระบุว่า “ผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จัดจำหน่ายอาจต้องมีส่วนร่วมในการกำจัดของเสียจากผลิตภัณฑ์ของตน”⁵ โดยหน่วยงานท้องถิ่นเห็นว่าควรมีการจัดการของเสียอย่างจริงจังและได้เน้นย้ำถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการกระจายผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เกิดขยะ เนื่องจากในช่วงปลายทศวรรษ 1980 หน่วยงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบการจัดการขยะในครัวเรือน พบว่าหน่วยงานของตนต้องเผชิญกับปัญหาปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลให้หน่วยงานท้องถิ่นต้องเผชิญกับต้นทุนการจัดการที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก จึงส่งผลให้รัฐบาลฝรั่งเศสต้องประเมินนโยบายการจัดการขยะอย่างจริงจัง เพื่อที่จะจำกัดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องโอนความรับผิดชอบทางการเงินสำหรับการจัดการของเสียไปยังผู้ผลิต โดยใช้หลักการ EPR เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ผลิตต้องปรับปรุงผลิตภัณฑ์ของตนเนื่องจากทำให้เกิดของเสียที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และผู้ผลิตจำเป็นต้องทำให้แน่ใจว่ามีการกำจัดทิ้งอย่างถูกวิธีแล้ว ดังนั้นผู้ผลิตจึงรับผิดชอบทางการเงินสำหรับการจัดการของเสียที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ของตนตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย ประกอบกับ OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) ได้ริเริ่มศึกษาการกำหนดเงื่อนไขสำหรับการนำไปปฏิบัติในหลักการ EPR อย่างจริงจัง และได้มีการเผยแพร่เอกสาร "ความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้น และ คู่มือสำหรับหน่วยงานสาธารณะ" ขึ้น ส่งผลให้ EPR ถูกกำหนดให้เป็นเครื่องมือของนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดภาระผูกพันทางการเงินของผู้ผลิตที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์จนถึงขั้นตอนสุดท้ายของวงจรชีวิตที่อยู่ปลายน้ำของการบริโภค

จึงกล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์ของหลักการ EPR ที่ฝรั่งเศสได้เริ่มปรับใช้นั้น มีสาเหตุมาจากเพื่อต้องการบรรเทาค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะของหน่วยงานท้องถิ่นท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน และเพื่อ

⁵ Loi n° 75-633 du 15 juillet 1975 relative à l'élimination des déchets et à la récupération des matériaux และใน ปัจจุบันข้อความดังกล่าวปรากฏอยู่ในประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10

ต้องการกำหนดต้นทุนในการจัดการผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง โดยต้องการกระตุ้นให้ผู้ผลิตใช้แนวทางการออกแบบเชิงนิเวศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำให้เป็นระเบียบข้อบังคับอย่างเป็นระบบ⁶

ต่อมาในปี 1992 ฝรั่งเศสได้เริ่มใช้หลักการ EPR กับขยะบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือน (household packaging waste) เป็นครั้งแรก โดยได้มีการออกรัฐกฤษฎีกาที่ 92-377 ลงวันที่ 1 เมษายน 1992 ว่าด้วยขยะอันเกิดจากการบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือน⁷ขึ้น (ปัจจุบันได้ยกเลิกกฎหมายฉบับนี้แล้ว โดยได้กำหนดให้ขยะบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือนใช้บทบัญญัติของประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา R543-53 ถึง มาตรา R 543-65 แทน) ซึ่งถือเป็นโครงการ EPR ขนาดใหญ่โครงการแรกที่ออกแบบในฝรั่งเศสที่ยังคงส่งผลในอีกหลายสิบปี ต่อมาโครงการดังกล่าวนี้ยังคงเป็นโครงการของฝรั่งเศสที่ใหญ่ที่สุด โดยส่งเงินมากกว่า 600 ล้านยูโรต่อปีไปสู่การจัดการขยะบรรจุภัณฑ์⁸ จะเห็นได้ว่าฝรั่งเศสได้ใช้หลักการ EPR มาเป็นเวลานานบนพื้นฐานของ "ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย" โดยผู้ผลิต ผู้นำเข้า และผู้จัดจำหน่ายในภาคส่วนที่ครอบคลุมในโครงการ EPR จะต้องจัดหาหรือสนับสนุนทางการเงินในการบริหารจัดการของเสียที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ของตน ซึ่งต่อมาหลักการ EPR ก็ได้ขยายขอบเขตใช้บังคับครอบคลุมไปสู่การจัดการขยะอื่น ๆ นอกเหนือจากขยะบรรจุภัณฑ์ เช่น แบตเตอรี่ กระดาษ อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (EEE) เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันรวมถึงในอนาคตในปี 2025 ฝรั่งเศสคาดว่าจะมีภาคส่วน EPR ประมาณ 24 ภาคส่วน (ตาราง 1) ซึ่งได้มีการดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป⁹ (ดังตาราง 1)

ที่มา : Cour des comptes, d'après ADEME, Panorama des filières REP, données 2017 et rapports du contrôle général économique et financier

รูปที่ 3-1 ประเภทของ EPR ที่ผู้ผลิตในฝรั่งเศสเข้าร่วมตั้งแต่ปี 1993 จนถึงปัจจุบัน และประเภทของ EPR ที่จะมีขึ้นในอนาคต

⁶ ADEME, La responsabilité élargie du producteur : Panorama, 2011, p.3

⁷ Décret n°92-377 du 1 avril 1992 portant application pour les déchets résultant de l'abandon des emballages de la loi n° 75-633 du 15 juillet 1975 modifiée relative à l'élimination des déchets et à la récupération des matériaux

⁸ French Ministry of Environment, 20 years of EPR in France: achievements, lessons learned and challenges ahead, June 2014, p.1.

⁹ <https://www.bretagne.developpement-durable.gouv.fr/dechets-inclus-dans-une-filiere-rep-responsabilite-r1294.html>

จากตารางจะเห็นได้ว่าฝรั่งเศสแบ่งการดำเนินการของภาคส่วน EPR ออกเป็น 4 รูปแบบใหญ่ ๆ คือ 1. การดำเนินการภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสหภาพยุโรปซึ่งฝรั่งเศสต้องออกกฎหมายอนุวัติการตาม (สีเขียว) ได้แก่ บรรจุกัมมันต์ในครัวเรือน ผลิตภัณฑ์แบตเตอรี่ อุปกรณ์ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และผลิตภัณฑ์ประเภทยา 2. การดำเนินการเฉพาะของกฎหมายฝรั่งเศส (สีน้ำเงิน) ได้แก่ ยาง กระดาษ เสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์เคมี เฟอร์นิเจอร์ เรือ ผลิตภัณฑ์ยาสูบ และเครื่องมือแพทย์ 3. การดำเนินการตามความสมัครใจ (สีส้ม) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการเกษตร และ 4. ภาคส่วน EPR ในอนาคตที่ฝรั่งเศสเตรียมพร้อมในการดำเนินการ (สีเทา) ได้แก่ บรรจุกัมมันต์ที่ใช้สำหรับการค้าและอุตสาหกรรม อุปกรณ์การตกปลา หมากฝรั่ง บรรจุกัมมันต์ที่ใช้สำหรับร้านอาหาร ของเล่น กีฬาและสันทนาการ และน้ำมันหล่อลื่น

3.1.1.2 กฎหมายและนโยบาย

เป็นเวลากว่า 20 ปีที่ฝรั่งเศสมุ่งมั่นที่จะเปลี่ยนไปสู่รูปแบบเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งเป็นโครงการสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยาและความเป็นปึกแผ่น (*la transition écologique et solidaire*) เมื่อเผชิญกับการสูญเสียทรัพยากรของโลก โดยมีนโยบายที่มุ่งลดการใช้ทรัพยากรสำหรับการผลิต การยืดอายุของ ผลิตภัณฑ์ การลดการเกิดของเสีย และลดการใช้ทรัพยากรใหม่โดยการใช้ซ้ำ การรีไซเคิล หรือการนำกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้มีกฎหมายว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงพลังงานเพื่อการเติบโตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (*la loi relative à la transition énergétique pour la croissance verte: LTECV*) เป็นหนึ่งในกฎหมายหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยฝรั่งเศสมีนโยบายและมีการตั้งเป้าหมายในการเลิกใช้บรรจุกัมมันต์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งภายในปี 2040 และตั้งเป้าหมายการลด การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ซึ่งถูกกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาสำหรับช่วงปี 2021-2025 จากนั้นเป็นระยะเวลาห้าปีติดต่อกันอีกด้วย¹⁰

ปัจจุบันกฎหมายหลักของฝรั่งเศสที่กำหนดหลักการพื้นฐานและโครงสร้างทางกฎหมายสำหรับการบริหารจัดการระบบ EPR ของผลิตภัณฑ์ทุกประเภท และถูกรวบรวมไว้ในประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม บรรพ 5 การป้องกันมลพิษ ความเสี่ยงและเหตุเดือดร้อนรำคาญ หมวด 4 ขยะมูลฝอย ส่วนที่ 2 การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการกระจายสินค้าที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอย ส่วนย่อยที่ 2 ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (มาตรา L541-10 ถึง มาตรา L541-17 และมาตรา R. 543-53 ถึง R. 543-65) ในส่วนรายละเอียดต่าง ๆ จะมีการตรากฎหมายออกมาเพิ่มเติมอีกเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นกฎหมายในระดับรัฐบัญญัติ หรือกฎหมายลำดับรอง

สำหรับในส่วนของ EPR บรรจุกัมมันต์นั้นจากตารางที่ 3-1 จะเห็นได้ว่าปัจจุบันฝรั่งเศสมีบทบัญญัติเฉพาะในเรื่องของบรรจุกัมมันต์ในครัวเรือนเท่านั้น เนื่องจากบรรจุกัมมันต์ที่ใช้สำหรับร้านอาหาร และบรรจุกัมมันต์ที่ใช้สำหรับการค้าและอุตสาหกรรมนั้นจะมีผลเริ่มใช้บังคับในหลักการ EPR ในปี 2023 และ 2025 ตามลำดับ ดังนั้น เมื่อก้าวถึงหลักกฎหมาย EPR สำหรับบรรจุกัมมันต์ในครัวเรือนจึงจำเป็นต้องพิจารณากฎหมายหลายฉบับที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะบรรจุกัมมันต์ในครัวเรือนไม่ว่าจะเป็นส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมประกอบกัน ดังนี้ กฎหมายฉบับที่ 2009-967¹¹ กฎหมายฉบับที่ 2010-788¹² กฎหมายฉบับที่ 2015-

¹⁰ Ministère de la transition écologique et solidaire, Plan National de gestion des déchets, octobre 2019, p. 8.

¹¹ Loi n° 2009-967 du 3 août 2009 de programmation relative à la mise en œuvre du Grenelle de l'environnement

¹² Loi n° 2010-788 du 12 juillet 2010 portant engagement national pour l'environnement

992¹³ กฎหมายฉบับที่ 2020-105¹⁴ กฎหมายฉบับที่ 2021-1104¹⁵ และกฎหมายในระดับรัฐบัญญัติ หรือกฎหมายลำดับรองต่าง ๆ ที่กำหนดกฎเกณฑ์เฉพาะเรื่องแตกต่างกันไปจำนวนหลายฉบับ ซึ่งกฎหมายทั้งหมดดังกล่าวอาจแยกพิจารณาเนื้อหาในส่วนที่เป็นสาระสำคัญได้ ดังต่อไปนี้

3.1.1.3 องค์กรกำกับดูแลระบบ EPR

ในประเทศฝรั่งเศสหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลระบบ EPR ได้แก่ สำนักงานจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน (*Agence de l'environnement et de la maîtrise de l'énergie* : ADEME) เป็นองค์การมหาชนที่มีลักษณะอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม (*établissement public à caractère industriel et commercial*) เป็นนิติบุคคลในทางกฎหมายมหาชนมีหน้าที่จัดทำบริการสาธารณะ ก่อตั้งขึ้นในปี 1991 ภายใต้กฎหมายฉบับที่ 90-1130 วันที่ 19 ธันวาคม 2533 เรื่องจัดตั้งสำนักงานการจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน¹⁶ โดย ADEME เกิดจากการควบรวมของหลายกิจการที่เกี่ยวกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานเดิม¹⁷ เพื่อให้อยู่ในสำนักงานเดียวกันและครอบคลุมด้านการจัดการพลังงานและนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมในวงกว้าง ซึ่งรวมถึงการบริหารจัดการขยะด้วย

ADEME มีหน้าที่หลักในการส่งเสริม ประสานงาน อำนวยความสะดวก หรือดำเนินการรักษาสิ่งแวดล้อมและการจัดการพลังงานในหลากหลายด้านในหน่วยงานเดียว เช่น พลังงาน อากาศ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศษอาหาร ขยะ และ ดิน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามนโยบายสาธารณะในด้านพลังงานและการปกป้องสิ่งแวดล้อม ดำเนินการตั้งแต่การวิจัยจนถึงการเผยแพร่ข้อมูลในหลายด้าน ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ ด้านการจัดการและป้องกันของเสีย (ขยะ) อีกทั้ง ADEME ยังได้มีการจัดทำโบรชัวร์ข้อมูล ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานที่แตกต่างกัน และดำเนินการรณรงค์สร้างความตระหนักในเรื่องจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงานตั้งแต่ปี 2001 เป็นต้นมา พร้อมทั้งได้มีการพัฒนาและประสานงานเครือข่ายพื้นที่ข้อมูลด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม ซึ่งให้ข้อมูลในท้องถิ่นและคำแนะนำเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการพลังงานและพลังงานหมุนเวียนด้วย

โครงสร้างภายใน ADEME จะมีส่วนงานย่อยที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลระบบ EPR โดยเฉพาะ คือ แผนกกำกับดูแลด้าน EPR (*Direction de Supervision des Filières REP*: DSREP) โดย DSREP มีหน้าที่รับผิดชอบในนามของรัฐและอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายเศรษฐกิจหมุนเวียนฉบับที่ 2020-105 วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2020¹⁸ (Loi AGEC) มีหน้าที่ติดตาม สังเกตการณ์ และกำกับดูแลภาคส่วน EPR ทั้งหมด¹⁹ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สนับสนุนนโยบายของกระทรวงการเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยาและการทำงานร่วมกันในเขตแดน (*ministère de la Transition écologique et de la cohésion des territoires*) ในการเปลี่ยนผ่านเชิงนิเวศน์ และดูแลการทำงานขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (*des éco-organismes*) ซึ่ง

¹³ Loi n° 2015-992 du 17 août 2015 relative à la transition énergétique pour la croissance verte

¹⁴ Loi n° 2020-105 du 10 février 2020 relative à la lutte contre le gaspillage et à l'économie circulaire

¹⁵ Loi n° 2021-1104 du 22 août 2021 portant lutte contre le dérèglement climatique et renforcement de la résilience face à ses effets

¹⁶ Loi no 90-1130 du 19 décembre 1990 portant création de l'Agence de l'environnement et de la maîtrise de l'énergie, publié au Journal officiel du 22 décembre 1990), et Décret décret no 91-732 du 26 juillet 1991

¹⁷ สำนักงานคุณภาพอากาศ (Agence pour la qualité de l'air : AQA) หน่วยงานฝรั่งเศสเพื่อการจัดการพลังงาน (Agence française pour la maîtrise de l'énergie : AFME) หน่วยงานแห่งชาติเพื่อการกู้คืนและการกำจัดขยะ (Agence nationale pour la récupération et l'élimination des déchets : ANRED)

¹⁸ Loi n° 2020-105 du 10 février 2020 relative à la lutte contre le gaspillage et à l'économie circulaire

¹⁹ <https://www.ordeco.org/les-filières-a-responsabilite-elargie-du-producteur-rep-et-les-eco-organismes-en-charge-de-leur-gestion>

ถือเป็นตัวแทนผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) ของฝรั่งเศสในการสนับสนุนหน่วยงานบริหารจัดการขยะ รวมทั้งดำเนินการศึกษาและประเมินผลก่อนที่จะได้รับการอนุมัติหรือต่ออายุการอนุมัติของแต่ละหน่วยงานบริหารจัดการขยะ²⁰

ทั้งนี้จะมีคณะกรรมการที่มีหน้าที่ดูแลภาค EPR โดยเฉพาะ ซึ่งเป็นแผนกย่อยของ DSREP โดยคณะกรรมการดังกล่าวมีชื่อว่า “คณะกรรมการดูแลภาค EPR” หรือ CiFREP (commission inter-filières de responsabilite elargie des producteurs: CiFREP) ทำหน้าที่ในการเป็นผู้รับรองและต่ออายุหน่วยงานบริหารจัดการขยะ และรับรองระบบการเก็บขยะและการบำบัดขยะส่วนบุคคล โดยหน่วยงานบริหารจัดการขยะ และระบบการเก็บและบำบัดขยะส่วนบุคคลต้องจัดทำคำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านเทคนิค การกำกับดูแล มีปัจจัยทางการเงินและความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรตรงตามข้อกำหนดที่ประกาศไว้ในกฎกระทรวง²¹

3.1.2 นิยามของบรรจุภัณฑ์และผู้ผลิต

3.1.2.1 นิยามของบรรจุภัณฑ์

(1) คำนิยามบรรจุภัณฑ์ทั่วไป

“บรรจุภัณฑ์” มีคำนิยามที่ถูกระบุโดยประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา R543-43 ว่าจะหมายถึง “วัตถุใดๆ โดยไม่คำนึงถึงลักษณะของวัสดุที่สร้างขึ้น โดยวัตถุดังกล่าวมีขึ้นเพื่อต้องการใช้ในการบรรจุและปกป้องสินค้าเพื่อใช้ในการจัดการและการขนส่ง²²จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค โดยให้หมายความรวมถึงวัตถุใด ๆ ที่สามารถ “ใช้แล้วทิ้ง” ซึ่งให้ถือว่าอยู่ในนิยามของคำว่าบรรจุภัณฑ์ทั้งสิ้น” ทั้งนี้ บรรจุภัณฑ์ที่รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบให้บรรจุสินค้า ณ จุดขาย และผลิตภัณฑ์แบบใช้ครั้งเดียว ณ จุดที่จำหน่ายตราประทับที่มีบทบาทในการบรรจุภัณฑ์ และรวมถึงส่วนประกอบของบรรจุภัณฑ์และส่วนประกอบเสริมที่รวมอยู่ในบรรจุภัณฑ์ที่ประกอบเข้าด้วยกัน และมีบทบาทในการบรรจุหีบห่อให้ถือเป็นบรรจุภัณฑ์ทั้งสิ้น²³ ซึ่งบรรจุภัณฑ์ทั้งหมดที่ผลิต นำเข้า มีไว้เพื่อขายหรือแจกจ่ายโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย เสนอขาย ให้เช่า ให้อยู่ภายใต้บทบัญญัติของประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม²⁴ ทั้งนี้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมมีอำนาจในการกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนิยามของบรรจุภัณฑ์ได้

บรรจุภัณฑ์ตามนิยามข้างต้น ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดที่ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา R543-44 (1) กำหนด คือ บรรจุภัณฑ์ต้องได้รับการออกแบบและผลิตในลักษณะที่จำกัดปริมาณและมวลของบรรจุภัณฑ์ให้เหลือน้อยที่สุดเพื่อให้แน่ใจว่ามีความปลอดภัยทางด้านสุขอนามัยในระดับที่เพียงพอสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และคำนึงถึงเนื้อสัมผัสของสารและวัสดุที่เป็นอันตรายอื่น ๆ ในบรรจุภัณฑ์ด้วย

สำหรับบรรจุภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ให้ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะทางกายภาพของบรรจุภัณฑ์ที่ต้องสามารถทนต่อการเดินทางได้หลายครั้งภายใต้สภาวะการใช้งานที่คาดการณ์ได้ตามปกติ

²⁰ Article 1 paragraphe 1, Décret n° 2020-1455 du 27 novembre 2020 portant réforme de la responsabilité élargie des producteurs

²¹ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10

²² บรรจุภัณฑ์สำหรับการขนส่งไม่รวมถึงภาชนะบรรจุสำหรับการขนส่งทางถนน ทางรถไฟ แม่น้ำ ทะเล หรือทางอากาศ มาตรา R543-43 II (3) ตอนท้าย

²³ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา R543-43

²⁴ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา R543-42

และจะต้องสามารถดำเนินการเพื่อให้มีการใช้งานใหม่ได้โดยเป็นไปตามกฎข้อบังคับที่เกี่ยวกับสุขภาพและความปลอดภัยของมนุษย์²⁵

(2) คำนิยามบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือน

สำหรับขยะบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือนมีการกำหนดนิยามไว้ในมาตรา R543-54 (1) ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมว่า “หมายถึง ภาชนะรูปแบบใด ๆ หรือสิ่งใด ๆ ที่ใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรจุผลิตภัณฑ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งหรือการนำเสนอเพื่อขายผลิตภัณฑ์ที่บริโภคหรือใช้โดยครัวเรือน” ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับมาตรา L.541-10-1 และ R543-54-1 (II) ของประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม จะพบว่าบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือนครอบคลุมวัสดุที่ใช้ทำบรรจุภัณฑ์ดังกล่าว 5 ประเภทหลัก ได้แก่ กระดาษ-กระดาษแข็ง พลาสติก เหล็ก อลูมิเนียม และแก้ว²⁶ ทั้งนี้ บรรจุภัณฑ์ในครัวเรือนไม่รวมขยะอันเกิดจากบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์เคมีที่อาจมีความเสี่ยงต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญ และปกป้องหรือถึงแก๊สแบบรีฟิลในลักษณะใช้แล้วทิ้งซึ่งมีไว้สำหรับการใช้งานเป็นครั้งคราว²⁷

(3) ข้อยกเว้นบรรจุภัณฑ์บางประเภท

โดยหลักแล้วผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือนต้องอยู่ภายใต้หลักการ EPR ทั้งสิ้น และผู้ผลิตไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคลก็ตาม จำเป็นต้องรับผิดชอบในการเก็บรวบรวมและจัดการซากผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของตนโดยร่วมกันจัดตั้งหน่วยบริหารจัดการขยะที่ได้รับอนุมัติที่มีการบริหารจัดการภาระหน้าที่ของผู้ผลิตได้ และให้เงินช่วยเหลือสมทบเป็นการตอบแทน (มาตรา L 541-10 I) เนื่องจากประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม กำหนดให้ บรรจุภัณฑ์สินค้าในตลาดที่ถูกใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคภายในครัวเรือน²⁸ และ บรรจุภัณฑ์สินค้าในตลาดที่ถูกใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคโดยผู้ประกอบการ ให้อยู่ภายใต้หลักการ EPR ด้วย เว้นแต่ในภาคการเกษตรที่องค์กร (ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต) มีข้อตกลงที่ทำกับรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมก่อนวันที่ 31 ธันวาคม 2019 จะไม่อยู่ภายใต้หลักการความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต トラบเท่าที่ยังมีการต่อสัญญาอยู่เสมอ²⁹

นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์บางประเภทที่ไม่อยู่ภายใต้หลักการ EPR เช่น บรรจุภัณฑ์ที่ใช้สำหรับการค้าและอุตสาหกรรม อุปกรณ์การตกปลา หมากฝรั่ง บรรจุภัณฑ์ที่ใช้สำหรับร้านอาหาร และ น้ำมันหล่อลื่น (เป็นภาคส่วน EPR ในอนาคตที่ฝรั่งเศสกำลังเตรียมพร้อมในการดำเนินการ) ซึ่งผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าวก็จะไม่มีหน้าที่ร่วมกันจัดตั้งหน่วยบริหารจัดการขยะ ดังนั้นผลิตภัณฑ์เหล่านี้เมื่อเป็นขยะแล้วจะได้รับการจัดการโดยหน่วยงานท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการจัดการขยะโดยค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการขยะดังกล่าวจะถูกเก็บจากชุมชนผ่านทางภาษีท้องถิ่น³⁰

3.1.2.2 ผู้ผลิต

(1) คำนิยามของผู้ผลิต

ในฝรั่งเศสประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมเป็นกฎหมายหลักที่กำหนดหลักเกณฑ์ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่สำคัญของหลักการ EPR ไว้ โดยได้กำหนดนิยามของผู้ผลิต (ความหมายทั่วไป) และผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือน (ฝรั่งเศสต้องออกกฎหมายอนุวัติการตามการดำเนินการภายใต้ระเบียบข้อบังคับของสหภาพ

²⁵ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา R543-44 (2) (a)

²⁶ <https://www.ecologie.gouv.fr/emballages-menagers>

²⁷ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา R543-53

²⁸ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-1 (1)

²⁹ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-1 (2)

³⁰ https://www.ecologie.gouv.fr/sites/default/files/19049_Decryptons_Fili%C3%A8res_RES_REP.pdf

ยุโรป) ไว้อย่างชัดเจน ดังนี้ ผู้ผลิตรวมถึงทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการของเสียที่เกิดจากผลิตภัณฑ์ของตนไว้ในมาตรา L541-10 ว่าเป็น “บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลใด ๆ ที่พัฒนา ผลิต จัดการ บำบัด จัดจำหน่าย หรือนำเข้าผลิตภัณฑ์หรือองค์ประกอบและวัสดุที่สร้างของเสีย หรือก่อให้เกิดขยะที่เกิดขึ้นในการผลิต ให้เรียกว่าผู้ผลิต...” ทั้งนี้ บุคคลที่ประกอบวิชาชีพด้านการบำบัดขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือนำสินค้าที่ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำ หากบุคคลดังกล่าวไม่ได้ดำเนินการใดเพื่อตัดแปลงคุณลักษณะสำคัญของสินค้า หรือทำให้มูลค่าของส่วนประกอบที่ใช้แล้วลดต่ำกว่าสินค้าที่ใช้แล้วเพื่อเก็งกำไรจากต้นทุนการดำเนินการ บุคคลดังกล่าวไม่จัดว่าเป็นผู้ผลิต³¹

สำหรับนิยามของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือนมีการกำหนดนิยามไว้ในมาตรา R543-54 (2) ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมว่า “ผู้ผลิต หมายความว่า บุคคลใด ๆ ที่ผลิตบรรจุภัณฑ์ หรือมีผลิตภัณฑ์ของตน บรรจุหีบห่อเพื่อนำออกสู่ตลาด ผู้นำเข้าที่มีสินค้าจำหน่ายในบรรจุภัณฑ์ หรือหากไม่สามารถระบุผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าได้ให้ถือว่าผู้ที่รับผิดชอบนำผลิตภัณฑ์วางขายในท้องตลาดครั้งแรกเป็นผู้ผลิตในผลิตภัณฑ์เหล่านี้” ทั้งนี้ ได้มีคำอธิบายเพิ่มเติมของ ADEME ว่าบุคคลดังต่อไปนี้ให้หมายรวมถึงผู้ผลิตตามที่กำหนดนิยามไว้ในมาตรา R543-54 (2) ด้วย ได้แก่³²

-ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่วางจำหน่ายในตลาดฝรั่งเศส ไม่ว่าจะมียี่ห้อสินค้าของตนเองหรือไม่มียี่ห้อสินค้าของตัวเองระบุไว้บนบรรจุภัณฑ์นั้น ๆ ก็ตาม

-ผู้แนะนำและผู้นำเข้า (les introduceurs et importateurs) บรรจุภัณฑ์ที่ซื้อในต่างประเทศและนำบรรจุภัณฑ์นั้นมาบรรจุสินค้าเพื่อขายต่อในตลาดฝรั่งเศส

-ผู้ที่รับผิดชอบนำผลิตภัณฑ์วางขายในท้องตลาดครั้งแรกแล้วล้มเหลว

(2) การขึ้นทะเบียนของผู้ผลิต

ผู้ผลิตที่อยู่ภายใต้หลักการ EPR นั้นต้องลงทะเบียนกับองค์กรฝ่ายปกครองที่มีอำนาจ (คณะกรรมการ CIFREP) เพื่อที่ในแต่ละปีองค์กรฝ่ายปกครองดังกล่าวจะส่งหลักฐานการเข้าร่วมโครงการไปที่องค์กรฝ่ายปกครองที่มีอำนาจแยกตามประเภทของผลิตภัณฑ์ต่อไปโดยมีเอกสารที่สำคัญกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-13

(3) หน้าที่ของผู้ผลิต

ผู้ผลิตตามความหมายของ มาตรา L541-10 และมาตรา R543-54 (2) นี้จะต้องมีภาระหน้าที่และภาระผูกพันตามที่ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมกำหนด คือ มีหน้าที่ในการสนับสนุนและจัดการของเสียที่ตนเองก่อขึ้น รวมถึงนำเอาแนวทางการออกแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับผลิตภัณฑ์มาใช้ โดยร่วมกับผู้ผลิตอื่นจัดตั้งหน่วยบริหารจัดการขยะ (des éco-organismes) จัดทำแผนจัดการขยะส่วนบุคคล และดำเนินการตามแผนป้องกันและออกแบบเชิงนิเวศ รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานของผู้ผลิตต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วย โดยประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมระบุหน้าที่ของผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้นตามระบบ EPR ไว้ในหลายมาตรา ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

(3.1) กระทำการใด ๆ อันเป็นการสนับสนุน และจัดการของเสียที่ตนก่อ รวมทั้งการนำเอาแนวทางการออกแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับผลิตภัณฑ์มาใช้เพื่อส่งเสริมการยืดอายุของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว โดยทำให้มั่นใจว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องจัดการเกี่ยวกับความพร้อมของเครื่องมือที่จำเป็น

³¹ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10 | วรรณศิลป์

³² Agence de l'environnement et de la maîtrise de l'énergie, Emballages Ménagers, 2020, Rapport annuel, p.9

สำหรับการบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการนำกลับมาใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ การซ่อมแซม เพื่อให้นำมาใช้ประโยชน์ได้อีกครั้ง และกำจัดซากผลิตภัณฑ์อย่างปลอดภัย³³

(3.2) จัดตั้งหรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ *des éco-organismes*³⁴ ซึ่งเป็นองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization; PRO) ที่ขึ้นทะเบียนกับองค์กรกำกับดูแลให้ดำเนินการเก็บรวบรวมหรือจัดการผลิตภัณฑ์ของตนเองหรือดำเนินการอื่นตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตตามข้อ (1) โดยผู้ผลิตจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักที่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในการจัดการบรรจุภัณฑ์ให้กับองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต³⁵ หรือดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและจัดการผลิตภัณฑ์ของตนเอง³⁶ อันหมายถึงการจัดทำแผนความรับผิดชอบส่วนบุคคลของผู้ผลิต (Individual Responsibility Plan; IRP)

(3.3) จัดทำและดำเนินการตามแผนป้องกันและออกแบบเชิงนิเวศ โดยแผนดังกล่าวต้องมุ่งเป้าไปที่การลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่สามารถหมุนเวียนได้ เพิ่มการใช้วัสดุรีไซเคิล และเพิ่มความสามารถในการรีไซเคิลของผลิตภัณฑ์ในโรงงานแปรรูปที่ตั้งอยู่ในอาณาเขตของประเทศฝรั่งเศส โดยแผนนี้ จะได้รับการปรับปรุงทุก ๆ ห้าปี รวมถึงการประเมินแผนก่อนหน้าและกำหนดวัตถุประสงค์และการดำเนินการป้องกันและออกแบบเชิงนิเวศที่ผู้ผลิตจะดำเนินการในช่วงห้าปีถัดไป โดยองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตสามารถจัดทำแผนร่วมกันสำหรับสมาชิกทุกคนได้ โดยจะต้องทำการเผยแพร่แผนดังกล่าวนี้เพื่อให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้หลังจากนำเสนอต่อตัวแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแล้ว³⁷

(3.4) รายงานผลการดำเนินงานของผู้ผลิต โดยจะต้องส่งข้อมูลดังต่อไปนี้ แยกตามผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในระบบ EPR ไปให้หน่วยงานทางปกครองที่รับผิดชอบระบบ EPR หรือให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตเป็นผู้ส่งข้อมูลแทนก็ได้³⁸

(3.4.1) หลักฐานการเป็นสมาชิกองค์กรตัวแทนความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือแผนความรับผิดชอบส่วนบุคคลของผู้ผลิตเอง

(3.4.2) ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายในตลาด รวมถึงปริมาณการใช้วัสดุรีไซเคิลในผลิตภัณฑ์เหล่านี้

(3.4.3) ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการของเสียจากผลิตภัณฑ์เหล่านี้ และสามารถการระบุวงจรการใช้วัสดุแต่ละประเภทในผลิตภัณฑ์ของตนได้ (หากมี)

(3.4.4) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการติดตามและกำหนดวัตถุประสงค์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสำหรับการป้องกันและการจัดการของเสีย

(4) กลไกการควบคุมผู้ตีตัวฟรี (Free Rider)

ตามมาตรา L541-10-13 วรรคสามแห่งประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองที่รับผิดชอบกำกับดูแลระบบ EPR ต้องเผยแพร่รายชื่อผู้ผลิตและเลขทะเบียนต่อสาธารณะซึ่งเป็นมาตรการควบคุมผู้ตีตัวฟรีประการหนึ่ง

³³ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม, มาตรา L541-10 วรรคหนึ่ง

³⁴ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมของฝรั่งเศสเรียกองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตว่า “*des éco-organismes*” โดยในรายงานฉบับนี้ จะใช้คำเรียกเหมือนกับของประเทศอื่น ๆ ว่า “องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต”

³⁵ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม, มาตรา L541-10 I วรรคสอง

³⁶ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม, มาตรา L541-10 I วรรคเก้า

³⁷ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม, มาตรา L541-10-2

³⁸ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม, มาตรา L541-10-13 วรรคหนึ่ง

3.1.3 องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

ระบบ EPR ที่จัดตั้งขึ้นมักจะเป็นในลักษณะที่ผู้ผลิตมารวมกลุ่มกันบริหารจัดการเพื่อลดต้นทุนการเก็บรวบรวมและบริหารจัดการของระบบ โดยผู้ผลิตจะจัดตั้งองค์กรกลางหรือองค์กรตัวแทนที่เรียกว่า “องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต” (Producer Responsibility Organization: PRO) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อมาบริหารจัดการผลิตภัณฑ์หลังการบริโภค โดย PRO จะเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ผลิตตามโครงสร้างค่าธรรมเนียมที่คำนวณจากต้นทุนในการเก็บรวบรวม คัดแยกและจัดการซากผลิตภัณฑ์ที่กำหนด ข้อดีของการจัดตั้ง PRO นอกจากความคุ้มค่าในการบริหารจัดการแล้ว ยังช่วยลดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้ผลิต ช่วยลดขั้นตอนและลดภาระการบริหารจัดการสำหรับผู้บริโภค ร้านค้าปลีกและรัฐบาลท้องถิ่น นอกจากนี้ PRO ยังเป็นวิธีการที่ภาครัฐใช้ในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ที่ผู้ผลิตเลิกกิจการไปแล้วอีกด้วย ทั้งนี้ องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตในประเทศฝรั่งเศสมีหลักการพื้นฐานและโครงสร้างการจัดการที่สำคัญ ดังนี้

3.1.3.1 การจัดตั้งและการขึ้นทะเบียน

(1) การจัดตั้งและสถานะทางกฎหมายขององค์กร

ตามประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมมาตรา L541-10 (I) วรรคสอง กำหนดให้ผู้ผลิตเป็นผู้จัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (PRO) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับประกันการกำกับ ดูแล การบริหารจัดการขยะ ผู้ผลิตจะมอบหมายหน้าที่ผูกพันด้านการจัดการขยะของตนไปให้องค์กรดังกล่าว และจะสนับสนุนงบประมาณเป็นการตอบแทน ทั้งนี้ หากผู้ผลิตมิได้จัดตั้งหน่วยงานบริหารจัดการที่ได้รับการรับรองแล้วจะถือเป็นการละเมิดหลักการกำกับ ดูแล ตามระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ

องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตดังกล่าวมีชื่อเรียกว่า “หน่วยงานบริหารจัดการขยะ” (*des éco-organismes*) ซึ่งมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชน³⁹ ที่มีวัตถุประสงค์ด้านการบริการสาธารณะ เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่สร้างขึ้นและให้ทุนสนับสนุนโดยผู้ผลิตตามหลัก “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” มีหน้าที่รับผิดชอบต่อขยะที่เป็นผลมาจากการสิ้นสุดอายุของผลิตภัณฑ์ตามหลักการ EPR โดยผู้ผลิตจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักที่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียม หรือเงินสมทบช่วยเหลือ (*éco-contribution payée*) ในการจัดการบรรจุภัณฑ์ให้กับหน่วยงานบริหารจัดการขยะซึ่งถือเป็นตัวแทนผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO)

(2) การขึ้นทะเบียน

หน่วยงานบริหารจัดการขยะจะต้องขึ้นทะเบียนกับคณะกรรมการ Cifrep ซึ่งเป็นหน่วยงานใน ADEME มีหน้าที่รับผิดชอบทางด้าน EPR ทั้งหมด และทำหน้าที่ในการเป็นผู้รับรองและต่ออายุหน่วยงานบริหารจัดการขยะและรับรองระบบการเก็บขยะและการบำบัดขยะส่วนบุคคล โดยมีระยะเวลาการอนุญาตสูงสุดหกปีและสามารถต่ออายุได้ ทั้งนี้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องจัดส่งแผนดำเนินการในรูปแบบเอกสารต่าง ๆ ให้คณะกรรมการระหว่างภาคพิจารณา โดยมีการจัดทำคำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบต่อที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านเทคนิค การกำกับดูแล ปัจจัยทางการเงิน และความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรให้ตรงตามข้อกำหนดที่ประกาศไว้ในกฎกระทรวงสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ คำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวต้องระบุถึงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินการตามหน้าที่ และระบุโครงการที่ต้องปรึกษาหารือ หรือแจ้งต่อคณะกรรมการระหว่างภาคด้วย⁴⁰

³⁹ Cour des comptes, Les éco-organismes : une performance à confirmer, une régulation à renforcer, Rapport public annuel 2020 (février 2020), p. 415. <https://www.actu-environnement.com/media/pdf/news-35033-rapport-cour-comptes.pdf>

⁴⁰ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10 II

เมื่อขยะของผู้ผลิตผ่านการอนุมัติตามคุณลักษณะที่กำหนดแล้ว หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะในการลดขยะ การนำขยะกลับมาใช้ซ้ำ กระบวนการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ การซ่อมแซม หรือการรวบรวมวัสดุรีไซเคิล ความสามารถในการรีไซเคิล และการรีไซเคิล โดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดในมาตรา L. 541-1

นอกจากนี้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องมีการตรวจสอบตนเองเป็นระยะอย่างอิสระและสม่ำเสมออย่างน้อยทุกสองปี โดยเป็นการตรวจสอบตนเองด้านการบริหารจัดการงบประมาณ คุณภาพของข้อมูลที่จัดเก็บและเผยแพร่ รวมถึงต้นทุนในการจัดการขยะ โดยผลสรุปที่ได้จากการตรวจสอบต้องตีพิมพ์เผยแพร่อย่างเป็นทางการตามนโยบายการรักษาความลับที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

(3) องค์กรประสานงาน

ในกรณีที่มีหน่วยบริหารจัดการขยะหลายหน่วยงาน หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรประสานงาน (un organisme coordonnateur) ตามระเบียบขั้นตอนที่กำหนด ซึ่งองค์กรประสานงานนี้ได้รับการรับรองจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจเป็นระยะเวลา 6 ปี และสามารถต่ออายุได้ โดยกำหนดให้องค์กรประสานงานมีหน้าที่รับผิดชอบตามเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในอาณาบริเวณประเทศฝรั่งเศส ซึ่งหน่วยงานบริหารจัดการขยะแต่ละหน่วยงานจะต้องจัดหาหรือมีส่วนร่วมในการจัดการขยะที่มาจากสินค้าเหล่านั้น และมีภาระผูกพันซึ่งบังคับใช้ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่องค์กรประสานงานได้รับมอบหมายจากหน่วยงานบริหารจัดการขยะด้วย⁴¹

3.1.3.2 ภาระหน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต⁴²

หน่วยงานบริหารจัดการขยะมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ คือ

(1) หน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการกับขยะบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิต จนถึงการทำบำบัดขยะในขั้นตอนสุดท้าย เมื่อขยะขนออกจากอาณาเขตของประเทศฝรั่งเศสตามขั้นตอนการขนส่ง ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนจนถึงกระบวนการบำบัดขยะในขั้นตอนสุดท้าย โดย PRO มีรูปแบบการจัดการได้ 2 รูปแบบ⁴³ คือ 1. หน่วยงานบริหารจัดการขยะทางการเงิน (les éco-organismes financiers) สามารถใช้ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บจากผู้ผลิตเพื่อสนับสนุนเทศบาล หรือหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการรับผิดชอบการจัดการขยะ และ 2. หน่วยงานบริหารจัดการขยะในทางปฏิบัติงาน (les éco-organismes opérationnels) จะรวบรวมเงินค่าธรรมเนียมของผู้ผลิตเพื่อทำสัญญากับผู้ให้บริการ (des prestataires) ที่รวบรวมและจัดการของเสียต่างหากด้วยตนเอง โดยไม่ต้องร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นก็ได้ ทั้งนี้ผู้ผลิตสามารถเลือกได้ว่าตนจะรวมกลุ่มกับ PRO หรือจะใช้วิธีการจัดการของเสียหรือขยะเป็นรายบุคคลเพื่อจัดการของเสียเฉพาะจากผลิตภัณฑ์ของตนก็ได้ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วผู้ผลิตมักเข้าร่วม PRO มากกว่า

(2) หน้าที่แจ้งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและสิ่งแวดล้อมถึงชนิดของขยะ ปริมาณขยะ จุดหมายปลายทางขยะที่ส่งไป โดยกฤษฎีกาสภาแห่งรัฐ (décret en Conseil d'Etat) จะกำหนดขั้นตอนการแจ้งนี้⁴⁴

(3) กำกับดูแลผู้ผลิตให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการที่โปร่งใสและไม่เลือกปฏิบัติ

⁴¹ Décret n° 2020-1455 du 27 novembre 2020 portant réforme de la responsabilité élargie des producteurs
Paragraphe 4 (Dispositions relatives à la gestion des déchets) มาตรา R-541-107

⁴² ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10 III

⁴³ <https://www.senat.fr/rap/r13-143/r13-1431.pdf> หน้า 12

⁴⁴ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-6

(4) จัดหาวิธีการจัดเก็บข้อมูลทางบัญชีสำหรับสินค้าประเภทต่าง ๆ และข้อมูลขยะที่เกิดขึ้นจากการผลิตให้แก่ผู้ผลิต

(5) ถ่ายโอนหุ้นสนับสนุน และ ช่วยเหลือผู้ผลิตในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงองค์กร

(6) อำนวยความสะดวกให้ผู้ผลิตในการเข้าถึงข้อมูลทางเทคนิคที่ผู้บำบัดขยะเป็นเจ้าของ เพื่อให้ผู้ผลิตสามารถออกแบบสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้

(7) มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตามภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะสำหรับธุรกิจที่ผ่านการรับรองการสนับสนุนงบประมาณทางการเงินและตรวจสอบได้

(8) จัดตั้งกองทุนตามประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมกำหนดหน่วยบริหารจัดการขยะต้องตั้งให้มีกองทุน 2 ประเภท ได้แก่ กองทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบำบัดขยะให้กับผู้รับจัดการขยะ และกองทุนสนับสนุนการนำขยะกลับมาใช้ซ้ำ ดังนี้⁴⁵

(8.1) กองทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบำบัดขยะให้กับผู้รับจัดการขยะ

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการลดขยะ หน่วยงานบริหารจัดการขยะ และระบบการจัดการขยะส่วนบุคคล (systèmes individuels) จากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันจัดหาเงินทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบำบัดขยะให้กับผู้รับจัดการขยะที่ขึ้นทะเบียนสินค้าที่ผู้บริโภคถือครอง ดังนั้น หน่วยงานบริหารจัดการขยะแต่ละหน่วยงาน และระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลแต่ละระบบต้องจัดตั้งกองทุนเฉพาะเพื่อแสวงหาเงินทุนสำหรับการบำบัดขยะ โดยกองทุนนี้สามารถรวมทุนกันเป็นสหการในภาคส่วนเดียวกันและระหว่างภาคส่วนได้ ตามที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะและระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตัดสินใจร่วมกัน

กองทุนแต่ละกองทุนจะมีทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การบำบัดขยะตามที่กำหนดไว้ ในกรณีที่ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะหรือผู้ผลิตระบบการจัดการขยะส่วนบุคคล มีหน้าที่เพิ่มการจัดสรรทุนตามสัดส่วนของเป้าหมายที่ยังไม่บรรลุผลร่วมกัน

(8.2) กองทุนสนับสนุนการนำขยะกลับมาใช้ซ้ำ

หน่วยงานบริหารจัดการขยะแต่ละหน่วยงาน และระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลแต่ละระบบ ต้องจัดตั้งกองทุนเฉพาะเพื่อจัดหาเงินทุนสนับสนุนการนำขยะกลับมาใช้ซ้ำ โดยกองทุนนี้สามารถรวมทุนกันเป็นสหการในภาคส่วนเดียวกันและระหว่างภาคส่วน ตามที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะด้วยกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตัดสินใจร่วมกันได้เช่นกัน

หน้าที่การจัดตั้งกองทุนดังกล่าวเกี่ยวพันถึงผู้ผลิตสินค้าที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำหรือนำใช้ใหม่ด้วย โดย กองทุนจะมีทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การนำขยะกลับมาใช้ซ้ำและกลับมาใช้ใหม่ตามกำหนด ซึ่งเงินของกองทุนที่จัดตั้งนี้จะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของยอดงบประมาณสนับสนุนที่ ในกรณีที่ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะ หรือผู้ผลิตระบบการจัดการขยะส่วนบุคคล มีพันธะในการเพิ่มการจัดสรรกองทุนตามสัดส่วนของเป้าหมายที่ยังไม่บรรลุผลร่วมกัน

รายการเงินทุนที่ได้รับการจัดสรรจะเผยแพร่ต่อสาธารณะในแต่ละปี ผู้รับผลประโยชน์จากกองทุนต้องรายงานความคืบหน้าและผลการดำเนินงานตามเงินทุนที่ได้รับจัดสรรด้วย

⁴⁵ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-4 และ มาตรา L541-10-5

3.1.3.3 การบริหารจัดการทางการเงิน

(1) ที่มาของงบประมาณในการดำเนินงาน

งบประมาณในการดำเนินงานของหน่วยบริหารจัดการขยะจะมาจากค่าธรรมเนียมของผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกของหน่วยจ่ายให้ตามหลักการมีส่วนร่วมทางการเงินของผู้ผลิต⁴⁶ เงินค่าธรรมเนียมที่ผู้ผลิตชำระให้กับหน่วยงานบริหารจัดการขยะนั้นเรียกว่า “เงินสมทบช่วยเหลือ” (*contributions financières*) เป็นเงินช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการลด จัดเก็บ ขนส่ง และบำบัดขยะ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมและบำบัดขยะที่ทิ้ง วาง หรือจัดการด้วยวิธีอื่นใดที่นอกเหนือไปจากนิยามนี้ นอกจากนี้ยังครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการส่ง และการจัดการข้อมูลที่สำคัญสำหรับการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานของภาคส่วน EPR ตลอดจนเป็นค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารระหว่างภาคส่วน และเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น (หากมี) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่กำหนด นอกจากนี้เงินสมทบช่วยเหลือข้างต้นยังปรับขึ้นลงตามบรรจุกฎที่สามารถส่งคืนและนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานบรรจุกฎที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะเป็นผู้กำหนด โดยอาศัยตามมาตรา 65 พระราชบัญญัติเลขที่ 2020-105 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2020 ว่าด้วยการต่อต้านการใช้แบบสิ้นเปลืองและเศรษฐกิจหมุนเวียน

(2) การกำหนดค่าธรรมเนียม

การกำหนดค่าธรรมเนียมของ PRO เป็นไปตาม คำสั่งของวันที่ 18 พฤศจิกายน 2021 เรื่อง การอนุมัติอัตราค่าธรรมเนียมที่ระบุไว้ในมาตรา L. 131-3 แห่งประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม (*Arrêté du 18 novembre 2021 portant homologation des tarifs de la redevance prévue à l'article L. 131-3 du code de l'environnement*) ค่าธรรมเนียมจะคิดจากน้ำหนักต่อหน่วย สำหรับวัสดุแต่ละประเภท โดยแบ่งค่าธรรมเนียมเป็น 2 ประเภท คือ

(1) ประเภททั่วไป (*part commune*) ซึ่งคำนวณตามจำนวนผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกโครงการร่วมในวันแรกของรอบระยะเวลาภาษี ซึ่งผู้ผลิตทุกคนต้องจ่ายเป็นจำนวนเท่า ๆ กัน และ

(2) ประเภทพิเศษ (*part spécifique*) ซึ่งเป็นค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมจากค่าธรรมเนียมประเภททั่วไปที่ผู้ผลิตต้องจ่ายเพิ่มเติม (ผู้ผลิตที่จ่ายคือ ผู้ผลิตที่ผลิตผลิตภัณฑ์เกินกำหนด) โดยคำนวณจากปริมาณโดยประมาณของผลิตภัณฑ์ที่วางตลาดของผู้ผลิตในช่วงปีปฏิทินก่อนช่วงภาษี ดังนี้⁴⁷

ตารางที่ 3-1 : หลักการคิดค่าธรรมเนียมของบรรจุกฎ

ผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้หลักการ EPR	ประเภททั่วไป (<i>part commune</i>)	ประเภทพิเศษ (<i>part spécifique</i>)
บรรจุกฎสินค้าในตลาดที่ถูกใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคภายในครัวเรือน รวมถึงบรรจุกฎสินค้าในตลาดที่ถูกใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคภายนอกครัวเรือน ตามมาตรา L. 541-10-1	19,432 ยูโร/ผู้ผลิต	0.214 ยูโร/ตัน

⁴⁶ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-2 และ มาตรา L541-10-3

⁴⁷ Annexe à l'arrêté du 18 novembre 2021 portant homologation des tarifs de la redevance prévue au V de l'article L. 131-3 du code de l'environnement

โดยหน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเงินสมทบช่วยเหลือที่ผู้ผลิตจะต้องชำระตามภาระผูกพันร่วมกันต่อสาธารณะในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยกระบวนการที่เปิดเผย เข้าถึงง่าย⁴⁸

(3) เงินรางวัลและเบี้ยปรับ

เงินรางวัล (*Prime*) และเบี้ยปรับ (*Pénalité*) ตามมาตรา L541-10-3 แห่งประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมกำหนดให้เงินสมทบช่วยเหลือที่ผู้ผลิตจ่ายให้กับหน่วยงานบริหารจัดการขยะนั้นสามารถปรับขึ้นลงได้ตามเกณฑ์การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากผู้ผลิตดำเนินการในทางที่เป็นประโยชน์ต่อวัตถุประสงค์ของระบบ EPR หน่วยงานบริหารจัดการขยะอาจคืนเงินรางวัลแก่ผู้ผลิตได้ในทางกลับกัน หากผู้ผลิตไม่ได้ดำเนินการในทางที่เป็นประโยชน์ต่อวัตถุประสงค์ของระบบ EPR หน่วยงานบริหารจัดการขยะอาจกำหนดให้ผู้ผลิตต้องจ่ายเบี้ยปรับเพิ่มเติมได้⁴⁹

ตัวอย่างของเงินรางวัล ดังนี้⁵⁰

- ผู้ผลิตจะได้เงินรางวัล 8 % หากบรรจุภัณฑ์มีคำแนะนำในการคัดแยกที่สมบูรณ์ และมีโลโก้ Triman
- ผู้ผลิตจะได้โบนัส 5 % หากบรรจุภัณฑ์มีโลโก้ "Triman" โดยไม่มีคำแนะนำในการแยกขยะที่ถูกต้อง
- ผู้ผลิตจะได้โบนัส 12 % หากบรรจุภัณฑ์พลาสติกได้รับคำสั่งคัดแยกแห่งชาติ (*tri nationales*) และมีการแจ้งช่องทางการรีไซเคิลที่ชัดเจน เป็นต้น

3.1.3.4 ระบบการควบคุมการดำเนินงานขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

(1) การตรวจสอบการดำเนินงานของตนเอง

ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมกำหนดให้หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องมีการตรวจสอบตนเองเป็นระยะอย่างอิสระและสม่ำเสมออย่างน้อยทุกสองปี โดยเป็นการตรวจสอบตนเองด้านการบริหารจัดการงบประมาณ คุณภาพของข้อมูลที่จัดเก็บและเผยแพร่ รวมถึงต้นทุนในการจัดการขยะ และผลสรุปที่ได้จากการตรวจสอบต้องตีพิมพ์เผยแพร่อย่างเป็นทางการ ตามนโยบายการรักษาความลับที่คุ้มครองตามกฎหมาย⁵¹ อีกทั้ง หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเงินสมทบช่วยเหลือที่ผู้ผลิตจะต้องชำระตามภาระผูกพันร่วมกันต่อสาธารณะในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยกระบวนการที่เปิดเผย เข้าถึงง่าย⁵²

ในการจัดให้มีการตรวจสอบตนเอง หน่วยงานบริหารจัดการขยะเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบตนเองโดยมีองค์กรกำกับดูแลเป็นผู้ตรวจสอบตามอีกครั้ง โดยองค์กรที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการตรวจสอบตนเองของหน่วยงานบริหารจัดการขยะนี้ต้องไม่ขึ้นตรงกับหน่วยงานบริหารจัดการขยะ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานให้บริการรับรองมาตรฐานของฝรั่งเศส (COFRAC) หรือองค์กรรับรองมาตรฐานที่ลงนามในข้อตกลงพหุภาคีที่กำหนดขึ้นในกรอบการทำงานของยุโรปว่าด้วยหน่วยงานที่ให้ให้บริการรับรองมาตรฐาน (“European Cooperation for Accreditation ” หรือ “ EA ”) โดยองค์กรดังกล่าวสามารถเข้าถึงข้อมูลหรือเอกสารที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการตรวจสอบตามภารกิจของตนได้

⁴⁸ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-15 (4)

⁴⁹ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-3

⁵⁰ https://www.adelphie.fr/sites/default/files/documentation/Contribution_2019.pdf, p.8

⁵¹ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10 II

⁵² ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-15 (4)

โดยในการตรวจสอบตนเองดังกล่าว หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องจัดทำแผนการตรวจสอบตนเอง และเสนอแผนดังกล่าวต่อหน่วยงานบริหาร พร้อมทั้งแนบความคิดเห็นของคณะกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและองค์กรตรวจสอบอย่างน้อย 8 เดือนก่อนสิ้นสุดระยะเวลา 2 ปีตามที่ได้กำหนดไว้ โดยแผนดังกล่าวจะได้รับการอนุมัติเห็นชอบภายในระยะเวลา 1 เดือนหลังจากวันที่ได้รับข้อเสนอหากไม่มีการคัดค้าน เมื่อหน่วยงานบริหารจัดการขยะหลายหน่วยงานได้รับอนุญาตสำหรับสินค้าประเภทเดียวกัน หน่วยงานต้องประสานงานกันเพื่อจัดทำแผนการตรวจสอบตนเองร่วมกันและเสนอร่วมกัน⁵³

(2) การมีส่วนร่วมการบริหารงานโดยคณะกรรมการผู้มีส่วนได้เสีย

หน่วยงานบริหารจัดการขยะ (PRO) แต่ละแห่งจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (un comité des parties prenantes) ซึ่งประกอบด้วยผู้ผลิต (producteurs) ตัวแทนของหน่วยงานท้องถิ่นที่มีอำนาจในการจัดการขยะ (représentants des collectivités territoriales compétentes en matière de gestion des déchets) สมาคมคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ได้รับอนุมัติ (associations de protection de l'environnement) และสมาคมคุ้มครองผู้บริโภค (associations de protection des consommateurs) ตลอดจนผู้ดำเนินการป้องกันและจัดการของเสีย (opérateurs de la prévention et de la gestion des déchets) รวมถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (l'économie sociale et solidaire)⁵⁴

โดยคณะกรรมการผู้มีส่วนได้เสียที่จัดตั้งขึ้นนี้มีหน้าที่เสนอความเห็นเพื่อให้หน่วยงานบริหารจัดการขยะใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็นเกี่ยวกับพันธะสัญญาที่ได้ตกลง ความเห็นว่าจะด้วยยอดเงินสมทบ อัตราส่วนยอดเงินสมทบ ความเห็นว่าจะด้วยค่าลดหย่อน ความเห็นว่าจะด้วยการจัดสรรเงินทุน และความเห็นว่าจะด้วยเงื่อนไขการดำเนินการที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะเป็นผู้ริเริ่ม ทั้งนี้ หากคณะกรรมการไม่ได้แสดงความเห็นภายในระยะเวลาหนึ่งเดือน ให้ถือว่าคณะกรรมการแสดงความเห็นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

อีกทั้ง คณะกรรมการผู้มีส่วนได้เสียยังสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในภาคการผลิตกับหน่วยงานบริหารจัดการขยะได้ และคณะกรรมการผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าถึงซึ่งข้อมูลที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะครอบครอง อันเป็นไปตามพันธกิจว่าด้วยการรักษาความลับที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย⁵⁵

3.1.3.5 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตสำหรับบรรจุภัณฑ์ในฝรั่งเศสในปัจจุบัน

หน่วยงานบริหารจัดการขยะสำหรับบรรจุภัณฑ์ในปัจจุบันที่ได้เริ่มดำเนินการแล้ว คือ (1) Citeo (2) Adelphe และ (3) Leko ดังมีรายละเอียดดังนี้

(1) Citeo⁵⁶

Citeo เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชน (ในรูปแบบบริษัทร่วมทุน) ที่มีวัตถุประสงค์ด้านการบริการสาธารณะ เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่สร้างขึ้นและให้ทุนสนับสนุนโดยผู้ผลิตที่ตามหลัก "ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย" รับผิดชอบด้านการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือน และขยะประเภทกระดาษ Citeo ได้

⁵³ Décret n° 2020-1455 du 27 novembre 2020 portant réforme de la responsabilité élargie des producteurs
Paragraphe 9 มาตรา R-541-127

⁵⁴ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10 | วรรคสี่

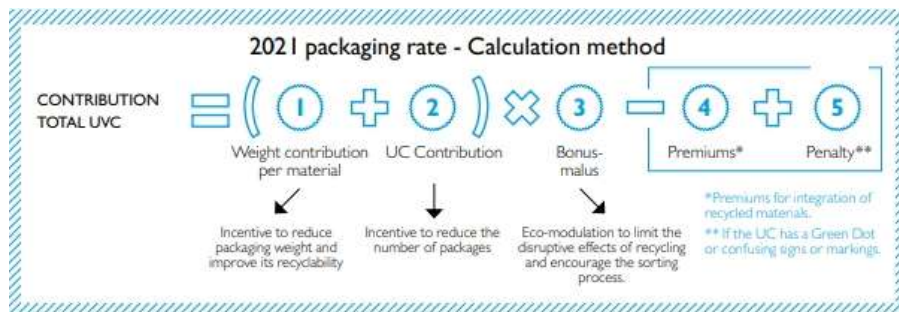
⁵⁵ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10 | วรรคห้าถึงแปด

⁵⁶ https://bo.citeo.com/sites/default/files/2021-01/20210122_CITEO_BROCHURE_INSTITUTIONNELLE_final.pdf;
<https://www.citeo.com/nous-connaitre>

พัฒนาบริการออกแบบ รวบรวม และคัดแยกขยะเพื่อสิ่งแวดล้อมและการรีไซเคิลขยะภายในกรอบความรับผิดชอบของ Extended Producer (EPR) และทำงานภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและผู้เชี่ยวชาญด้านการคัดแยกและการรีไซเคิลด้วย ปัจจุบันมีบริษัทที่ร่วมทุนจำนวน 28,000 บริษัท โดยมีผู้ถือหุ้นประมาณ 240 ราย โดยรวมแล้ว Citeo เป็น PRO สำหรับสมาชิกประมาณ 50,000 คน⁵⁷ บริษัทมีกรรมการ 18 คน ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นและบริษัทในเครือ รวมทั้ง State censor ด้วย

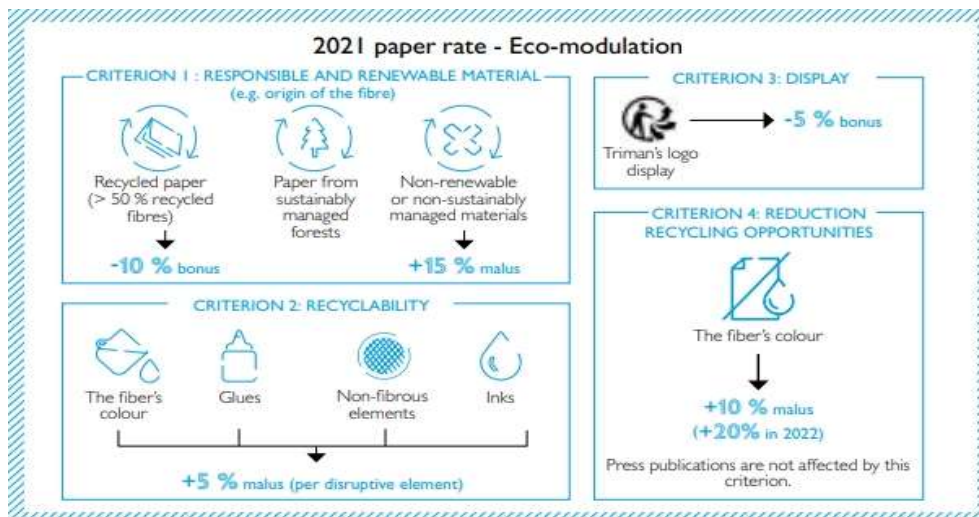
Citeo มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่ใช้เป็นกรอบการทำงาน คือ ต้องการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากขยะบรรจุภัณฑ์ภายในครัวเรือน และบรรจุภัณฑ์ประเภทกระดาษโดยยึดหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและการออกแบบเชิงนิเวศเป็นไปในแนวทางปฏิบัติและกลยุทธ์

Citeo เรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามน้ำหนักบรรจุภัณฑ์ ราคาคงที่ต่อหน่วยบรรจุภัณฑ์ และระบบ malus สำหรับบรรจุภัณฑ์ที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้ (เช่น ค่าธรรมเนียมสำหรับพลาสติกที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้จะจ่ายแพงกว่าเป็นสองเท่าเมื่อเทียบกับพลาสติกที่สามารถรีไซเคิลได้) ดังมีรายละเอียดดังนี้

ที่มา: Citeo brochure institutionnelle

รูปที่ 3-2 อัตราของขยะประเภทบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือนและวิธีการคำนวณ 2021

ที่มา: Citeo brochure institutionnelle

รูปที่ 3-3 อัตราของขยะประเภทกระดาษและวิธีการคำนวณ 2021

(2) Adelphé

⁵⁷ Legal Framework Study of Extended Producer Responsibility, August 2019, p.11

Adelphe ก่อตั้งโดยอุตสาหกรรมไวน์และสุรา ซึ่งเป็นไปตามภาระผูกพันในการรับคืนขวดแก้ว โดยมี Citeo เป็นเจ้าของ ดังนั้น Adelphe จึงเป็นบริษัทในเครือของ Citeo โดยมีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด ปัจจุบันบรรจุก๊าซส่วนใหญ่จะเป็นพวกขวดแก้วและขวดพลาสติกต่าง ๆ โดยมีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมแตกต่างกันไปตามหน่วยการขายในการบริโภค (Unités de Vente Consommateur (UVC)) เช่น ถ้าบรรจุก๊าซน้อยกว่า 10,000 UVC จะต้องจ่ายอัตราคงที่ 80 ยูโรต่อปี หากนำบรรจุก๊าซออกสู่ตลาดมากกว่า 10,000 UVC จำนวนเงินค่าธรรมเนียมจะถูกกำหนดตามจำนวนและประเภทของบรรจุก๊าซที่วางในท้องตลาดฝรั่งเศส⁵⁸ ซึ่งหลักการคำนวณ UVC นั้นแตกต่างกันไปในแต่ละผลิตภัณฑ์ เช่น

➤ Bouteille de champagne = 1 UVC avec 3 unités d'emballage

ที่มา: Le tarif 2019 pour le recyclage des emballages ménagers
รูปที่ 3-4 ขวดแชมเปญหนึ่งขวดมีค่าเท่ากับ 1 UVC กับ 3 บรรจุก๊าซ คือ ขวด+จุกไม้+อลูมิเนียมที่ใช้ปิดฝาขวด

➤ Flacon de sirop = 1 UVC avec 3 unités d'emballage

ที่มา: Le tarif 2019 pour le recyclage des emballages ménagers
รูปที่ 3-5 ขวดยาหนึ่งขวดมีค่าเท่ากับ 1 UVC กับ 3 บรรจุก๊าซ คือ ขวดแก้ว+กล่องกระดาษบรรจุขวดยา+ฝาขวดยา

โดยมีวิธีคำนวณ UVC คือ (Contribution Bonus/ ระบบ Malus (คิดตามน้ำหนักของบรรจุก๊าซ) + Contribution total UVC) * Bonus/ ระบบ Malusn ดังนี้

⁵⁸ <https://www.adelphe.fr/combien-ca-coute.html>

ที่มา: Le tarif 2019 pour le recyclage des emballages ménagers
รูปที่ 3-6 วิธีการคำนวณ UVC

ทั้งนี้น้ำหนักของบรรจุภัณฑ์จะมีราคาต่างกันไปขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้ผลิต ดังนี้⁵⁹ 1. เหล็ก 4.56 เซนต์/กิโล 2. อะลูมิเนียม 11.04 เซนต์/กิโล 3. แก้ว 1.40 เซนต์/กิโล 4. พลาสติก 34.63 เซนต์/กิโล 5. กระดาษ และกล่องกระดาษ 16.28 เซนต์/กิโล 6. อีฐู 24.97 เซนต์/กิโล 7. วัสดุอื่น ๆ เช่น ไม้ และ 8. ผ้า 34.63 เซนต์/กิโล ดังนั้น ขวดแชมเปญหนึ่งขวดมีค่าธรรมเนียมที่ต้องจ่าย คือ 1.6679 เซนต์ โดยแบ่งการคำนวณ ดังนี้

ที่มา: Le tarif 2019 pour le recyclage des emballages ménagers
รูปที่ 3-7 ตัวอย่างการคำนวณ UVC

(3) Leko

Leko เป็นหน่วยงานบริหารจัดการขยะแห่งใหม่ที่ก่อตั้งขึ้นในปี 2017 ได้รับการอนุมัติเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2017 สำหรับการดำเนินงานในช่วง 2018-2022 ในปี 2020 เป็นปีแรกที่ Leko เริ่มมีสมาชิก แต่ยังไม่มีการทำสัญญาใด ๆ กับหน่วยงานท้องถิ่นแต่อย่างใด⁶⁰

3.1.4 ระบบการดำเนินโครงการ EPR

3.1.4.1 การจัดทำแผน

(1) การจัดทำแผนระดับชาติ

⁵⁹ https://www.adelphe.fr/sites/default/files/documentation/Contribution_2019.pdf, p.7

⁶⁰ ADEME, Emballage menager, 2020, <https://librairie.ademe.fr/>, p.11

กลยุทธ์ระดับชาติสำหรับการลด การใช้ซ้ำ และการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งถูกกำหนดโดยข้อบังคับก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2565 ยุทธศาสตร์ระดับชาตินี้จัดทำและแก้ไขโดยปรึกษาหารือกับภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานท้องถิ่น และสมาคมผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม โดยกลยุทธ์นี้กำหนดมาตรการระดับภาคทั่วไปที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีมาตรการเฉพาะสำหรับการระดมภาคส่วน EPR และการปรับสภาพสิ่งแวดล้อมได้ รวมถึงสามารถปรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ สำหรับการวางบรรจุภัณฑ์ในตลาดตลอดจนการจัดจำหน่ายได้ ทั้งนี้ ฝรั่งเศสตั้งเป้าหมายในการสิ้นสุดการตลาดบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งภายในปี 2040 เป้าหมายการลด เป้าหมายการใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ และเป้าหมายการรีไซเคิลถูกกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาสำหรับช่วงปี 2564-2568 จากนั้นเป็นระยะเวลาห้าปีติดต่อกัน⁶¹

(2) การจัดทำแผนของผู้ผลิตและองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต⁶²

หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องจัดทำและส่งแผนดำเนินการในรูปแบบเอกสารต่าง ๆ ให้คณะกรรมการระหว่างภาคพิจารณา โดยมีการจัดทำคำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านเทคนิค การกำกับดูแล ปัจจัยทางการเงิน และความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรให้ตรงตามข้อกำหนดที่ประกาศไว้ในกฎกระทรวงสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ คำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวต้องระบุถึงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินการตามหน้าที่ และระบุโครงการที่ต้องปรึกษาหารือ หรือแจ้งต่อคณะกรรมการระหว่างภาคด้วย

เมื่อขยะของผู้ผลิตผ่านการอนุมัติตามคุณลักษณะที่กำหนดแล้ว หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะในการลดขยะ การนำขยะกลับมาใช้ซ้ำ กระบวนการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ การซ่อมแซม หรือการรวบรวมวัสดุรีไซเคิล ความสามารถในการรีไซเคิล และการรีไซเคิล โดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดในมาตรา L. 541-1

ส่วนผู้ผลิตที่ไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับหน่วยงานบริหารจัดการขยะจะต้องจัดทำแผนบริหารจัดการขยะของตนเอง และยังคงต้องทำแผนป้องกันและออกแบบเชิงนิเวศโดยมุ่งเป้าไปที่การลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่สามารถหมุนเวียนได้ เพิ่มการใช้วัสดุรีไซเคิล และเพิ่มความสามารถในการรีไซเคิลของผลิตภัณฑ์ในโรงงานแปรรูปที่ตั้งอยู่ในอาณาเขตของประเทศ โดยแผนป้องกันและออกแบบเชิงนิเวศนี้จะต้องได้รับการแก้ไขทุก ๆ ห้าปี รวมถึงต้องมีการประเมินแผนก่อนหน้าเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และดำเนินการป้องกันและออกแบบเชิงนิเวศที่ผู้ผลิตจะดำเนินการในช่วงห้าปีถัดไป ซึ่งแผนดังกล่าวจะถูกส่งไปยังหน่วยบริหารจัดการขยะที่จัดตั้งขึ้นโดยผู้ผลิต ซึ่งจะทำการเผยแพร่เพื่อให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้ หลังจากนั้นเสนอต่อตัวแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแล้วในภาคส่วนนี้

3.1.4.2 หลักเกณฑ์การดำเนินงานที่สำคัญ

(1) การทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตกับองค์กรอื่น

ในประเทศฝรั่งเศส การจัดการขยะมูลฝอยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยในสุขภาพของประชาชนเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนายกเทศมนตรี (Le maire) มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขการเก็บขยะในท้องที่ตนผ่านระเบียบว่าด้วยการจัดเก็บ (règlement de collecte) ได้ โดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมมาตรา L. 541-15-1 ที่กำหนดให้หน่วยงานท้องถิ่นรับผิดชอบในการจัดการขยะเพื่อลดปริมาณของเสียที่เกิดขึ้น และอำนาจตามประมวลกฎหมายทั่วไป

⁶¹ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-17

⁶² ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-12

ของหน่วยงานท้องถิ่น (Code général des collectivités territoriales : CGCT) ที่กำหนดความรับผิดชอบของเทศบาลในการกำจัดขยะในครัวเรือน (มาตรา L2224-13) ซึ่งส่งผลให้หน้าที่ดังกล่าวนี้ถูกบังคับใช้ไปยังชุมชนที่เทศบาลนั้น ๆ สังกัดอยู่ อีกทั้งหน้าที่ในการจัดการขยะของเทศบาลยังขยายรวมถึง การจัดการขยะที่เกิดจากการบริการชุมชน ขยะที่เกิดจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจในชุมชนของตน และ ขยายอาณาเขตออกไปยังหน่วยงานที่ใหญ่ขึ้นหากดำเนินการภายในกรอบความตกลงที่ตกลงกันระหว่างหลาย ๆ ชุมชนได้ (มาตรา L2224-14)

หน้าที่ในการแยกขยะเป็นของหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งโดยหลักแล้วตามประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมมาตรา R541-8 ได้กำหนดประเภทของขยะไว้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งหน่วยงานท้องถิ่นโดยนายกเทศมนตรีสามารถตัดสินใจบนพื้นฐานของหลักฐานทางเทคนิคและทางวิทยาศาสตร์ที่ได้รับการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกในการจำแนกประเภทขยะเพิ่มเติมได้ มาตรา (R541-11)

การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมของหน่วยงานท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลักตาม CGCT ได้แก่⁶³ 1. ค่าธรรมเนียมทั่วไปสำหรับการกำจัดขยะในครัวเรือน (Redevance générale d'enlèvement des ordures ménagères : REOM) (มาตรา L.2333-76) เก็บเพื่อเป็นเงินทุนในการรวบรวมและบำบัดของเสีย 2. ภาษีการเก็บขยะในครัวเรือน (Taxe d'enlèvement des ordures ménagères : TEOM) เป็นภาษีทั่วไปที่ถูกกำหนดโดยกระทรวงการคลัง ซึ่งสถานศึกษาหรือสถาบันวิจัยของรัฐไม่อยู่ภายใต้บังคับดังกล่าว และ 3. ค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับการกำจัดของเสียที่คล้ายกันซึ่งไม่ได้มาจากครัวเรือน (Redevance spéciale pour l'enlèvement des déchets assimilés ne provenant pas des ménages) ซึ่งเทศบาลใดที่ยังไม่ได้มีการจัดตั้ง REOM สามารถใช้ค่าธรรมเนียมชนิดนี้ได้ ตามมาตรา L2333-78

ในระบบ EPR ของฝรั่งเศสจึงกำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตทำหน้าที่ให้การสนับสนุนการจัดการขยะบรรจุกัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทำเป็นสัญญาทางปกครอง⁶⁴ ซึ่งโดยทั่วไปอาจแยกได้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรก หน่วยงานบริหารจัดการขยะสามารถให้การสนับสนุนทางการเงินแก่หน่วยงานท้องถิ่นเฉพาะภาคส่วนเพื่อรวบรวมขยะรีไซเคิล คัดแยก บรรจุหีบห่อ และส่งคืนให้กับผู้รีไซเคิลได้ เช่น ภาคส่วนบรรจุกัญชีในครัวเรือน กระดาษ พลาสติก เป็นต้น หรือรูปแบบที่สอง คือ อยู่ในรูปของการแบ่งงานกันทำ เช่น บทบาทของหน่วยงานท้องถิ่นจำกัดอยู่ที่หน้าที่เก็บรวบรวมผลิตภัณฑ์ที่ใช้แล้ว (ส่วนใหญ่มักจะมาจากการรับในศูนย์รีไซเคิล) โดยหน่วยงานบริหารจัดการขยะมีหน้าที่จัดการเรื่องอื่น ๆ ตั้งแต่โลจิสติกส์ของการนำออกจากศูนย์รีไซเคิล ไปจนถึงการจัดการอื่น ๆ จนสุดปลายน้ำ⁶⁵

ส่วนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยบริหารจัดการขยะกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนที่ไม่เป็นทางการ ตาม Décret n° 2020-1455 du 27 novembre 2020 portant réforme de la responsabilité élargie des producteurs Paragraphe 4 (Dispositions relatives à la gestion des déchets) กำหนดให้ต้องทำเป็นสัญญาเช่นกันโดยมีรายละเอียดไว้ในมาตรา R-541-104

(2) การกำหนดจุดรับคืนบรรจุกัญชี

ในประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-8 ยังได้กำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายสินค้า (รายใหญ่) อาจถูกกำหนดให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยเรียกคืนหรือรับคืนผลิตภัณฑ์อีกด้วย โดยมีรายละเอียดกำหนดไว้ใน

⁶³ Inserm, Gestion des déchets : Guide pour les établissements publics d'enseignement supérieur ou de recherche, <https://www.dgdr.cnrs.fr/sst/CNPS/guides/doc/dechets/guidedechets.pdf> p.13

⁶⁴ <http://www.arnaudgossement.com/archive/2017/12/15/dechets-le-contrat-entre-un-eco-organisme-et-une-collectivite-6008778.html>

⁶⁵ <https://www.mairesdefrance.com/m/article/?id=599>

กฎหมายฉบับอื่นอีกหลายฉบับ เช่น สำหรับบรรจุก๊าซสำหรับใส่อาหารที่มีขายอยู่ในร้านค้าต่าง ๆ ของฝรั่งเศสมีกฎหมายหมายเลข 2010-788 ของวันที่ 12 กรกฎาคม 2010 เกี่ยวกับความมุ่งมั่นระดับชาติต่อสิ่งแวดล้อม (loi n° 2010-788 du 12 juillet 2010 portant engagement national pour l'environnement) มาตรา L541-10-5 ระบุว่า ภายในวันที่ 1 กรกฎาคม 2011 สถานประกอบการใดๆ ที่ประกอบธุรกิจร้านค้าปลีกซึ่งมีพื้นที่มากกว่า 2,500 ตร.ม. และมีอาหารแบบบริการตนเองและสินค้าอุปโภคบริโภคติดตั้งไว้ที่ทางออกจุดชำระเงิน ต้องมีจุดรวบรวมขยะบรรจุก๊าซจากผลิตภัณฑ์ที่ซื้อในสถานประกอบการแห่งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์บรรจุก๊าซห่อปรับปรุงการออกแบบบรรจุก๊าซดังกล่าว ซึ่งจุดรับสินค้า (un point de reprise des déchets d'emballages) จะช่วยให้ลูกค้าสามารถหลีกเลี่ยงบรรจุก๊าซที่ไม่จำเป็นและจัดการกับบรรจุก๊าซที่มากเกินไปของผลิตภัณฑ์ที่พวกเขาบริโภคเพิ่มซื้อได้ทันทีหลังการชำระเงิน ซึ่งถือเป็นวิธีการแจ้งให้ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายทราบถึงความไร้ประโยชน์ของบรรจุก๊าซบางประเภททางอ้อมอีกด้วย ทั้งนี้ ให้นำหน่วยงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบมีหน้าที่ในการรวบรวมหรือบำบัดขยะในครัวเรือนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา L541-15-1

(3) การให้ข้อมูล ความรู้ การตัดสินใจ

ผู้ขายผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้นจะต้องสื่อสารกับผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ของตน ถึงผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียนอยู่ภายใต้การควบคุมในหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้น⁶⁶ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการเกี่ยวกับการให้ข้อมูลและการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริโภคผ่านข้อมูลที่เข้าใจง่ายและเป็นภาพรวม

นอกจากนี้ ในฝรั่งเศสยังมีการตรากฎหมายเศรษฐกิจหมุนเวียนฉบับที่ 2020-105 วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2020⁶⁷ (Loi AGEC) ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การจำกัดของเสียและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ และสภาพอากาศเพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน อีกทั้งกฎหมาย AGEC ยังต้องการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ผลิตมีความโปร่งใสมากขึ้น เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเลือกเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้ทั้งหมด อันจะส่งผลให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้บริโภคในเรื่องความสำคัญของการบริโภคอย่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการป้องกันนี้ คือ ผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่สร้างขยะได้จะแจ้งให้ผู้บริโภคทราบ โดยการทำเครื่องหมาย ตีฉลาก จัดแสดง หรือกระบวนการที่เหมาะสมอื่นใด เกี่ยวกับคุณภาพและคุณลักษณะใดที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้วัสดุรีไซเคิล การใช้ทรัพยากรหมุนเวียน ความทนทาน ความสามารถในการย่อยสลายได้ ความสามารถในการซ่อมแซม ความเป็นไปได้ของการนำกลับมาใช้ใหม่ ความสามารถในการรีไซเคิลและการมีอยู่ของสารอันตราย โลหะมีค่าหรือแร่หายากอื่นใด โดยสอดคล้องกับกฎหมายของสหภาพยุโรป เพื่อให้ผู้บริโภคตระหนักถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะเหล่านี้ เพื่อให้ทราบถึงวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ทั้งหมด โดยข้อมูลดังกล่าวนี้จะต้องมองเห็นได้หรือเข้าถึงได้สำหรับผู้บริโภคในขณะที่ทำการซื้อ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพและลักษณะดังกล่าวที่เปิดเผยต่อสาธารณะ และทางอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบที่นำกลับมา

⁶⁶ ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม มาตรา L541-10-10

⁶⁷ LOI n° 2020-105 du 10 février 2020 relative à la lutte contre le gaspillage et à l'économie circulaire

ใช้ใหม่ได้ง่าย⁶⁸ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกำหนัดำเนินการเพื่อให้การคัดแยกขยะมีประสิทธิภาพด้วยโลโก้ “TRIMAN”⁶⁹ และโลโก้ “Point vert”⁷⁰ มากขึ้น

ที่มา: Cour des comptes, Les éco-organismes : un dispositif original à consolider, données 2016 et rapports du contrôle général économique et financier
รูปที่ 3-8 โลโก้ “TRIMAN” และโลโก้ “Point vert”

อีกทั้งกฎหมาย AGECE ยังมีการสร้างแรงจูงใจให้ผู้ผลิตมีความโปร่งใสมากขึ้น เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถเลือกเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ได้ทั้งหมด อันจะส่งผลให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้บริโภคในเรื่องความสำคัญของการบริโภคอย่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการป้องกันด้วย คือผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่สร้างขยะได้จะแจ้งให้ผู้บริโภคทราบ โดยการทำเครื่องหมาย ติดฉลาก จัดแสดงหรือกระบวนการที่เหมาะสมอื่นใด เกี่ยวกับคุณภาพและคุณลักษณะใดที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้วัสดุรีไซเคิล การใช้ทรัพยากรหมุนเวียน ความทนทาน ความสามารถในการย่อยสลายได้ ความสามารถในการซ่อมแซม ความเป็นไปได้ของการนำกลับมาใช้ใหม่ ความสามารถในการรีไซเคิลและการมีอยู่ของสารอันตราย โลหะมีค่า หรือแร่หายากอื่นใด โดยสอดคล้องกับกฎหมายของสหภาพยุโรป เพื่อให้ผู้บริโภคตระหนักถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะเหล่านี้ เพื่อให้ทราบถึงวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ทั้งหมด โดยข้อมูลดังกล่าวนี้จะต้องมองเห็นได้หรือเข้าถึงได้สำหรับผู้บริโภคในขณะทำการซื้อ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพและลักษณะดังกล่าวที่เปิดเผยต่อสาธารณะ และทางอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบที่น่ากลับมาใช้ใหม่ได้ง่าย⁷¹

(4) หน้าที่ในการคัดแยกขยะ

ตามประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมไม่ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่าการคัดแยกขยะเป็นหน้าที่ของประชาชนโดยตรง แต่ได้กำหนดท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการให้ประชาชนคัดแยกขยะ ดังนี้ มาตรา L541-10-18 II กำหนดว่า “เพื่อสนับสนุนประสิทธิภาพของการคัดแยกขยะ หน่วยงานท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะจำเป็นต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่าการคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์และกระดาษจะได้รับการจัดระเบียบตามวิธีการที่สอดคล้องกันทั่วทั้งประเทศ” อีกทั้ง มาตรา L541-9-3 กำหนดว่า “ผลิตภัณฑ์ใดๆ ที่ออกสู่ตลาด

⁶⁸ มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติ n° 2020-105 du 10 février 2020 relative à la lutte contre le gaspillage et à l'économie circulaire (Loi AGECE)

⁶⁹ โลโก้ “Triman” เป็นข้อบังคับทางกฎหมายและข้อบังคับสำหรับผลิตภัณฑ์ในตลาดที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุให้ผู้บริโภคทราบว่าผลิตภัณฑ์มีความเกี่ยวข้องกับคำแนะนำในการคัดแยก กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ จะคัดแยกผลิตภัณฑ์นี้เพื่อนำไปรีไซเคิล

⁷⁰ ผู้ผลิตที่เข้าร่วมและจ่ายค่าธรรมเนียมแล้วจะสามารถพิมพ์สัญลักษณ์ Point vert บนผลิตภัณฑ์ของตนเองได้เพื่อแสดงว่าได้เข้าร่วมระบบ EPR ตามกฎหมายแล้ว

⁷¹ มาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติ n° 2020-105 du 10 février 2020 relative à la lutte contre le gaspillage et à l'économie circulaire (Loi AGECE)

สำหรับครัวเรือน ยกเว้นบรรจุภัณฑ์ประเภทแก้วสำหรับใช้ในครัวเรือน จะต้องมีฉลากแจ้งผู้บริโภคว่าผลิตภัณฑ์นี้มีวัสดุประสงค์ในการคัดแยกขยะ...”

นอกจากนี้ มาตรา 18 แห่งกฎหมายฉบับที่ 65-557 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 1965 กำหนดให้ต้องแจ้งให้ผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นทราบถึงการคัดแยกขยะ ตลอดจนที่อยู่ ตารางเวลา และข้อกำหนดในการเข้าถึงศูนย์รีไซเคิล โดยข้อมูลดังกล่าวจะแสดงในลักษณะที่มองเห็นได้ในพื้นที่ที่กำหนดสำหรับการจัดการขยะในครัวเรือน โดยข้อมูลต่าง ๆ จะถูกส่งไปยังผู้อยู่อาศัยอย่างน้อยปีละครั้งด้วย

3.1.4.3 การกำกับดูแลการดำเนินงาน

(1) การรายงาน

มาตรา L541-10-14 แห่งประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมกำหนดให้หน่วยจัดการขยะและผู้ผลิตที่ก่อตั้งแผนการจัดการขยะส่วนบุคคลจะต้องส่งต่อข้อมูลการดำเนินงานตามแผนให้กับหน่วยงานทางปกครองที่รับผิดชอบซึ่งถือว่าเป็นกลไกการติดตามตรวจสอบกลไกหนึ่ง โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หน่วยงานทางปกครองจะต้องเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยบริหารจัดการขยะหรือแผนการจัดการขยะส่วนบุคคลต่อสาธารณะทางอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบที่เปิดเผย ง่ายต่อการนำไปใช้ใหม่และสามารถใช้ประโยชน์ต่อโดยระบบการประมวลผลอัตโนมัติ โดยอย่างน้อยต้องมีเนื้อหาที่สำคัญ คือ ต้องระบุปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่นำออกสู่ตลาด ระดับของความสำเร็จในการป้องกันและการบริหารจัดการขยะ ระบุปริมาณขยะที่เก็บและจัดการ ตลอดจนการจำหน่ายตามวิธีการของขยะแต่ละประเภท และระบุพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ตลอดจนขั้นตอนการจัดการที่แตกต่างกันที่ดำเนินการโดยหน่วยบริหารจัดการขยะ หรือแผนจัดการขยะส่วนบุคคลสำหรับแต่ละพื้นที่ รวมถึงสภาพและจำนวนของขยะที่ถูกจัดการให้ชัดเจน

(2) การกำกับดูแลและบทลงโทษ

สำหรับบทลงโทษนั้น ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม ไม่ได้กำหนดโทษทางอาญาสำหรับการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น แต่กำหนดไว้เป็นโทษปรับทางปกครอง โดยให้อำนาจแก่รัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นผู้มีอำนาจพิจารณากำหนดโทษปรับ ตามมาตรา L541-9-5 วรรคสี่แห่งประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมกำหนดว่า เมื่อมีการละเมิดอันเกี่ยวข้องกับการไม่ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่กำหนดไว้ในมาตรา L. 541-10 รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมจะแจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทราบถึงข้อเท็จจริงที่ตนถูกกล่าวหาและบทลงโทษที่จะได้รับ โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องจะได้รับโอกาสในการอธิบายข้อเท็จจริงเป็นลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจาภายในหนึ่งเดือน และหากจำเป็นอาจได้รับความช่วยเหลือจากที่ปรึกษาหรือตัวแทนที่ตนเลือกได้

เมื่อสิ้นสุดกระบวนการนี้ รัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมอาจมีคำตัดสินซึ่งระบุวิธีการและระยะเวลาในการอุทธรณ์ และกำหนดค่าปรับทางปกครอง ซึ่งจำนวนเงินที่จะกำหนดเป็นโทษปรับจะต้องคำนึงถึงความร้ายแรงของการละเมิด โดยเงินจำนวนนี้ต้องพิจารณาให้ไม่เกินต่อหน่วยหรือต่อตันของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ค่าปรับสำหรับบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล คือ 1,500 ยูโรสำหรับบุคคลธรรมดา และ 7,500 ยูโรสำหรับนิติบุคคล ซึ่งรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมอาจสั่งให้จ่ายเงินค่าปรับรายวันไม่เกิน 20,000 ยูโร นับจากวันที่กำหนดได้

นอกเหนือจากจำนวนเงินที่กล่าวถึงในวรรคที่สองของมาตรานี้ เมื่อบุคคลที่อยู่ภายใต้หลักการของ EPR ตามมาตรา L. 541-10 ไม่ได้ลงทะเบียนในทะเบียนการตรวจสอบที่จัดตั้งขึ้นโดยสถานประกอบการสาธารณะที่กำหนดไว้ในมาตรา L 131-3 ว่าด้วยเรื่องการให้ข้อมูล ให้ข้อมูลที่ผิดพลาด หรือไม่ได้รวมอยู่ในข้อมูลที่บังคับ รัฐมนตรีที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมอาจสั่งจ่ายเงินค่าปรับทางปกครองไม่เกิน 30,000 ยูโรได้

3.1.5 บทวิเคราะห์

จากการศึกษาหลักความรับผิดชอบของที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตของประเทศฝรั่งเศสพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจที่สามารถนำมาปรับใช้กับกฎหมายไทยได้ ดังนี้

1. คณะกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (un comité des parties prenantes) ของ PRO

เมื่อมีการจัดตั้ง PRO ขึ้น จำเป็นต้องมีคณะกรรมการในการตัดสินใจดำเนินการ และให้คำแนะนำต่าง ๆ ของ PRO ซึ่งตามประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมและรัฐกฤษฎีกาฉบับที่ 2020-1455 ได้กำหนดไว้ชัดเจนว่า คณะกรรมการดังกล่าวต้องประกอบด้วยบุคคลประเภทใด และมีอำนาจหน้าที่อย่างไรอย่างชัดเจน ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วพบว่าผู้ที่จะเป็นกรรมการประกอบด้วย ผู้ผลิต ตัวแทนหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจในการจัดการขยะ องค์กรคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการรับรอง องค์กรคุ้มครองผู้บริโภค และผู้ดำเนินการลดและกำจัดขยะ รวมถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งบุคคลที่เข้ามาเป็นกรรมการล้วนมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ และเป็นบุคคลหลากหลายภาคส่วนที่สามารถให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการขยะได้เป็นอย่างดี เนื่องจากคณะกรรมการดังกล่าวมีหน้าที่ในการให้ความเห็นสาธารณะก่อนที่ PRO จะตัดสินใจดำเนินการ ให้ความเห็นเกี่ยวกับพันธะสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ ให้ความเห็นว่าด้วยยอดเงินสมทบ อัตราส่วนที่เหมาะสม ค่าลดหย่อน และการจัดสรรเงินทุนต่าง ๆ รวมทั้งความเห็นว่าด้วยเงื่อนไขการดำเนินการที่ PRO เป็นผู้ริเริ่ม อีกทั้งคณะกรรมการยังสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในภาคการผลิตกับ PRO ได้ด้วย

2. การตรวจสอบตนเองของ PRO

กฎหมายกำหนดให้ PRO จะต้องจัดให้มีการตรวจสอบตนเองเป็นระยะโดยเป็นการตรวจสอบอย่าง "อิสระและสม่ำเสมอ" ตามมาตรการกำกับดูแลที่กำหนดไว้โดยมีองค์กรกำกับดูแลเป็นผู้ตรวจสอบตามอีกครั้ง ซึ่งการกำหนดให้มีการตรวจสอบตนเองดังกล่าวถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน และระบบการควบคุมภายในขององค์กร และเป็นการประเมินอย่างเป็นระบบและสนับสนุนให้มีการปรับปรุงกิจการที่ดีเพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าระบบต่าง ๆ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร โดย PRO จำเป็นต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการตรวจสอบที่ยอมรับโดยทั่วไปตามหลักการสากลและหน่วยงานกลางที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการตรวจสอบตนเองของ PRO ซึ่ง PRO สามารถมีแนวทางการตรวจสอบที่เหมาะสมกับภารกิจและสภาพแวดล้อมขององค์กรได้

ทั้งนี้ องค์กรที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการตรวจสอบตนเองของ PRO นี้ต้องไม่ขึ้นตรงกับ PRO และได้รับการรับรองจากหน่วยงานให้บริการรับรองมาตรฐานของฝรั่งเศส (COFRAC) หรือองค์กรรับรองมาตรฐานที่ลงนามในข้อตกลงพหุภาคีที่กำหนดขึ้นในกรอบการทำงานของยุโรป โดยองค์กรดังกล่าวสามารถเข้าถึงข้อมูลหรือเอกสารที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการตรวจสอบตามภารกิจของตนได้

3. สิ่งจูงใจเงินรางวัลและเบี้ยปรับ

ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมกำหนดให้เงินสมทบช่วยเหลือที่ผู้ผลิตจ่ายให้กับ PRO นั้นสามารถปรับขึ้นลงได้ตามเกณฑ์การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งหากผู้ผลิตดำเนินการในทางที่เป็นประโยชน์ต่อวัตถุประสงค์ของระบบ EPR หน่วยงานบริหารจัดการขยะอาจคืนให้ในรูปของเงินรางวัลแก่ผู้ผลิตได้ ในทางกลับกัน หากผู้ผลิตไม่ได้ดำเนินการในทางที่เป็นประโยชน์ต่อวัตถุประสงค์ของระบบ EPR PRO อาจกำหนดให้ผู้ผลิตต้องจ่ายเบี้ยปรับเพิ่มเติมได้ โดยมีตัวอย่างของโบนัส ดังนี้⁷²

- จะได้โบนัส 8 % หากบรรลุเกณฑ์ที่มีคำแนะนำในการคัดแยกที่สมบูรณ์ และมีโลโก้ Triman

⁷²https://www.adelphie.fr/sites/default/files/documentation/Contribution_2019.pdf, p.8

- จะได้โบนัส 5 % หากบรรจุภัณฑ์มีโลโก้ "Triman" โดยไม่มีคำแนะนำในการแยกขยะที่ถูกต้อง
- จะได้โบนัส 12 % หากบรรจุภัณฑ์พลาสติกได้รับคำสั่งคัดแยกแห่งชาติ (tri nationales) และมีการแจ้งช่องทางการรีไซเคิลที่ชัดเจน เป็นต้น

ซึ่งการกำหนดให้สิ่งจูงใจและกำหนดเบี้ยปรับที่ชัดเจนจะส่งผลให้ผู้ผลิตมีแรงจูงใจในการรับผิดชอบต่อบรรจุภัณฑ์ที่ตนผลิตได้มากขึ้นด้วย

4. รูปแบบ และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมของ PRO

ในฝรั่งเศส PRO เป็นองค์กรกลาง มีสถานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนในรูปแบบบริษัทร่วมทุนที่มีวัตถุประสงค์ด้านการบริการสาธารณะ เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่สร้างขึ้นและให้ทุนสนับสนุนโดยผู้ผลิต ซึ่งปัจจุบันมี 3 องค์กรหลัก คือ Citeo Adelphe และ Leko ทำงานโดยยึดหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและการออกแบบเชิงนิเวศ โดยอยู่ภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นและผู้เชี่ยวชาญด้านการคัดแยกและการรีไซเคิลด้วย

การเก็บค่าธรรมเนียมของแต่ละองค์กรนั้นมีการกำหนดน้ำหนักของขยะ ประเภทขยะตลอดจนถึงวิธีการคำนวณอย่างชัดเจน พร้อมทั้งทำคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการเก็บค่าธรรมเนียมของขยะแต่ละประเภทให้เข้าใจง่าย อธิบายเป็นภาพที่สะท้อนถึงการทำงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ของ PRO อีกทั้งยังมีการกำหนดเรื่องการชำระค่าธรรมเนียมที่ PRO ต้องจ่ายให้แก่สำนักงานจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน (ADEME) อีกด้วย ซึ่งค่าธรรมเนียมคิดจากน้ำหนัก จากหน่วย สำหรับวัสดุแต่ละประเภท โดยได้กำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองอย่างชัดเจน

3.2 นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศแอฟริกาใต้

ปัจจุบันมีการใช้บรรจุภัณฑ์มากมายจากหลายประเทศทั่วโลก ทำให้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่ได้รับการเก็บรวบรวมถูกนำไปเผา ฟัง หรือทิ้งลงในแม่น้ำหรือริมถนน เป็นการสร้างมลพิษทางอากาศ ดิน น้ำและมหาสมุทร ยิ่งไปกว่านั้นขยะที่ถูกเก็บรวบรวมแล้วหากไม่มีการจัดการที่ดีอาจมีสารรั่วไหลได้ นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศแอฟริกาใต้จะมีการกล่าวถึง ความเป็นมา กฎหมายและนโยบาย EPR บรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิต รวมถึงองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต และระบบการดำเนินโครงการ EPR

3.2.1 ความเป็นมา กฎหมายและนโยบาย EPR บรรจุภัณฑ์

หัวข้อนี้จะอธิบายเกี่ยวกับความเป็นมาของการนำนโยบายและกฎหมายเข้ามาใช้ในประเทศแอฟริการวมถึงกฎหมายและนโยบายที่นำมาบังคับใช้ และองค์กรที่กำกับดูแลระบบซึ่งเกี่ยวข้องกับ EPR

3.2.1.1 ความเป็นมา

นับตั้งแต่รัฐบัญญัติการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ค.ศ. 1989⁷³ ได้บัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว (Minister of Environmental Affairs and Tourism) ในการจัดทำกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปกป้องและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในประเทศแอฟริกาใต้ ส่งผลให้รัฐบาลได้ดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งได้มีการประกาศใช้รัฐ

⁷³ Government Gazette (Act) No.11927: Environmental Conservation Act (Act No. 73 of 1989) (9 June 1989) ดูรายละเอียดรัฐบัญญัติฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.gov.za/sites/default/files/gcis_document/201503/act-73-1989.pdf

บัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008⁷⁴ ขึ้นมาบังคับใช้ โดยถือเป็นจุดเริ่มต้นของการบัญญัติหลักการ EPR ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 18 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อมสามารถออกประกาศเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องได้ และตามมาตรา 28 ถึง 34 กำหนดให้มีการจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามพันธกรณีที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนี้ ซึ่งได้มีการจัดตั้งสภาบรรจุภัณฑ์แห่งแอฟริกาใต้ (Packaging Council of South Africa: PACSA)⁷⁵ ขึ้นมาทำหน้าที่ในการจัดทำแผนการจัดการขยะอุตสาหกรรม (Industry Waste Management Plans: IndWMPs) และจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ (National Waste Management Strategy) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2014 ได้มีการออกรัฐบัญญัติแก้ไขรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008⁷⁶ โดยรัฐบัญญัติแก้ไขนี้ได้กำหนดให้กระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อมพัฒนายุทธศาสตร์การกำหนดราคาสำหรับค่าธรรมเนียมการจัดการขยะแห่งชาติ (National Pricing Strategy for Waste Management Charges) ซึ่งได้ออกประกาศใช้ในเดือนกันยายน ค.ศ. 2014 และให้กระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อมต้องจัดตั้งสำนักจัดการขยะ (Waste Management Bureau: WMB) ขึ้นมาเพื่อจัดการระบบการจัดการขยะของประเทศ สำนักจัดการขยะ (WMB) จะสนับสนุนการพัฒนาและดำเนินการตามแผนการจัดการขยะอุตสาหกรรม (IndWMPs) และแผนการจัดการขยะของเทศบาล

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2016 ได้มีการออกประกาศกระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อมออกตามความในมาตรา 28 ของรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008 โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดให้อุตสาหกรรมกระดาษและบรรจุภัณฑ์ อุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมแสงสว่าง ทั้งหมดต้องลงทะเบียนภายในเดือนกันยายน ค.ศ. 2016 และส่งร่างแผนการจัดการขยะอุตสาหกรรม (IndWMPs) ภายในวันที่ 12 พฤศจิกายน ค.ศ. 2016 แต่ได้มีการคัดค้านประกาศฉบับนี้จากทางฝั่งผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ส่งผลให้กระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อม ได้ยกเลิกประกาศในเดือนกันยายน ค.ศ. 2016 และได้ออกประกาศฉบับใหม่มาแทนที่ โดยผ่อนปรนภาระผูกพันในการลงทะเบียนผู้ผลิตเป็นเวลาหนึ่งปี (จนถึง 12 กันยายน ค.ศ. 2017) และกำหนดส่งแผนการจัดการขยะอุตสาหกรรม (IndWMPs) ภายในสองปี (ถึง 12 กันยายน ค.ศ. 2018)⁷⁷

ในวันที่ 3 ธันวาคม ค.ศ. 2019 กระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อมได้ออกประกาศฉบับใหม่มาใช้ในการทบทวนการดำเนินงานตามแผนการจัดการขยะอุตสาหกรรม (IndWMPs)⁷⁸ ที่ผ่านมา จนนำมาสู่การจัดทำ

⁷⁴ Government Gazette (Act) No.32000: National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008) (10 March 2009) ดูรายละเอียดรัฐบัญญัติฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.dffe.gov.za/sites/default/files/legislations/nema_amendment_act59.pdf

⁷⁵ ได้ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1984 ในฐานะสมาคมการค้า และเปลี่ยนชื่อเป็น Packaging SA ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2015 ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <https://www.packagingsa.co.za/>

⁷⁶ Government Gazette (Act) No.37714: National Environmental Management: Waste Amendment Act, 2014 (Act No. 26 of 2014) (2 June 2014) ดูรายละเอียดรัฐบัญญัติฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.dffe.gov.za/sites/default/files/legislations/nemwa_actno26of2014.pdf

⁷⁷ Gazette 40207 (Notice): National Environmental Management Act: Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008): Notice to the paper and packaging industry, electrical and electronic industry and lighting industry to prepare and submit to the minister industry waste management plans for approval (12 August 2016) ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.dffe.gov.za/sites/default/files/gazetted_notices/nemwa59of2008_paperandpackagingindustry_gn40207_no915.pdf

⁷⁸ Gazette 42879 (Notice): National Environmental Management Act: Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008): Consultation on the Draft Revised and Updated National Waste Management Strategy (3 December 2019) ดูรายละเอียด

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ ค.ศ. 2020 (National Waste Management Strategy) ที่มีผลบังคับใช้ในวันที่ 28 มกราคม ค.ศ. 2021

ต่อมาในเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม ค.ศ. 2020 กระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อมได้เปิดรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างประกาศข้อบังคับที่จะให้ภาคอุตสาหกรรมปรับใช้หลักการ EPR สำหรับกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ถูกระบุไว้ตามกฎหมาย (รวมถึง อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ แบตเตอรี่ และอุปกรณ์ให้แสงสว่าง) โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 ของรัฐธรรมนูญว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008 และได้มีการออกประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020⁷⁹ ซึ่งกำหนดให้ผู้ผลิตมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักการ EPR และประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผน EPR สำหรับกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020⁸⁰ ซึ่งกำหนดขอบเขตผลิตภัณฑ์ การกำหนดเป้าหมายการรวบรวมและรีไซเคิล และกำหนดให้ผู้ผลิตที่มีภาระผูกพันต้องลงทะเบียนกับกระทรวงที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมภายในวันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ. 2021⁸¹ ต่อมาในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2021 ได้มีการออกประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021⁸² เพื่อกำหนดรายละเอียดแก้ไขขอบเขต คำจำกัดความของ “ผู้ผลิต” และ “ผู้นำเข้า” และภาระหน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO) ภาคบังคับ

ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2021 มีการออกประกาศแก้ไขเพิ่มเติมฉบับล่าสุดในเรื่องการแก้ไขเป้าหมายในบรรจุภัณฑ์ (การลดลงสำหรับบรรจุภัณฑ์แก้ว โลหะ PET⁸³ และ PS⁸⁴ ขึ้นไปสำหรับพลาสติกอื่น ๆ) เพิ่มเป้าหมายเนื้อหารีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์ PET ที่ยืดหยุ่น และแนะนำเรื่องการกู้คืน/จำนวนการส่งออกบรรจุภัณฑ์โลหะทุกประเภท⁸⁵

3.2.1.2 นโยบายและกฎหมาย

รัฐบาลประเทศแอฟริกาใต้ มีแผนในการจัดการขยะและลดปริมาณขยะทั่วไป รวมทั้งลดปริมาณขยะที่นำไปฝังกลบ ให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ รีไซเคิล หรือถูกบำบัด โดยมีเป้าหมายให้ขยะเป็นศูนย์ จึงได้มีการจัดทำกฎระเบียบและกฎหมายต่าง ๆ ขึ้นมาบังคับใช้

กฎหมายที่นำมาบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับ EPR สามารถสรุปได้ ดังต่อไปนี้

1. รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ. 2008⁸⁶ มีมาตราที่บัญญัติเกี่ยวกับ EPR คือ มาตรา 18, 72 และ 73

ประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ <https://cer.org.za/wp-content/uploads/2009/07/Draft-Revised-and-Updated-National-Waste-Management-Strategy.pdf>

⁷⁹ Regulations regarding Extended Producer Responsibility (5 November 2020)

⁸⁰ Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging and some Single Use Products

⁸¹ Amendment of Regulations and Notices regarding Extended Producer Responsibility, 2020

⁸² Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020

⁸³ Polyethylene terephthalate (พอลิเอทิลีนเทเรฟทาเลต)

⁸⁴ Polystyrene (พอลิสไตรีน)

⁸⁵ Consultation on the amendments to the Regulations and notices regarding extended Producer Responsibility, 2020

⁸⁶ Government Gazette (Act) No.32000: National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008) (10 March 2009) ดูรายละเอียดพระราชบัญญัติฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.dffe.gov.za/sites/default/files/legislations/nema_amendment_act59.pdf

2. ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020⁸⁷ ออกตามความในมาตรา 69 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ. 2008
3. ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020⁸⁸ ออกตามความในมาตรา 18 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ. 2008
4. ประกาศว่าด้วยการร่างแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021⁸⁹ ออกตามความในมาตรา 18, 69, 72 และ 73 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ. 2008
5. ประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021⁹⁰ ออกตามความในมาตรา 18 และ 69 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ. 2008
6. ประกาศว่าด้วยการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการแก้ไขข้อบังคับและประกาศเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021⁹¹ ออกตามความในมาตรา 18, 69, 72 และ 73 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ. 2008

3.2.1.3 องค์กรกำกับดูแลระบบ EPR

องค์กรหลักที่ทำหน้าที่ในการออกกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและรับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended producer responsibility: EPR) คือ กระทรวงสิ่งแวดล้อม ป่าไม้และประมง (Department of Environment, Forestry and Fisheries: DEFF) ซึ่งเป็นหนึ่งในหน่วยงานของรัฐบาลแอฟริกาใต้ มีหน้าที่ในการปกป้อง อนุรักษ์ และปรับปรุงสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของแอฟริกาใต้ โดยถูกจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2019 จากการรวบรวมส่วนงานของกระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อม (Department of Environmental Affairs: DEA) กับ ส่วนงานด้านป่าไม้และประมงของ

⁸⁷ Government Gazette (Notice) No.43879: National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008): Regulations regarding Extended Producer Responsibility (5 November 2020) ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ <https://cer.org.za/wp-content/uploads/2009/07/43879gon1184-NEMWA-Regs-Extended-Producer-Liability.pdf>

⁸⁸ Government Gazette (Notice) No.43882: National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008): Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging and some Single Use Products (5 November 2020) ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.gov.za/sites/default/files/gcis_document/202011/43882gon1187.pdf

⁸⁹ Government Gazette (Notice) No.44295: National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008): Draft Amendments to the Regulations and Notices regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (19 March 2021) ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.dffe.gov.za/sites/default/files/gazetted_notices/nemwa_extended_producerresponsibility202regulationsnotices_g44295gon239.pdf

⁹⁰ Government Gazette (Notice) No.44539: National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021) ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.gov.za/sites/default/files/gcis_document/202105/44539gon400.pdf

⁹¹ Government Gazette (Notice) No.45572: National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Consultation on the amendments to the Regulations and notices regarding extended Producer Responsibility, 2020 (2 December 2021) ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.gov.za/sites/default/files/gcis_document/202112/45572gon1565.pdf

กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง (DEFF)⁹² และต่อมาในปี ค.ศ. 2021 ได้มีประกาศให้เปลี่ยนชื่อกระทรวงสิ่งแวดล้อม ป่าไม้และประมง (DEFF) เป็น “กระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม” (The Department of Forestry, Fisheries and the Environment: DFFE)⁹³ ซึ่งมีหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบโดยตรงด้าน EPR คือ กรมเคมีภัณฑ์และการจัดการขยะ (Branch: Chemicals and Waste Management) มีรองอธิบดี (Deputy Director-General) เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการและปฏิบัติตามนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องดำเนินงานร่วมกับสำนักจัดการขยะ (WMB) ซึ่งเป็นที่ถูกจัดตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 2014 ในรูปแบบองค์กรอิสระที่ต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) โดยมีหน้าที่ในการสนับสนุนโครงการ EPR รวมถึงการให้การสนับสนุนด้านเทคนิคและการสร้างขีดความสามารถให้กับอุตสาหกรรมและรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการขยะของประเทศ⁹⁴ หน่วยงานภาครัฐระดับจังหวัด (องค์การบริหารส่วนจังหวัด) มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาแผนการจัดการขยะแบบบูรณาการระดับจังหวัด (Integrated Waste Management Plan) โดยที่กระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) จะทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางสำหรับการติดตาม การรายงาน และการประเมินผล⁹⁵ หน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น) มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนให้บริการการรวบรวมและนำส่งขยะเพื่อนำไปทำลาย โดยจัดให้มีจุดรวบรวมขยะและจุดกำจัดขยะ (สถานที่ฝังกลบ) ซึ่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จะดำเนินการเองหรือว่าให้เอกชนมารับเหมาช่วงต่อได้ ตามแผนยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ 2020 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นควรมุ่งเน้น นอกจากการบริการเก็บและทำลายขยะ ให้ส่งเสริมหรือสร้างมาตรการในการให้ประชาชนใช้ซ้ำ มีการรีไซเคิล หรือการนำกลับไปใช้ใหม่ได้⁹⁶

3.2.2 บรรจุภัณฑ์และผู้ผลิต

จากการควบคุมและความรับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตนั้น มีความจำเป็นต้องเข้าใจข้อมูลเบื้องต้นของบรรจุภัณฑ์และนิยามความหมายผู้ผลิตซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.2.2.1 บรรจุภัณฑ์

ความหมายของบรรจุภัณฑ์ อธิบายเป็น 3 ข้อ ได้แก่ นิยามของบรรจุภัณฑ์ทั่วไป นิยามของบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือน และการกำหนดบรรจุภัณฑ์ในระบบ EPR

(1) นิยามของบรรจุภัณฑ์ทั่วไป

ตามประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง 2020⁹⁷ ออกตามความในมาตรา 18 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ 2008 ซึ่งได้มีการกำหนดนิยามของ “บรรจุภัณฑ์” ไว้ ดังต่อไปนี้

⁹² South African Government. President Cyril Ramaphosa announces reconfigured departments, 14 June 2019. [Online]. Retrieved 14 June 2022, from <https://www.gov.za/speeches/president-cyril-ramaphosa-announces-reconfigured-departments-14-jun-2019-0000>

⁹³ The Department of Forestry, Fisheries and the Environment. Name of Department of Environment, Forestry and Fisheries to change on 1 April 2021. [Online]. Retrieved 14 June 2022, from https://www.dffe.gov.za/deff_namechange_1april2021

⁹⁴ National Waste Management Strategy 2020, Department of Environment, Forestry and Fisheries. P.51-53

⁹⁵ National Waste Management Strategy 2020, Department of Environment, Forestry and Fisheries. P.53

⁹⁶ National Waste Management Strategy 2020, Department of Environment, Forestry and Fisheries. P.54

⁹⁷ Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging and some Single Use Products (05 November 2020)

“บรรจุภัณฑ์” หมายถึง วัสดุ ภาชนะ หรือ ที่ห่อหุ้ม หรือกล่องบรรจุใดๆ ที่ใช้สำหรับการบรรจุ การขนส่ง การจัดการ การปกป้อง การส่งเสริมการขาย การตลาด หรือการขายผลิตภัณฑ์หรือสิ่งของใดๆ ซึ่งอาจเป็นบรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิ⁹⁸ บรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์แท้จริงหรือบรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิ⁹⁹ หรือบรรจุภัณฑ์ ตติยภูมิ¹⁰⁰ โดยทั่วไปประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์หลักอยู่แล้ว แต่ไม่รวมถึง

(ก) ตู้คอนเทนเนอร์ที่ใช้สำหรับการขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภคจำนวนมากเท่านั้นไปยังผู้ผลิต ผู้แบ่งบรรจุ หรือผู้แปรรูป หรือไปยังผู้ขายส่งหรือขายปลีกสิ่งของดังกล่าว

(ข) บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากไม้และสิ่งทอ และ

(ค) พาเลทพลาสติกและภาชนะขนาดใหญ่ทางอุตสาหกรรมที่มีความจุเกิน 1,000 ลิตร

ภายหลังต่อมารัฐมนตรีได้ลงนามในประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁰¹ ออกตามความในมาตรา 18 และ 69 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008 ที่มีการกำหนด EPR ภาคบังคับไว้เป็นครั้งแรก โดยมีรายละเอียดที่กำหนดผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้ EPR ที่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ประเภท PET โพลีโอเลฟินส์ (PP, HDPE, LDPE และ LLDPE) โพลีสไตรีน ไวนิล แก้ว กระจก และโลหะ โดยได้แบ่งออกเป็น ผลิตภัณฑ์ตามที่จะระบุไว้เมื่อสิ้นสุดอายุการใช้งานแล้ว¹⁰² ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียว¹⁰³ ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียวที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ¹⁰⁴ ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียวที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ¹⁰⁵ และ บรรจุภัณฑ์โลหะ¹⁰⁶

(2) นิยามของบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือน

บรรจุภัณฑ์ในครัวเรือน คือ วัสดุ ภาชนะ หรือ ที่ห่อหุ้ม หรือกล่องบรรจุใด ๆ ที่ใช้สำหรับการบรรจุสิ่งของที่ใช้ในครัวเรือน ซึ่งผลิตภัณฑ์จากครัวเรือนมักจะประกอบไปด้วยบรรจุภัณฑ์หลายประเภทที่ผลิตโดยผู้ผลิตหลายราย ทำให้การส่งบรรจุภัณฑ์เหล่านั้นคืนให้กับบริษัทผู้ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคที่เป็นผู้นำสินค้าเหล่านั้นเข้าสู่ตลาดแต่แรกจึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยากมาก¹⁰⁷ ดังนั้น บรรจุภัณฑ์ในครัวเรือน ส่วนใหญ่จึงประกอบไป

⁹⁸ บรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิ (Primary Packaging) (หรือบรรจุภัณฑ์สำหรับการขาย): บรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิ คือบรรจุภัณฑ์ที่สัมผัสโดยตรงกับตัวผลิตภัณฑ์ และบางครั้งเรียกว่าบรรจุภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคหรือขายปลีก วัตถุประสงค์หลักของบรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิคือเพื่อปกป้องและ/หรือรักษาบรรจุ และแจ้งให้ผู้บริโภคทราบ มีตัวอย่างบรรจุภัณฑ์หลักหลายประการ และบางครั้งอาจมีส่วนประกอบหลายอย่างสำหรับผลิตภัณฑ์เดียว ตัวอย่างเช่น สำหรับเบียร์ ขวดที่มีของเหลวและฉลากจัดอยู่ในประเภทบรรจุภัณฑ์หลัก บรรจุภัณฑ์กระดาษลูกฟูกมักใช้สำหรับเป็นของขวัญและสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น ในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีและเครื่องสำอาง

⁹⁹ บรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิ (Secondary Packaging) : วัตถุประสงค์หลักของบรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิคือเพื่อการแสดงแบรนด์และวัตถุประสงค์ด้านการขนส่ง (Logistic) เช่นเดียวกับการปกป้องและจัดเรียงแต่ละหน่วยระหว่างการจัดเก็บ และมักถูกใช้โดยภาคส่วนเครื่องดื่ม อาหาร และเครื่องสำอางเพื่อแสดงชุดปฐมภูมิมบนชั้นวาง และบางครั้งยังเรียกว่าบรรจุภัณฑ์แบบจัดกลุ่มหรือแสดง บรรจุภัณฑ์ทุติยภูมียังรวมถึงบรรจุภัณฑ์ที่สร้างขึ้นโดยเจตนาเพื่อแสดงหน่วยผลิตภัณฑ์หลายหน่วยเพื่อขาย ซึ่งเพิ่มความเร็วในการบรรจุจากห้องเก็บของไปยังชั้นวาง บรรจุภัณฑ์นี้รวมถึงบรรจุภัณฑ์ที่พร้อมสำหรับการขายปลีก (Retail-ready packaging: RRP) บรรจุภัณฑ์พร้อมชั้นวาง (Shelf-ready packaging: SRP) หรือหน่วยแสดงผลบนเคาน์เตอร์ (Counter-top display units: CDUs) บรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิส่วนใหญ่เป็นการพิมพ์บรรจุภัณฑ์กระดาษลูกฟูกที่มีมาตรฐานสูง

¹⁰⁰ บรรจุภัณฑ์ตติยภูมิ (Tertiary Packaging) (หรือบรรจุภัณฑ์สำหรับการขนส่ง): บรรจุภัณฑ์ตติยภูมิอำนวยความสะดวกในการป้องกัน การจัดการ และการขนส่งชุดของหน่วยขายหรือบรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิเพื่อจัดกลุ่มทุกอย่างเป็นหน่วยไหลระหว่างขนส่ง ผู้บริโภคมักไม่ค่อยเห็นบรรจุภัณฑ์ประเภทนี้ เช่น บรรจุภัณฑ์ระดับตติยภูมิสำหรับเครื่องดื่มบรรจุขวดจะรวมถึงบรรจุภัณฑ์สำหรับการขนส่ง เช่น กล่องกระดาษแข็งสี่เหลี่ยม พาเลทไม้ (Wood pallets) และฟิล์มห่อหุ้ม

¹⁰¹ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

¹⁰² Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021).

¹⁰³ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021).

¹⁰⁴ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021).

¹⁰⁵ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021).

¹⁰⁶ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021).

¹⁰⁷ The PREVENT Waste Alliance . South Africa Development from a voluntary to a mandatory EPR scheme of packaging. from https://prevent-waste.net/wp-content/uploads/2022/09/South-Africa_2022-09.pdf (12 October 2022)

ด้วย ผลิตภัณฑ์น้ำยาทำความสะอาด อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน กระดาษ แบทเตอร์รี่ หนังสือ ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ปรับปรุงบ้าน และบรรจุภัณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจะแตกต่างกันไปตามอายุและลักษณะของผลิตภัณฑ์ ซึ่งในกฎหมายของประเทศแอฟริกาใต้ไม่ได้มีการบัญญัตินิยามความหมายไว้ และไม่มีข้อกำหนดที่เกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือนแต่อย่างใด

(3) บรรจุภัณฑ์ในอยู่ระบบ EPR ปัจจุบัน

ตามประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020 ได้มีการระบุรายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่อยู่ในระบบ EPR ไว้ดังต่อไปนี้¹⁰⁸

ประเภทแรก กระดาษและบรรจุภัณฑ์กระดาษ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์กระดาษแข็งบรรจุของเหลว (มีการบรรจุและไม่มีบรรจุ) บรรจุภัณฑ์กระดาษ บรรจุภัณฑ์กระดาษแข็ง (ไม่พิมพ์) บรรจุภัณฑ์กระดาษแข็ง (พิมพ์) กระดาษ (วัสดุกล่องลูกฟูก) กระดาษ รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง (กระดาษแข็ง) กระดาษเคลือบกระดาษพิมพ์และเขียน กระดาษเคลือบพลาสติก ฉลาก และ ถุงกระดาษ

ประเภทที่สอง บรรจุภัณฑ์พลาสติก (ทั้งพิมพ์และไม่พิมพ์) ได้แก่ พลาสติกชนิดแข็งและยืดหยุ่นมี ชนิด 2, 4, 5 โพลีโอเอฟิน โพลีเอทิลีนเทเรฟทาเลต (PET) พลาสติกชนิดแข็งและยืดหยุ่นมี ไวนิล (แข็งและยืดหยุ่น) พลาสติกชนิดยืดหยุ่นมี ชนิด 2, 4, 5 โพลีโอเลฟิน พลาสติกชนิดยืดหยุ่น/รัดมี โพลีเอทิลีนเทเรฟทาเลต (PET) และพลาสติกชนิดอื่น ๆ มี โพลีสไตรีน (รวมถึงบรรจุภัณฑ์ประเภทโพลีสไตรีนเพื่อป้องกัน และบรรจุภัณฑ์ประเภทโพลีสไตรีนเพื่อป้องกันแรงกระแทกสูง) โพลีไวนิลคลอไรด์ (PVC) (รหัสเรซิน 3) และอื่น ๆ (บรรจุภัณฑ์พลาสติกหลายชั้น รวมถึงบรรจุภัณฑ์ที่มีรหัสเรซิน 7¹⁰⁹)

ประเภทที่สาม บรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ และสลายตัวได้ทางชีวภาพ (วัตถุดิบที่สลายตัวได้ทางชีวภาพได้รับการรับรองตามมาตรฐาน SABS และ/หรือ มาตรฐาน ISO 17088)

ประเภทที่สี่¹¹⁰ ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียวมี แผ่นฟิล์ม/แผ่นฟิล์มยึดได้: แผ่นฟิล์มสำหรับคลุมดินทางเกษตรกรรม ถุงขยะ แผ่นฟิล์มสำหรับห่อพาเลท ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบฉีด: ถ้วย ถาด อุปกรณ์การรับประทานอาหาร (มีด ส้อม และช้อน) เครื่องกวนผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบเป่า: ขวด กล่องบรรจุภัณฑ์ เข็ยอกหรือโถ ผลิตภัณฑ์ประเภทหลอมอัดรีด: หลอด แผ่นพลาสติก และผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปด้วยความร้อน: ถาด ถาดก้นตื้น ถ้วย และบรรจุภัณฑ์อื่น ๆ

ประเภทที่ห้า¹¹¹ ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียวที่สลายตัวได้ทางชีวภาพมี แผ่นฟิล์ม/แผ่นฟิล์มยึดได้ที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ: แผ่นฟิล์มสำหรับคลุมดินทางเกษตรกรรม ถุงขยะ แผ่นฟิล์มสำหรับห่อพาเลท ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบฉีดที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ: ถ้วย ถาด อุปกรณ์การรับประทานอาหาร (มีด ส้อม และช้อน) เครื่องกวน ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบเป่าที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ: ขวด กล่องบรรจุภัณฑ์ เข็ยอกหรือโถ ผลิตภัณฑ์ประเภทหลอมอัดรีดที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ: หลอด แผ่นพลาสติก และผลิตภัณฑ์ที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ: ถาด ถาดก้นตื้น ถ้วย และบรรจุภัณฑ์อื่น ๆ

¹⁰⁸ ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020 Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging and some Single Use Products (05 November 2020)

¹⁰⁹ ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020 Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging and some Single Use Products (05 November 2020)

¹¹⁰ แก์ไซโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(ง)

¹¹¹ แก์ไซโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(ิ)

ประเภทที่หก¹¹² ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียวที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพมี แผ่นฟิล์ม/แผ่นฟิล์มยืดได้ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ: แผ่นฟิล์มสำหรับคลุมดินทางเกษตรกรรม ถุงขยะ แผ่นฟิล์มสำหรับห่อพาเลท ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบฉีดที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ: ถ้วย ถาด อุปกรณ์การรับประทานอาหาร (มีด ส้อม และช้อน) เครื่องกวน ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบเป่าที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ: ขวด กล่องบรรจุภัณฑ์ เขี่ยอก หรือโอ ผลิตภัณฑ์ประเภทหลอดอัดรีดที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ: หลอด แผ่นพลาสติก และผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ: ถาด ถาดก้นตื้น ถ้วย และบรรจุภัณฑ์อื่น ๆ

ประเภทที่เจ็ด บรรจุภัณฑ์แก้วหรือมีแก้วเป็นส่วนผสม (ขวดและเหยือกหรือโอ)

และประเภทสุดท้าย บรรจุภัณฑ์โลหะ หรือ แผ่นเหล็กเคลือบตีบุก (โลหะมีเหล็ก) และอะลูมิเนียม (โลหะไม่มีเหล็ก)

3.2.2.2 ผู้ผลิต

ในหัวข้อนี้จะมีการอธิบายเรื่อง นิยามของผู้ผลิต การขึ้นทะเบียนของผู้ผลิต หน้าที่ของผู้ผลิต และกลไกการควบคุมผู้ได้รับประโยชน์โดยไม่ร่วมจ่าย

(1) นิยามของผู้ผลิต

ตามความในประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020 ผู้ผลิต (Producer) หมายความว่า บุคคลหรือประเภทบุคคลหรือเจ้าของตราสินค้าซึ่งประกอบธุรกิจผลิต ดัดแปลง ปรับปรุง หรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ใหม่และ/หรือใช้งานแล้วตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด¹¹³ ต่อมาได้มีการออกประกาศว่าด้วยการร่างแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021 มีการแก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ผู้ผลิต” หมายถึง นิติบุคคล บุคคล หรือประเภทของบุคคลที่ถูกระบุในประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020 ผู้ผลิตที่นำผลิตภัณฑ์ที่ระบุเกิน 10 ตันออกสู่ตลาดเป็นประจำทุกปี ต้องมีรับผิดชอบภายใต้หลักการ EPR ซึ่งให้หมายรวมถึงเจ้าของตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ (Brand Owner) ผู้ค้าปลีก (Retailer) ในกรณีของสินค้าที่ใช้ตราสินค้าของร้านค้าหรือห้างสรรพสินค้าของตัวเอง (House brand) หรือผู้นำเข้า (Importer) สินค้าที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์ โดยผู้ผลิตทั้งหลายนี้ ที่มีส่วนร่วมในการผลิตเชิงพาณิชย์ การแปลงสภาพ การปรับปรุงใหม่ (หากมี) หรือการนำเข้าใหม่ หรือใช้ผลิตภัณฑ์ที่ระบุในภาคบรรจุภัณฑ์และขยายไปถึงผู้ผลิตหรือตัวแทน คือ กรณีแรกผู้ผลิต กระดาษ บรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์แบบใช้ครั้งเดียว แปรรูปและ/หรือเจ้าของตราสินค้าที่เจ้าของตราสินค้าประกอบกิจการในแอฟริกาใต้ กรณีที่สองตัวแทนที่ได้รับใบอนุญาตของสินค้าที่มีตราสินค้า หรือในกรณีที่ไม่มีข้อตกลงอย่างเป็นทางการกับตัวแทน ผู้นำเข้าสินค้าที่มีตราสินค้าตามที่ระบุไว้ในใบตราส่งสินค้า ในกรณีที่เจ้าของแบรนด์ไม่มีภูมิลำเนาในแอฟริกาใต้ และหากในกรณีของผลิตภัณฑ์ที่ระบุอื่น ๆ ทั้งหมดที่ไม่ครอบคลุมทั้งสองกรณีข้างต้นผู้ผลิตจะต้องเป็นผู้ค้าปลีก¹¹⁴

(2) การขึ้นทะเบียนผู้ผลิต

นับตั้งแต่ที่ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทั้ง ค.ศ. 2020¹¹⁵ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ. 2021 ผู้ผลิตรายเดิมมีหน้าที่ต้องลงทะเบียนกับศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (The South African Waste

¹¹² แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(i)

¹¹³ ข้อที่ 1 บทนิยามศัพท์ ของประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2020

¹¹⁴ ข้อที่ 16(b) ของประกาศว่าด้วยการร่างแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2021

¹¹⁵ Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging and some Single Use

Information Centre: SAWIC)¹¹⁶ ของกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) ภายใน 6 เดือน และผู้ผลิตรายใหม่จะต้องลงทะเบียนภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่ก่อตั้ง โดยกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) จะพิจารณาแบบฟอร์มคำขอจดทะเบียนผู้ผลิตทั้งหมดและออกหมายเลขทะเบียนสำหรับผู้ผลิตภายใน 30 วันหลังจากได้รับแบบฟอร์มที่กรอกครบถ้วนอย่างถูกต้อง¹¹⁷ และนับตั้งแต่นั้นมีประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹¹⁸ ข้อที่ 5 ได้ออกมาแก้ไขเนื้อหาเดิม โดยกำหนดให้ผู้ผลิตทุกคนต้องทำการลงทะเบียนโดยเด็ดขาด (ภาคบังคับ)

(3) หน้าที่ของผู้ผลิต

ผู้ผลิตมีหน้าที่ตามข้อบังคับจำนวนมากโดยหน้าที่หลักที่สำคัญในระบบ EPR ดังต่อไปนี้¹¹⁹

ประการแรก ผู้ผลิตมีหน้าที่ในการสร้างและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต หรือเข้าร่วมแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตอื่น หรือจัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตเพื่อดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตซึ่งรวมถึงห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด

ประการที่สอง ผู้ผลิตมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการดำเนินงานและการปฏิบัติตามแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต โดยผู้ผลิตที่จัดทำแผนความรับผิดชอบส่วนบุคคลของตนเองจะต้อง¹²⁰ มีการจัดสรรเงินทุนสำหรับดำเนินการตามแผนของตนเอง ตรวจสอบทางการเงินทุก 6 เดือน และส่งรายงานให้กระทรวงเมื่อได้รับการร้องขอ อีกทั้งยังต้องแต่งตั้งผู้สอบบัญชีการเงินอิสระเป็นประจำทุกปี ส่งรายงานตรวจสอบประจำปีไปยังกระทรวงภายใน 60 วันนับแต่วันที่สิ้นสุดการตรวจสอบ รวมไปถึงรวบรวม บันทึก จัดการและส่งข้อมูลไปยังศูนย์ข้อมูลขยะ บันทึกปริมาณผลิตภัณฑ์ที่วางตลาด ทำสัญญากับเทศบาลทุกแห่งภายใน 3 ปี และบูรณาการกับผู้รวบรวมขยะนอกระบบ ผู้เรียกคืนและผู้เก็บขยะในห่วงโซ่ และชดเชยให้ผู้รวบรวมขยะนอกระบบ

ประการที่สาม ประเมินวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ของตนเอง และต้องดำเนินการลดการใช้วัสดุในผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ ออกแบบผลิตภัณฑ์ให้น่ากลับมาใช้ใหม่ได้ รีไซเคิลหรือบำบัดโดยไม่กระทบต่อการทำงานของผลิตภัณฑ์ และลดความเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมในการจัดการของเสียหลังจากการบริโภค นอกจากนี้ยังมีหน้าที่อื่น ๆ เช่น ดำเนินการเรียกคืนผลิตภัณฑ์เพื่อสิ้นสุดอายุการใช้งานหรือใช้ฉลากและประกาศด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้ผลิตตามที่กฎหมายระบุไว้

ในส่วนของผู้ผลิตเป็นรายบุคคล (ผ่านโครงการการปฏิบัติตามข้อกำหนดส่วนบุคคล) หรือร่วมกัน (องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต) เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการขึ้นทะเบียน และในฐานะผู้ผลิตนั้น บริษัทจะต้องประกาศลักษณะและปริมาณของผลิตภัณฑ์ และจะต้องรับผิดชอบต่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดตามกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการลด การใช้ซ้ำ และการรีไซเคิล ซึ่งผู้ผลิตจะต้องระบุตัวตนและดำเนินการที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย มิฉะนั้น บริษัทอาจถูกลงโทษร้ายแรง โดยมีข้อกำหนดสำคัญบางประการสำหรับผู้ผลิต ดังต่อไปนี้¹²¹

ผู้ผลิตต้องลงทะเบียนกับกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) ในการลงทะเบียนแบ่งออกได้เป็น 2 กรณีคือ กรณีแรกผู้ผลิตที่มีอยู่ ซึ่งจะต้องลงทะเบียนกับกระทรวง ภายใน 6 เดือนหลังจาก

¹¹⁶ เว็บไซต์สำหรับการลงทะเบียน ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

<http://sawic.environment.gov.za/epr/regindex.php>

¹¹⁷ ข้อที่ 4(1)(2)(3) ของประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2020,

¹¹⁸ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

¹¹⁹ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 5 (1).

¹²⁰ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 5B (1).

¹²¹ ข้อที่ 6(g) ของประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2021,

ประกาศกฎข้อบังคับ¹²² โดยทำตามขั้นตอนการลงทะเบียนออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านเว็บไซต์ของกระทรวง ซึ่งรับผิดชอบโดยศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC)¹²³ และกรณีที่สองผู้ผลิตรายใหม่ซึ่งเริ่มผลิตหลังจากกฎข้อบังคับมีผลใช้บังคับ¹²⁴ ต้องลงทะเบียนกับกระทรวง ภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่ก่อตั้ง โดยทำตามขั้นตอนการลงทะเบียนออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านเว็บไซต์ของกระทรวง ซึ่งรับผิดชอบโดยศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC)¹²⁵ ผู้ผลิตต้องมีการสร้างโครงการความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) ที่รวมห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด หรือ จัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) เพื่อจัดตั้งและดำเนินการตามแผน EPR (EPR scheme) ในนามของบริษัทซึ่งรวมถึงห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด มีการรับผิดชอบต่อการดำเนินงานและประสิทธิภาพของแผน EPR (EPR scheme) ชำระภาษีที่เหมาะสมให้กับแผน EPR (EPR scheme) ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ในการเฝ้าติดตามและการรายงาน มีการใช้ฉลากสิ่งแวดล้อมของบรรจุภัณฑ์เพื่อระบุข้อมูลการกำจัด รวมไปถึงใช้การออกแบบสำหรับแนวทางการรีไซเคิลและเครื่องมือการประเมินตามหลักวิทยาศาสตร์

ในส่วนของด้านวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดภาระผูกพันในการขึ้นทะเบียน โดยข้อบังคับใช้กับผลิตภัณฑ์ ได้แก่¹²⁶ ผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามมาตรา 18(1)(a) ของรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ 2008 และสำหรับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามกฎหมาย ผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามมาตรา 18(1)(a) ของรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ 2008 ที่วางตลาดก่อนที่กฎระเบียบจะมีผลบังคับใช้ และสำหรับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ข้อบังคับเหล่านี้ใช้ไม่ได้กับผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามกฎหมายซึ่งส่งออก หรือกับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามกฎหมาย

(4) กลไกการควบคุมผู้ได้ประโยชน์โดยไม่ร่วมจ่าย

ผู้ได้ประโยชน์โดยไม่ร่วมจ่าย¹²⁷ (Free riders) คือผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการกระทำหรือความพยายามของผู้ผลิตอื่น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตโดยไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตทั้งหมด จึงได้มีกลไกเข้ามาควบคุมการกระทำของผู้ได้ประโยชน์โดยไม่ร่วมจ่าย คือ ข้อกำหนดของข้อบังคับและผลิตภัณฑ์ของกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อมได้มีการจัดเตรียมบันทึกของผู้ผลิตทั้งหมดที่ระบุไว้ในแต่ละสถานที่ที่กำหนดไว้ จากนั้นกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อมจะทำการตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ผลิตทั้งหมดปฏิบัติตามข้อกำหนดและได้เข้าร่วม PRO หรือกำหนดแผน EPR ของตนเองสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ระบุแต่ละรายการที่จำหน่ายในตลาด

3.2.3 องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

PRO คือ องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่จัดตั้งขึ้นโดยผู้ผลิตหรือบุคคลใด ๆ ที่ดำเนินการในภาคอุตสาหกรรมใด ๆ ที่ครอบคลุมตามที่กฎหมายประกาศไว้เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามหลักการ EPR และอาจเป็นตัวแทนของผู้ผลิตรายบุคคลหรือส่วนรวมก็ได้¹²⁸ โดย PRO ทำหน้าที่เป็น “ผู้ดำเนินการระบบ”

¹²² Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging and some Single Use Products (5 November 2020)

¹²³ เว็บไซต์สำหรับการลงทะเบียน <http://sawic.environment.gov.za/epr/regindex.php>

¹²⁴ Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging, and some Single Use Products (5 November 2020)

¹²⁵ เว็บไซต์สำหรับการลงทะเบียน <http://sawic.environment.gov.za/epr/regindex.php>

¹²⁶ ข้อที่ 4 ของประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2021,

¹²⁷ ข้อที่ 1 บทนิยามศัพท์ ของประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2020

¹²⁸ ข้อที่ 1 บทนิยามศัพท์ ของประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2020,

(System operator) ภายใน EPR¹²⁹ ซึ่งนับตั้งแต่ที่ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020¹³⁰ มีผลบังคับใช้ ตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ. 2021 PRO มีหน้าที่ต้องลงทะเบียนตามกฎหมายเช่นเดียวกันกับผู้ผลิต

3.2.3.1 การจัดตั้งและการขึ้นทะเบียนองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต รูปแบบและสถานะทางกฎหมายขององค์กร

ในหัวข้อนี้จะมีการอธิบายถึงการจัดตั้งและการขึ้นทะเบียนองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

(1) การจัดตั้งและสถานะทางกฎหมายขององค์กร

องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องเป็นองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร จัดตั้งขึ้นโดยผู้ผลิตหรือบุคคลใด ๆ ที่ดำเนินงานในภาคอุตสาหกรรมใด ๆ ที่ครอบคลุมตามที่กฎหมายประกาศไว้เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามหลักการ EPR และอาจเป็นตัวแทนของผู้ผลิตรายบุคคลหรือส่วนรวมก็ได้¹³¹ โดยจะต้องขึ้นทะเบียนกับกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) โดยทำตามขั้นตอนการลงทะเบียนออนไลน์ซึ่งรับผิดชอบโดยศูนย์ข้อมูลขยะมูลฝอยแห่งชาตินับตั้งแต่วันที่ข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020¹³² มีผลบังคับใช้ กล่าวคือ ตั้งแต่วันที่ 5 พฤศจิกายน ค.ศ. 2021 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่มีก่อนกฎหมายมีผลบังคับใช้จะต้องลงทะเบียนภายใน 6 เดือนนับจากประกาศระเบียบเหล่านี้ในรัฐกิจจานุเบกษา ส่วนองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่จัดตั้งขึ้นหลังจากกฎข้อบังคับเหล่านี้มีผลบังคับใช้แล้วจะต้องขึ้นทะเบียนภายใน 3 เดือน¹³³

(2) การขึ้นทะเบียน

ในการจดทะเบียนองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO)¹³⁴ องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่มีอยู่ทั้งหมดต้องลงทะเบียนกับกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) ภายใน 6 เดือนนับจากประกาศระเบียบเหล่านี้ในราชกิจจานุเบกษาโดยกรอกแบบฟอร์มที่กำหนดจากกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) และองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่จัดตั้งขึ้นใหม่ทั้งหมด หลังจากกฎข้อบังคับเหล่านี้มีผลบังคับใช้แล้ว จะต้องลงทะเบียนกับแผนภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่ก่อตั้งโดยกรอกแบบฟอร์มที่กำหนดจากกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) ให้สมบูรณ์¹³⁵ ผู้ที่มีหน้าที่ในการลงทะเบียนข้างต้นจะต้องดำเนินการลงทะเบียนกับกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) โดยทำตามขั้นตอนการลงทะเบียนออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านเว็บไซต์ของกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) ซึ่งรับผิดชอบโดยศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (The South African Waste Information Centre)¹³⁶ จะส่งผลให้รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนถูกเผยแพร่บนเว็บไซต์สำหรับการขึ้นทะเบียนเรียบร้อยแล้ว เพื่อช่วยให้ทุกบุคคลทั่วไป

¹²⁹ ข้อที่ 6(g) ของประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

¹³⁰ Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging and some Single Use Products (5 November 2020)

¹³¹ ข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 1 และ ข้อ 11.

¹³² ข้อบังคับว่าด้วยแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียว ค.ศ. 2020

¹³³ ข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อที่ 10.

¹³⁴ ข้อที่ 10(1)(2) ของประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2020, Government Gazette (Notice) No.43879: National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008): Regulations regarding Extended Producer Responsibility (5 November 2020) ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ <https://cer.org.za/wp-content/uploads/2009/07/43879gon1184-NEMWA-Regs-Extended-Producer-Liability.pdf>

¹³⁵ The Department of Forestry, Fisheries and the Environment. Who should register?. [Online]. Retrieved 15 June 2022, from <http://sawic.environment.gov.za/epr/who.php>

¹³⁶ เว็บไซต์สำหรับการลงทะเบียน ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://sawic.environment.gov.za/epr/regindex.php>

สามารถตรวจสอบได้ว่าบริษัทใดบ้างที่นำสินค้าบรรจุหีบห่อหรือบรรจุภัณฑ์บริการออกสู่ตลาดในประเทศแอฟริกาใต้ที่เกี่ยวข้องนั้นได้จดทะเบียนและชำระค่าธรรมเนียม EPR ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว¹³⁷

3.2.3.2 ภาระหน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีภาระหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ¹³⁸ ในเรื่องการพัฒนาและบำรุงรักษาระบบการเก็บค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต การดำเนินการตรวจสอบทางการเงินรายครึ่งปีและจัดทำรายงานการตรวจสอบเหล่านี้ให้กับกระทรวงเมื่อมีการร้องขอ การจัดทำรายงานการตรวจสอบรายครึ่งปีให้แก่ผู้ตรวจสอบภายนอก การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีการเงินอิสระเป็นประจำทุกปี โดยดำเนินการตรวจสอบภายนอกของบันทึกทางการเงิน และรวมผลการตรวจสอบภายในครึ่งปีในรายงานการตรวจสอบประจำปี การส่งรายงานการตรวจสอบประจำปีนี้ไปยังกระทรวงภายใน 60 วันหลังจากสิ้นสุดการตรวจสอบ ซึ่งรายงานการตรวจสอบประจำปีจะถูกนำข้อมูลเข้าไปยังศูนย์ข้อมูลขยะแห่งชาติ (The South African Waste Information Centre: SAWIC) เพื่อให้สาธารณชนเข้าถึงได้ มีการพัฒนาและรักษาทะเบียนสมาชิก ในกรณีนี้ที่โครงการมีสมาชิกตั้งแต่สองคนขึ้นไป รวมไปถึงรวบรวม บันทึก จัดการ และส่งข้อมูลไปยังศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ โดยข้อตกลงกับคณะกรรมการบริษัท, ทำสัญญากับห่วงโซ่มูลค่าปลายน้ำที่มีอยู่ก่อนการจัดจ้างคนภายนอก ในกรณีนี้จำเป็นต้องมีบริการภายนอก สัญญาสำหรับการรวบรวม การรีไซเคิล และการบำบัดผลิตภัณฑ์ที่ระบุ หากจัดจ้างคนภายนอก ต้องผ่านกระบวนการที่ยุติธรรมและโปร่งใส ในส่วนของการเก็บบันทึกปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุจะมีผลิตภัณฑ์ที่วางตลาดโดยสมาชิกเก็บบันทึกปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ ผลิตภัณฑ์ที่ถูกรวบรวม ผลิตภัณฑ์ที่ถูกจัดเรียง ผลิตภัณฑ์ที่ถูกรีไซเคิล และผลิตภัณฑ์ที่ถูกบำบัด

นอกจากนี้ ยังต้องมีเรื่องจัดการที่มอบให้กับผู้ให้บริการโดยเฉพาะ บริการเหล่านี้รวมถึงการปฏิบัติตามการรวบรวมและรีไซเคิลโดยบริษัทจัดการขยะ ซึ่งร่วมมือกับเทศบาลทุกแห่ง (หากมี) ภายใน 3 ปีของการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต เพื่อเพิ่มการบำบัดผลิตภัณฑ์ที่ระบุจากขยะในเขตเทศบาล บูรณาการกับผู้รวบรวมขยะนอกระบบ ผู้เรียกคืน และผู้เก็บขยะในห่วงโซ่มูลค่าของการเก็บรวบรวมขยะหลังการบริโภค และพัฒนาและสร้างตลาดรองรับรูปแบบการรีไซเคิล ใช้โครงสร้างพื้นฐานใหม่และที่มีอยู่ผ่านแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ในลักษณะการทำงานร่วมกันหากเป็นไปได้ หรือสร้างและดำเนินการโครงสร้างพื้นฐานใหม่ภายใน 3 ปีหลังจากเสร็จสิ้นการศึกษาความเป็นไปได้ โดยที่การศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นจะต้องดำเนินการภายใน 2 ปีของการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต โดยโครงการต้องระบุรายละเอียดความต้องการโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม รวมถึงการชดเชยให้แก่ผู้รวบรวมขยะนอกระบบ คนเก็บขยะ และคนเก็บขยะที่ลงทะเบียนกับฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนแห่งชาติ สำหรับบริการรวบรวมและผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านค่าบริการจัดเก็บภายในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2022 ค่าธรรมเนียมบริการรวบรวมจะได้รับการตรวจสอบทุกปีโดยกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) ดำเนินการเปลี่ยนแปลงภายในหน่วยงานที่เป็นคู่สัญญาด้วย โดยเน้นเป็นพิเศษที่ผู้หญิง เยาวชน และบุคคลที่มีความทุพพลภาพ และสุดท้ายให้ความสำคัญกับการส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็ก และโดยเน้นเป็นพิเศษที่ผู้ประกอบการผู้หญิง เยาวชน และบุคคลที่มีความทุพพลภาพ

¹³⁷ เว็บไซต์สำหรับการตรวจสอบบริษัทที่ได้ทำการลงทะเบียนแล้ว ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://sawic.environment.gov.za/epr/search.php>

¹³⁸ ข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 5A (1).

3.2.3.3 การจัดเก็บค่าธรรมเนียม

เมื่อมีการจัดตั้งและการขึ้นทะเบียนองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต อาจมีการกำหนดค่าธรรมเนียมที่องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องชำระ ในข้อนี้จะอธิบายถึง การบริหารจัดการค่าธรรมเนียม การกำหนดค่าธรรมเนียม เงินรางวัลและเบี้ยปรับ

(1) การบริหารจัดการค่าธรรมเนียม

องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต จะต้องร่วมกับสมาชิกกำหนดค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต เสนอและใช้ค่าธรรมเนียมของผู้ผลิตที่เพิ่มตามสัดส่วนของสมาชิกทั้งหมดตามผลิตภัณฑ์ที่ระบุที่วางขายในตลาด¹³⁹ ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจะต้องส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังรัฐมนตรี รวมถึงแรงจูงใจ เหตุผล และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจากรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านการเงินภายใน 60 วันนับจากวันที่ยื่น¹⁴⁰ ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจะต้องขึ้นอยู่กับราคินต้นทุนสุทธิ ซึ่งรวมถึงอัตราที่แตกต่างกันต่อหมวดหมู่สินค้า ของแต่ละผลิตภัณฑ์หรือประเภทผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะต้องจ่ายโดยผู้ผลิตเพื่อเป็นทุนในแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และขึ้นอยู่กับรายละเอียดที่กำหนด¹⁴¹ ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่ประกาศล่าสุดจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะบนเว็บไซต์ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต¹⁴² องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต ที่กำหนดและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต จะต้องส่งแผนทางการเงินประจำปีและงบประมาณประจำปีไปยังกระทรวง ภายใน 60 วันของการดำเนินการในปีแรกของการดำเนินการหรือภายใน 60 วันของการดำเนินการ ในกรณีที่การดำเนินการเกิดขึ้นหลังจากวันที่ 30 มิถุนายนในปีแรก สำหรับปีถัดไป และภายในวันที่ 30 พฤศจิกายนของปีถัดไป¹⁴³ จำนวนเงินสมทบทั้งหมด (ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต) ที่ครอบคลุมต้นทุนสุทธิของภาระผูกพันซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตในการลงทะเบียน¹⁴⁴ ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการต้องได้รับการตรวจสอบในปีปฏิทินที่ 3 ของการดำเนินการ และต้องประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาโดยรัฐมนตรีกำหนดค่าธรรมเนียมในการดำเนินการสำหรับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต¹⁴⁵

(2) วิธีการกำหนดค่าธรรมเนียม

วิธีการกำหนดค่าธรรมเนียมได้ถูกกำหนดไว้ในประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁴⁶ ข้อที่ 8(a)(c) กำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต จะต้องร่วมกับสมาชิกกำหนดค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต โดยมีการเสนอและใช้ค่าธรรมเนียมของผู้ผลิตซึ่งเพิ่มตามสัดส่วนของสมาชิกทั้งหมดตามผลิตภัณฑ์ที่ระบุที่วางขายในตลาด

ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจะต้องขึ้นอยู่กับราคินต้นทุนสุทธิ ซึ่งรวมถึงอัตราที่แตกต่างกันต่อหมวดหมู่สินค้าของแต่ละผลิตภัณฑ์หรือประเภทผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะต้องจ่ายโดย

¹³⁹ แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(a)

¹⁴⁰ แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(b)

¹⁴¹ แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(c)

¹⁴² แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(d)

¹⁴³ แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(e)

¹⁴⁴ แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(f)

¹⁴⁵ แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44295 ข้อ 8(i)

¹⁴⁶ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

ผู้ผลิตเพื่อเป็นทุนในแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และขึ้นอยู่กับน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ ความง่ายในการรีไซเคิล ความต้องการในปัจจุบันสำหรับวัสดุเพื่อการรีไซเคิล ค่าใช้จ่ายในการจัดทำระบบรวบรวมสำหรับสินค้าที่ระบุ ค่ารวบรวมขนส่ง จัดเก็บ และบำบัดขยะที่แยกเก็บ ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ต้นทุนสำหรับการสื่อสารสาธารณะและสร้างความตระหนัก ต้นทุนสำหรับการเฝ้าระวังระบบที่เหมาะสม (รวมถึงการตรวจสอบ) และการหักรายได้จากการขายวัสดุรีไซเคิล

เมื่อมีการกำหนดค่าธรรมเนียมร่วมกันโดยใช้หลักเกณฑ์ตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จะต้องมีการอนุมัติค่าธรรมเนียม ซึ่งได้กำหนดไว้ในประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁴⁷ ข้อที่ 8(b) กำหนดให้ส่งรายละเอียด กล่าวคือ ค่าธรรมเนียม รวมถึงแรงจูงใจ เหตุผล และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังรัฐมนตรี ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านการเงินภายใน 60 วันนับจากวันที่ยื่น และต้องเปิดเผยค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตต่อสาธารณะด้วยบนเว็บไซต์ของผู้ผลิต

3.2.3.4 ระบบการควบคุมการดำเนินงานขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต หรือ PRO จะได้รับการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ และการรับรองโดยหน่วยงานของรัฐเพื่อให้แน่ใจว่า PRO จะปฏิบัติตามบทบาทและดำเนินการตามความรับผิดชอบ PRO ที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเต็มที่ แสดงให้เห็นถึงการขาดธรรมาภิบาล หรือล้มเหลวในการบรรลุเป้าหมายที่ได้รับคำสั่งจากถูกแจ้งเตือนจากกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) และอาจสูญเสียการรับรองการอนุญาตให้ดำเนินการ อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่ความรับผิดชอบของรัฐที่จะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่า PRO มีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบหลักในการตรวจสอบให้แน่ใจว่า PRO เป็นไปตามข้อกำหนดและมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับสมาชิกที่ PRO ทำหน้าที่แทน ดังนั้น สมาชิกควรมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำกับดูแล PRO ที่เข้าเป็นสมาชิก¹⁴⁸

ตามประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁴⁹ ข้อที่ 6 (g) 5A(1) และของผู้ผลิต (Producer) กำหนดไว้ ตามประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁵⁰ ข้อที่ 6 (g) 5B(1) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องมีการดำเนินการตรวจสอบทางการเงินรายครึ่งปีและจัดทำรายงานการตรวจสอบเหล่านี้ให้กับกระทรวงเมื่อมีการร้องขอ จัดทำรายงานการตรวจสอบรายครึ่งปีให้แก่ผู้ตรวจสอบภายนอก โดยมีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีการเงินอิสระเป็นประจำทุกปี (1) ดำเนินการตรวจสอบภายนอกของบันทึกทางการเงิน และ (2) รวมผลการตรวจสอบภายในครึ่งปีในรายงานการตรวจสอบประจำปี และรายงานการตรวจสอบประจำปีนี้ไปยังกระทรวงภายใน 60 วันหลังจากสิ้นสุดการตรวจสอบ ซึ่งรายงาน

¹⁴⁷ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

¹⁴⁸ PETCO, PET plastic recycling South Africa. (2021). PETCO'S HOW-TO GUIDE TO SECTION 18 FOR PRODUCERS. [Online]. Retrieved 15 June 2022, from https://petco.co.za/wp-content/uploads/2021/07/Section-18_PETCOS-HOW-TO-GUIDE-TO-SECTION-18-FOR-PRODUCERS_FINAL_v2.pdf

¹⁴⁹ Government Gazette (Notice) No.44539: National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021) ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.gov.za/sites/default/files/gcis_document/202105/44539gon400.pdf

¹⁵⁰ Government Gazette (Notice) No.44539: National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021) ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.gov.za/sites/default/files/gcis_document/202105/44539gon400.pdf

การตรวจสอบประจำปีจะถูกนำข้อมูลเข้าไปยังศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (The South African Waste Information Centre: SAWIC) เพื่อการเข้าถึงโดยสาธารณะ

นอกจากนี้ การจัดการทางการเงินสำหรับแผนความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ผลิตเพิ่มเติม ได้ถูกกำหนดไว้ในประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁵¹ ข้อที่ 8(d)(e) และตามประกาศว่าด้วยข้อบังคับที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020¹⁵² ข้อที่ 7(8) โดยกำหนดให้ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อสังคมที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะบนเว็บไซต์ขององค์กรความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ผลิต และจะต้องส่งแผนทางการเงินประจำปีและงบประมาณประจำปีไปยังกระทรวง อีกทั้งค่าธรรมเนียมในการดำเนินการต้องได้รับการตรวจสอบในปีปฏิทินที่ 2 ของการดำเนินการด้วย

3.2.3.5 องค์กรความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ผลิตในประเทศแอฟริกาใต้ในปัจจุบัน

ปัจจุบันองค์กรความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ผลิตในประเทศแอฟริกาใต้ มีดังต่อไปนี้

(1) The Polyolefin Responsibility Organisation หรือ POLYCO¹⁵³ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2011 ในฐานะองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร โดยกลุ่มผู้แปรรูปบรรจุภัณฑ์พลาสติกโพลีเอเลฟิน มีวัตถุประสงค์ ขยายการรวบรวมและรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์พลาสติกทั้งหมดในแอฟริกาใต้ และเพื่อส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและนำบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งการลดปริมาณบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่จะนำไปฝังกลบและยุติขยะพลาสติกในสิ่งแวดล้อม POLYCO ร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายราย โดยลงทุนในนวัตกรรมการรีไซเคิลและโครงสร้างพื้นฐานในแอฟริกาใต้ และการให้ความรู้แก่ทั้งอุตสาหกรรมและผู้บริโภคเกี่ยวกับการรีไซเคิล วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ POLYCO จัดการ¹⁵⁴คือ Polyolefin, HD, PP, LD, LLD, บรรจุภัณฑ์ซึ่งมีหลายชั้น และ PET

(2) The Pet Recycling Company หรือ PETCO¹⁵⁵ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2004 เป็นองค์กรความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ผลิตที่ลงทะเบียน สำหรับ บรรจุภัณฑ์ PET (Polyethylene Terephthalate) ในฐานะองค์กร EPR วัตถุประสงค์หลักของ PETCO คือการนำบรรจุภัณฑ์กลับมาใช้ใหม่มากขึ้นเรื่อย ๆ และส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนสำหรับพลาสติก PET โดยมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียม EPR แบบสมัครใจชำระจากผู้แปรรูปที่ผลิตขวดจากเรซิน PET ผู้บรรจุขวด PET และผู้นำเข้าขวด PET นอกจากนี้ยังมีการให้ทุนโดยเจ้าของธุรกิจ ผู้ผลิตเรซินและผู้ค้าปลีกอีก ซึ่งเงินได้ที่มีการจัดเก็บนั้นถูกนำมาใช้เพื่อ การสนับสนุนผู้ทำการรีไซเคิล สนับสนุนฝึกอบรม แนะนำผู้แปรรูปขยะ ผู้ประกอบการจัดการขยะ และให้ทุนเพื่อให้ความรู้แก่ผู้บริโภค และการสนับสนุนโครงการริเริ่ม โครงการร่วมทุน และการวางแผนทางการรีไซเคิลสำหรับทั้งภาคอุตสาหกรรม วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ PETCO จัดการมีเพียงอย่างเดียว¹⁵⁶ คือ PET

(3) The Glass Recycling Company หรือ TGRC¹⁵⁷ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2005 ลงนามกับกระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อม วัตถุประสงค์ของ TGRC คือการส่งเสริมการใช้ขวดที่สามารถส่งคืนได้ การพัฒนาผู้ประกอบการและการสร้างงาน การสร้างขีดความสามารถและการพัฒนาความร่วมมือกับภาครัฐทุกระดับ

¹⁵¹ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

¹⁵² Regulations regarding Extended Producer Responsibility (5 November 2020)

¹⁵³ About Polyco from <https://www.polyco.co.za/about-polyco/> (12 October 2022)

¹⁵⁴ EXTENDED PRODUCER RESPONSIBILITY – S18 OF NEMWA. from <https://www.packagingsa.co.za/epr-regulations/> (12 October 2022)

¹⁵⁵ WHO WE ARE. <https://petco.co.za/who-we-are/> (12 October 2022)

¹⁵⁶ EXTENDED PRODUCER RESPONSIBILITY – S18 OF NEMWA. from <https://www.packagingsa.co.za/epr-regulations/> (12 October 2022)

¹⁵⁷ WHO WE ARE <https://theglassrecyclingcompany.co.za/who-we-are/> (12 October 2022)

รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ TGRC จัดการ¹⁵⁸ คือ บรรจุภัณฑ์ที่ทำมาจากแก้ว (ขวดและเหยือก)

(4) Metal Packaging Association of SA หรือ METPAC-SA¹⁵⁹ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2007 สนับสนุนวิสัยทัศน์ของอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ในเรื่อง "Zero Waste to the Environment" Metpac-SA ไม่ได้ผลิต ขยาย หรือรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ แต่เป็นผู้รวบรวมผู้ผลิตและผู้ผลิตสินค้าและนำมาจำหน่ายให้กับบริษัทต่างๆ เพื่อส่งเสริมประโยชน์ของบรรจุภัณฑ์ การสำรวจทางสถิติของอุตสาหกรรม ประสานงานกับบุคคล องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามกฎหมายให้ดียิ่งขึ้นและสมดุลมากขึ้นวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ METPAC-SA จัดการ¹⁶⁰ คือ เหล็ก แผ่นเหล็กชุบตีบุก และ ผลิตภัณฑ์จากอลูมิเนียม

(5) Fibre Circle¹⁶¹ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2006 มีวัตถุประสงค์ในจัดการโครงการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตเพื่อป้องกันไม่ให้บรรจุภัณฑ์กระดาษและกระดาษซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่หมุนเวียนและรีไซเคิลได้ นำออกจากหลุมฝังกลบของแอฟริกาใต้ ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยและการทำงานที่สะอาดและเรียบง่าย สำหรับชาวแอฟริกาใต้ทุกคน Fibre Circle เป็นองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตสำหรับแผนงาน EPR ในอุตสาหกรรมกระดาษและบรรจุภัณฑ์ ประกอบด้วยผู้ผลิต ผู้นำเข้ากระดาษ เจ้าของแบรนด์ และผู้ค้าปลีก โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มการแยก ขยะที่แหล่งกำเนิด สนับสนุนการเพิ่มความตระหนัก และสร้างงาน/อาชีพในการเก็บรวบรวมและรีไซเคิลขยะ วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ Fibre Circle จัดการ¹⁶² คือ กระดาษ (หนังสือพิมพ์ นิตยสาร กล่องลูกฟูก กระดาษคราฟท์ และป้ายกระดาษ)

(6) Polystyrene Association of South Africa¹⁶³ ก่อตั้งในปี ค.ศ. 2007/2009 มีสมาชิกหลัก 10 ราย สมาชิกสมทบ 5 ราย เป็นองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO) ที่ไม่แสวงหากำไร ซึ่งได้รับการสนับสนุนเงินทุนของผู้แปรรูป Polystyrene รวมถึงผู้จัดจำหน่าย ผู้ผลิต ผู้รีไซเคิล และผู้ค้าปลีก ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่โครงการเพื่อการรีไซเคิล วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ Polystyrene Association of South Africa จัดการ คือ โฟม Expanded Polystyrene (ESP) และเม็ดพลาสติก High Impact Polystyrene (HIPS)

(7) South African Vinyl Association หรือ SAVA¹⁶⁴ มีสมาชิก 21 ราย ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานตัวแทนของภาคอุตสาหกรรมไวนิลของแอฟริกาใต้มากกว่าเป็น PRO มีการจัดทำพันธกรณีเรื่องการค้ากับดูแลผลิตภัณฑ์ รวมถึงกำหนดเป้าหมายการรีไซเคิล วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ SAVA จัดการ คือ วัสดุพอลิไวนิลคลอไรด์ (PVC)

(8) RecyclePaperZA¹⁶⁵ ก่อตั้งในปี ค.ศ. 2003 ก่อนหน้านี้ที่เป็นที่รู้จักในชื่อ Paper Recycling Association of South Africa (PRASA) ก่อนที่จะเปลี่ยนชื่อในปีพ.ศ. 2561 RecyclePaperZA ปัจจุบันนี้มีสมาชิก 10 ราย ทำหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรีไซเคิลกระดาษ วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ RecyclePaperZA จัดการ

¹⁵⁸ EXTENDED PRODUCER RESPONSIBILITY – S18 OF NEMWA. from <https://www.packagingsa.co.za/epr-regulations/> (12 October 2022)

¹⁵⁹ metpacsa <https://www.metpacsa.org.za/> (12 October 2022)

¹⁶⁰ EXTENDED PRODUCER RESPONSIBILITY – S18 OF NEMWA. from <https://www.packagingsa.co.za/epr-regulations/> (12 October 2022)

¹⁶¹ About Fibre Circle. <https://fibrecircle.co.za/about/> (12 October 2022)

¹⁶² EXTENDED PRODUCER RESPONSIBILITY – S18 OF NEMWA. from <https://www.packagingsa.co.za/epr-regulations/> (12 October 2022)

¹⁶³ POLYSTYRENESA. <https://polystyrenesa.co.za/recycling/> (12 October 2022)

¹⁶⁴ SAVINYLS. www.savinyls.co.za (12 October 2022)

¹⁶⁵ RecyclePaperZA. <https://www.thepaperstory.co.za/> (12 October 2022)

คือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร กระจาดขยะพลาสติก กล่องแข็ง กระจาดคราฟท์ กระจาดกราฟฟิค กระจาดผสม และ กระจาดอื่น ๆ

3.2.4 ระบบการดำเนินโครงการ EPR

เมื่อประเทศแอฟริกาใต้มีวางแผนการจัดการขยะแห่งชาติ จึงต้องมีระบบการดำเนินโครงการ EPR ประกอบไปด้วย การจัดทำแผน/การกำหนดเป้าหมาย หลักเกณฑ์การดำเนินงานที่สำคัญ และการกักตุนผลการดำเนินงาน

3.2.4.1 การจัดทำแผน/การกำหนดเป้าหมาย

การจัดทำแผน การกำหนดเป้าหมาย เพื่อให้มั่นใจว่ามีแนวทางในการสร้างความสำเร็จให้กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นป้องกันและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) การจัดทำแผนระดับชาติ

ประเทศแอฟริกาใต้ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ (National Waste Management Strategy: NWMS) เพื่อให้สอดคล้องกับการบังคับใช้รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008 ซึ่งยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติฉบับแรกได้จัดทำเมื่อปี ค.ศ. 2011 โดยกระทรวงกิจการสิ่งแวดล้อม (Department of Environmental Affairs) และภายหลังที่ได้มีการจัดตั้งกระทรวงสิ่งแวดล้อม ป่าไม้และประมง (DEFF) ขึ้นมา ในปี ค.ศ. 2019 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขยุทธศาสตร์ฯ โดยการออกประกาศกระทรวงสิ่งแวดล้อม ป่าไม้และประมง (DEFF) ว่าด้วยการหารือเกี่ยวกับร่างการปรับปรุงยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ ค.ศ. 2019¹⁶⁶ ซึ่งแล้วเสร็จและประกาศใช้ในปี ค.ศ. 2020 เพื่อจัดให้มีนโยบายของรัฐและการแทรกแซงเชิงกลยุทธ์สำหรับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้านขยะให้สอดคล้องและตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) ค.ศ. 2030 ทั้งขององค์การสหประชาชาติ (UN) และแผนพัฒนาแห่งชาติของแอฟริกาใต้ (NDP) ค.ศ. 2030 ที่มุ่งเน้นในการบูรณาการการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ ค.ศ. 2020 (NWMS 2020) ได้กำหนดเป้าหมายหลักที่สำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการวางแผนตามผลลัพธ์ของรัฐบาล คือ จะทำให้ประเทศแอฟริกาใต้มีขยะที่นำไปสู่หลุมฝังกลบเป็นศูนย์¹⁶⁷ โดยกำหนดผลลัพธ์หลักไว้ 3 ประการ คือ (1) การลดปริมาณขยะที่นำไปสู่หลุมฝังกลบให้ได้ร้อยละ 45 ภายใน 5 ปี ร้อยละ 55 ภายใน 10 ปี และร้อยละ 70 ภายใน 15 ปี จนนำไปสู่ขยะเป็นศูนย์ (2) บริการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยประชาชนทุกคนต้องอาศัยอยู่ในชุมชนที่สะอาดด้วยบริการขยะที่มีการจัดการที่ดีและมีความยั่งยืนทางการเงิน (3) การปฏิบัติตาม การบังคับใช้ และการตระหนักรู้ โดยสร้างวัฒนธรรมให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทิ้งขยะ และสร้างจิตสำนึกของการไม่ยอมรับการทิ้งขยะไม่ถูกต้อง¹⁶⁸

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ EPR ตามยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ ค.ศ. 2020 (NWMS 2020) เป็นการดำเนินการภายใต้การลดปริมาณขยะที่นำไปสู่หลุมฝังกลบ ประกอบกับการดำเนินการตามเป้าหมาย (การรวบรวม การกู้คืน การรีไซเคิล) ของประกาศว่าด้วยการรักษาหรือเกี่ยวกับการแก้ไขข้อบังคับและประกาศเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁶⁹ ซึ่งมีเป้าหมายการรวบรวมและรีไซเคิลเฉพาะวัสดุ/ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนเป้าหมายการนำกลับมาใช้ใหม่หรือการส่งออกในผลิตภัณฑ์ที่ถูก

¹⁶⁶ Consultation on the Draft Revised and Updated National Waste Management Strategy (3 December 2019)

¹⁶⁷ National Waste Management Strategy 2020, Department of Environment, Forestry and Fisheries. P.7

¹⁶⁸ National Waste Management Strategy 2020, Department of Environment, Forestry and Fisheries. P.23

¹⁶⁹ Consultation on the amendments to the Regulations and notices regarding extended Producer Responsibility, 2020 (2 December 2021)

คัดเลือก ได้กำหนดเป้าหมายไว้ในระยะ 5 ปี นับแต่มีการบังคับใช้ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020¹⁷⁰ (5 พฤศจิกายน ค.ศ. 2020) โดยมีรายละเอียดระบุไว้ในภาคผนวก 1¹⁷¹ ทั้งนี้วิธีการคำนวณไม่ได้ระบุไว้ในประกาศแต่อย่างใด

(2) การจัดทำแผนของผู้ผลิต/องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

ผู้ผลิตจะต้องปฏิบัติตามเป้าหมายเนื้อหาไรไซเคิลและข้อเสนอแนะจากกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) โดยผู้ผลิตอาจเลือกที่จะไม่เข้าร่วม PRO ได้ แต่ต้องใช้แผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR scheme) เพื่อจัดการผลิตภัณฑ์ของตนเองหลังจากการบริโภค ซึ่งเป็นโครงการการปฏิบัติตามข้อกำหนดส่วนบุคคล (Individual Compliance Scheme: ICS) โดยการดำเนินการตามแผน EPR จะต้องมีการลดขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ตามประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020¹⁷² และประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2021¹⁷³ อาทิ ต้องมีการกำหนดมาตรการในการลดปริมาณขยะ วิธีการดำเนินการ การรายงานผล เป็นต้น

(2.1) การจัดทำแผนของ PRO

ในกรณีของ PRO มีกระบวนการในการดำเนินการตามแผน EPR ซึ่งถูกกำหนดไว้ตามประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁷⁴ ข้อที่ 6(g) 5A(1) และในส่วนของผู้ผลิต (Producer) ถูกกำหนดไว้ตามประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁷⁵ ข้อที่ 6(g) 5B(1) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

-ข้อที่ 6(g) 5A(1) กำหนดให้ PRO จะต้องดำเนินการ เช่น พัฒนาระบบการเก็บค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต จัดทำรายงานตรวจสอบทางการเงินให้กับทั้งกระทรวงและผู้ตรวจสอบภายนอก ส่งรายงานการตรวจสอบประจำปีเพื่อนำข้อมูลให้ศูนย์ข้อมูลขยะ ประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC) และสามารถเข้าถึงได้โดยสาธารณะ มีการจัดทำทะเบียนสมาชิก บันทึกปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุร่วมกับเทศบาลเพื่อเพิ่มการบำบัดผลิตภัณฑ์ที่ระบุจากขยะในเขตเทศบาล บูรณาการกับผู้รวบรวมขยะนอกระบบ ผู้เรียกคืน และผู้เก็บขยะ มีการสร้างตลาดรองรับรูปแบบการรีไซเคิล เป็นต้น

-ข้อที่ 6(g) 5B(1) กำหนดให้สิ่งที่ผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนของตนเองจะต้องดำเนินการ ซึ่งจะมีการดำเนินการคล้าย ๆ กับ PRO เช่น จัดทำรายงานตรวจสอบทางการเงินให้กับทั้งกระทรวงและผู้ตรวจสอบภายนอก บันทึกปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุร่วมกับเทศบาลเพื่อเพิ่มการบำบัดผลิตภัณฑ์ที่ระบุจากขยะในเขตเทศบาล รวบรวมและส่งข้อมูลไปยังศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ ร่วมกับเทศบาลเพื่อเพิ่มการบำบัดผลิตภัณฑ์ที่ระบุจากขยะในเขตเทศบาล บูรณาการกับผู้รวบรวมขยะนอกระบบ ผู้เรียกคืน และผู้เก็บขยะ สร้างตลาดรองรับรูปแบบการรีไซเคิล เป็นต้น แต่ในส่วนที่ต่าง คือ กรณีนี้จะเป็น

¹⁷⁰ Regulations regarding Extended Producer Responsibility (5 November 2020)

¹⁷¹ ตารางโดยละเอียด สามารถดูเพิ่มเติมได้ที่ (หน้า 7-10) <https://cer.org.za/wp-content/uploads/2009/07/43879gon1184-NEMWA-Regs-Extended-Producer-Liability.pdf>

¹⁷² ข้อที่ 6(1)(2)(3)(4)(5)(6)(7)(8) Regulations regarding Extended Producer Responsibility (5 November 2020)

¹⁷³ ข้อที่ 7(a)(9) Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

¹⁷⁴ ข้อที่ 6 (g) 5A(1) Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

¹⁷⁵ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

การที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการจัดสรรเงินทุนสำหรับการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตเอง แตกต่างกับ PRO ที่จะเป็นกรณีระบบเก็บค่าธรรมเนียม

(2.2) การจัดทำแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

ผู้ผลิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกับองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องจัดทำแผนจัดการขยะส่วนบุคคล (Individual Producer Responsibility: IPR) เสนอให้รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมฯ อนุมัติ โดยแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตดังกล่าวจะต้องมีเนื้อหาขั้นต่ำ¹⁷⁶ คือ ต้องมีมาตรการการผลิตที่สะอาดขึ้นเป็นขั้นต่ำ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการออกแบบเพื่อการรีไซเคิลและการลดปริมาณขยะหรือการหลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดขยะ ดำเนินการให้มีมาตรการการลดขยะเป็นขั้นต่ำ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ ปริมาณของผลิตภัณฑ์ หรือน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ที่ถูกจำกัดและลดลงตามกรอบเวลาที่เกี่ยวข้อง การนำกลับมาใช้ใหม่ก็เป็นหนึ่งในสิ่งที่สำคัญ โดยการนำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ซ้ำได้ ซึ่งของบางอย่างอาจจะใช้ซ้ำได้หลาย ๆ ครั้งเป็นการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด แต่ของบางอย่างที่ไม่สามารถใช้ซ้ำได้ แต่อาจนำไปผ่านกระบวนการเพื่อทำให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ เรียกว่าการรีไซเคิล นอกจากนี้ยังมีการฟื้นฟูเพื่อให้นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ เรียกว่า การบำบัดเพื่อใช้ประโยชน์ การรักษา และสุดท้ายเมื่อไม่สามารถดำเนินการอย่างอื่นข้างต้นได้ก็จะนำไปสู่การกำจัดซึ่งจะต้องมีวิธีและกระบวนการตามที่กำหนด

ในการดำเนินการและการรายงานนั้น ต้องมีมาตรฐานขั้นต่ำของวัสดุรีไซเคิล อัตราการใช้วัสดุทุติยภูมิและอัตราการบำบัดเพื่อเสริมโครงการ การปฏิบัติตามข้อกำหนดสำหรับโปรแกรมที่วางแผนจะสนับสนุนตามลำดับความสำคัญของรัฐบาล ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง การสร้างงาน และการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม

3.2.4.2 หลักเกณฑ์การดำเนินงานที่สำคัญ

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินงาน เป็นเครื่องมือสำคัญให้การดำเนินการตามแผนที่วางไว้เป็นไปอย่างถูกต้องและครอบคลุมที่สุด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

การกำหนดภาระหน้าที่ของผู้ผลิตที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตาม EPR ได้ถูกกำหนดไว้ตามประกาศที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020¹⁷⁷ ข้อที่ 5(1)(a)(b) กำหนดให้ผู้ผลิตต้องสร้างและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต หรือเข้าร่วมโครงการความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตอื่น หรือจัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต และผู้ผลิตมีหน้าที่รับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นและการปฏิบัติตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตนั้น

(2) ประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁷⁸ ข้อที่ 6(a)(b)(c)(d)(e)(g):5B(1) กำหนดให้ผู้ผลิตต้องดำเนินการประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุ ซึ่งต้องดำเนินการอย่างน้อย คือ ให้ลดการใช้วัสดุในผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ให้น้อยที่สุด ให้ออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำกลับมาใช้ใหม่ รีไซเคิล หรือบำบัดโดยไม่กระทบต่อการทำงานของผลิตภัณฑ์นั้น และลดความเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมในสายธารขยะภายหลังจากการบริโภค

¹⁷⁶ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 6.

¹⁷⁷ Regulations regarding Extended Producer Responsibility (5 November 2020)

¹⁷⁸ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

ในส่วนของการดำเนินการด้านผลิตภัณฑ์ จะต้องมีการเรียกคืนผลิตภัณฑ์ที่ระบุเมื่อสิ้นสุดอายุการใช้งาน มีการใช้ฉลากสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ระบุตาม SANS 14021¹⁷⁹ และ SANS 14024¹⁸⁰

ด้านการดำเนินงาน ต้องมีกระบวนการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตของตนเองตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดตามที่กล่าวไว้แล้วข้างต้น

3.2.4.3 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ภาคส่วนที่มีส่วนสำคัญในการจัดการด้าน EPR คือ หน่วยงานท้องถิ่นและเทศบาล โดยปกติเทศบาลในท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการเก็บขยะจากครัวเรือนและธุรกิจต่าง ๆ รวมถึงการจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการทิ้งขยะที่สามารถเข้าถึงได้สะดวก ความท้าทายหลักประการหนึ่งสำหรับเทศบาลและหน่วยงานท้องถิ่น คือ การตรวจสอบให้แน่ใจว่าประชาชนทุกคนได้รับแจ้งเกี่ยวกับระบบรวบรวมขยะที่ถูกต้องและข้อเท็จจริงที่ว่าบรรจุภัณฑ์และวัสดุรีไซเคิลอื่น ๆ จะถูกรวบรวมแยกจากกัน หน่วยงานท้องถิ่นยังเป็นช่องทางสำคัญในการติดต่อของกลุ่มและสถาบันต่าง ๆ ที่สามารถทำหน้าที่เป็นตัวช่วยในการสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาชนอีกด้วย โดยการให้ความรู้กับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ เช่น สถานรับเลี้ยงเด็ก โรงเรียน มหาวิทยาลัย สโมสร และองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน¹⁸¹ ถึงแม้ว่าตามกฎหมายไม่ได้ระบุถึงภาระหน้าที่เฉพาะของเทศบาลไว้โดยเฉพาะ แต่ภายใต้รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008 ความรับผิดชอบหลักสำหรับขยะหลังการบริโภคและขยะหลังอุตสาหกรรมยังคงเป็นของเทศบาล ด้วยเหตุนี้ เทศบาลจึงมีบทบาทสำคัญในการรวบรวมและรีไซเคิลขยะ โดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่าง PRO บริษัทจัดการขยะและเทศบาล ค่าธรรมเนียม EPR จะต้องขึ้นอยู่กับราคาคืนต้นทุนสุทธิ ซึ่งรวมถึงอัตราที่แตกต่างกันต่อหมวดหมู่สินค้าของแต่ละผลิตภัณฑ์หรือประเภทผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะต้องจ่ายโดยผู้ผลิตเพื่อเป็นทุนในโครงการ EPR¹⁸² และให้พิจารณารายละเอียดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ด้วย¹⁸³

การจัดการขยะในครัวเรือนในแอฟริกาใต้กำลังเผชิญกับความท้าทายที่แท้จริงหลายประการ ในแง่ของรัฐธรรมนูญของแอฟริกาใต้ (รัฐบัญญัติฉบับที่ 108 ของปี ค.ศ. 1996) การให้บริการจัดการขยะเป็น

¹⁷⁹ ฉลากสิ่งแวดล้อมประเภทที่ 2 (ISO14021) เป็นฉลากที่ผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย หรือ ผู้ส่งออก จะเป็นผู้บ่งบอกความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือแสดงค่าทางสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ตนเอง (Self-declared Environmental Claims) ซึ่งอาจจะแสดงในรูปของข้อความ หรือ สัญลักษณ์ รูปภาพ เช่น การใช้พลังงานอย่างประหยัด การนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น โดยฉลากนี้ จะไม่มีองค์กรกลางในการดูแล แต่ทางผู้ผลิตจะต้องสามารถหาหลักฐานมาแสดงเมื่อมีคนสอบถาม ดังนั้น ฉลากประเภทนี้ผู้ผลิตสามารถทำการศึกษาหรือประเมินผลได้ด้วยตนเอง

¹⁸⁰ ฉลากสิ่งแวดล้อมประเภทที่ 1 (ISO14024) เป็นฉลากที่บ่งบอกความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะมอบให้กับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตรงตามข้อกำหนดโดยองค์กรอิสระที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Third party) โดยจะพิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแบบใช้วิถีพิจารณาแบบตลอดวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Consideration) ในประเทศไทยมีการออกฉลากประเภทที่ 1 ซึ่งรู้จักกันในนาม “ฉลากเขียว”

¹⁸¹ PETCO, PET plastic recycling South Africa. (2021). PETCO'S HOW-TO GUIDE TO SECTION 18 FOR PRODUCERS. [Online]. Retrieved 15 June 2022, from https://petco.co.za/wp-content/uploads/2021/07/Section-18_PETCOS-HOW-TO-GUIDE-TO-SECTION-18-FOR-PRODUCERS_FINAL_v2.pdf

¹⁸² ข้อที่ 8(c) ของประกาศว่าด้วยการร่างแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2021,

¹⁸³ 1. น้ำหนักของผลิตภัณฑ์

2. ง่ายต่อการรีไซเคิล

3. ความต้องการในปัจจุบันสำหรับวัสดุเพื่อการรีไซเคิล

4. ค่าใช้จ่ายในการจัดทำระบบแยกขยะ

5. ค่าใช้จ่ายในการรวบรวม การขนส่ง และการบำบัดขยะที่แยกเก็บ

6. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร เช่น ค่าใช้จ่ายที่เชื่อมโยงกับการดำเนินงานของ PRO

7. ค่าใช้จ่ายในการสื่อสารและสร้างความตระหนักรู้ในพื้นที่สาธารณะ (ในการป้องกัน การเก็บแยก ฯลฯ)

8. ค่าใช้จ่ายสำหรับการเฝ้าระวังระบบที่เหมาะสม (รวมถึงการตรวจสอบและมาตรการป้องกันผู้ได้ประโยชน์โดยไม่ร่วมจ่าย (Free riders)) และ

9. หักลบรายได้จากการขายวัสดุรีไซเคิล

หน้าที่ของรัฐบาลท้องถิ่น สถานะปัจจุบันของการจัดการขยะในประเทศแอฟริกาใต้จึงเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าเทศบาลสามารถทำหน้าที่นี้ได้ดีเพียงใด โดยเทศบาลถือเป็นจุดเริ่มต้นหลักการที่สำคัญของลำดับขั้นแรกของการจัดการขยะ ซึ่งรวมถึงการลดปริมาณขยะ การนำกลับมาใช้ใหม่ และการรีไซเคิล เพื่อเป็นการลดจำนวนขยะที่จะนำไปกำจัดที่หลุมฝังกลบ เนื่องจากขยะส่วนใหญ่ในประเทศแอฟริกาใต้จะจบลงด้วยวิธีการฝังกลบซึ่งถือเป็นขยะผสม ดังนั้น เทศบาลจึงมีหน้าที่ในการส่งเสริมกิจกรรมการลด การใช้ซ้ำ และการรีไซเคิลขยะ ซึ่งจะส่งผลให้มีจำนวนปริมาณขยะลงสู่หลุมฝังกลบลดลง ซึ่งมีหลายส่วนที่เทศบาลเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการจัดการขยะ โดยในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับ EPR ต้องพิจารณาในเรื่องการลด ใช้ซ้ำ และรีไซเคิลขยะ เนื่องจากจะมีความเกี่ยวข้องกับหลักการ EPR โดยต้องส่งเสริมการลดขยะในทุกระดับของสังคม รวมทั้งในระดับครัวเรือน เทศบาลจึงต้องให้ความรู้และการศึกษาเพื่อช่วยให้เข้าใจถึงความสำคัญของการริเริ่มการลด การใช้ซ้ำ และการรีไซเคิลขยะ ซึ่งจะต้องนำเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลใดเขตหนึ่งมาพิจารณาด้วยเมื่อมีการวางแผนการจัดการขยะในท้องถิ่น เริ่มต้นด้วยการสร้างสิ่งจูงใจในการเข้าร่วมกับการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค สิ่งจูงใจในการลดขยะอาจรวมถึงการเสียค่าใช้จ่ายเมื่อทิ้งขยะ ซึ่งก็คือค่าธรรมเนียมการจัดการขยะที่มีความสัมพันธ์กับปริมาณขยะที่เทศบาลต้องนำกำจัด

จากสถานการณ์ปัจจุบัน เทศบาลประสบปัญหา¹⁸⁴ การแยกขยะจากแหล่งที่มาและความจำเป็นในการรวบรวมขยะรีไซเคิลนั้นได้กลายเป็นข้อกำหนดตามกฎหมายที่ประชาชนต้องปฏิบัติตาม ทำให้การมีส่วนร่วมในการแยกแหล่งที่มาของวัสดุรีไซเคิลโดยไม่มีผลประโยชน์ทางการเงินที่มีนัยสำคัญ เนื่องจากข้อกำหนดดังกล่าวเป็นแนวคิดที่ค่อนข้างใหม่ในประเทศแอฟริกาใต้ จึงไม่มีการปฏิบัติในเขตเทศบาลหลายแห่ง และเทศบาลก็ไม่มีทรัพยากรที่จำเป็นในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการรีไซเคิล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแยกขยะจากแหล่งขยะต้นทางขยะที่นำกลับมาใช้ใหม่ได้และรีไซเคิลได้จำนวนมากจึงถูกทิ้งลงในหลุมฝังกลบและสูญหายไป นอกจากนี้ สิ่งนี้ยังส่งผลให้ปริมาณความจุของหลุมฝังกลบที่มีอยู่ลดลงอีกด้วย ในส่วนของประชาชนผู้ก่อให้เกิดขยะกับผู้ดำเนินการจัดการขยะก็ไม่มีการสร้างความรับรู้ที่ดีในการสื่อสารระหว่างกัน แม้แต่ในส่วนการนำขยะอิเล็กทรอนิกส์กลับมาใช้ใหม่ก็ยังเป็นกระแสที่ค่อนข้างใหม่ในอุตสาหกรรมรีไซเคิลของประเทศแอฟริกาใต้เหมือนกัน จึงส่งผลให้ส่วนประกอบที่เป็นอันตรายในขยะอิเล็กทรอนิกส์ทำให้กระบวนการรีไซเคิล และกำจัดมีความซับซ้อน

ทั้งนี้ เทศบาลมีความพยายามในการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยมีแนวทางที่ใช้ในการดำเนินการ¹⁸⁵ คือ ทำให้ขยะรีไซเคิลที่แยกจากรวบรวมขยะทั่วไปที่ต้นทางให้มากขึ้นเพื่อเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานในแหล่งต้นทางที่สะอาดขึ้นสำหรับคนงานในอุตสาหกรรมรีไซเคิล โดยส่งเสริมให้ชุมชนสามารถทิ้งขยะรีไซเคิลได้โดยง่ายและสะดวก ก็จะเพิ่มโอกาสในการสร้างให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการริเริ่มการรีไซเคิลขยะให้มากขึ้นต่อไป และจัดให้มีการแยกขยะจากแหล่งกำเนิดที่ต้องพิจารณาขยะรีไซเคิลคุณภาพสูงเข้าสู่กระแสการรีไซเคิลก่อน จะส่งให้มูลค่าการขายขยะรีไซเคิลเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นการคิดเชิงนวัตกรรมและการสร้างพันธมิตรที่สามารถบรรเทาต้นทุนทางการเงินของเทศบาลในการจัดการเพื่อการลด การใช้ซ้ำ และการรีไซเคิลขยะ

3.2.4.4 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้เก็บขยะนอกระบบ

ผู้ดำเนินการจัดการขยะ มีหน้าที่รับผิดชอบในการรวบรวม การจัดการ และการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ (ตามมาตรฐานสูงสุดที่เป็นไปได้เพื่อให้แน่ใจว่ามีการรีไซเคิลคุณภาพสูง) ผ่านสัญญาและ/หรือการ

¹⁸⁴ CSIR (2011). Municipal waste management - good practices. Edition 1. CSIR, Pretoria. P.18-29

¹⁸⁵ CSIR (2011). Municipal waste management - good practices. Edition 1. CSIR, Pretoria. P.18

ประมูลกับเทศบาลในท้องถิ่น PRO หรือผู้ผลิตแต่ละราย ความรับผิดชอบนี้ยังครอบคลุมไปถึงบริษัทที่ดำเนินงานนอกระบบด้วย หน่วยงานเหล่านี้มีสิทธิได้รับเงินจากโครงการ EPR สำหรับการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์¹⁸⁶

ตามแผนยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติกำหนดภาระหน้าที่ให้แก่องค์กรของรัฐต่าง ๆ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาแผนการจัดการขยะแบบบูรณาการระดับจังหวัด (Integrated Waste Management Plan) โดยที่กระทรวงสิ่งแวดล้อมฯ จะทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางสำหรับการติดตาม การรายงาน และการประเมินผล¹⁸⁷ และเทศบาลมีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนให้บริการรวบรวมและนำส่งขยะเพื่อนำไปทำลาย โดยจัดให้มีจุดรวบรวมขยะและจุดกำจัดขยะ (สถานที่ฝังกลบ) ซึ่งเทศบาลจะดำเนินการเองหรือว่าให้เอกชนมารับเหมาช่วงต่อได้ ตามแผนยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ 2020 ได้กำหนดให้เทศบาลควรมุ่งเน้น นอกจากการบริการเก็บและทำลายขยะ ให้ส่งเสริมหรือสร้างมาตรการในการให้ประชาชนใช้ซ้ำ มีการรีไซเคิล หรือการนำกลับไปใช้ใหม่ได้¹⁸⁸

องค์กรอื่นที่มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติแบ่งออกเป็นสองภาคส่วน คือ ภาคเอกชน (Private Sector) มีส่วนร่วมตลอดทุกภาคส่วนของขยะตั้งแต่ในฐานะผู้ก่อกำเนิดขยะ ผู้ก่อให้เกิดขยะจากการรับบริการ ผู้บริโภค ผู้รีไซเคิลขยะ โดยปัจจุบัน กระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) กำลังร่วมมือกับภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับขยะที่มีลำดับความสำคัญ คือ ขยะอิเล็กทรอนิกส์ กระดาษและบรรจุภัณฑ์ หลอดไฟฟ้า และยางล้อรถ โดยเรียกร้องให้ภาคเอกชนจัดทำแผนการจัดการขยะอุตสาหกรรมขึ้น ผ่านแผน EPR (EPR scheme) ซึ่งจำเป็นต้องจัดให้มีการรวบรวมขยะหลังการบริโภคของผลิตภัณฑ์ที่ระบุสำหรับ EPR อุตสาหกรรมควรให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ศูนย์รับส่ง/ซื้อคืน และสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บสำหรับรีไซเคิลที่ระบุสำหรับ EPR ผ่านแผน EPR (EPR scheme) ที่เกี่ยวข้อง¹⁸⁹ และภาคประชาสังคม (Civil Society) การตระหนักรู้ของสาธารณชนเกี่ยวกับผลกระทบของขยะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการปฏิบัติตามกฎระเบียบและความรับผิดชอบต่อสังคมเกี่ยวกับขยะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นเรื่องการทิ้งขยะและการทิ้งอย่างผิดกฎหมาย¹⁹⁰

3.2.4.5 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บขยะและผู้ปฏิบัติงานรีไซเคิล

ปัจจุบันมีผู้คนจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมขยะรีไซเคิลอย่างไม่เป็นทางการ แม้ว่าผู้เก็บขยะส่วนใหญ่จะไม่ได้รับการจัดระเบียบ แต่กำลังจัดตั้งและเข้าร่วมองค์กรที่เป็นตัวแทน เช่น สมาคมผู้คัดแยกขยะแห่งแอฟริกาใต้ (South African Waste Pickers Association: SAWPA) และองค์กรอื่น ๆ สมาคมผู้คัดแยกขยะแห่งแอฟริกาใต้ (SAWPA) เป็นตัวแทนของผลประโยชน์ของผู้เก็บขยะ ซึ่งเป็นพันธมิตรกับการเคลื่อนไหวของผู้รีไซเคิลนอกระบบทั่วโลก คนเก็บขยะจะรวบรวมขยะรีไซเคิลได้โดยตรงจากถังขยะในครัวเรือนและในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งคัดแยกขยะรีไซเคิลจากแหล่งฝังกลบ โดยกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) มีความพยายามในการกำหนดขอบเขตสำหรับผู้เก็บขยะนอกระบบที่สามารถนำไปสู่การจัดระเบียบงานและปรับปรุงความเป็นอยู่และสภาพการทำงานให้ดีขึ้น โดยให้หน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่นกำหนดในแผน EPR (EPR scheme) ให้สามารถสนับสนุนกระบวนการนี้ได้ ตัวอย่างเช่น การรวมกลุ่มของผู้

¹⁸⁶ PETCO, PET plastic recycling South Africa. (2021). PETCO'S HOW-TO GUIDE TO SECTION 18 FOR PRODUCERS. [Online]. Retrieved 15 June 2022, from https://petco.co.za/wp-content/uploads/2021/07/Section-18_PETCOS-HOW-TO-GUIDE-TO-SECTION-18-FOR-PRODUCERS_FINAL_v2.pdf

¹⁸⁷ National Waste Management Strategy 2020, Department of Environment, Forestry and Fisheries. P.53

¹⁸⁸ National Waste Management Strategy 2020, Department of Environment, Forestry and Fisheries, P.54.

¹⁸⁹ National Waste Management Strategy 2020, Department of Environment, Forestry and Fisheries. P.54-55

¹⁹⁰ National Waste Management Strategy 2020, Department of Environment, Forestry and Fisheries. P.56

เก็บขยะที่สามารถรวมเข้ากับบริการรวบรวมและคัดแยกขยะของเทศบาลเพื่อเพิ่มปริมาณจำนวนขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลได้¹⁹¹

3.2.4.6 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้ใช้บรรจุภัณฑ์สุดท้าย

ผู้บริโภค (Consumer) ไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าธรรมเนียมให้กับระบบ EPR แต่มักจะครอบคลุมค่าใช้จ่ายเนื่องจากค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมจะถูกส่งต่อไปยังผู้บริโภคผ่านราคาผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ บรรจุภัณฑ์ที่ถูกรวบรวมและรีไซเคิลได้ยากควรมีภาระในการส่งต่อไปยังผู้บริโภคมากขึ้น และด้วยเหตุนี้ แรงกดดันของผู้บริโภคจึงสามารถกระตุ้นให้เจ้าของผลิตภัณฑ์เลือกบรรจุภัณฑ์ที่ดีขึ้นได้ ผู้บริโภคต้องทิ้งบรรจุภัณฑ์อย่างถูกต้อง โดยควรแยกขยะที่แหล่งกำเนิดเพื่อให้แน่ใจว่ามีการรีไซเคิลที่ถูกรับรอง นอกจากนี้ ผู้บริโภคยังจำเป็นต้องตระหนักถึงกลยุทธ์ในการลดปริมาณขยะและปฏิบัติตามมาตรฐานด้านสุขอนามัยที่เข้มงวดอีกด้วย¹⁹² ตามกฎหมาย EPR ของประเทศแอฟริกาใต้ไม่ได้กำหนดหน้าที่ในการแยกหรือฝากขยะบรรจุภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม การให้ข้อมูลและการให้ความรู้ การติดตาม และการส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมาย EPR ของประเทศแอฟริกาใต้ไม่ได้กำหนดหน้าที่ในการแยกหรือฝากขยะบรรจุภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค อย่างไรก็ตาม การให้ข้อมูลและการให้ความรู้ การติดตาม และการส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมาย EPR ของประเทศแอฟริกาใต้ไม่ได้กำหนดหน้าที่ในการแยกหรือฝากขยะบรรจุภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค

3.2.4.7 การให้ข้อมูล ความรู้ การตัดสินใจ

การสื่อสาร การให้ข้อมูลและความรู้ตามกฎหมาย EPR ไม่ได้กำหนดในเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะ แต่อย่างไรก็ดี รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย 2008¹⁹³ บทที่ 6 มาตรา 60-64 ได้กำหนดให้มีการจัดตั้งระบบข้อมูลขยะแห่งชาติขึ้นมาเพื่อบันทึก จัดการ และวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะในประเทศแอฟริกาใต้ โดยปัจจุบันนี้มีศูนย์ข้อมูลขยะมูลฝอยแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบซึ่งมีอำนาจหน้าที่¹⁹⁴ จัดเก็บ ตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดเตรียมข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปกป้องสิ่งแวดล้อมและการจัดการขยะ จัดให้มีข้อมูลสำหรับการพัฒนาและดำเนินการตามแผนการจัดการขยะแบบบูรณาการที่จำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้ และ ให้ข้อมูลแก่หน่วยงานของรัฐและสาธารณะ ซึ่งการให้ข้อมูลแก่หน่วยงานก็เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการศึกษา การสร้างความตระหนัก การวิจัยและพัฒนา สำหรับการวางแผน รวมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ การลดขนาดและความคิดริเริ่มอื่น ๆ สำหรับภาระหน้าที่ในการรายงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สำหรับการจัดการความปลอดภัยสาธารณะ ซึ่งเกี่ยวกับสถานะของการสร้าง การรวบรวม การลด การใช้ซ้ำ การรีไซเคิลและการบำบัด การขนส่ง การบำบัด และการกำจัดขยะ และผลกระทบของขยะต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ส่วนเรื่องข้อกำหนดการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับขยะ รัฐมนตรีอาจออกประกาศบังคับได้¹⁹⁵ โดยการหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมแล้วประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาเพื่อบังคับใช้ต่อไป¹⁹⁶ โดยปัจจุบันเรื่องข้อกำหนดเกี่ยวกับฉลากยังไม่มีประกาศบังคับใช้ ฉลากสิ่งแวดล้อมที่มีนั้นเป็นฉลากที่ผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย หรือ ผู้ส่งออก จะเป็นผู้บ่งบอกความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หรือแสดงค่าทางสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ตนเอง (Self-declared Environmental Claims) ซึ่งอาจจะแสดงในรูปของข้อความ หรือสัญลักษณ์ รูปภาพ เช่น การใช้พลังงาน

¹⁹¹ National Waste Management Strategy 2020, Department of Environment, Forestry and Fisheries. P.55

¹⁹² PETCO, PET plastic recycling South Africa. (2021). PETCO'S HOW-TO GUIDE TO SECTION 18 FOR PRODUCERS. [Online]. Retrieved 15 June 2022, from https://petco.co.za/wp-content/uploads/2021/07/Section-18_PETCOS-HOW-TO-GUIDE-TO-SECTION-18-FOR-PRODUCERS_FINAL_v2.pdf

¹⁹³ รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ. 2008, มาตรา 60-64.

¹⁹⁴ รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ. 2008, มาตรา 62.

¹⁹⁵ รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008 18(1)(e)

¹⁹⁶ รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008 18(2)

อย่างประหยัด การนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น โดยฉลากนี้ จะไม่มีองค์กรกลางในการดูแล ทางผู้ผลิตต้องหาหลักฐานมาแสดงเมื่อมีคนสอบถาม ซึ่งผู้ผลิตสามารถทำการศึกษาหรือประเมินผลได้ด้วยตนเอง

3.2.5 การกำกับดูแลการดำเนินงาน

การกำกับดูแลการดำเนินงาน กฎเกณฑ์ หรือกรอบการทำงานที่ใช้เพื่อบรรลุเป้าหมายซึ่งประกอบไปด้วย การรายงาน การตรวจสอบการดำเนินการตามแผน อำนาจการกำกับดูแล และบทลงโทษ

3.2.5.1 การรายงาน

การรายงานมีขั้นตอนที่ถูกกำหนดไว้ในประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021¹⁹⁷ ข้อที่ 9(a)(b) โดยมีรายละเอียดว่า ภาระขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนของตนเอง จะต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานชั่วคราวเกี่ยวกับแผนโดยมีการวัดเทียบกับเป้าหมายแต่ละรายการซึ่งกำหนดไว้ในประกาศของรัฐบาล นอกจากนี้ต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลต่อกระทรวงนับจากสิ้นสุดระยะเวลา 6 เดือน และต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อกระทรวงเมื่อสิ้นปีด้วย นอกจากนี้การส่งรายงาน องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตดังกล่าวจะต้องบันทึกและรายงานถึงปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุต่าง ๆ เช่น ปริมาณการเก็บรวบรวม ปริมาณการถูกนำออกไปจากหลุมฝังกลบ เป็นต้น ต่อศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC) เป็นประจำทุกปี ในส่วนของกรณีผู้ผลิตที่ดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตเอง ก็จะต้องจัดส่งรายงานและดำเนินการต่าง ๆ เหมือนกันกับกรณีขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตกำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตและผู้ผลิตที่ดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตส่วนบุคคลจะต้องดำเนินการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนของตนเองให้แก่กระทรวงสิ่งแวดล้อม¹⁹⁸

(1) องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

ในส่วนขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องรายงานผลการดำเนินงาน โดยให้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนของตนเองจะต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานชั่วคราวเกี่ยวกับโครงการที่วัดเทียบกับเป้าหมายแต่ละรายการ ในประกาศของที่รัฐบาลเผยแพร่เกี่ยวข้องในแง่ของมาตรา 18 (1) ของรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ. 2008¹⁹⁹ และให้ส่งรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลต่อกระทรวงภายใน 4 สัปดาห์นับจากสิ้นสุดระยะเวลา 6 เดือน (มกราคม-มิถุนายนของปีปฏิทิน) โดยองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต รายละเอียดในรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลจะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ แต่ไม่จำกัดเพียง²⁰⁰ ประสิทธิภาพที่ไม่ได้ตรวจสอบกับเป้าหมายที่เผยแพร่ รายละเอียดที่ไม่ได้ตรวจสอบของการจัดสรรค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต และผลการดำเนินงานที่ไม่ได้ตรวจสอบในเรื่องการเงินทั้งหมด

นอกจากนี้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลต่อกระทรวงยังต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นปี คือวันที่ 31

¹⁹⁷ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

¹⁹⁸ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้น ค.ศ. 2020, ข้อ 8.

¹⁹⁹ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้น ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (1) (a)

²⁰⁰ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้น ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (1) (b)

ธันวาคม²⁰¹ และรายงานการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานภายนอกประจำปีด้วย²⁰² ซึ่งรายงานผลการปฏิบัติงานภายนอกประจำปีนั้นมีข้อกำหนดขั้นต่ำไม่ว่าจะเป็นเรื่องจำนวนชิ้นการผลิต รายละเอียดของการจัดสรรค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ผลการดำเนินงานในเรื่องการเงินทั้งหมด รายงานการกำกับดูแล และประสิทธิภาพเทียบกับเป้าหมายที่เผยแพร่

องค์กรความรับผิดชอบต่อของผู้ผลิตดำเนินการตามแผนของตนเอง และผู้ผลิตที่จัดตั้งดำเนินการตามแผนของตนเองจะต้องบันทึกและรายงานอย่างน้อยเป็นประจำทุกปีต่อศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC) ถึงปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ ได้แก่ (1) วางตลาดโดยสมาชิกขององค์กรความรับผิดชอบต่อของผู้ผลิตหรือโดยผู้ผลิตที่ใช้โครงการของตนเอง (2) รวบรวม (3) ถูกนำออกไปจากหลุมฝังกลบ (รีไซเคิล, นำกลับมาใช้ใหม่, บำบัด, ปรับปรุงใหม่) (4) ส่งออก (5) ฝังกลบ และ (6) ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ผลิต²⁰³ และกระทรวงสามารถดำเนินการตรวจสอบยืนยันภาระหน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบต่อของผู้ผลิตได้ ในปี 1 ของการดำเนินการตามข้อบังคับ (ข้อที่ 8) เหล่านี้ สิ่งต่อไปนี้มีผลบังคับใช้ (1) สำหรับข้อบังคับย่อย (1)(a) และ (b) ระยะเวลาจะนับจากวันที่เริ่มประกอบธุรกิจจนถึงสิ้นเดือนมิถุนายนของปีปฏิทิน (2) ข้อบังคับย่อย (1)(a) และ (b) จะไม่มีผลบังคับใช้ในกรณีที่การเริ่มต้นธุรกิจเกิดขึ้นหลังจากเดือนมิถุนายนของปีปฏิทิน และ (3) สำหรับกฎย่อย (1)(c) (d) และ (e) ระยะเวลาจะนับจากวันที่เริ่มต้นธุรกิจจนถึงเดือนธันวาคมของปีปฏิทิน

(2) ผู้ผลิตที่ดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคล

ผู้ผลิตที่ดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลของผู้ผลิตจะต้องรายงานผลการดำเนินงานตามแผน ซึ่งผู้ผลิตที่จัดตั้งและดำเนินการตามแผนของตนเองจะต้องบันทึกและรายงานอย่างน้อยเป็นประจำทุกปีต่อศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC) ถึงปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ ได้แก่ จำนวนชิ้นที่ผลิตและวางตลาด การรวบรวม การถูกนำออกไปจากหลุมฝังกลบ (รีไซเคิล, นำกลับมาใช้ใหม่, บำบัด, ปรับปรุงใหม่) การส่งออก และการฝังกลบ²⁰⁴ หลังจากนั้นจะต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานชั่วคราวเกี่ยวกับโครงการที่วัดเทียบกับเป้าหมายแต่ละรายการในประกาศของรัฐบาลที่เผยแพร่ที่เกี่ยวข้องในแง่ของมาตรา 18(1) ของรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ. 2008²⁰⁵ และรายงานประสิทธิภาพระหว่างกาลต้องมีเฉพาะประสิทธิภาพระหว่างกาลที่ยังไม่ได้ตรวจสอบกับเป้าหมายที่เผยแพร่ รายละเอียดที่ไม่ได้ตรวจสอบของการจัดสรรค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และผลการดำเนินงานที่ไม่ได้ตรวจสอบในเรื่องการเงินทั้งหมด²⁰⁶

หลังจากที่ผู้ผลิตดำเนินการตามแผนแล้วจะต้องส่งรายงานต่อกระทรวงซึ่งมีรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลต้องส่งภายใน 4 สัปดาห์นับจากสิ้นสุดระยะเวลา 6 เดือน (มกราคม-มิถุนายนของปีปฏิทิน) โดยผู้ผลิต²⁰⁷ รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีส่งภายใน 3 เดือน (นับแต่วันสิ้นปี คือวันที่ 31 ธันวาคม)²⁰⁸ และรายงานการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานภายนอกประจำปี ซึ่งรายงานดังกล่าวข้อกำหนดขั้นต่ำ ได้แก่ จำนวนชิ้นการผลิต ประสิทธิภาพเทียบกับเป้าหมายที่เผยแพร่ รายละเอียดของการจัดสรรค่าธรรมเนียม

²⁰¹ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (1) (c)

²⁰² ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (1) (d)

²⁰³ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (1) (e)

²⁰⁴ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (2) (f)

²⁰⁵ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (2) (a)

²⁰⁶ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (2) (c)

²⁰⁷ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (2) (b)

²⁰⁸ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (2) (d)

ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และผลการดำเนินงานในเรื่องการเงินทั้งหมด²⁰⁹ ซึ่งกระทรวงสามารถดำเนินการตรวจสอบยืนยันภาระหน้าที่ของผู้ผลิตได้

ในปีที่ 1 ของการดำเนินการตามข้อบังคับ (ข้อที่ 8) เหล่านี้ สิ่งต่อไปนี้มีผลบังคับใช้ (1) สำหรับกฎย่อย (2)(a) (b) และ (c) ระยะเวลาจะนับจากวันที่เริ่มต้นธุรกิจจนถึงสิ้นเดือนมิถุนายนของปีปฏิทิน (2) ข้อบังคับย่อย (2)(a) (b) และ (c) จะไม่มีผลบังคับใช้ในกรณีที่การเริ่มต้นธุรกิจเกิดขึ้นหลังจากเดือนมิถุนายนของปีปฏิทิน และ (3) สำหรับข้อบังคับย่อย (2)(d) (e) และ (f) ระยะเวลาจะนับจากวันที่เริ่มต้นธุรกิจจนถึงเดือนธันวาคมของปีปฏิทิน

3.2.5.2 การตรวจสอบการดำเนินการตามแผน

การทบทวนผลการปฏิบัติงานตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ถูกกำหนดไว้ในประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020²¹⁰ ข้อที่ 9(1)(2) และประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021²¹¹ ข้อที่ 10 โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(1) ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020 ข้อที่ 9(1)(2) กำหนดให้การปฏิบัติงานตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจะต้องได้รับการตรวจสอบทุก 5 ปีโดยกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) อีกทั้งกระทรวงอาจทบทวนแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตได้ทุกเมื่อ

(2) ประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021 ข้อที่ 10 กำหนดให้ทั้งสององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนของตนเองอาจติดต่อกระทรวงเพื่อตรวจสอบก่อนการดำเนินการจัดทำวาระบรรลุผลหรือไม่ บรรลุผลตามเป้าหมาย และกระทรวงสามารถดำเนินการตรวจสอบยืนยันภาระหน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้ผลิตได้ตลอดเวลาตามความในประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2021²¹² ข้อที่ 9(a)(f) และ ข้อที่ 9(b)(g)

3.2.5.3 อำนาจกำกับดูแล

รัฐมนตรีมีอำนาจกำกับดูแลตามมาตรา 18 แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008²¹³ กล่าวคือ มีอำนาจในการออกประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

การออกประกาศที่มีการระบุผลิตภัณฑ์หรือประเภทของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ระบุมาตรการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และระบุบุคคลหรือประเภทของบุคคลที่ต้องใช้มาตรการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ซึ่งการออกประกาศดังกล่าวนี้จะต้องมีการหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมแล้วด้วย

ในส่วนของการเผยแพร่ประกาศ มีการกำหนดถึงข้อกำหนดที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต รวมถึงข้อกำหนดสำหรับการลด การใช้ซ้ำ การรีไซเคิล การนำกลับมาใช้ใหม่ การบำบัด และการกำจัดขยะ ข้อกำหนดด้านการจัดการทางการเงินของโครงการลดปริมาณขยะโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ด้านหน่วยงานสำหรับการบริหารโครงการลดปริมาณขยะ

²⁰⁹ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020, ข้อ 8 (2) (e)

²¹⁰ Regulations regarding Extended Producer Responsibility (5 November 2020)

²¹¹ Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

²¹² Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)

²¹³ Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008) (10 March 2009)

โดยมีการจัดการโครงสร้างของหน่วยงาน ข้อกำหนดการติดฉลากที่เกี่ยวข้องกับขยะ ข้อกำหนดด้านการดำเนินการประเมินวัฏจักรชีวิต รวมถึงข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตามในส่วนที่เกี่ยวกับการออกแบบ องค์ประกอบ หรือการผลิตผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ เช่น การมีมาตรการการผลิตที่สะอาด การจำกัดองค์ประกอบ ปริมาณหรือน้ำหนักของบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

3.2.5.4 บทลงโทษ

กรณีที่ผู้ผลิตและ PRO ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ และถูกตัดสินว่ามีความผิดจะต้องรับโทษ²¹⁴ คือ จำคุกไม่เกิน 15 ปี หรือมีค่าปรับที่เหมาะสม หรือทั้งปรับและจำคุก

และอาจมีกรณีที่ผู้ผลิตที่จดทะเบียนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบก็อาจถูกเพิกถอนการลงทะเบียนและ/หรือถูกบังคับให้เข้าร่วมโครงการความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) หรือ องค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (PRO) ได้

กำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด โดยแยกออกเป็น 2 กรณี ดังนี้²¹⁵

กรณีแรก บุคคลกระทำความผิดหากบุคคลนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การลงทะเบียนของผู้ผลิตตามกำหนดระยะเวลาในกฎหมาย
- (2) มาตรฐานดำเนินการของผู้ผลิต
- (3) การดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
- (4) การจัดการทางการเงินสำหรับแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
- (5) การติดตาม การรายงาน และการประเมิน
- (6) การทบทวนผลการปฏิบัติงานของแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
- (7) การลงทะเบียนขององค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ผลิตตาม

กำหนดระยะเวลาในกฎหมาย

(8) ข้อกำหนดและหลักเกณฑ์สำหรับองค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ผลิตในการดำเนินงาน

กรณีที่สอง องค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตกระทำความผิดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) การลงทะเบียนของผู้ผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตตามกำหนดระยะเวลาในกฎหมาย

(2) มาตรฐานดำเนินการของผู้ผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

(3) การจัดการทางการเงินสำหรับแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

(4) การติดตาม การรายงาน และการประเมิน

(5) การทบทวนผลการปฏิบัติงานของแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

(6) การลงทะเบียนขององค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตตามกำหนดระยะเวลาในกฎหมาย

(7) ข้อกำหนดและหลักเกณฑ์สำหรับองค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตในการดำเนินงาน

²¹⁴ ข้อที่ 13 ของประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต 2020,

²¹⁵ ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021, ข้อ 12(a)(b)

สำหรับบทลงโทษตามกฎหมายกำหนดว่าบุคคลใดกระทำผิดตามกฎหมายนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 15 ปี หรือปรับในจำนวนที่เหมาะสม หรือทั้งจำทั้งปรับ นอกจากนี้ ผู้ผลิตที่ลงทะเบียนที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอาจถูกเพิ่มถอนการลงทะเบียน และ/หรือถูกบังคับให้เข้าร่วมโครงการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ส่วนองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายก็อาจถูกเพิกถอนการลงทะเบียนได้เช่นกัน

3.2.6 บทวิเคราะห์

ประเทศแอฟริกาใต้มีกฎหมาย กฎระเบียบ และยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนและเสริมสร้างการจัดการขยะอย่างยั่งยืนและการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนโดยมีการนำหลักการความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) มาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วยขยะ ค.ศ. 2008 และได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ ค.ศ. 2020 (NWMS 2020) ขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย ประกอบกับการออกประกาศที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมมาบังคับใช้ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 แห่งรัฐธรรมนูญด้วยขยะ ค.ศ. 2008 โดยการออกประกาศได้มีการจัดให้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนซึ่งมุ่งเน้นไปที่ภาคอุตสาหกรรม จนนำมาสู่การจัดทำประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020 และประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษบรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020 ขึ้นมาบังคับใช้เป็นกรณีเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์โดยตรง ด้วยวิวัฒนาการของการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) ในประเทศแอฟริกาใต้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้กฎเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ มีจุดเด่นที่น่าสนใจอยู่หลายประการ สามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังต่อไปนี้

ประเทศแอฟริกาใต้มีกฎหมาย กฎระเบียบ และยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนและเสริมสร้างการจัดการขยะอย่างยั่งยืนและการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจหมุนเวียนโดยมีการนำหลักการความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) มาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วยขยะ ค.ศ. 2008 และได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ ค.ศ. 2020 (NWMS 2020) ขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการให้บรรลุตามเป้าหมาย ประกอบกับการออกประกาศที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมมาบังคับใช้ซึ่งอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 18 แห่งรัฐธรรมนูญด้วยขยะ ค.ศ. 2008 โดยการออกประกาศได้มีการจัดให้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนซึ่งมุ่งเน้นไปที่ภาคอุตสาหกรรม จนนำมาสู่การจัดทำประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020 และประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษบรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020 ขึ้นมาบังคับใช้เป็นกรณีเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์โดยตรง ด้วยวิวัฒนาการของการพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) ในประเทศแอฟริกาใต้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้จากกฎเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ มีจุดเด่นที่น่าสนใจอยู่หลายประการ สามารถสรุปรายละเอียดได้ ดังต่อไปนี้

1. ความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) ในประเทศแอฟริกาใต้เป็นภาคบังคับ มีองค์กรหลักที่ทำหน้าที่ในการออกกฎหมายที่ใช้ในการควบคุมและรับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended producer responsibility: EPR) คือ กระทรวงสิ่งแวดล้อม ป่าไม้และประมง (Department of Environment, Forestry and Fisheries: DEFF) และในกฎหมายได้มีรายละเอียดที่กำหนดจำแนกผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้ EPR ที่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ประเภท PET โพลีเอทิลีนส์ (PP, HDPE, LDPE และ LLDPE) โพลีสไตรีน ไวนิล แก้ว กระดาษ และโลหะ วัสดุย่อยสลาย นอกจากเรื่องของกฎหมายแล้ว DEFF ทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางสำหรับการติดตาม การรายงาน และการประเมินผลอีกด้วย

2. มีการกำหนดนิยามผู้ผลิต (Producer) ไว้โดยละเอียดและใช้จำนวนปริมาณการผลิตมาช่วยในการกำหนดด้วย ซึ่งปรากฏรายละเอียดตาม ประกาศว่าด้วยการร่างแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021 ข้อที่ 16(b) ว่า “ผู้ผลิต” หมายถึง นิติบุคคล บุคคล หรือประเภทบุคคลหรือเจ้าของตราสินค้าซึ่งประกอบธุรกิจผลิต ดัดแปลง ปรับปรุง หรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ใหม่และ/หรือใช้งานแล้วตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

3. บังคับให้ผู้ผลิต (Producer) และองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO) จะต้องทำการลงทะเบียนกับกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) ซึ่งจะต้องมีการลงทะเบียนภายใน 6 เดือนผ่านระบบออนไลน์ซึ่งรับผิดชอบโดยศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC) เพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ว่าผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้เป็นไปตามหลักการที่ถูกต้องตามกฎหมาย และสามารถตรวจสอบ “ผู้ได้ประโยชน์โดยไม่ร่วมจ่าย” (Free riders) ได้ โดยผู้ผลิตทุกคนต้องทำการลงทะเบียนทั้งหมด และให้ผู้ผลิตมีหน้าที่ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ กฎหมายและแนวนโยบายของรัฐที่กำหนดไว้

4. มีการจัดตั้งสมาคมผู้คัดแยกขยะแห่งแอฟริกาใต้ (South African Waste Pickers Association: SAWPA) เนื่องจากในประเทศแอฟริกาใต้มีจำนวนผู้เก็บขยะนอกระบบ (Waste Picker) อยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีการจัดตั้งสมาคมขึ้นมาเพื่อส่งเสริม ช่วยเหลือ สนับสนุนด้านสิทธิและสวัสดิการให้แก่ผู้เก็บขยะนอกระบบ ซึ่งเป็นส่วนที่ช่วยในการจัดการปัญหาขยะของประเทศได้ หรือให้มีการสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่นกำหนดในแผน EPR โดย การรวมกลุ่มของขยะที่สามารถรวมเข้ากับบริการรวบรวมและคัดแยกขยะของเทศบาลเพื่อเพิ่มปริมาณจำนวนขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลได้

5. มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การจัดการขยะแห่งชาติ ค.ศ. 2020 (NWMS 2020) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการปัญหาขยะตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยจัดทำตามกรอบที่กฎหมายและแนวนโยบายของรัฐกำหนดไว้ พร้อมทั้งการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดไว้โดยละเอียด เป้าหมายหลัก คือ กำหนดขยะที่นำไปสู่หลุมฝังกลบเป็นศูนย์ โดยกำหนดผลลัพธ์หลักไว้ 3 ประการ คือ (1) การลดปริมาณขยะที่นำไปสู่หลุมฝังกลบให้ได้ร้อยละ 45 ภายใน 5 ปี ร้อยละ 55 ภายใน 10 ปี และร้อยละ 70 ภายใน 15 ปี จนนำไปสู่ขยะเป็นศูนย์ (2) บริการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยประชาชนทุกคนต้องอาศัยอยู่ในชุมชนที่สะอาดด้วยบริการขยะที่มีการจัดการที่ดีและมีความยั่งยืนทางการเงิน (3) การปฏิบัติตาม การบังคับใช้ และการตระหนักรู้ โดยสร้างวัฒนธรรมให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทิ้งขยะ และสร้างจิตสำนึกของการไม่ยอมรับการทิ้งขยะไม่ถูกต้อง

6. ในกฎหมายได้มีการกำหนดข้อกำหนดและเกณฑ์ขั้นต่ำสำหรับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) เพื่อใช้ในการดำเนินการจะต้องดำเนินการให้มีรายละเอียดขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ซึ่งข้อกำหนดและหลักเกณฑ์ได้มีการบัญญัติไว้อย่างละเอียด เช่น กำหนดให้ผู้ผลิตต้องสร้างและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต หรือเข้าร่วมโครงการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตอื่น หรือจัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต กำหนดให้ผู้ผลิตต้องดำเนินการประเมินวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุ (ออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำกลับมาใช้ใหม่ รีไซเคิล หรือบำบัดโดยไม่กระทบต่อการทำงานของผลิตภัณฑ์นั้น) ข้อกำหนดการติดฉลากที่เกี่ยวข้องกับขยะ การสื่อสาร การให้ข้อมูลและมาตรการการศึกษาตามกฎหมาย เป็นต้น

7. ในกฎหมายได้มีการกำหนดรายละเอียดที่จำเป็นขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO) ไว้โดยละเอียด เช่น เนื้อหาการจัดทำแผนการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ในเรื่องการพัฒนาและบำรุงรักษาระบบการเก็บค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต การดำเนินการตรวจสอบทางการเงินรายครึ่งปีและ

จัดทำรายงานการตรวจสอบ การรายงานผล การจัดทำรายงานการตรวจสอบรายครึ่งปีให้แก่ผู้ตรวจสอบภายนอก การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีการเงินอิสระเป็นประจำทุกปี ความรับผิดชอบอื่น ๆ เป็นต้น

8. มีการกำหนดเรื่องค่าธรรมเนียม โดยองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่ร่วมกับสมาชิกกำหนดค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ให้มีการเสนอและใช้ค่าธรรมเนียมของผู้ผลิตซึ่งเพิ่มตามสัดส่วนของสมาชิกทั้งหมดตามผลิตภัณฑ์ที่ระบุที่วางขายในตลาด ครอบคลุมค่าใช้จ่ายสุทธิทั้งหมดของการดำเนินงานตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) ขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (PRO) ซึ่งรวมถึง การรวบรวม การขนส่ง การคัดแยก การใช้ซ้ำ การรีไซเคิล และ/หรือการกำจัดวัสดุขั้นสุดท้ายในลักษณะที่ยั่งยืน ค่าใช้จ่ายในการบริหาร การตรวจสอบ และการรายงานและการดำเนินงานขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (PRO) ต้นทุนของข้อมูลสาธารณะและการณรงค์สร้างความตระหนักรู้ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันขยะบรรจุภัณฑ์พลาสติกและการทิ้งขยะ เมื่อได้กำหนดค่าธรรมเนียมแล้วต้องมีการประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาโดยรัฐมนตรีกำหนดค่าธรรมเนียมในการดำเนินการสำหรับแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่ประกาศล่าสุดจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะบนเว็บไซต์ขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตด้วย

9. หากไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมีการกำหนดโทษทั้งจำคุกและ/หรือปรับไว้ด้วย เช่น ไม่ลงทะเบียนตามขั้นตอนหรือระยะเวลาที่กำหนด ไม่ดำเนินงานตามแผนงานที่ได้แจ้งไว้ ไม่ชำระภาษีที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) เป็นต้น โดยอัตราโทษจำคุกกำหนดไว้ไม่เกิน 15 ปี ส่วนในการกำหนดค่าปรับให้ขึ้นอยู่กับดุลพินิจในการเปรียบเทียบปรับตามความเหมาะสมซึ่งขึ้นอยู่กับแต่ละลักษณะของการกระทำผิด ประกอบกับขนาดของธุรกิจที่ดำเนินการ หรืออาจจะลงโทษได้ทั้งปรับและจำคุก

3.3 นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศญี่ปุ่น

นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศญี่ปุ่นอาจแยกพิจารณาหลักเกณฑ์ที่เป็นสาระสำคัญของกฎหมายได้เป็น 5 เรื่อง ได้แก่ (3.3.1) หลักเกณฑ์ที่สำคัญเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์และผู้ผลิต (3.3.2) องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตและหลักเกณฑ์ทางการเงินที่สำคัญ (3.3.3) โครงสร้างการดำเนินงานของระบบ EPR (3.3.4) หลักเกณฑ์สำคัญในการปฏิบัติการ และ (3.3.5) หลักเกณฑ์ที่สำคัญสำหรับผู้บริโภคบรรจุภัณฑ์คนสุดท้าย

3.3.1 ความเป็นมา กฎหมายและนโยบาย EPR บรรจุภัณฑ์

3.3.1.1 ความเป็นมา

ประเทศญี่ปุ่นประสบปัญหาการจัดการขยะประเภทสินค้าพลาสติกและเครื่องใช้ภายในบ้านตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 จึงได้เกิดการเรียกร้องให้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการนำระบบ EPR มาใช้ กฎหมายฉบับแรกที่ตราขึ้นโดยมีการใช้หลักการ EPR มาช่วยคือตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Law for Promotion of Effective Utilization of Resources (LPER) แต่ในช่วงเริ่มต้นยังเน้นอยู่ในรูปแบบของความสมัครใจ และได้มีการแก้ไขปรับปรุงในปี ค.ศ. 2000 ให้ครอบคลุมถึงผลิตภัณฑ์จำนวนมาก เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า กระดาษ บรรจุภัณฑ์ ยานยนต์ และวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอื่น ๆ สำหรับขยะบรรจุภัณฑ์นั้น ญี่ปุ่นได้ตรากฎหมายขึ้นมาจัดการโดยเฉพาะ อันได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมการจัดเก็บขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทและการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ (ต่อไปในที่นี้จะเรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995”) ซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่กำหนดหลักเกณฑ์และวางโครงสร้างทางโครงสร้างทางกฎหมายที่สำคัญของกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศญี่ปุ่น

3.3.1.2 องค์การกำกับดูแลระบบ EPR

ระบบ EPR ของญี่ปุ่นอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงหลายกระทรวง หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่กำกับดูแลคือกระทรวงสิ่งแวดล้อม (Ministry of Environment) โดยมีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม (Ministry of Economy, Trade and Industry) กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance) กระทรวงสุขภาพ แรงงานและสวัสดิการ (Ministry of Health, Labor and Welfare) กระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง (Ministry of Agriculture, Forestry and Fishery) เป็นผู้ใช้อำนาจกำกับดูแลในบางเรื่องที่ถูกกฎหมายกำหนดไว้²¹⁶

3.3.2 บรรจุภัณฑ์และผู้ผลิต

3.3.2.1 บรรจุภัณฑ์

(1) ความหมายของคำว่า “บรรจุภัณฑ์”

คำว่า “บรรจุภัณฑ์”²¹⁷ ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 หมายถึง “บรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้า (รวมถึงกรณีที่บรรจุภัณฑ์ของสินค้าที่ถูกจ่ายเงินซื้อโดยเฉพาะ) ที่กลายเป็นสิ่งไม่จำเป็นเมื่อสินค้านั้นได้ถูกอุปโภคบริโภคหรือเมื่อบรรจุภัณฑ์นั้นได้ถูกแกะออกจากสินค้า”²¹⁸ ซึ่งบรรจุภัณฑ์ในระบบ EPR ของญี่ปุ่นจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ “บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด” (specified containers) ซึ่งหมายถึงบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดโดยประกาศกระทรวงที่มีอำนาจ และ “บรรจุภัณฑ์อื่นที่ถูกกำหนด” (specified packaging) ซึ่งหมายถึง บรรจุภัณฑ์อื่นที่ไม่ใช่บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด²¹⁹

(2) บรรจุภัณฑ์ในระบบ EPR ปัจจุบัน

ปัจจุบันบรรจุภัณฑ์ที่อยู่ในระบบ EPR ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 จะจำกัดเฉพาะบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือนที่ประกอบไปด้วยวัสดุ 4 ชนิด ได้แก่ พลาสติก แก้ว กระดาษและโลหะ และแบ่งบรรจุภัณฑ์ออกเป็น 8 ประเภท²²⁰ ได้แก่

- (2.1) ขวด PET (เฉพาะบรรจุเครื่องดื่มและเครื่องปรุง)
- (2.2) บรรจุภัณฑ์พลาสติกอื่น
- (2.3) ขวดแก้ว ซึ่งแยกออกเป็น ขวดใส ขวดสีเหลืองอำพัน (สีชา) ขวดสี
- (2.4) บรรจุภัณฑ์กระดาษอื่น ๆ
- (2.5) กล่องกระดาษบุฟอยล์ เช่น กล่องนม
- (2.6) กล่องกระดาษลัง

²¹⁶ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 43.

²¹⁷ ในตัวบทกฎหมายฉบับแปลภาษาอังกฤษใช้สองคำรวมกันคือ “containers and packaging” ในความหมายรวมของบรรจุภัณฑ์ และมีการแยกคำทั้งสองหลายมาตรา อันได้แก่ คำว่า “specified containers” ซึ่งหมายถึง “containers and packaging” ที่ถูกกำหนดโดยประกาศกระทรวงที่มีอำนาจให้เป็น containers ของสินค้า (รวมถึงกรณี containers ของสินค้าที่ถูกจ่ายเงินซื้อโดยเฉพาะ) ส่วนคำว่า “specified packaging” ให้หมายถึง “containers and packaging” อื่นยกเว้น “specified containers” ดังนั้น เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศอื่น คณะผู้วิจัยจึงให้คำว่า “บรรจุภัณฑ์” เพื่อแทนความหมายของคำว่า “containers and packaging” และคำว่า “บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด” แทนความหมายของคำว่า “specified containers” และ “บรรจุภัณฑ์อื่นที่ถูกกำหนด” แทนความหมายของคำว่า “specified packaging”

²¹⁸ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 2.

²¹⁹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 2(2) และ (3)

²²⁰ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, รายงานการศึกษาระบบสมบูรณ์ รายงานหลัก โครงการศึกษาทางเลือกเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์เพื่อมุ่งสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน, เสนอต่อสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (กันยายน 2564), น. 2-75 – 2-76.

(2.7) กระจกอะลูมิเนียม

(2.8) กระจกโลหะ

(3) บรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการยกเว้น

บรรจุภัณฑ์บางอย่างได้รับยกเว้นไม่ให้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่อยู่ในระบบ EPR²²¹ อันได้แก่

(3.1) กรณีสิ่งของที่อยู่ภายในบรรจุภัณฑ์ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์ เช่น ซองจดหมายที่บรรจุจดหมาย กระเป่าหรือกล่องกระดาษที่บรรจุของขวัญ ภาชนะและสิ่งห่อหุ้มที่ใช้ในครัวเรือน

(3.2) กรณีวัสดุถูกใช้เพื่อส่งมอบการบริการไม่ใช่สินค้า เช่น ถุงใส่เสื้อผ้าที่ซักแล้วของบริการซักอบรีด ภาชนะและสิ่งห่อหุ้มคูปอง ใบรับรองของขวัญ

(3.3) วัสดุที่ไม่กลายเป็นสิ่งไม่จำเป็นเมื่อถูกถอดออกจากสินค้าหรือเป็นส่วนหนึ่งของผลิตภัณฑ์ เช่น กล่องใส่แผ่น CD ปกหนังสือ กล่องใส่อุปกรณ์เครื่องดนตรีหรือกล่อง กล่องแก้วหรือกล่องใส่ที่ใช้แสดงตุ๊กตา

(3.4) วัสดุอื่น ๆ ที่เป็นที่น่าสนใจโดยทั่วไป เช่น สิ่งห่อหุ้มที่คลุมสินค้าน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของพื้นผิวสินค้า แผ่นป้าย สติกเกอร์ แผ่นพลาสติกที่ใช้ห่อสินค้าหรือสก็อตเทป วัสดุที่สามารถใช้ได้หลังจากที่มีการแบ่งแยกทางกายภาพออกจากภาชนะหรือสิ่งห่อหุ้ม วัสดุกั้นในกล่องซูชิ เป็นต้น

3.3.2.2 ผู้ผลิต

(1) นิยามของผู้ผลิต

ผู้ที่ต้องมีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นในการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ของระบบ EPR ของญี่ปุ่นแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด (2) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด และ (3) ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่น

(1.1) ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด

คำว่า “ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์” หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดกับผลิตภัณฑ์ที่ถูกขายโดยธุรกิจนั้นซึ่งในที่นี้หมายถึงเจ้าของสินค้าที่มีการนำผลิตภัณฑ์ของตนเองบรรจุในภาชนะหรือหีบห่อหรือห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ด้วยบรรจุภัณฑ์ และคำว่า “การใช้” ดังกล่าวตามกฎหมายกำหนดรวมถึงผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการบรรจุหีบห่อในบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดด้วยเช่นกัน²²² ดังนั้น ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ในประเภทแรกจึงรวมถึงผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศเข้ามาในประเทศด้วย

(1.2) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด

คำว่า “ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์” หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจที่ประกอบกิจการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด และคำว่า “การผลิต” นั้น ตามกฎหมายให้หมายความรวมถึงการนำเข้าบรรจุภัณฑ์ด้วย²²³ ดังนั้น ในประเภทที่สองจึงรวมทั้งผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ในประเทศและผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์จากต่างประเทศเข้ามาในประเทศด้วย

(1.3) ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นที่ถูกกำหนด

คำว่า “ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นที่ถูกกำหนด” หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่ใช่บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดเพื่อผลิตภัณฑ์ที่ถูกขายในธุรกิจของตนเอง²²⁴

²²¹ Ministry of Economy, Trade and Industry, Containers and Packaging Recycling Law, P.6.

²²² พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 2.11

²²³ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 2(10) และ 2(12).

²²⁴ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 2(13).

ดังนั้น กล่าวโดยสรุป ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นตามกฎหมาย EPR บรรลุภัณฑ์ของ ญี่ปุ่น ซึ่งเรียกว่า “ผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกกำหนด” (specified business entity) ประกอบไปด้วย ผู้ผลิตและผู้ นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์และรวมถึงผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ในสินค้าที่ตนเองขาย อีกด้วย แต่อย่างไรก็ดี ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 ได้ยกเว้นความ รับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นให้แก่บุคคลดังต่อไปนี้²²⁵

- (1) รัฐบาลแห่งชาติ
- (2) รัฐบาลท้องถิ่นและเทศบาล
- (3) นิติบุคคลที่ถูกก่อตั้งโดยกฎหมายพิเศษ
- (4) ธุรกิจขนาดเล็กหรือวิสาหกิจที่กำหนดไว้ในประกาศของรัฐบาลในปีทำการ ซึ่งธุรกิจ

ขนาดเล็กดังกล่าวนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรก ธุรกิจการผลิตหรือธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง มีลูกจ้างไม่ เกิน 20 คน หรือมียอดขายไม่เกิน 240 ล้านเยนต่อปี ประเภทที่สอง ธุรกิจการค้าสินค้าและการให้บริการ ไม่ ว่าจะเป็นผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก ผู้นำเข้า ผู้ขายอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจให้บริการ เป็นต้น มีลูกจ้างไม่เกิน 5 คน หรือมียอดขายไม่เกิน 70 ล้านเยน²²⁶

ในการพิจารณาว่าธุรกิจใดเป็นธุรกิจที่ถูกกำหนดให้ต้องมีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นหรือไม่ อาจพิจารณาโดยการตอบคำถาม 9 ข้อ ทีละข้อ หากตอบว่า “ใช่” จนถึงข้อ 7 แสดงว่าธุรกิจเป็นผู้ผลิตตาม กฎหมายฉบับนี้ แต่หากข้อใดตอบว่า “ไม่ใช่” แสดงว่าไม่ใช่ผู้ผลิตตามกฎหมายนี้ ยกเว้นข้อ 8 และข้อ 9 โดย คำถามดังกล่าวมีดังนี้

1. เป็นธุรกิจที่ประกอบกิจการ 5 ประเภทหรือไม่ ได้แก่
 - ธุรกิจที่ใช้ภาชนะหรือสิ่งห่อหุ้มในการผลิตผลิตภัณฑ์ เช่น ผู้ผลิตอาหาร เครื่องดื่ม สบู่ สียาหรือเครื่องสำอางค์
 - ผู้ผลิตภาชนะ เช่น ขวดแก้ว ขาดพลาสติก PET กล่อมกระดาษ ถุง เป็นต้น
 - ธุรกิจจำหน่ายสินค้าไม่ว่าจะเป็นค้าปลีกหรือค้าส่ง ที่ใช้ภาชนะหรือสิ่งห่อหุ้มในการขาย
 - ธุรกิจนำเข้าภาชนะ นำเข้าสินค้าที่บรรจุอยู่ภาชนะหรือส่งห่อหุ้ม หรือนำสินค้าใส่ใน ภาชนะหรือห่อหุ้มด้วยสิ่งห่อหุ้มหลังจากที่ได้นำเข้ามาแล้ว
 - มูลนิธิเพื่อการศึกษาหรือศาสนา ร้านอาหารที่มีให้บริการห่อกลับบ้าน
2. สินค้าหรือการให้บริการที่ธุรกิจของตนเองดำเนินการเป็นการนำสินค้ากลับไปอุปโภคหรือ บริโภคที่บ้านหรือไม่
3. เป็นธุรกิจที่ผลิตสินค้า หรือจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการหรือไม่
4. หากเป็นธุรกิจผลิตสินค้า มีลูกจ้าง 21 คนขึ้นไป หรือมียอดขายมากกว่า 240 ล้านเยนต่อ ปีหรือไม่ ส่วนธุรกิจจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการ มีลูกจ้าง 6 คนขึ้นไปหรือมียอดขายมากกว่า 60 ล้านเยนต่อปี หรือไม่
5. ภาชนะหรือสิ่งห่อหุ้มที่ใช้ในกิจการมาจากวัสดุ แก้ว พลาสติก PET พลาสติก กระดาษ หรือวัสดุ Composite หรือไม่
6. ภาชนะหรือสิ่งห่อหุ้มดังกล่าวถูกใช้เพื่อ สินค้าที่ขาย อุปกรณ์ตกแต่งสินค้า หรือใน กระบวนการขายปลีกหรือไม่

²²⁵ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 2(11), 2(12) และ 2(13).

²²⁶ Ministry of Economy, Trade and Industry, Containers and Packaging Recycling Law, P.9

7. เมื่อภาชนะหรือสิ่งห่อหุ้มถูกแกะออกจากตัวสินค้าแล้ว ภาชนะและสิ่งห่อหุ้มดังกล่าวถูกนำไปทิ้งหรือไม่

8. คำนึงถึงการใช้หรือการผลิตภาชนะหรือสิ่งห่อหุ้มในกิจการของท่าน มีการทำความสัมพันธ์เชิงสัญญาสำหรับการผลิตหรือการใช้หรือไม่ ถ้าไม่มีก็ยังคงเป็นธุรกิจที่มีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น

9. ความสัมพันธ์เชิงสัญญาเป็นการตัดสินใจในสาระสำคัญในเรื่องวัสดุหรือโครงสร้างของบรรจุภัณฑ์หรือสิ่งห่อหุ้มหรือไม่ ถ้ามี เป็นธุรกิจที่มีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น

(2) การขึ้นทะเบียนผู้ผลิต

โดยทั่วไป กฎหมาย EPR ของแต่ละประเทศมักกำหนดให้ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับดูแลระบบ EPR เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่นำเข้าไปในระบบและนำไปจัดการตามระบบ EPR แต่สำหรับพระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 ของประเทศญี่ปุ่นไม่ปรากฏบทบัญญัติเรื่องการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตในตัวกฎหมายหลักแต่อย่างใด

(3) หน้าที่ของผู้ผลิต

ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นมีหน้าที่สำคัญการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ของตนเองตามปริมาณที่กฎหมายกำหนด โดยคำว่า “รีไซเคิล”²²⁷ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 หมายถึง

1. การใช้วัสดุในฐานะวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์ (ยกเว้นว่าผลิตภัณฑ์นั้นถูกใช้ในฐานะเชื้อเพลิง)

2. การใช้วัสดุโดยไม่มีการดัดแปลงในฐานะผลิตภัณฑ์เพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากเชื้อเพลิง

3. การทำวัสดุให้อยู่ในสถานะที่สามารถจำหน่ายโดยเก็บหรือไม่เก็บค่าตอบแทนให้แก่บุคคลที่จะนำวัสดุดังกล่าวไปใช้โดยไม่ทำการดัดแปลงตามที่กำหนดไว้ใน (2)

นอกจากนี้ ผู้ผลิตยังมีหน้าที่ในการรักษาบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ต้องรีไซเคิลตามที่กฎหมายกำหนด และปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่คาดการณ์ว่าจะนำออกสู่ตลาด (ที่ใช้ในการคำนวณปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ต้องรีไซเคิลตามที่กฎหมายกำหนด) อีกด้วย

3.3.3 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตและหลักเกณฑ์ที่สำคัญทางการเงิน

3.3.3.1 การก่อตั้งและสถานะขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 กำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องมีสถานะเป็นนิติบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา 34 ซึ่งหมายถึงการเป็นนิติบุคคลเอกชนประเภทไม่แสวงหากำไร และจะต้องขึ้นทะเบียนกับกระทรวงสิ่งแวดล้อมฯ เพื่อทำการตรวจสอบว่าเป็นองค์กรที่มีความสามารถปฏิบัติงานรีไซเคิลตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ได้หรือไม่ มีวิธีการที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือในฐานะองค์กรที่ปฏิบัติงานรีไซเคิลหรือไม่ หากรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมฯ ตรวจสอบแล้วเห็นว่าเป็นไปองค์กรมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดก็จะขึ้นทะเบียนให้ และจะต้องเผยแพร่ชื่อและที่อยู่ขององค์กรดังกล่าวต่อสาธารณะเพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ด้วย²²⁸

²²⁷ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 2(8).

²²⁸ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 21.

3.3.3.2 ภาระหน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

การดำเนินงานขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 กำหนดอำนาจหน้าที่และหลักเกณฑ์ในการทำงานขององค์กรไว้หลายเรื่อง ดังนี้

(1) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีหน้าที่รีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามสัญญาที่ตกลงกับผู้ผลิต²²⁹ โดยการจะมอบหมายให้องค์กรอื่นดำเนินการรีไซเคิลได้เฉพาะองค์กรที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงสิ่งแวดล้อมเท่านั้น²³⁰

(2) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีหน้าที่จะต้องกำหนด “คู่มือมาตรฐานการรีไซเคิล” (Rules of Recycling Business) และขออนุญาตต่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินงาน โดยคู่มือมาตรฐานการรีไซเคิลดังกล่าวจะต้องมีเนื้อหาประกอบไปด้วยวิธีการปฏิบัติงานรีไซเคิลและวิธีการคำนวณค่าธรรมเนียม โดยรัฐมนตรีจะต้องตรวจสอบว่าวิธีการปฏิบัติงานรีไซเคิลและการคำนวณค่าธรรมเนียมมีความชัดเจนและเหมาะสม ไม่มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมต่อฝ่ายใด ๆ และมีความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้บริโภคโดยทั่วไป โดยหากเห็นว่าไม่เหมาะสมหรือไม่น่าเชื่อถือ รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคู่มือดังกล่าวก็ได้²³¹

(3) จัดทำแผนปฏิบัติการรีไซเคิลและงบประมาณรายจ่ายและรายได้ และยื่นขออนุมัติจากรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องและรายงานผลการดำเนินงานประจำปีต่อรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องด้วย²³²

(4) หน้าที่และหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงานอื่น ๆ

(4.1) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะระงับหรือยกเลิกงานรีไซเคิลโดยไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องไม่ได้²³³

(4.2) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องไม่ปฏิเสธการทำสัญญารีไซเคิลกับผู้ผลิตโดยไม่มีเหตุอันควร²³⁴

(4.3) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีหน้าที่ในการปกป้องความลับที่เกี่ยวข้องงานรีไซเคิล²³⁵

(4.4) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีหน้าที่รักษาสมุดบัญชีและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรีไซเคิล²³⁶

3.3.3.3 การกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ผลิตจ่ายให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะเป็นผู้กำหนดค่าธรรมเนียม โดยต้องแสดงวิธีการคำนวณค่าธรรมเนียมไว้ในคู่มือมาตรฐานการรีไซเคิลที่ส่งให้รัฐมนตรีอนุมัติก่อนการเริ่มปฏิบัติการ²³⁷ ซึ่งวิธีการคำนวณค่าธรรมเนียมปัจจุบันของ PRO ในญี่ปุ่นใช้การคำนวณ ดังนี้

ขั้นตอนแรก ให้คำนวณจำนวนบรรจุภัณฑ์ที่คาดว่าจะนำออกสู่ตลาด โดยนำปริมาณภาชนะและสิ่งห่อหุ้มที่ใช้ในสินค้าที่ขายได้ในรอบปีที่ผ่านมา ลบด้วย ผลรวมของ ส่วนของปริมาณที่คาดการณ์ว่าจะนำออก

²²⁹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 22

²³⁰ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 23 (1)

²³¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 24

²³² พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 25

²³³ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 26

²³⁴ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 27

²³⁵ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 28

²³⁶ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 29

²³⁷ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 24

สู่ตลาดที่บริษัทจะดำเนินการจัดเก็บด้วยตนเอง (หรือโดยการร้องขอให้บุคคลอื่นเก็บให้) กับ ส่วนของปริมาณ ภาชนะและสิ่งห่อหุ้มที่ใช้กับสินค้าที่ถูกบริโภคหรืออุปโภคในกิจกรรมของธุรกิจ

ขั้นตอนที่สอง คำนวณต้นทุนการรีไซเคิล เนื่องจากค่าธรรมเนียมรีไซเคิลจะคำนวณจากต้นทุนการ รีไซเคิล ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงทุกปี โดยองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะเป็นผู้ประกาศกำหนด ดังนี้

ค่าธรรมเนียมรีไซเคิล = จำนวนบรรจุภัณฑ์ที่คาดการณ์ว่าจะนำออกสู่ตลาด(กิโลกรัม) × ค่า สัมประสิทธิ์ (calculation coefficient) จำนวนและอัตราส่วนที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ซึ่งจะ มาจากรัฐบาลกำหนด × ต้นทุนการรีไซเคิลต่อหน่วยที่จะจะถูกประกาศโดยองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

ขั้นตอนที่สาม คำนวณค่าธรรมเนียม โดยสูตรการคำนวณแยกเป็น 2 กรณี กรณีสามารถคำนวณ ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่คาดการณ์ว่าจะนำออกสู่ตลาดได้ กับกรณีที่ไม่สามารถคำนวณปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ คาดการณ์ว่าจะนำออกสู่ตลาดได้

กรณีแรก กรณีสามารถคำนวณปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่คาดการณ์ว่าจะนำออกสู่ตลาดได้ ใช้สูตรการ คำนวณทั่วไป (Ordinary Calculation) จะใช้สูตรนี้

ค่าธรรมเนียมรีไซเคิล = ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่คาดการณ์ว่าจะนำออกสู่ตลาด × ค่าสัมประสิทธิ์ที่ รัฐบาลกำหนด × ต้นทุนการรีไซเคิลต่อหน่วย

กรณีที่สอง กรณีที่ไม่สามารถคำนวณปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่คาดการณ์ว่าจะนำออกสู่ตลาดได้ (Simplified Calculation) จะใช้สูตรนี้

ค่าธรรมเนียมรีไซเคิล = ปริมาณภาชนะและสิ่งห่อหุ้มที่ใช้ในสินค้าที่ขายได้ในรอบปีที่ผ่านมา × ค่าสัมประสิทธิ์ที่รัฐบาลกำหนด × ต้นทุนการรีไซเคิลต่อหน่วย

3.3.3.4 ระบบการควบคุมการดำเนินงานขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงสิ่งแวดล้อมฯ โดย รัฐมนตรีมีอำนาจในการกำกับดูแล ดังนี้

(1) อำนาจในการเรียกให้ส่งรายงานการดำเนินงานที่จำเป็นเกี่ยวกับการรีไซเคิลหรือสถานะ ของทรัพย์สิน หรือส่งเจ้าหน้าที่ไปยังที่ทำการเพื่อตรวจสอบสถานะของงานรีไซเคิลหรือวัสดุอื่น ๆ ตามที่ ปรากฏในบัญชีหรือเอกสารอื่นใด²³⁸

(2) อำนาจในการออกคำสั่งที่จำเป็นต่อการปฏิบัติตามกฎหมายให้องค์กรความรับผิดชอบ ของผู้ผลิตเพื่อปฏิบัติตาม²³⁹

(3) อำนาจในการยกเลิกการขึ้นทะเบียนหากเห็นว่าองค์กรความรับผิดชอบผู้ผลิตที่ได้รับการ ขึ้นทะเบียนนั้นไม่สามารถปฏิบัติงานรีไซเคิลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือ หรือทำผิดกฎหมายในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการอนุญาต หรือฝ่าฝืนคำสั่งหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือดำเนินการรีไซเคิลที่ไม่เป็นไปตาม คู่มือมาตรฐานการรีไซเคิลที่ตนเองกำหนดขึ้น²⁴⁰

3.3.4 ระบบการดำเนินงานของระบบ EPR

3.3.4.1 การจัดทำแผน

(1) การจัดทำแผนระดับชาติ

²³⁸ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 30

²³⁹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 31.

²⁴⁰ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 32.

การกำหนดเป้าหมายการรีไซเคิล จะเริ่มจากรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมฯ กำหนดแผน 5 ปี²⁴¹ สำหรับการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการคัดแยกขยะทุก ๆ 3 ปีและประกาศต่อสาธารณะ โดยในแผนการรีไซเคิลดังกล่าวจะคำนึงถึงชนิดของขยะบรรจุภัณฑ์และจะต้องมีเนื้อหา ดังนี้

1. ปริมาณที่คาคหมายของขยะบรรจุภัณฑ์ที่จะถูกรีไซเคิลในแต่ละปีงบประมาณ
2. การสร้างสถานที่ในการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์
3. มาตรการพิเศษสำหรับการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์
4. เนื้อหาอื่น ๆ ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการทำให้การรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์เป็นไปตาม

มาตรฐานที่กำหนด

จากนั้นรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม และรัฐมนตรีกระทรวงที่มีอำนาจกำกับดูแลธุรกิจที่ใช้บรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทจะกำหนดอัตราส่วนที่ใช้ในการคำนวณปริมาณเป้าหมายที่ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์และผู้ซื้อบรรจุภัณฑ์อื่นมีหน้าที่จะต้องรีไซเคิล²⁴²

(2) การจัดทำแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต

การจัดทำแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต อาจแยกเป็น 2 กรณี ได้แก่

(2.1) กรณีที่ผู้ผลิตได้ทำสัญญามอบให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตทำการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์แทน

กรณีนี้้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะมีหน้าที่ทำแผนปฏิบัติการรีไซเคิลเสนอให้รัฐมนตรีอนุมัติทุก ๆ ปี โดยในแผนจะต้องต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับงบประมาณรายได้และรายจ่ายเกี่ยวกับการรีไซเคิล ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บ และจำนวนวัสดุที่จะถูกรีไซเคิลสำหรับแต่ละเทศบาลและสำหรับแต่ละวัสดุ และรายละเอียดอื่นตามประกาศที่กระทรวงกำหนด²⁴³

(2.2) กรณีที่ผู้ผลิตไม่ได้ทำสัญญามอบหมายให้ PRO รีไซเคิลแทน

กรณีนี้ผู้ผลิตไม่ได้ทำแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิตโดยตรง แต่ตามกฎหมายกำหนดให้จะต้องดำเนินการคล้ายกับการทำแผนการรีไซเคิลโดยแยกเป็น 2 กรณีย่อย ได้แก่

กรณีแรก ผู้ผลิตดำเนินการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์เอง โดยกรณีนี้ ผู้ผลิตจะต้องยื่นคำร้องให้รัฐมนตรีตรวจสอบว่าวิธีการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะสามารถเก็บขยะบรรจุภัณฑ์ได้ครบตามอัตราที่กำหนดไว้หรือไม่

กรณีที่สอง คือ ผู้ผลิตที่จะทำการรีไซเคิลวัสดุเองหรือมอบให้องค์กรอื่นที่ไม่ใช้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตรีไซเคิล กรณีนี้ผู้ผลิตจะต้องยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรต่อรัฐมนตรีเพื่อให้รับทราบการดำเนินการ โดยในคำร้องนำเสนอข้อมูลและเอกสารที่กำหนดเกี่ยวกับ²⁴⁴

- ชื่อและที่อยู่ และชื่อผู้แทนนิติบุคคล (กรณีผู้ยื่นคำขอเป็นนิติบุคคล)
- ชนิดและปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่ใช้หรือที่ถูกผลิตในธุรกิจและการจำแนกบรรจุภัณฑ์
- ปริมาณการรีไซเคิลที่ถูกกำหนดให้ต้องดำเนินการตามกฎหมาย
- ปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่จะดำเนินการรีไซเคิล
- ปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ของแต่ละเทศบาล
- บุคคลและสถานที่ที่จะทำการรีไซเคิล

²⁴¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 7.

²⁴² พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 9 - มาตรา 12.

²⁴³ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 25

²⁴⁴ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 15

3.3.4.2 หลักเกณฑ์การดำเนินงานที่สำคัญ

กฎหมาย EPR ของญี่ปุ่นมีจุดเด่นอย่างมากในเรื่องการกำหนดภาระหน้าที่ให้กับทุกภาคส่วนในประเทศต้องร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการลดการใช้บรรจุภัณฑ์และการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ ซึ่งตามกฎหมายกำหนดภาระหน้าที่ของแต่ละภาคส่วน ดังต่อไปนี้

(1) การกำหนดนโยบายพื้นฐาน (Basic Policy) เกี่ยวกับการรีไซเคิล

ตามมาตรา 3 (1) ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดนโยบายพื้นฐานและประกาศต่อสาธารณะในการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทและการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานของบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การส่งเสริมดังกล่าวดำเนินการอย่างเป็นระบบและทั่วถึงทุกภาคส่วนในประเทศ โดยนโยบายพื้นฐานดังกล่าวจะต้องประกอบไปด้วย²⁴⁵

- แนวทางพื้นฐานของการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทและการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐาน

- มาตรการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์

- พื้นที่ที่ควรจะดำเนินการส่งเสริมจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภท และมาตรการส่งเสริมการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท

- การส่งมอบที่ราบรื่นและการบริหารจัดการที่เหมาะสมในการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่ได้ถูกจัดเก็บแบบแยกประเภท

- ความร่วมมือที่จำเป็นเพื่อให้การจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับมาตรฐานการแยกประเภท

- การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความหมายของการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท การรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่ถูกต้องตามมาตรฐานในฐานะกิจกรรมที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม

- เนื้อหาอื่น ๆ ที่สำคัญในการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทและการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ตามมาตรฐาน

(2) การจัดทำแผนการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น

ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญของระบบ EPR คือการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท ซึ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 กำหนดหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท ดังนี้

(2.1) เทศบาล

เทศบาลจะต้องทำแผน 5 ปีสำหรับเก็บขยะแบบแยกประเภททุก ๆ 3 ปีเผยแพร่ต่อสาธารณะ แผนดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับนโยบายพื้นฐาน ต้องคำนึงแผนการรีไซเคิล และต้องสอดคล้องกับแผนการกำจัดขยะมูลฝอยที่กำหนดโดยรัฐบาลท้องถิ่นตามกฎหมาย แผนดังกล่าวจะต้องเสนอให้นายกองคการบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการและความช่วยเหลือที่จำเป็น โดยในแผนดังกล่าวจะต้องประกอบไปด้วย²⁴⁶

- ปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในแต่ละปีงบประมาณ

²⁴⁵ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 3

²⁴⁶ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 9.

- มาตรการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์
- ชนิดของขยะบรรจุภัณฑ์ที่ต้องจัดเก็บแบบแยกประเภทและการจำแนกประเภท

สำหรับการจัดเก็บขยะรีไซเคิล

- ปริมาณของขยะบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานการคัดแยกที่ถูกเก็บในแต่ละปีงบประมาณ และปริมาณที่คาดว่าจะเกิดขึ้นที่กำหนดโดยคำสั่งของกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่
- เนื้อหาพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ประกอบการที่ต้องดำเนินการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท
- การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้สำหรับการเก็บขยะแบบแยกประเภท
- เนื้อหาอื่นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภท

(2.2) องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องจัดทำแผน 5 ปีในการส่งเสริมการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทในเขตพื้นที่ของตนเองทุก ๆ 3 ปี แผนดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานและค่านึงถึงแผนการรีไซเคิล และเสนอให้รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมพิจารณาให้คำแนะนำและความช่วยเหลือที่จำเป็นโดยในแผนดังกล่าวจะต้องมีเนื้อหาดังต่อไปนี้²⁴⁷

- ขยะบรรจุภัณฑ์ในพื้นที่จังหวัด ปริมาณขยะที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของแต่ละเทศบาลในแต่ละปีงบประมาณ และปริมาณที่ขยะที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของทุกเทศบาลในเขตจังหวัดรวมกัน

- ขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีสภาพตามมาตรฐานการแยกประเภทที่จัดเก็บได้ในพื้นที่จังหวัด ปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทที่จัดเก็บได้ในแต่ละเทศบาล และปริมาณรวมขยะบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทของทุกเทศบาลในเขตจังหวัดรวมกัน

- ขยะที่ถูกกำหนดไว้โดยประกาศกระทรวงที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัด ปริมาณขยะที่คาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นในแต่ละเทศบาลในแต่ละปีงบประมาณ และปริมาณรวมของทุกเทศบาลในเขตจังหวัด

- เนื้อหาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท เช่น การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความหมายของการลดขยะบรรจุภัณฑ์และการส่งเสริมการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท เช่นเดียวกับการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทระหว่างเทศบาลในเขตจังหวัด

นอกจากนี้ รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมจะต้องนำแผนส่งเสริมการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งประเทศมาพิจารณาคำนวณปริมาณรวมทั้งหมดของขยะบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทและเผยแพร่ต่อสาธารณะแยกตามประเภทของบรรจุภัณฑ์

(3) การกำหนดความรับผิดชอบของภาคส่วนอื่น ๆ

ทุกภาคส่วนในรัฐ ทั้งตัวรัฐเอง หน่วยงานของรัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจอื่น ๆ และประชาชนทั่วไป จะเข้ามามีส่วนร่วมในระบบ EPR โดยการถูกกำหนดความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(3.1) ผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภค

โดยทั่วไปในประเทศญี่ปุ่น ประชาชนทุกคนมีหน้าที่คัดแยกขยะก่อนที่จะส่งให้เทศบาลนำไปกำจัดสำหรับการคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์นั้น เมื่อเทศบาลได้ประกาศแผนการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทแล้วก็ต้องดำเนินการจัดขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทตามแผนที่กำหนดด้วย โดยเทศบาลจะต้องกำหนดมาตรฐานการคัดแยกขยะและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่จะต้องดำเนินการ

²⁴⁷ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 10.

มาตรการที่จำเป็นต่อการทำให้มาตรฐานดังกล่าวที่เป็นรับรู้ต่อสาธารณะ และรับผิดชอบในการคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ตามมาตรฐานอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ ตามกฎหมายยังกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจและผู้บริโภคจะต้องพยายามลดขยะบรรจุภัณฑ์ผ่านการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างมีเหตุผลโดยการใช้บรรจุภัณฑ์ที่สามารถรีไซเคิลได้และลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เกินกว่าความจำเป็นลง และจะต้องพยายามส่งเสริมการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทและการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานผ่านการใช้วัสดุที่มาจากการใช้บรรจุภัณฑ์²⁴⁸ โดยในส่วนของผู้ประกอบการจะมีมาตรการพิเศษเพื่อส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ที่จะได้กล่าวถึงในหัวข้อถัดไป

(3.2) รัฐบาลส่วนกลาง มีหน้าที่จะต้องดำเนินมาตรการ ดังนี้²⁴⁹

- การรับประกันเงินทุนที่จำเป็นเพื่อการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท และการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ตามมาตรฐานของบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภท
- ในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุใด ๆ จะต้องพิจารณาส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุที่ถูกทำขึ้นเพื่อลดขยะบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุที่ได้มาจากการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุที่รีไซเคิล
- การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรและการใช้ประโยชน์บรรจุภัณฑ์ และส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนา และการเผยแพร่ผลของงานวิจัยและการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มากขึ้นเพื่อส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทและการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์
- เพิ่มความตระหนักรู้ของสาธารณะต่อการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทผ่านกิจกรรมทางการศึกษาและกิจกรรมสาธารณะและพยายามสร้างความร่วมมือสาธารณะในการปฏิบัติจริง

(3.3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่จะต้องใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อดำเนินการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทในพื้นที่ของตนเอง โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคที่จำเป็นและเพียงพอแก่เทศบาล โดยเทศบาลจะต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นในการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์และการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์²⁵⁰

(4) การกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจอื่นลดการใช้บรรจุภัณฑ์

นอกจากการกำหนดหน้าที่ในการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ให้กับผู้ผลิตและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์แล้ว ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 ยังได้มีมาตรการลดขยะบรรจุภัณฑ์ของผู้ประกอบธุรกิจทั่วไปด้วย โดยมาตรการดังกล่าวจะเริ่มจากการให้อำนาจรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจแต่ละประเภทในการกำหนดมาตรฐานการวินิจฉัย (Standard of Judgement) ให้ผู้ประกอบการที่กำหนดเป็นธุรกิจที่ต้องลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เกินกว่าที่จำเป็นและใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผลเพื่อส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ผ่านการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผล โดยการกำหนดมาตรการดังกล่าวจะต้องปรึกษากับรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมเสียก่อน

เมื่อรัฐมนตรีได้กำหนดมาตรฐานการวินิจฉัยแล้ว ผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวจะต้องดำเนินการมาตรการเพื่อลดการใช้บรรจุภัณฑ์ในธุรกิจของตนเองลง โดยหากรัฐมนตรีเห็นว่าจำเป็นอาจกำหนดแนวทางและค่าปรับแก่ผู้ประกอบการดังกล่าวเพื่อส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์โดยการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผล

²⁴⁸ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 4

²⁴⁹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 5

²⁵⁰ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 6

ผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกกำหนดให้เป็นธุรกิจที่ต้องลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่มีหน้าที่ต้องรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์อยู่แล้วตามระบบ EPR และมีปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์ตามที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนดจะเรียกว่า “ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์รายใหญ่” (large container/packing users) มีหน้าที่ที่จะต้องรายงานข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่ใช้และสถานะการปฏิบัติตามมาตรการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ ทุก ๆ ปีงบประมาณต่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องด้วย

ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่ามาตรการที่ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์รายใหญ่ไม่เพียงพอตามมาตรฐานของการวินิจฉัยอาจให้คำเตือนพร้อมด้วยเหตุผลในการวินิจฉัยเพื่อให้ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์รายใหญ่ปฏิบัติตาม หากผู้ใช้บรรจุภัณฑ์รายใหญ่มองว่าเพิกเฉยไม่ดำเนินการตามคำเตือน รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศต่อสาธารณะถึงการไม่ปฏิบัติตามนั้น และหากผู้ใช้บรรจุภัณฑ์รายใหญ่นั้นยังไม่ปฏิบัติตามอีกโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร รัฐมนตรีอาจออกคำสั่งให้ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์รายใหญ่ต้องปฏิบัติตามก็ได้ ซึ่งหากยังไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอีกอาจถูกสั่งปรับไม่เกิน 500,000 บาท²⁵¹

(5) การสื่อสาร การให้ข้อมูล และการให้ความรู้

ในการสื่อสาร การให้ข้อมูลและการให้ความรู้โดยทั่วไปแล้วเป็นหน้าที่ของรัฐในการเพิ่มความตระหนักรู้ของสาธารณะต่อการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทผ่านกิจกรรมทางการศึกษาและกิจกรรมสาธารณะและพยายามสร้างความร่วมมือสาธารณะในการปฏิบัติจริง

ในส่วนของการสื่อสาร ให้ข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับมาตรการลดขยะบรรจุภัณฑ์ รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมอาจแต่งตั้งบุคคลให้ทำหน้าที่ส่งเสริมกิจกรรมลดขยะบรรจุภัณฑ์ให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์²⁵² โดยเจ้าพนักงานดังกล่าวมีหน้าที่

- ให้ความรู้แก่สาธารณะเกี่ยวกับสถานะของการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และความสำคัญของการลดขยะบรรจุภัณฑ์ผ่านความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกับผู้บริโภค

- ดำเนินการสำรวจสถานการณ์ทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และความพยายามในการลดการทิ้งและให้คำแนะนำและปรึกษาแก่ผู้บริโภคตามผลการสำรวจตามที่ได้รับร้องขอ

- ให้ความร่วมมือที่จำเป็นสำหรับนโยบายที่ดำเนินการโดยรัฐหรือรัฐบาลท้องถิ่นในการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์

ในการทำหน้าที่ของเจ้าพนักงานส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมจะต้องใช้มาตรการที่จำเป็นและข้อมูลเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวนี้ด้วย²⁵³

นอกจากนี้ รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมจะต้องรวบรวม บริหารจัดการและให้ข้อมูลผ่านการสำรวจโดยเจ้าพนักงานส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ และเผยแพร่ข้อมูลอื่นที่จะช่วยให้เกิดการลดขยะบรรจุภัณฑ์ รัฐมนตรีจะต้องสำรวจปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์และเผยแพร่ผลการสำรวจในฐานะข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์²⁵⁴

3.3.4.3 การกำกับดูแลการดำเนินงาน

(1) ระบบการรายงาน

²⁵¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 46-2.

²⁵² พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 7-2(1)(2).

²⁵³ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 7-2(3).

²⁵⁴ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 7-3.

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีในการเรียกให้ผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตส่งรายงานที่เกี่ยวกับการดำเนินงานได้ หากรัฐมนตรีเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อบังคับการตามกฎหมาย รัฐมนตรีมีอำนาจเรียกให้ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นรายงานสถานของธุรกิจและสถานะของการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์²⁵⁵

(2) อำนาจกำกับดูแลการดำเนินงาน

ในการกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผนของผู้ผลิต พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995 ให้อำนาจแก่รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมไว้หลายประการ ดังนี้

(2.1) อำนาจในการเข้าตรวจสอบ ณ สถานประกอบการ

ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อบังคับการตามกฎหมาย รัฐมนตรีอาจออกมอบหมายให้เจ้าพนักงานเข้าไปในสำนักงาน โรงงาน สถานที่ทำงานหรือโกดังของผู้ผลิตเพื่อตรวจสอบบัญชีเอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่เกี่ยวข้องก็ได้²⁵⁶

(2.2) อำนาจในการให้แนวทางและคำปรึกษา (Guidance and Advice)

ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อให้การรีไซเคิลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด รัฐมนตรีอาจให้แนวทางและคำปรึกษาต่อผู้ผลิตให้ดำเนินการก็ได้²⁵⁷

(2.3) อำนาจในการตักเตือนและออกคำสั่ง (Recommendation and Order)

ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่าผู้ผลิตไม่ได้ดำเนินการรีไซเคิลตามแนวทางและคำแนะนำที่เคยให้ไว้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร รัฐมนตรีมีอำนาจตักเตือนให้ผู้ผลิตดำเนินการรีไซเคิลตามคำแนะนำนั้น แต่หากผู้ผลิตยังคงไม่ปฏิบัติตาม รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศต่อสาธารณะถึงการไม่ปฏิบัติตามการรีไซเคิลของผู้ผลิต และหากผู้ผลิตยังคงไม่ดำเนินการใด ๆ ตามคำเตือนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรแม้ว่ารัฐมนตรีจะได้ออกประกาศสาธารณะแล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ผลิตดำเนินการตามคำตักเตือนนั้นได้²⁵⁸ การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าวนี้มีโทษปรับไม่เกิน 1,000,000 เยน²⁵⁹ และผู้แทนนิติบุคคล หรือตัวแทนหรือลูกจ้าง หรือคนทำงานในนิติบุคคล หรือบุคคลธรรมดาที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีอาจต้องได้รับโทษปรับเช่นเดียวกับนิติบุคคลนั้นด้วย²⁶⁰

(3) บทกำหนดโทษ

บทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ มีหลายเรื่อง ดังนี้

(3.1) กรณีผู้ผลิตหรือผู้ใช้ที่ถูกกำหนดให้มีหน้าที่รับผิดชอบไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีในการรีไซเคิลตามที่กำหนดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000,000 เยน ซึ่งความผิดนี้หากผู้แทนนิติบุคคลหรือตัวแทนหรือลูกจ้างหรือคนงานหรือปัจเจกบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดก็จะต้องระวางโทษปรับที่กำหนดไว้เช่นกัน²⁶¹

(3.2) กรณีผู้ใช้บรรจุภัณฑ์รายใหญ่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 เยน

²⁵⁵ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 39

²⁵⁶ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 40

²⁵⁷ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 19

²⁵⁸ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 20

²⁵⁹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 46

²⁶⁰ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 49

²⁶¹ พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ค.ศ. 1995, มาตรา 49

(3.3) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีความผิดดังต่อไปนี้ เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างขององค์กรนั้นที่เป็นผู้ฝ่าฝืนต่อกฎหมายจะต้องถูกปรับไม่เกิน 300,000 เยน ในกรณีดังต่อไปนี้

- ไม่รีไซเคิลวัสดุโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ไม่ทำบัญชีหรือทำบัญชีเท็จหรือไม่เก็บรักษาสมุดบัญชี
- ไม่รายงานตามที่รัฐมนตรีกำหนดหรือทำรายงานเท็จ
- ปฏิเสธหรือขัดขวางหรือหลีกเลี่ยงจากตรวจสอบ ณ สถานประกอบการจาก

เจ้าหน้าที่

(4.4) ผู้ประกอบธุรกิจที่มีความผิด ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200,000 เยน

- ไม่ส่งรายงานหรือทำรายงานเท็จ
- ไม่ทำบัญชี ทำบัญชีเท็จ หรือไม่รักษาบัญชี
- ปฏิเสธ แทรกแซงหรือหลีกเลี่ยงการเข้าตรวจสอบ ณ สถานประกอบการจาก

ตรวจสอบเจ้าหน้าที่

3.3.5 บทวิเคราะห์

กฎหมาย EPR ของประเทศญี่ปุ่นมีจุดเด่นอย่างมากในเรื่องของการกำหนดหน้าที่ให้กับทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในระบบ EPR บรรจุภัณฑ์ไม่ใช่แต่เฉพาะผู้ผลิตเท่านั้น ตั้งแต่รัฐบาล หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบธุรกิจอื่น ๆ และผู้บริโภค

3.4 นโยบายและกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของประเทศอินโดนีเซีย

3.4.1 ความเป็นมา กฎหมายและนโยบาย EPR บรรจุภัณฑ์

3.4.1.1 ความเป็นมา

ประเทศอินโดนีเซียได้นำหลัก 3R มาใช้ในการบริหารจัดการขยะ โดยหลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) ได้ถูกนำมาใช้ในการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะ ดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย ฉบับที่ 18/2008 (Waste Management Law No.18/2008) ซึ่งมาตรา 20 (3) กำหนดให้ผู้ผลิตมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นทางในกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อลดขยะให้เหลือน้อยตั้งแต่ต้นทาง สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ และสามารถนำไปรีไซเคิลได้ และหรือง่ายต่อการย่อยสลายด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ²⁶² และมาตรา 14 กำหนดให้ผู้ผลิตสินค้าจะต้องจัดแสดงเครื่องหมายเกี่ยวกับการลดและการจัดการขยะไว้บนผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของสินค้าของตน²⁶³ รวมทั้งกำหนดให้ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบต่อสินค้าและบรรจุภัณฑ์ภายหลังจากการใช้งานแล้ว โดยมาตรา 15 กำหนดให้ผู้ผลิตมีหน้าที่จะต้องจัดการบรรจุภัณฑ์หรือสินค้าของตนที่ยากต่อการย่อยสลายหรือไม่สามารถถูกย่อยสลายด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ²⁶⁴ โดยนำบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวไปจัดการเพื่อนำไปใช้ใหม่หรือนำไปรีไซเคิล²⁶⁵ พระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้มีการขยายความรายละเอียดของหลักการ EPR ไว้ ซึ่งจำเป็นต้องมีการออกกฎหมายลำดับรองเพื่อบรรจุภัณฑ์เป็นการเฉพาะ

²⁶² Waste Management Law No.18/2008, Article 20 (3).

²⁶³ Waste Management Law No.18/2008, Article 14.

²⁶⁴ Waste Management Law No.18/2008, Article 15 “The producer obliges to manage the packaging of their product and/or their product which unable or difficult to be decomposed.”

²⁶⁵ The Elucidation on the Waste Management Law No.18/2008, Article 15.

อย่างไรก็ดี ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมาย EPR เป็นการเฉพาะ ได้มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ผลิตแทรกไว้ในกฎหมายฉบับอื่น ๆ ตามลำดับดังนี้

ระเบียบราชการที่ 81/2012 ว่าด้วยการจัดการขยะและของเสียในครัวเรือน (Government Regulation No.81 of 2012 regarding The Management of Domestic Waste and Domestic Waste Equivalentents) กำหนดให้อุตสาหกรรมต้องนำผลิตภัณฑ์ที่รีไซเคิลมาใช้ในการผลิตและจะต้องผลิตผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้²⁶⁶ โดยมีหลักการของ EPR ระบุไว้ในมาตรา 12-15 ดังรายละเอียดต่อไปนี้²⁶⁷

มาตรา 12 กำหนดให้ผู้ผลิตมีหน้าที่ลดขยะผ่านการดำเนินการดังต่อไปนี้ (เอ) วางแผนและ/หรือจำกัดขยะที่จะนำไปทิ้งซึ่งเกิดจากอุตสาหกรรมและ/หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของอุตสาหกรรม และ/หรือ (บี) การผลิตผลิตภัณฑ์ทั้งหลายรวมทั้งบรรจุภัณฑ์จะต้องง่ายต่อการย่อยสลายได้ผ่านกระบวนการทางธรรมชาติและเหลือเป็นขยะให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้²⁶⁸

มาตรา 13 ระบุว่า (1) ผู้ผลิตจะต้องรีไซเคิลขยะด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

(a) วางแผนโครงการที่จะนำขยะที่ถูกทิ้งจากอุตสาหกรรมและ/หรือที่มีสาเหตุจากกิจกรรมทั้งหลายของอุตสาหกรรมมารีไซเคิล

(b) ใช้วัสดุคืบที่ย่อยสลายได้ และ/หรือ

(c) เก็บคืนขยะที่มาจากผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของตนเองเพื่อนำไปรีไซเคิล

(2) โดยผู้ผลิตอาจแต่งตั้งบุคคลอื่นมารีไซเคิลขยะตามที่ระบุไว้ใน (1)

(3) โดยผู้ที่ถูกแต่งตั้งตาม (2) จะต้องมีใบอนุญาตทำธุรกิจดังกล่าว

(4) ในกรณีที่เป็นการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์อาหาร กระบวนการรีไซเคิลจะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาหารและยา²⁶⁹

มาตรา 14 ระบุว่า ผู้ผลิตจะต้องนำขยะกลับมาใช้ใหม่ผ่านวิธีการดังต่อไปนี้

(a) วางแผนดำเนินโครงการที่จะนำขยะที่ถูกทิ้งจากอุตสาหกรรมและ/หรือที่มีสาเหตุจากกิจกรรมทั้งหลายของอุตสาหกรรมกลับมาใช้ใหม่ โดยสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการขยะ

(b) ใช้ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายง่าย และ/หรือ

(c) เก็บคืนขยะที่มาจากผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของตนเองเพื่อนำไปรีไซเคิล²⁷⁰

มาตรา 15 (1) การใช้วัสดุคืบในการผลิตและบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายง่ายผ่านกระบวนการทางธรรมชาติและก่อให้เกิดขยะให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยขยะที่เกิดขึ้นนั้นควรต้องสามารถนำกลับมารีไซเคิลได้และ/หรือนำกลับมาใช้ซ้ำตามที่ระบุไว้ในข้อ 12-14 จะต้องบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในแผนงานฉบับนี้

(2) สำหรับระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมายตาม (1) กำหนดโดยรัฐมนตรีที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องและจัดการสิ่งแวดล้อม

²⁶⁶ EPR Indonesia. The legal framework in Indonesia- EPR in Indonesia Law. (Online). Available from: <https://epr-indonesia.id/the-legal-framework-in-indonesia> (August 1, 2022).

²⁶⁷ Tristiana, E. and others. 'Managing Policy of Extended Producer Responsibility (EPR) Implementation to Reduce Plastic Waste in Indonesia,' International Journal of Humanities and Social Science Invention (IJHSSI) Vol.7, Issue 07, Ver.II (July 2018), p. 26-27.

²⁶⁸ Government Regulation No.81 of 2012, Article 12.

²⁶⁹ Government Regulation No.81 of 2012, Article 13.

²⁷⁰ Government Regulation No.81 of 2012, Article 14.

(3) การดำเนินการตามแผนงานตามที่ระบุไว้ในมาตรา (1) รัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการปกป้องและจัดการสิ่งแวดล้อมจะต้องดำเนินการร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมที่จะต้องจัดให้มีการปรึกษาหารือกับผู้ผลิตทั้งหลาย

(4) ในการจัดทำกฎระเบียบทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการลดขยะซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการปกป้องและจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมจะต้องมีการปรึกษาหารือกับผู้ผลิตเสมอ²⁷¹

กฎหมายของประธานาธิบดีว่าด้วยการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ค.ศ. 2017 (Presidential decree No.97/2017 on National Policy & Strategy on management of household waste and household-like waste or JAKSTRANAS) เป็นแผนงานที่กำหนดเป้าหมายในการลดขยะภายในประเทศของอินโดนีเซียให้ได้อย่างน้อย 30% (ลดที่แหล่งกำเนิด) และการจัดการขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดให้ได้อย่างน้อย 70% เพื่อป้องกันการสะสมที่หลุมฝังกลบ ภายในปี ค.ศ. 2025 โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนดังกล่าวและรายงานผลการปฏิบัติงานไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้²⁷² ในการจะทำให้บรรลุตามแผนดังกล่าวนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคอุตสาหกรรม ที่จะต้องตั้งเป้าหมาย วางแผน การกำหนดเป้าหมาย วิธีการ และระยะเวลาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย²⁷³

จนกระทั่งปี ค.ศ. 2019 ประเทศอินโดนีเซียได้ออกแผนงาน EPR ที่กำหนดให้ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นเป็นการเฉพาะ ซึ่งได้แก่ **ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต หรือแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต** (Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer or Roadmap of EPR) ซึ่งเป็นกรอบนโยบายและกฎหมายที่สำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น

3.4.1.2 นโยบายและกฎหมาย

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2019 ประเทศอินโดนีเซียได้ออกแผนงาน EPR ที่กำหนดให้ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นเป็นการเฉพาะ ซึ่งได้แก่ **ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต หรือแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต** (Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer or Roadmap of EPR) ซึ่งมีเป้าหมายในการให้ผู้ผลิตลดขยะจากแหล่งกำเนิดให้ได้ 30% ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2020-2029 และการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจะต้องดำเนินการลดขยะตั้งแต่ต้นทางผ่านกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์และการออกแบบระบบให้เพิ่มการใช้เชื้อเพลิงและนำกลับมาใช้ซ้ำผ่านการเรียกคืนผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ โดยแผนงานดังกล่าวมีทั้งหมด 6 หมวด 27 มาตรา หมวด 1 ชื่อเรียกทั่วไป (มาตรา 1-5) หมวด 2 การนำแผนงานลดขยะไปปฏิบัติ (มาตรา 6-17) หมวด 3 หน้าที่และความรับผิดชอบ (มาตรา 18-21) หมวด 4 มาตรการจูงใจและไม่จูงใจ (มาตรา 22-25) หมวด 5 การเงิน (มาตรา 26) หมวด 6 บทสุดท้าย (มาตรา 27) นอกจากนี้ ยังมีภาคผนวก I แผนงานในการลดขยะโดยผู้ผลิตในช่วงปี 2020-2029 (Appendix I Roadmap of waste reduction by producers period 2020-2029) ภาคผนวก II แบบฟอร์ม

²⁷¹ Government Regulation No.81 of 2012, Article 15.

²⁷² สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โครงการศึกษาทางเลือกเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์เพื่อมุ่งสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน. (2564). หน้า 2-112.

²⁷³ EPR Indonesia. The legal framework in Indonesia- EPR in Indonesia Law. (Online). Available from: <https://epr-indonesia.id/the-legal-framework-in-indonesia> (August 1, 2022).

เอกสารในการวางแผนการลดขยะ (Appendix II Document Format Waste Reduction Planning) ภาคผนวก III แนวทางสำหรับการลดขยะทางการสื่อสาร การให้ข้อมูล และกลยุทธ์การศึกษาของผู้ผลิตต่อผู้บริโภค (Appendix III Guidelines of waste reduction communication, information, and education strategy, by producers to consumers) ภาคผนวก IV รายงานการลดขยะ (Appendix IV Waste reduction reporting) ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.4.1.3 องค์กรกำกับดูแลระบบ EPR

ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต มาตรา 18 กำหนดให้

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการลดขยะโดยผู้ผลิต การพัฒนาเกณฑ์กำหนด วิธีการวัด และอัตราการรีไซเคิล การพัฒนาเกณฑ์ในการกำหนดให้บรรจุภัณฑ์ต้องใช้วัสดุที่อย่างน้อยต้องทำจากวัสดุรีไซเคิล การพัฒนาเกณฑ์การกำหนดเครื่องหมายในบรรจุภัณฑ์ การร่วมมือและประเมินการดำเนินการในการลดขยะของผู้ผลิต จัดระดับ สถานะ และแนวโน้มของจำนวนขยะตามแผนการลดขยะระดับชาติโดยผู้ผลิต ให้คำแนะนำแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทำให้สำเร็จ สร้างการพัฒนาการพัฒนามาตรการจูงใจแก่รัฐบาลส่วนท้องถิ่นและหรือผู้ผลิต และจัดทำ การสื่อสาร การให้ข้อมูล และกลยุทธ์ด้านการศึกษาแก่สาธารณะ

(2) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการลดขยะโดยผู้ผลิต การประเมินการลดขยะของผู้ผลิต จัดทำคำแนะนำแก่รัฐบาลส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ/ระดับเมือง สร้างการพัฒนาและพัฒนามาตรการจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาการสื่อสาร การให้ข้อมูล และกลยุทธ์การศึกษาแก่สาธารณะ (3) ผู้ว่าการ/นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการลดขยะโดยผู้ผลิต การประเมินการลดขยะของผู้ผลิต สร้างและพัฒนามาตรการจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาการสื่อสาร การให้ข้อมูล และกลยุทธ์การศึกษาแก่สาธารณะ

3.4.2 บรรจุภัณฑ์และผู้ผลิต

3.4.2.1 บรรจุภัณฑ์

ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่ต่อผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์และ/หรือหีบห่อบรรจุภัณฑ์นั้นต้องลดขยะที่ยากต่อการย่อยสลายได้ด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ ไม่สามารถนำมารีไซเคิล และ/หรือไม่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ โดยผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์/หีบห่อบรรจุภัณฑ์นั้นรวมถึงพลาสติก กระจก อลูมิเนียม แก้วและกระดาษ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา 4²⁷⁴ และภาคผนวก I แผนงานในการลดขยะโดยผู้ผลิตในช่วงปี 2020-2029

3.4.2.2 ผู้ผลิต

(1) นิยามของผู้ผลิต

ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต หรือแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต มาตรา 1 (2) ได้ให้นิยามของคำว่า “ผู้ผลิต” ไว้ว่า ภาคเอกชนที่ผลิตสินค้าโดยใช้บรรจุภัณฑ์ ผู้นำเข้าสินค้าที่มีการแบ่งใส่บรรจุภัณฑ์ หรือ ผู้ขายสินค้าโดยใช้บรรจุภัณฑ์ ซึ่งเป็นบรรจุภัณฑ์ที่มีลักษณะไม่สามารถหรือยากต่อการย่อยสลายด้วยวิธีการทางธรรมชาติ²⁷⁵

²⁷⁴ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 4.

²⁷⁵ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 1 (2).

โดยมาตรา 3 ได้จำแนกประเภทของผู้ผลิตออกเป็น 3 ประเภท ซึ่ง (1) ผู้ผลิตให้รวมถึงภาคธุรกิจและ/หรือกิจกรรมทั้งหลายที่มีลักษณะดังต่อไปนี้²⁷⁶

a. ผู้ผลิต (manufacturer) โดยมาตรา 3 (2) ขยายความคำว่า ผู้ผลิต ให้รวมถึง (a) อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม (b) อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค และ (c) อุตสาหกรรมเครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์ดูแลร่างกาย (การดูแลเรือนร่าง)

b. ผู้จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม (food and beverage vendor) โดยมาตรา 3 (3) ขยายความกลุ่มบริการอาหารและเครื่องดื่มให้รวมถึง (a) ภัตตาคารขนาดใหญ่ให้บริการเต็มรูปแบบ (dining restaurant) (b) คาเฟ่ (café) (c) ภัตตาคาร (restaurant) (d) ร้านอาหารประเภทรับจัดอาหารนอกสถานที่ (catering) และ (e) โรงแรม (hotel)

c. ผู้ค้าปลีก (retailer) โดยมาตรา 3 (4) ขยายความคำว่า ผู้ค้าปลีก ให้รวมถึง (a) ศูนย์การค้า (shopping center)²⁷⁷ (b) ร้านค้าขายปลีกสมัยใหม่ (modern shop)²⁷⁸ และ (c) ตลาดชุมชน (people's market)²⁷⁹

โดยสามารถสรุปค่านิยามของผู้ผลิตตามค่านิยามมาตรา 3 ได้ตามแผนภาพดังต่อไปนี้

²⁷⁶ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 3.

²⁷⁷ ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต หรือแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต มาตรา 1 (3) ได้ให้ค่านิยาม ศูนย์การค้า ไว้ว่า เป็นพื้นที่ที่อาจจะประกอบไปด้วยอาคารเดี่ยวหรือหลายอาคารสร้างขึ้นแนวนอนหรือแนวตั้งก็ได้ เพื่อไว้สำหรับการขายหรือให้เช่าแก่ภาคธุรกิจหรือบริหารจัดการโดยศูนย์การค้าเองในการดำเนินกิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้า

²⁷⁸ ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต หรือแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต มาตรา 1 (4) ได้ให้ค่านิยาม ร้านค้าขายปลีกสมัยใหม่ ไว้ว่า เป็นร้านค้าที่ให้บริการตัวเอง ขายสินค้าทุกชนิดผ่านระบบค้าปลีก เช่น ตลาดขนาดเล็ก ซูเปอร์มาร์เก็ต ไฮเปอร์มาร์เก็ต (ร้านค้าแบบ Hypermarket คือสถานประกอบการค้าปลีกขนาดใหญ่ที่รวมสินค้าระหว่างร้านค้าอื่น ๆ เอาไว้ด้วยกัน) หรือร้านค้าส่ง

²⁷⁹ ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต หรือแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต มาตรา 1 (5) ได้ให้ค่านิยาม ตลาดชุมชน ไว้ว่า เป็นตลาดที่สร้างและดูแลโดยรัฐบาลส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือเอกชนตัวแทนของรัฐในลักษณะรัฐวิสาหกิจส่วนกลาง และรัฐวิสาหกิจส่วนภูมิภาค รวมถึง ความร่วมมือระหว่างกลุ่มเอกชนภาคธุรกิจในรูปแบบของร้านค้า แผงลอย ชุมน และเต็นท์ หรือจัดการโดยผู้ค้ารายย่อยขนาดเล็ก ขนาดกลาง ชุมนที่ช่วยกันขายของ หรือการรวมกลุ่มกันระหว่างธุรกิจขนาดเล็ก ๆ เงินทุนไม่มากที่มีกระบวนการขายแบบผู้ค้าขายผ่านการต่อรองกัน

รูปที่ 3-9 คำนียามของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นตามแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิตของประเทศอินโดนีเซีย

(2) การขึ้นทะเบียนผู้ผลิต

เนื่องจากระบบ EPR ของอินโดนีเซียยังเป็นระบบสมัครใจ ดังนั้น จึงยังไม่มีกฎหมายบังคับให้ผู้ผลิตจะต้องขึ้นทะเบียนต่อหน่วยงานของรัฐ แต่จะกำหนดให้ผู้ผลิตที่สมัครจะเข้าระบบ EPR ได้ยื่นเอกสารไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยมาตรา 12 กำหนดให้ผู้ผลิตที่ลดขยะส่งเอกสารแผนพร้อมทั้งสำเนาในการลดขยะของผู้ผลิตไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ผ่านอธิบดีไปยังผู้ว่าราชการหรือผู้ว่าการหรือนายกเทศมนตรีที่มีอำนาจเกี่ยวข้องจำนวน 10 หน่วยงาน²⁸⁰ โดยเอกสารดังกล่าวจะต้องระบุถึงข้อมูลดังต่อไปนี้ (a) อัตลักษณ์ของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ (b) สำเนาใบอนุญาตด้านสิ่งแวดล้อมหรือ SPPL และ (d) สำเนาใบอนุญาตทำธุรกิจหรือกิจกรรมต่าง ๆ²⁸¹

ทั้งนี้ เอกสารแผนในการลดขยะของผู้ผลิตที่สมัครเข้าร่วมโครงการลดขยะข้างต้นจะถูกนำมาเป็นฐานสำหรับการลดขยะ/ของเสียไปปฏิบัติ²⁸²

²⁸⁰ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 12 (1).

²⁸¹ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 12 (2).

²⁸² Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 12 (3).

3.4.2.3 หน้าที่ของผู้ผลิต

มาตรา 6 ระบุว่า การลดขยะดังกล่าวผู้ผลิตจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้²⁸³

(1) จำกัดการผลิตขยะ โดยการใช้ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และ/หรือหีบห่อบรรจุภัณฑ์ที่ง่ายต่อการย่อยสลายด้วยกระบวนการทางธรรมชาติและผลิตขยะให้เหลือน้อยที่เท่าที่จะเป็นไปได้ และไม่ใช้ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และ/หรือหีบห่อบรรจุภัณฑ์ที่ยากต่อการย่อยสลายด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ

(2) รีไซเคิล ด้วยการใช้วัสดุที่สามารณำมารีไซเคิลได้และ/หรือใช้วัสดุที่ได้มาจากการรีไซเคิล และ

(3) นำกลับมาใช้ซ้ำ ด้วยการใช้วัสดุจากผลิตภัณฑ์ที่ถูกนำมารีไซเคิล

นอกจากนี้ มาตรา 7 ระบุว่า การรีไซเคิลและการนำกลับมาใช้ซ้ำจะต้องเป็นไปเพื่อลดขยะผลิตภัณฑ์ การนำผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และหรือหีบห่อบรรจุภัณฑ์เพื่อนำมารีไซเคิลและ/หรือนำกลับมาใช้ซ้ำด้วยการกำหนดบัพัญญูติหรือจุดในการเก็บขยะข้างต้น²⁸⁴

จุดเก็บขยะกลับคืนจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้²⁸⁵

(a) ได้รับการปกป้องจากฝนและความร้อน

(b) ต้องนำมาเก็บในบรรจุภัณฑ์ที่ปิด และจะต้องมีการติดป้ายหรือสัญลักษณ์ และ

(c) ต้องจำแนกตามประเภทของวัสดุ รูปร่าง และหรือ สีของภาชนะใส่ของ สำหรับการเตรียมจุดเก็บขยะข้างต้น ผู้ผลิตอาจจะร่วมมือกับ²⁸⁶

(a) ธนาคารขยะที่ได้รับการลงทะเบียนกับรัฐบาล และ/หรือ รัฐบาลส่วนท้องถิ่น

(b) โรงงานบำบัดของเสีย/ขยะที่ดำเนินการตามหลัก 3R หรือ

(c) ศูนย์รีไซเคิล

ทั้งนี้ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการรีไซเคิลและการนำของเสียมาใช้ประโยชน์ ผู้ผลิตสามารถร่วมมือกับองค์กรธุรกิจที่ได้รับใบอนุญาตได้²⁸⁷

ในกรณีที่เกิดเศษซากที่เหลือจากการรีไซเคิลผลิตภัณฑ์และ/หรือนำกลับมาใช้ซ้ำไม่ว่าจาก (1) กระบวนการ จะต้องนำไปจำกัดโดยการ (a) บีบอัด (b) นำวัสดุมารีไซเคิล และ (c) นำไปแปลงเป็นพลังงาน (2) กระบวนการกำจัดของเสียขั้นสุดท้าย จะต้องนำกลับไปกำจัดด้วยวิธีการที่ปลอดภัยและเหมาะสม ทั้งนี้ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับบัพัญญูติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง²⁸⁸

²⁸³ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 6.

²⁸⁴ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 7 (1) (2).

²⁸⁵ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 7 (3).

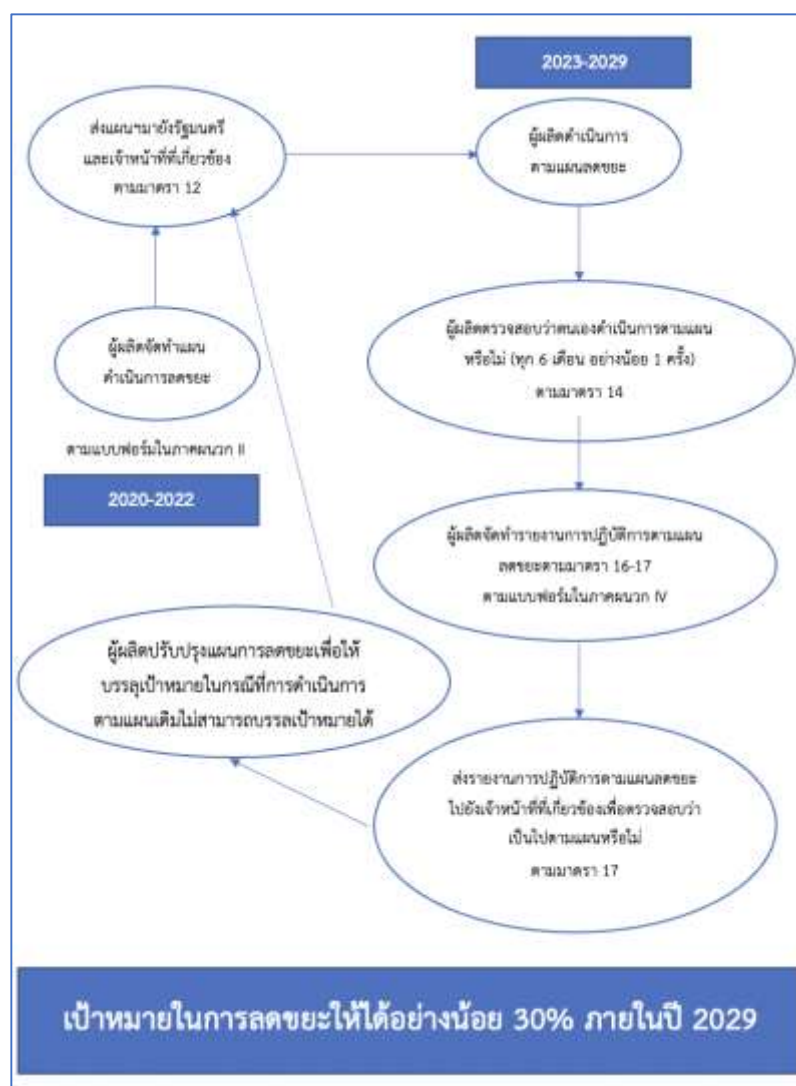
²⁸⁶ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 7 (4).

²⁸⁷ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 7 (5).

²⁸⁸ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 8.

3.4.3 ระบบการดำเนินงานโครงการ EPR

ปัจจุบันหลักความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตของประเทศอินโดนีเซียยังเป็นเพียงมาตรการสมัครใจที่ให้ผู้ผลิตที่เข้าร่วมโครงการดำเนินการลดขยะตั้งแต่กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์และการเก็บผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์คืนมาใช้เคลือบหรือใช้ซ้ำ โดยผู้ผลิตที่เข้าร่วมโครงการจะต้องสมัครเข้าร่วมโครงการโดยจัดทำแผนการลดขยะของตนเอง ซึ่งจะต้องระบุเป้าหมายในการลดขยะจากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ของตนเองตามประเภทของขยะที่เกิดขึ้น ทั้งการดำเนินการตามแผน การตรวจสอบ การประเมินผลและการจัดทำรายงานตามที่ระบุไว้ในมาตรา 9²⁸⁹ และเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ของตนเองตามมาตรา 26 (2) โดยรัฐบาลจะมาร่วมในการออกใบอนุญาตที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบ และการประเมินว่าผู้ผลิตดำเนินการตามแผนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ซึ่งสามารถสรุปโครงสร้างการบริหารจัดการระบบ EPR ได้ตามแผนภาพดังต่อไปนี้

รูปที่ 3-10 แผนภาพระบบการบริหารจัดการลดขยะภายใต้หลักความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตของประเทศอินโดนีเซีย

²⁸⁹ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 9.

3.4.3.1 แผนระดับชาติ

ผู้ผลิตตามมาตรา 3 ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการลดขยะตามระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต รวมทั้งผู้ผลิตที่ประกอบธุรกิจและมีกิจกรรมทางการค้าในพื้นที่เดียวกันอาจจะจัดทำแผนการลดขยะร่วมกันได้ นอกจากนี้ ผู้ผลิตในกิจการแพนไซส์ที่ทำการประสานโครงการลดขยะโดยบริษัทแม่ตามมาตรา 11 จะต้องลดขยะจากผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หรือบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ของตนเอง ตั้งแต่กระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ลดขยะที่ยากต่อการย่อยสลายด้วยวิธีการทางธรรมชาติ การนำขยะดังกล่าวประเภทพลาสติก กระป๋องอลูมิเนียม แก้วและกระดาษตามประเภทที่ระบุไว้ในภาคผนวก I แผนงานการลดขยะ นำกลับมารีไซเคิลและกลับมาใช้ซ้ำ ซึ่งจะระบุว่าผู้ผลิตแต่ละประเภทจะต้องลดขยะประเภทพลาสติก กระป๋องอลูมิเนียม แก้ว และกระดาษอย่างไร โดยแยกออกเป็น 3 วิธีได้แก่ การลดขยะ การรีไซเคิล และการนำกลับมาใช้ซ้ำ ซึ่งมีรายละเอียดตามผนวก I แผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต ค.ศ. 2020-2029 สรุปได้ดังนี้²⁹⁰

ตารางที่ 3-2 ประเภทของผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หีบห่อผลิตภัณฑ์ที่ผู้ผลิตที่เข้าร่วมจัดทำแผนลดขยะภายใต้หลัก EPR ของประเทศอินโดนีเซียจะต้องดำเนินการลดขยะ

ที่	ประเภทของผลิตภัณฑ์/ บรรจุภัณฑ์/หีบห่อบรรจุ ภัณฑ์	R1 การลด (Reduce)	R2 การรีไซเคิล (Recycle)	R3 การนำกลับมา ใช้ใหม่ (Reuse)	รายละเอียด
1. ผู้ผลิตประเภท “ผู้ผลิต” (manufacturing)					
1	พลาสติก				
	a โพลีเอทิลีน (Polyethylene: PE) 1) ชนิดความหนาแน่น สูง (HDPE) 2) ชนิดความหนาแน่น ต่ำ (LDPE)	1. การทำสัญลักษณ์ บนขวดบรรจุภัณฑ์ให้ ใช้วิธีพิมพ์นูนแทน การติดป้ายพลาสติก (b) การพิมพ์ด้วยหมึก บนขวดบรรจุภัณฑ์ 2) ใช้สำหรับบรรจุ ภัณฑ์ที่เป็นขวดใน ผลิตภัณฑ์ดังนี้ (a) อาหารให้ใช้ ปริมาณอย่างน้อย 200 กรัม (b) เครื่องดื่มชนิดที่มี ปริมาณน้อยกว่า 1 ltr. (c) สินค้าบริโภคที่มี ปริมาณน้อยกว่า 500 ml.	1. ใช้วัสดุที่ สามารถรีไซเคิลได้ 100% 2. ใช้วัสดุรีไซเคิล เป็นส่วนประกอบ 50% 3. การหมุนเวียน วัสดุของซาก ผลิตภัณฑ์กลับมา เป็นผลิตภัณฑ์เดิมได้ ทั้งหมด (closed loop recycled) 4. การรีไซเคิลแบบ เปิด (open loop)	การใช้บรรจุภัณฑ์ HDPE ที่สามารถ นำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น การนำขวดสบู่ เหลว/ขวดแชมพู กลับมาใช้ใหม่	

²⁹⁰ Appendix I Roadmap of Waste Reduction by Producer Period 2020-2029 B. Types of products, packaging, and/or containers in the business

ที่	ประเภทของผลิตภัณฑ์/ บรรจุภัณฑ์/หีบห่อบรรจุ ภัณฑ์	R1 การลด (Reduce)	R2 การรีไซเคิล (Recycle)	R3 การนำกลับมา ใช้ใหม่ (Reuse)	รายละเอียด
		(d) สบู่เหลวและแชมพู ที่มีปริมาณ 500 ml.			
b	พอลิเอทิลีนเทเรฟทา เลต (Polyethylene terephthalate: PET)	1. การทำสัญลักษณ์ บนขวดบรรจุภัณฑ์ให้ ใช้วิธีพิมพ์นูนแทน (a) การติดป้ายพลาสติก (b) การพิมพ์ด้วยหมึก บนขวดบรรจุภัณฑ์ 2. ใช้สำหรับบรรจุ ภัณฑ์ขวดสำหรับ เครื่องดื่มที่มีปริมาณ อย่างน้อย 1 ltr.	1. ใช้พลาสติกที่ไม่มี สีสำหรับบรรจุภัณฑ์ แร่ธาตุ 2. ใช้วัตถุดิบที่ สามารถนำมารี ไซเคิลได้ 100% 3. ใช้วัตถุดิบรีไซเคิล เป็นส่วนประกอบ 50% 4. การหมุนเวียน วัสดุของซาก ผลิตภัณฑ์กลับมา เป็นผลิตภัณฑ์เดิมได้ ทั้งหมด (closed loop recycled) 5. การรีไซเคิลแบบ เปิด (open loop)	ใช้บรรจุภัณฑ์ PET ที่สามารถนำ กลับมาใช้ใหม่ได้	
c	พอลิไวนิลคลอไรด์ (Polyvinyl-chloride: PVC)	ห้ามใช้ในผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และ/หรือ หีบห่อบรรจุภัณฑ์ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2030 ตัวอย่างเช่น a. บรรจุภัณฑ์ที่เคลือบ น้ำยาทำความสะอาด; b. บรรจุภัณฑ์ ของเหลวสำหรับทำ ความสะอาดอุปกรณ์ที่ รับประทานได้หรือดื่ม ได้	1. ใช้วัตถุดิบที่ สามารถรีไซเคิลได้ 100% 2. ใช้วัตถุดิบรีไซเคิล เป็นส่วนประกอบ 50% 3. การหมุนเวียน วัสดุของซาก ผลิตภัณฑ์กลับมา เป็นผลิตภัณฑ์เดิมได้ ทั้งหมด (closed loop recycled) 4. การรีไซเคิลแบบ เปิด (open loop)	ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ สามารถนำกลับมา ใช้ซ้ำได้	การรีไซเคิล จะทำได้ทราบ เท่าที่วันที่ ห้ามใช้บรรจุ ภัณฑ์และ/ หรือหีบห่อ บรรจุภัณฑ์ จาก PVC ที่ ออกแบบมา ให้ใช้ครั้งเดียว แล้วทิ้ง
d	โพลีโพรพิลีน (Polypropylene: PP)	1. ห้ามใช้กับพลาสติกที่ มีความยืดหยุ่น เช่น บรรจุภัณฑ์ที่มีขนาด น้อยกว่า 50 ml หรือ 50 gr โดยมีผลใช้ บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2030	1. ใช้วัตถุดิบที่ สามารถรีไซเคิลได้ 100% 2. ใช้วัตถุดิบรีไซเคิล เป็นส่วนประกอบ 50%	ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ สามารถนำกลับมา ใช้ใหม่ได้	การรีไซเคิล จะทำได้ทราบ เท่าที่วันที่ ห้ามใช้ พลาสติกที่มี ความยืดหยุ่น ในบรรจุภัณฑ์

ที่	ประเภทของผลิตภัณฑ์/ บรรจุภัณฑ์/หีบห่อบรรจุ ภัณฑ์	R1 การลด (Reduce)	R2 การรีไซเคิล (Recycle)	R3 การนำกลับมา ใช้ใหม่ (Reuse)	รายละเอียด
		ยกตัวอย่างเช่น a. ท่ออาหารเล็กๆ b. ถุงสบู่อะและแชมพู เล็กๆ 2. ห้ามใช้กับหลอด พลาสติกในบรรจุภัณฑ์ เครื่องดื่มโดยมีผลใช้ บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2030	3. การหมุนเวียน วัสดุของซาก ผลิตภัณฑ์กลับมา เป็นผลิตภัณฑ์เดิมได้ ทั้งหมด (closed loop recycled) 4. การรีไซเคิลแบบ เปิด (open loop)		ที่ทำจาก PP โดยออกแบบ มาให้ใช้ครั้ง เดียวแล้วทิ้ง
	e. โพลีสไตรีน (Polystyrene: PS)	ห้ามใช้สำหรับ ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หรือหีบห่อบรรจุภัณฑ์ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2030	1. ใช้วัตถุดิบที่ สามารถรีไซเคิลได้ 100% 2. ใช้วัตถุดิบรีไซเคิล เป็นส่วนประกอบ 50% 3. การหมุนเวียน วัสดุของซาก ผลิตภัณฑ์กลับมา เป็นผลิตภัณฑ์เดิมได้ ทั้งหมด (closed loop recycled) 4. การรีไซเคิลแบบ เปิด (open loop)	ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ สามารถนำกลับมา ใช้ใหม่ได้	การรีไซเคิล จะทำได้ทราบ เท่าที่วันที่ ห้ามใช้บรรจุ ภัณฑ์และ/ หรือหีบห่อ บรรจุภัณฑ์ จาก PS ที่ ออกแบบมา ให้ใช้ครั้งเดียว แล้วทิ้ง
2.	กระป๋องอลูมิเนียม	1. การทำสัญลักษณ์ บนขวดบรรจุภัณฑ์ให้ ใช้วิธีพิมพ์แทน (a) การติดป้ายพลาสติก (b) การพิมพ์ด้วยหมึก บนขวดบรรจุภัณฑ์ 2. ใช้อลูมิเนียมสำหรับ (a) ผลิตภัณฑ์ของเหลว ที่มีปริมาณอย่างน้อย 330 ml (b) ผลิตภัณฑ์ของแข็ง ที่มีน้ำหนักอย่างน้อย 200 กรัม	1. ใช้วัตถุดิบที่ สามารถรีไซเคิลได้ 100% 2. ใช้วัตถุดิบรีไซเคิล เป็นส่วนประกอบ 50% 3. การหมุนเวียน วัสดุของซาก ผลิตภัณฑ์กลับมา เป็นผลิตภัณฑ์เดิมได้ ทั้งหมด (closed loop recycled) 4. การรีไซเคิลแบบ เปิด (open loop)	ใช้บรรจุภัณฑ์ อลูมิเนียมที่ สามารถนำกลับมา ใช้ใหม่ได้เช่น a. นำกระป๋องนม ปิ้งกรอบมาใช้ใหม่ b. นำกระป๋องลูก อมมาใช้ใหม่	

ที่	ประเภทของผลิตภัณฑ์/ บรรจุภัณฑ์/หีบห่อบรรจุ ภัณฑ์	R1 การลด (Reduce)	R2 การรีไซเคิล (Recycle)	R3 การนำกลับมา ใช้ใหม่ (Reuse)	รายละเอียด
3	กระดาษ	ใช้กระดาษสำหรับ บรรจุภัณฑ์ a. ผลิตภัณฑ์ของเหลว ที่มีปริมาณอย่างน้อย 250 ml. และหรือ b. ผลิตภัณฑ์จำนวน แป่งที่มีน้ำหนักอย่าง น้อย 200 กรัม	1. ใช้วัตถุดิบที่ สามารถรีไซเคิลได้ 100% 2. ใช้วัตถุดิบรีไซเคิล เป็นส่วนประกอบ 50% 3. การหมุนเวียน วัสดุของซาก ผลิตภัณฑ์กลับมา เป็นผลิตภัณฑ์เดิมได้ ทั้งหมด (closed loop recycled) 4. การรีไซเคิลแบบ เปิด (open loop)	ใช้บรรจุภัณฑ์ กระดาษที่สามารถ นำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่นการนำกล่อง กระดาษแข็ง กลับมาใช้ใหม่	
4	แก้ว	1.บรรจุภัณฑ์แก้ว สำหรับผลิตภัณฑ์ เครื่องดื่มที่มีปริมาณ อย่างน้อย 220 ml และ/หรือ 2. การทำสัญลักษณ์ บนขวดบรรจุภัณฑ์ให้ ใช้วิธีพิมพ์นูนแทน (a) การติดป้ายพลาสติก (b) การพิมพ์ด้วยหมึก บนขวดบรรจุภัณฑ์	1. ใช้วัตถุดิบที่ สามารถรีไซเคิลได้ 100% 2. ใช้วัตถุดิบรีไซเคิล เป็นส่วนประกอบ 50% 3. การหมุนเวียน วัสดุของซาก ผลิตภัณฑ์กลับมา เป็นผลิตภัณฑ์เดิมได้ ทั้งหมด (closed loop recycled) 4. การรีไซเคิลแบบ เปิด (open loop)	ใช้บรรจุภัณฑ์แก้ว ที่สามารถนำ กลับมาใช้ใหม่ได้ เช่นการนำขวดแก้ว กลับมาใช้ใหม่	
2. ผู้ผลิตประเภท ผู้ให้บริการอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Drink Service)					
1	พลาสติก				
	ให้จำกัดพลาสติกที่ทำ จาก 1) Polystyrene (PS) 2) Polypropylene (PP) และ/หรือ 3) Polyethylene: PE) 1) ชนิดความหนาแน่น สูง (HDPE)	ห้ามใช้ 1.ถุงพลาสติก และ 2. อุปกรณ์การ รับประทานอาหารและ การดื่มที่ใช้ครั้งเดียว รวมทั้งช้อน ซ้อม หลอด โดยมีผลใช้ บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2030	1. ใช้ถุงพลาสติกที่ ไม่สามารถนำมารี ไซเคิลได้ 2. ใช้อุปกรณ์ รับประทานอาหาร และเครื่องดื่มที่ สามารถนำมารี ไซเคิลได้ 100% 3. ใช้อุปกรณ์ในการ รับประทานอาหาร	1. ใช้ถุงที่ไม่ใช่ พลาสติกที่สามารถ นำกลับมารีไซเคิล ได้ และ 2. ใช้อุปกรณ์ สำหรับรับประทาน อาหารและ เครื่องดื่มที่สามารถ นำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น	การรีไซเคิล จะทำได้ทราบ เท่าที่วันที่ ห้ามใช้ พลาสติก สำหรับการ รับประทาน อาหารและ เครื่องดื่มที่ ออกแบบมา

ที่	ประเภทของผลิตภัณฑ์/ บรรจุภัณฑ์/หีบห่อบรรจุ ภัณฑ์	R1 การลด (Reduce)	R2 การรีไซเคิล (Recycle)	R3 การนำกลับมา ใช้ใหม่ (Reuse)	รายละเอียด
	2) ชนิดความหนาแน่น ต่ำ (LDPE)		และเครื่องดื่มน้ำที่ทำ จากวัสดุรีไซเคิลมี สัดส่วน 50%	a. ใช้จาน b. ใช้ซองส้อมส แตนเลส	ให้ใช้ครั้งเดียว แล้วทิ้ง
2.	กระดาษ	ใช้สำหรับการ รับประทานอาหารและ เครื่องดื่มที่ง่ายต่อการ ย่อยสลายด้วย กระบวนการทาง ธรรมชาติ เช่น การใช้ อุปกรณ์รับประทาน อาหารและดื่มที่ สามารถบริโภคได้	1. ใช้อุปกรณ์ รับประทานอาหาร และเครื่องดื่มที่ สามารถนำมารี ไซเคิลได้ 100% 2. ใช้อุปกรณ์ในการ รับประทานอาหาร และเครื่องดื่มที่ทำ จากวัสดุรีไซเคิลมี สัดส่วน 50%	1. ใช้ถุงที่ไม่ใช่ พลาสติกที่สามารถ นำกลับมารีไซเคิล ได้ และ 2. ใช้อุปกรณ์ สำหรับรับประทาน อาหารและ เครื่องดื่มที่สามารถ นำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น a. ใช้จาน b. ใช้ซองส้อมส แตนเลส	
3. ผู้ผลิตประเภท ผู้ขายปลีก (Retail)					
1	พลาสติก				
	ให้จำกัดพลาสติกที่ทำ จาก 1) Polyethylene: PE) 1) ชนิดความหนาแน่น สูง (HDPE) 2) ชนิดความหนาแน่น ต่ำ (LDPE)	1. ห้ามใช้ถุงพลาสติกที่ ใช้ครั้งเดียวทิ้งตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม 2030 2. ให้จำหน่าย ผลิตภัณฑ์โดย ปราศจากบรรจุภัณฑ์ และ/หรือหีบห่อบรรจุ ที่ยากต่อการย่อยสลาย ด้วยกระบวนการทาง ธรรมชาติ 3. การจำหน่าย ผลิตภัณฑ์ที่ขายจำนวน มาก	1. ใช้ถุงพลาสติกที่ ไม่สามารถนำมารี ไซเคิลได้ 2. ใช้ถุงพลาสติกที่ สามารถนำมาเป็น วัตถุดิบรีไซเคิลได้ 100% 3. ใช้ถุงพลาสติกที่ ทำจากวัสดุรีไซเคิลมี สัดส่วน 50% 4. ขายผลิตภัณฑ์ที่มี บรรจุภัณฑ์และ/หีบ ห่อที่สามารถนำมารี ไซเคิลได้	ใช้ถุงพลาสติกที่ สามารถนำกลับมา ใช้ใหม่ได้ เช่น จัดเตรียมถุงชอป ปิ้งที่ทำจากผ้า กระสอบป่าน และ วัตถุดิบประเภท เดียวกัน	กิจกรรมรี ไซเคิลจะต้อง ดำเนินการ จนกว่าวันที่ ห้ามใช้ ถุงพลาสติก ประเภทใช้ ครั้งเดียวทิ้งมี ผลใช้บังคับ

3.4.3.2 การจัดทำแผนของผู้ผลิต

หลักความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) ของอินโดนีเซียยังเป็นเพียงมาตรการสมัครใจของผู้ผลิตที่เข้าร่วมโครงการจัดทำแผนลดขยะ โดยผู้ผลิตที่เข้าร่วมโครงการมีกระบวนการที่ต้องจัดทำภายใต้ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ที่ P75/2019 ตามมาตรา 9 ตั้งแต่กระบวนการวางแผน การดำเนินการ

การตรวจสอบ การประเมิน และการจัดทำรายงาน²⁹¹ โดยอาจแยกพิจารณาเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) เนื้อหาของแผน (2) ขั้นตอนการ

(1) เนื้อหาของแผน

ในกรณีที่ผู้ผลิตต้องการเข้าร่วมโครงการลดขยะตามแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต ผู้ผลิตดังกล่าวจะต้องจัดทำแผนในการลดขยะตามมาตรา 10 และตามแบบฟอร์มเอกสารในการวางแผนการลดขยะที่ระบุไว้ในภาคผนวก II (Appendix II Document Format Waste Reduction Planning) ซึ่งตามมาตรา 10 (1) ในแผนดังกล่าวจะต้องระบุถึง²⁹²

- (a) ผู้รับผิดชอบที่จะดำเนินการตามกิจกรรมที่วางแผนไว้
- (b) การกำหนดพื้นฐานของการเกิดของขยะ/ของเสีย
- (c) เป้าหมายและระยะเวลาที่จะลดขยะ²⁹³
- (d) รายการผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และ/หรือ หีบห่อบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ และ/หรือที่ถูกใช้ในธุรกิจและ/หรือกิจกรรมต่าง ๆ ²⁹⁴
- (e) การเก็บข้อมูลประเภทต่าง ๆ และปริมาณของผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และ/หรือ หีบห่อบรรจุภัณฑ์ที่ไม่สามารถหรือยากต่อการย่อยสลายด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ หรือไม่สามารถนำมารีไซเคิล และ/หรือ ไม่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้

(f) กำหนดวิธีการลดขยะที่ระบุไว้ในมาตรา 6

(g) การทดลองลดขยะ และ

(h) การสื่อสาร การให้ข้อมูล และการให้การศึกษา

ทั้งนี้ มาตรา 10 (4) ระบุว่า ในกรณีที่รัฐบาลส่วนท้องถิ่นมีนโยบายห้ามใช้ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และ/หรือหีบห่อบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตที่ดำเนินธุรกิจหรือกิจกรรมเกี่ยวเนื่องซึ่งอยู่ในเขตอำนาจการปกครองของรัฐบาลท้องถิ่นนั้นจะต้องปรับแผนให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว²⁹⁵

นอกจากนี้ มาตรา 11 ผู้ผลิตที่ดำเนินธุรกิจหรือกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่การค้า จะต้องดำเนินการจัดทำแผนในการลดขยะผ่านรูปแบบการประสานร่วมกันผ่านผู้จัดการพื้นที่²⁹⁶ และในส่วนของ

²⁹¹ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 9.

²⁹² Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 10 (1).

²⁹³ ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต หรือแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต มาตรา 10 (2) ระบุว่า เป้าหมายที่ผู้ผลิตจะลดขยะตาม (1) นั้น อาจจะเป็นการกำหนดเป้าหมายส่วนบุคคลหรือเป้าหมายร่วมกับกลุ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้อง และ/หรือ ทำกิจกรรมร่วมกัน ก็สามารถทำได้ ทั้งนี้ ให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงนี้

²⁹⁴ ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต หรือแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต มาตรา 10 (3) ระบุว่า ทุกผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และ/หรือ หีบห่อบรรจุภัณฑ์ตาม (1) (d) ที่ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งในการลดขยะจะต้องแสดงเครื่องหมายว่าผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ดังกล่าว (a) สามารถย่อยสลายได้ (b) สามารถรีไซเคิลได้ และ/หรือ (c) สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำ

²⁹⁵ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 10 (4).

²⁹⁶ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 11 (1).

ผู้ผลิตในกิจการแปรนไฮส์ที่ธุรกิจหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีข้อบังคับ SPPL (SPPL mandatory) การจัดทำแผนในการลดขยะผ่านการประสานกับบริษัทแม่²⁹⁷

มาตรา 12 กำหนดให้ผู้ผลิตที่ลดขยะส่งเอกสารแผนพร้อมทั้งสำเนาในการลดขยะของผู้ผลิตไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ผ่านอธิบดีไปยังผู้ว่าราชการหรือผู้ว่าการหรือนายกเทศมนตรีที่มีอำนาจเกี่ยวข้องจำนวน 10 หน่วยงาน²⁹⁸ โดยเอกสารดังกล่าวจะต้องระบุถึงข้อมูลดังต่อไปนี้ (a) อุตสาหกรรมของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ (b) สำเนาใบอนุญาตด้านสิ่งแวดล้อมหรือ SPPL และ (d) สำเนาใบอนุญาตทำธุรกิจหรือกิจกรรมต่าง ๆ²⁹⁹

ทั้งนี้ เอกสารแผนในการลดขยะของผู้ผลิตที่สมัครเข้าร่วมโครงการลดขยะข้างต้นจะถูกนำมาเป็นฐานสำหรับการลดขยะ/ของเสียไปปฏิบัติ³⁰⁰

3.4.3.2 หลักเกณฑ์ในการดำเนินงานที่สำคัญ

(1) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำเนินงานของผู้ผลิต

ผู้ผลิตที่เข้าร่วมจัดทำแผนลดขยะตามระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิตมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

(1.1) การจัดทำแผนการลดขยะของผู้ผลิต ตามภาคผนวก II ว่าด้วยเอกสารแบบฟอร์มแผนการลดขยะ ส่งไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องตามเขตอำนาจอีก 10 หน่วยงาน ตามมาตรา 12³⁰¹

(1.2) การตรวจสอบโดยผู้ผลิตเองตามมาตรา 13 ว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยผู้ผลิตจะต้องดำเนินการตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งครั้งในรอบหกเดือน และจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเป็นเอกสารลายลักษณ์อักษรซึ่งจะต้องมีรายละเอียดประกอบด้วย (a) บันทึกข้อมูลประเภทและปริมาณของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ถูกผลิตขึ้นและ/หรือถูกใช้ในธุรกิจและ/หรือกิจกรรมทั้งหลาย (b) บันทึกชนิดและปริมาณของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ด้วยกระบวนการทางธรรมชาติหรือย่อยสลายยาก ขยะที่ลดลง รวมถึงวิธีการที่จะทำให้ขยะลดลง และ (c) บันทึกชนิดและจำนวนของขยะที่เหลือจากการนำปรีไซเคิลและ/หรือถูกนำกลับมาใช้ซ้ำ³⁰² นอกจากนี้ มาตรา 18 ยังให้อำนาจแก่รัฐมนตรี ผู้ว่าราชการ ผู้ว่าการ/นายกเทศมนตรีในการตรวจสอบการลดขยะของผู้ผลิต³⁰³ ซึ่งการกำกับตรวจสอบนั้นจะต้องทำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง³⁰⁴

²⁹⁷ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 11 (2).

²⁹⁸ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 12 (1).

²⁹⁹ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 12 (2).

³⁰⁰ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 12 (3).

³⁰¹ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 12.

³⁰² Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 13.

³⁰³ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 18 (1)-(3).

³⁰⁴ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 18 (4).

(1.3) การประเมินผลการปฏิบัติการตามมาตรา 14 โดยรายงานการตรวจสอบที่ผู้ผลิตจัดทำนั้นจะถูกประเมินว่าบรรลุเป้าหมายในการลดขยะโดยผู้ผลิตหรือไม่ โดยเปรียบเทียบว่าการลดขยะในปัจจุบันนั้นสอดคล้องกับเป้าหมายที่ผู้ผลิตตั้งไว้หรือไม่ และจัดทำอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผนถ้ามี ในกรณีที่มีอุปสรรคเกิดขึ้นให้ผู้ผลิตจัดทำกรปรับปรุงแผนการลดขยะ โดยต้องส่งแผนการลดขยะที่ปรับปรุงไปยังรัฐที่ว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้รวมทั้งส่งสำเนาไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด/นายกเทศมนตรีที่อยู่ในเขตอำนาจ³⁰⁵

(1.4) ในระหว่างที่ปฏิบัติตามแผน ผู้ผลิตยังมีหน้าที่ในการสื่อสาร ให้ข้อมูล และจัดทำกลยุทธ์การศึกษาในการลดขยะไปยังผู้บริโภคตามมาตรา 15 เพื่อให้มีส่วนร่วมในการลดขยะผ่าน (a) การเลือกผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ที่สามารถย่อยสลายได้ รีไซเคิลได้ และหรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และ (b) การคืนผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ที่สามารถรีไซเคิลได้และหรือนำกลับมาใช้ใหม่ไปยังสถานที่ที่เก็บผลิตภัณฑ์กลับคืน ทั้งนี้รายละเอียดเป็นไปตามภาคผนวก III แนวทางสำหรับการลดขยะทางด้านการสื่อสาร การให้ข้อมูล และกลยุทธ์การศึกษาของผู้ผลิตต่อผู้บริโภค³⁰⁶

(1.5) การจัดทำรายงานการปฏิบัติตามแผนการลดขยะ โดยผู้ผลิตจะต้องจัดทำรายงานผลการปฏิบัติการลดขยะตามแผนการลดขยะที่ตนจัดทำขึ้นตามมาตรา 16 ซึ่งมีรายละเอียดของรายงานตามทุกระบุไว้ในภาคผนวก IV รายงานการลดขยะ โดยส่งรายงานดังกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องภายใต้เขตอำนาจ และถือว่ารายงานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของรายงานใบอนุญาตสิ่งแวดล้อม³⁰⁷

(1.6) การตรวจสอบความถูกต้องตามมาตรา 17 โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้ตรวจสอบว่ารายงานการปฏิบัติตามแผนการลดขยะของผู้ผลิตนั้นบรรลุเป้าหมายหรือไม่ และในกรณีที่ยังไม่บรรลุเป้าหมายจะต้องนำข้อเสนอจากการตรวจสอบรายงานไปปรับปรุงแผนการลดขยะเพื่อนำกลับมาเสนอเจ้าหน้าที่ใหม่และดำเนินการตามแผนที่ปรับปรุงใหม่³⁰⁸

(2) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับงบประมาณ

ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P.75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต กำหนดเรื่องการเงินไว้ในมาตรา 26 ระบุว่า ค่าใช้จ่ายทุกอย่างที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการปฏิบัติตามระเบียบฉบับนี้เป็นความรับผิดชอบดังต่อไปนี้³⁰⁹

(2.1) งบประมาณแผ่นดิน (ABPN) งบประมาณรายได้และรายจ่ายของจังหวัด (APBD) และ งบประมาณรายได้และรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (APBD) ของส่วนราชการ เมือง หรือพื้นที่ ตามกฎหมายจะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรี และ/รัฐบาลส่วนท้องถิ่น

(2.2) ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบทางการเงินในลดขยะ

³⁰⁵ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 14.

³⁰⁶ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 15.

³⁰⁷ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 16.

³⁰⁸ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 17.

³⁰⁹ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 26.

จากบทบัญญัติข้างต้น จะเห็นได้ว่าผู้ผลิตที่สมัครเข้าร่วมโครงการลดขยะจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการลดขยะตามแผนของตนเอง โดยที่ระเบียบ ฯ ฉบับดังกล่าวไม่ได้กำหนดรายละเอียดเรื่องค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตจะต้องรับผิดชอบไว้

(3) การมีส่วนร่วมของหน่วยงานอื่น

ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต มาตรา 7 (4) กำหนดให้ผู้ผลิตร่วมมือกับ (a) ธนาคารขยะที่ได้รับการลงทะเบียนกับรัฐบาล และ/หรือ รัฐบาลส่วนท้องถิ่น (b) โรงงานบำบัดของเสีย/ขยะที่ดำเนินการตามหลัก 3R หรือ (c) ศูนย์รีไซเคิล เท่านั้น โดยไม่ได้กำหนดให้มีส่วนร่วมกับภาคส่วนที่ไม่เป็นทางการ

(4) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บขยะและผู้ปฏิบัติงานรีไซเคิล

ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต ไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการรับรองบริษัทจัดการขยะไว้ เพียงแต่ต้องได้รับใบอนุญาตหรือเป็นองค์กรที่ได้รับการจดทะเบียนโดยรัฐบาลเท่านั้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 7 (5) ให้ผู้ผลิตดำเนินการนำขยะผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และ/หรือหีบห่อบรรจุภัณฑ์ กลับมารีไซเคิลและนำกลับมาใช้ใหม่ได้เอง หรือดำเนินการผ่านความร่วมมือขององค์กรธุรกิจที่ได้รับใบอนุญาต³¹⁰

นอกจากนี้ มาตรา 7 (4) ให้ผู้ผลิตร่วมมือกับองค์กรอื่น ๆ ในการเก็บรวบรวมขยะที่นำกลับมา รีไซเคิลและนำกลับมาใช้ใหม่โดยต้องเป็นธนาคารขยะที่ได้รับการจดทะเบียนกับรัฐบาลและ/หรือรัฐบาลส่วนท้องถิ่น โรงงานบำบัดขยะที่ดำเนินการตามหลัก 3R หรือศูนย์รีไซเคิล³¹¹

อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย ฉบับที่ 18/2008 มาตรา 17 ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับใบอนุญาตไว้ว่า (1) บุคคลใดก็ตามที่ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ จะต้องได้รับใบอนุญาตจากหัวหน้าของรัฐบาลส่วนท้องถิ่นที่มีเขตอำนาจ (2) การได้ใบอนุญาตจะต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติที่กำหนดโดยรัฐบาล และ (3) กระบวนการได้รับใบอนุญาตจะต้องเป็นไปตามระเบียบที่ออกโดยราชการส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจ³¹² นอกจากนี้ มาตรา 18 ระบุว่า (1) ต้องให้ข้อมูลการให้ใบอนุญาตในการจัดการขยะแก่สาธารณะ (2) ประเภทของธุรกิจที่จะจัดการขยะที่จะได้รับใบอนุญาตและวิธีการขั้นตอนที่จะขอรับใบอนุญาตนั้นให้เป็นไปตามบทบัญญัติของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น³¹³

ในกรณีที่ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับขยะฝ่าฝืนบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการให้ใบอนุญาตกำหนดไว้ มาตรา 32 กำหนดให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีอาจจะใช้มาตรการทางปกครองในการ (1) กำหนดบทลงโทษ (2) การเก็บค่าปรับ/ค่าธรรมเนียม และ/หรือ (3) การถอนใบอนุญาต ทั้งนี้เป็นไปตามข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น³¹⁴

(5) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้บริโภคสุดท้าย (End Users)

ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต ไม่ได้ระบุรายละเอียดให้ผู้บริโภคต้องคัดแยกขยะ เพียงแต่ระบุว่าผู้ผลิตจะต้องลดขยะตั้งแต่กระบวนการผลิต

³¹⁰ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 7 (5).

³¹¹ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 7 (4).

³¹² Waste Management Law No.18/2008, Article 17.

³¹³ Waste Management Law No.18/2008, Article 18.

³¹⁴ Waste Management Law No.18/2008, Article 32.

การเก็บกลับคืนผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ หรือหีบห่อบรรจุภัณฑ์ของตนเองตามประเภทที่กำหนดไว้ในแผนงานลดขยะเพื่อนำมารีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ใหม่เท่านั้น

อย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย ฉบับที่ 18/2008 มาตรา 2 ได้จำแนกขยะออกเป็น (1) ขยะมูลฝอยชุมชน (2) ขยะที่คล้ายขยะครัวเรือน (household-like waste) ที่ได้มาจากแหล่งทางการค้า แหล่งอุตสาหกรรม พื้นที่พิเศษ การให้บริการสังคม การให้บริการสาธารณะ และลักษณะอื่นที่เป็น การให้บริการ และ (3) ขยะที่มีลักษณะพิเศษ (specific waste) ที่เป็นจำพวกขยะอันตราย ขยะที่มาจากภัยพิบัติ ขยะที่มาจากกรรโชกทำลายสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น ซึ่งจะต้องมีการกำจัดแยกต่างหากจากขยะมูลฝอยชุมชน และขยะที่คล้ายขยะครัวเรือนและเป็นหน้าที่ของรัฐบาลส่วนกลาง³¹⁵ โดยมาตรา 22 กำหนดให้กิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการขยะนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ (a) การคัดแยกขยะออกจากของเสียรวมโดยให้แยกออกตามประเภท คุณภาพ และลักษณะของของเสีย (b) การเก็บรวบรวมขยะในรูปแบบเก็บหน้าบ้าน และส่งผ่านขยะจากแหล่งกำเนิดไปยังที่เก็บขยะชั่วคราวก่อนนำไปกำจัดขั้นสุดท้าย (c) การส่งขยะจากแหล่งกำเนิดหรือจากจุดรวบรวมขยะไปกำจัดปลายทาง (d) กระบวนการแปลงขยะตามลักษณะ องค์ประกอบ และปริมาณของขยะ และ (e) กระบวนการกำจัดปลายทางสุดท้ายในการกำจัดของเสียที่เป็นเศษซากด้วยวิธีการที่ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนดโดยรัฐบาลส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นที่มีเขตอำนาจ³¹⁶

(6) การสื่อสาร การให้ข้อมูลและการศึกษา

ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P.75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต มาตรา 10 (1) h กำหนดให้ผู้ผลิตจะต้องจัดทำแผนการลดขยะที่ระบุรายละเอียดในเรื่องการสื่อสาร การให้ข้อมูลและการศึกษาไว้³¹⁷ นอกจากนี้ มาตรา 18 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าการเขตหรือนายกเทศมนตรีจะต้องพัฒนาการสื่อสาร การให้ข้อมูล และกลยุทธ์การศึกษาแก่สาธารณะ³¹⁸ และมาตรา 20 กำหนดให้การสื่อสาร การให้ข้อมูล และกลยุทธ์การศึกษาตามมาตรา 18 รวมถึง³¹⁹

(a) การเพิ่มความตระหนักรู้แก่สาธารณะในผลิตภัณฑ์อันตรายและบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถหรือยากต่อการย่อยสลายได้ด้วยกระบวนการทางธรรมชาติผ่านสื่อทางด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

(b) การเพิ่มความเข้าใจแก่สาธารณชนถึงป้ายสัญลักษณ์ของผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถย่อยสลายได้หรือยากต่อการย่อยสลายได้ด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ

(c) การเพิ่มความเข้าใจแก่สาธารณชนต่อกลไกการคืนผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ผ่านช่องทางการเก็บคืน

(d) โอกาสและผลประโยชน์ในการดำเนินการรีไซเคิลและ/หรือนำกลับมาใช้ใหม่ต่อผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์

(e) ให้คำแนะนำแก่ชุมชนในการลดขยะ

³¹⁵ Waste Management Law No.18/2008, Article 2.

³¹⁶ Waste Management Law No.18/2008, Article 22.

³¹⁷ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 10 (1) (h).

³¹⁸ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 18 (1) (i), (2) (e), (3) (d).

³¹⁹ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 20.

(f) เพิ่มการให้ข้อมูลการลดขยะในหลักสูตรการศึกษาและ/หรือ

(g) รูปแบบอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์

นอกจากนี้ ภาคผนวก III ยังได้กำหนดแนวทางในการสื่อสาร การให้ข้อมูล กลยุทธ์การศึกษาในการลดขยะของผู้ผลิตต่อผู้บริโภคไว้

3.4.3.3 การกำกับดูแลการดำเนินงาน

(1) การรายงานผลการดำเนินงานของผู้ผลิต

ภายหลังจากที่ผู้ผลิตนำแผนการลดขยะไปปฏิบัติแล้ว ผู้ผลิตยังมีหน้าที่ในการตรวจสอบ (monitor) ตามมาตรา 13-15 และจะต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของผู้ผลิตตามมาตรา 16-17 โดยผู้ผลิตมีหน้าที่ที่จะต้องจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานลดขยะ³²⁰ ซึ่งรายงานผลการปฏิบัติงานจะต้องประกอบด้วยข้อมูลอย่างน้อยดังต่อไปนี้³²¹

(a) ชนิดและปริมาณของวัสดุที่ใช้จัดทำผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่ถูกลดขยะแล้ว

(b) ตัวเลขและชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่ง่ายต่อการย่อยสลายด้วยกระบวนการทางธรรมชาติและสร้างขยะ/ของเสียให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ที่ผู้ผลิตได้ผลิตออกมา

(c) ปริมาณและชนิดของวัสดุที่ให้นำมารีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ซ้ำ

(d) การดำเนินการในการนำผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อนำไปรีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ซ้ำ

(e) ชนิดและจำนวนขยะที่ตกค้างจากการรีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ซ้ำ

(f) ข้อจำกัดและขั้นตอนการแก้ไขเพื่อให้การลดขยะมีผลในทางปฏิบัติ

ส่วนในกรณีที่นำผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์เพื่อนำไปรีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ซ้ำดำเนินการโดยบุคคลอื่น การจัดทำรายงานตาม (2) จะต้องมีข้อมูลดังต่อไปนี้³²²

(a) สัญญาความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตและบุคคลอื่นที่มาร่วมดำเนินการในการรีไซเคิลตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 (4) และหรือการจัดเตรียมสถานที่เก็บขยะตามมาตรา 7 (3)

(b) ตัวเลขและชนิดของผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ที่ถูกดำเนินการ และ

(c) ตัวเลขและชนิดของผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ที่ให้นำมารีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ซ้ำ

รายงานที่ถูกจัดทำขึ้นนี้จะเป็นส่วนหนึ่งของรายงานใบอนุญาตสิ่งแวดล้อมและ SPPL³²³

(2) การตรวจสอบการดำเนินการ

รายงานการดำเนินการในการลดขยะของผู้ผลิตตามมาตรา 16 จะต้องถูกส่งมาตรวจสอบตามมาตรา 17 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้³²⁴

³²⁰ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 16 (1).

³²¹ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 16 (2).

³²² Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 16 (3).

³²³ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 16 (4).

³²⁴ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 17.

(1) รายงานการลดขยะตามมาตรา 16 (4) จะถูกนำมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อตรวจสอบความถูกต้องโดย

(a) รัฐมนตรี ผ่านทางอธิบดี
(b) ผู้ว่าราชการ ผ่านทางเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะระดับจังหวัด และ

(c) ผู้ว่าการ/นายกเทศมนตรี ผ่านทางเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการขยะระดับอำเภอ/เมือง

(2) การตรวจสอบความถูกต้องตาม (1) จะต้องเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลดังต่อไปนี้

(a) การดำเนินการลดขยะตามแผนของผู้ผลิตบรรลุเป้าหมายในการลดขยะระดับชาติ

(b) การลดจำนวนปริมาณขยะจากผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ที่จะนำไปฝังกลบ

(c) ผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลที่ทำงานร่วมกับผู้ผลิตตามที่ระบุไว้ในมาตรา 7 (4) และ

(d) จำนวนสถานที่เก็บรวบรวมขยะหรือบรรจุภัณฑ์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 7 (1) และ (3)

(3) รายงานผลการตรวจสอบความถูกต้องตาม (2) จะต้องถูกจัดทำขึ้นในรูปแบบของมติที่ประชุมที่จะต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

(a) การเปรียบเทียบว่าการลดขยะที่ดำเนินการนั้นบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้วหรือยัง

(b) สภาพแวดล้อมของพื้นที่เก็บขยะและหรือบรรจุภัณฑ์ และ

(c) ข้อจำกัดที่ผู้ประกอบการเผชิญในการปฏิบัติ

(4) ผลการตรวจสอบการดำเนินการในการลดขยะตาม (2) จะต้องเป็นส่วนหนึ่งในการที่ผู้ผลิตจะต้องนำไปปรับปรุงเอกสารแผนการลดขยะให้ดีขึ้น

(3) สิ่งจูงใจและบทลงโทษ

ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิตไม่ได้กำหนดมาตรการจูงใจสำหรับผู้ผลิตเข้าร่วมลดขยะตามหลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต โดยมาตรา 14 กำหนดให้ผู้ผลิตประเมินการปฏิบัติงานว่าบรรลุตามแผนที่วางไว้หรือไม่ และหากพบอุปสรรคที่ไม่สามารถบรรลุตามแผนให้นำไปจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแผนเท่านั้น โดยมาตรา 17 กำหนดเพิ่มเติมว่าให้ขั้นตอนการตรวจสอบรายงานการปฏิบัติการที่พบว่า มีอุปสรรคไม่สามารถจัดทำได้ตามแผนที่วางไว้ ให้นำข้อค้นพบเหล่านั้นไปปรับปรุงการจัดทำแผนเช่นกัน

แต่อย่างไรก็ดี มาตรา 22-25 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดมาตรการจูงใจหรือไม่จูงใจได้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

มาตรา 22 (1) ให้รัฐมนตรี ผู้ว่าราชการ ผู้ว่าการ นายกเทศมนตรีที่มีอำนาจและหน้าที่สามารถกำหนดมาตรการจูงใจและไม่จูงใจให้กับผู้ผลิตได้

(2) มาตรการจูงใจอาจอยู่ในรูปของ (a) การชมเชย (appreciate) (b) การจัดลำดับการประเมินการปฏิบัติงานที่ดีต่อสาธารณะ (c) รูปแบบอื่นที่สอดคล้องกับการพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(3) มาตรการที่ไม่จูงใจอาจอยู่ในรูปของการเปิดเผยต่อสาธารณะถึงการปฏิบัติงานในทางลบของผู้ผลิต

(4) การเปิดเผยต่อสาธารณะให้ทำในรูปของสื่อสิ่งพิมพ์และทางอิเล็กทรอนิกส์³²⁵

ทั้งนี้ รูปแบบของการให้รางวัลตามมาตรา 22 (2) มาตรา อาจให้แก่ (a) สมาคม (b) ผู้จัดการพื้นที่ และ (3) บริษัทแม่ที่กำกับดูแลธุรกิจและ/หรือกิจกรรมที่ระบุไว้ในมาตรา 3 (1) โดยการให้รางวัลจะต้องพิจารณาจาก (a) นโยบายที่สนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในการลดขยะ (b) การดำเนินการลดขยะที่จัดทำขึ้นโดยบริษัทลูกหรือสมาชิก และ (c) การยอมรับตามของบริษัทลูกหรือธุรกิจ/กิจกรรมที่เป็นสมาชิกของสมาคมที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในระเบียบฉบับนี้ ทั้งนี้ รางวัลในที่นี้ หมายถึง การรับรองผลการปฏิบัติงานของสมาคมและ/หรือบริษัทแม่จากรัฐบาล³²⁶

มาตรา 24 ระบุว่า (1) รางวัลที่ได้รับนั้น จะมอบโดย

(a) รัฐมนตรี ในกรณีที่ผู้ผลิตได้รับใบอนุญาตสิ่งแวดล้อมจากเจ้าหน้าที่รัฐบาลที่มีอำนาจสมาคมหรือบริษัทแม่ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 24 (1)

(b) ผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่ผู้ผลิตได้รับใบอนุญาตสิ่งแวดล้อมที่ออกโดยผู้ว่าราชการจังหวัด และ

(c) ผู้ว่าการรัฐ หรือนายกเทศมนตรี ในกรณีที่ผู้ผลิตได้รับใบอนุญาตสิ่งแวดล้อมจากเจ้าหน้าที่ผู้อำนาจในเขตหรือเมืองนั้น³²⁷

ทั้งนี้ มาตรา 25 กำหนดว่า (1) รัฐมนตรีอาจจะเพิ่มมาตรการจูงใจให้กับรัฐบาลส่วนท้องถิ่นในรูปของความช่วยเหลือทางการเงินสำหรับการบริหารจัดการขยะผ่านการให้เงินทุนของรัฐมนตรี

(2) การให้ความช่วยเหลือทางการเงินข้างต้นจะต้องพิจารณาผลการประเมินของ (a) นโยบายรัฐบาลส่วนท้องถิ่นในการลดขยะและการบริหารจัดการขยะ และ (b) การปฏิบัติงานของรัฐบาลส่วนท้องถิ่นในการลดและบริหารจัดการขยะ

(3) ทั้งนี้ การประเมินผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลส่วนท้องถิ่นดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับกฎระเบียบของ Adipura³²⁸

สำหรับบทลงโทษผู้ผลิตที่ไม่สามารถปฏิบัติตามแผนการลดขยะนั้น มาตรา 21 (1) ให้อำนาจแก่รัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าการ/นายกเทศมนตรี ที่มีอำนาจสามารถกำหนดมาตรการลงโทษแก่ผู้ผลิตที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการลดขยะตามที่ระบุไว้ในระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิตได้ (2) ทั้งนี้ มาตรการลงโทษที่กำหนดขึ้นต้องสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมายด้วย³²⁹

³²⁵ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 22.

³²⁶ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 23.

³²⁷ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 24.

³²⁸ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 25.

³²⁹ Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer, Article 21.

3.4.5 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตในอินโดนีเซียในปัจจุบัน³³⁰

ในเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2020 บริษัทต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกของสมาคมบรรจุภัณฑ์และการรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (PRAISE) ในอินโดนีเซียได้มีการจัดตั้ง Indonesia Packaging Recovery Organization (IPRO) ซึ่งเป็นองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตในอินโดนีเซียในรูปแบบสมัครใจ เป็นองค์กรอิสระ ไม่แสวงหาผลกำไร และมีการจัดการอย่างมืออาชีพ โดยมุ่งเน้นที่การเพิ่มการรวบรวมและการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว โดยมีเป้าหมายในการเพิ่มการรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและการรีไซเคิลโดยมีการตรวจสอบเส้นทางการเงิน ปฏิบัติตามมาตรฐานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมตามแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในระดับสากลเกี่ยวกับเศรษฐกิจหมุนเวียนในอินโดนีเซีย โดยมีรายละเอียดที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) ค่านิยมหลักของ IPRO

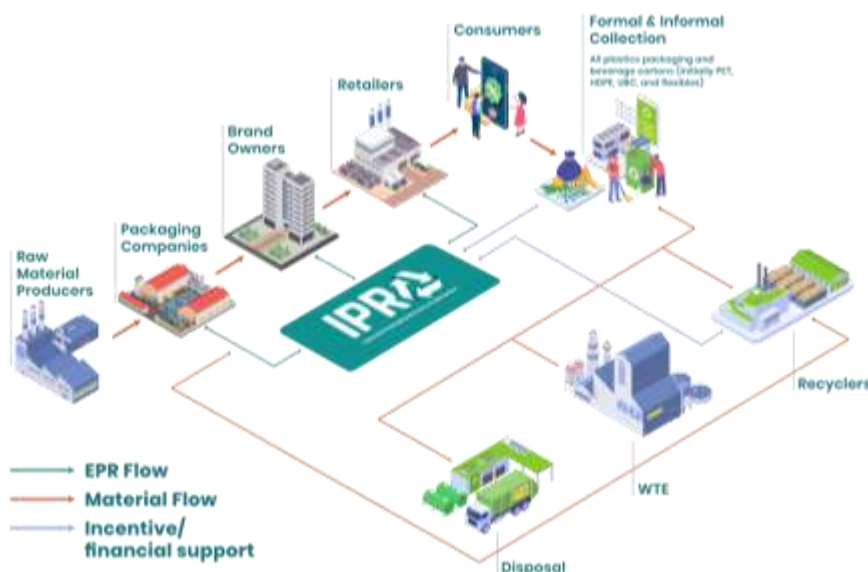
IPRO มีค่านิยมหลักในการเพิ่มการรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์และการเรียกร้องให้มีการรีไซเคิลผ่านการทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่มที่เข้มแข็ง ยึดมั่นในมาตรฐานสากล ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ

2) วิสัยทัศน์ของ IPRO

วิสัยทัศน์ของ IPRO คือ เป็นองค์กรชั้นนำของอินโดนีเซียที่ให้บริการแก้ปัญหาขยะหลังการบริโภคแบบองค์รวมโดยใช้เศรษฐกิจหมุนเวียนผ่านความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายกลุ่มและส่งเสริมการปฏิบัติที่มีความรับผิดชอบโดยอุตสาหกรรม

3) ภารกิจของ IPRO

IPRO มีภารกิจในการจัดตั้งองค์กรที่ดำเนินงานอย่างมืออาชีพและดูแล Packaging Recovery Organization ให้เป็นระบบการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ชั้นนำเพื่อสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในอินโดนีเซีย รวมทั้งร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม และอื่น ๆ เพื่อเพิ่มความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องใน Packaging Recovery Organization ทั้งขึ้นปลายและต้นน้ำ เพื่อให้มั่นใจว่าได้รับผลกระทบที่เหมาะสมต่อการรวบรวมและรีไซเคิลอย่างยั่งยืน

รูปที่ 3-11 แผนภาพการจัดการบรรจุภัณฑ์ของ IPRO ของอินโดนีเซียในห่วงโซ่อุปทาน

³³⁰ ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <https://indonesiapro.org>

4) โครงสร้างองค์กร

IPRO ประกอบด้วย 3 สภา ได้แก่ (1) คณะกรรมการที่ปรึกษา (2) คณะกรรมการกำกับดูแล และ (3) คณะกรรมการบริหาร โดยแต่ละสภามีประธาน 1 คน เลขาธิการ 1 คน และเหรัญญิก 1 คน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบของตนในสภา ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- คณะกรรมการที่ปรึกษา มีหน้าที่กำหนดทิศทางและสนับสนุนองค์กร โดยทั่วไป คณะกรรมการที่ปรึกษาประกอบด้วยบุคคลที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายขององค์กร งานของคณะกรรมการที่ปรึกษารวมถึงการให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในการพัฒนาโปรแกรมและกลยุทธ์ขององค์กร ตลอดจนให้การสนับสนุนในด้านเงินทุนหรือเครือข่าย
- คณะกรรมการกำกับดูแล มีหน้าที่กำกับดูแลกิจกรรมและการจัดการขององค์กร งานของคณะกรรมการกำกับดูแลคือเพื่อให้แน่ใจว่าองค์กรดำเนินการตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้แน่ใจว่างบประมาณขององค์กรถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- คณะกรรมการบริหาร มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมประจำวันขององค์กร คณะกรรมการบริหารโดยทั่วไปประกอบด้วยบุคคลที่ได้รับเลือกจากสมาชิกขององค์กรเพื่อจัดการกิจกรรมและโครงการที่จัดตั้งขึ้น งานของคณะกรรมการบริหารรวมถึงการวางแผนการนำไปใช้ และการประเมินโครงการขององค์กร ตลอดจนการรักษาความสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกและบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง

5) สมาชิก

ผู้ที่จะเป็นสมาชิกของ IPRO ได้แก่ บริษัท ผู้ผลิตสินค้าและการผลิต (suppliers) และผู้ผลิตซึ่งจัดอยู่ในประเภทผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์อุตสาหกรรม (ผู้เปลี่ยนสินค้าสู่บรรจุภัณฑ์) เจ้าของตราสินค้า และผู้ค้าปลีกในฐานะผู้จำหน่าย อุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นบริษัทระดับประเทศและระดับนานาชาติที่มีวิสัยทัศน์เดียวกันในเรื่องการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิลได้ การจัดการของเสีย และการบรรเทาความยากจน

ทั้งนี้ สมาชิก IPRO ที่เป็นองค์กรหรือสถาบัน พนักงานทุกคนของบริษัทสมาชิกสามารถติดตามกิจกรรมที่ดำเนินการโดย IPRO เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมและการประชุมพิเศษสำหรับสมาชิก การเข้าถึงสิ่งพิมพ์ รายงาน และแหล่งข้อมูลออนไลน์ได้ฟรี บริษัทสมาชิกแต่ละแห่งจะมีผู้ติดต่อหลักเป็นตัวแทนในระดับประธาน ประธานกรรมการ หรือประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ใบสมัครสมาชิกทั้งหมดจะถูกส่งเพื่อขออนุมัติจากคณะกรรมการ IPRO

การสมัครสมาชิกร่วมกับ IPRO มีให้เลือกหลายประเภท ที่จะมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารคณะทำงานและกิจกรรมของ IPRO โดยมีประเภทของสมาชิกดังต่อไปนี้

(1) สมาชิกแบบชำระเงินเต็มจำนวน (Full Paid Membership)

สมาชิกชำระเงินเต็มจำนวนตามสัดส่วนของโครงการและกิจกรรมที่ IPRO ดำเนินการทั้งหมด ซึ่งสามารถรับสิทธิในการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามปริมาณในโครงการ CAT A & B และ CAT C ได้ รวมทั้งมีโอกาเป็นสมาชิกของคณะกรรมการกำกับดูแล รวมทั้งการเป็นประธานและรองประธานคณะทำงาน IPRO การอ้างสิทธิ์ปริมาณ CAT A & B ตลอดจนการเรียกร้องการรวมทางสังคมและการสร้างความตระหนักตามการจัดสรร การมีส่วนร่วมในข้อมูลสื่อและการสื่อสารรวมถึงกิจกรรม IPRO

(2) สมาชิกแบบจ่ายเท่าที่ใช้ (Pay-As-You-Go Membership)

สมาชิกชำระเงินตามโครงการประเภทที่เข้าร่วม และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ IPRO รับสิทธิในการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามปริมาณในโครงการ CAT A และ CAT C ได้ รวมทั้งมีโอกาในการเป็นรองประธาน

คณะทำงาน IPRO การอ้างสิทธิ์ปริมาณ CAT A ตลอดจนการเรียกร้องการรวมทางสังคมและการสร้างความตระหนักตามการจัดสรร การมีส่วนร่วมในข้อมูลสื่อและการสื่อสารรวมถึงกิจกรรม IPRO

(3) สมาชิกที่มีส่วนร่วม (Engagement Membership)

เป็นสมาชิกชำระเงินสำหรับกิจกรรม CAT C กิจกรรมทางสังคม การศึกษา และการสร้างความตระหนัก มีโอกาสในการเป็นรองประธานคณะทำงานสนับสนุน IPRO การเรียกร้องเพื่อการมีส่วนร่วมทางสังคมและการสร้างความตระหนักตามการจัดสรร การมีส่วนร่วมในข้อมูลสื่อและการสื่อสารรวมถึงกิจกรรม IPRO

(4) สมาชิกสมทบ (Associate Membership)

สมาชิกมีส่วนร่วมในรูปแบบของการสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมตามกำลังความสามารถ ซึ่งสามารถมีส่วนร่วมในข้อมูลสื่อและการสื่อสารรวมถึงกิจกรรม IPRO

3.4.6 บทวิเคราะห์

การกำหนดให้ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบในการจัดการบรรจุภัณฑ์ของประเทศอินโดนีเซียสามารถนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการช่วงแรกเริ่มเพื่อเตรียมความพร้อมหรือนำร่องในบางพื้นที่ของประเทศในก่อนที่จะมีการออกกฎหมายให้ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบในรูปแบบกฎหมายภาคบังคับ โดยระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต หรือแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต ได้มีการตั้งเป้าหมายในการให้ผู้ผลิตลดขยะจากแหล่งกำเนิดให้ได้ 30% ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2020-2029 โดยเน้นตั้งแต่กระบวนการลดขยะตั้งแต่ต้นทางผ่านกระบวนการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์และการออกแบบระบบให้เพิ่มการใช้เคลือบและนำกลับมาใช้ซ้ำผ่านการเรียกคืนผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ที่มีการดำเนินการมุ่งสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน

อย่างไรก็ดี ทางด้านความรับผิดชอบของผู้ผลิตในการจัดการบรรจุภัณฑ์ของตนเอง ยังเป็นรูปแบบความสมัครใจอยู่ ซึ่งแม้จะมีการจัดตั้ง IPRO ในการบริหารจัดการ แต่การดำเนินโครงการของ IPRO ยังคงดำเนินการนำร่องได้เพียงบางพื้นที่ของอินโดนีเซีย ซึ่งอาจทำให้การจัดการบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตในอินโดนีเซียอาจจะไม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้

3.5 บทสังเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายและข้อเสนอสำหรับประเทศไทย

จากการศึกษาทบทวนกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ของต่างประเทศพบว่ามีกลไกทางกฎหมายที่สามารถนำมาใช้กำหนดกรอบทางกฎหมาย EPR สำหรับประเทศไทยได้ โดยคณะผู้วิจัยจึงได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทางกฎหมายต่าง ๆ และนำเสนอเป็นกรอบสำหรับการยกร่างกฎหมาย EPR ของประเทศไทยโดยแยกออกเป็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้ 1) บรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตและหน้าที่ของผู้ผลิต 2) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตและหลักการทางการเงินที่สำคัญ 3) โครงสร้างการบริหารจัดการและกำกับดูแลระบบ EPR 4) หลักการดำเนินงานที่สำคัญ 5) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้ใช้สุดท้าย

3.5.1 หลักเกณฑ์ที่สำคัญเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์และผู้ผลิต

3.5.1.1 นิยามของบรรจุภัณฑ์

ความหมายและประเภทของบรรจุภัณฑ์ในระบบ EPR ของประเทศต่าง ๆ จะกำหนดไว้คล้ายกันทั้งหมดว่าหมายถึง วัสดุที่ใช้ห่อหุ้มหรือปกป้องผลิตภัณฑ์และจะหมดประโยชน์เมื่อได้แกะผลิตภัณฑ์ออกจากบรรจุภัณฑ์ ซึ่งบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวรวมถึงพลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single Plastic Use) และกฎหมายจะมุ่ง

จัดการเฉพาะบรรจุภัณฑ์ในครัวเรือน ดังนั้น บรรจุภัณฑ์ที่ควรกำหนดในระบบ EPR สำหรับประเทศไทย ควรกำหนดไว้ในลักษณะเดียวกัน โดยอาจแบ่งบรรจุภัณฑ์ได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่

(1) บรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิ อันได้แก่ บรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุผลิตภัณฑ์ที่ขายหรือส่งมอบให้กับผู้ใช้ หรือผู้บริโภคสุดท้ายโดยตรง

(2) บรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ที่ใช้รวมผลิตภัณฑ์หลายชิ้นเข้าด้วยกันเพื่อขายให้กับผู้ใช้หรือผู้บริโภคสุดท้าย หรือใช้เพื่อจัดวางของบนชั้น ผนัง จุดขาย

(3) บรรจุภัณฑ์ตติยภูมิ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ที่ใช้อำนวยความสะดวกในการขนส่งผลิตภัณฑ์ที่มีบรรจุภัณฑ์หรือเพื่อป้องกันความเสียหายระหว่างการขนส่ง และ

(4) บรรจุภัณฑ์บริการ ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุผลิตภัณฑ์เพื่อส่งมอบให้ผู้ใช้หรือผู้บริโภคสุดท้าย ณ จุดขาย เช่น ถ้วยกาแฟแบบซ็อกกลับบ้าน กล่องพิซซา หรือถุงสำหรับผักและผลไม้ เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ดีเพื่อความสะดวกและความชัดเจนในการกำหนดว่าบรรจุภัณฑ์ประเภทใดอยู่ในระบบ EPR ควรจะต้องให้รัฐมนตรีที่มีอำนาจกำกับดูแลระบบ EPR ออกเป็นประกาศกระทรวงโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ EPR โดยให้ผู้ใช้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นก่อนการประกาศ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ทั้งในแง่ของการเปิดให้ผู้ใช้มีส่วนได้เสียได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่มีความรอบคอบ และให้ผู้ใช้ที่จะต้องมีส่วนได้เสียได้มีโอกาสให้เตรียมตัวที่จะต้องปฏิบัติตามประกาศต่อไปได้

3.5.1.2 นิยามของผู้ผลิต

จากการศึกษากฎหมายของทั้งสามประเภทพบว่าผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์จะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ไม่ได้หมายถึงแต่เฉพาะผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์เท่านั้น แต่ยังรวมถึงผู้ใช้บรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าของตนเอง และรวมถึงผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์และผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ด้วย ดังนั้น คณะผู้วิจัยเสนอให้กำหนดนิยามของผู้ผลิตที่ต้องมีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ดังนี้

(1) ผู้ผลิตและผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์ หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลที่ผลิตหรือนำเข้าบรรจุภัณฑ์มาจำหน่ายในประเทศ

(2) ผู้ผลิตสินค้าที่มีตราสินค้า (Brand Owner) หรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าของตนเอง หมายถึง ผู้ผลิตสินค้าที่มีตราสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ในการห่อหุ้มสินค้าของตนเองและจำหน่ายภายในประเทศ ซึ่งอาจรวมถึง ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ในการห่อหุ้มสินค้าของตนเองจำหน่ายให้แก่ลูกค้าภายในประเทศ

(3) ผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลที่นำเข้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์จากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศ

แต่อย่างไรก็ดี ในทุกประเทศก็จะมีข้อยกเว้นสำหรับผู้ผลิตบางประเภทที่ไม่ต้องมีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นและสามารถนำมาใช้กับประเทศไทยได้ ได้แก่

(1) ผู้ผลิตรายเล็กซึ่งมีการนำบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ระบบไม่มากนัก และมักจะมีจำนวนมากเกินกว่าที่รัฐจะเข้าไปกำกับดูแลได้อย่างทั่วถึง และการเข้าไปกำกับดูแลจะเป็นการสร้างต้นทุนในการกำกับดูแลมากเกินไป สำหรับประเทศไทย คณะผู้วิจัยเสนอให้ยกเว้นผู้ผลิตรายย่อยโดยใช้นิยามของวิสาหกิจรายย่อย (Micro Enterprise) ตามประกาศสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เรื่อง การกำหนดลักษณะของวิสาหกิจรายย่อย³³¹ ที่หมายถึง กิจการผลิตสินค้า กิจการให้บริการ กิจการค้าส่ง หรือกิจการค้า

³³¹ ประกาศสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เรื่อง การกำหนดลักษณะของวิสาหกิจรายย่อย ลงวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2563 ออกโดยอาศัยอำนาจตามตรา 16(2) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543

ปลีก ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าคน หรือรายได้ต่อปีไม่เกินหนึ่งล้านแปดแสนบาท และใช้บรรจุภัณฑ์ไม่เกิน 10 ตันต่อปี โดยผู้ผลิตเหล่านี้อาจถูกยกเว้นให้ไม่ต้องรับผิดชอบต่อบรรจุภัณฑ์ที่ตนเองใช้สำหรับสินค้า แต่อาจกำหนดให้มีหน้าที่ในการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิตโดยจะต้องจ่ายค่าขึ้นทะเบียนให้แก่หน่วยงานกำกับดูแลก็ได้

(2) ผู้ผลิตเพื่อส่งออก เนื่องจากผู้ผลิตประเภทนี้ส่งออกบรรจุภัณฑ์ออกไปนอกประเทศ จึงไม่มีบรรจุภัณฑ์ที่เป็นขยะเหลือภายในประเทศ จึงไม่ควรกำหนดให้ต้องมีความรับผิดชอบต่อเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ดี ในกรณีที่เป็นผู้ผลิตเพื่อส่งออกที่มีบรรจุภัณฑ์จำหน่ายภายในประเทศด้วย ย่อมได้รับการยกเว้นเฉพาะบรรจุภัณฑ์ที่ส่งออกไปนอกประเทศเท่านั้น ส่วนบรรจุภัณฑ์ที่จำหน่ายภายในประเทศ ผู้ผลิตเหล่านี้ยังต้องมีความรับผิดชอบต่อเพิ่มขึ้นอยู่

3.5.1.3 การขึ้นทะเบียนผู้ผลิตและกลไกการป้องกันการตีตัวพรี

การขึ้นทะเบียนผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อเพิ่มขึ้นเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งในความสำเร็จของระบบ EPR ในทุกประเทศ ซึ่งมักจะกำหนดให้ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้กำกับดูแลระบบ EPR เพื่อประโยชน์ในแง่ของการกำหนดตัวผู้ผลิตที่ต้องรับผิดชอบต่อเพิ่มขึ้นได้ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการนำบรรจุภัณฑ์เข้ามาในประเทศและการจัดการกับขยะบรรจุภัณฑ์ด้วย นอกจากนี้ การขึ้นทะเบียนบรรจุภัณฑ์ยังมีประโยชน์ในแง่ของการป้องกันผู้ผลิตที่ได้ประโยชน์จากระบบ EPR โดยไม่ได้ลงทุน

สำหรับประเทศไทย คณะผู้วิจัยเสนอ ดังนี้

(1) ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนต่อกรมควบคุมมลพิษ ภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่มีประกาศของรัฐมนตรีเกี่ยวกับประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่อยู่ในระบบ EPR โดยในการขึ้นทะเบียนดังกล่าว ผู้ผลิตจะต้องรายงานข้อมูลเบื้องต้นพร้อมแนบหลักฐานตามสมควรเกี่ยวกับประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่ตนเองใช้ ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในแต่ละปีโดยประมาณการ และแผนความรับผิดชอบต่อบรรจุภัณฑ์ของตนเอง หรือหลักฐานการเป็นสมาชิกองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

(2) ในการรับขึ้นทะเบียน ให้กรมควบคุมมลพิษในฐานะหน่วยงานที่เป็นผู้กำกับดูแลระบบ EPR มีอำนาจในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อน หากเห็นว่าข้อมูลดังกล่าวมีความถูกต้องจึงจะรับขึ้นทะเบียนผู้ผลิตได้โดยออกเลขทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน แต่หากเห็นว่าข้อมูลไม่ถูกต้อง อาจมีอำนาจให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงข้อมูล หรือให้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตให้ดำเนินการให้ถูกต้องก่อนการรับขึ้นทะเบียนก็ได้ โดยกรมควบคุมมลพิษจะต้องสร้างระบบการขึ้นทะเบียนที่สะดวกต่อผู้ผลิต (เช่น การขึ้นทะเบียนออนไลน์) กำหนดค่าขึ้นทะเบียน

(3) เพื่อเป็นการป้องกันการตีตัวพรี ควรให้หน่วยงานที่กำกับดูแลจะต้องเผยแพร่รายชื่อผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนแล้วเพื่อให้สาธารณะสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ขึ้นทะเบียนตามระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดเป็นโทษปรับทางปกครองด้วย

3.5.1.4 หน้าที่ของผู้ผลิต

ผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนแล้วจะมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) รับผิดชอบต่อบรรจุภัณฑ์ของตนเองโดยรับผิดชอบต่อในการเก็บบรรจุภัณฑ์ของตนเอง เพื่อนำกลับรีไซเคิลหรือดำเนินการอื่นตามปริมาณหรือเป้าหมายที่รัฐกำหนด รวมถึงการลดการใช้บรรจุภัณฑ์หรือปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมตามที่องค์กรที่มีอำนาจกำกับดูแลกำหนด โดยจะต้องจัดทำแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตเสนอให้องค์กรกำกับดูแลพิจารณาอนุมัติ

(2) ก่อตั้งหรือเข้าร่วมกับ PRO ให้ดำเนินการจัดการบรรจุภัณฑ์แทน ในกรณีที่ผู้ผลิตไม่ประสงค์จะดำเนินการตามข้อ (1) เอง จะต้องทำสัญญามอบหมายให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายทำหน้าที่แทน

(3) ปฏิบัติตามภาระหน้าที่อื่นตามที่องค์กรกำกับดูแลประกาศกำหนด

(4) รายงานผลการดำเนินงานต่อกรมควบคุมมลพิษ

3.5.2 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตและหลักเกณฑ์ทางการเงินที่สำคัญ

3.5.2.1 การก่อตั้งและสถานะขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

ในส่วนของ การก่อตั้งและสถานะทางกฎหมายขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต กฎหมาย EPR ของทั้งสามประเทศกำหนดไว้เหมือนกัน กล่าวคืออนุญาตให้มีการก่อตั้งองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตเพื่อทำหน้าที่แทนผู้ผลิตในการดำเนินการตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นได้ โดยให้มีสถานะเป็นนิติบุคคลเอกชนที่ไม่มุ่งแสวงหากำไร และให้มีสิทธิเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกหรือที่ทำสัญญากันตามอัตราที่กำหนดหรือที่ได้ตกลงกันไว้ และองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องขึ้นทะเบียนกับองค์กรกำกับดูแลก่อนเริ่มดำเนินการอีกด้วย

สำหรับข้อเสนอของประเทศไทย คณะผู้วิจัยเห็นว่ากฎหมายควรอนุญาตให้ผู้ผลิตร่วมกันก่อตั้งองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่แทนผู้ผลิตได้ เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการดำเนินการตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องมีสถานะเป็นนิติบุคคลเอกชนที่มีนโยบายไม่แสวงหากำไรซึ่งเป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับประเทศที่เพิ่งเริ่มต้นใช้ระบบ EPR โดยผู้ก่อตั้งจะต้องจดทะเบียนก่อตั้งในรูปแบบของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562 หรือก่อตั้งในรูปแบบของสมาคมหรือมูลนิธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และจะให้ต้องขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตต่อกรมควบคุมมลพิษด้วย

ส่วนในประเด็นว่าองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะมีหลายองค์กรได้หรือไม่นั้น คณะผู้วิจัยเห็นว่าในกฎหมายอาจจะเปิดช่องให้มีการก่อตั้งองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตไว้หลายองค์กรก็ได้ ส่วนในทางปฏิบัติจะมีหลายองค์กรหรือไม่ก็อาจปล่อยให้ไปตามกลไกตลาดปกติ

3.5.2.2 หน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

ตามกฎหมาย EPR ของแต่ละประเทศกำหนดหน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหลัก ๆ ไว้คล้ายกัน อาจจะแตกต่างกันในส่วนข้อย่อย ซึ่งคณะผู้วิจัยเห็นว่ากฎหมายของประเทศไทยควรมีกำหนดภาระหน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหลัก ๆ ไว้ ดังนี้

(1) รับผิดชอบจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกรวมถึงการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์

(2) ทำแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกขององค์กรเสนอต่อกรมควบคุมมลพิษให้ความเห็นชอบ

(3) รายงานผลการดำเนินงานตามแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต

(4) ควบคุมผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกให้ดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต

(5) รณรงค์ให้ประชาชนร่วมมือกับระบบ EPR

(6) ทำความตกลงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (Informal Sector) ในเรื่องความร่วมมือในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์

3.5.2.3 การกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ผลิตจ่ายให้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่ผู้ผลิตจ่ายให้กับองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตตามกฎหมายของทั้งสามประเทศแม้จะมีความแตกต่างกันอย่างมาก แต่มีหลักการเบื้องต้นที่คล้ายกันใน 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก กฎหมายจะกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าธรรมเนียมอย่างเป็นนามธรรมแบบกว้าง ๆ เช่น ค่าธรรมเนียมจะต้องครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานขององค์กรและจะต้องคำนึงถึงการปฏิบัติตามเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมของผู้ผลิต ประการที่สอง อัตราค่าธรรมเนียมจะเป็นการตกลงกันระหว่างองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตกับผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกขององค์กร โดยองค์กรกำกับดูแลจะมีบทบาทในการตรวจสอบการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การให้ความเห็นชอบต่ออัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าว และประการที่สาม มีการเผยแพร่ค่าธรรมเนียมของผู้ผลิตต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใส

คณะผู้วิจัยเห็นว่ากฎหมายของไทยควรจะกำหนดไว้โดยใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นพื้นฐาน ดังนี้

(1) กฎหมายจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการค่าธรรมเนียมแบบกว้าง ๆ โดยให้คำนึงถึงการปฏิบัติตามเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมของผู้ผลิตเพื่อจูงใจให้ผู้ผลิตปรับการใช้บรรจุภัณฑ์ของตนเองให้สอดคล้องกับระบบ EPR มากยิ่งขึ้น

(2) กำหนดให้ผู้ผลิตกับองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตต้องตกลงทำสัญญาในเรื่องค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ซึ่งในกรณีที่องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตกำหนดค่าธรรมเนียมสูงเกินไปหรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ให้ผู้ผลิตสามารถอุทธรณ์ไปยังกรมควบคุมมลพิษให้พิจารณาวินิจฉัยได้

(3) ค่าธรรมเนียมจะต้องถูกเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใส

3.5.3 โครงสร้างการดำเนินงานของระบบ EPR

3.5.3.1 องค์กรกำกับดูแลระบบ EPR

องค์กรกำกับดูแลระบบ EPR ในต่างประเทศจะให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อมเป็นผู้กำกับดูแล แต่มีสถานะขององค์กรที่แตกต่างกัน สำหรับประเทศแอฟริกาใต้และประเทศญี่ปุ่นให้หน่วยงานราชการส่วนกลางคือกระทรวงที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลักในการกำกับดูแลระบบ ส่วนประเทศฝรั่งเศสให้รัฐวิสาหกิจที่อยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานหลัก

สำหรับประเทศไทย เนื่องจาก ระบบ EPR ยังเป็นระบบใหม่สำหรับประเทศไทยจึงควรกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมที่ดำเนินการศึกษาในเรื่องดังกล่าวนี้อยู่แล้ว ทำหน้าที่กำกับดูแลไปพลางก่อน หากในอนาคต ระบบ EPR สามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคงแล้ว อาจพิจารณาก่อตั้งองค์กรปกครองอิสระ (Independence Regulatory Agency) ขึ้นมาทำหน้าที่โดยเฉพาะก็ได้ ซึ่งในเบื้องต้นหน่วยงานที่เหมาะสมคือกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย

ในการบริหารงานควรมีก่อตั้งคณะกรรมการ EPR แห่งชาติประกอบไปด้วยตัวแทน 3 ฝ่าย ได้แก่

(1) ภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการของระบบ EPR โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบละ 1 คน

(2) ฝ่ายผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ อันได้แก่ ตัวแทนผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย ตัวแทนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต ตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและการรีไซเคิล รวมถึงตัวแทนของผู้ทำหน้าที่เก็บรวบรวมขยะมูลฝอยนอกระบบ ฝ่ายละ 1 คน

(3) ฝ่ายภาคประชาสังคมและผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบไปด้วย ตัวแทนภาคประชาสังคม 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบ EPR 2 คน

โดยมีอธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการ EPR แห่งชาติทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ หรือให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีความสำคัญ ได้แก่

- (1) กำหนดรายการบรรจุภัณฑ์ที่เข้าระบบ EPR
- (2) กำหนดเป้าหมายและแผนระดับชาติในการลดการใช้บรรจุภัณฑ์และการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์
- (3) การประกาศห้ามใช้วัสดุบางประเภททำเป็นบรรจุภัณฑ์ หรือให้ใช้ฉลากเฉพาะสำหรับบรรจุภัณฑ์
- (4) กำหนดภาระหน้าที่อื่นที่ให้กับผู้ผลิตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่นที่จำเป็นต่อระบบ EPR เช่น การกำหนดให้ใช้ระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภท
- (5) การออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด
- (6) รับอุทธรณ์คำสั่งของรัฐมนตรี
- (7) กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของระบบ EPR

3.5.3.2 เป้าหมายการเก็บ รีไซเคิล หรือการบำบัดขยะบรรจุภัณฑ์

เป้าหมายการจัดเก็บ การรีไซเคิลและการบำบัดขยะบรรจุภัณฑ์เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในความสำเร็จของระบบ EPR ซึ่งภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำคิดคำนวณและประกาศให้สาธารณะได้รับทราบ แต่อย่างไรก็ดี จากการศึกษากฎหมายของ 3 ประเทศ พบว่ามีเพียงประเทศฝรั่งเศสเท่านั้นที่มีการกำหนดตัวเลขหรืออัตราเป้าหมายของการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ไว้ในกฎหมายหลัก ส่วนประเทศอื่น ๆ ทั้งญี่ปุ่นและแอฟริกาใต้กำหนดให้กฎหมายให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการประกาศกำหนดไว้ ดังนั้น สำหรับประเทศไทย คณะผู้วิจัยเห็นว่าในกฎหมายหลักอาจกำหนดเป้าประสงค์สุดท้ายไว้แบบเดียวกับประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมของฝรั่งเศสกำหนด แต่ส่วนเป้าหมายในแต่ละปีให้กำหนดไว้ในแผน EPR แห่งชาติ ดังนี้

ประการแรก กำหนดเป้าหมายที่เป็นเป้าประสงค์สุดท้าย (ultimate goal) ที่ควรบรรลุ อันได้แก่ ให้มีอัตราการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ทุกประเภทไม่น้อยกว่า 70% สำหรับทุกประเภทบรรจุภัณฑ์ภายใน 8 ปี ซึ่งตัวเลขดังกล่าวมาจากการพิจารณาข้อมูลฐาน (baseline data) อัตราการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทในปัจจุบันที่มีอยู่ในปัจจุบัน อันได้แก่ ข้อมูลอัตราการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์จากร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2565-2570) ที่จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ระบุข้อมูลปีฐานดังนี้ โดยบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติกมีอัตราการรีไซเคิลอยู่ที่ 28% บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากแก้ว 75% บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากกระดาษ 68% และบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากอะลูมิเนียม 75% ซึ่งข้อมูลนี้สอดคล้องกับข้อมูลอัตราการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลเบื้องต้นของ TIPMSE ที่ระบุว่าอัตราการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากขวดแก้วอยู่ที่ 75.8% กล่องลูกฟูกและกล่องกระดาษอยู่ที่ 67%

กระป๋องอะลูมิเนียมอยู่ที่ 85% กล่องเครื่องดื่ม 4-5% และขวดพลาสติก PET 67% ขวด HDPE 18% (ไม่รวม ขวดน้ำมันเครื่อง/สารเคมี) แต่อย่างไรก็ดี เพื่อไม่ให้ตัวเลขเป้าประสงค์มีความเคร่งครัดจนเกินไป ในกฎหมาย อาจกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงเป้าประสงค์สุดท้ายนี้ได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา กล่าวคือไม่ต้อง ตราเป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและใช้ระยะเวลาในการตราที่ค่อนข้างนาน

ประการที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ EPR แห่งชาติจะต้องกำหนดเป้าหมายการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ในแต่ละปีในแผนการดำเนินงานแห่งชาติความ โดยเป้าหมายที่กำหนดจะต้องสูงกว่าข้อมูลฐาน (baseline data) ของอัตราการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์แต่ละ ประเภทในปัจจุบัน ซึ่งตามแผนจะต้องกำหนดด้วยว่า PRO หรือผู้ผลิตที่จัดทำแผนความรับผิดชอบของตนเอง มีหน้าที่จะต้องดำเนินการในอัตราส่วนเท่าใดด้วย

3.5.3.3 การจัดทำแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต

ตามกฎหมายของทั้งสามประเทศกำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีหน้าที่ในการจัดทำ แผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต โดยผู้ผลิตที่ไม่ได้เป็นสมาชิกหรือไม่ได้ทำสัญญามอบหมายให้องค์กรความ รับผิดชอบของผู้ผลิตดำเนินการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ของตนเองแทนก็ต้องจัดทำแผนความรับผิดชอบส่วน บุคคล (IRP) เสนอให้องค์กรกำกับดูแลพิจารณาอนุมัติ โดยองค์กรที่กำกับดูแลก็จะตรวจสอบความสอดคล้อง ของแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิตกับแผนหรือเป้าหมายในระดับชาติ ซึ่งหากเป็นว่าไม่สอดคล้องกัน องค์กร กำกับดูแลอาจออกคำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแผนของผู้ผลิตดังกล่าวได้ สำหรับข้อเสนอกฎหมายของ ประเทศไทย คณะผู้วิจัยเห็นว่าควรจะต้องกำหนดไว้เช่นเดียวกับในต่างประเทศทั้งหมด

3.5.3.4 ระบบการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผน

ระบบการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนของทั้งสามประเทศอาจแยกออกเป็น 2 กรณี คือ การ รายงานตามกำหนดเวลา และการรายงานตามที่ได้รับการร้องขอจากองค์กรกำกับดูแล ซึ่งในส่วนของการ รายงานตามกำหนดเวลาจะมีความแตกต่างกันในแง่ของการรายงาน เช่น กฎหมายของแอฟริกาใต้จะ กำหนดให้รายงานทั้งรอบ 6 เดือนและครบ 1 ปี ส่วนอีก 2 ประเทศจะเป็นการรายงานปีละ 1 ครั้ง ในประเด็น นี้คณะผู้วิจัยเห็นว่าระยะเวลาในการรายงานอาจกำหนดไว้เป็นรายปี กล่าวคือกำหนดให้ PRO และผู้ผลิตที่ทำ แผนของตนเองต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีให้กรมควบคุมมลพิษ ภายใน 4 สัปดาห์นับจากวัน ครบ 12 เดือนเพื่อนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ แต่หากองค์กรกำกับดูแลเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อให้การ ดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรกำกับดูแลอาจออกคำสั่งให้ PRO และผู้ผลิตที่ทำแผน ของตนเองต้องส่งรายงานผลการดำเนินงานก่อนครบกำหนด 1 ปีเพื่อนำมาตรวจสอบก็ได้

ในส่วน of ข้อมูลที่ต้องรายงาน จะต้องมีเนื้อหาอย่างน้อย ดังนี้

- (1) ปริมาณผลิตภัณฑ์ที่นำออกสู่ตลาด
- (2) ระดับความสำเร็จในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ที่ป้องกันมิให้ตกค้างรั่วไหลของขยะสู่ สิ่งแวดล้อม โดยดูจากปริมาณหรือสัดส่วนขยะบรรจุภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมเข้าสู่ระบบการจัดการเพื่อใช้ประโยชน์ และที่เข้าสู่การกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ

3.5.3.5 การกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผน

การกำกับดูแลให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือผู้ผลิตที่จัดทำแผนความรับผิดชอบส่วนบุคคล เป็นกลไกที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่กฎหมาย EPR ของทั้งสามประเทศได้กำหนดไว้ ซึ่งกฎหมายจะให้อำนาจแก่ องค์กรกำกับดูแลในการเข้าไปจัดการกรณีที่ไม่มีการดำเนินงานตามแผนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร คณะผู้วิจัย เห็นว่ากฎหมายของประเทศไทยควรกำหนดให้มีกลไกการกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผนดังกล่าวนี้ด้วย โดยนำ กลไกตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่นมาใช้ โดยกำหนดให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมมี

อำนาจในการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือผู้ผลิตที่จัดทำแผนความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลว่าเป็นไปตามที่แผนกำหนดไว้หรือไม่ หากตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตไม่ทำตามแผนโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการให้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมเสียก่อน โดยอาจกำหนดระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้ ซึ่งหากครบกำหนดระยะเวลาแล้ว ผู้ผลิตยังไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวจึงให้รัฐมนตรีตามอาจสั่งลงโทษได้ โดยโทษอาจจะเป็นการสั่งปรับทางปกครองหรือสั่งให้ระงับการผลิตบรรจุภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์บางส่วนหรือทั้งหมดเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

นอกจากนี้ ควรกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจส่งพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบสถานประกอบการของผู้ผลิตเอง หรือสถานที่รีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์เพื่อทำการตรวจสอบสถานที่จริงอีกด้วย

3.5.4 หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการปฏิบัติการ

3.5.4.1 หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบ EPR

(1) หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภท

การเก็บขยะแบบแยกประเภทเป็นหัวใจสำคัญของระบบ EPR ซึ่งในประเทศไทย แม้จะมีกฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการเก็บขยะจากชุมชนต้องเก็บขยะแบบแยกประเภทแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มากนักที่ดำเนินการดังกล่าว ดังนั้น ในกฎหมายของไทย คณะผู้วิจัยจึงเสนอให้นำมาตรการของญี่ปุ่นมาใช้โดยการกำหนดไว้ในกฎหมาย EPR ของไทยเกี่ยวกับหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ประการแรก กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง (องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) ในการเก็บขยะมูลฝอยชุมชนจะต้องจัดทำแผนและระบบการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทโดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วออกจากขยะชุมชนทั่วไป ส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กในเขตจังหวัดที่ยังไม่สามารถจัดเก็บขยะชุมชนแบบแยกประเภทเองได้

ประการที่สอง กำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตหรือผู้ผลิตที่จัดทำแผนความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลจะต้องทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนค่าตอบแทนหรือทรัพยากรอื่น ๆ เช่น สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์คัดแยกขยะของท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำหน้าที่เก็บขยะบรรจุภัณฑ์ โดยในการนี้ องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตหรือผู้ผลิตที่จัดทำแผนความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลอาจตกลงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์โดยตรงจากผู้บริโภคสุดท้ายก็ได้

(2) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับภาคส่วนจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่เป็นทางการ

ในประเทศไทย ภาคส่วนการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่เป็นทางการ เช่น คนรับซื้อของเก่า หรือชาเล้งรับซื้อของเก่า รวมถึงร้านรับซื้อของเก่า เป็นกลไกที่สำคัญในการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์จากครัวเรือนมาอย่างยาวนาน ดังนั้น กฎหมาย EPR ของไทยจึงควรกำหนดให้ภาคส่วนดังกล่าวเข้ามามีส่วนร่วมในระบบ EPR ของไทยโดยในกฎหมายควรจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ประการแรก กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับขึ้นทะเบียนคนรับซื้อของเก่าหรือชาเล้งรับซื้อของเก่า รวมถึงร้านรับซื้อของเก่า โดยกรมควบคุมมลพิษอาจกำหนดหลักเกณฑ์กลางหรือมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนโดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดเก็บและรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ที่ไม่สร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ชุมชน และ

กำหนดให้มีหน้าที่ในการได้รายงานปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมได้ด้วย โดยผู้ขึ้นทะเบียนจะมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์จากองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือผู้ผลิตเอง

ประการที่สอง กำหนดให้ผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตทำความตกลงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนการจัดการขยะที่ไม่เป็นทางการในการรับซื้อขยะบรรจุภัณฑ์หรือให้การสนับสนุนทรัพยากรอื่น โดยร้านรับซื้อของเก่าจะต้องประกาศอัตราการรับซื้อที่ชัดเจนหน้าร้านและช่องทางอื่น ๆ (เช่น เว็บไซต์ Facebook Line)

(3) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่

ในสังคมไทย สถานที่ที่ประชาชนนิยมไปใช้บริการจำนวนมากในเขตเมืองใหญ่ที่การใช้บรรจุภัณฑ์ในปริมาณมากคือห้างสรรพสินค้า หรือร้านสะดวกซื้อ ดังนั้น ในกฎหมายของไทยควรกำหนดให้อำนาจแก่คณะกรรมการ EPR ประกาศกำหนดสถานประกอบการที่ต้องจัดให้มีบริการรับคืนขยะบรรจุภัณฑ์โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากประชาชนได้ หรือให้กรมควบคุมมลพิษ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่ เช่น ห้างสรรพสินค้า ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีพื้นที่จัดจำหน่ายมากกว่า 2,000 ตารางเมตร หรือร้านสะดวกซื้อที่มีพื้นที่จำหน่ายมากกว่า 200 ตารางเมตรและมีพื้นที่จอดรถอาจถูกกำหนดให้เป็นจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์จากประชาชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โดยองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือผู้ผลิตอาจร่วมกับผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่ดังกล่าวเสนอสิ่งจูงใจแก่ประชาชน อาทิ แต้มสะสมแลกคูปองส่วนลดหรือของรางวัล หรือใช้ระบบมัดจำ-คืนเงิน (Deposit and Refund System) กับบรรจุภัณฑ์บางประเภทได้

3.5.4.2 กลไกจูงใจ

ในระบบ EPR ของฝรั่งเศสมีกลไกจูงใจเพื่อให้ผู้ผลิตปรับเปลี่ยนการใช้วัสดุที่จัดทำบรรจุภัณฑ์ของตนเองให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นตามหลักการ Eco-modulation fee ที่น่าสนใจซึ่งคณะผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำมาใช้กับประเทศไทยได้ คือการกำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตสามารถปรับอัตราค่าธรรมเนียมของผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกขององค์กรได้ตามระดับความยากง่ายในการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ของวัสดุบรรจุภัณฑ์โดยให้พิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวัฏจักรชีวิตของบรรจุภัณฑ์ ซึ่งหากผู้ผลิตสามารถปรับไปใช้วัสดุที่ง่ายต่อการรีไซเคิลได้มาก องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตอาจปรับลดค่าธรรมเนียม EPR ในปีต่อไปลงได้ แต่หากผู้ผลิตไม่ปรับใช้วัสดุที่ง่ายต่อการรีไซเคิลหรือใช้วัสดุที่ทำให้การรีไซเคิลทำได้ยากขึ้น องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตอาจปรับค่าธรรมเนียม EPR ของผู้ผลิตนั้นเพิ่มขึ้นจากที่ได้ตกลงกันไว้แล้วก็ได้

นอกจากนี้ ในระบบ EPR ของฝรั่งเศสยังกำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้ผลิตร่วมกันจัดตั้งกองทุนที่ส่งเสริมให้เกิดการออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น และกองทุนที่สนับสนุนผู้ที่ทำหน้าที่บำบัดขยะบรรจุภัณฑ์ให้สามารถทำงานได้สะดวกขึ้น แต่อย่างไรก็ดี ในระยะเริ่มต้นของระบบ EPR ผู้ผลิตและ PRO อาจจะมีภาระทางการเงินอย่างมากในการดำเนินการตามกฎหมาย จึงยังอาจไม่สามารถดำเนินการตามกลไกดังกล่าวนี้ได้ แต่อย่างไรก็ดี กลไกนี้เป็นกลไกที่น่าสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดขึ้น ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรให้ภาครัฐกำหนดมาตรการส่งเสริมให้กับผู้ผลิตที่ทำ eco-design ทั้งมาตรการการเงินการคลัง การสร้างโอกาสทางธุรกิจ (เช่น จับคู่ธุรกิจ) และองค์กรธุรกิจที่เป็นผู้บริโภครู้ใช้ผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว

3.5.4.3 บทลงโทษ

แม้โดยทั่วไปจะเห็นว่าระบบ EPR เป็นเรื่องใหม่ การทำให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือควรจะสร้างแรงจูงใจในทางบวกมากกว่าการกำหนดบทลงโทษ แต่อย่างไรก็ดี คณะผู้วิจัยก็ยังเห็นว่าควรกำหนดบทลงโทษที่ยังคงจำเป็นต่อการบังคับใช้กฎหมาย และจากการศึกษากฎหมายของต่างประเทศจะพบว่าทั้งสาม

ประเทศมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับการไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งการกำหนดโทษทางปกครองและโทษทางอาญา ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย แต่คณะผู้วิจัยเห็นว่าการกำหนดโทษทางอาญา เช่น โทษจำคุกอาจจะเป็นการกำหนดโทษที่ไม่ได้สัดส่วนกับความผิดต่อกฎหมายที่ส่งผลเสียต่อระบบ EPR มากกว่า ดังนั้น บทลงโทษที่ควรกำหนดสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายควรมีดังต่อไปนี้

(1) กรณีผู้ผลิตหรือ PRO ที่ไม่ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด เช่น การขึ้นทะเบียนผู้ผลิต การไม่รายงานข้อมูลที่กำหนดหรือจงใจรายงานข้อมูลอันเป็นเท็จ

(2) กรณีที่ผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตไม่ปฏิบัติตามแผนความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ผลิตหรือคำสั่งของรัฐมนตรีโดยไม่มีเหตุอันสมควร อาจถูกสั่งปรับทางปกครองโดยกำหนดค่าปรับสูงสุดไม่เกิน 2,000,000 บาท และอาจกำหนดให้มีโทษปรับรายวันจนกว่าผู้ผลิตหรือ PRO จะปฏิบัติตามกฎหมายก็ได้

(3) กรณีประชาชนหรือผู้ประกอบการอื่นที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ออกจากขยะประเภทอื่น ๆ

3.5.5 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้ใช้บรรจุภัณฑ์คนสุดท้าย

3.5.5.1 การกำหนดภาระหน้าที่ให้แก่ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์สุดท้าย

แม้ระบบ EPR จะเกิดขึ้นเพื่อให้ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ที่นำออกจำหน่ายให้มากขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่าระบบ EPR จะปล่อยให้ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์แต่ฝ่ายเดียว ระบบ EPR จะประสบความสำเร็จไปไม่ได้หากปราศจากความร่วมมือของภาคส่วนอื่น ๆ ของสังคมในการช่วยการสนับสนุน ซึ่งคณะผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้ดังนี้

(1) หน้าที่ในการคัดแยกขยะโดยเฉพาะ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ระบบ EPR บรรลุวัตถุประสงค์ประสบความสำเร็จคือการคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ออกจากขยะประเภทอื่น ๆ ไม่ให้ปะปนกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแยกขยะบรรจุภัณฑ์ออกจากขยะอินทรีย์ เพื่อให้การรีไซเคิลสามารถทำได้โดยง่าย ซึ่งหากพิจารณาจากกฎหมายของต่างประเทศหากไม่กำหนดเป็นหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการเก็บขยะชุมชนให้แยกเก็บขยะบรรจุภัณฑ์ออกจากขยะประเภทอื่นก็จะกำหนดหน้าที่ให้ประชาชนคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ออกจากขยะทั่วไป

สำหรับประเทศไทยที่ยังไม่มีระบบการคัดแยกขยะที่ชัดเจน แม้จะกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการเก็บขยะแบบประเภทแล้วก็ตามก็อาจยังไม่เพียงพอให้เกิดการแยกขยะได้ ดังนั้น ตามกฎหมายควรกำหนดให้เป็นหน้าที่แก่ประชาชนทั่วไปหรือหน่วยธุรกิจที่เป็นผู้ใช้บรรจุภัณฑ์คนสุดท้ายทำการคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ออกจากขยะทั่วไปก่อนทิ้งหรือส่งมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ ซึ่งควรมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่คัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ก่อนทิ้งด้วย โดยในการนี้อาจกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกระทรวงกำหนดประเภทของบรรจุภัณฑ์ วิธีการจัดการกับบรรจุภัณฑ์ก่อนการทิ้งหรือกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ก็ได้

(2) หน้าที่ในการลดการใช้บรรจุภัณฑ์

ระบบกฎหมาย EPR ของญี่ปุ่นและของแอฟริกาใต้มีกลไกที่น่าสนใจในการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ โดยการให้องค์กรกำกับดูแลออกประกาศประเภทธุรกิจที่ต้องลดการใช้บรรจุภัณฑ์โดยมีเป้าหมายที่กำหนด โดยผู้ประกอบการดังกล่าวมีภาระหน้าที่ที่จะต้องลดการใช้บรรจุภัณฑ์ตามที่ถูกกำหนดไว้ด้วย ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเสนอให้มีกลไกในการกำหนดให้ผู้ประกอบการอื่น ๆ ที่เป็นผู้ใช้บรรจุภัณฑ์มีหน้าที่ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุที่ยากต่อการย่อยสลายหรือยากต่อการนำกลับมาใช้ซ้ำหรือใช้ใหม่ โดยให้เพิ่มสัดส่วน

การใช้บรรจุภัณฑ์ที่นำมาใช้ซ้ำได้หรือย่อยสลายได้ง่ายหรือใช้ประโยชน์อื่นได้ตามหลักเกณฑ์สิ่งแวดล้อมตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดก็ได้

3.5.5.2 การสื่อสาร การให้ข้อมูล และการให้ความรู้

ระบบ EPR เป็นระบบที่ต้องอาศัยความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในสังคม ดังนั้น การสื่อสาร การให้ข้อมูลและการให้ความรู้แก่ประชาชนโดยทั่วไปจึงมีความจำเป็นอย่างมาก โดยคณะผู้วิจัยเสนอให้กำหนดภาระหน้าที่ในการสื่อสารให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

ประการแรก กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ผู้จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และกรมควบคุมมลพิษที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลระบบ EPR มีหน้าที่ให้ความรู้ สร้างความตระหนักปัญหาขยะและให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบ EPR และระบบการเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับผู้บริโภคและประชาชนทั่วไปเพื่อให้เกิดความร่วมมือกับระบบ

ประการที่สอง กำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโรงเรียนของตนเองจะต้องสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับวัฏจักรชีวิตของบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ (Life-cycle thinking) ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ

ประการที่สาม กำหนดให้ผู้ผลิตสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์จะต้องใช้ฉลากที่ระบุสัญลักษณ์ความสามารถในการรีไซเคิลหรือใช้ซ้ำบรรจุภัณฑ์หรือการสื่อสารตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ EPR แห่งชาติกำหนด

บทที่ 4

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย

4.1 การเก็บข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ โดยจัดทำประเด็นสัมภาษณ์และเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ที่เป็นผลการศึกษาทบทวนกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ 4 ประเทศและข้อเสนอสำหรับประเทศไทย โดยได้ทำการสัมภาษณ์กับผู้แทนภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนตลอดห่วงโซ่อุปทานของบรรจุภัณฑ์หลายประเภทวัสดุและนักวิชาการสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสิ้น 21 รายโดยดำเนินการสัมภาษณ์ในช่วงเดือนสิงหาคม-กันยายน 2565 ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ทั้งแบบออนไลน์หรือแบบออนไซต์ ไปพบที่หน่วยงาน/บริษัท รายละเอียดการสัมภาษณ์สรุปได้ดังตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 รายชื่อองค์กร/หน่วยงานผู้ให้สัมภาษณ์และให้ความคิดเห็น

องค์กร/หน่วยงาน	วันสัมภาษณ์
1. กรมควบคุมมลพิษ	17 สิงหาคม 2565
2. สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร	15 กันยายน 2565
3. สำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครนนทบุรี	23 กันยายน 2565
4. สำนักงานสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)	29 สิงหาคม 2565
5. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)	28 ตุลาคม 2565
5. มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	29 กรกฎาคม 2565
6. มูลนิธิบูรณะนิเวศ	6 สิงหาคม 2565
7. สมาคมการจัดการของเสีย (ประเทศไทย)	7 สิงหาคม 2565
8. นักวิชาการสิ่งแวดล้อม	9 สิงหาคม 2565
9. กรีนพีซ ประเทศไทย	18 สิงหาคม 2565
10. สมาคมแพรรซีโรไทยแลนด์	19 สิงหาคม 2565
11. บริษัทผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์	8 สิงหาคม 2565
12. บริษัทผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์	1 กันยายน 2565
13. บริษัทผู้ผลิตสินค้า (ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์)	10 สิงหาคม 2565
14. บริษัทผู้ผลิตสินค้า (ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์)	11 สิงหาคม 2565
15. บริษัทผู้ผลิตสินค้า (ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์)	16 สิงหาคม 2565
16. บริษัทผู้ผลิตสินค้า (ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์)	31 สิงหาคม 2565
17. บริษัทผู้จัดจำหน่าย (ค้าปลีก)	25 สิงหาคม 2565
18. สมาคมชาเลนจ์และร้านรับซื้อของเก่า	24 สิงหาคม 2565

องค์กร/หน่วยงาน	วันสัมภาษณ์
19. บริษัทผู้เก็บรวบรวมวัสดุและรีไซเคิล	9 สิงหาคม 2565
20. สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม	22 สิงหาคม 2565
21. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	22 สิงหาคม 2565
22. PPP Plastics	23 กันยายน 2565

หมายเหตุ: เรียงตามกลุ่มองค์กร

4.2 ผลการสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์และประชุมรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งผู้แทนภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและนักวิชาการภายใต้โครงการนี้และโครงการที่ผ่านมา สามารถสรุปประเด็นการออกแบบระบบ EPR สำหรับประเทศไทย ดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ รายละเอียดสรุปสัมภาษณ์อยู่ในภาคผนวก

4.2.1 ประเด็นที่ทุกภาคส่วนหรือส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกัน

1. ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR โดยควรครอบคลุมทุกประเภทวัสดุ และครอบคลุมบรรจุภัณฑ์ทุกลักษณะ (บรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิ ทูติยภูมิ ตติยภูมิ และบริการ)
2. รูปแบบ EPR ที่เหมาะสมคือรูปแบบที่ให้ภาคเอกชนบริหารจัดการเองผ่านการจัดตั้งองค์กรตัวแทนผู้ผลิต (PRO) แต่ยังคงเปิดช่องให้มีผู้ผลิตที่มีศักยภาพสามารถดำเนินการพัฒนาระบบเก็บรวบรวมไปรีไซเคิลได้เองภายใต้หลักเกณฑ์ เป้าหมายที่รัฐกำหนด
3. ให้มีระบบ EPR ที่หนุนเสริมการทำงานร่วมกับชาเลนจ์และร้านรับซื้อของเก่าโดยให้มีขั้นตอนเปรียบกับ อปท. และให้มีการรายงานข้อมูลปริมาณที่เก็บรวบรวมได้เข้าสู่ระบบผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม
4. กฎหมายควรกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้ช่วยเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แยกออกจากขยะประเภทอื่น
5. กฎหมายควรกำหนดหน้าที่ของผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่และร้านสะดวกซื้อที่มีพื้นที่จอดรถ (stand-alone) ให้ช่วยตั้งจุดรับคืน (Drop-off point) ขยะบรรจุภัณฑ์
6. กฎหมายควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ให้บริการขนส่ง (Delivery platform) ที่ควรช่วยรับคืนขยะบรรจุภัณฑ์บางประเภทและวัสดุกันกระแทกเพื่อนำไปใช้ซ้ำหรือรีไซเคิล
7. การกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลให้สูงกว่าอัตราการเก็บรวบรวมในปัจจุบัน และขึ้นอยู่กับประเภทบรรจุภัณฑ์
8. กฎหมายควรกำหนดเป้าหมายสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติก
9. ควรมีมาตรการจูงใจให้เกิดการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ขั้นต่ำ คือ ให้สามารถรีไซเคิลได้) ผ่านการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่างและมาตรการส่งเสริมอื่น ๆ
10. กฎหมายควรให้ระยะเวลาในการเตรียมตัวและปรับตัว (grace period) ไม่น้อยกว่า 1 ปี
11. กฎหมายควรเปิดช่องให้มีการใช้กลไกมัดจำคืนเงิน (Deposit-refund system) สำหรับบรรจุภัณฑ์บางประเภทได้ในอนาคต

12. กฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมตามที่กำหนด

4.2.2 ประเด็นที่ยังมีความเห็นที่แตกต่าง

1. รวมบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีที่ใช้ในครัวเรือนหรือในทางเกษตร
2. ข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายเล็ก รวมถึงหลักเกณฑ์ที่ใช้กำหนดข้อยกเว้น
3. กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging) ควรเป็นความรับผิดชอบของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์หรือผู้จัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์
4. การที่รัฐต้องสนับสนุนเงินประเดิมหรือทุนตั้งต้นให้กับ PRO ในช่วงแรก
5. มาตรการห้ามวางจำหน่ายหากผู้ผลิตยังมีได้ขึ้นทะเบียนในระบบ EPR

ตารางที่ 4-2 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุกฎหมายสำหรับประเทศไทย

หน่วยงาน/ ประเด็น	กรม ควบคุม มลพิษ	สวช.	สำนัก สิ่งแวดล้อม ททท.	ททท. ททท.	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 1	Green peace Thailand	SWAT	EARTH	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 2	Trash hero	กลุ่มผู้ผลิต บรรจุกฎหมาย (2 ราย)	กลุ่มผู้ผลิต สินค้าที่ใช้ บรรจุกฎหมาย (4 ราย)	ผู้จัด จำหน่าย	ผู้เก็บ รวบรวม ขยะ	ผู้รีไซเคิล	กลุ่มองค์กร กลาง (2 ราย)
1. นิยามของ บรรจุกฎหมาย ควรรวม พลาสติก แบบใช้ครั้ง เดียว(SUP) ด้วยหรือไม่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	อาจยังไม่ รวม SUP ระยะเริ่มต้น	เห็นด้วย	เห็นด้วย แต่ประเภท บรรจุกฎหมาย อาจไม่ จำเป็นต้อง ระบุใน พ.ร.บ.	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่ควรรวม SUP แต่ ควรรแยก เป็นส่วน ตามการเก็บ รวบรวม ของ informal sector	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย	-องค์กร ส่วนใหญ่ เห็นด้วย -บางองค์กร เห็นว่า SUP ควรเป็น ความ รับผิดชอบ ของร้านค้า ปลีก	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย
2. นิยาม ผู้ผลิต ควรรวม ผู้ผลิต วัสดุ" และให้ มีส่วนร่วมใน การจ่าย EPR Fee ด้วย หรือไม่ โดยเฉพาะ กรณี service packaging	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	กรณี service packaging ควรเป็น ความ รับผิดชอบ ร่วมกัน ระหว่างผู้ ให้บริการ และ ผู้บริโภค	เห็นด้วย	เห็นด้วย	กรณี Service packaging ที่ไม่มีแบ รนด์ ควร เป็นความ รับผิดชอบ ของผู้ค้า ปลีก	เห็น ด้วย โดย สัดส่วน ความ รับผิดชอบ ให้ผู้ผลิต บรรจุกฎหมาย เป็นหลัก แล้วลดหลั่น ลงมาและ ผู้บริโภค	เห็นด้วย ควรมีความ รับผิดชอบ ร่วมกันทั้ง สองฝ่าย โดยสัดส่วน EPR Fee ต่างกัน	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย ควรมีความ รับผิดชอบ ร่วมกัน ตั้งแต่ต้นน้ำ (ผู้ผลิต) จนถึงปลาย น้ำ (ผู้ใช้ บรรจุกฎหมาย)	ควรให้ ผู้ผลิตบรรจ กฏหมาย รับผิดชอบ เป็นหลัก รองลงมา เป็นผู้ผลิต วัสดุ และผู้ จัดจำหน่าย มีส่วนร่วม รับผิดชอบ	เห็นด้วย และบาง องค์กรเห็น ว่าควรรวมผู้ รีไซเคิลด้วย	กรณี service packaging ผู้ผลิตและ ผู้ค้าปลีก ควรมีความ รับผิดชอบ ร่วมกัน	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย
3. ควรมี ข้อยกเว้นใน การมีส่วน	ไม่ควร ยกเว้น ควร บังคับใช้	ไม่ควร ยกเว้น แต่ รัฐควรมีเงิน	ไม่ควร ยกเว้น เสน อกำหนด	ไม่ควร ยกเว้น เสนอความ	เห็นด้วย โดยใช้	ไม่ควร ยกเว้น	เห็นด้วย โดยใช้	เห็นด้วย	เห็นด้วย ควรรยกเว้น ให้ใน	ไม่ควร ยกเว้น เสนอให้	ไม่ควร ยกเว้น	เห็นด้วย โดยอิงตาม เกณฑ์	ไม่ควร ยกเว้น	ไม่ควร ยกเว้น	ไม่ควร ยกเว้น	-บางองค์กร เห็นว่าไม่ ควรรยกเว้น

หน่วยงาน/ ประเด็น	กรม ควบคุม มลพิษ	สอวช.	สำนัก สิ่งแวดล้อม กทม.	ทน.นนทบุรี	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 1	Green peace Thailand	SWAT	EARTH	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 2	Trash hero	กลุ่มผู้ผลิต บรรจุภัณฑ์ (2 ราย)	กลุ่มผู้ผลิต สินค้าที่ใช้ บรรจุภัณฑ์ (4 ราย)	ผู้จัด จำหน่าย	ผู้เก็บ รวบรวม ขยะ	ผู้รีไซเคิล	กลุ่มองค์กร กลาง (2 ราย)
ร่วมให้กับ ผู้ผลิตและผู้ นำเข้าราย ย่อยหรือไม่	ทั้งหมดโดย อิงกับรายได้ รายย่อย จ่าย EPR fee เป็น อัตราคงที่	อุดหนุนให้ รายย่อย -จำเป็นต้อง กำหนดภาษี สำหรับ วัตถุดิบ บริสุทธิ์	ระดับการมี ส่วนร่วม	รับผิดชอบ แบบ ขั้นบันได ขึ้นกับ ปริมาณการ ใช้	เกณฑ์ รายได้		เกณฑ์ รายได้		ช่วงแรกของ กฎหมาย โดยอิงตาม ปริมาณ บรรจุภัณฑ์ ที่ใช้	ภาครัฐ สนับสนุน การ ดำเนินงาน ของราย ย่อย		รายได้ และ มีสมาคม ดูแล				-บางองค์กร เห็นด้วย แต่ไม่ควรว ยกเว้นกรณี ผู้นำเข้า
4.จำเป็นต้อง มีมาตรการ สนับสนุนการ พัฒนาระบบ ในบางส่วน หรือไม่ เช่น seed fund ให้ PRO	ไม่ควรให้ seed fund แต่ภาครัฐ สามารถ สนับสนุน ด้านอื่น ๆ ได้	ไม่ควรให้ seed fund	ไม่ควรให้ seed fund -เสนอ มาตรการ ลดภาษี เงินทูลุยม ดอกเบี่ยต่ำ	เห็นด้วย และรัฐควร เข้ามาช่วย ปรับ ระเบียบให้ เอื้อกับ PRO	ไม่ควรให้ seed fund ควร เน้นการ กำหนด หน้าที่ อปท. ให้ ช่วยเก็บ รวบรวม	ไม่แน่ใจ ภาครัฐควร สนับสนุนใน ระยะเริ่มต้น	-ไม่ควรให้ seed fund - กฎหมาย ควรเปิดช่อง ให้ อปท. มี อำนาจ หน้าที่อย่าง ชัดเจน	เห็นด้วย ปี ละไม่เกิน 50 ล้าน บาท หรือ ตามขนาด ของโรงงาน	เห็นด้วย ควรมี seed fund ในช่วง เริ่มต้น	ไม่ควรให้ seed fund แต่ ภาครัฐควร สนับสนุน ค่าใช้จ่าย บางส่วนให้ ดำเนินงาน ต่อ	ไม่ควรให้ seed fund ห หรือให้ใน ช่วงแรก เท่านั้น	เห็นด้วยว่า ควรมี seed fund ให้ PRO แต่ บางองค์กร เห็นว่า จำเป็น ในช่วง เริ่มต้น เท่านั้น	เห็นด้วย	เสนอให้ ภาครัฐเร่ง ออก กฎหมาย และ ประชาสัมพันธ์	ไม่ควรให้ seed fund	ไม่ควรให้ seed fund แต่กรณีจะ ขยายไปถึง บรรจุภัณฑ์ ที่ไม่มีแบ รนต์ เห็นว่า จำเป็นต้อง สนับสนุน
5. อปท. ควร ได้รับการ สนับสนุน อย่างไร ควร เป็นเงิน ค่าตอบแทน หรือเงิน อุดหนุน หรือไม่	-ไม่ควรให้ อปจ. มา เกี่ยว -ควร กำหนด เป้าหมายให้ PRO เท่านั้น แล้ว เปิดช่องให้	-มท.ต้องให้ ความ ร่วมมือใน การกำหนด KPI ด้าน ขยะเพื่อให้ อปท. -ควร กำหนดให้	-เสนอให้มี กฎหมายมา รองรับการ แยก ประเภท ของ อปท. เงินที่ได้จาก ขยะรีไซเคิล นำมาเป็น	ต้องการ 1) ควรมี sorting hub ใน พื้นที่ 2) เงินที่ได้จาก การคัดแยก ขยะนำมา เป็น	-เพิ่ม งบประมาณ ไปใน ระบบ -เพิ่มการ ทำงานกับ อปท. ทา ผู้รับผิดชอบ	เห็นด้วยใน ข้อเสนอทั้ง 3 ข้อ	-เห็นด้วย โดย พิจารณา จากต้นทุน ที่แท้จริง -ควรให้ เอกชนมา ช่วยด้วย	ภาครัฐ สนับสนุน เงินลงทุน ในช่วงต้น	อปท. ควร ได้รับเงิน ค่าตอบแทน โดยคิด จากต้นทุน หลักในการ เก็บ รวบรวม ร้อยละ 80	เสนอให้ กำหนด หน้าที่ความ รับผิดชอบ ในประเด็น การจัดการ ขยะบรรจุ ภัณฑ์ให้	-บางองค์กร เห็นว่าควร มีเงิน อุดหนุน จาก PRO เข้า อปท. -บางองค์กร เห็นว่าไม่ จำเป็น	เห็นด้วย โดยต้องมี มาตรการ ป้องกันการ ทุจริต และให้ PRO กำหนด	เห็นด้วยใน หลักการ	เสนอให้ ดำเนินการ ในเชิงของ นโยบาย และมี KPI	เสนอให้ ภาครัฐมี การ สนับสนุน ระบบการ คัดแยกขยะ ที่ต้นทาง	-เห็นด้วย -เสนอให้ จัดการขยะ ในพื้นที่ และกำหนด ศูนย์คัดแยก ขยะใน กฎหมาย

หน่วยงาน/ ประเด็น	กรม ควบคุม มลพิษ	สอวช.	สำนัก สิ่งแวดล้อม กทม.	ทน.นนทบุรี	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 1	Green peace Thailand	SWAT	EARTH	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 2	Trash hero	กลุ่มผู้ผลิต บรรจุภัณฑ์ (2 ราย)	กลุ่มผู้ผลิต สินค้าที่ใช้ บรรจุภัณฑ์ (4 ราย)	ผู้จัด จำหน่าย	ผู้เก็บ รวบรวม ขยะ	ผู้รีไซเคิล	กลุ่มองค์กร กลาง (2 ราย)
	PRO สามารถ ดำเนินการ ได้ หลากหลาย	อปท.ราย งานคู่กับ PRO เข้า คณะกรรมการ EPR	สวัสดิการ ผู้ปฏิบัติงาน	สวัสดิการ คนงาน -คนเก็บขยะ ไม่เพียงพอ	ขยะแต่ละ ช่วง		เพื่อลด ภาระ อปท.			ชัดเจนและ ครบถ้วน		เงื่อนไข เพิ่มเติมได้				
6. ผู้จัด จำหน่ายราย ใหญ่ควร จัดหาพื้นที่ตั้ง สำหรับจัดรับ คืนบรรจุ ภัณฑ์หรือไม่ และควร เสนอสิ่งจูงใจ ผู้บริโภค อย่างไร	-เห็นด้วย ควร ครอบคลุม บรรจุภัณฑ์ และสิ่งที ขาย -ควรมี มาตรการจูง ใจและ ทางเลือก ให้กับ ผู้บริโภค	-เห็นด้วย -ควรมี มาตรการจูง ใจและ สนับสนุน ผู้ค้าปลีก เป็นการ ชั่วคราวได้ -กฎหมาย ควรให้ ระยะเวลา ในการให้ง สนับสนุน	เห็นด้วย อาจเพิ่ม ร้านค้าปลีก ทั่วไปที่มี ศักยภาพ หรือพึง พอใจ โดย ใช้มาตรการ ทางภาษีมา สนับสนุน	เห็นด้วย โดยเฉพาะ ร้านสะดวก ซื้อขนาดใหญ่หรือมี หลายสาขา	รัฐควร สนับสนุน โรงงานรี ไซเคิลที่ รองรับ บรรจุภัณฑ์ แบบ low recycle	เห็นด้วย เสนอให้ รวมร้าน สะดวกซื้อที่ เป็น chain ด้วย	-เห็นด้วย โดยรายย่อย อาจลด ขนาดลงมา ตามสัดส่วน พื้นที่ เพิ่ม ความถี่ของ การเก็บคืน -เสนอการ สะสมแต้ม	เห็นด้วย	เห็นด้วย ควรรวมถึง ร้านสะดวก ซื้อที่มีสาขา โดยตรง เพราะ มาตรการจูง ใจอาจจะ ได้ผลใน ระยะสั้น (marketing tool)	ควรกำหนด เป็นหน้าที่ ของผู้บริโภค โดยตรง เพราะ มาตรการจูง ใจอาจจะ ได้ผลใน ระยะสั้น (marketing tool)	เห็นด้วย โดยกำหนด พื้นที่ตาม ขนาดธุรกิจ และให้ อปท.เข้ามา เก็บขน	-องค์กร ส่วนใหญ่ เห็นด้วย -บางองค์กร เห็นว่าไม่ ควรกำหนด รายละเอียด ในกฎหมาย หลัก -ผู้ค้าปลีก และเจ้าของ แบรนด์ร่วม ทำแคมเปญ	-เห็นด้วย เสนอใช้กับ ผู้จัด จำหน่ายที่มี เนื้อที่ มากกว่า 200 ตร.ม. -อาจไม่ต้อง ระบุ มาตรการจูง ใจ	เห็นด้วย และเสนอให้ ผู้ค้ามีจุดรับ ขยะบรรจุ ภัณฑ์ที่รี ไซเคิลไม่ได้ ส่งเข้า ส่วนกลาง เพื่ออัดก้อน	เห็นด้วย โดยการรับ บรรจุภัณฑ์ จากผู้ค้า ปลีกไปยัง waste collectors โดยตรง	เห็นด้วย
7. ควรมี ข้อกำหนด กับกลุ่ม informal sector หรือไม่ อย่างไร	เห็นด้วย ควรให้ขึ้น ทะเบียน และให้ PRO ช่วย พัฒนา	เห็นด้วย และต้องมี ระบบการ ตรวจสอบ ย้อนกลับ PRO ควร ช่วย สนับสนุน	เห็นด้วย ควรให้ขึ้น ทะเบียนกับ อปท. แล้ว กฎหมาย มอบอำนาจ ให้ท้องถิ่น และส่งเสริม ร้านเหล่านี้	เห็นด้วย ควรให้เข้า ระบบ กังวล กรณีที่มา เล็งเป็นคน ต่างดาว	หาก ต้องการ ปริมาณมาก ก็ต้อง ทำงาน ร่วมกับ informal sector	เห็นด้วย ควรให้เข้า ในระบบ EPR	-เห็นด้วย ควรให้เข้า ระบบ อปท. ช่วยขึ้น ทะเบียน -ควรมี การเก็บ รวบรวม ผ่าน อปท.	เห็นด้วย กฎหมาย ควร กำหนดให้ อปท. มี หน้าที่ดูแล กลุ่ม informal sector	เห็น ด้วย ควรมี ให้มี โครงสร้าง ค่าใช้จ่ายที่ ชัดเจน แบ่ง รายได้เป็น ส่วน ๆ	เห็นด้วย ควร ยกระดับ กลุ่ม infor mal sector ให้มี มาตรฐาน และเพิ่ม สวัสดิการ	เห็นด้วย	เห็น ด้วย เสนอ ให้มีการ กำหนด ขอบเขต และส่งเสริม บทบาทให้ ชัดเจน	เสนอให้ แยกกลุ่ม ต่างหาก ภายใต้ กฎหมายนี้	เห็นด้วย ควรมีระบบ informal sector และ ดำเนินการ ตามรูปแบบ เดิม ต่อไป	-เห็นด้วย เสนอยกเว้น ค่าธรรมเนียม 10 ปี	

หน่วยงาน/ ประเด็น	กรม ควบคุม มลพิษ	สอวช.	สำนัก สิ่งแวดล้อม กทม.	ทน.นนทบุรี	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 1	Green peace Thailand	SWAT	EARTH	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 2	Trash hero	กลุ่มผู้ผลิต บรรจุภัณฑ์ (2 ราย)	กลุ่มผู้ผลิต สินค้าที่ใช้ บรรจุภัณฑ์ (4 ราย)	ผู้จัด จำหน่าย	ผู้เก็บ รวบรวม ขยะ	ผู้รีไซเคิล	กลุ่มองค์กร กลาง (2 ราย)
8. ควร กำหนด เป้าหมายการ เก็บรวบรวม มารีไซเคิล อย่างไร หาก กำหนดควร อยู่ใน กฎหมาย หลักหรือ ลำดับรอง	เสนอให้นำ เป้าหมาย บรรจุภัณฑ์ แต่ละ ประเภทมา ปรับใช้ใน ร่าง กฎหมายให้ ท้าทายขึ้น	-เป้าหมาย ควรเพิ่มจาก ฐานหรือ เป้าหมายที่ ผู้เขียน กฎหมาย ต้องการ -ควรมี นโยบายเก็บ fee หรือ tax วัตถุประสงค์ บริสุทธิ	ควรศึกษา ร่วมกับผู้มี ส่วนได้ส่วน เสียทุกภาค ส่วนถึง ความเป็นไป ได้ในแต่ละ ประเภท	ควรกำหนด เป้าหมาย แบบ ขั้นบันได อิง จาก baseline ของ ผลิตภัณฑ์	ไม่ควรระบุ เป็นตัวเลข แต่ควรรระบุ ให้มีการ ทบทวนค่า เป้าหมาย ทุก 5 ปี โดยอิงกับ baseline	ควรดูตาม baseline ปัจจุบัน	-พ.ร.บ. ควร กำหนด เป้าหมายให้ ชัดเจน โดย กำหนด เป้าหมายไม่ น้อยกว่า ร้อยละ 10 ของบรรทัด ฐานการเก็บ กลับเดิม	ควรกำหนด เป็นเฟส 2- 5 ปี ในช่วง แรกเริ่มต้น จากร้อยละ 5 และ เพิ่มขึ้นไปที่ ร้อยละ 10- 50	ควรกำหนด เป้าหมาย สูงขึ้นจาก baseline ของแต่ละ ประเภท บรรจุภัณฑ์	เป้าหมาย น่าจะ เป็นไปตาม ประเภท วัสดุบรรจุ ภัณฑ์ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) การลดการ ใช้ 2) อัตรา การรีไซเคิล	-ควร กำหนดจาก บรรทัดฐาน ของบรรจุ ภัณฑ์ โครงสร้าง พื้นฐาน และ value chain -บางราย เห็นด้วยกับ ข้อเสนอ เป้าหมายให้ 3 ปีแรก -บางองค์กร เห็นว่าควร กำหนดเป็น กฎหมาย รอง	-องค์กรส่วน ใหญ่เห็นว่า เริ่มต้นควร กำหนด เป้าหมาย โดยอิงจาก baseline หรือ footprint แล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้น -บางองค์กร เห็นว่าควร อยู่ใน กฎหมาย รอง ให้ คกก. EPR กำหนด	ควรกำหนด ตาม ประเภท บรรจุภัณฑ์ เป้าหมาย ร้อยละ 70 ใน 8 ปี ตั้งแต กฎหมายมี ผลบังคับใช้	เสนอให้ตี กรอบเวลา ระยะเวลา ไม่ควรเกิน 5 ปี และใน 5 ปีควรจะ เก็บกลับ ร้อยละ 60 สูงสุด อีก ร้อยละ 40	เห็นด้วยใน หลักการ	เห็นด้วยใน หลักการ ต้องศึกษา ข้อมูล baseline เสนอ ตั้งเป้าหมาย ร้อยละ 5 แล้วค่อย ๆ เพิ่มขึ้น ต่อเนื่อง
9. ควร กำหนด เป้าหมาย ให้ ผู้ผลิตเพิ่ม สัดส่วน เป้าหมายการ ใช้วัสดุรี ไซเคิล การใช้ ซ้ำ การลดที่	เห็นด้วย ควรกำหนด เป้าหมาย ให้ recycle content และ reuse	เห็นด้วย รวมถึง กำหนด เป้าหมาย การลด วัตถุประสงค์ บริสุทธิใน โรงงาน ผู้ผลิต	เห็นด้วยกับ กรณี reuse และ reduce อาจต้อง สร้างความ ตระหนักรู้ ให้ทั่วถึง	เห็นด้วย ควรกำหนด เป้าหมาย เมื่อระบบ อยู่ตัวแล้ว จึงค่อย ๆ เพิ่มความ เข้มข้นขึ้น	-	เห็นด้วย เสนอให้เน้น recycled content target ก่อน	เห็นด้วย ควรกำหนด เป้าหมาย recycled content และ reuse target	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย ควรมี เป้าหมาย reduction อาจใช้ recycled content หรือ reuse	เห็นด้วย ควรกำหนด เป้าหมาย จากขนาด ธุรกิจ วัสดุ การใช้งาน ความพร้อม ของโรงงาน และความ	เห็นด้วย	เห็นด้วย ควรกำหนด เป้าหมาย recycled content โดยเฉพาะ พลาสติก	เห็นด้วย	เห็นด้วย ควรเพิ่ม เป้าหมาย recycled content ในแต่ละปี ให้เพิ่ม สูงขึ้น ตามลำดับ	เห็นด้วย ควรกำหนด เป้าหมาย recycle content และ recycle rate ร้อย ละ 10-30

หน่วยงาน/ ประเด็น	กรม ควบคุม มลพิษ	สอวช.	สำนัก สิ่งแวดล้อม กทม.	ทน.นนทบุรี	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 1	Green peace Thailand	SWAT	EARTH	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 2	Trash hero	กลุ่มผู้ผลิต บรรจุภัณฑ์ (2 ราย)	กลุ่มผู้ผลิต สินค้าที่ใช้ บรรจุภัณฑ์ (4 ราย)	ผู้จัด จำหน่าย	ผู้เก็บ รวบรวม ขยะ	ผู้รีไซเคิล	กลุ่มองค์กร กลาง (2 ราย)
แหล่งกำเนิด หรือไม่										เป็น เครื่องมือ	ตระหนัก ของ ผู้บริโภค					
10. กฎหมาย ควรมีผล บังคับใช้ทันที หรือควร กำหนด ระยะเวลาใน การปรับตัว	เสนอ ระยะเวลา ในการ ปรับตัว อย่างน้อย 1 ปี	ควรกำหนด ระยะเวลา ในการ ปรับตัว โดย ไม่ จำเป็นต้อง ใช้ ระยะเวลา เท่ากันทั้ง ระบบ	เสนอ ระยะเวลา ในการ ปรับตัว 1 - 2 ปี	เสนอ ระยะเวลา ปรับตัว ประมาณ 6 เดือน - 1 ปี ใน ระหว่างนั้น เน้นสร้าง การรับรู้ ประชา- สัมพันธ์ อย่างเข้มข้น	ควรมีผล บังคับใช้ ทันที	เสนอ ระยะเวลา ในการ ปรับตัวไม่ เกิน 1 ปี	ควรมีผล บังคับใช้ ทันที	ควรมีผล บังคับใช้ ทันที	เสนอ ระยะเวลา ในการ ปรับตัว 2 ปี	ควรมีผล บังคับใช้ ทันที	บางองค์กร เห็นว่าควร กำหนด ระยะเวลา ในการ ปรับตัว 1 ปี -บางองค์กร เห็นว่าควร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดย บังคับใช้ ทันทีกับ กลุ่มบรรจุ ภัณฑ์ที่มี อัตราการ จัดเก็บสูง ก่อน	เสนอ ระยะเวลา ในการ ปรับตัว 2- 3 ปี	เสนอ ระยะเวลา ในการ ปรับตัว ประมาณ 3 ปี	เสนอให้มี ผลบังคับใช้ ภายใน 90 วัน	เสนอ ระยะเวลา ในการ ปรับตัว อย่างน้อย 1 ปี	ผู้ประกอบการ จะเห็น ควรมี ระยะเวลา ในการ ปรับตัว ประมาณ 1- 3 ปี
11. ควร กำหนด มาตรการ ห้ามวาง จำหน่าย สำหรับ ผลิตภัณฑ์	-เห็นด้วย และควร รวม online sales เข้า ไปในระบบ -กรณีโทษ ปรับ เสนอ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย เสนอ กำหนดโทษ ปรับ	ไม่เห็นด้วย เสนอให้ใช้ บรรทัดฐาน ทางสังคม กดดันผู้ผลิต	เห็นด้วย ควร กำหนดค่า ปรับ 1) กรณีผิด กฎหมาย (เชิงละเมิด)	เห็นด้วย	-สำหรับ ผู้ผลิตที่ไม่ ปฏิบัติตาม ระบบ EPR ควรกำหนด โทษยกเลิก/ เพิกถอน	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย เพราะการ จำหน่าย สินค้าจะมี เงื่อนไขของ กฎหมาย ต่าง ๆ	บทลงโทษ พิจารณา ตามความ รุนแรงของ ผลกระทบ หลังจาก	-องค์กรส่วน ใหญ่ไม่เห็น ด้วย -บางองค์กร เห็นด้วย และเสนอให้ กำหนดโทษ	เห็นด้วย แต่ควร จะต้องมี ระยะเวลา ในการ ปรับตัว	เห็นด้วย และควร กำหนดว่า ผู้ผลิตที่ไม่ ยอมมาขึ้น ทะเบียน ควรมีโทษ	เห็นด้วย และควรมี ระยะเวลา เพื่อให้ ผู้ผลิต ปรับตัว	เห็นด้วย

หน่วยงาน/ ประเด็น	กรม ควบคุม มลพิษ	สวช.	สำนัก สิ่งแวดล้อม กทม.	ทท.นนทบุรี	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 1	Green peace Thailand	SWAT	EARTH	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 2	Trash hero	กลุ่มผู้ผลิต บรรจุภัณฑ์ (2 ราย)	กลุ่มผู้ผลิต สินค้าที่ใช้ บรรจุภัณฑ์ (4 ราย)	ผู้จัด จำหน่าย	ผู้เก็บ รวบรวม ขยะ	ผู้รีไซเคิล	กลุ่มองค์กร กลาง (2 ราย)	
ผู้ผลิตยังไม่ได้ ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่	ให้กำหนด ค่าสูงสุด				ไม่กำหนด สูง 2) กรณี ที่ไม่ทำตาม แผน ให้คุณ ไปตามส่วน ที่ คลาดเคลื่อน		ใบอนุญาต -ควรให้ ผู้ผลิตและ ร้านค้าปลีก ทราบ ข้อกำหนด			กำหนดอยู่ แล้ว เช่น อย.	การไม่ ปฏิบัติ	ปรับที่ ชัดเจน สำหรับราย ที่ไม่เข้า ระบบและ รายที่เข้า ระบบแต่ จ่ายไม่ครบ		ปรับ 50,000 – 100,000 บาท ถ้า ละเมิดเป็น ครั้งที่ 2 จะ ถูกถอน ใบอนุญาต			
12. ควร กำหนด มาตรการ ระบบมัดจำ- คืนเงินกับ บรรจุภัณฑ์ บางประเภท ในอนาคต หรือไม่	เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วย โดยเริ่มจาก ประเภท บรรจุภัณฑ์ ที่มีการ ดำเนินการ อยู่แล้ว	เห็นด้วย ควรให้ ประชาชน ทราบข้อดี ของระบบดี	เห็นด้วย กฎหมาย ควรให้รัฐ สามารถ พิจารณา กลไกนี้เข้า มาได้	เห็นด้วย	เห็นด้วย กฎหมาย ควรเปิดให้มี ช่องทาง ใช้เครื่องมือ เพิ่มขึ้น	เห็นด้วย เสนอให้มี การกำหนด เงินมัดจำใน อัตราที่ สูงขึ้นเพื่อ จูงใจให้ ผู้บริโภค	เห็นด้วย และบรรจุ ภัณฑ์บาง ประเภท ควรจะนำ ระบบมาใช้ ทันที	เห็นด้วย ควรนำ DRS มาใช้ ในบางจุด หรือ มาตรการจูง ใจให้ ภาคเอกชน ที่ทำ DRS	เห็นด้วย	เห็นด้วย ระบบการ ดำเนินงาน ควรจะเป็น one way system	เห็นด้วย แต่เชื่อมั่น ว่าชาล้ง และร้านรับ ซื้อของเก่า จะอยู่ใน วงจร DRS ด้วย	ระบบ DRS อาจ ปฏิบัติ ได้ในบาง พื้นที่เท่านั้น	เห็นด้วย แต่คิดว่า ควรจะเปิด ช่องไว้ด้วย		
13. โรงงานรี ไซเคิลจะรับ ขยะบรรจุ ภัณฑ์ควรมี มาตรฐาน การจัดการ สิ่งแวดล้อม เพิ่มเติม หรือไม่	กฎหมาย ควรกล่าวถึง ในเชิง หลักการว่า PRO ส่ง โรงงานรี ไซเคิลให้ได้ มาตรฐาน ตาม กฎหมาย	เห็นด้วย อาจกำหนด เป็น มาตรฐาน ขั้นต่ำไปสู่ มาตรการ ส่งเสริมอื่น	เห็นด้วย ควรมี ข้อกำหนด ทั้งในส่วน ร้านรับซื้อ ของเก่าและ โรงงานรี ไซเคิล	เห็นด้วย	-	เห็นด้วย	เสนอ กำหนด มาตรฐาน การจัดการ สิ่งแวดล้อม และเงื่อนไข ของโรงงาน	-ควรขึ้น ทะเบียนกับ กรอ. -เสนอให้ เพิ่ม มาตรการ กำกับดูแล มลพิษ โรงงานให้ เข้มงวดขึ้น	เห็นด้วย และควร กำหนด มาตรฐาน ทางด้าน สิ่งแวดล้อม อย่าง เข้มงวด	ไม่เห็นด้วย เพราะเป็น บทบาทของ กรมโรงงาน อุตสาหกรรม ที่ต้อง กำกับดูแล	เห็นด้วย และควร ส่งเสริมกลุ่ม โรงงาน 101 105 106 และ รายเล็กที่อยู่ ใกล้ชุมชน	-องค์กร ส่วนใหญ่ เห็นด้วย -บางองค์กร เห็นว่าควร ใช้กฎหมาย โรงงาน อุตสาหกรรม เป็นหลัก	เห็นด้วย	เห็นด้วย	กอ. ควรอัปเดต เทคโนโลยี การรีไซเคิล ใหม่ๆ	-บางองค์กร เห็นด้วย ต้องเข้มงวด มีมาตรฐาน ชัดเจน -บางองค์กร ไม่เห็นด้วย เสนอเป็น หน้าที่ กอ.	

หน่วยงาน/ ประเด็น	กรม ควบคุม มลพิษ	สอวช.	สำนัก สิ่งแวดล้อม กทม.	ทน.นนทบุรี	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 1	Green peace Thailand	SWAT	EARTH	นักวิชาการ สิ่งแวดล้อม 2	Trash hero	กลุ่มผู้ผลิต บรรจุภัณฑ์ (2 ราย)	กลุ่มผู้ผลิต สินค้าที่ใช้ บรรจุภัณฑ์ (4 ราย)	ผู้จัด จำหน่าย	ผู้เก็บ รวบรวม ขยะ	ผู้รีไซเคิล	กลุ่มองค์กร กลาง (2 ราย)	
14. มาตรการส่งเสริม Eco-design อย่างไร	-เห็นด้วย ควรระบุว่าหากเป็น eco design จะจ่าย fee น้อยลง	-เห็นด้วย เช่น ส่งเสริมการอบรม ส่งเข้าแพลตฟอร์ม circular design ซึ่งต้องมีผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย	-เห็นด้วย กับการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่าง -บรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิลไม่ได้สามารถนำมาตรการทางภาษีอื่นที่สูงกว่ามาใช้ได้หรือไม่	สนับสนุนวัตถุดิบที่ทำให้ผลิตภัณฑ์เป็น eco (กรณีไม่อยู่ในค่าธรรมเนียม) เช่น ราคา ภาษี	-	มาตรการส่งเสริม Eco-design ควรอยู่ในกฎหมายแม่	-เสนอให้สนับสนุน knowledge learning ผ่านศูนย์ข้อมูลให้มีความสำคัญในประเด็น benchmark , eco design และ best practice		เห็นด้วย	อัตราค่าธรรมเนียมน่าจะเพียงพอแล้ว	-ส่งเสริมผู้ผลิตในท้องถิ่น -สนับสนุนงบประมาณการจูงใจทางภาษีให้กับสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ง่ายต่อการรีไซเคิลหรือเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	-ภาครัฐควรสนับสนุนให้ความรู้ด้าน eco-design -กำหนดสัญลักษณ์บนบรรจุภัณฑ์ -บางองค์กรเห็นว่ามาตรการส่งเสริมไม่ควรมาจาก PRO โดยตรง	เห็นด้วย	เห็นด้วย นอกจากการจัดเก็บภาษีควรจะสร้างแรงกดดันทางอ้อม			-เห็นด้วย เสนอสนับสนุนในเชิงการตลาด -ควรอยู่ในกฎหมายหลัก

4.3 การปรับปรุงข้อเสนอเชิงกฎหมาย ครั้งที่ 1 (หลังการสัมภาษณ์)

คณะผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงข้อเสนอเชิงกฎหมายครั้งที่ 1 หลังการสัมภาษณ์ช่วงเดือนสิงหาคม 2565 และนำไปรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในที่ประชุมเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2565 ดังตารางที่ 4-3 และนำเสนอสรุปกลไก EPR การจัดการบรรจุภัณฑ์ ดังรูปที่ 4-1

ตารางที่ 4-3 ข้อเสนอเชิงกฎหมายสำหรับประเทศไทยโดยเปรียบเทียบกับกฎหมายในต่างประเทศ

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
หมวดที่ 1. บททั่วไป					
1.1 นิยามของบรรจุภัณฑ์	- ภาชนะรูปแบบใด ๆ หรือสิ่งใด ๆ ที่ใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบรรจุผลิตภัณฑ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งหรือการนำเสนอมือข่ายผลิตภัณฑ์ที่บริโภคหรือใช้โดยครัวเรือน - บรรจุภัณฑ์ที่อยู่ในระบบ EPR มี 5 ประเภทหลัก ได้แก่ กระดาษ พลาสติก แก้ว เหล็ก อลูมิเนียม - จำกัดเฉพาะบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน	- วัสดุที่ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ เช่น ขวด ก่อพลาสติก กระจก เป็นต้น - ชนิดของบรรจุภัณฑ์มี ดังนี้ (1) บรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิ (บรรจุสำหรับขาย) เช่น ขวดเปียร์ ก่อขนม (2) บรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิ (บรรจุสำหรับแสดงแบรนด์หรือข้อมูลของผลิตภัณฑ์) เช่น ก่อใส่แบตเตอรี่ขนาดเล็ก (3) บรรจุภัณฑ์ตติยภูมิ (บรรจุภัณฑ์สำหรับการขนส่ง) เช่น พิล์มห่อหุ้ม ก่อกระดาษแข็งสีน้ำตาล พาเลทไม้ (4) บรรจุภัณฑ์บริการ (บรรจุภัณฑ์รวม) เช่น ถุงใส่สินค้า ถ้วยกาแฟแบบซื้อกลับบ้าน ก่อพิชซ่า	- บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในผลิตภัณฑ์ทางการค้าที่กลายเป็นสิ่งไม่จำเป็นเมื่อผลิตภัณฑ์นั้นได้ถูกอุปโภคบริโภคหรือเมื่อบรรจุภัณฑ์นั้นได้ถูกแกะออกจากผลิตภัณฑ์ - บรรจุภัณฑ์ในระบบ EPR ของญี่ปุ่นในปัจจุบัน ประกอบไปด้วยวัสดุ 4 ชนิด ได้แก่ พลาสติก แก้ว กระดาษและโลหะ - บรรจุภัณฑ์แบ่งออกเป็น 8 ชนิด ได้แก่	- บรรจุภัณฑ์ทั้งหมด (ปฐมภูมิ, ทุติยภูมิ, ตติยภูมิ, บริการ) รวมถึงผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว ที่ใช้ในครัวเรือนและภาคธุรกิจ (ไม่รวมที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม) - วัสดุบรรจุภัณฑ์แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ ก่อเครื่องดื่ม - รมต.ทส. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ EPR มีอำนาจกำหนดประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จะอยู่ในระบบ EPR โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นก่อนการประกาศ	- นิยามบรรจุภัณฑ์สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป และเพิ่มเติมผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว โดยเฉพาะกลุ่มพลาสติกใช้ครั้งเดียว ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติกและเป็นกลไกเตรียมความพร้อมรองรับพันธะอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยมลพิษพลาสติกที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ <u>ประเด็นหารือ:</u> - ขยะบรรจุภัณฑ์ที่กำหนดตามกฎหมายนี้ถือเป็น “ทรัพยากร” ที่สมควรนำกลับมาใช้ประโยชน์ ไม่ถือเป็น “มูลฝอย” ตามกฎหมายสาธารณสุขและกฎหมายระเบียบรักษาความสะอาด

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
		(5) บรรจุภัณฑ์รวมผลิตภัณฑ์ เช่น กล่องบรรจุขวดน้ำ 6 ขวด (6) บรรจุภัณฑ์จัดส่ง เช่น กล่องใส่ผลิตภัณฑ์สำหรับส่งไปรษณีย์ (7) บรรจุภัณฑ์นำกลับมาใช้ใหม่ได้ เช่น ขวดเครื่องดื่ม ถุงช้อปปิ้งแบบใช้ซ้ำได้ (8) บรรจุภัณฑ์ในห่วงโซ่อุปทาน เช่น บรรจุภัณฑ์สำหรับใส่บรรจุภัณฑ์ -ซึ่งรวมถึงบรรจุภัณฑ์ที่ผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียวทิ้ง -วัสดุบรรจุภัณฑ์มี 5 ประเภทหลัก ได้แก่ กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ(รวมถึงอลูมิเนียม) และผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว -รมต.ประกาศชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องเข้าระบบ EPR โดยการปรึกษากับหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องและทำการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ	(1) ขวด PET (เฉพาะบรรจุเครื่องมือและเครื่องปรุง) (2) บรรจุภัณฑ์พลาสติกอื่น (3) ขวดแก้ว ซึ่งแยกออกเป็น ขวดใส ขวดสีเหลืองอำพัน (สีชา) ขวดสี (4) บรรจุภัณฑ์กระดาษอื่น ๆ (5) กล่องกระดาษบุพอยล์ เช่น กล่องนม (6) กล่องกระดาษลัง (7) กระป๋องอะลูมิเนียม (8) กระป๋องโลหะ -รมต.ประกาศกำหนดบรรจุภัณฑ์ที่จะเข้าระบบ EPR โดยการปรึกษากับ รมต.อื่นที่เกี่ยวข้อง		
1.2 นิยามของผู้ผลิต	(1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ (2) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ออกขายในตลาด (Brand Owner)	(1) ผู้ผลิตหรือแปรรูปกระดาษบรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์แบบใช้ครั้งเดียว	(1) ผู้ผลิตและนำเข้าบรรจุภัณฑ์ (2) ผู้ใช้หรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ (Brand Owner)	(1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ (กรณี service packaging) (2) ผู้ผลิตสินค้าที่มีตราสินค้า (Brand Owner) (3) ผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์	นิยามสอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป ให้มีข้อยกเว้นสำหรับผู้ผลิตรายเล็กมากเพื่อมิให้เป็นภาระประชาชนและผู้ประกอบการรายย่อยมาก

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	(3) ผู้แนะนำและนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ (Importer) (4) ผู้รับผิดชอบนำเข้าผลิตภัณฑ์วางขายในท้องตลาดครั้งแรก ข้อยกเว้น ธุรกิจขนาดเล็กและผู้ผลิตเพื่อส่งออก	(2) เจ้าของตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ (Brand Owner) (3) ผู้นำเข้า (Importer) ผลิตภัณฑ์ที่ถูกประกาศกำหนดให้อยู่ในระบบ EPR (4) ผู้ค้าปลีก (Retailer) ที่ขายสินค้าที่ใช้ตราของร้านค้าหรือห้างสรรพสินค้าของตัวเอง (House Brand) ข้อยกเว้น นำบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ตลาดไม่เกิน 10 ตันในรอบปีหรือผู้ผลิตเพื่อส่งออก	ข้อยกเว้น (1) รัฐบาลแห่งชาติ (2) รัฐบาลท้องถิ่นและเทศบาล (3) นิติบุคคลที่ถูกก่อตั้งโดยกฎหมายพิเศษ (4) ธุรกิจขนาดเล็กหรือวิสาหกิจที่กำหนดไว้ในประกาศของรัฐบาลในปีทำการ	(4) ผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์ (5) ผู้จัดการจำหน่าย (กรณี Tertiary packaging ที่ตนใช้) ข้อยกเว้น (1) ผู้ผลิตรายย่อยอ้างอิงตามนิยาม “วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)” ของ สสว. (2) ผู้ผลิตเพื่อส่งออก	เกินไปในการปฏิบัติตามกฎหมายและการติดตามตรวจสอบ ทั้งนี้ระบบ EPR และมาตรการของรัฐอื่นๆ จะช่วยสร้างกลไกราคาบรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนต้นทุนสิ่งแวดล้อมมากขึ้นและกระตุ้นให้ลดการใช้หรือปรับเปลี่ยนไปใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ตามประกาศกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 (7 มกราคม 2563) นิยามผู้ผลิตรายย่อยอ้างอิงเกณฑ์ “วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)” คือ ผู้ผลิตที่มีรายได้ต่อปีไม่เกิน 1.8 ล้านบาท หรือการจ้างงานไม่เกิน 5 คน
1.3 การขึ้นทะเบียนผู้ผลิต	-ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนกับคณะกรรมการ EPR ระหว่างภาค	-ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนกับกระทรวงป่าไม้ ประมงและสิ่งแวดล้อม (DFFE) ภายใน 6 เดือนนับจากวันที่มีประกาศ	-ไม่พบการขึ้นทะเบียนผู้ผลิตในกฎหมายหลัก (โดยผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ทั้งหมดมีหน้าที่รีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ของตัวเองตามปริมาณที่กำหนดในกฎหมายกำหนด)	-ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนต่อกรมควบคุมมลพิษ -ให้ขึ้นทะเบียนผ่านเว็บกลาง (EPR Portal) ของกรมควบคุมมลพิษ -ให้รายงานข้อมูลปริมาณบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทที่ใช้ในแต่ละปีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด (ให้ออกอนุบัญญัติกำหนดรายละเอียดรายการและขั้นตอนการรายงานข้อมูลการ	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป -มุ่งเน้นการขึ้นทะเบียนผ่านระบบออนไลน์ สร้างความสะดวกต่อผู้ประกอบการและเปิดให้มีการตรวจสอบซึ่งกันและกัน (ป้องกัน free riders) -การรายงานข้อมูลปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ เพื่อให้ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ครบถ้วนเพื่อใช้ในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
				ใช้บรรจุกฎเกณฑ์ในช่วงปีที่ผ่านมา กำหนดให้รายงานข้อมูลภายใน วันที่ 31 มีนาคมของทุกปี)	
1.4 หน้าที่ของผู้ผลิต	(1) สนับสนุนและจัดการของเสียที่ต้นก่อกำเนิดและนำแนวทางการออกแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับผลิตภัณฑ์มาใช้ (2) ร่วมกับผู้ผลิตอื่นจัดตั้ง PRO หรือจัดทำแผนจัดการขยะส่วนบุคคล (IPR) รวมถึงจ่ายเงินค่าธรรมเนียมให้ PRO (3) จัดทำและดำเนินการตามแผนป้องกันและการออกแบบเชิงนิเวศโดยมุ่งเป้าลดการใช้ทรัพยากรที่หมุนเวียนไม่ได้ เพิ่มวัสดุรีไซเคิล (4) รายงานผลการดำเนินงาน (ม. L541-10-13) โดยมีข้อมูลที่ต้องรายงานดังนี้ -หลักฐานการเป็นสมาชิก PRO -ผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายในตลาด ปริมาณการใช้วัสดุรีไซเคิลในผลิตภัณฑ์ -ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการของเสียจากผลิตภัณฑ์ -ข้อมูลสำหรับการติดตามและวัตถุประสงค์เชิงปริมาณและ	(1) ผู้ผลิตต้องสร้างและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตหรือเข้าร่วมโครงการความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตอื่น หรือจัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (PRO) เพื่อดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตซึ่งรวมถึงห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด (2) รับผิดชอบต่อการดำเนินงานและการปฏิบัติตามแผน EPR (3) ลดการใช้วัสดุในผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ ออกแบบผลิตภัณฑ์ให้นำกลับมาใช้ใหม่ได้ รีไซเคิลหรือบำบัดผลิตภัณฑ์ฯ (4) ผู้ผลิตที่จัดทำแผน EPR ของตนเอง (ไม่ได้เข้าร่วม PRO) จะต้อง (4.1) จัดสรรเงินทุนสำหรับดำเนินการตามแผนของตนเอง (4.2) ตรวจสอบทางการเงินทุก 6 เดือน และส่งรายงานให้กระทรวงเมื่อได้รับการร้องขอ	(1) รีไซเคิล*บรรจุกฎเกณฑ์ของตนเองตามปริมาณที่กฎหมายกำหนด ***การรีไซเคิลหมายถึง (1) การใช้วัสดุในฐานะวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์ (ยกเว้นว่าผลิตภัณฑ์นั้นถูกใช้ในสถานะเชื้อเพลิง) (2) การใช้วัสดุโดยไม่มีการดัดแปลงในฐานะผลิตภัณฑ์เพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากเชื้อเพลิง (3) การนำวัสดุที่ให้อยู่ในสถานะที่สามารถจำหน่ายโดยเก็บหรือไม่เก็บ ค่าตอบแทนให้แก่บุคคลที่จะนำวัสดุดังกล่าวไปใช้โดยไม่	(1) จัดการบรรจุกฎเกณฑ์ของตนเองโดยรับกลับมารีไซเคิลหรือดำเนินการอื่นตามปริมาณหรือเป้าหมายที่รัฐกำหนด* หรือ (2) ก่อตั้งหรือเข้าร่วมกับ PRO ให้ดำเนินการจัดการบรรจุกฎเกณฑ์ (3) ลดการใช้บรรจุกฎเกณฑ์หรือปรับเปลี่ยนบรรจุกฎเกณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (4) ดัดสัญลักษณ์บนบรรจุกฎเกณฑ์เพื่อสื่อสารให้ผู้บริโภคทราบถึงประเภทวัสดุ ให้เอื้อต่อคัดแยกและการส่งคืนเข้าสู่ระบบและมีแนวทางและช่องทางจัดการขยะบรรจุกฎเกณฑ์ระบุในคู่มือผลิตภัณฑ์ (5) ให้ติดสัญลักษณ์ที่แสดงถึงการจ่ายค่าธรรมเนียม EPR แล้วบนบรรจุกฎเกณฑ์หรือช่องทางอื่นใดตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป โดยนโยบายมุ่งส่งเสริมให้ผู้ผลิตร่วมกันจัดตั้ง PRO โดยในระยะแรก (5 ปี) อาจให้มี PRO เดียวก่อนเพื่อเตรียมความพร้อมของระบบ ส่วน IPR (จัดการด้วยตนเอง) เปิดให้ใช้ได้ภายใต้เงื่อนไขที่สามารถบรรจุกฎเกณฑ์ได้แก่เช่นเดียวกับ PRO

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	คุณภาพสำหรับการป้องกันและจัดการของเสีย	(4.3) แต่งตั้งผู้สอบบัญชี (4.4) ส่งรายงานตรวจสอบประจำปีไปยังกระทรวงภายใน 60 วันนับแต่วันสิ้นสุดการตรวจสอบ (4.5) รวบรวม บันทึก จัดการ และส่งข้อมูลไปยังศูนย์ข้อมูลขยะ (4.6) บันทึกปริมาณผลิตภัณฑ์ที่วางตลาด (4.7) ทำสัญญากับเทศบาลทุกแห่งภายใน 3 ปี และบูรณาการกับผู้รวบรวมขยะนอกระบบ ผู้เรียกคืนและผู้เก็บขยะในห่วงโซ่ และชดเชยให้ผู้รวบรวมขยะนอกระบบ	ทำการดัดแปลงตามที่กำหนดไว้ใน (2) -การทำตามหน้าที่ทำได้ 3 วิธี คือ (1) ทำสัญญามอบให้ PRO รีไซเคิลให้ (2) รับบรรจุภัณฑ์จากเทศบาลมารีไซเคิลเอง (3) เก็บขยะบรรจุภัณฑ์มารีไซเคิลเอง โดยไม่ผ่านเทศบาล	(6) รายงานผลการดำเนินงานต่อกรมควบคุมมลพิษ (*รายละเอียดอาจจะคล้ายกับแอฟริกาใต้ ยกเว้นข้อ 4.7)	
1.5 กลไกป้องกันการตีตัวพรี (Free Rider)	-เผยแพร่รายชื่อผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนผ่านเว็บไซต์	-เผยแพร่รายชื่อผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนผ่านเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้	-ไม่มีบัญญัติในกฎหมายหลัก	-เผยแพร่รายชื่อผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ -ผู้จัดทำหน่วยพึงตรวจสอบและให้ข้อมูลการขึ้นทะเบียนระบบ EPR ของผู้ผลิต (Brand owner) ก่อนวางจำหน่ายสินค้า	สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป การเผยแพร่ข้อมูลจะเน้นเฉพาะรายชื่อผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น ไม่มีการเผยแพร่ปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์ของแต่ละบริษัท -ให้ผู้จัดทำหน่วยช่วยสื่อสารและผลักดันให้ผู้ผลิตเข้าร่วมระบบ EPR แต่ไม่ต้องมีบทลงโทษ (เป็นลักษณะขอความร่วมมือ)

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
หมวดที่ 2 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO) (รวมถึงหลักการสำคัญทางการเงิน (Key financial principles))					
2.1 การก่อตั้งและสถานะขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต	-PRO มีสถานะเป็นนิติบุคคล เอกชน ไม่แสวงหากำไร -ต้องขึ้นทะเบียนต่อคณะกรรมการ EPR ระหว่างภาค มีอายุไม่เกิน 6 ปีและต่ออายุได้ -PRO สามารถก่อตั้งโดยผู้ผลิตหลายรายรวมกัน หรือก่อตั้งผู้ผลิตรายเดียวก็ได้	-PRO มีสถานะเป็นนิติบุคคล เอกชน ไม่แสวงหากำไร -ต้องขึ้นทะเบียนกับ DFFE ผ่านเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลขยะ -ดำเนินการ 2 วิธี คือ ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่เทศบาลในการจัดการขยะ กับ รับขยะโดยตรงไม่ผ่านเทศบาลมารีไซเคิล	-PRO มีสถานะเป็นนิติบุคคลเอกชน ไม่แสวงหากำไร -PRO ต้องขึ้นทะเบียนกับกระทรวง	-PRO เป็นนิติบุคคลที่มีนโยบายไม่เน้นแสวงหากำไร เช่น วิสาหกิจเพื่อสังคม สมาคม มูลนิธิตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง -ขึ้นทะเบียนเป็น PRO ต่อกรมควบคุมมลพิษผ่านเว็บกลาง (EPR Portal)	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป -ไม่เน้นแสวงหากำไรเพื่อควบคุมต้นทุนค่าธรรมเนียม EPR ของผู้ผลิต แต่การบริหารจัดการต้องมีความคล่องตัวและโปร่งใส
2.2 หน้าที่ของ PRO/กฎเกณฑ์การทำงานของ PRO	(1) หน้าที่ความรับผิดชอบในการเก็บขยะของผู้ผลิต จนถึงการทำบำบัดขยะในขั้นสุดท้าย (2) กำกับดูแลผู้ผลิตให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการที่โปร่งใสและไม่เลือกปฏิบัติ (3) จัดหาวิธีการจัดเก็บข้อมูลทางบัญชีสำหรับสินค้าประเภทต่าง ๆ และข้อมูลขยะที่เกิดขึ้นจากการผลิตให้แก่ผู้ผลิต (4) ถ่ายโอนหุ้นสนับสนุน และช่วยเหลือผู้ผลิตในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงองค์กร	(1) รับผิดชอบจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิต (2) พัฒนาและบำรุงรักษาระบบการเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ผลิต (3) ตรวจสอบการดำเนินงานของตนเอง ทั้งการตรวจสอบทางการเงิน ตรวจสอบโดยองค์กรภายนอก ตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีอิสระและส่งรายงานการตรวจสอบให้กระทรวงตามเวลาที่กฎหมายกำหนด (4) บันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ และส่งข้อมูลให้ศูนย์ข้อมูลขยะฯ	(1) หน้าที่รีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามสัญญาที่ตกลงกับผู้ผลิต (2) การมอบให้ผู้อื่นรีไซเคิลแทนจะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวง (3) ต้องกำหนดชุดหลักเกณฑ์การรีไซเคิลและขออนุญาตต่อ รมต. ก่อนดำเนินงาน (4) ทำแผนปฏิบัติการและงบประมาณรายได้และรายได้	(1) ดำเนินการกับบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตที่เป็นสมาชิก รวมถึงการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ (2) ทำแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตเสนอต่อกรมควบคุมมลพิษให้เห็นชอบตามแผน (3) รายงานผลการดำเนินงานตามแผน (4) ส่งเสริมผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกให้ดำเนินการตามแผนและเป้าที่กฎหมายกำหนด (5) รมต. สร้างความตระหนักและให้ประชาชน องค์กร ธุรกิจร่วมมือส่งคืนขยะบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ระบบการจัดการ	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป โดยเฉพาะกฎหมายของแอฟริกาใต้ที่ระบุความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้รวบรวมขยะ ควรมีกำหนดนิยาม “ผู้รวบรวมขยะ” ทั้งที่อยู่นอกระบบ (ผู้เก็บขยะชาเล้งและรถเร่) และที่อยู่ในระบบคือ ร้านรับซื้อของเก่าที่ขึ้นทะเบียนและตามกฎหมายสาธารณสุขและค่าของเก่า (แต่มีร้านที่มีได้ขึ้นทะเบียนและมีร้านที่อยู่นอกระบบภาษี)

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	(5) อำนาจความสะดวกให้ผู้ผลิตในการเข้าถึงข้อมูลทางเทคนิคที่นักบำบัดขยะเป็นเจ้าของเพื่อให้ผู้ผลิตสามารถออกแบบสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้ (6) รับผิดชอบดำเนินการตามภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะสำหรับธุรกิจที่ผ่านการรับรองการสนับสนุนงบประมาณทางการเงินและตรวจสอบได้	(5) ร่วมมือกับเทศบาลทุกแห่งภายใน 3 ปี เพื่อเพิ่มการบำบัดผลิตภัณฑ์จากขยะเทศบาล และบูรณาการกับผู้รวบรวมขยะนอกระบบ ผู้เก็บขยะในห่วงโซ่คุณค่าและชดเชยให้แก่ผู้รวบรวมขยะนอกระบบ คนเก็บขยะ และคนเก็บขยะที่ขึ้นทะเบียน สำหรับบริการรวบรวมและผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม (ค่าบริการจะถูกตรวจสอบโดยกระทรวง)	และยื่นขออนุมัติจากรมต. และรายงานประจำปีต่อ รมต. (5) จะระงับหรือยกเลิกงานรีไซเคิลโดยไม่ได้รับอนุญาตจากรมต. ไม่ได้ (6) จะต้องไม่ปฏิเสธการทำสัญญารีไซเคิลกับผู้ผลิตโดยไม่มีเหตุอันควร (7) หน้าที่ในการปกป้องความลับที่เกี่ยวข้องงานรีไซเคิล (8) หน้าที่รักษาสมุดบัญชีและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการรีไซเคิล	(6) ทำความตกลงกับ อบท. และผู้รวบรวมขยะ และแหล่งกำเนิดขยะบรรจุภัณฑ์ขนาดใหญ่ (7) ส่งต่อขยะบรรจุภัณฑ์ให้กับผู้เก็บรวบรวม ผู้รีไซเคิล ผู้ใช้ประโยชน์หรือผู้รับบำบัด/กำจัดที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายโรงงานหรือตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่ กกก. EPR ประกาศกำหนด (8) จัดให้มีคณะกรรมการทางเทคนิคที่มีนักวิชาการ ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการรีไซเคิล และผู้แทนสมาคมผู้เก็บรวบรวมขยะ (อาทิ สมาคมซาเล้งและร้านรับซื้อของเก่า) ให้คำปรึกษาการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กับผู้ผลิต (ขั้นต่ำ ออกแบบให้สามารถรีไซเคิลได้ 100%)	-กรณีโรงงานตามกฎหมายโรงงานหลักเกณฑ์ขั้นต่ำ สำหรับสถานประกอบการขนาดใหญ่ ควรมีมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO14001 Environmental System) สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับ SMEs (EMS for SMEs) โดย PRO ควรส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าระบบรับรองโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศสำหรับผู้ประกอบการจัดการของเสีย (Eco Factory for Waste Processor certification system) ต่อไป -การจัดตั้งคณะกรรมการทางเทคนิคเพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตออกแบบหรือใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (eco-design)
2.3 การกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ผลิตจ่ายให้ PRO	(1) ผู้ผลิตกับ PRO ต้องทำสัญญาในเรื่องค่าธรรมเนียม โดยผู้ผลิตมีหน้าที่จ่ายค่าธรรมเนียมให้กับ PRO	(1) ผู้ผลิตและ PRO ร่วมกันกำหนดค่าธรรมเนียม และเสนอต่อกระทรวงสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง	PRO เป็นผู้กำหนดค่าธรรมเนียม โดยต้องแสดงวิธีการคำนวณค่าธรรมเนียมไว้ในคู่มือมาตรฐาน	(1) ผู้ผลิตกับ PRO ต้องทำสัญญาในเรื่องค่าธรรมเนียม โดยผู้ผลิตมีหน้าที่จ่ายค่าธรรมเนียมให้กับ PRO	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป -กรณีบรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิและทุติยภูมิ ผู้ผลิตสินค้าเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียม EPR

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	(2) การกำหนดค่าธรรมเนียมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด โดยคำนึงถึงการปฏิบัติตามเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมของผู้ผลิต (3) ค่าธรรมเนียมจะต้องถูกเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใส	(2) การกำหนดค่าธรรมเนียมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด โดยคำนึงถึงการปฏิบัติตามเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมของผู้ผลิต (3) ค่าธรรมเนียมจะต้องถูกเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลขยะแห่งชาติ (4) PRO จะต้องส่งแผนการเงินประจำปีและงบประมาณประจำปีไปให้กระทรวงตรวจสอบ (5) กระทรวงจะทำการทบทวนค่าธรรมเนียมในปีที่ 2 ของการดำเนินงาน	การรีไซเคิลที่ส่งให้รัฐมนตรีอนุญาตก่อนการเริ่มปฏิบัติการ	(2) การกำหนดค่าธรรมเนียมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด โดยคำนึงถึงการปฏิบัติตามเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมของผู้ผลิต (3) กรณีที่ PRO กำหนดค่าธรรมเนียมสูงเกินไปหรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด สามารถอุทธรณ์ไปยังกรมควบคุมมลพิษให้พิจารณาได้ (4) ค่าธรรมเนียมจะต้องถูกเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใส	-กรณีบรรจุก๊าซหุงต้ม บรรจุก๊าซบริการ ผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียวที่ไม่มีการติดตราสินค้า (ยี่ห้อ) ให้ผู้ผลิตบรรจุก๊าซเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียม EPR ตามปริมาณที่ผลิตและจำหน่าย
หมวดที่ 3 โครงสร้างการดำเนินงานของระบบ (EPR governance structure)					
3.1 องค์กรกำกับดูแลระบบ EPR	-ADEME องค์กรมหาชนในกระทรวงสิ่งแวดล้อม	-กระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE)	-กระทรวงสิ่งแวดล้อมและกระทรวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย (2) คณะกรรมการ EPR แห่งชาติ ทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ หรือให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีความสำคัญ เช่น (2.1) กำหนดรายการบรรจุก๊าซที่เข้าระบบ EPR	-กฎหมาย EPR โดยทั่วไปดูแลโดยกระทรวงสิ่งแวดล้อม -คณะกรรมการ EPR แห่งชาติมาจากภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ -สัดส่วนของคณะกรรมการ EPR: ผู้แทนภาครัฐและอปท. 1 ส่วน ผู้แทนภาคเอกชน 2 ส่วน ผู้แทนภาคประชาสังคมและผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ส่วน

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
				(2.2) จัดทำแผนการลด การรีไซเคิล หรือการห้ามใช้วัสดุบางประเภททำเป็นบรรจุภัณฑ์ หรือให้ใช้ฉลากเฉพาะสำหรับบรรจุภัณฑ์ (2.3) กำหนดภาระหน้าที่อื่นให้กับผู้ผลิตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น เช่น ให้ใช้ระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทโดยให้ออกอนุบัญญัติ (2.4) รับผิดชอบต่อคำสั่ง ของ รมต. (3) คณะกรรมการ EPR แห่งชาติประกอบไปด้วย -รองนายกฯ เป็นประธาน -รมต.ของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น อุตสาหกรรม สิ่งแวดล้อม พาณิชยกรรม -ตัวแทน อปท. -ตัวแทนผู้ผลิต (ผู้ผลิตวัสดุ ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ brand owners) และผู้จัดจำหน่าย -ตัวแทนภาคประชาสังคมและผู้ทรงคุณวุฒิ -ตัวแทนผู้ประกอบการซื้อขายขยะและรีไซเคิล	-กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของระบบ EPR โดยอาจจัดตั้งหน่วยงานระดับ “กอง” ขึ้นมาดูแลเป็นการเฉพาะ (หากมีกฎหมาย EPR หลายฉบับในอนาคต) หรือหากมีเฉพาะ EPR ขยะบรรจุภัณฑ์ อาจเป็น “ส่วนกำกับดูแลระบบ EPR” ภายใต้กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
				-อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็น กรรมการและเลขานุการ (4) กรมควบคุมมลพิษเป็น หน่วยงานรับผิดชอบดูแลการ ดำเนินงานของระบบ EPR	
3.2 เป้าหมาย การเก็บ รีไซเคิล หรือการบำบัด (Collection, recycling and recovery targets)	-รีไซเคิลขวดเครื่องดื่มพลาสติกที่ 77% ในปี 2025 และ 90% ในปี 2029 และลดจำนวนขวด เครื่องดื่มพลาสติกแบบใช้ครั้ง เดียวทิ้ง 50% ในปี 2030 -สิ้นสุดตลาดบรรจุภัณฑ์พลาสติก แบบใช้ครั้งเดียวทิ้งในปี 2030	-รมต. DFFE ประกาศกำหนด เป้าหมายโดยปรึกษากับ รมต. การค้าและอุตสาหกรรม รมต. อื่นหรือหน่วยงานรัฐอื่นที่ เกี่ยวข้องและทำประชาพิจารณ์	-รมต.มีอำนาจกำหนด นโยบายพื้นฐาน (Basic Policy) เกี่ยวกับการรีไซเคิล -รมต.มีอำนาจกำหนด แผนรีไซเคิล 5 ปี สำหรับการรีไซเคิล วัสดุบรรจุภัณฑ์ -กำหนดสูตรการ คำนวณปริมาณที่ ผู้ผลิตแต่ละประเภท จะต้องรีไซเคิล	-รมต. โดยความเห็นชอบของ คกก. EPR กำหนดรายละเอียด ของเป้าหมายการเก็บรวบรวม เพื่อรีไซเคิลและเป้าหมายอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจ หมุนเวียน (อนุบัญญัติจะกำหนดเป้าหมาย ในแต่ละปีเป็นขั้นบันได อิงจาก baseline) -ในพรบ.กำหนดเป้าประสงค์ (ultimate goal) ที่ควรบรรลุ ไม่น้อยกว่า 70% สำหรับทุกประเภทบรรจุภัณฑ์ ภายใน 8 ปี -เป้าหมายการเก็บรวบรวมเพื่อรี ไซเคิลต้องสูงกว่าข้อมูลฐาน (baseline data) ของอัตราการ เก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์แต่ละ ประเภทในปัจจุบัน -เพิ่มเติม ในปีที่ 3 ประกาศใช้ เป้าหมายสัดส่วนวัสดุรีไซเคิล	<u>ข้อมูลฐาน (baseline data) อัตรา การเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์แต่ละ ประเภทในปัจจุบัน</u> 1) <u>ร่างแผนปฏิบัติการด้านการ จัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2</u> (พ.ศ.2565-2570) <u>ระบุข้อมูลพื้นฐาน ดังนี้</u> -พลาสติก 28% -แก้ว 75% -กระดาษ 68% -อะลูมิเนียม 75% 2) <u>ข้อมูลเบื้องต้นอัตราการเก็บ รวบรวมมารีไซเคิลจาก TIPMSE</u> -ขวดแก้ว 75.8% -กล่องลูกฟูกและกล่องกระดาษ 67% -กระป๋องอะลูมิเนียม 85% -กล่องเครื่องดื่ม 4-5% -พลาสติก ขวด PET 67% ขวด HDPE 18% (ไม่รวมขวด น้ำมันเครื่อง/สารเคมี)

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
				(recycled content) สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ไม่ได้บรรจุอาหาร (non-food packaging) ไม่น้อยกว่า 20% -ในช่วง 2 ปีแรก เป้าหมายการเก็บรวบรวมเพื่อรีไซเคิล ให้นำส่วนที่ส่งเผ่าเป็นพลังงานได้	-กฎหมายไม่ต้องการส่งเสริมการเผาเป็นพลังงาน เนื่องจากจะทำให้ผู้ผลิตไม่พยายามที่จะทำ eco-design เพราะเห็นว่าสามารถนำไปเผาได้แทน จึงกำหนดให้เน้นรวมได้เฉพาะในช่วงสองปีแรกที่ประกาศเป้าหมายและให้หาปลายทางที่ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้นแทน -เป้าหมายอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ควรนำมาพิจารณากำหนดในอนาคตได้แก่ 1) เป้าหมายสัดส่วนวัสดุรีไซเคิล (recycled content) สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่สัมผัสอาหาร ประเภท PET ไม่น้อยกว่า 10% (อาจกำหนดเป้าสำหรับพลาสติกประเภทอื่นเพิ่มเติมหาก อย.ปลดล็อกกฎระเบียบ) 2) เป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) สำหรับบรรจุภัณฑ์แก้ว (ขวดแก้ว) ไม่น้อยกว่า 5%
3.3 การจัดทำแผนความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคของผู้ผลิต EPR	-PRO จัดทำแผน EPR -ผู้ผลิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกับ PRO จัดทำแผนจัดการขยะของตนเอง (IPR) ให้รมต. อนุมัติ	-PRO จัดทำแผน EPR หรือผู้ผลิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกับ PRO จัดทำแผนจัดการขยะของตนเอง (IPR) ให้รมต. อนุมัติ	-PRO จะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการและงบประมาณรายได้หรือรายจ่ายให้รัฐมนตรีอนุมัติทุกปี	-PRO จัดทำแผน EPR -ผู้ผลิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกับ PRO จัดทำแผนจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ของตนเอง (IPR) ให้รมต. อนุมัติ	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
			-ผู้ผลิตไม่ต้องทำแผน แต่ต้องส่งรายงานการรีไซเคิลให้กระทรวงพิจารณาหลังสิ้นปี		
3.4 ระบบการรายงาน/ติดตามการดำเนินงานตามแผน	-PRO และผู้ผลิตที่ทำแผนของตัวเองรายงานผลการดำเนินงานให้ ADEME นำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ -ข้อมูลที่ต้องรายงาน มีอย่างน้อย (1) ปริมาณผลิตภัณฑ์ที่นำออกสู่ตลาด (2) ระดับความสำเร็จในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ที่ป้องกันมิให้ตกค้างรั่วไหลของขยะสู่สิ่งแวดล้อม (3) จำนวนขยะที่เก็บ จัดการและกำจัด (4) พื้นที่ที่มีการจัดการขยะ	-PRO และผู้ผลิตที่ทำแผนของตนเองต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานให้ DFFE และส่งรายงานให้ศูนย์ข้อมูลขยะเป็นประจำทุกปี -มีรายงานที่จะต้องทำ ดังนี้ (1) รายงานฉบับต้นเกี่ยวกับโครงการที่ดำเนินการเทียบกับเป้าหมายแต่ละรายการในประกาศของรัฐบาล (ต่อกระทรวง) (2) รายงานความก้าวหน้ารอบ 6 เดือน ภายใน 4 สัปดาห์นับจากวันครบ 6 เดือน (ต่อกระทรวง) (3) รายงานประจำปี (ต่อกระทรวง) (4) รายงานผลการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานภายนอกประจำปี (ต่อกระทรวง) (5) ส่งรายงานต่อศูนย์ข้อมูลขยะ ดังนี้ ปริมาณผลิตภัณฑ์ที่วางตลาด รวมรวม ถูกนำออก	-รมต.มีอำนาจเรียกให้ PRO ส่งรายงานที่จำเป็นเกี่ยวกับการรีไซเคิลหรือสถานะของทรัพย์สิน	-PRO และผู้ผลิตที่ทำแผนของตนเองต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีให้กรมควบคุมมลพิษ ภายใน 4 สัปดาห์นับจากวันครบ 12 เดือน เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ --ข้อมูลที่ต้องรายงาน ดังนี้ (1) ปริมาณบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทที่สมาชิกใช้และนำออกสู่ตลาด (ในภาพรวม) (2) ระดับความสำเร็จในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ที่ป้องกันมิให้ตกค้างรั่วไหลของขยะสู่สิ่งแวดล้อม	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป -ข้อมูลในรายงาน ข้อ (2) ระดับความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด โดยดูจากปริมาณหรือสัดส่วนขยะบรรจุภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมเข้าสู่ระบบการจัดการเพื่อใช้ประโยชน์และที่เข้าสู่การกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่สมาชิกมีการลดการใช้ (source reduction) ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่มีสัดส่วนวัสดุรีไซเคิลและปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่มีการปรับเปลี่ยนการออกแบบหรือใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (ให้รีไซเคิลได้, ใช้ซ้ำได้, ย่อยสลายได้)

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
		จากหลุมฝังกลบ ส่งออก ฝังกลบ จำนวนขึ้นการผลิต			
3.5 การกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผน	-รมต. มีอำนาจสอบสวนผู้ไม่ทำตามกฎหมาย ผู้ที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายอาจจะถูกสั่งให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือสั่งปรับทางปกครอง	-กระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนทุก ๆ 5 ปี (ภาคบังคับ) แต่กระทรวงอาจสั่งให้มีการทบทวนแผนเมื่อใดก็ได้โดยพิจารณาจากผลงาน	-รมต.มีอำนาจเรียกให้ส่งรายงาน กำหนดแนวปฏิบัติ ให้คำแนะนำและออกคำสั่งให้ผู้ผลิตปฏิบัติตาม หากผู้ผลิตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอาจถูกลงโทษปรับตามกฎหมาย	-รมต.มีอำนาจกำกับฯ กรณีไม่ทำตามแผนโดยไม่มีเหตุอันสมควร โดยมีอำนาจให้คำแนะนำหรือสั่งการให้ผู้ผลิตดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ซึ่งหากผู้ผลิตไม่ปฏิบัติตามอาจถูกสั่งปรับทางปกครองหรือสั่งให้ระงับการผลิตเป็นการชั่วคราว -คำสั่งของ รมต. อุทธรณ์ต่อ กกก. EPR ได้	
4. หลักเกณฑ์สำคัญในการปฏิบัติการ (Key operational principles)					
4.1 หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบ EPR	(1) อปท. มีหน้าที่เก็บขยะจากครัวเรือน โดย PRO ต้องทำสัญญากับท้องถิ่นและภาคส่วนที่ไม่เป็นทางเกี่ยวกับการจัดเก็บขยะและกำหนดเงินช่วยเหลือโดยแยกเป็น 2 แบบ คือ PRO ให้การสนับสนุนทางการเงินแก่ท้องถิ่นในการรวบรวมขยะรีไซเคิล คัดแยก บรรจุหีบห่อ และส่งคืนให้กับผู้รีไซเคิล กับ PRO แบ่งงานกันทำกับท้องถิ่น โดยท้องถิ่นรวบรวมขยะมาไว้ที่ศูนย์รวมขยะ และ PRO รับหน้าที่ต่อ	-อปท. มีหน้าที่เก็บขยะ โดย PRO หรือผู้ผลิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกับ PRO ต้องทำสัญญากับท้องถิ่น (รวมถึงภาคส่วนที่ไม่เป็นทางการ) เกี่ยวกับการรับขยะมาดำเนินการและค่าตอบแทน โดยจะต้องทำให้ครบทุกท้องถิ่นภายใน 3 ปี	(1) เทศบาลมีหน้าที่เก็บขยะแบบแยกประเภท ดังนี้ -เทศบาลจะต้องทำแผน 5 ปีสำหรับเก็บขยะแบบแยกประเภท -แยกขยะบรรจุภัณฑ์ออกจากขยะอื่น ๆ -กำหนดเกณฑ์การแยกขยะและประกาศให้ประชาชนปฏิบัติตาม	ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) -อปท. ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท ขั้นต่ำ แยกเศษอาหารออกจากขยะประเภทอื่น ๆ โดยอาจจัดให้มีระบบเก็บแยกขยะบรรจุภัณฑ์และจุดรับคืนขยะบรรจุภัณฑ์ในพื้นที่สาธารณะ และส่งต่อขยะบรรจุภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมได้ให้ PRO หรือผู้ผลิต IPR -ให้ อบจ.สนับสนุน อปท. โดยเฉพาะเทศบาลเมือง	การจ่ายเงินอุดหนุนการเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ที่ อปท. ช่วยจัดเก็บให้ PRO หรือผู้ผลิต ในหลักการ ไม่จำเป็นที่จะต้องอุดหนุนต้นทุนทั้งหมดเนื่องจากขยะบรรจุภัณฑ์เป็นส่วนหนึ่งของขยะมูลฝอยที่ อปท. ควรมีหน้าที่เก็บรวบรวมอยู่แล้วแต่อาจมีในลักษณะสร้างแรงจูงใจให้จัดเก็บได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้ กกก.EPR กำหนดหลักเกณฑ์การให้เงินอุดหนุนกับอปท.ในการเก็บรวบรวม

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	ตั้งแต่การขนส่งออกไปกำจัดที่ศูนย์รีไซเคิล หรือจัดการอื่น ๆ ไปจนเสร็จสิ้นกระบวนการ (2) ผู้จัดจำหน่ายสินค้ารายใหญ่อาจถูกกำหนดให้เป็นจุด Take Back บรรจุกฎหมายโดยไม่ได้ค่าใช้จ่าย (3) ตัวแทนของท้องถิ่นหรือ Informal Sector มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของ PRO (4) ตัวแทนของท้องถิ่นหรือ Informal Sector จะต้องถูกแต่งตั้งเป็นกรรมการผู้มีส่วนได้เสีย ทำหน้าที่ให้ความเห็นต่อสาธารณะเกี่ยวกับการตัดสินใจที่สำคัญของ PRO		-นำการแยกขยะไปพิจารณากำหนดค่าธรรมเนียมจัดการขยะ -หากผู้ผลิตที่จะเก็บขยะบรรจุกฎหมายเองจะต้องขออนุญาตจากรมต. -ผู้ที่ทำการรีไซเคิลขยะบรรจุกฎหมายต้องได้รับอนุญาตจากรมต. เช่นกัน (2) จังหวัดจะต้องทำแผนส่งเสริมให้เทศบาลจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท (3) รัฐบาลมีหน้าที่ปรับเปลี่ยนกิจกรรมของตนเองเพื่อส่งเสริมการเก็บขยะแบบแยกประเภทและสนับสนุนเงินทุนสำหรับกิจกรรมเหล่านี้ -จัดซื้อจัดจ้างต้องส่งเสริมวัสดุรีไซเคิล	เทศบาลตำบลและอบต. ในการระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทขั้นต่ำ แยกเศษอาหารออกจากขยะประเภทอื่น ๆ -ให้ PRO หรือผู้ผลิต IPR สนับสนุนการเก็บรวบรวมขยะบรรจุกฎหมายของ อปท. โดยให้มีการทำความตกลงกันและสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์คัดแยก (sorting hub) ของเอกชนที่ขึ้นทะเบียนกับ PRO และ อปท. ในพื้นที่อย่างน้อย 1 แห่งต่อจังหวัด -PRO หรือผู้ผลิต (IPR) สามารถจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุกฎหมายจากแหล่งกำเนิดเองได้โดยตรงโดยแจ้งให้ อปท.ทราบ ความร่วมมือกับร้านรับซื้อของเก่า -ให้อปท. จัดระบบการขึ้นทะเบียนชาเล็งและร้านรับซื้อของเก่าในพื้นที่ -ให้ PRO สนับสนุนส่งเสริมชาเล็งและร้านรับซื้อของเก่าเข้ามามีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวม	

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
			-ส่งเสริมเทคโนโลยีที่จะส่งเสริมการเก็บข้อมูล ประมวลผล และใช้ประโยชน์จากข้อมูลบรรจุภัณฑ์ และการเก็บขยะแบบแยกประเภท -ส่งเสริมการตระหนักรู้ และสร้างความร่วมมือต่อสาธารณะในการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทและการรีไซเคิลวัสดุ (4) ผู้ประกอบธุรกิจอื่นและประชาชนทั่วไปที่เป็นผู้บริโภค ต้องช่วยกันลดขยะบรรจุภัณฑ์ โดยใช้ซ้ำหรือหลีกเลี่ยงการใช้ที่เกินกว่าที่จำเป็น และต้องส่งเสริมการเก็บขยะแบบแยกประเภท	ขยะบรรจุภัณฑ์ได้ โดยให้มีการรายงานข้อมูลปริมาณที่เก็บรวบรวมได้เข้าสู่ระบบผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม -PRO/ผู้ผลิตต้องทำสัญญากับร้านรับซื้อของเก่าในการรับซื้อขยะบรรจุภัณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด โดยร้านรับซื้อของเก่าจะต้องมีการประกาศอัตรารับซื้ออย่างชัดเจนหน้าร้านและช่องทางอื่น ๆ (เช่น เว็บไซต์ Facebook Line) ความร่วมมือกับผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่ -ห้างสรรพสินค้า/ห้างค้าปลีก/ซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีพื้นที่จำหน่ายมากกว่า 2,000 ตารางเมตร และร้านสะดวกซื้อที่มีพื้นที่จำหน่ายมากกว่า 200 ตารางเมตรและมีพื้นที่จอดรถ กำหนดจุดรับคืนขยะบรรจุภัณฑ์จากประชาชน โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากประชาชน -คกก. EPR มีอำนาจประกาศกำหนดสถานประกอบการที่ต้องจัดให้มีบริการรับคืนขยะ	

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
				บรรจุกฎณ์เพิ่มเติมได้โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากประชาชน	
4.2 กลไกจูงใจ	(1) PRO สามารถกำหนดเงินรางวัลและเบี้ยปรับให้ผู้ผลิตตามคุณสมบัติของสินค้าที่ผู้ผลิตใช้ว่าเป็นไปตามเกณฑ์สิ่งแวดล้อมหรือไม่ หากเป็นไปตามเกณฑ์ PRO ให้เงินรางวัลตอบแทนได้ แต่หากไม่เป็นไปตามเกณฑ์ PRO สามารถสั่งปรับผู้ผลิตได้ (2) PRO จะต้องตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนการบำบัดขยะ และกองทุนสนับสนุนการนำขยะกลับมาใช้ซ้ำหรือใช้ใหม่ เพื่อให้การสนับสนุนแก่ผู้ที่ประกอบกิจการบำบัดขยะ	-ไม่มีในกฎหมายหลัก แต่ถ้าเข้ากับ PRO จะทำให้ต้นทุนในการดำเนินการตามกฎหมายจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการดำเนินการแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตด้วยตนเอง และหากเข้าร่วม PRO จะเป็นการยืนยันได้ว่าดำเนินการถูกต้องครบถ้วนตามกระบวนการกฎหมายที่กำหนดไว้	-ไม่มีในกฎหมายหลัก	-PRO สามารถกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม EPR ที่แตกต่างกันตามระดับความยากง่ายในการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ของวัสดุ บรรจุกฎณ์โดยให้พิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวัฏจักรชีวิตของบรรจุกฎณ์	-เป็นไปตามหลักการ Eco-modulation fee ซึ่งใช้กันในกฎหมาย EPR จูงใจให้ผู้ผลิตปรับเปลี่ยนไปใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น -ภาครัฐควรมีมาตรการส่งเสริมให้กับผู้ผลิตที่ทำ eco-design ทั้งมาตรการการเงินการคลัง การสร้างโอกาสทางธุรกิจ (เช่น จับคู่ธุรกิจ) และองค์กรธุรกิจที่เป็นผู้บริโภคที่ลดใช้ผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว
4.3 บทลงโทษ	-หากมีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย รัฐมนตรีสิ่งแวดล้อมมีอำนาจสอบสวนความผิด และออกคำสั่งให้แก้ไขเยียวยาความเสียหาย กำหนดระยะเวลาในการอุทธรณ์ และกำหนดค่าปรับทางปกครอง 1,500 ยูโรสำหรับบุคคลธรรมดา และ 7,500 ยูโรสำหรับนิติบุคคล หรืออาจสั่งให้จ่ายเงินค่าปรับ	-ผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมีโทษจำคุก ไม่เกิน 15 ปี หรือปรับในจำนวนที่เหมาะสม หรือทั้งจำทั้งปรับ	(1) ผู้ผลิตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของรัฐมนตรีในการรีไซเคิลตามที่กำหนด ปรับไม่เกิน 500,000 เยน (2) PRO อาจถูกปรับไม่เกิน 300,000 เยน ในกรณีดังต่อไปนี้	(1) ผู้ผลิตหรือ PRO ที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติตามแผนหรือคำสั่งของ รมต.โดยไม่มีเหตุ อาจถูกสั่งปรับทางปกครอง หากมีการกระทำผิดซ้ำซาก อาจให้มีการเพิกถอนใบอนุญาตเป็นการชั่วคราว (2) การจูงจูงใจรายงานข้อมูลเท็จให้มีโทษทางอาญา (โทษปรับ)	

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	รายวันไม่เกิน 20,000 ยูโร นับจากวันที่กำหนดได้ และค่าปรับผู้ผลิตที่ไม่ขึ้นทะเบียนไม่เกิน 30,000 ยูโร -เบี่ยงปรับ ค่าธรรมเนียม กรณีผลิตภัณฑ์เกินกว่าที่รีไซเคิลได้		-ไม่รีไซเคิลวัสดุโดยไม่ได้รับอนุญาต -ไม่ทำบัญชีหรือทำบัญชีเท็จหรือไม่เก็บรักษาบัญชี -ไม่รายงานตามที่รมต. กำหนด -ปฏิเสธหรือขัดขวางจากตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ -ม.48 กำหนดโทษปรับไม่เกิน 200,000 เยน สำหรับบุคคลกรณีดังต่อไปนี้ -ไม่ทำบัญชี ทำบัญชีเท็จ หรือไม่รักษาบัญชี -ปฏิเสธหรือขัดขวางจากตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่	(ค่าปรับสูงสุดไม่เกิน 2,000,000 บาท)	
5. หลักการสำคัญสำหรับผู้ใช้งานบรรจุก้นท์คนสุดท้าย (Key governance principles for end users)					
5.1 หน้าที่ในการคัดแยกขยะโดยเฉพาะ	-บริษัทต่าง ๆ องค์กรทางธุรกิจที่ทำการค้า ตลอดจนหน่วยงานท้องถิ่น ต่าง ๆ ให้มีการแยกขยะออกเป็น 5 ประเภท คือ กระดาษ/กระดาษแข็ง โลหะ	-ไม่ได้กำหนดไว้เป็นพิเศษ	(1) ประชาชนนี้หน้าที่แยกขยะบรรจุก้นท์ให้ถูกต้องตามประเภทที่เทศบาล	(1) ประชาชน หน่วยงาน องค์กรและผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่คัดแยกขยะบรรจุก้นท์ตามประเภทที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (หรือ อปท.กำหนด)	

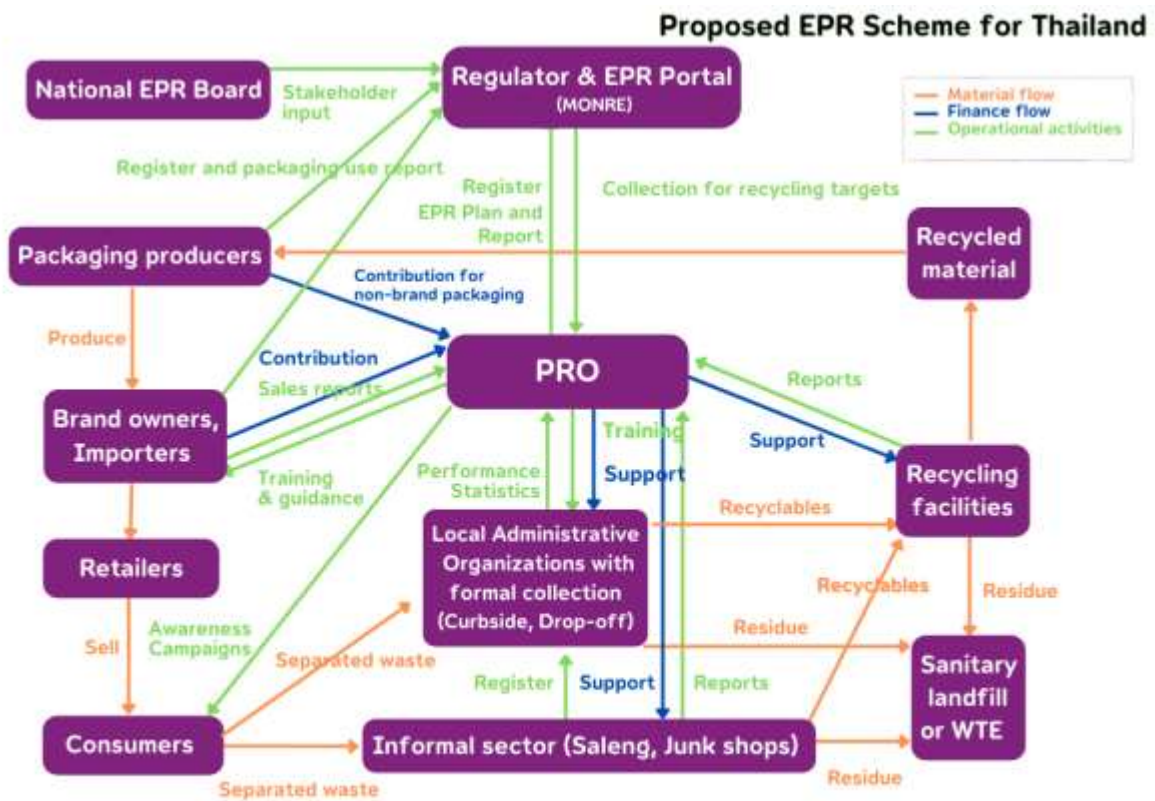
ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	พลาสติก แก้ว และไม้ ในถังขยะ เฉพาะขยะแต่ละประเภท โดยภาคองค์กรทางธุรกิจและหน่วยงานท้องถิ่นของรัฐสามารถตรวจสอบปริมาณของขยะและต้นทุนการจัดการ		กำหนดก่อนทิ้งให้เทศบาลจัดเก็บ (2) ผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้ผลิตภัณฑ์มีหน้าที่ต้องใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการรีไซเคิลตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการใช้วัสดุรีไซเคิล และต้องส่งเสริมการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภท	และส่งต่อให้ อปท.หรือผู้เก็บรวบรวมที่ได้รับมอบหมายจากอปท. หรือ PRO (2) ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ลดการใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์และการใช้วัสดุรีไซเคิลที่ใช้ครั้งเดียวที่ยากต่อการจัดการ โดยให้เพิ่มสัดส่วนการใช้บรรจุภัณฑ์ที่นำมาใช้ซ้ำได้หรือย่อยสลายได้ง่ายหรือใช้ประโยชน์อื่นได้ตามหลักเกณฑ์สิ่งแวดล้อมตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด	
5.2 การสื่อสาร การให้ข้อมูล และการให้ความรู้	-ให้มีการใช้ฉลากที่ระบุข้อมูลเกี่ยวกับการคัดแยกผลิตภัณฑ์ -ผู้ขายผลิตภัณฑ์มีหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ EPR แก่ผู้ซื้อ	-จัดตั้งศูนย์ข้อมูลขยะ ทำหน้าที่เก็บรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูล รวมถึงการให้ความรู้	(1) การรายงานแผนต่อสาธารณะ ตั้งแต่ นโยบายพื้นฐาน (ม.3) ทั้งแผนระดับชาติ (ม. 7) แผนของ อบจ. (ม. 9) และแผนของเทศบาล (ม.8) (2) รัฐบาลต้องส่งเสริม (ผ่าน การศึกษาและ กิจกรรมสร้าง ความสัมพันธ์) ความตระหนัก การรีไซเคิลและสร้างความร่วมมือในการเก็บขยะ	-อปท. PRO ผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย กรมควบคุมมลพิษ มีหน้าที่ให้ความรู้ สร้างความตระหนักปัญหาขยะและให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบ EPR และระบบการเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับประชาชน ผู้บริโภค -กระทรวงศึกษาและสถานศึกษาสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการจัดการวัสดุตลอดวัฏจักรชีวิตของบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ (Life-cycle thinking) ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ	

ประเด็น	ฝรั่งเศส	แอฟริกาใต้	ญี่ปุ่น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
			แบบแยกประเภทและการรีไซเคิล (3) รัฐบาลต้องทำให้อกฎหมายนี้เป็นที่รับรู้ต่อสาธารณะ เพื่อให้การยอมรับและร่วมมือ	-ให้มีการใช้ฉลากที่ระบุสัญลักษณ์ความสามารถในการรีไซเคิลหรือใช้ซ้ำบรรจุภัณฑ์หรือการสื่อสารตามหลักเกณฑ์ที่ กกก.EPR กำหนด	
บทเฉพาะกาล				-ให้ภาครัฐสนับสนุนเงินประเดิมให้กับ PRO ในช่วง 2 ปีแรกเพื่อเป็นการนำร่องการทำงาน -ให้กรมควบคุมมลพิษจัดตั้งศูนย์ข้อมูล EPR Portal ส่วนงานกำกับดูแลและ กกก. EPR ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วันนับแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้ -ให้ผู้ผลิตขึ้นทะเบียนและรายงานข้อมูลบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ผ่าน EPR Portal ภายใน 240 วันนับแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้ -กกก.EPR ต้องออกอนุบัญญัติกำหนดเป้าหมาย ภายใน 360 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ -Grace period: 1 ปี สำหรับมาตราอื่น ๆ	-เพื่อให้ภาครัฐเตรียมความพร้อมเชิงระบบและผู้ผลิตมีการรายงานข้อมูลปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ เพื่อให้ กกก.EPR มีข้อมูลในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย

คณะผู้วิจัยได้ต่อยอดกรอบแนวคิดระบบ EPR การจัดการบรรจุภัณฑ์จากรายงานของ WWF ดังรูปที่ 4-1 โดยระบบ EPR จะเป็นรูปแบบที่ให้ภาคเอกชนบริหารจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ ส่วนรัฐทำหน้าที่กำกับดูแล และกำหนดเป้าหมายให้ภาคเอกชนดำเนินการ โดย “ผู้ผลิต” หมายถึง ผู้ผลิตสินค้า (brand owners) และผู้นำเข้าที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (service packaging) สามารถจัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) มาดำเนินการแทนผู้ผลิตได้โดยผู้ผลิตจะต้องขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานกำกับดูแล (เบื้องต้น คือ กรมควบคุมมลพิษ) ผ่านศูนย์ข้อมูล EPR (EPR Portal) รายงานข้อมูลปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้และจ่ายค่าธรรมเนียม EPR ตามปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ตนใช้ในการบรรจุสินค้าและนำสินค้าออกจำหน่ายในตลาดในแต่ละปี กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ จ่ายค่าธรรมเนียมตามปริมาณที่ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ผลิตและจำหน่าย โดย PRO จะเป็นผู้เสนอสูตรคำนวณอัตราค่าธรรมเนียมซึ่งส่วนหนึ่งจะแปรผันตามเป้าหมายที่รัฐกำหนดด้วย

ทั้งนี้ กฎหมายจะกำหนดให้ PRO จะต้องจัดสรรเงินส่วนใหญ่สำหรับการสนับสนุนการเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้องและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยกฎหมายจะกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) พัฒนาระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท (ขั้นต่ำ ต้องแยกเศษอาหารออกจากอื่น ๆ) โดยให้ PRO สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์คัดแยก (sorting hub) และสนับสนุนการยกระดับกลุ่ม informal sector ได้แก่ ชาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่าให้มีการขึ้นทะเบียนกับ อปท. และ PRO และสามารถได้รับเงินสนับสนุนโดยตรงจาก PRO (หรือผู้ผลิต) ตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ กฎหมายจะกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่ให้ช่วยตั้งจุดรับคืน (drop-off points) ขยะบรรจุภัณฑ์จากผู้บริโภคด้วย ดังนั้น กฎหมายจะช่วยสร้างระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ที่สะดวกสำหรับผู้บริโภคอย่างน้อย 3 ช่องทาง ได้แก่ 1) วางไว้หน้าบ้านหรือจุดทิ้งของชุมชน ให้อปท.มาเก็บแยกออกจากขยะประเภทอื่น ๆ 2) ขายเป็นที่ให้กับชาเล้งหรือนำไปขายยังร้านรับซื้อของเก่าที่ขึ้นทะเบียน 3) นำไปหย่อนที่จุดรับคืนที่ตั้งตามห้างสรรพสินค้าและซูเปอร์มาร์เก็ต หากเป็นผู้บริโภคระดับองค์กรที่มีขยะบรรจุภัณฑ์จำนวนมากสามารถติดต่อร้านรับซื้อของเก่าให้เข้ามารับหรือส่งต่อไปยังโรงงานรีไซเคิลที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานกำกับดูแลได้

งบประมาณส่วนหนึ่งของ PRO จะใช้ในการสนับสนุนการพัฒนาโรงงานรีไซเคิลและโรงงานผู้บำบัดกำจัดที่มีมาตรฐานการสิ่งแวดล้อมในระดับสูง ให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่จะถูกเก็บรวบรวมมากขึ้นและผลักดันให้มีการพัฒนาวัสดุหรือผลิตภัณฑ์จากกระบวนการรีไซเคิลที่สามารถขายได้ในเชิงพาณิชย์ เพื่อให้เกิดกลไกตลาดสำหรับวัสดุและผลิตภัณฑ์รีไซเคิลมากขึ้น ซึ่งจะช่วยลดการอุดหนุนของ PRO ในระยะยาว ทั้งนี้ ผู้เก็บรวบรวมและโรงงานรีไซเคิลที่ได้รับเงินอุดหนุนการเก็บรวบรวมและรีไซเคิลจะต้องมีรายงานข้อมูลปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ตนได้เก็บรวบรวมหรือรีไซเคิลให้กับ PRO ด้วย งบอีกส่วนหนึ่งจะต้องนำไปสนับสนุนกิจกรรมรณรงค์ สร้างความตระหนักให้กับผู้บริโภค เพื่อเพิ่มความร่วมมือในการทำความสะดวกคัดแยกและส่งคืนขยะบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ช่องทางที่ผู้ผลิตจัดเตรียมไว้ โดยการดำเนินงานทั้งระบบจะเข้มข้นขึ้นตามเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลที่รัฐจะกำหนดให้เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปีเพื่อเป็นหลักประกันว่าขยะบรรจุภัณฑ์หลังการบริโภคจะได้รับการจัดการและหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ ลดการรั่วไหลของขยะบรรจุภัณฑ์ในสิ่งแวดล้อม

Source: Adapted from WWF Thailand (2020) Scaling up circular strategies to achieve zero plastic waste in Thailand.

รูปที่ 4-1 ข้อเสนอแนะระบบ EPR จัดการบรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

4.4 การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ครั้งที่ 1

คณะผู้วิจัยได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อข้อเสนอเชิงกฎหมายต่อการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตามหลักการ EPR (ครั้งที่ 1) เมื่อวันจันทร์ที่ 5 กันยายน 2565 เวลา 13.30 - 16.00 น. ณ โรงแรมปทุมวัน ปริ้นเซส กรุงเทพฯ มีผู้เข้าร่วมการประชุมทั้งสิ้น 35 คน ประกอบด้วย ผู้แทนภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 9 ภาคเอกชน ร้อยละ 37 ภาควิชาการและองค์กรระหว่างประเทศ ร้อยละ 54 และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Zoom Application) มีผู้เข้าร่วมการประชุมประมาณ 135 คน

5 ก.ย.
13:30 - 16:00

การประชุมรับฟังความคิดเห็น
ข้อเสนอเชิงกฎหมายต่อการจัดการ
ขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน
ตามหลักการ EPR (ครั้งที่ 1)
ณ โรงแรมปทุมวันเพลส กรุงเทพฯ หรือออนไลน์ผ่าน Zoom

กำหนดการ

- 13.00 - 13.30 น. ลงทะเบียนที่ห้องประชุม 1 ชั้น M
- 13.30 - 13.45 น. พิธีเปิดการประชุม
โดย นายสุชาติ วัฒนา
ผู้อำนวยการกองจัดการของเสียและสิ่งแวดล้อม
สำนักงานเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
- 13.45 - 14.05 น. นำเสนอหลักการและเหตุผลของการนำกฎหมาย
โดย นางสาวอริยา อภิรักษ์กุล นักวิชาการ
- 14.05 - 14.40 น. นำเสนอผลการศึกษากฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์
ในต่างประเทศ และข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์
สำหรับประเทศไทย
โดย นายสุชาติ วัฒนา (ผู้ดำเนินรายการ) และ นายสุชาติ
วัฒนา (ผู้ดำเนินรายการ)
- 14.40 - 15.50 น. ยৌติยธรรมกับผู้เข้าร่วมประชุม
โดย นางสาวอริยา อภิรักษ์กุล
- 15.50 - 16.00 น. สรุปและปิดการประชุม

หมายเหตุ: จัดผ่านแพลตฟอร์ม Line- Meeting สำหรับชาวต่างชาติผ่าน Zoom

ติดต่อสอบถาม
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต
หมายเลข โทร. 02-254-4000 หรือ 02-254-4000

สแกน QR Code
สำหรับลงทะเบียน
การประชุมรับฟังความคิดเห็น

รูปที่ 4-2 สื่อประชาสัมพันธ์การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมที่โรงแรม

1. Mr. Alvaro Zurita	องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ)
2. Ms. Elena Rabbow	องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ)
3. นางสาวอิมพร อัจบุต	องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ)
4. นางสาวชนกสุดา พงศ์สว่าง	องค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ)
5. นายชาติวุฒิ ว่างวล	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
6. นายฉัตรพงศ์ โพธิ์วิเศษชัย	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
7. ดร.สุจิตรา วาสนาดำรงดี	สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. อ.ดร.ปิติ เอี่ยมจำรูญลาภ	คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. นายภัทรพล ตูลารักษ์	นักวิชาการอิสระ
10. นางนิภาพร มาประดิษฐ์	สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. นายศักดิ์ธัช พุ่งลัดดา	สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
12. นายโตม บัญญาบุรุษ	GEPP Sa-Ard
13. นางสาวขวัญมนัส มีถาวร	สำนักงานสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.)
14. นายธนาชัย ปิยะศรีทอง	บริษัทเอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด (มหาชน)
15. นายโกเมธ ตันติจินดาพร	บริษัทเอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด (มหาชน)
16. นางสาวนงนุช ยกย่องสกุล	สมาคมการค้านวัตกรรมเพื่อการเกษตรไทย

17.	นายณัฐพงศ์ พรหมมาตร	คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
18.	นายปฏิญญา ศิลสุภตล	บริษัทเต็ดตรา แพ้ค (ประเทศไทย) จำกัด
19.	รศ.ดร.เกรียงไกร เตชกานนท	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
20.	นางสาวสุภัชญา เตชะชูเชิด	มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
21.	ดร.ธนพงศ์ ดวงมณี	มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์
22.	นายสุนทร ยงค์วิบูลศิริ	บริษัท เอสซีจี แพคเกจจิ้ง จำกัด (มหาชน)
23.	นายภฤตยศ ปัญญาคง	บริษัท ไทย เบเวอร์เรจ แคน จำกัด
24.	นางสาวเอมิกา จามจันทร์ศรี	Environmental Justice Foundation (EJF)
25.	นางสาวชลลดา จันท์ภูมิ	Environmental Justice Foundation (EJF)
26.	นางสาว จิรภา กมลเลิศ	บริษัท ทริปเปิ้ล พี แอดวานซ์ จำกัด
27.	นายจารุพงษ์ มนูญธรรม	บริษัท ไฟลท์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด
28.	นางสาวกิตติยา กรีกุล	บริษัท ยูนิคอุตสาหกรรมพลาสติก จำกัด
29.	นางสาวสุจินตนา วีระรัตน์	บริษัท อินทรี อีโคไซเคิล จำกัด
30.	นางสาวปิยฉัตร ชัยอรุณ	บริษัท อินทรี อีโคไซเคิล จำกัด
31.	นางสาวปรารค์ทิพย์ ชัยสวัสดิ์	บริษัท เอส ไอ จี คอมบิล็อค จำกัด
32.	นายรัฐ เรืองโชติวิทย์	ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม
33.	นายทวีวัฒน์ โพธิ์ชัย	สมาคมศิษย์เก่าเทพศิรินทร์
34.	นางสาวลลิตา ศรีเมือง	สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
35.	นางสาวพลาพร สุขมา	สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.4.1 สรุปประเด็นการประชุม

4.4.1.1 กล่าวแนะนำโครงการและต้อนรับ

1) นายชาติวุฒิ วัจวล ผู้อำนวยการสำนักการควบคุมปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กล่าวเปิดงาน โดยมีการกล่าวถึงประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- สสส. จัดทำแผนงานสิ่งแวดล้อมและสุขภาพระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เสริมพลังภาคีเครือข่ายในการจัดการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่ และยังให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อให้เกิดระบบบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ สสส. สนับสนุนแผนงานสนับสนุนการปฏิรูประบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยมูลนิธิบูรณะนิเวศเป็นผู้จัดการแผนงาน ภายใต้โครงการศึกษาเพื่อจัดทำนโยบายสาธารณะปฏิรูประบบการจัดการขยะและส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยในปีนี้เป็นการทำงานใน ระยะที่ 2 ที่มุ่งหวังให้เกิดการปฏิรูประบบบริหารจัดการขยะที่นำไปสู่เศรษฐกิจหมุนเวียน ผ่านการผลักดันกฎหมายและข้อเสนอเชิงนโยบาย
- การผลักดันการปฏิรูประบบบริหารจัดการขยะของภาคี สสส. สอดรับกับแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. 2564-2570 ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจหมุนเวียน (CE) ที่เสนอโดย อว. และสอดคล้องกับนโยบายและแผนของ ทส. ที่ได้ระบุถึงการนำหลักการ EPR มาใช้ในการแก้ปัญหาขยะบรรจุภัณฑ์และพลาสติก โดยร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) ที่เสนอโดย คพ. ได้ระบุถึงแผนงานที่จะพัฒนา กฎหมายส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนที่นำหลักการ EPR มาใช้ในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ ฉะนั้น

โครงการนี้เปรียบเสมือนเป็นการทำงานทางวิชาการและสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนให้มาช่วย ออกแบบเครื่องมือทางกฎหมายและกลไกในการแก้ไขปัญหาขยะบรรจุภัณฑ์ และกฎหมาย EPR นี้จะ ช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกับ อปท. และภาคเอกชนให้มีการนำทรัพยากรกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่

2) Mr.Alvaro Zurita ผู้อำนวยการโครงการส่งเสริมการใช้เศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อจัดการปัญหาขยะทะเล GIZ กล่าวเปิดงาน โดยมีกรกล่าวถึงประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ตั้งแต่ปีค.ศ. 2019 GIZ ได้ร่วมกับกรมควบคุมมลพิษในการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนและผลักดัน ประเด็น EPR อย่างไรก็ดีในปี 2021 แม้ว่าจะมีการระบาดของ COVID-19 แต่ GIZ ยังคงพยายาม ผลักดันเรื่อง EPR เกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบบรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม และการพัฒนา PRO ผ่านการจัดสัมมนาผ่านเว็บไซต์เพื่อให้ยังคงมีกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องในภูมิภาคนี้ ทั้งการ แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น รวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในต่างประเทศ อาทิ เวียดนาม และอินโดนีเซีย ระหว่างดำเนินโครงการ มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนประเด็น EPR กับประเทศฝั่งยุโรป แอฟริกาใต้ ชิลี และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในไทยกว่า 100 ราย และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนา บรรจุภัณฑ์พลาสติก รวมถึงได้ลงนามทำ MOU กับองค์กรกว่า 50 แห่ง ในเรื่อง Circular Economy Solution
- GIZ ร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงในการพัฒนา กรอบนโยบายบรรจุภัณฑ์พลาสติกในประเทศไทย พร้อมนำเสนอกรอบนโยบายเรื่อง EPR และในปี 2022 GIZ ยังคงเดินทางขับเคลื่อนและสนับสนุนความร่วมมือในประเทศไทยอย่างต่อเนื่องอีก 3 ปี

4.4.1.2 การนำเสนอผลการศึกษาของโครงการ

1) ดร.สุจิตรา วาสนาดำรงดี หัวหน้าโครงการฯ นำเสนอหลักการและเหตุผลของการยกร่าง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- โครงการศึกษาเพื่อจัดทำนโยบายสาธารณะปฏิรูประบบการจัดการขยะและส่งเสริมเศรษฐกิจ หมุนเวียน (ระยะที่ 2) ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องที่ดำเนินการต่อจากระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อจัดทำร่างพ.ร.บ.การจัดการขยะอย่างยั่งยืนและส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน พ.ศ. (2) เพื่อ จัดทำร่างพ.ร.บ.การจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนที่ใช้หลักการ EPR (3) เพื่อประเมินสมรรถนะ และความพร้อมของกทม.และทน.ขอนแก่นในการส่งเสริมแหล่งกำเนิดลดปริมาณและคัดแยกขยะที่ ต้นทาง (4) เพื่อศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายและแผนและจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุง นโยบายและแผนที่จะช่วยสนับสนุนให้อปท.บริหารจัดการขยะที่ต้นทางให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (5) เพื่อศึกษาปรับปรุงกฎระเบียบค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะที่ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำ หลักการค่าธรรมเนียมการจัดการขยะแบบแปรผัน DVR และ (6) เพื่อเผยแพร่แนวคิดการจัดการขยะ อย่างยั่งยืนและสาระสำคัญของร่างกฎหมาย โดยมีเป้าประสงค์หลัก คือ ปฏิรูประบบการจัดการขยะ และส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน
- เหตุผลที่ต้องปฏิรูประบบจัดการขยะ คือ ขยะ: ปัญหาเรื้อรังของไทยที่เกินความสามารถของ อปท. ในการบริหารจัดการเพียงลำพัง ปริมาณขยะทั่วประเทศ 26-27 ล้านตัน, สถานที่ฝังกลบขยะ > 2,000 แห่ง กำจัดไม่ถูกต้องร้อยละ 80 ปัญหาไฟไหม้บ่อขยะ การปนเปื้อนน้ำชะขยะในสิ่งแวดล้อม ฉะนั้นแล้วผู้ผลิตและผู้บริโภคควรร่วมรับผิดชอบต้นทุนสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น “ขยะ” เป็นความร่วมมือ ผิดชอบของ “ผู้ก่อให้เกิดขยะ” ตามหลัก Polluter Pay Principle (PPP) รัฐต้องแก้ปัญหาความ

ล้มเหลวของตลาดที่ไม่ได้คิดรวมต้นทุนสิ่งแวดล้อมด้วยกลไก EPR, ภาษี/ค่าธรรมเนียมสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งหลักการ EPR เป็นหลักการทางนโยบายที่ขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตไปยังช่วงต่าง ๆ ของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขั้นการบริโภค การรีไซเคิลและการกำจัดซากผลิตภัณฑ์ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์

2) อ.ดร.ฤทธิภัฏ กัลยาณภัทรศิษฏ์ และ อ.อริศรา เหล็กคำ สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง นำเสนอผลการศึกษาทบทวนกฎหมาย EPR บรรจุกฎหมายในต่างประเทศและข้อเสนอเชิงกฎหมาย EPR บรรจุกฎหมายสำหรับประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- มาตรการที่ควรมีในกฎหมาย EPR ที่จะช่วยบรรลุเป้าหมายการจัดการขยะบรรจุกฎหมาย 4 มาตรการหลัก (1) EPR Fee และมาตรการจูงใจให้ทำ Eco-design (2) การติดตามและการสื่อสารกับผู้บริโภค (3) การจ่ายค่าธรรมเนียมจัดการขยะและดำเนินการให้ได้ตามเป้าหมายการเก็บรวบรวมไปรีไซเคิลหรือใช้ซ้ำ และ (4) การติดตามตรวจสอบและกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผนและข้อกำหนด โดยมีองค์ประกอบของกฎหมาย EPR โดยทั่วไป ดังนี้ (1) คำจำกัดความที่จะกำหนดขอบเขตของกฎหมาย (2) หน้าที่ความรับผิดชอบและสิทธิ์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง (3) รูปแบบทางการเงิน (4) หน้าที่ความรับผิดชอบด้านข้อมูลและการรายงานข้อมูล (5) กระบวนการขึ้นทะเบียนและการให้การรับรอง (6) การกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมและรีไซเคิล และ (7) โครงสร้างการบริหารจัดการของระบบ EPR
- หลักการสำคัญในกฎหมาย EPR ฝรั่งเศส, แอฟริกาใต้ และญี่ปุ่น คือ นิยามของบรรจุกฎหมาย ผู้ผลิตและหน้าที่ของผู้ผลิต องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (PRO) และหลักการทางการเงินที่สำคัญ โครงสร้างการกำกับดูแลและดำเนินงานของระบบ EPR หลักเกณฑ์ที่สำคัญของการปฏิบัติงาน และหลักการสำคัญสำหรับผู้บริโภคบรรจุกฎหมายสุดท้าย จึงนำหลักการทั้งสี่มาเป็นข้อเสนอหลักการสำคัญในการร่างกฎหมาย EPR ของไทย นิยามของผู้ผลิต (1) ผู้ผลิตบรรจุกฎหมาย (กรณี service packaging) (2) ผู้ผลิตสินค้าที่มีตราสินค้า (Brand Owner) (3) ผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ (4) ผู้นำเข้าบรรจุกฎหมาย (5) ผู้จัดจำหน่าย (กรณี Tertiary packaging ที่ตนใช้) ซ้อยกเว้น (1) ผู้ผลิตรายย่อยอ้างอิงตามนิยาม “วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)” ของ สสว. (2) ผู้ผลิตเพื่อส่งออก การขึ้นทะเบียนผู้ผลิต คือ ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนต่อกรมควบคุมมลพิษ ให้ขึ้นทะเบียนผ่านเว็บกลาง (EPR Portal) ของกรมควบคุมมลพิษ
- หน้าที่ของผู้ผลิต ได้แก่ (1) จัดการบรรจุกฎหมายของตนเองโดยรับกลับมารีไซเคิลหรือดำเนินการอื่นตามปริมาณหรือเป้าหมายที่รัฐกำหนด* หรือ(2) ก่อตั้งหรือเข้าร่วมกับ PRO ให้ดำเนินการจัดการบรรจุกฎหมายแทน (3) ลดการใช้บรรจุกฎหมายหรือปรับเปลี่ยนบรรจุกฎหมายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (4) ติดสัญลักษณ์บนบรรจุกฎหมายเพื่อสื่อสารให้ผู้บริโภคทราบถึงประเภทวัสดุ ให้เอื้อต่อคัดแยกและการส่งคืนเข้าสู่ระบบและมีแนวทางและช่องทางจัดการขยะบรรจุกฎหมายระบุในคู่มือผลิตภัณฑ์ (5) ให้ติดสัญลักษณ์ที่แสดงถึงการจ่ายค่าธรรมเนียม EPR แล้วบนบรรจุกฎหมายหรือช่องทางอื่นใดตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (6) รายงานผลการดำเนินงานต่อกรมควบคุมมลพิษ ทั่วโลกป้องกันการตีตัวพรี คือ เผยแพร่รายชื่อผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ ผู้จัดจำหน่ายพึงตรวจสอบและให้ข้อมูลการขึ้นทะเบียนระบบ EPR ของผู้ผลิต (Brand owner) ก่อนวางจำหน่ายสินค้า

4.4.2 สรุปประเด็นคำถามและความคิดเห็น

ตัวเอียง : ข้อเสนอแนะจากแบบสำรวจผ่าน google form 33 ราย (ณ วันพุธที่ 7 กันยายน 2565)

ตัวเอียง สีน้ำเงิน: นักวิจัยตอบเพิ่มเติมหลังการประชุม

1) แนวทางการออกกฎหมายหรือแนวคิดหลัก

คำถาม

1. แนวทางกฎหมาย EPR ที่จะออกมานั้น จะเป็นกฎหมายแบบกว้าง ๆ หรือเจาะไปในรายละเอียดของแต่ละสินค้า/ผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดมีเส้นทางและวิธีการจัดการ (เช่น วิธีทำความสะอาด) ที่แตกต่างกัน และคู่มือในการจัดการบรรจุภัณฑ์จะอยู่ในกฎหมายรองด้วยหรือไม่ หรือจะประกาศเป็นคู่มือหรือประกาศอื่น ๆ ในภายหลัง

ตอบ ระดับ พ.ร.บ. EPR กฎหมายที่ออกมาจะเป็นในเชิงหลักการแบบกว้าง ๆ และประเด็นบรรจุภัณฑ์จะอยู่ในอนุบัญญัติ โดยกฎหมายบรรจุภัณฑ์จะกำหนดให้จัดการตามประเภทวัสดุบรรจุภัณฑ์เป็นพื้นฐาน 5 ประเภท ทั้งนี้ คณะกรรมการ EPR แห่งชาติอาจกำหนดลักษณะบรรจุภัณฑ์ให้ชัดเจนในทางปฏิบัติเพิ่มเติมก็ได้ และอาจมีกรม/กองขึ้นมาเพื่อดูแลเรื่อง EPR หรือทำคู่มือแนวทางต่าง ๆ เช่น eco design ที่ควรจะมีองค์กรทางเทคนิคเข้ามาช่วยภาครัฐดูแลและตรวจสอบ

ข้อเสนอแนะ

1. เสนอให้ทบทวนสาเหตุที่ผ่านมาที่หลักการ EPR ไม่ผ่านเป็นกฎหมาย โดยให้ข้อสังเกตไว้ดังนี้
 - การเขียนกฎหมายที่เป็นหลักการ อาจยังไม่จำเป็นต้องใส่รายละเอียดเข้าไป เช่น เทคโนโลยีสัดส่วนร้อยละของพลาสติกรีไซเคิล ซึ่งอาจจะไปอยู่ในประกาศ
ตอบ: รายละเอียดจะอยู่ในอนุบัญญัติ แต่ได้นำประเด็นสำคัญบางส่วนมาหารือ เช่น การกำหนดเป้าหมาย
 - ควรระบุชัดเจนว่า PRO จะเป็นองค์กรประเภทใด เป็นองค์กรมหาชนหรือเป็นองค์กรอิสระ ซึ่งเห็นด้วยว่าควรเป็นองค์กรอิสระภาคเอกชน
ตอบ: PRO จะเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไรที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน มีใช้องค์กรของรัฐ
 - การเขียนความเชื่อมโยงและกรอบระหว่าง CE และ EPR ให้ชัดเจน
 - ศึกษาจากกรณีที่เป็นที่ประสบความสำเร็จและวิเคราะห์ให้ชัดเจน ว่าประเทศญี่ปุ่นดำเนินการอย่างไร บริบทต่างกับไทยอย่างไร
 - ระบบรวบรวมกับ EPR เป็นอย่างไร
 - หาก EPR เป็นความรับผิดชอบของผู้ผลิตฝ่ายเดียว จะเป็นไปได้หรือไม่
ตอบ: ร่างกฎหมายออกแบบความรับผิดชอบทุกภาคส่วนทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภค รวมถึงผู้จัดจำหน่ายและ อปท.
 - ท้องถิ่นมีหน้าที่เก็บ รวบรวม กำจัด จะสามารถช่วยส่งเสริมระบบ EPR ได้อย่างไร
 - PPP ใช้ได้กับประเทศที่พัฒนาแล้ว แต่บริบทของประเทศไทยค่อนข้างยากจึงควรพิจารณาให้ถี่ถ้วน
ตอบ วิเคราะห์แล้วว่าไม่สามารถใช้โมเดล user charge ไปเก็บกับผู้บริโภคได้โดยตรง ดังเช่นที่พบปัญหาค่าธรรมเนียมเก็บขยะที่อปท. หลายแห่งไม่มีนโยบายที่จะจัดเก็บหรือเพิ่มอัตราค่าธรรมเนียมกับประชาชนเพราะเป็นฐานเสียง แต่แนวคิด EPR จะเป็นลักษณะ

advance recycling fee ที่แฝงในราคาสินค้า ณ ตอนที่ซื้อสินค้าใหม่ ทั้งนี้ ผู้บริโภคต้องมีความเข้าใจด้วยว่ามีราคาต้นทุนสิ่งแวดล้อมรวมอยู่ด้วยแต่ต้นทุนการจัดการบรรจุภัณฑ์จะมีได้เป็นส่วนที่สูงของราคาสินค้า

- มีกฎหมายที่เชื่อมโยงหลายส่วน ดังนั้น การนำกฎหมายต่างประเทศเป็นแนวทางอาจจะต้องดูบริบทให้เหมาะสมกับของไทย

ตอบ: แนวทางการศึกษาเป็นเช่นนั้นอยู่แล้ว คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษากฎหมายต่างประเทศ นำเสนอกรอบกฎหมายภายในบริบทประเทศไทยและทำการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเพื่อให้ได้ร่างกฎหมายที่เหมาะสมกับประเทศไทยมากที่สุด

2. ควรดำเนินการกับสิ่งที่ทำได้ก่อนเพื่อลดแรงกดดัน และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องอาจเป็นกรมควบคุมมลพิษหรือกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ตอบ: พันธกิจของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะเน้นการรณรงค์ ส่งเสริมเป็นหลัก การออกกฎหมายจึงน่าจะตรงกับพันธกิจของกรมควบคุมมลพิษมากกว่า

3. การให้ระดับรัฐมนตรีรักษากฎหมายนั้น อาจทำให้การออกประกาศใช้เวลาดำเนินการนาน หากลดระดับเป็นระดับประกาศกระทรวงฯ (อาจให้ปลัดกระทรวงเป็นผู้ดูแล) เพื่อให้สามารถเริ่มได้เลย โดยผู้ประกอบการสามารถดำเนินการได้เลยเช่นกัน

ตอบ: เนื่องจากเป็นการออกกฎหมายใหม่ จึงจำเป็นต้องออกกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ดังนั้นจึงน่าจะต้องเป็นระดับรัฐมนตรี

4. ประเทศส่วนใหญ่ยังไม่มี EPR laws (แม้จะเป็นประเทศร่ำรวย) ดังนั้น ประเทศไทยควรค่อย ๆ ขยับใช้กฎหมายในระดับที่ต่ำลงก่อน

ตอบ: กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะในปัจจุบันเน้นการจัดการที่ปลายทางยังไม่ถึงต้นทางของผลิตภัณฑ์ จึงจำเป็นต้องออกกฎหมายใหม่ในระดับพระราชบัญญัติ

5. การพัฒนากฎหมายควรทำคู่ขนานกันกับการส่งเสริมให้ความรู้ประชาชนเรื่องการคัดแยกบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทอย่างถูกต้อง

ตอบ: โครงการ สสส. จะมีกิจกรรมในส่วนของส่งเสริมให้ความรู้กับประชาชนในการจัดการขยะที่ต้นทาง ความรู้เกี่ยวกับ EPR และความจำเป็นที่ต้องมีร่างกฎหมายนี้ ทั้งนี้ ในร่างกฎหมายได้กำหนดหน้าที่ของผู้ผลิต ภาครัฐ อปท. ที่จะต้องช่วยให้ความรู้กับประชาชนในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วย

6. ควรนำ WEEE มาวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นบทเรียนรู้

ตอบ: ได้มีการศึกษาบทวนบทเรียนกฎหมาย WEEE แล้วในโครงการ สสส. ระยะที่ 1

7. ควรจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศหรือสนับสนุนทุนให้หน่วยงานและนักวิจัยทำการศึกษาร่วมกันเพื่อพัฒนาวิจัยแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

8. EPR ควรพิจารณาถึงกิจกรรมปลายทาง เช่น การรีไซเคิล การฝังกลบ การเผาเป็นพลังงาน โดยควรพิจารณาให้การฝังกลบเป็นไปโดยน้อยที่สุด ในขณะที่การเผาเป็นพลังงานควรเป็นทางเลือกรองและให้ความสำคัญกับการรีไซเคิลมากกว่า ที่สำคัญควรเป็นการรีไซเคิลที่ได้รับการควบคุมด้านคุณภาพและสิ่งแวดล้อม

ตอบ: ร่างกฎหมายจะมีการกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยจะเปิดช่องให้มีการเผาเป็นพลังงาน (เน้น co-processing) กรณีที่เป็นบรรจุภัณฑ์ที่ยากต่อการรีไซเคิลและยังไม่มีทางเลือกอื่นที่เหมาะสม คุ่มค่าและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากกว่า

2) ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้อง

คำถาม

1. นิยาม “ผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์” หมายถึงเฉพาะ Service Packaging หรือไม่ หรือรวมถึงผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์อื่น ๆ ด้วย
ตอบ “ผู้นำเข้า” คือ ผู้นำสินค้าเข้าที่มาพร้อมบรรจุภัณฑ์ และผู้นำเข้าเฉพาะบรรจุภัณฑ์ (กรณี service packaging)
2. นิยาม “ผู้ผลิต” ในกฎหมาย EPR จะสามารถรวม “ผู้ผลิตวัสดุหรือผู้ผลิตวัตถุดิบ” สำหรับผลิตบรรจุภัณฑ์ด้วยได้หรือไม่
ตอบ กฎหมาย EPR โดยทั่วไปไม่กำหนดให้ “ผู้ผลิตวัสดุ” รับผิดชอบจ่ายค่าธรรมเนียม แต่กฎหมายสามารถกำหนดหน้าที่อื่น ๆ ได้ ซึ่งการกำหนดเป้าหมายจะอยู่ในกฎหมายลำดับรอง และเป็นเป้าของชนิดวัสดุที่ต้องเก็บกลับคืน+รีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ ซึ่งบริษัทที่นำวัสดุชนิดไหนมาผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์ก็ต้องรับผิดชอบตามสัดส่วน ไซ้มารับผิดชอบต่อมาก
3. ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการทำความสะอาดขยะบรรจุภัณฑ์ก่อนนำมาจัดเก็บเพื่อรอนำกลับไปรีไซเคิล และจะมีการบริหารจัดการอย่างไร
ตอบ กฎหมายจะกำหนดหน้าที่ผู้บริโภคในการส่งคืนขยะบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ระบบเก็บรวบรวมของผู้ผลิต โดยจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางซึ่งจะรวมถึงประเด็นให้มีการทำความสะอาดขยะบรรจุภัณฑ์ที่ปนเปื้อนเศษอาหารเบื้องต้น (เช่น กลั้วน้ำ) ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่นได้สร้างระบบและวินัยพลเมืองเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. จากภาพ EPR diagram การเขียน Non-brand packaging ควรเขียนเป็น service packaging เพื่อไม่ให้เข้าใจผิด เพราะนิยามของ service packaging คือ บรรจุภัณฑ์นี้จะไม่ถูกนำมาใช้จนกว่าจะไปถึงผู้บริโภคหรือจะไม่ใช่บรรจุภัณฑ์จนกว่าผู้บริโภคจะนำมาใช้ ทั้งนี้ อาจมีผู้ผลิตสินค้าที่ไม่มีแบรนด์จริง ซึ่งน่าจะนำไปคิดต่อ
2. ควรตั้งจุด drop point เพื่อรองรับการคัดแยกขยะประเภทต่าง ๆ และสามารถส่งต่อไปยังโรงรีไซเคิลเพื่อประหยัดค่าขนส่ง
3. ควรเป็นหน้าที่ผู้บริโภคในการทำความสะอาดและคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง และมี อปท. หรือหน่วยงานอื่น ๆ มาบริหารจัดการต่อจากนั้น
4. การคัดแยก ไม่ควรแยกเฉพาะบรรจุภัณฑ์ แต่ควรแยกแบบต่างประเทศ (ขยะอาหาร ขยะรีไซเคิลได้ ขยะอื่น ๆ) และมีค่าธรรมเนียมเก็บตามปริมาณขยะ ตอบ เนื่องจากเป็นกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์จึงต้องเน้นขยะบรรจุภัณฑ์ แต่ได้กำหนดหน้าที่ อปท. ให้คัดแยกขยะอาหารออกประเภทอื่นๆ ด้วย การกำหนดค่าธรรมเนียมเก็บตามปริมาณขยะ อาจจะเกินขอบเขตกฎหมาย EPR (สามารถนำไปกำหนดได้ในร่างพรบ.ส่งเสริม CE)

3) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO)

คำถาม

1. มาตรฐานในการคิดค่าธรรมเนียมของ PRO เป็นอย่างไร
ตอบ ในหลักการ จะคิดค่าธรรมเนียมตามปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในตลาดและความยากง่ายในการรีไซเคิล สูตรการคำนวณเป็นเรื่องที่ต้องมีการศึกษารายละเอียดต่อไปและอาจเป็นหน้าที่ของ PRO ที่จะต้องมาดำเนินการในเรื่องนี้
2. ระบบ EPR และ PRO จะมีส่วนร่วมในการจัดสรรเงินในการช่วยกำกับหรือผลักดันการจัดการกับโรงงานรีไซเคิลที่ไม่ได้มาตรฐานอย่างไร เพราะเป็นส่วนสำคัญในการปล่อยพลาสติกลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะและธรรมชาติ
ตอบ การกำกับดูแลโรงงานจะเป็นอำนาจของกรมโรงงานอุตสาหกรรม แต่กฎหมาย EPR อาจจะทำให้ PRO กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขการคัดเลือกโรงงานรีไซเคิลที่จะมาขยะบรรจุภัณฑ์หรือเงินอุดหนุนจาก PRO จะต้องได้มาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม เช่น ISO14001 หรือขั้นต่ำอุตสาหกรรมสีเขียว ระดับ 3 เพื่อช่วยผลักดันให้โรงงานมีการยกระดับมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมโรงงาน
3. รูปแบบของ PRO ที่มีข้อเสนอว่าเป็นองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไรนั้น มีการศึกษาเปรียบเทียบการจดทะเบียนระหว่างเป็นมูลนิธิ SE หรือรูปแบบอื่นหรือไม่ พร้อมข้อดี-ข้อเสียประกอบ
ตอบ ยังไม่ได้ศึกษา
4. การผลักดันให้เกิด PRO เชิงบังคับนั้นอาจใช้เวลานาน ระหว่างนั้นมีกลุ่มบริษัทที่ดำเนินการในส่วนนี้ อยู่และพยายามจะเสนอตัวเองเป็น sand box (สมัครใจ) แต่ทำอยู่บนพื้นฐานของการไม่มีกฎหมายในปัจจุบัน ซึ่งจะทำเต็มที่ก็ไม่ได้และทำอยู่บนความไม่แน่นอนพร้อมกับความเสี่ยง ดังนั้น หากทุกภาคส่วนเห็นภาพตรงกันในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมาย ภาคเอกชนควรจะดำเนินการอย่างไร
ตอบ อาจจะสร้างกลไกความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น คพ. และสอวช. เพื่อให้ endorse การดำเนินการเชิงสมัครใจดังกล่าว
5. PRO จะมีเพียง 1 องค์กร หรือมีมากกว่านั้น
ตอบ กฎหมายจะไม่จำกัดให้ PRO มีเพียง 1 องค์กร แต่ในทางปฏิบัติ ภาครัฐอยากให้มี 1 องค์กรในช่วงแรกเพื่อพัฒนาระบบเก็บรวบรวม จุด drop off การสื่อสารกับประชาชนในรูปแบบเดียวกัน
6. Legal type ที่เป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (เช่น มูลนิธิ SE หรือสมาคม) มีบทบาทเป็นตัวกลางที่จะรับเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อนำไปบริหารจัดการ แล้วนำไปสู่การเก็บกลับเพื่อนำไปสู่การรีไซเคิลแล้วจบบทบาทเท่านี้หรือไม่ เพราะเมื่อมองภาพใหญ่เป็น CE จะพบว่าตัว recycle material ควรกลับมาสู่การ recycling อีกรอบ (bottle to bottle) ดังนั้น PRO จะมีบทบาทหลังจากการเก็บ recycle materials อีกหรือไม่ หรือให้ผู้ผลิตไปดำเนินการเอง (กฎหมายควรกำหนดเป้าหมาย recycle content ไปด้วยหรือไม่)
ตอบ ประเด็นต้นทุนการผลิตนั้น คาดหวังว่าเมื่อมีระบบ EPR แล้วจะมีปริมาณการเก็บกลับมากขึ้นแล้วจะได้ economy of scale มากขึ้น และผู้ผลิตจ่ายต้นทุนน้อยที่สุด ดังนั้น จึงคาดหวังว่าต้นทุนการผลิตในภาพรวมและค่าใช้จ่ายวัสดุรีไซเคิลจะลดลง แต่อาจต้องมีเครื่องมือหรือนโยบายอื่น ๆ เข้ามาประกอบกัน เช่น มาตรการสร้างแรงจูงใจด้วย eco design R&D
7. PRO สามารถทำเป็นลักษณะองค์กรมหาชนได้หรือไม่
ตอบ PRO ไม่ควรเป็นองค์กรของรัฐหรือกึ่งรัฐ แต่ควรเป็นองค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไร

ข้อเสนอแนะ

1. EPR diagram ที่มีเส้นทางการไหลของระบบ EPR ที่ PRO ส่งต่อการสนับสนุนผ่านท้องถิ่น เพื่อไปยัง Formal และ Informal sector อาจต้องทบทวนรายละเอียดเพิ่มเติมเพราะอยากให้มีความเลือก ให้ PRO ได้สนับสนุนไปยัง Formal และ Informal sector โดยตรง
ตอบ ในหลักการเป็นเช่นนั้น PRO สามารถสนับสนุนกลุ่ม informal sector ได้โดยตรง จะมีการปรับ diagram ให้เข้าใจมากขึ้นต่อไป
2. กรณีที่ PRO มีหน้าที่เก็บรวบรวมค่าธรรมเนียม EPR แล้วนำมาบริหารจัดการ ดังนั้น เพื่อความโปร่งใสของ PRO ควรมีการรายงานความคืบหน้าในการทำตามแผน ตามงบเข้าไปสนับสนุน สถานะค่าใช้จ่าย และการเงินในรอบปีนั้น และมี third party หรือหน่วยงานภายนอกเข้าไปตรวจสอบบัญชี
ตอบ จะเพิ่มเติมในข้อเสนอกฎหมาย
3. หน้าที่ของ PRO ควรให้มีการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเพื่อผลักดันให้เกิดการบังคับใช้วัสดุที่มีส่วนผสมของวัสดุรีไซเคิลมาใช้
4. กรณี PRO เป็นเอกชนที่เข้ามาดำเนินการ โดยเป็นบุคคลที่สาม (Third Parties) ที่เข้ามาจัดการเพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรมนั้น ควรเป็น PRO ใหญ่ หรือมีหลาย ๆ PRO แยกย่อยตามประเภทบรรจุภัณฑ์
ตอบ ในหลักการ ควรเป็น PRO ใหญ่แล้วมีหน่วยงานแยกตามประเภทบรรจุภัณฑ์
5. ระบบควรเริ่มจากการเป็นระบบแบบสมาชิก ขับเคลื่อนด้วยสมาชิก และสมาชิกช่วยกันจัดการกองทุน และองค์กรกลาง
ตอบ ในหลักการ กลไก EPR ผ่าน PRO เป็นแบบนี้
6. สภาพอุตสาหกรรมกำลังดำเนินการพัฒนาระบบ online software เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในระบบ 1) ต้นน้ำ (ผู้รวบรวมซาก) > 2) สถานถอดแยก 3) สถานรีไซเคิล และ 4) สถานกำจัด ต้องขึ้นทะเบียนทั้งหมด และการบันทึกผลการดำเนินงานต่าง ๆ การรับวัสดุเข้าระบบ และการเงิน เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาปรับแก้ให้ผู้ใช้มีส่วนได้เสีย ตั้งแต่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ รวมถึงผู้ผลิตและผู้นำเข้าได้รับอัตรากำไร (margin) ที่ควรจะเป็นโดยอาศัยข้อมูลจริง

4) หน่วยงานกำกับดูแล

คำถาม

1. ในการดำเนินการ EPR และการจัดตั้งศูนย์การคัดแยกขยะ จะเป็นหน้าที่ของ อปท. หรือเอกชน แล้วการจัดส่งขยะที่คัดแยกแล้วจะมีเกณฑ์การพิจารณาจัดสรรให้แต่ละบริษัทรีไซเคิลอย่างไร
ตอบ ในหลักการ PRO ควรสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การคัดแยกขยะ โดย อปท. จัดเก็บขยะจากครัวเรือนโดยให้แยกเศษอาหารออกจากขยะอื่นๆ แล้วส่งมายังศูนย์ฯ นี้ ทั้งนี้ ในบางพื้นที่ อปท. อาจจะมีการดำเนินงานอยู่แล้วก็สามารถใช้ศูนย์ของ อปท. จัดการได้ PRO สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
2. ระบบการรายงาน การจัดสรรปันส่วนตัวเลข collection จะมีการดำเนินการอย่างไร (น่าจะอยู่ในส่วนของ Governance เนื่องจากมีประเด็น double claim ที่ต้องระวัง)
ตอบ จะต้องมีการกำหนดรายละเอียดต่อไป
3. หน่วยงานใดจะเป็นผู้ทำหรือเป็นมาตรฐานกลางในการดำเนินการกับสินค้าแต่ละชนิด

ตอบ ในประเด็นองค์กรกลางนั้น ในระยะต่อไปจะประชุมเพื่อคิดกลไกเชิงสถาบันที่จะมาปฏิรูประบบการจัดการขยะในภาพรวม แต่ในขณะนี้ภายใต้ร่างกฎหมาย EPR นั้น โดยหลักการจะให้เอกชนดำเนินการ เพื่อตั้งหลักกันให้ได้และชัดเจนก่อน ส่วนหน่วยงานกำกับดูแล (regulator) จะพิจารณาต่อไปว่าจะ เป็น ทส. หรือองค์กรใหม่

4. หน่วยงานท้องถิ่นที่จะเข้ามาช่วยเหลือในระบบ EPR มีมากน้อยแค่ไหน

ตอบ กำหนดให้อปท.ทุกแห่ง แต่อาจจะเริ่มจากอปท.ขนาดใหญ่ที่จะต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทก่อน ขั้นต่ำ คือ แยกเศษอาหารออกจากอื่นๆ โดยควรมีโรงจัดการเศษอาหารรองรับด้วย เช่น Biogas โรงหมักปุ๋ย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. เสนอให้เมืององค์กรกลางที่ขับเคลื่อนได้จริง อาจเป็นองค์กรมหาชนหรือองค์กรอื่นๆ ไม่จำเป็นต้องเป็นองค์กรขนาดใหญ่เสมอไป

ตอบ ในเบื้องต้น กฎหมายนี้เน้นหลักการ EPR ที่ให้เอกชนดำเนินการเอง รัฐทำหน้าที่กำกับดูแล จึงอาจกำหนดให้องค์กรที่มีอยู่ดำเนินการได้ เว้นแต่มีกฎหมายที่มุ่งแก้ปัญหาขยะหลายประเภทและผลักดันให้เกิดระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน น่าจะมีการศึกษาการตั้งองค์กรใหม่ได้

2. ควรให้หน่วยงานกระทรวงพาณิชย์เข้ามาดูแลในระบบด้วย

ตอบ ขึ้นอยู่กับบทบาทของกระทรวงในระบบ EPR สามารถเพิ่มได้ในคณะกรรมการ EPR แห่งชาติ

3. ควรกำหนดบทบาท อปท. ใน EPR ให้ชัดเจน

ตอบ ได้กำหนดบทบาทไว้แล้วเรื่องการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทและส่งต่อขยะบรรจุภัณฑ์ให้กับผู้เก็บรวบรวมหรือโรงงานรีไซเคิลที่ขึ้นทะเบียนกับ PRO

5) ผลกระทบกับผู้บริโภค

คำถาม

1. ในการนำเสนอกฎหมายและการบังคับใช้ ในช่วงแรก จะดำเนินการอย่างไรเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ผลิตโอนค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นกับผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค

ตอบ การเขียนกฎหมายคงไม่สามารถกำหนดประเด็นนี้ได้ ขึ้นอยู่กับกลไกตลาดและการพิจารณาของผู้ผลิต แต่ค่าธรรมเนียมเมื่อแปลงเป็นต้นทุนต่อหน่วยแล้วจะค่อนข้างต่ำ เช่น ประมาณ 10-25 สตางค์ต่อชิ้น จึงคาดว่าจะไม่กระทบกับภาระผู้บริโภค

6) นิยามบรรจุภัณฑ์

คำถาม

1. นิยามบรรจุภัณฑ์มีการแยก biodegradable plastic หรือไม่ (เข้าใจว่าต้องเก็บแยกเพราะมีกระบวนการไม่เหมือนพลาสติกทั่ว ๆ ไป)

ตอบ เรื่อง biodegradable plastic เจ้าของแบรนด์หรือผู้ผลิตที่เลือกใช้พลาสติกชนิดนี้ก็ต้องทำระบบเก็บแยกและนำไปจัดการด้วยวิธีการที่เหมาะสม (ผ่าน PRO หรือทำเองก็ได้)

2. การกำหนดประเภทบรรจุภัณฑ์ สามารถกำหนดเป็นแบบ positive list กับ negative list ได้หรือไม่
- ตอบ เบื้องต้นน่าจะเป็นแบบ positive list โดยให้คณะกรรมการประกาศกำหนดประเภทและชนิดบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องเข้าระบบ EPR เพื่อให้มีการเตรียมความพร้อมของระบบ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มกลุ่มพลาสติก (ไม่ควรมุ่งความสนใจไปที่พวก PET มากนัก เพราะมีความต้องการสูงอยู่แล้ว) PP และ PE (HDPE, LDPE, LLDPE), PS, PC ด้วย โดยดูจากผู้ใช้กลุ่มใหญ่ตามประเภทศึกษาวิจัย Material flow ตั้งแต่การผลิต และไครน่าไปใช้เป็น Top 5 และนำ PRO และ EPR ไปจับตามกลุ่ม จะทราบประเภทหลักของพลาสติกแต่ละกลุ่ม และเห็นผลในภาพใหญ่ เช่น พิล์มบรรจุภัณฑ์กลุ่ม PE หลัก ๆ คือ 1) Packaging 2) Automotive และ 3) Construction material
ตอบ น่าจะครอบคลุมพลาสติกทุกประเภท เพราะแม้แต่ขวด PET ที่มีการรีไซเคิลสูงก็ยังมีพบในทะเลค่อนข้างมาก
2. บรรจุภัณฑ์บางส่วนอาจมีช่องโหว่ เช่น บรรจุภัณฑ์ที่มากับสินค้าที่สั่งเข้ามาในรูปแบบของรายบุคคล
ตอบ กฎหมายอาจจะครอบคลุมการซื้อขายออนไลน์ด้วย แต่ต้องศึกษาเพิ่มเติมต่อไป แต่กฎหมายคงไม่สามารถจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ได้ทั้งหมด 100% แต่อย่างน้อยให้สินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์ที่มีการบริโภคและทิ้งในประเทศถูกเก็บรวบรวมมารีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์

7) ค่าธรรมเนียม EPR

คำถาม

1. การเลือกใช้วัสดุ เช่น ระหว่างวัสดุรีไซเคิลได้ ย่อยสลายได้ กับ การผลิตที่ใช้พลังงานน้อยกว่า ค่าธรรมเนียมจะอิงตามเกณฑ์ของชนิดวัสดุหรือพลังงาน? เช่น การทำถุงรีฟิลที่บาง ใช้พลาสติกน้อย แต่รีไซเคิลไม่ได้ หรือพลาสติกชีวภาพที่ผลิตใช้ fossil แต่ใช้ renewable source จะมีวิธีพิจารณาอย่างไร
ตอบ ต้องอาศัยงานวิจัย LCA มาช่วยประเมินต่อไป
2. ค่าธรรมเนียมจะถือเป็นรายได้ของรัฐหรือไม่ จะขัดแย้งกับกฎหมายวินัยการเงินการคลังหรือไม่
ตอบ ค่าธรรมเนียมให้ PRO บริหารจัดการ (ไม่ใช่กองทุนของรัฐ) รัฐกำกับดูแลข้อมูลรายงาน และกระบวนการเก็บคืนรีไซเคิลที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
3. ค่าธรรมเนียม PRO จะเป็นแบบ Eco modulation fee หรือไม่
ตอบ ในหลักการ จะกำหนดแบบนี้โดยจำเป็นต้องพิจารณาความเหมาะสมของบรรจุภัณฑ์กับสินค้าแต่ละประเภทควบคู่ไปกับงานศึกษาต้นทุนการจัดการและ LCA
4. ทำอย่างไรจึงจะนำค่าธรรมเนียมที่เก็บได้เข้ามาบริหารจัดการได้อย่างสมบูรณ์แบบ เนื่องจากปัญหาจากการตั้งค่าธรรมเนียมต่ำเกินไปส่งผลต่อการปฏิบัติและความยั่งยืนของระบบที่จะเกิดเป็นวงจรต่อไป การลงโทษควรให้เป็นการลงโทษทางแพ่งมากกว่าทางอาญา เช่น การชดเชย การเยียวยา เพื่อให้ระบบสามารถดำเนินต่อไปได้
ตอบ PRO จะเสนอสูตรการคำนวณอัตราค่าธรรมเนียมที่ต้องครอบคลุมต้นทุนค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการสื่อสารรณรงค์ ให้ความรู้กับผู้บริโภค โทษส่วนใหญ่จะเป็นทางแพ่งมากกว่าอาญา ไม่น่าจะมีโทษจำคุก

ข้อเสนอแนะ

1. เห็นด้วยเรื่องค่าธรรมเนียม EPR ว่าควรมีข้อกำหนดให้ลดลงหรือเพิ่มขึ้นได้ขึ้นอยู่กับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ ซึ่งการปรับค่าธรรมเนียม EPR ดังกล่าวควรมีความโปร่งใสเพียงพอและจูง

ใจให้ใช้วัสดุและกระบวนการที่ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (เช่น ความสามารถในการรีไซเคิล การใช้วัสดุชีวภาพและ/หรือวัสดุรีไซเคิล)

2. เสนอให้แยกประเด็น “การถอดแยก” และ “การรวบรวม” ออกจากกัน ซึ่งจะช่วยให้โรงถอดแยกทั้งหมดได้รับจากของดีที่ถูกแยกออกไปหมด เพราะหากให้ผู้ผลิตชำระค่าธรรมเนียมในส่วนของบริษัทที่ถูกแยกออกไปแล้วอาจจะไม่เป็นธรรมกับผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า

ตอบ PRO จะต้องสร้างความร่วมมือกับกลุ่ม Informal sector อยู่แล้ว

3. PRO ควรจะส่งเสริมให้เก็บค่าธรรมเนียมที่ต่ำลงกับบรรจุภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาดี ช่วยให้แยกชิ้นส่วนง่ายขึ้น

ตอบ จะอยู่ในการคำนวณตามหลักการ eco modulation fee

4. อปท. มีหน้าที่ในการจัดเก็บขยะอยู่แล้ว และสามารถกำหนดค่าธรรมเนียมในการเก็บขยะ เพื่อนำไปคัดแยกและจัดส่งให้กับศูนย์คัดแยกได้อยู่แล้ว

ตอบ หลักการ EPR จะคนละส่วนกันกับค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะของ อปท. โดยประชาชนจะร่วมจ่ายค่ารีไซเคิล ณ ตอนซื้อสินค้าใหม่ไปแล้ว ไม่ควรต้องมาจ่ายซ้ำซ้อนอีกในรูปค่าธรรมเนียม อปท. (กรณีที่ประชาชนคัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ออกจากอื่นๆ ส่วนนี้ไม่ควรต้องมีการจ่ายค่าธรรมเนียมให้อปท.) แต่ค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะยังคงมีอยู่เพื่อรองรับขยะทั่วไปและขยะประเภทอื่นๆ ที่อปท.ยังมีภาระในการเก็บรวบรวมและจัดการ

5. ควรพิจารณาการทำให้ PCR material มีราคาถูกกว่า virgin ให้ได้และหากจะบังคับให้มี PCR content ก็ควรมี standardize harmonize logo รวมทั้งการลดหย่อนภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่อาจเป็นการให้เครดิตสะสมไปและลดหย่อนทีเดียวใน 1 ปีภาษี และการเก็บค่า PRO ควรเป็นแบบ eco modulation fee และคำนึงเรื่องการจัดสรร collection claim สำหรับคนที่ลงทุนและป้องกันการเคลมซ้ำซ้อนกันด้วย

ตอบ หากเกิดกลไก EPR จะทำให้ปริมาณวัสดุรีไซเคิลมีมากขึ้นในตลาดและน่าจะทำให้ราคาถูกลงหรือแข่งขันกับ virgin material ได้ แต่กรณีที่ต้องให้เท่าเทียม อาจต้องใช้เครื่องมืออื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การเก็บภาษี virgin material

8) การตั้งเป้าหมาย

คำถาม

1. ในเป้าหมายการเก็บ รีไซเคิล หรือการบำบัด ขอดตั้งข้อสังเกตสำหรับการตั้งเป้าหมายของกลุ่ม low value ที่ไปทำ energy recovery เสนอให้มีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในแง่ของความคุ้มค่า ทั้งด้านเศรษฐศาสตร์และสิ่งแวดล้อมในการใช้วิธีการจัดการแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม เปรียบเทียบกับการนำไปทำเป็นพลังงาน

ตอบ เป้าหมายหลัก คือ material recycling แต่เนื่องจากเทคโนโลยีปัจจุบันยังไม่สามารถจัดการบรรจุภัณฑ์กลุ่ม multilayer ได้ จึงยอมให้เผาเพื่อผลิตพลังงานในระหว่างที่รอ chemical recycling ให้ถูกลงและมีสมรรถนะ (capacity) เพียงพอ

2. กรณีศึกษาที่มีการรับสัมปทานกับห้างสรรพสินค้าดัง ๆ หลายห้าง พบว่าเมื่อขยะส่งมาคัดแยกที่โรงงานปรากฏว่าวัสดุรีไซเคิลได้เหลือไม่เพียงพอต่อการบริหารธุรกิจต่อได้ เนื่องจากแม่บ้านและคนในห้างเก็บขายไปก่อน

ตอบ วัสดุรีไซเคิลที่เข้าระบบในปัจจุบันจากแม่บ้าน พนักงานรถขยะ ชาเลนจ์ คนค้ายขยะ ยังเป็นสัดส่วนที่น้อย ดังนั้น ระบบ EPR ใหม่จะมาเสริมช่องทางใหม่ที่อาจไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายเดิม ทำให้ material flow เข้าระบบได้มากขึ้น เพราะระบบเดิม ๆ จะเน้นตัวที่ขายได้รีไซเคิลได้ แต่ EPR จะต้องเก็บพวก non-recyclable หรือ low value packaging กลับมาจัดการให้ถูกต้องมากขึ้น นอกจากนี้ ที่ผ่านมาโครงการต่าง ๆ อาจไม่ได้ใช้หลัก behavioral economics ทำให้เกิดการให้แต่ความรู้แต่ไม่ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนพฤติกรรม ซึ่งศาสตร์ด้านนี้จะช่วยได้มาก

9) โรงงานรีไซเคิล/การรีไซเคิล/ต้นทุนการรีไซเคิล

คำถาม

1. โรงงานที่ใช้พลังงานทดแทนในการผลิตหรือในกระบวนการรีไซเคิล จะมีการสนับสนุนโดย EPR และการพิจารณาให้สิทธิประโยชน์ (benefit) เพิ่มจาก PRO หรือไม่

ตอบ กฎหมายจะกำหนดในหลักการให้ PRO มีการคัดเลือกโรงงานที่มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี แต่อาจไม่สามารถใส่มาตรการส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลได้โดยตรง ทั้งนี้ BOI จะมีการส่งเสริมอยู่แล้ว

2. จะมีการกำหนดโรงงานรีไซเคิลที่จะเข้าร่วมใน EPR อย่างไร เพราะการรีไซเคิลที่ไม่มีการควบคุมคุณภาพและพิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจะเป็นการเพิ่มผลกระทบต่อสังคมได้ และการสนับสนุนอุตสาหกรรมรีไซเคิลภายใต้ EPR จะมีข้อกำหนดอะไรบ้าง

ตอบ คาดว่าจะมีการขึ้นทะเบียนผู้รีไซเคิลด้วย ที่ PRO จะใช้บริการได้ โดยอาจใช้มาตรฐานที่มีอยู่แล้ว (แต่ต้องมากกว่าใบอนุญาตประกอบโรงงานอุตสาหกรรม)

3. เมื่อพิจารณาต้นทุนการผลิตบรรจุภัณฑ์โดยใช้วัตถุดิบ (virgin material) ที่ต้นทุนจะพบว่าถูกกว่าการใช้วัสดุรีไซเคิล จึงเสนอให้มีการปรับโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) บางอย่างเพื่อเอื้อให้ต้นทุน recycle ถูกกว่าต้นทุนของ virgin material เพื่อไม่ให้เป็นการต่อเอกชนและผู้บริโภค ต้องพิจารณาว่าโรงงานรีไซเคิลในประเทศมีเพียงพอหรือไม่ วัตถุดิบที่จะมารีไซเคิลจำพวกกระดาษ พลาสติก แก้ว มีปริมาณมากน้อยเพียงใด

ตอบ ระบบ EPR จะช่วยให้เกิดการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าว กรณีวัสดุประเภทกระดาษและแก้วนั้นค่อนข้างมีการรีไซเคิลในอัตราสูงอยู่แล้ว หากมีกฎหมาย EPR คาดว่าจะมีนักลงทุนโรงงานรีไซเคิลมากขึ้นในกลุ่มที่เดิมยังไม่คุ้มค่ากับการรีไซเคิล (กลุ่มพลาสติก กล่องเครื่องดื่ม)

ข้อเสนอแนะ

1. การนำเศษพลาสติกกลับมารีไซเคิล (เช่น อวน) นั้น นอกจากการนำพลาสติกกลับคืนมาแล้ว ควรพิจารณาถึงกระบวนการรีไซเคิล ปลายทาง และความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม
2. คุณภาพของขยะที่แยกแล้วควรต้องสัมพันธ์กับต้นทุนการรีไซเคิล เช่น ขยะบรรจุภัณฑ์บางประเภทต้องทำความสะอาดอีกครั้งก่อนเข้าระบบ ทำให้ต้นทุนสูงขึ้นและอาจจะไม่คุ้มทุนในการรีไซเคิล

ตอบ ระบบ EPR จะกำหนดแนวทางให้ผู้บริโภคทำความสะอาดเบื้องต้นซึ่งจะช่วยลดต้นทุนของระบบปลายทาง

3. เสนอให้ผู้ผลิตต้องแสดงข้อมูลปริมาณ ชนิดบรรจุภัณฑ์ให้ชัดเจน มีเกณฑ์ความสามารถในการรีไซเคิล (recyclability) เทียบกับความสามารถในการเก็บกลับที่แท้จริง และมีข้อมูลการใช้สารเคมีหรือ additive ที่ส่งผลต่อ recyclability

ตอบ การกำหนด eco-modulation fee จะส่งผลให้ผู้ผลิตจะต้องแสดงหลักฐานต่างๆ เหล่านี้

10) การนำเข้า/ขนส่ง

คำถาม

1. จากการที่รัฐควบคุมผลิตภัณฑ์ที่นำเข้า/ส่งมาจากประเทศจีนแบบไม่ถูกต้องอยู่แล้ว ไม่ทราบว่าจะทางหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบของเข้าประเทศต้องเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่
ตอบ ในข้อเสนอเชิงกฎหมาย ผู้นำเข้าจะต้องขึ้นทะเบียน EPR ด้วย ซึ่งกรมศุลกากรจะช่วยสกัดในด่านแรก ต่อมาศุลกากรจะช่วยคัดกรอง (screen) สินค้า (พร้อมบรรจุภัณฑ์) ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR ไม่ให้วางขาย (รวมออนไลน์)
2. การทำ EPR จะส่งผลให้ราคาสินค้าถูกผลักไปยังผู้บริโภค จากนั้นสินค้านำเข้าที่ราคาถูกกว่าจะถูกนำเข้ามาก อยากทราบว่าสินค้านำเข้าเหล่านั้นจะมีข้อบังคับเช่นเดียวกับกับสินค้าในประเทศหรือไม่ EPR ครอบคลุมสินค้านำเข้าหรือไม่
ตอบ กฎหมายครอบคลุมผู้นำเข้าด้วย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระบบ การตรวจสอบติดตาม และการจูงใจให้เข้าระบบ รวมถึงอาศัยผู้ค้าปลีกช่วยตรวจสอบอีกช่องทางหนึ่ง โดยรายชื่อของผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียน EPR แล้วจะเผยแพร่เป็นสาธารณะเพื่อความโปร่งใสให้ผู้ประกอบการหรือผู้ค้าปลีกสามารถตรวจสอบกันเองได้
3. ควรขยายความรับผิดชอบไปยังผู้ขนส่งด้วยหรือไม่ จากการที่มีสินค้านำเข้าถูก สินค้าที่ไม่มีแบรนด์หรือสินค้าอื่น ๆ ที่พยายามทำให้ไม่มีแบรนด์มากขึ้น รวมถึงสินค้าไปรษณีย์อื่น ๆ จากการซื้อสินค้าออนไลน์ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งแนวโน้มจะผลิตมากขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ
ตอบ ในแบบสำรวจ มีการสอบถามประเด็นความรับผิดชอบของผู้ขนส่ง จะรับไว้พิจารณาต่อไป กรณีการหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบด้วยการเป็น non-brand นั้น ส่วนหนึ่งจะคลุมด้วยผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ซึ่งน่าจะครอบคลุม แต่ก็ต้องมีมาตรการป้องกันอยู่ดี และการติดตามตรวจสอบของภาครัฐ

ข้อเสนอแนะ

1. สินค้าที่นำเข้าจากต่างประเทศอย่างถูกต้อง ไม่น่าจะเป็นประเด็นเพราะสามารถสร้างกลไกเพื่อกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรการของประเทศได้ แต่ที่จะต้องพิจารณามากกว่าคือการลักลอบนำเข้าสินค้าที่ไม่ได้มาตรฐาน แล้วไม่สามารถนำเข้าสู่ระบบรีไซเคิลของประเทศได้
2. หากธุรกิจพลาสติกกังวลว่าอาจสู้ราคาสินค้านำเข้า (imported merchandise) ไม่ได้ อาจจำเป็นต้องเก็บ EPR fee กับสินค้านำเข้าที่เท่าเทียมกับสินค้าที่ผลิตในประเทศ (locally made)

11) Eco design

ข้อเสนอแนะ

1. คู่มือ Eco design จำเป็นอย่างยิ่ง และต้องสอดคล้องกับโรงงานรีไซเคิล ของประเทศไทยด้วยว่าทำได้มากน้อยเพียงใด เพราะหากอ้างอิงคู่มือของต่างประเทศ แต่ระบบการจัดการและระบบการรีไซเคิลในประเทศยังทำไม่ได้ก็จะไม่เกิดประโยชน์โดยแท้จริง
2. ควรพิจารณาการจัดทำคู่มือในการทำ Eco-design ตามความสามารถในการผลิตบรรจุภัณฑ์ การคัดแยก จัดเก็บ และความสามารถในการรีไซเคิลตามบริบท และเทคโนโลยีของประเทศไทย
3. ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎหมาย เสนอให้ทำสัญลักษณ์แปะบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อชี้ให้เห็นว่าบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวสามารถรีไซเคิลได้ในสัดส่วนเท่าไร (สัญลักษณ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันพบปัญหาสัญลักษณ์ไม่ตรงกับวัสดุ) และสมาคมฯ เล็งยินดีเข้าร่วมเป็นคณะทำงานและให้คำปรึกษา
4. เสนอให้ผู้ประกอบการพิมพ์คู่มือลงในบรรจุภัณฑ์ว่า บรรจุภัณฑ์ดังกล่าวจะแยกอย่างไร

5. ควรจะระบุว่าไม่ควรมีวัสดุที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้ ไม่ใช่แค่แยกได้เท่านั้น แต่แยกแล้วส่งผลกระทบต่ออย่างไรต่อไป
6. ผลิตภัณฑ์ควรจะเริ่มต้นจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่มีการระบุชัดเจนว่า ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ จะมีเส้นทางชีวิต การใช้งานอย่างไร และเมื่อใช้งานเสร็จแล้วควรไปที่ไหน ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดการบริหารจัดการบรรจุภัณฑ์ได้
7. ควรกำหนดฉลากรีไซเคิลที่บรรจุภัณฑ์ด้วย เพื่อให้ง่ายต่อการคัดแยกขยะ
8. ผู้ผลิตสินค้าหรือเจ้าของสินค้า ควรมีวิธีการแยกและระบุว่าสินค้าของตนมีบรรจุภัณฑ์ประเภทใดน่าจะสร้างความสะดวกในการนำกลับคืน

12) บทลงโทษ

ข้อเสนอแนะ

1. ประเด็นบทลงโทษ เห็นว่าการกำหนดอัตราค่าปรับ 2 ล้านบาทนั้นเป็นไปได้ยาก และเมื่อตั้ง PRO ขึ้นมาแล้ว เมื่อจะลงโทษ Producers หรือ PRO (มูลนิธิ, สมาคม, องค์กรเอกชน) บทลงโทษน่าจะอยู่ที่กรอ. มากกว่าเพราะเป็นผู้อนุญาตโรงงานว่าดำเนินการได้หรือไม่ได้อย่างไร
ตอบ ค่าปรับ 2 ล้านบาทเป็นเพดานสูงสุด ตั้งไว้สูงเพื่อเป็นการป้องปราม แต่ในทางปฏิบัติจะมีการเปรียบเทียบปรับขึ้นอยู่กับความรุนแรงของโทษหรือการละเมิด

13) มาตรการส่งเสริมผู้ผลิตและผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริโภคหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการตื่นตัวในการแยกขยะที่ต้นทางมากขึ้น ปัจจุบันมีร้านรับแยกขยะแล้วและรับแยกละเอียดมาก ทั้งพลาสติกประเภท PS เครื่องใช้ไฟฟ้า ดังนั้น จึงอยากให้มีการจูงใจผู้บริโภคให้คัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และเสนอเพิ่มเติมว่าแหวนในทะเลไม่ควรนำมารีไซเคิลแต่ควรนำไปทำ RDF จะเหมาะสมกว่า
2. ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้บริโภคส่งผลให้เกิดการคัดแยกอย่างต่อเนื่อง
3. ควรมีมาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพพลาสติกของผู้ผลิตว่าตรงตามมาตรฐานและให้สัญลักษณ์มาตรฐานการผลิตและกำหนดให้มีการตรวจสอบคุณภาพเป็นรอบ (ทุกๆปี) เพื่อคงมาตรฐานไว้และให้ความรู้ผู้บริโภคในการดูสัญลักษณ์เพื่อแยกแ่กาหาซื้อบรรจุภัณฑ์ที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม
4. ควรจัดทำรายชื่อผู้ประกอบการที่ผลิตวัสดุที่สามารถนำมารีไซเคิลได้เพื่อแยกแ่กาหาซื้อผู้ประกอบการสามารถติดต่อซื้อได้
5. ควรมีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบ เช่น brand owner
6. อาจมีการใช้กลไกเกี่ยวกับมาตรการทางภาษี ให้กับทุกฝ่ายเพื่อเป็นแรงจูงใจในการดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้เร็วขึ้น

4.4.3 สรุปความเห็นจากแบบสำรวจความคิดเห็นฯ ผ่านช่องทางออนไลน์ Google form

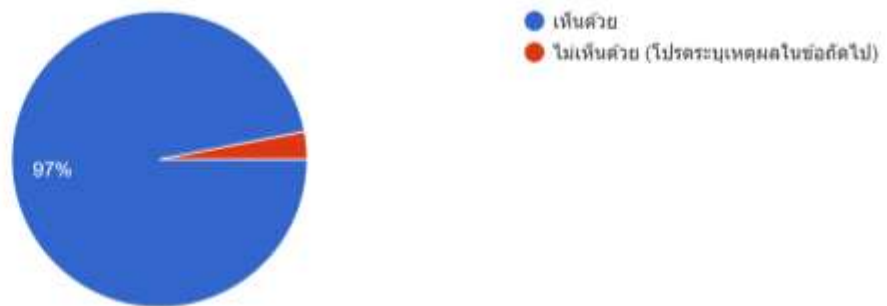
(https://docs.google.com/forms/d/13whNXqMSb2dSjAN5ZbdaNWSj3d22koesZbUFIG_3PiQ/edit)

จำนวนผู้ทำแบบสำรวจ : 33 ราย (ณ วันพุธที่ 7 กันยายน 2565)

1) หน่วยงานสังกัดของท่าน

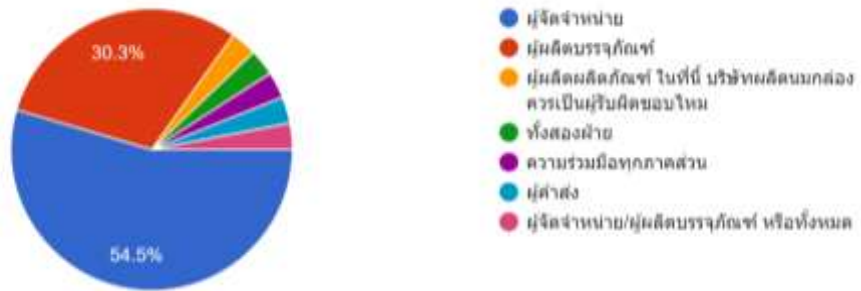

2) ท่านเห็นด้วยกับการที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR หรือไม่ (หมายเหตุ: กระบวนการยกร่างและเสนอกฎหมายในประเทศใช้เวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี)

- เห็นด้วย : ร้อยละ 97
- ไม่เห็นด้วย : ร้อยละ 3 เนื่องจากจะเป็นการซ้ำซ้อนกับภาชีคาร์บอนหรือไม่

3) โดยทั่วไป ผู้ผลิตสินค้าและผู้นำเข้าจะเป็นผู้รับผิดชอบบรรจุภัณฑ์ที่จะถึงมือผู้บริโภคแล้วกลายเป็นขยะบรรจุภัณฑ์ แบ่งได้เป็น บรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิ (ตัวอย่าง กล่องเครื่องดื่มที่บรรจุนม) บรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิ (ตัวอย่าง फिल्मพลาสติกที่ห่อหุ้มกล่องเครื่องดื่ม 6 กล่อง) และบรรจุภัณฑ์ตติยภูมิ (ตัวอย่าง ลังกระดาษที่บรรจุแพ็คกล่องนม 12 แพ็ค) อย่างไรก็ตาม อาจมีบรรจุภัณฑ์ตติยภูมิที่ใช้ในการจัดเก็บ ขนถ่ายสินค้าโดยผู้จัดจำหน่าย (ค้าปลีก ค้าส่ง) ที่มีถึงมือผู้บริโภค ในกรณีเช่นนี้ กฎหมายควรกำหนดให้ผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบ “บรรจุภัณฑ์ตติยภูมิ” ที่ใช้ระหว่างการขนส่ง

- ผู้จัดการจำหน่าย : ร้อยละ 54.5
- ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ : ร้อยละ 30.3
- ทั้งสองฝ่าย (ผู้จัดการจำหน่าย + ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์) : ร้อยละ 3
- ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ ในที่นี้ บริษัทผลิตนมกล่องควรเป็นผู้รับผิดชอบใหม่ : ร้อยละ 3
- ความร่วมมือทุกภาคส่วน : ร้อยละ 3
- ผู้ค้าส่ง : ร้อยละ 3
- ผู้จัดการจำหน่าย/ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์หรือทั้งหมด : ร้อยละ 3

4) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service Packaging) ที่มีการใช้งาน ณ จุดขาย มิได้มีตราयीห่อแปะมาจากโรงงาน (ตัวอย่าง ถ้วยกาแฟที่ใช้ในร้านกาแฟ กล่องข้าวที่ใช้ในร้านอาหาร) กฎหมายควรกำหนดให้ผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบ “บรรจุภัณฑ์บริการ”

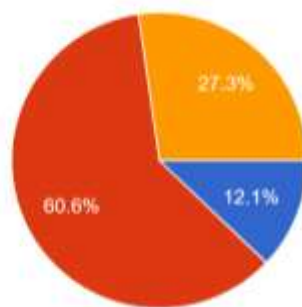

- ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ : ร้อยละ 42.4
- ผู้จัดการจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ : ร้อยละ 30.3
- ผู้บริโภค : ร้อยละ 6.1
- ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ + ผู้จัดการจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ + ผู้บริโภค : ร้อยละ 3
- ทั้งสองฝ่าย (ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ + ผู้จัดการจำหน่ายบรรจุภัณฑ์) : ร้อยละ 3
- ผู้ขาย : ร้อยละ 3
- ผู้ผลิต (แต่อาจมีการพิจารณาห่วงโซ่ หรือปรับตามความเหมาะสม) : ร้อยละ 3
- ผู้บริโภคสินค้าโดยตรง (end consumer) : ร้อยละ 3
- ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์/ผู้จัดการจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือทั้งหมด : ร้อยละ 3

- ปกติทุกผู้เกี่ยวข้องได้เสียภาษีอยู่แล้ว ควรปรับไปในภาษีเป็นลักษณะเหมือน vat จะเหมาะสมหรือไม่ : ร้อยละ 3

5) ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (material producers) เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก ควรมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในระบบ EPR อย่างไร (เลือกข้อที่ควรดำเนินการมากที่สุด)

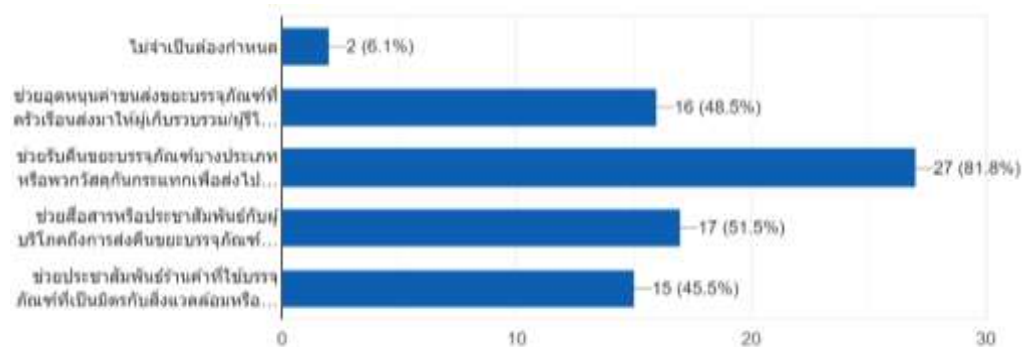
(หมายเหตุ: การเก็บค่าธรรมเนียม EPR บรรจุกัณฑ์กับผู้ผลิตวัสดุ อาจจะทำให้ยากเนื่องจากวัสดุถูกนำไปใช้ผลิตสินค้าหลากหลายอุตสาหกรรม มิใช่แค่บรรจุกัณฑ์ และโดยทั่วไป กลไก EPR จะกำหนดหน้าที่ Brand owners เป็นผู้รับผิดชอบหลัก เนื่องจากมีศักยภาพในการปรับเปลี่ยนบรรจุกัณฑ์ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและกำหนดราคาสินค้าที่คิดรวมต้นทุนการจัดการบรรจุกัณฑ์ได้ หากให้ผู้ผลิตวัสดุร่วมจ่าย EPR Fee อาจทำให้เกิดการเก็บค่าธรรมเนียมที่ซ้ำซ้อนในห่วงโซ่อุปทาน)

- เพิ่มสัดส่วนการผลิตวัสดุรีไซเคิล (เช่น เม็ดพลาสติกรีไซเคิล) ในราคาที่ถูกลง
- พัฒนาคุณสมบัติของวัสดุที่เอื้อต่อการหมุนเวียนวัสดุตามหลัก CE (ลดการใช้วัสดุใหม่ เช่น virgin plastics, ใช้ซ้ำได้มากขึ้น, ง่ายต่อการรีไซเคิล)
- ช่วยสนับสนุนและพัฒนาโรงงานรีไซเคิลให้สามารถรองรับการจัดการขยะบรรจุกัณฑ์ได้หลากหลายประเภทมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มที่มีมูลค่ารีไซเคิลต่ำ

- เพิ่มสัดส่วนการผลิตวัสดุรีไซเคิล (เช่น เม็ดพลาสติกรีไซเคิล) ในราคาที่ถูกลง : ร้อยละ 12.1
- พัฒนาคุณสมบัติของวัสดุที่เอื้อต่อการหมุนเวียนวัสดุตามหลัก CE (ลดการใช้วัสดุใหม่ เช่น virgin plastics, ใช้ซ้ำได้มากขึ้น, ง่ายต่อการรีไซเคิล) : ร้อยละ 60.6
- ช่วยสนับสนุนและพัฒนาโรงงานรีไซเคิลให้สามารถรองรับการจัดการขยะบรรจุกัณฑ์ได้หลากหลายประเภทมากขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มที่มีมูลค่ารีไซเคิลต่ำ : ร้อยละ 27.3

6) กฎหมาย EPR ควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ให้บริการขนส่ง (delivery companies, platform) หรือไม่ อย่างไร (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

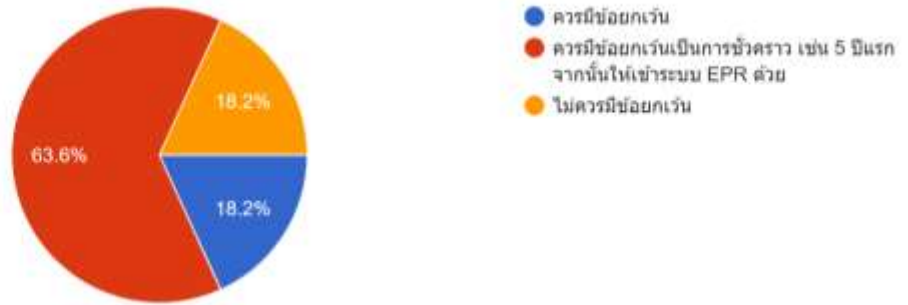

เรียงลำดับจากตัวเลือกที่ถูกเลือกมากที่สุดไปน้อยที่สุด

- 1) ช่วยรับคืนขยะบรรจุกัณฑ์บางประเภทหรือพวกวัสดุกันกระแทกเพื่อส่งไปใช้ซ้ำหรือรีไซเคิล
- 2) ช่วยสื่อสารหรือประชาสัมพันธ์กับผู้บริโภคถึงการส่งคืนขยะบรรจุกัณฑ์เข้าระบบ EPR
- 3) ช่วยลดต้นทุนค่าขนส่งขยะบรรจุกัณฑ์ที่ครัวเรือนส่งมาให้ผู้เก็บรวบรวม/ผู้รีไซเคิลที่ขึ้นทะเบียนกับ PRO (อาจมีเพดานการอุดหนุน)

- 4) ช่วยประชาสัมพันธ์ร้านค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือเปลี่ยนไปใช้บรรจุภัณฑ์ที่ใช้งานได้
- 5) ไม่จำเป็นต้องกำหนด

7) ควรมีชื่อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป

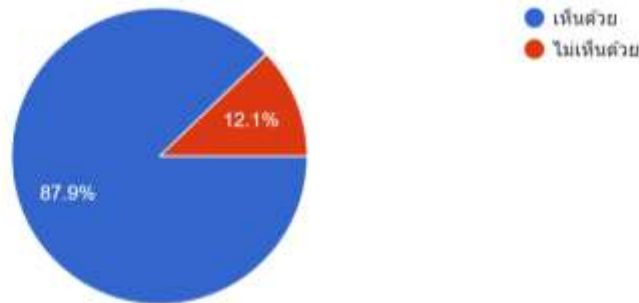
- ควรมีชื่อยกเว้น : ร้อยละ 18.2
- ควรมีชื่อยกเว้นเป็นการชั่วคราว เช่น 5 ปีแรก จากนั้นให้เข้าระบบ EPR ด้วย : ร้อยละ 63.6
- ไม่ควรมีชื่อยกเว้น : ร้อยละ 18.2

8) สำหรับท่านที่เห็นด้วยว่า ควรมีชื่อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยตามข้อ 6. กฎหมายควรหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร

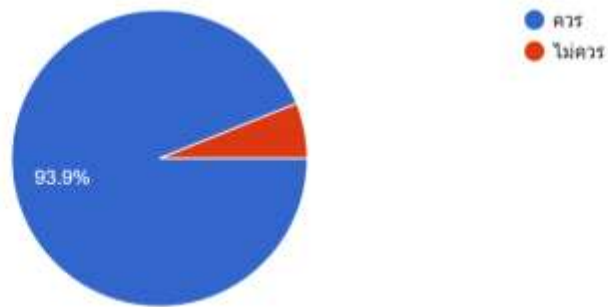
- ยกเว้นผู้ประกอบการรายย่อย (micro enterprise) ที่รายได้ต่อปีไม่เกิน 1.8 ล้านบาท และการจ้างงานไม่เกิน 5 คน : ร้อยละ 60
- ยกเว้นผู้ผลิต (รวมผู้นำเข้า) ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์น้อยกว่า 300 กิโลกรัมต่อปี : ร้อยละ 15
- หากมีการพัฒนาที่สามารถจะลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือด้านอื่น ๆ : ร้อยละ 5
- ควรมีการสำแดงข้อมูลบรรจุภัณฑ์ ส่วนค่าธรรมเนียมเก็บหลังจาก 3-5 ปี : ร้อยละ 5
- ควรมีการเก็บข้อมูลทั้งรายย่อยและรายใหญ่ : ร้อยละ 5
- น่าจะดูปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์เป็นหลัก และมีมาตรการตรวจสอบติดตามหากมีปริมาณการใช้เพิ่มขึ้น : ร้อยละ 5
- ไม่มีข้อมูล : ร้อยละ 5

9) ในช่วงแรกที่มีการพัฒนาระบบ EPR ควรกำหนดให้มีองค์กรตัวแทนผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) เพียง 1 องค์กรหรือไม่เพื่อดูแลการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ทุกประเภท เพื่อให้ระบบรับคืนบรรจุภัณฑ์เป็นในรูปแบบเดียวกัน ป้องกันความสับสนของผู้บริโภค

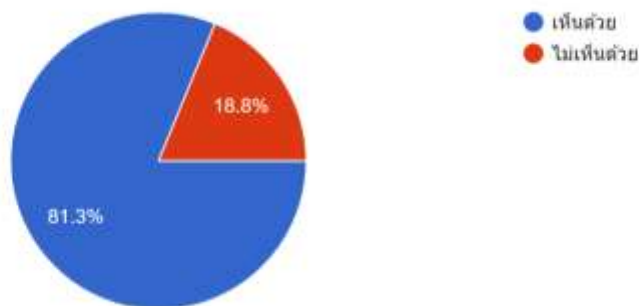
- เห็นด้วย : ร้อยละ 87.9
- ไม่เห็นด้วย : ร้อยละ 12.1

10) กฎหมายควรกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ให้ช่วยเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แยกออกจากขยะประเภทอื่นหรือไม่

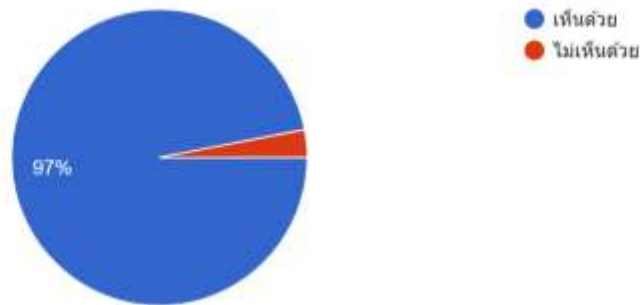
- ควร : ร้อยละ 93.9
- ไม่ควร : ร้อยละ 6.1

11) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะกำหนดหน้าที่ของ อปท. ให้จัดเก็บแยกแล้วส่งต่อมายังศูนย์คัดแยกขยะ (sorting hub) ที่ PRO สนับสนุนการจัดตั้ง โดย PRO สนับสนุนค่าใช้จ่ายการเก็บรวบรวมของอปท. บางส่วน

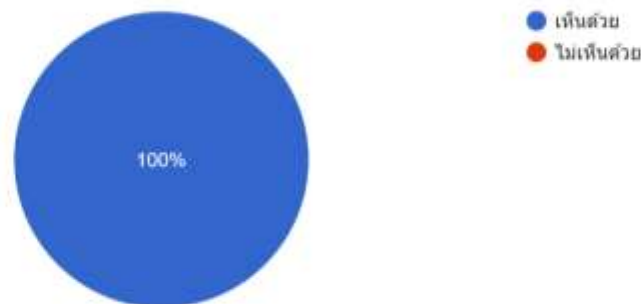
- เห็นด้วย : ร้อยละ 81.3
- ไม่เห็นด้วย : ร้อยละ 18.8

12) กฎหมายควรกำหนดหน้าที่ของผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่และร้านสะดวกซื้อที่มีพื้นที่จอดรถ (stand-alone) ให้ช่วยตั้งจุดรับคืน (Drop-off point) ขยะบรรจุภัณฑ์และให้ผู้เก็บรวบรวมขยะที่ทำสัญญากับ PRO หรือผู้ผลิตที่รับผิดชอบขยะบรรจุภัณฑ์ของตนเอง (Individual Producer Responsibility: IPR) มารับไปส่งต่อศูนย์คัดแยกขยะหรือโรงงานรีไซเคิลหรือไม่

- เห็นด้วย : ร้อยละ 97
- ไม่เห็นด้วย : ร้อยละ 3

13) กฎหมายจะกำหนดหน้าที่ของ PRO และ อปท. ในการสนับสนุนส่งเสริมให้ชาเล้งและร้านรับซื้อของเก่าที่ขึ้นทะเบียนเข้าร่วมในการเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ โดยให้มีการรายงานข้อมูลปริมาณที่เก็บรวบรวมได้เข้าสู่ระบบผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอนี้หรือไม่

- เห็นด้วย : ร้อยละ 100
- ไม่เห็นด้วย : ร้อยละ 0

เอกสารประกอบการศึกษาเพิ่มเติมจากคุณ Nattinee Netraumpai (ห้องสนทนาระบบ ZOOM)

1. Building a Circular Economy for Packaging <https://www.theconsumergoodsforum.com/wp-content/uploads/Building-a-Circular-Economy-for-Packaging-July-15-2022.pdf>

รูปที่ 4-3 การประชุมรับฟังความคิดเห็น เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2565

4.5 การปรับปรุงข้อเสนอเชิงกฎหมาย ครั้งที่ 2

จากการสัมภาษณ์และการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นสำหรับข้อเสนอเชิงกฎหมายต่อการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตามหลักการ EPR (ครั้งที่ 1) เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2565 คณะผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงข้อเสนอเชิงกฎหมาย EPR สำหรับบรรจุภัณฑ์ของประเทศไทยที่ได้นำเสนอ ดังนี้

4.5.1 นิยามของบรรจุภัณฑ์

ประเภทและวัสดุของบรรจุภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้กฎหมาย EPR สำหรับบรรจุภัณฑ์ ยังคงยืนยันเป็น 4 ประเภทบรรจุภัณฑ์ ได้แก่ (1) บรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิ (2) บรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิ (3) บรรจุภัณฑ์ตติยภูมิ และ (4) บรรจุภัณฑ์บริการ และวัสดุบรรจุภัณฑ์ในช่วงแรกเริ่มยังคงอยู่ที่ 5 ประเภท ได้แก่ กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ และกล่องเครื่องดื่ม

การกำหนดว่าบรรจุภัณฑ์ประเภทใดอยู่ในระบบ EPR จะดำเนินการโดยการออกประกาศกระทรวงซึ่งมีขั้นตอนที่ง่ายและใช้ระยะเวลาไม่นาน และนักวิจัยเห็นว่าควรกำหนดชนิดและประเภทบรรจุภัณฑ์ในช่วงแรกเริ่มแบบ positive list กล่าวคือ ต้องการให้บรรจุภัณฑ์ประเภทใดอยู่ภายใต้ระบบ EPR ก็ให้ประกาศเฉพาะประเภทบรรจุภัณฑ์นั้น ๆ ซึ่งควรต้องมีการเปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียของบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวให้ครอบคลุมเพื่อให้เตรียมระบบรองรับการคัดแยก การจัดเก็บ และการนำส่งมารีไซเคิล และที่สำคัญควรจะกำหนดให้ครอบคลุมบรรจุภัณฑ์ทุกประเภทเพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่อยู่ภายใต้ระบบ EPR

ทั้งนี้ บรรจุภัณฑ์พลาสติกจะครอบคลุมพลาสติกชีวภาพและพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (single use plastic) ด้วยเช่นกัน โดยค่าธรรมเนียม EPR จะต้องสะท้อนต้นทุนการเก็บรวบรวมและจัดการพลาสติกแต่ละประเภท

4.5.2 นิยามของผู้ผลิต

นิยามของคำว่า “ผู้ผลิต” ที่ผูกพันภายใต้ระบบ EPR หมายถึงผู้ผลิตที่นำสินค้าเข้ามาในตลาดและมีการถูกใช้ในประเทศไทย ประกอบด้วย (1) ผู้ผลิตและผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์ (2) ผู้ผลิตสินค้าที่มีตราสินค้า (3) ผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ ยกเว้น (1) ผู้ผลิตรายย่อย และ (2) ผู้ผลิตเพื่อการส่งออกที่ได้รับยกเว้นในกรณีที่สินค้านั้นไม่มีการจำหน่ายในประเทศไทย

สำหรับผู้ประกอบธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือใช้บรรจุภัณฑ์ เช่น ผู้ผลิตวัสดุ หรือผู้ใช้ Service Packaging อาจถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” เพิ่มเติมได้ในภายหลังโดยกำหนดให้เป็นอำนาจขององค์กรกำกับดูแลในการออกประกาศกำหนดผู้ผลิตเพิ่มเติมได้

4.5.3 การขึ้นทะเบียนผู้ผลิตและกลไกการป้องกันการตีตัวฟรี

คณะผู้วิจัยเห็นว่า นับตั้งแต่มีประกาศกำหนดประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้ระบบ EPR ผู้ผลิตจะต้องขึ้นทะเบียนต่อกรมควบคุมมลพิษภายใน 4 เดือน โดยให้กรมควบคุมมลพิษมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาการขึ้นทะเบียนของผู้ผลิต และกำหนดขั้นตอนกระบวนการที่ง่ายและสะดวกต่อผู้ผลิต และเปิดเผยรายชื่อผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนต่อสาธารณะเพื่อป้องกันผู้ตีตัวฟรี และควรกำหนดโทษปรับทางปกครองสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ขึ้นทะเบียนภายในเวลาที่กำหนด รวมทั้งการขอความร่วมมือกับผู้จำหน่ายสินค้ารายใหญ่หรือร้านสะดวกซื้อไม่ให้นำจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ไม่ขึ้นทะเบียนภายในประเทศซึ่งรวมถึงการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ และการลักลอบนำเข้าสินค้านี้ดังกล่าวด้วย

4.5.4 หน้าที่ของผู้ผลิต

ผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนแล้วมีหน้าที่รับผิดชอบในการจ่ายค่าธรรมเนียม EPR และเก็บบรรจุภัณฑ์ของตนเองเพื่อนำกลับมารีไซเคิลหรือดำเนินการอื่นแล้ว รวมทั้งร่วมมือกับ PRO ในการดำเนินการจัดการผลิตภัณฑ์ของตน และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานต่อกรมควบคุมมลพิษแล้ว จากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการสัมภาษณ์เห็นว่าผู้ผลิตควรมีหน้าที่ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตนเองให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco-design) และควรใช้ฉลากที่มี QR Code ติดบรรจุภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ของตนเองที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำความสะอาดและแยกทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวเพื่อให้สามารถนำมารีไซเคิลได้ง่ายขึ้น

4.5.5 การก่อตั้งและสถานะขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

จากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการสัมภาษณ์เห็นด้วยว่ากฎหมายควรอนุญาตให้ผู้ผลิตร่วมกันก่อตั้งองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO) ขึ้นเพื่อทำหน้าที่แทนผู้ผลิตซึ่งอาจจะตั้งขึ้นเป็นองค์กรเดียวหรือหลายองค์กรก็ได้

อย่างไรก็ดี ในส่วนของรูปแบบของในรูปขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต คณะผู้วิจัยได้เสนอให้จัดตั้งในรูปแบบนิติบุคคลเอกชนที่ไม่มีนโยบายในการแสวงหากำไรหรือในรูปของสมาคมหรือมูลนิธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

4.5.6 หน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

คณะผู้วิจัยเสนอว่าองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีหน้าที่หลักดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกรวมถึงการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์
- (2) ทำแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกขององค์กรเสนอต่อกรมควบคุมมลพิษให้
ความเห็นชอบ
- (3) รายงานผลการดำเนินงานตามแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต
- (4) ควบคุมผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกให้ดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต
- (5) รณรงค์ให้ประชาชนร่วมมือกับระบบ EPR
- (6) ให้ความตกลงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (Informal Sector) ในเรื่องความร่วมมือในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์

จากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการสัมภาษณ์เสนอให้มีการเพิ่มหน้าที่ของ PRO ในการเป็นตัวกลางประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจในการผลักดันให้เกิดการบังคับใช้วัสดุที่มีส่วนผสมของวัสดุรีไซเคิลมาใช้ และสื่อสารกับประชาชนในการคัดแยกขยะและส่งคืนบรรจุภัณฑ์เพื่อนำมารีไซเคิล และที่สำคัญการดำเนินการของ PRO จะต้องโปร่งใสและเป็นธรรม โดย PRO จะต้องรายงาน ความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผน สถานะค่าใช้จ่ายและการเงินในรอบปีต่อสมาชิกของ PRO และต่อองค์กรกำกับดูแล รวมทั้งให้อำนาจองค์กรกำกับดูแลสามารถตรวจสอบบัญชีของ PRO ได้ด้วย

4.5.7 การกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ผลิตจ่ายให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

คณะผู้วิจัยได้เสนอเกณฑ์การกำหนดค่าธรรมเนียมไว้ 3 ประการ ประกอบด้วย (1) กฎหมายจะกำหนดหลักเกณฑ์ในการค่าธรรมเนียมแบบกว้าง ๆ โดยให้คำนึงถึงการปฏิบัติตามเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมของผู้ผลิตเพื่อจูงใจให้ผู้ผลิตปรับการใช้บรรจุภัณฑ์ของตนเองให้สอดคล้องกับระบบ EPR มากยิ่งขึ้น (2) กำหนดให้

ผู้ผลิตกับองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตต้องตกลงทำสัญญาในเรื่องค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และ (3) ค่าธรรมเนียมจะต้องถูกเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใส

จากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการสัมภาษณ์เสนอให้การกำหนดค่าธรรมเนียมควรมีระบบที่ไม่ผลักภาระไปยังผู้บริโภคปลายทางทั้งหมด และการกำหนดค่าธรรมเนียมควรจะเป็นหลายระดับเพื่อให้เป็นธรรมกับผู้ผลิตแต่ละรายและต้องมีความโปร่งใส และการเก็บค่าธรรมเนียมต้องจูงใจให้มีการใช้วัสดุและกระบวนการที่ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ความสามารถในการรีไซเคิล การใช้วัสดุชีวภาพ/วัสดุรีไซเคิล และค่าธรรมเนียมต้องเพียงพอต่อการบริหารจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ และหลีกเลี่ยงการเก็บค่าธรรมเนียมซ้ำซ้อน ทั้งนี้ ปัจจุบันต้นทุนในการนำ PCR material มาผลิตบรรจุภัณฑ์ในประเทศไทยยังมีต้นทุนสูงกว่า virgin material จึงควรมีมาตรการจูงใจในการส่งเสริมให้ใช้วัสดุรีไซเคิล เช่น การกำหนด standardize harmonize logo การลดหย่อนภาษี หรือการให้เครดิตภาษีสะสมไปลดหย่อนภายในปีภาษี

คณะผู้วิจัยเห็นว่า การคิดค่าธรรมเนียมเป็นเรื่องรายละเอียดที่ทาง PRO จะต้องมีการหารือกับผู้มีส่วนได้เสียในรายละเอียดอีกครั้งเพื่อกำหนดมาตรฐานในการคิดค่าธรรมเนียมแก่ผู้ผลิตแต่ละราย โดย PRO จะต้องเสนอแนวทางการคำนวณอัตราค่าธรรมเนียม EPR ที่ชัดเจนให้องค์กรกำกับดูแลได้ตรวจสอบก่อน รวมทั้งมาตรการส่งเสริมและจูงใจให้ผู้ผลิตออกแบบผลิตภัณฑ์ให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีการนำวัสดุรีไซเคิลมาเป็นสัดส่วนในการผลิตเพิ่มขึ้น

4.5.8 องค์กรกำกับดูแลระบบ EPR

ในช่วงแรกควรกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบก่อน และในอนาคตอาจพิจารณาก่อตั้งองค์กรปกครองอิสระ (Independence Regulatory Agency) ขึ้นมาทำหน้าที่โดยเฉพาะก็ได้

ในการบริหารงานควรมีก่อตั้ง “คณะกรรมการ EPR แห่งชาติ” ประกอบไปด้วยตัวแทน 3 ฝ่าย ได้แก่ (1) ภาครัฐ (ส่วนกลางและอปท.) (2) ฝ่ายผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ และ (3) ฝ่ายภาคประชาสังคมและผู้ทรงคุณวุฒิ มีอธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการ EPR แห่งชาติทำหน้าที่ (1) กำหนดรายการบรรจุภัณฑ์ที่เข้าระบบ EPR (2) กำหนดเป้าหมายและแผนระดับชาติในการลดการใช้บรรจุภัณฑ์และการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ (3) การประกาศห้ามใช้วัสดุบางประเภททำเป็นบรรจุภัณฑ์ หรือให้ใช้ฉลากเฉพาะสำหรับบรรจุภัณฑ์ (4) กำหนดภาระหน้าที่อื่นที่ให้กับผู้ผลิตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่นที่จำเป็นต่อระบบ EPR เช่น การกำหนดให้ใช้ระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภท (5) การออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด (6) รับอุทธรณ์คำสั่งของรัฐมนตรี (7) กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของระบบ EPR

4.5.9 เป้าหมายการเก็บ รีไซเคิล หรือการบำบัดขยะบรรจุภัณฑ์

คณะผู้วิจัยเห็นว่าประเทศไทยควรกำหนดเป้าประสงค์สุดท้ายไว้แบบเดียวกับประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมของฝรั่งเศสกำหนด แต่ส่วนเป้าหมายในแต่ละปีให้กำหนดไว้ในแผน EPR แห่งชาติ ดังนี้

ประการแรก กำหนดเป้าหมายที่เป็นเป้าประสงค์สุดท้าย (ultimate goal) ที่ควรบรรลุ อันได้แก่ ให้มีอัตราการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ทุกประเภทไม่น้อยกว่า 80% สำหรับทุกประเภทบรรจุภัณฑ์ ภายใน 10 ปี ซึ่งตัวเลขดังกล่าวมาจากการพิจารณาข้อมูลฐาน (baseline data) อัตราการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์แต่ละ

ประเภทในปัจจุบันที่มีอยู่ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ตัวเลขเป้าประสงค์มีความเคร่งครัดจนเกินไป ในกฎหมายอาจกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงเป้าประสงค์สุดท้ายนี้ได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา กล่าวคือ ไม่ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมที่มีความยุ่งยากซับซ้อนและใช้ระยะเวลาในการตราที่ค่อนข้างนาน

ประการที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ EPR แห่งชาติจะต้องกำหนดเป้าหมายการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ในแต่ละปีในแผนการดำเนินงานแห่งชาติความ โดยเป้าหมายที่กำหนดจะต้องสูงกว่าข้อมูลฐาน (baseline data) ของอัตราการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทในปัจจุบัน ซึ่งตามแผนจะต้องกำหนดด้วยว่า PRO หรือผู้ผลิตที่จัดทำแผนความรับผิดชอบต่อตนเอง มีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการในอัตราส่วนเท่าใด

4.5.10 การจัดทำแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

คณะผู้วิจัยเห็นว่าองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตมีหน้าที่ในการจัดทำแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต โดยผู้ผลิตที่ไม่ได้เป็นสมาชิกหรือไม่ได้ทำสัญญามอบหมายให้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต ดำเนินการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ของตนเองแทนที่จะต้องจัดทำแผนความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคล (IPR) เสนอให้องค์กรกำกับดูแลพิจารณาอนุมัติ โดยองค์กรที่กำกับดูแลก็จะตรวจสอบความสอดคล้องของแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตกับแผนหรือเป้าหมายในระดับชาติ ซึ่งหากเป็นว่าไม่สอดคล้องกัน องค์กรกำกับดูแลอาจออกคำสั่งให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแผนของผู้ผลิตดังกล่าวได้

โดยเนื้อหาหรือรายละเอียดของข้อมูลในแผน เช่น ข้อมูลปริมาณ ชนิดบรรจุภัณฑ์ หรือเกณฑ์ความสามารถในการรีไซเคิล (recyclability) เทียบกับความสามารถในการเก็บกลับที่แท้จริง หรือข้อมูลการใช้สารเคมีหรือ additive ที่ส่งผลต่อ recyclability นั้นให้เป็นที่ไปตามที่คณะกรรมการ EPR จะประกาศกำหนด ซึ่งรายงานข้อมูลดังกล่าวจะไม่มากเกินความจำเป็นและจะต้องคำนึงถึงการรักษาความลับในทางธุรกิจด้วย

4.5.11 ระบบการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผน

คณะผู้วิจัยเห็นว่าระยะเวลาในการรายงานอาจกำหนดไว้เป็นรายปี กล่าวคือกำหนดให้ PRO และผู้ผลิตที่ทำแผนของตนเองต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีให้กรมควบคุมมลพิษ ภายใน 4 สัปดาห์นับจากวันครบ 12 เดือนเพื่อนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ แต่หากองค์กรกำกับดูแลเห็นว่าเหตุจำเป็นเพื่อให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรกำกับดูแลอาจออกคำสั่งให้ PRO และผู้ผลิตที่ทำแผนของตนเองต้องส่งรายงานผลการดำเนินงานก่อนครบกำหนด 1 ปีเพื่อนำมาตรวจสอบก็ได้

ในส่วนของข้อมูลที่ต้องรายงาน จะต้องมีเนื้อหาน้อย ดังนี้

(1) ปริมาณผลิตภัณฑ์ที่นำออกสู่ตลาด

(2) ระดับความสำเร็จในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ที่ป้องกันมิให้ตกค้างรั่วไหลของขยะสู่สิ่งแวดล้อม โดยดูจากปริมาณหรือสัดส่วนขยะบรรจุภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมเข้าสู่ระบบการจัดการเพื่อใช้ประโยชน์และที่เข้าสู่การกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ

4.5.12 การกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผน

คณะผู้วิจัยเห็นว่ากฎหมายของประเทศไทยควรกำหนดให้มีกลไกการกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผน ดังกล่าวนี้ด้วย โดยกำหนดให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมมีอำนาจในการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตหรือผู้ผลิตที่จัดทำแผนความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลว่าเป็นไปตามที่แผนกำหนดไว้หรือไม่ หากตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตไม่ทำ

ตามแผนโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการให้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตไปดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมเสียก่อน โดยอาจกำหนดระยะเวลาไว้ด้วยก็ได้ ซึ่งหากครบกำหนดระยะเวลาแล้ว ผู้ผลิตยังไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำดังกล่าวจึงให้รัฐมนตรีตามอาจสั่งลงโทษได้ โดยโทษอาจจะเป็นการสั่งปรับทางปกครองหรือสั่งให้ระงับการผลิตบรรจุภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์บางส่วนหรือทั้งหมดเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต นอกจากนี้ ควรกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจส่งพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบสถานประกอบการของผู้ผลิตเอง หรือสถานที่รีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์เพื่อทำการตรวจสอบสถานที่จริงอีกด้วย

4.5.13 หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบ EPR

(1) หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภท

จากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการสัมภาษณ์เสนอให้คณะผู้วิจัยกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ระบบ EPR ให้ชัดเจน คณะผู้วิจัยจึงเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ภายใต้ระบบ EPR ดังนี้

(1.1) กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง (องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) ในการเก็บขยะมูลฝอยชุมชนจะต้องจัดทำแผนและระบบการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทโดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วออกจากขยะชุมชนทั่วไป ส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กในเขตจังหวัดที่ยังไม่สามารถจัดเก็บขยะชุมชนแบบแยกประเภทเองได้

(1.2) กำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตหรือผู้ผลิตที่จัดทำแผนความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลจะต้องทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนค่าตอบแทนหรือทรัพยากรอื่น ๆ เช่น สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์คัดแยกขยะของท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหน้าที่เก็บขยะบรรจุภัณฑ์ โดยในการนี้ องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตหรือผู้ผลิตที่จัดทำแผนความรับผิดชอบต่อส่วนบุคคลอาจตกลงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์โดยตรงจากผู้ใช้คนสุดท้ายก็ได้

(2) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับภาคส่วนจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่เป็นทางการ

จากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการสัมภาษณ์เสนอให้คณะผู้วิจัยกำหนดให้ PRO มีระบบดึงภาคส่วนการจัดการมูลฝอยที่ไม่เป็นทางการ (informal sector) เข้ามามีส่วนร่วมในระบบ EPR คณะผู้วิจัยจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ประการแรก กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับขึ้นทะเบียนคนรับซื้อของเก่าหรือซาเล้งรับซื้อของเก่า รวมถึงร้านรับซื้อของเก่า โดยกรมควบคุมมลพิษอาจกำหนดหลักเกณฑ์กลางหรือมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนโดยให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดเก็บและรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ที่ไม่สร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมหรือสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ชุมชน และกำหนดให้มีหน้าที่ในการรายงานปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมได้ด้วย โดยผู้ขึ้นทะเบียนจะมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์จากองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตหรือผู้ผลิตเอง

ประการที่สอง กำหนดให้ผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาคส่วนจัดการขยะที่ไม่เป็นทางการในการรับซื้อขยะบรรจุภัณฑ์หรือให้การสนับสนุนทรัพยากรอื่น โดยร้านรับซื้อของเก่าจะต้องประกาศอัตราการรับซื้อที่ชัดเจนหน้าร้านและช่องทางอื่น ๆ (เช่น เว็บไซต์ Facebook Line)

(3) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่

กฎหมายของไทยควรกำหนดให้อำนาจแก่คณะกรรมการ EPR ประกาศกำหนดสถานประกอบการที่ต้องจัดให้มีบริการรับคืนขยะบรรจุภัณฑ์โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากประชาชนได้ หรือให้กรมควบคุมมลพิษ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่ เช่น ห้างสรรพสินค้า ห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ ซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีพื้นที่จัดจำหน่ายมากกว่า 2,000 ตารางเมตร หรือร้านสะดวกซื้อที่มีพื้นที่จำหน่ายมากกว่า 200 ตารางเมตรและมีพื้นที่จอดรถอาจถูกกำหนดให้เป็นจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์จากประชาชนโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย โดยองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือผู้ผลิตอาจร่วมกับผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่ดังกล่าวเสนอสิ่งจูงใจแก่ประชาชน อาทิ แด้มสะสมแลกคูปองส่วนลดหรือของรางวัล หรือใช้ระบบมัดจำ-คืนเงิน (Deposit and Refund System) กับบรรจุภัณฑ์บางประเภทได้

4.5.14 กลไกจูงใจ

คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรให้ภาครัฐกำหนดมาตรการส่งเสริมให้กับผู้ผลิตที่ทำ eco-design ทั้ง มาตรการการเงินและมาตรการทางภาษี รวมถึงการกำหนดมาตรการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐควรให้ความสำคัญกับสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมก่อน (เน้นสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่มีสัดส่วนวัสดุรีไซเคิลหรือที่ใช้ซ้ำได้) การสร้างโอกาสทางธุรกิจ (เช่น จับคู่ธุรกิจ) และองค์กรธุรกิจที่เป็นผู้บริโภคที่ลดใช้ผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว

4.5.15 บทลงโทษ

คณะผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและส่งผลกระทบต่อกระบวนการเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

(1) กรณีผู้ผลิตหรือ PRO ที่ไม่ปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด เช่น การขึ้นทะเบียนผู้ผลิต การไม่รายงานข้อมูลที่กำหนดหรือจรรยาบรรณข้อมูลอันเป็นเท็จ

(2) กรณีที่ผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตไม่ปฏิบัติตามแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต หรือคำสั่งของรัฐมนตรีโดยไม่มีเหตุอันสมควร อาจถูกสั่งปรับทางปกครองโดยกำหนดค่าปรับสูงสุดไม่เกิน 2,000,000 บาท และอาจกำหนดให้มีโทษปรับรายวันจนกว่าผู้ผลิตหรือ PRO จะปฏิบัติตามกฎหมายก็ได้

(3) กรณีประชาชนหรือผู้ประกอบการอื่นไม่คัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ออกจากขยะประเภทอื่น ๆ จะต้องกำหนดบทลงโทษในกฎหมายให้ชัดเจน เช่น โทษปรับ โดยให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย

จากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการสัมภาษณ์เสนอให้กรอบพิจารณาบทลงโทษในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตโรงงาน โดยเฉพาะกรณีที่โรงงานรีไซเคิลขยะผ้าฝ้ายมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งในประเด็นนี้ คณะผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดให้โรงงานที่จะทำหน้าที่รีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ได้นั้นจะต้องเป็นโรงงานที่ได้ขึ้นทะเบียนกับองค์กรกำกับดูแลระบบ EPR ซึ่งการขึ้นทะเบียนนั้นจะต้องมีการตรวจสอบว่าโรงงานมีการดำเนินงานเป็นไปตามมาตรฐานการรีไซเคิลที่องค์กรกำกับดูแลกำหนดหรือไม่ ซึ่งหากโรงงานใดไม่สามารถดำเนินการตามมาตรฐานดังกล่าวได้ก็อาจถูกปฏิเสธการขึ้นทะเบียน หรือหากเป็นโรงงานที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วก็อาจถูกเพิกถอนการขึ้นทะเบียนได้

4.5.16 การกำหนดภาระหน้าที่ให้แก่ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์สุดท้าย

คณะผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดบทบาทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวไว้ดังนี้

(1) หน้าที่ในการคัดแยกขยะโดยเฉพาะ

ประเทศไทยที่ยังไม่มีระบบการคัดแยกขยะที่ชัดเจน แม้จะกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการเก็บขยะแบบประเภทแล้วก็อาจยังไม่เพียงพอให้เกิดการแยกขยะได้ ดังนั้น ตามกฎหมายควรกำหนดให้เป็นหน้าที่แก่ประชาชนทั่วไปหรือหน่วยธุรกิจที่เป็นผู้ใช้บรรจุภัณฑ์คนสุดท้ายทำการคัดแยกและทำความสะอาดขยะบรรจุภัณฑ์ออกจากขยะทั่วไปก่อนทิ้งหรือส่งมอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ ซึ่งควรมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่คัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ก่อนทิ้งด้วย โดยในการนี้อาจกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกประกาศกระทรวงกำหนดประเภทของบรรจุภัณฑ์ วิธีการจัดการกับบรรจุภัณฑ์ก่อนการทิ้งหรือกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับทั้งขยะบรรจุภัณฑ์ก็ได้

จากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและการสัมภาษณ์เสนอให้ผู้บริโภคต้องมีการแยกขยะทุกประเภทไม่เพียงแต่ขยะบรรจุภัณฑ์เท่านั้นเพื่อต่อการบริหารจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพ

(2) หน้าที่ในการลดการใช้บรรจุภัณฑ์

คณะผู้วิจัยจึงเสนอให้มีกลไกในการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจอื่น ๆ ที่เป็นผู้ใช้บรรจุภัณฑ์มีหน้าที่ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุที่ยากต่อการย่อยสลายหรือยากต่อการนำกลับมาใช้ซ้ำหรือใช้ใหม่ โดยให้เพิ่มสัดส่วนการใช้บรรจุภัณฑ์ที่นำมาใช้ซ้ำได้หรือย่อยสลายได้ง่ายหรือใช้ประโยชน์อื่นได้ตามหลักเกณฑ์สิ่งแวดล้อมตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดก็ได้

4.5.17 การสื่อสาร การให้ข้อมูล และการให้ความรู้

คณะผู้วิจัยเสนอให้กำหนดภาระหน้าที่ในการสื่อสารให้ข้อมูลต่อสังคม ดังนี้

ประการแรก กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ผู้จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และกรมควบคุมมลพิษที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลระบบ EPR มีหน้าที่ให้ความรู้ สร้างความตระหนักปัญหาขยะและให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบ EPR และระบบการเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับผู้บริโภคและประชาชนทั่วไปเพื่อให้เกิดความร่วมมือกับระบบ

ประการที่สอง กำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เช่น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์และนวัตกรรม รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโรงเรียนของตนเองจะต้องสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับวัฏจักรชีวิตของบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ (Life-cycle thinking) ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ

ประการที่สาม กำหนดให้ผู้ผลิตสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์จะต้องใช้ฉลากที่ระบุสัญลักษณ์ความสามารถในการรีไซเคิลหรือใช้ซ้ำบรรจุภัณฑ์หรือการสื่อสารตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ EPR แห่งชาติกำหนด

ประการที่สี่ การรายงานผลการดำเนินการใช้วัสดุรีไซเคิลในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ข้อมูลการคัดแยกขยะ การเก็บรวบรวมและและการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่ถูกคัดแยกเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภคในการคัดแยกขยะอย่างต่อเนื่อง

4.5.18 บทเฉพาะกาล

ประการที่หนึ่ง ให้ภาครัฐสนับสนุนเงินประเดิมให้กับ PRO ในช่วง 2 ปีแรกเพื่อเป็นการนำร่องการทำงาน

ประการที่สอง ให้กรมควบคุมมลพิษจัดตั้งศูนย์ข้อมูล EPR Portal ส่วนงานกำกับดูแลและ คกก. EPR ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วันนับแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้

ประการที่สาม ให้ผู้ผลิตขึ้นทะเบียน ภายใน 240 วันนับแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้

ประการที่สี่ คกก. EPR ต้องออกอนุบัญญัติกำหนดเป้าหมาย ภายใน 360 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ประการที่ห้า: Grace period: 1 ปี สำหรับมาตราอื่น ๆ

ตารางที่ 4-4 สรุปข้อเสนอเชิงกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR สำหรับประเทศไทย

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
หมวดที่ 1. บททั่วไป		
1.1 นิยามของบรรจุภัณฑ์	-บรรจุภัณฑ์ทั้งหมด (ปฐมภูมิ, ทติยภูมิ, ตติยภูมิ, บริการ) รวมถึงผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว ที่ใช้ในครัวเรือนและภาคธุรกิจ (ไม่รวมที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม) -วัสดุบรรจุภัณฑ์แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ กล่องเครื่องดื่ม ส่วนบรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัสดุอื่นนั้นจะให้เป็นอำนาจของรมต. ทส. โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ EPR ประกาศกำหนดเพิ่มเติม -รมต.ทส.โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ EPR มีอำนาจกำหนดประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จะอยู่ในระบบ EPR โดยให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นก่อนการประกาศ	-นิยามบรรจุภัณฑ์สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป และเพิ่มเติมผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว โดยเฉพาะกลุ่มพลาสติกใช้ครั้งเดียวซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก และเป็นกลไกเตรียมความพร้อมรองรับพันธะอนุสัญญาาระหว่างประเทศว่าด้วยมลพิษพลาสติกที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้ <u>ประเด็นหารือ:</u> -ขยะบรรจุภัณฑ์ที่กำหนดตามกฎหมายนี้ถือเป็น “ทรัพยากร” ที่สมควรนำกลับมาใช้ประโยชน์ ไม่ถือเป็น “มูลฝอย” ตามกฎหมายสาธารณสุขและกฎหมายระเบียบรักษาความสะอาดที่ให้อำนาจ อปท. ในการเก็บขนและกำจัด แต่ อปท. ควรสนับสนุนการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แยกออกจากมูลฝอยอื่น ๆ
1.2 นิยามของผู้ผลิต	(1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ (กรณี service packaging) (2) ผู้ผลิตสินค้าที่มีตราสินค้า (Brand Owner) (3) ผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ (4) ผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์ (5) ผู้จัดจำหน่าย (กรณี Tertiary packaging ที่ตนใช้) (6) ผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับการผลิตหรือใช้บรรจุภัณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ รมต.ทส.โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ EPR	นิยามสอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป ให้มีข้อยกเว้นสำหรับผู้ผลิตรายเล็กมากเพื่อมิให้เป็นภาระประชาชนและผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไปในการปฏิบัติตามกฎหมายและการติดตามตรวจสอบ ทั้งนี้ ระบบ EPR และมาตรการของรัฐอื่น ๆ จะช่วยสร้างกลไกราคาบรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนต้นทุนสิ่งแวดล้อมกระตุ้นให้ลดการใช้หรือปรับเปลี่ยนไปใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	ประกาศกำหนดเพิ่มเติมได้ เช่น ผู้ผลิตวัสดุ หรือ ร้านค้าที่ใช้ service packaging เป็นต้น ข้อยกเว้น (1) ผู้ผลิตรายย่อยอ้างอิงตามนิยาม “วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)” ของ สสว. (2) ผู้ผลิตเพื่อส่งออก	ตามประกาศกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2562 (7 มกราคม 2563) นิยามผู้ผลิตรายย่อยอ้างอิงเกณฑ์ “วิสาหกิจขนาดย่อย (Micro)” คือ ผู้ผลิตที่มีรายได้ต่อปีไม่เกิน 1.8 ล้านบาท หรือการจ้างงานไม่เกิน 5 คน
1.3 การขึ้นทะเบียนผู้ผลิต	- ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนต่อกรมควบคุมมลพิษ - ให้ขึ้นทะเบียนผ่านเว็บกลาง (EPR Portal) ของกรมควบคุมมลพิษ	- สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป - มุ่งเน้นการขึ้นทะเบียนผ่านระบบออนไลน์ สร้างความสะดวกต่อผู้ประกอบการและเปิดให้มีการตรวจสอบซึ่งกันและกัน (ป้องกัน free riders)
1.4 หน้าที่ของผู้ผลิต	(1) จัดการบรรจุภัณฑ์ของตนเอง (Individual Producer Responsibility (IPR) โดยรับกลับมารีไซเคิลหรือดำเนินการอื่นตามปริมาณหรือเป้าหมายที่รัฐกำหนด* หรือ (2) ก่อตั้งหรือเข้าร่วมกับ PRO ให้ดำเนินการจัดการบรรจุภัณฑ์แทน (3) รายงานข้อมูลปริมาณบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทที่ใช้ในแต่ละปีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดต่อ PRO (กรณี IPR ให้รายงานต่อ EPR Portal) โดย PRO รายงานข้อมูลภาพรวมปริมาณบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทต่อ PRO Portal (ให้ออกอนุบัญญัติกำหนดรายละเอียดรายการและขั้นตอนการรายงานข้อมูลการใช้บรรจุ	- สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป โดยนโยบายมุ่งส่งเสริมให้ผู้ผลิตร่วมกันจัดตั้ง PRO โดยในระยะแรก (5 ปี) อาจให้มี PRO เดียวก่อนเพื่อเตรียมความพร้อมของระบบ ส่วน IPR (จัดการด้วยตนเอง) เปิดให้มีได้ภายใต้เงื่อนไขที่สามารถบรรลุเป้าหมายได้เฉกเช่นเดียวกับ PRO (*รายละเอียดอาจจะคล้ายกับแอฟริกาใต้ ยกเว้นข้อ 4.7) - ให้ผู้ผลิตรายงานข้อมูลปริมาณบรรจุภัณฑ์แบบละเอียดต่อ PRO เพื่อนำไปใช้กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม EPR โดยให้ PRO รายงานข้อมูลภาพรวมปริมาณบรรจุภัณฑ์ให้ภาครัฐ เพื่อใช้ในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	ภักดิ์ในช่วงปีที่ผ่านมา กำหนดให้รายงานข้อมูลภายในวันที่ 31 มีนาคมของทุกปี) (4) ลดการใช้บรรจุภัณฑ์หรือปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (5) ติดสัญลักษณ์บนบรรจุภัณฑ์เพื่อสื่อสารให้ผู้บริโภคทราบถึงประเภทวัสดุ ให้เอื้อต่อคัดแยกและการส่งคืนเข้าสู่ระบบและมีแนวทางและช่องทางจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ระบุในคู่มือผลิตภัณฑ์ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในอนุบัญญัติ (6) รายงานผลการดำเนินงานต่อกรมควบคุมมลพิษ	- การติดสัญลักษณ์บนบรรจุภัณฑ์เพื่อสื่อสารกับผู้บริโภคจะเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ โดยภาครัฐ อปท. ช่วยสื่อสารและจัดระบบรองรับการคัดแยกที่สอดคล้องมาตรฐาน
1.5 กลไกป้องกันการตีตัวฟรี (Free Rider)	- เผยแพร่รายชื่อผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนต่อสาธารณะผ่านเว็บไซต์ - ผู้จัดทำหน่วยพึงตรวจสอบและให้ข้อมูลการขึ้นทะเบียนระบบ EPR ของผู้ผลิตก่อนวางจำหน่ายสินค้า	สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป การเผยแพร่ข้อมูลจะเน้นเฉพาะรายชื่อผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น ไม่มีการเผยแพร่ปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์ของแต่ละบริษัท - ให้ผู้จัดทำหน่วยช่วยสื่อสารและผลักดันให้ผู้ผลิตเข้าระบบ EPR แต่ไม่ต้องมีบทลงโทษ (เป็นลักษณะขอความร่วมมือ)
หมวดที่ 2 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO) (รวมถึงหลักการสำคัญทางการเงิน (Key financial principles))		
2.1 การก่อตั้งและสถานะขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต	-PRO เป็นนิติบุคคลที่มีนโยบายไม่เน้นแสวงหากำไร เช่น วิสาหกิจเพื่อสังคม สมาคม มูลนิธิตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง -ขึ้นทะเบียนเป็น PRO ต่อกรมควบคุมมลพิษผ่านเว็บกลาง (EPR Portal) -มีการกำหนดหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียน PRO ในกฎหมายลำดับรองโดยคำนึงถึงความสามารถของ PRO	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป -ไม่เน้นแสวงหากำไรเพื่อควบคุมต้นทุนค่าธรรมเนียม EPR ของผู้ผลิต แต่การบริหารจัดการต้องมีความคล่องตัวและโปร่งใส -ในระยะ 5 ปีแรก เสนอให้มีเพียง PRO เดียวดูแลระบบทั้งประเทศ จากนั้น อาจเปิดให้มี PRO หลายองค์กรได้

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
2.2 หน้าที่ของ PRO/ กฎเกณฑ์การทำงานของ PRO	(1) ดำเนินการกับบรรจุกฎหมายของผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกรวมถึงการรีไซเคิลบรรจุกฎหมาย (2) ทำแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิตเสนอต่อกรมควบคุมมลพิษ ให้ความเห็นชอบ (3) รายงานผลการดำเนินงานตามแผน (4) ส่งเสริมผู้ผลิตที่เป็นสมาชิกให้ดำเนินการตามแผนและเป้าที่กฎหมายกำหนด (5) รณรงค์สร้างความตระหนักและให้ประชาชน องค์กร ธุรกิจ ร่วมมือส่งคืนขยะบรรจุกฎหมายเข้าสู่ระบบการจัดการ (6) ทำความตกลงกับ อปท. และผู้รวบรวมขยะ และแหล่งกำเนิดขยะบรรจุกฎหมายขนาดใหญ่ (7) ประสานให้แหล่งกำเนิด (ครัวเรือน/องค์กร) ส่งต่อขยะบรรจุกฎหมายให้กับผู้เก็บรวบรวม ผู้รีไซเคิล ผู้ใช้ประโยชน์หรือผู้รับบำบัด/กำจัดที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายโรงงานหรือตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่ กกก. EPR ประกาศกำหนด (8) จัดให้มีคณะกรรมการทางเทคนิคที่มีนักวิชาการ ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการรีไซเคิลและผู้แทนสมาคมผู้เก็บรวบรวมขยะ (อาทิ สมาคมซาเล้งและร้านรับซื้อของเก่า) ให้คำปรึกษาการออกแบบบรรจุกฎหมายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้กับผู้ผลิต (ขั้นต่ำ ออกแบบให้สามารถรีไซเคิลได้ 100%)	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป โดยเฉพาะกฎหมายของแอฟริกาใต้ที่ระบุความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้รวบรวมขยะ ควรมีกำหนดนิยาม “ผู้รวบรวมขยะ” ทั้งที่อยู่นอกระบบ (ผู้เก็บขยะ ซาเล้งและรถเร่) และที่อยู่ในระบบ คือ ร้านรับซื้อของเก่าที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายสาธารณสุขและค่าของเก่า (แต่มีร้านที่มีได้ขึ้นทะเบียน และมีร้านที่อยู่นอกระบบภาษี) -กรณีโรงงานตามกฎหมายโรงงาน หลักเกณฑ์ขั้นต่ำ สำหรับสถานประกอบการขนาดใหญ่ ควรมีมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO14001 Environmental System) สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมสำหรับ SMEs (EMS for SMEs) โดย PRO ควรส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าระบบรับรองโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศสำหรับผู้ประกอบการจัดการของเสีย (Eco Factory for Waste Processor certification system) ต่อไป -การจัดตั้งคณะกรรมการทางเทคนิคเพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตออกแบบหรือใช้บรรจุกฎหมายที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (eco-design)

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
2.3 การกำหนดค่าธรรมเนียมที่ผู้ผลิตจ่ายให้ PRO	(1) ผู้ผลิตกับ PRO ต้องทำสัญญาในเรื่องค่าธรรมเนียม โดยผู้ผลิตมีหน้าที่จ่ายค่าธรรมเนียมให้กับ PRO (2) การกำหนดค่าธรรมเนียมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด โดยคำนึงถึงการปฏิบัติตามเงื่อนไขสิ่งแวดล้อมของผู้ผลิต (3) กรณีที่ PRO กำหนดค่าธรรมเนียมสูงเกินไปหรือไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด สามารถอุทธรณ์ไปยังกรมควบคุมมลพิษให้พิจารณาได้ (4) ค่าธรรมเนียมจะต้องถูกเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อความโปร่งใส	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป -กรณีบรรจุก๊าซที่ปฐมภูมิและทุติยภูมิ ผู้ผลิตสินค้าเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียม EPR -กรณีบรรจุก๊าซที่ทุติยภูมิ บรรจุก๊าซบริการ ผลิตก๊าซที่ใช้ครั้งเดียวที่ไม่มีการติดตามสินค้า (ยี่ห้อ) ให้ผู้ผลิตบรรจุก๊าซเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียม EPR ตามปริมาณที่ผลิตและจำหน่าย
หมวดที่ 3 โครงสร้างการดำเนินงานของระบบ (EPR governance structure)		
3.1 องค์กรกำกับดูแลระบบ EPR	(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รักษาการตามกฎหมาย (2) คณะกรรมการ EPR แห่งชาติทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์หรือให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีความสำคัญ เช่น (2.1) กำหนดรายการบรรจุก๊าซที่เข้าระบบ EPR (2.2) จัดทำแผนการลด การรีไซเคิล หรือการห้ามใช้วัสดุบางประเภททำเป็นบรรจุก๊าซ หรือให้ใช้ฉลากเฉพาะสำหรับบรรจุก๊าซ (2.3) กำหนดภาระหน้าที่อื่นให้กับผู้ผลิตหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น เช่น ให้ใช้ระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุก๊าซ (Deposit-Refund System) บางประเภท โดยให้ออกอนุบัญญัติ (2.4) รับอุทธรณ์คำสั่ง ของ รมต. (3) คณะกรรมการ EPR แห่งชาติประกอบไปด้วย	-กฎหมาย EPR โดยทั่วไปดูแลโดยกระทรวงสิ่งแวดล้อม -คณะกรรมการ EPR แห่งชาติมาจากภาคส่วนต่าง ๆ ร่วมกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ -สัดส่วนของคณะกรรมการ EPR: ผู้แทนภาครัฐและอปท. 1 ส่วน ผู้แทนภาคเอกชน 2 ส่วน ผู้แทนภาคประชาสังคมและผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ส่วน -กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของระบบ EPR โดยอาจจัดตั้งหน่วยงานระดับ “กอง” ขึ้นมาดูแลเป็นการเฉพาะ (หากมีกฎหมาย EPR หลายฉบับในอนาคต) หรือหากมีเฉพาะ EPR ขยะบรรจุก๊าซ อาจเป็น “ส่วนกำกับดูแลระบบ EPR” ภายใต้กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	-รอกนายกฯ เป็นประธาน -รมต.ของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เช่น อุตสาหกรรม สิ่งแวดล้อม พาณิชยกรรม -ตัวแทน อปท. -ตัวแทนผู้ผลิต (ผู้ผลิตวัสดุ ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ brand owners) และผู้จัดจำหน่าย -ตัวแทนภาคประชาสังคมและผู้ทรงคุณวุฒิ -ตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจซื้อขายขยะและรีไซเคิล -อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ (4) กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการดำเนินงานของระบบ EPR	
3.2 เป้าหมายการเก็บ รีไซเคิล หรือการบำบัด (Collection, recycling and recovery targets)	-รมต. โดยความเห็นชอบของ กกก. EPR กำหนดรายละเอียดของเป้าหมายการเก็บรวบรวมเพื่อรีไซเคิลและเป้าหมายอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (อนุบัญญัติจะกำหนดเป้าหมายในแต่ละปีเป็นขั้นบันได อิงจาก baseline) -ในพรบ.กำหนดเป้าประสงค์ (ultimate goal) ที่ควรบรรลุ ไม่น้อยกว่า 80% สำหรับทุกประเภทบรรจุภัณฑ์ ภายใน 10 ปี -เป้าหมายการเก็บรวบรวมเพื่อรีไซเคิลต้องสูงกว่าข้อมูลฐาน (baseline data) ของอัตราการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทในปัจจุบัน	<u>ข้อมูลฐาน (baseline data) อัตราการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทในปัจจุบัน</u> <u>1) ร่างแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565-2570) ระบุข้อมูลปีฐานดังนี้</u> -พลาสติก 28% -แก้ว 75% -กระดาษ 68% -อะลูมิเนียม 75% <u>2) ข้อมูลเบื้องต้นอัตราการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลจาก TIPMSE</u> -ขวดแก้ว 75.8% -กล่องลูกฟูกและกล่องกระดาษ 67% -กระป๋องอะลูมิเนียม 85%

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	-เพิ่มเติม ในปีที่ 3 ประกาศใช้เป้าหมายสัดส่วนวัสดุรีไซเคิล (recycled content) สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ไม่ได้บรรจุอาหาร (non-food packaging) ไม่น้อยกว่า 20% -ในช่วง 3 ปีแรก เป้าหมายการเก็บรวบรวมเพื่อรีไซเคิล ให้นำส่วนที่ส่งเผาเป็นพลังงานได้	-กล่องเครื่องดื่ม 4-5% -พลาสติก ขวด PET 67% ขวด HDPE 18% (ไม่รวมขวดน้ำมันเครื่อง/สารเคมี) -กฎหมายไม่ต้องการส่งเสริมการเผาเป็นพลังงาน เนื่องจากจะทำให้ผู้ผลิตไม่พยายามที่จะทำ eco-design เพราะเห็นว่าสามารถนำไปเผาได้แทน จึงกำหนดให้นำรวมได้เฉพาะในช่วงสองปีแรกที่ประกาศเป้าหมายและให้หาปลายทางที่ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้นแทน และภาครัฐ (BOI) ควรส่งเสริมโรงงาน chemical recycling เพื่อรองรับกลุ่ม multi-layer flexible packaging -เป้าหมายอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนที่ควรนำมาพิจารณากำหนดในอนาคต ได้แก่ 1) เป้าหมายสัดส่วนวัสดุรีไซเคิล (recycled content) สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่สัมผัสอาหาร ประเภท PET ไม่น้อยกว่า 10% (อาจกำหนดเป้าสำหรับพลาสติกประเภทอื่นเพิ่มเติมหาก อย.ปลดล็อกกฎระเบียบ) 2) เป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) สำหรับบรรจุภัณฑ์แก้ว (ขวดแก้ว) ไม่น้อยกว่า 5%
3.3 การจัดทำแผนความรับผิดชอบของผู้ผลิต EPR	-PRO จัดทำแผน EPR -ผู้ผลิตที่ไม่ได้เข้าร่วมกับ PRO จัดทำแผนจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ของตนเอง (IPR) ให้รวมต. อนุมัติ	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป
3.4 ระบบการรายงาน/ติดตามการดำเนินงานตามแผน	-PRO และผู้ผลิตที่ทำแผนของตนเองต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีให้กรมควบคุมมลพิษ ภายใน 4 สัปดาห์นับจากวันครบ 12 เดือน	-สอดคล้องกับกฎหมาย EPR โดยทั่วไป -ข้อมูลในรายงาน ข้อ (2) ระดับความสำเร็จเทียบกับเป้าหมายที่กำหนด โดยดูจากปริมาณหรือสัดส่วนขยะบรรจุภัณฑ์ที่เก็บรวบรวม

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณะ --ข้อมูลที่ต้องรายงาน ดังนี้ (1) ปริมาณบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทที่สมาชิกใช้และนำออกสู่ตลาด (ในภาพรวม) (2) ระดับความสำเร็จในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ที่ป้องกันมิให้ตกค้างรั่วไหลของขยะสู่สิ่งแวดล้อม	เข้าสู่ระบบการจัดการเพื่อใช้ประโยชน์และที่เข้าสู่การกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่สมาชิกมีการลดการใช้ (source reduction) ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่มีสัดส่วนวัสดุรีไซเคิลและปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่มีการปรับเปลี่ยนการออกแบบหรือใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (ให้รีไซเคิลได้, ใช้ซ้ำได้, ย่อยสลายได้) ตามแนวทางหรือคู่มือที่ภาครัฐ/องค์กรกลางกำหนด
3.5 การกำกับดูแลให้เป็นไปตามแผน	-รมต.มีอำนาจกำกับฯ กรณีไม่ทำตามแผนโดยไม่มีเหตุอันสมควร โดยมีอำนาจให้คำแนะนำหรือสั่งการให้ผู้ผลิตดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ซึ่งหากผู้ผลิตไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือสั่งการโดยไม่มีเหตุอันสมควรอาจถูกสั่งปรับทางปกครองได้ -คำสั่งของ รมต. อุทธรณ์ต่อ คกก. EPR ได้	
4. หลักเกณฑ์สำคัญในการปฏิบัติการ (Key operational principles)		
4.1 หลักเกณฑ์ที่สำคัญที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของระบบ EPR	ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) -อปท. ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท ขั้นต่ำ แยกเศษอาหารออกจากขยะประเภทอื่น ๆ โดยอาจจัดให้มีระบบเก็บแยกขยะบรรจุภัณฑ์และจุดรับคืนขยะบรรจุภัณฑ์ในพื้นที่สาธารณะ และส่งต่อขยะบรรจุภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมได้ให้ PRO หรือผู้ผลิต IPR -ให้ อบจ.สนับสนุน อปท. โดยเฉพาะเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและอบต. ในการระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท ขั้นต่ำ แยกเศษอาหารออกจากขยะประเภทอื่น ๆ	การจ่ายเงินอุดหนุนการเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ที่ อปท. ช่วยจัดเก็บให้ PRO หรือผู้ผลิต เสนอให้เป็นระบบร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน เนื่องจาก อปท. จะต้องทำการเก็บขนมูลฝอยจากครัวเรือนอยู่แล้ว จึงขอความร่วมมือให้เก็บขยะบรรจุภัณฑ์แยกออกจากมูลฝอยอื่น ๆ เพื่อส่งต่อให้ผู้เก็บรวบรวมที่ขึ้นทะเบียนกับ PRO ทั้งนี้ PRO ควรมีมาตรการสนับสนุนและมาตรการจูงใจเพื่อให้ อปท. ช่วยจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้ คกก.EPR กำหนดหลักเกณฑ์การให้เงินอุดหนุนกับอปท.ในการเก็บรวบรวม -เสนอให้อปท.มีระบบเก็บเศษอาหารหรือขยะอินทรีย์ออกจากประเภทอื่น ๆ เป็นขั้นต่ำ เพื่อมิให้เศษอาหารปนเปื้อนกับขยะบรรจุภัณฑ์และ

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	-ให้ PRO หรือผู้ผลิต IPR สนับสนุนการเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ของ อปท. โดยให้มีการทำความตกลงกันและสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์คัดแยก (sorting hub) ของเอกชนที่ขึ้นทะเบียนกับ PRO และ อปท.ในพื้นที่ (อย่างน้อย 1 แห่งต่อจังหวัด) -PRO หรือผู้ผลิต (IPR) สามารถจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์จากแหล่งกำเนิดเองได้โดยตรงโดยแจ้งให้อปท.ทราบ ความร่วมมือกับร้านรับซื้อของเก่า -ให้อปท. จัดระบบการขึ้นทะเบียนซาเล้งและร้านรับซื้อของเก่าในพื้นที่ -ให้ PRO สนับสนุนส่งเสริมซาเล้งและร้านรับซื้อของเก่าเข้ามามีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ได้ โดยให้มีการรายงานข้อมูลปริมาณที่เก็บรวบรวมได้เข้าสู่ระบบผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม -PRO/ผู้ผลิตต้องทำสัญญากับร้านรับซื้อของเก่าในการรับซื้อขยะบรรจุภัณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด โดยร้านรับซื้อของเก่าจะต้องมีการประกาศอัตรารับซื้ออย่างชัดเจนหน้าร้านและช่องทางอื่น ๆ (เช่น เว็บไซต์ Facebook Line) ความร่วมมือกับผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่ -ห้างสรรพสินค้า/ห้างค้าปลีก/ซูเปอร์มาร์เก็ตที่มีพื้นที่จำหน่ายมากกว่า 2,000 ตารางเมตรและร้านสะดวกซื้อที่มีพื้นที่จำหน่าย	อื่น ๆ ทั้งนี้ ภาครัฐควรสนับสนุนให้อปท. ให้มีศูนย์จัดการเศษอาหารที่เก็บรวบรวมได้หรือส่งเสริมให้มีเอกชนเข้ามาบริหารจัดการแทน เช่น ไบโอดีท โรงปุ๋ยหมัก ฟาร์มเลี้ยงหนอนแมลงวันลาย เป็นต้น

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	มากกว่า 200 ตารางเมตรและมีพื้นที่จอดรถ กำหนดจุดรับคืนขยะบรรจุภัณฑ์จากประชาชน โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากประชาชน -คกก. EPR มีอำนาจประกาศกำหนดสถานประกอบการที่ต้องจัดให้มีบริการรับคืนขยะบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติมได้โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากประชาชน	
4.2 กลไกจูงใจ	-PRO สามารถกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม EPR ที่แตกต่างกันตามระดับความยากง่ายในการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ของวัสดุบรรจุภัณฑ์โดยให้พิจารณาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดวัฏจักรชีวิตของบรรจุภัณฑ์	-เป็นไปตามหลักการ Eco-modulation fee ซึ่งใช้กันในกฎหมาย EPR จูงใจให้ผู้ผลิตปรับเปลี่ยนไปใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น -ภาครัฐควรมีมาตรการส่งเสริมให้กับผู้ผลิตที่ทำ eco-design ทั้งมาตรการการเงินการคลัง การจัดซื้อจัดจ้างสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างโอกาสทางธุรกิจ (เช่น จับคู่ธุรกิจ) และองค์กรธุรกิจที่เป็นผู้บริโภคที่ลดใช้ผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว
4.3 บทลงโทษ	(1) ผู้ผลิตหรือ PRO ที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติตามแผนหรือคำสั่งของ รมต.โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร อาจถูกสั่งปรับทางปกครอง (2) การจูงใจรายงานข้อมูลเท็จให้มีโทษทางอาญา (โทษปรับ) กรณีที่เป็นการละเมิดบทบัญญัติหลัก เช่น ไม่ขึ้นทะเบียน ไม่รายงานข้อมูลปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้หรือไม่จ่ายค่าธรรมเนียม EPR จะมีการตักเตือน สั่งปรับ และหากละเมิดซ้ำซาก อาจถูกสั่งให้ระงับการผลิตเป็นการชั่วคราวได้ (ค่าปรับสูงสุดไม่เกิน 2,000,000 บาท)	

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
5. หลักการสำคัญสำหรับผู้ใช้งานจริงที่สุดท้าย (Key governance principles for end users)		
5.1 หน้าที่ในการคัดแยกขยะโดยเฉพาะ	(1) ประชาชน หน่วยงาน องค์กรและผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่คัดแยกขยะบรรจุภัณฑ์ตามประเภทที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (หรือ อปท.กำหนด) และส่งต่อให้ อปท.หรือผู้เก็บรวบรวมที่ได้รับมอบหมายจาก อปท. หรือ PRO (2) ผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ลดการใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ใช้ครั้งเดียวที่ยากต่อการจัดการ โดยให้เพิ่มสัดส่วนการใช้บรรจุภัณฑ์ที่นำมาใช้ซ้ำได้หรือย่อยสลายได้ง่ายหรือใช้ประโยชน์อื่นได้ตามหลักเกณฑ์สิ่งแวดล้อมตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด	
5.2 การสื่อสาร การให้ข้อมูล และการให้ความรู้	-อปท. PRO ผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่าย กรมควบคุมมลพิษ มีหน้าที่ให้ความรู้ สร้างความตระหนักปัญหาขยะและให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบ EPR และระบบการเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับประชาชน ผู้บริโภค -กระทรวงศึกษาและสถานศึกษาสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการจัดการวัสดุตลอดตลอดวัฏจักรชีวิตของบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ (Life-cycle thinking) ในหลักสูตรการเรียนการสอนทุกระดับ -ให้มีการใช้ฉลากที่ระบุสัญลักษณ์ความสามารถในการรีไซเคิลหรือใช้ซ้ำบรรจุภัณฑ์หรือการสื่อสารตามหลักเกณฑ์ที่ กกก. EPR กำหนด	
บทเฉพาะกาล	-ให้ภาครัฐสนับสนุนเงินประเดิมให้กับ PRO ในช่วง 2 ปีแรกเพื่อเป็นการนำร่องการทำงาน	-เพื่อให้ภาครัฐเตรียมความพร้อมเชิงระบบและผู้ผลิตมีการรายงานข้อมูลปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ เพื่อให้ กกก. EPR มีข้อมูลในการวางแผนและกำหนดเป้าหมาย

ประเด็น	ข้อเสนอสำหรับไทย	เหตุผลและข้อมูลเพิ่มเติม
	-ให้กรมควบคุมมลพิษจัดตั้งศูนย์ข้อมูล EPR Portal ส่วนงานกำกับดูแลและ คกก. EPR และอนุบัญญัติประกาศกำหนดประเภทของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ให้แล้วเสร็จภายใน 120 วันนับแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้ -ให้ผู้ผลิตขึ้นทะเบียน ภายใน 240 วันนับแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้ -คกก.EPR ต้องออกอนุบัญญัติกำหนดเป้าหมาย ภายใน 360 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ -Grace period: 1 ปี สำหรับมาตราอื่น ๆ	

4.6 ข้อคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. ...

คณะผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมประชุมมาพัฒนาและปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน แล้วจึงส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นต่อไป โดยมีหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ตอบกลับแบบฟอร์มแสดงความคิดเห็นทั้งสิ้น 6 ราย ได้แก่ ภาครัฐ 1 ราย ภาคเอกชน 3 ราย และภาคประชาสังคม 2 ราย โดยมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

4.6.1 ภาพรวมกฎหมาย EPR

- 1) ร่างฯ ฉบับนี้ ควรเป็นกรอบทิศทางการนำไปบูรณาการร่วมกับการดำเนินงานร่วมกับสภาอุตสาหกรรมฯ ภายใต้โครงการ PackBack เพราะในการกำหนดรายละเอียดบางประการอาจไม่สามารถทำได้จริง หรืออาจต้องใช้การทดลองทำเพื่อพิสูจน์ทราบและปรับปรุงกฎระเบียบให้รัดกุมและชัดเจนตลอดจนการคำนึงถึงผลกระทบต่อทั้งผู้ผลิตและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะกระทบภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศ
- 2) เนื่องจากเนื้อหา พ.ร.บ.ฯ ฉบับนี้มุ่งเน้นส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ซึ่งน่าจะหมายถึงบรรจุภัณฑ์ทั้งหมดที่ถูกผลิต บริโภค และหมุนเวียนใช้สอย และเกิดเป็นบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วเพื่อนำกลับมารีไซเคิลในระบบเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น ผู้ผลิตทุกรายควรมีบทบาทส่วนร่วม ควรปฏิบัติอย่างเสมอภาค เนื่องจากมีข้อปฏิบัติบางข้อ อาทิ มาตรา 5(3) เรื่องการประกาศห้ามผลิตบรรจุภัณฑ์จากวัสดุบางประเภท แต่การกำหนดนิยาม “ผู้ผลิต” มีการยกเว้นรายเล็ก (Small) อยู่ หากยกเว้นควรจะเป็นระดับรายย่อย (Micro) จะเหมาะสมกว่า
- 3) ควรจัดให้มีการแยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วออกจากมูลฝอยอื่นก่อนส่งมอบให้ผู้มีอำนาจหน้าที่จัดเก็บ ดำเนินการ เป็นมาตรการด้านการส่งเสริม ซึ่งในความเป็นจริงการคัดแยกจากครัวเรือนเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดเก็บบรรจุภัณฑ์หลังการบริโภคมีประสิทธิภาพสูง ดังนั้น การกำหนดบทบาทหน้าที่ของภาคประชาชนให้คัดแยกตั้งแต่ครัวเรือน ควรเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบาย โดยกำหนดเป็นกฎระเบียบข้อบังคับ เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติท้องถิ่น และมีรายการคัดแยกประเภทที่สอดคล้องกับรายการบรรจุภัณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศให้ผู้ผลิตเก็บกลับ
- 4) สนับสนุน EPR แบบองค์รวมเพื่อหลีกเลี่ยงการได้ประโยชน์เพียงบางภาคส่วน เช่น พิจารณาสำหรับวัสดุทั้งหมด (เช่น กระดาษ เศษแก้ว พลาสติก โลหะ)
- 5) ภาพรวม EPR ที่เหมาะสม ควรมีข้อปฏิบัติตามข้อกำหนดต่อไปนี้:
 - 5.1) การกำกับดูแลกิจการ บริษัทจำเป็นต้องปฏิบัติตามภาระผูกพัน EPR เช่น บริษัทที่จัดจำหน่ายสินค้าในตลาดควรมีส่วนร่วมออกแบบและร่วมควบคุมโครงการ EPR สำหรับผลิตภัณฑ์ของตน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่คุณค่าที่ รวมไปถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
 - 5.2) ระบบ EPR ควรมีการกำหนดเงื่อนไขที่ชัดเจนในแต่ละภาคส่วน (เช่น ชนิดผลิตภัณฑ์และวัสดุ) และไม่ง่ายต่อการถ่ายโอน เช่น จากบรรจุภัณฑ์ไปจนถึงยานยนต์ หรือจากบรรจุภัณฑ์กระดาษไปจนถึงบรรจุภัณฑ์พลาสติก
 - 5.3) ระบบ EPR ควรดำเนินการอย่างเป็นกลาง โดยคำนึงถึงรูปแบบธุรกิจ ผลิตภัณฑ์ วัสดุ และเทคโนโลยี (รวมถึงการรีไซเคิลเชิงกล เชิงเคมีและอินทรีย์สำหรับการ

จัดการพลาสติกตลอดทั้งกระบวนการ) เพื่อให้เกิดนวัตกรรมและให้มีอัตราการรีไซเคิลที่สูงขึ้น

4.6.2 สภาวะตลาด

- 1) แผน EPR จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎต่อต้านการผูกขาดอย่างเคร่งครัด ค่าธรรมเนียมจะต้องสูงพอ แต่ไม่สูงเกินไปเพื่อสนับสนุนโครงการ EPR ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- 2) สนับสนุนการจัดทำ EPR ในประเทศเพื่อให้เกิดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมในการจัดการขยะและเอื้อต่อการดำเนินการค้าระหว่างประเทศและภูมิภาค

4.6.3 ค่าธรรมเนียม

- 1) สนับสนุนกฎระเบียบ EPR ซึ่งจัดสรรค่าใช้จ่ายให้มีความสอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ (เช่นค่าธรรมเนียม EPR สำหรับบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ ควรถูกจัดสรรเพื่อสนับสนุนการจัดเก็บและการจัดการขยะเศษอาหาร)
- 2) ค่าธรรมเนียม EPR สามารถลดลงหรือเพิ่มขึ้น ขึ้นอยู่กับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของผลิตภัณฑ์ การปรับ / การจ่ายค่าธรรมเนียมของ EPR ดังกล่าวควรมีความโปร่งใส พอดี และจูงใจให้ใช้วัสดุและใช้กระบวนการที่ช่วยประหยัดทรัพยากร (เช่น วัสดุรีไซเคิลได้ การใช้วัสดุชีวมวลและ/หรือการใช้วัสดุที่มีส่วนผสมของวัสดุรีไซเคิล)

4.6.4 ความรับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ของผู้ผลิต

- 1) การขึ้นทะเบียนผู้ผลิตควรเกิดขึ้นก่อนการกำหนดนโยบายด้านอื่น ๆ เพราะข้อมูลมีส่วนสำคัญในการกำหนดขอบเขตผู้เกี่ยวข้องและเป้าหมายในการดำเนินงาน
- 2) มีข้อกังวลในเรื่องความไม่เข้าใจในระบบของกลุ่มผู้ผลิต อาทิ กลุ่มเครื่องสำอาง ด้วยส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ประกอบการที่เป็น SME และกลุ่ม OEM

4.6.5 ความรับผิดชอบและบทบาทของผู้จัดจำหน่าย

- 1) ควรมีเพิ่มหมวดความรับผิดชอบของผู้จัดจำหน่าย โดยเน้นไปที่การสื่อสารให้ข้อมูลและความรู้การจัดการบรรจุภัณฑ์ของสินค้าที่ขายในช่องทางการจำหน่าย และเปิดช่องให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษกำหนดหน้าที่เพิ่มเติมในอนาคตสำหรับบรรจุภัณฑ์บางชนิด
- 2) เสนอให้มีการเพิ่มหมวดความรับผิดชอบของผู้จัดจำหน่าย โดยกำหนดบทบาทความรับผิดชอบ อาทิ ตั้งจุดรับดำเนินการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการขนส่ง การสื่อสารให้ข้อมูลและความรู้การจัดการบรรจุภัณฑ์ของสินค้าที่ขายในช่องทางการจำหน่าย

4.6.6 บทลงโทษ

- 1) บทลงโทษที่มีต่อผู้ผลิตโดยเฉพาะสูงมาก ไม่แนใจว่าผู้ผลิตและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์จะสามารถยอมรับได้

4.5.7 เกณฑ์มาตรฐานสำหรับผู้ประกอบการรีไซเคิล

- 1) ควรพิจารณากำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับผู้ประกอบการรีไซเคิลที่จะทำงานร่วมกับระบบ EPR เพื่อให้การรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์จากระบบถูกดำเนินการอย่างถูกต้องเรียบร้อย ไม่ก่อมลภาวะหรือผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ

4.5.8 การรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์พลาสติก

- 1) พลาสติกควรมีจุดสิ้นสุดในช่วงชีวิตของผลิตภัณฑ์ในการนำไปรีไซเคิล
- 2) การออกแบบสำหรับการรีไซเคิล ควรคำนึงถึงการปรับปรุงผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ (ecological footprint) ตลอดช่วงชีวิตของผลิตภัณฑ์ (product life cycle)

- 3) กระบวนการรีไซเคิลที่ให้ผลลัพธ์เป็นผลิตภัณฑ์พลาสติก ควรจะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงในอายุการใช้งานถัดไป ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและข้อกำหนดที่มีความเคร่งครัดตามวัตถุประสงค์การใช้งาน เช่น มีสุขอนามัยที่ดี มีการรับรองความปลอดภัยในการสัมผัสอาหาร หรือสามารถใช้งานได้ยาวนานและช่วยประหยัดพลังงาน
 - 4) การส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัสดุที่มาจากกระบวนการรีไซเคิล ภายใต้กรอบแนวคิดนี้บรรจุภัณฑ์ทั้งหมดควรได้รับการออกแบบให้รีไซเคิลได้ (เชิงกลหรือเชิงเคมี) หรือย่อยสลายได้ (ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การใช้งาน) เพื่อให้วัสดุหมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจหรือกลับคืนสู่ธรรมชาติโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
 - 5) เสนอให้บรรจุภัณฑ์พลาสติกควรเป็นไปตามเงื่อนไขต่อไปนี้ จึงจะถูกพิจารณาว่ารีไซเคิลได้
 - 5.1) สามารถทำการจัดเก็บรวบรวมเพื่อนำกลับมารีไซเคิล
 - 5.2) สามารถทำการคัดแยกเพื่อรวบรวมและจัดประเภทอย่างถูกต้อง เพื่อนำกลับมาหมุนเวียนกลับเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลที่เหมาะสม
 - 5.3) สามารถจัดการได้สะดวก ตลอดทั้งกระบวนการ เริ่มตั้งแต่การจัดเก็บ จนถึงการรีไซเคิลเป็นผลิตภัณฑ์ โดยรีไซเคิลได้ด้วยเทคโนโลยีรีไซเคิลที่มีอยู่ ทำได้ในพื้นที่ที่จัดหา และพร้อมนำขยะไปจัดการรีไซเคิลได้ ด้วยระยะเวลาที่ชัดเจน
 - 6) สนับสนุนแนวคิดที่ต้องการให้วัสดุบรรจุภัณฑ์ทั้งหมดสามารถรีไซเคิลได้ ทั้งนี้ ควรพิจารณาการประเมินวัฏจักรชีวิตของผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Assessment: LCA) ของการรีไซเคิล ตั้งแต่ จุดเริ่มต้นต้นการออกแบบบรรจุภัณฑ์ นวัตกรรมของวัสดุที่ใช้ การจัดเก็บขยะ การคัดแยกขยะ และเทคโนโลยีการรีไซเคิล
 - 7) การใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นแบบใช้ซ้ำ (Reuse) ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในกฎหมายนี้หรือไม่ และมีขอบเขตการดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมอย่างไร ถ้าในกรณีที่ผู้ผลิตสามารถใช้บรรจุภัณฑ์ซ้ำได้ 2 แบบ ได้แก่
 - 7.1) การ Reuse แบบ Take back (นำส่งคืนโรงงาน) เช่น ขวดแก้วบรรจุน้ำอัดลมหรือบรรจุน้ำดื่ม
 - 7.2) การ Reuse แบบซื้อกลับ เช่น ขวดเปียร์ หรือ ขวดสุรา
- 4.5.9 ผลิตภัณฑ์ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ
- 1) ควรจัดวัสดุที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพเป็นทางเลือกสำหรับการใช้งานที่จำเพาะบางประเภท และสามารถจัดการได้ในสภาพแวดล้อมที่กำหนด เนื่องจากไม่สามารถใช้วิธีทางเลือกอื่นได้ในการป้องกันการปนเปื้อนในธรรมชาติ (เช่น พลาสติกฟิล์มคลุมดิน หรือถุงสำหรับการใส่เศษอาหาร)
 - 2) การสื่อสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ย่อยสลายทางชีวภาพจะต้องชัดเจนและระบุสภาพแวดล้อมที่จำเป็นในการย่อยสลาย โดยผลิตภัณฑ์ที่ใช้ควรได้รับการรับรอง และไม่ก่อให้เกิดขยะเพิ่มขึ้น

4.5.10 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO)

- 1) เสนอให้มีการจัดตั้ง PRO โมเดลต่างต่างตามที่ Thailand Institute of Packaging Management and Recycling for Sustainable Environment (TIPMSE) ของสภาอุตสาหกรรมเสนอ เพื่อให้ผู้ประกอบการและห่วงโซ่อุปทานทั้งสาย จัดการซากบรรจุภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามที่กำลังดำเนินการ EPR Sand Box ที่ชลบุรีอยู่ในขณะนี้

ตารางที่ 4-5 สรุปความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ.”	-	-	-	-	เห็นด้วย	เสนอให้ยกร่าง พ.ร.บ. EPR เป็นกฎหมายหลัก แยกจาก พ.ร.บ. CE และหากไม่สามารถยกร่าง พ.ร.บ. CE ได้ ควรพิจารณาเพิ่มหมวดเนื้อหา ของ CE ให้เข้มข้นขึ้น
มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่ง ร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุ เบกษาเป็นต้นไป	เสนอให้ขยายเวลา เพิ่มเติม (ขึ้นกับความ พร้อมของ ผู้ประกอบการ)	-	-	-	เห็นด้วย	ความเห็นภาพรวมของการช่วงเวลาในขั้นตอน ต่าง ๆ ของกฎหมาย ดังนี้ - ตั้งข้อสังเกต การประกาศแผนการจัดการโดย ที่ยังไม่มีฐานข้อมูลจากผู้ผลิตจะมีผลกระทบกับ การปรับแก้แผนส่งผลให้การดำเนินงานตาม แผนไม่มีประสิทธิภาพ ไม่สามารถปฏิบัติได้ - เห็นด้วยให้ผู้ผลิตทำการลงทะเบียน โดย ในช่วงแรกของการจัดทำแผนเน้นเรื่องการ ลงทะเบียนและรายงานข้อมูล เพื่อจะได้ข้อมูล ในการกำหนดแผนและเป้าหมายในการเก็บ กลับบรรจุภัณฑ์ - เสนอให้มีระยะเวลาการจัดทำ EPR ภาค สมัครใจ 3 ปี 2 ปีแรกเป็นเรื่องของการเก็บ ข้อมูล วิเคราะห์ เตรียมความพร้อม และ ทดสอบระบบ และอีก 1 ปี ละเว้นบทลงโทษ หากไม่ดำเนินการ ตามแผน และออกข้อบังคับ ชั่วคราวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้
มาตรา 3 นิยาม คำว่า “การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่าง ยั่งยืน” “บรรจุภัณฑ์” “บรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จ แล้ว” “รีไซเคิลบรรจุภัณฑ์” “ลดการใช้บรรจุ	1. นิยาม คำว่า “การ จัดการบรรจุภัณฑ์อย่าง ยั่งยืน” – ควรเรียงลำดับ	“ลดการใช้บรรจุภัณฑ์” หมายความว่า ลดการใช้ บรรจุภัณฑ์หรือลด ปริมาณวัสดุที่ใช้เป็น	-	-	นิยาม คำว่า “การ จัดการบรรจุภัณฑ์อย่าง ยั่งยืน” “บรรจุภัณฑ์” “ซากบรรจุภัณฑ์ที่ใช้	- เสนอให้มีนิยาม คำว่า producer ให้ สามารถแยกแยะได้ชัดเจนในการนำไปปฏิบัติ และไม่สับสนกับผู้ผลิต(manufacturer)

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ภัณฑ์” “การจัดการบรรจุภัณฑ์โดยระบบการ วางมัดจำและคืนเงิน” “การจัดการบรรจุ ภัณฑ์โดยระบบรับซื้อคืนบรรจุภัณฑ์ภาค บังคับ” “ผู้ผลิต” “ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์” “องค์กร ความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต” “ผู้ประกอบการ อาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว” “ผู้จัด จำหน่าย” “ค่าธรรมเนียมการให้บริการ” “คณะกรรมการนโยบาย” “คณะกรรมการ ส่งเสริม” “พนักงานเจ้าหน้าที่” “รัฐมนตรี” “อธิบดี” “หน่วยงานของรัฐ” และ “เจ้า พนักงานท้องถิ่น”	ใหม่ให้เป็นไปตาม hierarchy หมายความว่า การผลิต การใช้ การรีไซเคิลหรือ การกำจัด บรรจุภัณฑ์โดยการ คำนึงถึงการหมุนเวียน วัสดุตามแนวทางของ ระบบเศรษฐกิจ หมุนเวียน 2. “รีไซเคิลบรรจุภัณฑ์” ควรแก้ไขเป็นหรือลด ปริมาณวัสดุที่ใช้ในบรรจุ ภัณฑ์ในวงจรธุรกิจ	ส่วนประกอบของบรรจุ ภัณฑ์... “ผู้ผลิต” ส่วนที่ไม่รวมถึง ข้อ 3 ผู้ผลิตหรือส่วนของ ผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออก ของผู้ผลิต			เสร็จแล้ว” “รีไซเคิล ซากบรรจุภัณฑ์” “ลด การใช้บรรจุภัณฑ์” “การจัดการบรรจุภัณฑ์ โดยระบบการวางมัดจำ และคืนเงิน” “การ จัดการซากบรรจุภัณฑ์ โดยระบบรับซื้อคืน บรรจุภัณฑ์ภาคบังคับ” “ผู้ผลิต” “ผู้ใช้บรรจุ ภัณฑ์” “องค์กรความ รับผิดชอบต่อผู้ผลิต” “ผู้ประกอบการอาชีพเก็บ ซากบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ เสร็จแล้ว” “ผู้จัด จำหน่าย” “ค่าธรรมเนียมการ ให้บริการ” “คณะกรรมการนโยบาย ส่งเสริม” “พนักงาน เจ้าหน้าที่” “รัฐมนตรี” “อธิบดี” “หน่วยงาน ของรัฐ” และ “เจ้า พนักงานท้องถิ่น”	- คำว่า “เจ้าของ” ในนิยาม “บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ เสร็จแล้ว” ไม่ชัดเจน จึงควรเปลี่ยนแปลง/ เพิ่มเติม ให้ขยายความถึง ผู้ใช้ ผู้บริโภค - ในกรณีที่ยกเว้น “ผู้ผลิตที่ธุรกิจขนาดเล็ก เสนอให้ยกเว้นรายย่อย (micro enterprise)” ซึ่งเล็กกว่า “small enterprise” หรือให้ กำหนดตามนิยามโรงงาน กฎหมายแรงงาน - เสนอทำ Matrix ฐานข้อมูลบรรจุภัณฑ์ จำแนกประเภทมี Brand และไม่มี Brand ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์แต่ละชนิดเพื่อจะได้กำหนด กฎเกณฑ์ในการยกเว้นที่ชัดเจน - การลงทะเบียนผู้ผลิตตามประกาศชนิดและ ประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องถูกจัดการ เนื่องจากแต่ละบรรจุภัณฑ์มีหลายกลุ่มที่ เกี่ยวข้อง ในแต่ละ Value Chan อาจจะต้อง พิจารณากลุ่มที่จะต้องมาลงทะเบียนที่ เหมาะสมเพื่อให้การเก็บข้อมูลเกิดประสิทธิภาพ - นิยาม “การจัดการบรรจุภัณฑ์โดยระบบการ วางมัดจำและคืนเงิน” ข้อบัญญัตินี้น่าจะสร้าง ผลกระทบและความรับผิดชอบต่อหลากหลาย ฝ่ายมากเกินไป เช่น 1) ผู้ขายสินค้าต้องคิดค่าสินค้าเพิ่ม สินค้าราคา แพงขึ้นจากที่เป็นอยู่ 2) ผู้บริโภคจ่ายราคาแพงขึ้น 3) ผู้บริโภคอาจมีข้อร้องเรียนต่อผู้ขายที่สร้าง ภาระในเรื่องการคืนเงินมัดจำ เพราะผู้ขายอาจ สร้างเงื่อนไขการคืนเงินมัดจำที่ไม่สะดวกต่อ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
						ผู้บริโภคได้ ทำให้ผู้บริโภคไม่ได้เงินคืนในที่สุด ควรเปลี่ยนหรือแก้ไขหลักเกณฑ์นี้โดยคำนึงถึง ผลกระทบระยะสั้นและยาวที่อาจเกิดขึ้นต่อทุก ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง - นิยาม “ลดการใช้บรรจุภัณฑ์” หมายความว่า ลดการใช้บรรจุภัณฑ์หรือลดปริมาณวัสดุที่ใช้ เป็นส่วนประกอบของบรรจุภัณฑ์...
มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาการ ตามพระราชบัญญัตินี้	-	...และให้มีอำนาจออก กฎกระทรวงและรับรอง การกำหนดค่าธรรมเนียม ที่นำเสนอโดยองค์กร ตัวแทนผู้ผลิตตาม เป้าหมายการจัดเก็บ ประจำปี...	-	-	เห็นด้วย	- เสนอแก้เป็น...และให้มีอำนาจออก กฎกระทรวง และรับรองการกำหนด ค่าธรรมเนียมที่นำเสนอ โดยองค์กรตัวแทน ผู้ผลิตตามเป้าหมายการจัดเก็บ ประจำปี..
มาตรา 5 รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการนโยบาย มีอำนาจออกประกาศ ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดชนิดและประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่ จะต้องถูกจัดการอย่างยั่งยืนตามหมวด 3 แห่ง พระราชบัญญัตินี้ (2) ยกเว้นผู้ผลิตหรือยกเว้นความรับผิดชอบ ทั้งหมดหรือบางส่วนให้กับผู้ผลิตบางประเภท (3) ห้ามการผลิตหรือใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจาก วัสดุบางประเภทที่จัดการอย่างยั่งยืนได้ยาก หรือไม่คุ้มค่า หรือเป็นบรรจุภัณฑ์ที่การผลิต	-	-	-	(2) ควรระบุข้อกำหนด และเงื่อนไขที่จะทำให้ ได้รับการยกเว้นให้ ชัดเจน เพื่อความเท่า เทียมตลอดห่วงโซ่การ ผลิต (3) ควรระบุค่านิยามถึง ชนิดของวัสดุที่ไม่ยั่งยืน ให้ชัดเจน บรรจุภัณฑ์ยั่งยืนในที่นี้ เมื่อถูกใช้และกลายเป็น	(3) โฟม บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ หีบห่อ เครื่องใช้ไฟฟ้า ตู้เย็น ลดการใช้ยาก เพราะ วัตถุดิบอื่นราคาสูง จึงอยากเสนอตั้งนี้ -ให้หน่วยวิจัยของรัฐ วิจัยหาวัตถุดิบที่ต้นทุน ต่ำ -วิจัยค้นหาการนำซาก ไปรีไซเคิลเป็นวัสดุอื่น	ช้อย่อย... - (3) “วัสดุที่จัดการอย่างยั่งยืนได้ยาก” ควร ขยายความให้ชัดเจน - (4) และ (5) จะต้องศึกษาความเป็นไปได้และ มี การรับฟังความเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียอย่าง ทั่วถึง - (6) ไม่ควรให้อำนาจกรรมการกำหนดภาระให้ ผู้ผลิตเพิ่ม หากจะเพิ่มภาระควรจะคำนึงถึง ข้อจำกัดทางเทคโนโลยีของผู้ผลิต และ ปรึกษาหารือกับผู้ผลิตก่อนที่จะกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
การใช้หรือการกำจัดจะสร้างผลกระทบต่อ สิ่งแวดล้อมมากจนเกินสมควร (4) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจอื่นเป็นผู้ผลิต (5) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้บรรจุภัณฑ์ มากเป็นพิเศษมีความรับผิดชอบในการใช้ บรรจุภัณฑ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด (6) กำหนดภาระหน้าที่อื่นที่ให้กับผู้ผลิตหรือ บุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการลด การใช้ หรือรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์อื่นที่จำเป็น				ขยะแล้ว ควรจะ สามารถถูกคัดแยก ถูก รวบรวมและสามารถ นำไปรีไซเคิลต่อเป็น วัสดุ/สารที่ถูกนำไปผลิต หรือใช้งานต่อไปได้ แทนที่จะถูกนำไปเผา หรือฝังกลบ	หรือเป็นพลังงาน ทดแทน	
มาตรา 6 รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน มี อำนาจออกประกาศ ดังต่อไปนี้ (1) เจือปนหลักเกณฑ์และวิธีการในการขึ้น ทะเบียนผู้ผลิต องค์การความรับผิดชอบของ ผู้ผลิต และผู้ประกอบการรีไซเคิลบรรจุ ภัณฑ์ (2) ชนิดและประเภทบรรจุภัณฑ์ที่ต้องถูก คัดแยก (3) มาตรฐานการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน (4) กำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการลดการ ใช้บรรจุภัณฑ์ การรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ และ ส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์ที่วัสดุที่มาจาก การรีไซเคิล (5) กำหนดเกี่ยวกับฉลากหรือสัญลักษณ์เพื่อ ส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	1. อำนาจในข้อ (1) ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ หน่วยงานอื่น เช่น การ ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต และผู้ ประกอบกิจการรีไซเคิล บรรจุภัณฑ์ 2. อำนาจในข้อ (5) ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ หน่วยงานอื่น เช่น สมอ.	-	(6) ควรพิจารณาร่วมกับ สมช. เพื่อกำหนด มาตรฐานอุตสาหกรรม ฉลากหรือตราสัญลักษณ์ที่ เกี่ยวข้อง	(2) ควรระบุชนิดและ ประเภทบรรจุภัณฑ์ที่ จะต้องถูกคัดแยกอย่าง ชัดเจน รวมถึงแนะนำที่ ไปของขยะและสภาพ การจัดการที่ถูกต้อง (3) (4) (5) เห็นด้วย	เห็นด้วย	- ข้อย่อย (5) ฉลากหรือสัญลักษณ์ควรใช้ รูปแบบ เดียวกันเป็นมาตรฐานกลาง และ ควรเป็น รูปแบบ QR Code เพื่อให้ผู้บริโภค สามารถสแกน ดูรายละเอียดได้จากพื้นที่ ในฉลากมีจำกัด - ข้อย่อย (2) ชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่ต้องการคัด แยก ให้พิจารณาตามศักยภาพดังนี้ กลุ่มที่มี อัตราการรีไซเคิลสูง กลุ่มที่มีอัตราการรีไซเคิล ระดับกลาง และกลุ่มที่ไม่มีศักยภาพที่นำมาใช้ ประโยชน์ตามที่กรมควบคุมมลพิษกำหนด ใน การนำมา ปฏิบัติต้องเลือกวัสดุบางอย่างที่สอด รับกับ 3 กลุ่มเป้าหมาย และวางระบบการเก็บ ข้อมูล คล้าย กับ ร่าง พ.ร.บ. WEEE

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
หมวด 1 แผนการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน						
มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการจัดการบรรจุ ภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ”	-	ขอเสนอคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมเป็น 8 คน โดยส่วนเพิ่มคือ ตัวแทนผู้จัดเก็บ รวบรวม คัดแยก บรรจุภัณฑ์ 1 คน, ตัวแทนสภาอุตสาหกรรม 1 คน, และตัวแทนสภาหอการค้า ฯ 1 คน	-	-	ควรเพิ่มให้มีผู้แทนสภา อุตสาหกรรม 1 ท่าน และหอการค้า 1 ท่าน เพื่อช่วยประสานและ ดูแลสมาชิกในองค์กร	- ข้อ (3) (ข) ตัวแทนผู้ผลิตเกี่ยวกับการผลิต บรรจุภัณฑ์ 1 คน เพียงพอหรือไม่ และจะ มีความเข้าใจกับบรรจุภัณฑ์ทุกประเภทหรือไม่ - เสนอคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมเป็น 8 คน โดยส่วนเพิ่มคือตัวแทนผู้จัดเก็บรวบรวม คัดแยกบรรจุภัณฑ์ 1 คน, ตัวแทนสภาอุตสาหกรรม 1 คน, และตัวแทนสภาหอการค้าฯ 1 คน - องค์กรประกอบคณะกรรมการในส่วนของ ภาคเอกชนน้อยเกินไป ควรเพิ่มจำนวนให้คล อบคลุมประเภทของบรรจุภัณฑ์ ประเภทของ กลุ่ม สินค้า และกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดทั้ง Value Chain ในสัดส่วน 50/50 หรือ 49/51 และผู้แทนภาคเอกชนที่เข้าร่วมจะต้อง สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่เพื่อประสิทธิภาพใน การปฏิบัติ
มาตรา 8 อำนาจของคณะกรรมการนโยบาย	มาตรา 8 (9) อาจ เข้าซ้อนกับอำนาจ รัฐมนตรีในมาตรา 5	-	-	-	เห็นด้วย	- ในข้อย่อย (9) มีการกำหนดให้สามารถ ประกาศ ห้ามใช้วัสดุบางประเภทได้ ซึ่งก่อน การประกาศควรมีการหารือหรือศึกษาความ เป็นไปได้ โดยศึกษาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม - อำนาจหน้าที่ควรมุ่งเน้นที่การประสานงาน ร่วมระหว่างกระทรวงฯ เพื่อให้เกิดการ ขับเคลื่อนแผนงาน EPR และการให้ความ เห็นชอบในแผนที่คณะกรรมการส่งเสริมฯ เสนอ รวมถึงการเสนอมาตรการทางการเงิน

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
						การคลังตามข้อย่อยที่ (5) รวมถึงการพัฒนา กฎระเบียบข้อบังคับ
มาตรา 9 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีระยะเวลาในการดำรง ตำแหน่งคราวละสามปี	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 10 เหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่ง ของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 11 การประชุมของคณะกรรมการนโยบายต้องมี กรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของ จำนวนกรรมการทั้งหมด และให้ประชุม คณะกรรมการนโยบายอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 12 คณะกรรมการนโยบายอาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อ พิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 13 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการนโยบาย คณะอนุกรรมการหรือ คณะทำงานตามมาตรา 12 อาจเชิญบุคคลใด มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็นหรือ คำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และ อาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อเท็จจริงหรือเพื่อสำรวจกิจกรรมใด ๆ ที่	-	-	-	-	เห็นด้วย	-

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
อาจมีผลกระทบต่อจัดการบรรจุภัณฑ์ อย่างยั่งยืน						
มาตรา 14 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ กรมควบคุมมลพิษเป็นผู้ปฏิบัติการ หรือ เตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการนโยบาย เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 15 เนื้อหาอย่างน้อยของการจัดทำแผนส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	คำว่า “คณะกรรมการ ส่งเสริมการจัดทำ นโยบายและแผนส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์ อย่างยั่งยืน 5 ปี” มี ความกำกวม ไม่ชัดเจน 2. มาตรา 15 (1-6) ควร เรียงลำดับใหม่ ตามการ ทำนโยบายหรือแผน 3. ใน พ.ร.บ. จำเป็นต้อง กำหนดเนื้อหาในแผน ส่งเสริมหรือไม่ - เสนอให้เขียนกรอบ กว้างๆ เช่น เป้าหมาย มาตรการช่วยเหลือ แต่หากว่าต้องการ กำหนดเนื้อหาใน รายละเอียด เสนอแก้ไข มาตรา 15 (1) เป็น - เป้าหมาย	ระยะแผนเป็น 6 ปี ซึ่ง เท่ากับ 2 สมัยของ คณะกรรมการนโยบาย และคณะส่งเสริมฯ	-	เห็นด้วย หลังจากคณะกรรมการ ได้ดำเนินการจัดทำแผน ส่งเสริมการจัดการ บรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน แล้ว ควรมีการเปิดรับ ฟังความคิดเห็นจาก ภาคส่วนต่าง ๆ อีกครั้ง เพื่อสร้างมาตรฐานที่ เป็นสากลและตรงกับ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการสร้างควม โปร่งใสเพื่อร่วมมือกัน สร้างแผนการจัดการได้ ครบถ้วนและมี ประสิทธิภาพ	เห็นด้วย	- เป้าหมายการเผยแพร่ความรู้จากวัดผลได้ยาก เสนอให้ปรับให้มีความชัดเจนและวัดผลได้ สอดคล้องกับเป้าหมาย และเป้าหมายเรื่องของ การสร้างสถานที่ในการรีไซเคิลเป็นประเด็น ปลีกย่อย เสนอให้มีแผนการเพิ่มศักยภาพใน การคัดแยก เช่น ระบบรองรับการจัดเก็บขยะ จากครัวเรือนแบบแยกประเภทขยะ รถจัดเก็บ แบบแยกประเภท เป็นต้น รวมถึงการพัฒนา สถานที่กำจัดขยะที่ควบคู่ไปกับระบบคัดแยก - ควรมีแผนการมีส่วนร่วมหรือการปฏิบัติตน ของภาคประชาสังคมที่เป็นผู้ก่อบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ แล้ว Post-consumed - ควรมีแผนการจัดการแบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะ ยาวเพื่อกำหนดเป้าหมายรวม และแผนระยะสั้น 3 ปี - ข้อย่อย (2) เขียนว่า แผนส่งเสริมควรมี “มาตรการช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดการ บรรจุภัณฑ์” ควรเปลี่ยนเป็น “การให้สิทธิ ลดหย่อนภาษี” กับผู้ผลิตแทน เพราะการได้รับ มาตรการช่วยเหลือจากรัฐเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
	ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ถูก จัดการอย่างยั่งยืน (ไม่จำเป็นต้องรีไซเคิล แต่ครอบคลุมวัตถุดิบที่ ใช้ในบรรจุภัณฑ์น้อยลง ฯลฯ) 4. มาตรา 15 (3) สถานที่ ในการรีไซเคิล – หมายถึง โรงงานใช้หรือไม่ เป็น เอกชนหรือจัดโดยรัฐ ควร จะระบุให้ชัดเจนว่า “จัด ให้มีสถานที่ในการรี ไซเคิล” หมายความว่า อย่างไร เช่น รัฐจัดสรร พื้นที่ให้โรงงานมาตั้งหรือ เป็นเพียงสถานที่รวบรวม คัดแยก 5. มาตรา 15 (5) แนว ทางการกำหนด มาตรฐานการจัด “การ” บรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน					ผู้ผลิตควรจะได้รับอยู่แล้ว ไม่ควรนำมาใส่ในตัว บottle
มาตรา 16 เมื่อนโยบายและแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุ ภัณฑ์อย่างยั่งยืนได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและเผยแพร่ต่อ สาธารณะทางเว็บไซต์ที่ประชาชนสามารถ เข้าถึงได้โดยง่าย	-	-	-	-	เห็นด้วย	-

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีภารกิจตามที่กำหนด ไว้ในแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่าง ยั่งยืนมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตาม แผนนั้น และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดย บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ให้ กรมควบคุมมลพิษทำหน้าที่ประสานงาน ติดตามและจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ตามแผนเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย และ ให้มีอำนาจให้คำแนะนำต่อหน่วยงานของรัฐที่ เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามแผนนี้						
หมวด 2 การส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ						
มาตรา 17 องค์ประกอบของ “คณะกรรมการส่งเสริมการ จัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน”	-	ขอเสนอคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มเติมเป็น 10 คน โดยส่วนเพิ่มคือ ตัวแทนสมาคมธนาคารฯ 1 คน	-	-	เห็นด้วย	- ตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจหรือตัวแทนผู้ ประกอบอาชีพ ควรเป็นตัวแทนที่มีตำแหน่งใน สมาคม กลุ่ม หรือองค์กรที่ได้รับรองในบริบท นั้น ๆ หรือไม่ - ปรับอำนาจให้ชัดเจนเน้นปฏิบัติการและการ พัฒนาแผน - ควรเพิ่มองค์ประกอบของภาคเอกชน เพิ่ม สัดส่วนผู้แทนภาคเอกชน 50/50 หรือ 49/51 โดยการเสนอคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดย ส่วนเพิ่มคือ ตัวแทนสมาคมธนาคารฯ และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตบรรจุภัณฑ์หรือเป็น กลุ่มบรรจุภัณฑ์ ที่ครอบคลุมบรรจุภัณฑ์หลาย ชนิด - เสนอเพื่ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมเป็น

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
						คณะกรรมการด้วยเป็นกระทรวงที่ได้รับ มอบหมายขับเคลื่อนนโยบาย BCG
มาตรา 18 กรณีที่คณะกรรมการส่งเสริมมีอำนาจและ หน้าที่ให้คำแนะนำและความเห็นต่อรัฐมนตรี หรืออธิบดี	มาตรา 18 เสนอให้เรียงใหม่ โดยจัด หมวดหมู่หน้าที่ที่ คล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน (2) (5) (9) ดูเหมือนจะ ซ้ำซ้อนกับอำนาจ รัฐมนตรี	-	-	-	เห็นด้วย	- เสนอให้ทบทบทบทบของคณะกรรมการ ส่งเสริมฯ ในรูปแบบของคณะกรรมการ ภาคปฏิบัติที่เน้นการพัฒนาแผนงานให้สามารถ ดำเนินการได้ ศึกษาเพิ่มเติมจาก EPR Toolbox ว่ากิจกรรมใดหรือแนวทางที่ จำเป็นต้องดำเนินการ - เสนอให้ทบทบอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการส่งเสริม รัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรฯ ให้สัมพันธ์กัน และชัดเจนเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนได้จริง
มาตรา 19 ให้นำความในมาตรา 11 ที่เกี่ยวข้องกับการ ประชุมคณะกรรมการนโยบายมาใช้บังคับกับ คณะกรรมการส่งเสริมโดยอนุโลม	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 20 ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการนโยบาย ออกประกาศกำหนด ชนิดและประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องถูก จัดการอย่างยั่งยืนตามหมวด 3 แห่ง พระราชบัญญัติฉบับนี้ การประกาศ รัฐมนตรีอาจกำหนดให้บรรจุ ภัณฑ์บางชนิดหรือบางประเภทเป็นบรรจุ ภัณฑ์ที่ต้องใช้การจัดการบรรจุภัณฑ์โดยระบบ รับซื้อคืนบรรจุภัณฑ์ภาคบังคับหรือการจัดการ บรรจุภัณฑ์โดยระบบการวางมัดจำและคืนเงิน	-	-	-	(5) เห็นด้วย	เห็นด้วย	- ไม่เห็นด้วยกับระบบมัดจำคืน เนื่องจากทำให้ ต้นทุนสูงขึ้น อาจเหมาะกับบางประเภท ซึ่ง ประเภทที่เหมาะสมก็ใช้หลักการนี้ดำเนินการ อยู่แล้วในปัจจุบัน

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด						
มาตรา 21 ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการนโยบาย อาจประกาศกำหนด ยกเว้นผู้ผลิตบางประเภทให้ไม่ต้องมีความ รับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นตามหมวด 3 ของ พระราชบัญญัติฉบับนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ ได้	-	-	-	-	เห็นด้วย	- ไม่เห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตบาง ประเภท และเหตุผลของการยกเว้นหรือเงื่อนไข คืออะไร ควรมีคำอธิบาย
มาตรา 22 ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการนโยบาย มีอำนาจออกประกาศ ห้ามการผลิตหรือใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุ บางประเภทที่จัดการอย่างยั่งยืนได้ยากหรือไม่ คุ้มค่า หรือเป็นบรรจุภัณฑ์ที่การผลิตหรือการ กำจัดจะสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากจน เกินสมควร โดยให้พิจารณาประกอบกับ ข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย การประกาศ ให้คำนึงถึงความสามารถในการ ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผลิตจากวัสดุอื่นทดแทนได้โดย ไม่สร้างต้นทุนให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องมากจนเกิน สมควร	-	-	ควรกำหนดสัดส่วน มาตรฐานของสารเติมแต่ง ที่เพิ่มเติมในการผลิตบรรจุ ภัณฑ์ให้สอดคล้องกับ ความสามารถในการรี ไซเคิลผลิตภัณฑ์นั้น ๆ	ควรระบุค่านิยามถึง ชนิดของวัสดุที่ไม่ยั่งยืน ให้ชัดเจน ให้เกิดความ เข้าใจที่ถูกต้องและช่วย ส่งเสริมการจัดการขยะ ให้ดีขึ้น บรรจุภัณฑ์ยั่งยืนในที่นี้ เมื่อถูกใช้และกลายเป็น ขยะแล้ว ควรจะ สามารถถูกคัดแยก ถูก รวบรวมและสามารถ นำไปรีไซเคิลต่อเป็น วัสดุ/สารที่ถูกลำไปผลิต หรือใช้งานต่อไปได้ แทนที่จะถูกนำไปเผา หรือฝังกลบ	โฟม บรรจุภัณฑ์ที่ใช้หีบ ห่อ เครื่องใช้ไฟฟ้า ขนาดใหญ่ เช่น โทร ตู้เย็น ลดการใช้ยาก เพราะวัตถุดิบอื่นราคา สูง เสนอ -ให้หน่วยวิจัยของรัฐ วิจัยหาวัตถุดิบที่ต้นทุน ต่ำ -วิจัยค้นหาการนำซาก ไปรีไซเคิลเป็นวัสดุอื่น หรือเป็นพลังงาน ทดแทน	-
มาตรา 23	-	-	-	-	ผู้ประกอบการรีไซเคิล ซากบรรจุภัณฑ์หรือผู้	-

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการนโยบาย มีอำนาจประกาศ กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจผลิตวัสดุที่ใช้ สำหรับผลิตบรรจุภัณฑ์ ผู้ประกอบธุรกิจรี ไซเคิลบรรจุภัณฑ์หรือผู้ประกอบธุรกิจในห่วง โซ่คุณค่าของการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่ไม่ใช่ ผู้ผลิตตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 3 มี ภาระหน้าที่ของผู้ผลิตตามหมวด 3 ของ พระราชบัญญัติฉบับนี้					ประกอบธุรกิจในห่วงโซ่ คุณค่าของการจัดการ ซากบรรจุภัณฑ์ที่ไม่ใช่ ผู้ผลิตตามที่กำหนดไว้ ในมาตรา 3 มี ภาระหน้าที่ของผู้ผลิต ตามหมวด 3 ของ พระราชบัญญัติฉบับนี้	
มาตรา 24 ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ส่งเสริมมีอำนาจออกประกาศกำหนดรูปแบบ ประเภท เงื่อนไข วิธีการติดฉลากหรือ สัญลักษณ์สำหรับผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนตาม มาตรา 27 ห้ามผู้จัดจำหน่าย จำหน่ายสินค้าที่ใช้บรรจุ ภัณฑ์ที่ไม่ได้มีฉลากหรือสัญลักษณ์	-	-	-	-	เห็นด้วย	- ผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนตามมาตรา 28 หรือไม่ เพราะมาตรา 27 ไม่ได้ระบุถึงผู้ผลิต - ในวรรค 2 ไม่ควรมีข้อความว่า “ห้ามผู้จัด จำหน่าย จำหน่ายสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่ได้มี ฉลากหรือสัญลักษณ์” เนื่องจากเป็นการกีดกัน ทางการค้าและบังคับผู้ผลิตมากเกินไป ควรเป็น ลักษณะของการขอความร่วมมือและรณรงค์
มาตรา 25 ก่อนการประกาศตามมาตรา 20 มาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 23 และมาตรา 24 ให้จัด ให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงาน ราชการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ เสีย ผู้ทรงคุณวุฒิและภาคประชาสังคมก่อน	-	-	-	-	เห็นด้วย	มาตรานี้ไม่ได้ระบุชัดว่าต้องเป็น เวลาไหนใด ควรเกิดขึ้นในเวลานี้ที่กฎหมายกำลังร่างอยู่ หรือให้กฎหมายมีผลบังคับใช้ก่อน แล้วค่อยทำ ประชาพิจารณ์ ซึ่งหากเป็นเวลาประการหลัง เช่นนี้ น่าจะไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนหรือ สังคมโดยรวม โดยเฉพาะกับผู้ผลิต ผู้จัด จำหน่าย และ/หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ กม.นี้
มาตรา 26 ให้กรมควบคุมมลพิษทำหน้าที่กำกับดูแล ระบบการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่าง	-	...และอำนวยความสะดวก แก่ผู้ผลิต ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์, ผู้จัดเก็บ รวมรวม คัดแยก	ควรพิจารณาให้ข้อมูลของ ผู้จัดเก็บบรรจุภัณฑ์เพื่อ การรีไซเคิลและ	-	เห็นด้วย	- กำหนดและสื่อสารให้มีการคัดแยกวัสดุอย่าง ชัดเจนก่อนการจัดเก็บในขยะแต่ละประเภท

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ยั่งยืน โดยจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศใน การขึ้นทะเบียน เผยแพร่ข้อมูล และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ผลิต ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ และ องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตในการ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้		, ผู้รีไซเคิล, และองค์กร ความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต ในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้	ผู้ประกอบการรีไซเคิลได้ อยู่ในระบบข้อมูล สารสนเทศนี้ด้วย			- เสนอเพิ่มค่าที่ชัดเจนได้ในประโยคนี้...และ อำนวยความสะดวกแก่ผู้ผลิต ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์, ผู้จัดเก็บ รวบรวม คัดแยก, ผู้รีไซเคิล, และ องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตในการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้
มาตรา 27 หน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์ อย่างยั่งยืน	-	-	-	-	เห็นด้วย	สิ่งนี้คือการดำเนินงานในภาครัฐ หรือ “โดย” ภาครัฐ ถ้าเป็นการดำเนินงานโดยภาครัฐวรรค หนึ่งควรจะเป็นการดำเนินงานตามบริบทและ อำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานเพื่อส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนร่วมกับเอกชน หรือภาคประชาชน
หมวด 3 ความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์						
มาตรา 28 การขึ้นทะเบียนผู้ผลิต	เขียนไม่ชัดเจน อาจ เขียนเป็น “ผู้ผลิตที่ได้รับ การประกาศให้เป็น ผู้ผลิต”	-ผู้ผลิตที่มีการใช้บรรจุ ภัณฑ์ที่ได้รับการประกาศ ให้เป็น,,,	-	-	เห็นด้วย	- เสนอให้จัดลำดับการทำงานใหม่ โดยกฎหมาย ควรเริ่มจากควรรายระยะเวลาการขึ้น ทะเบียนของผู้ผลิตจาก 90 วันเป็น 360 วัน เพราะผู้ผลิตบางส่วนอาจยังไม่มีความรู้และ ความพร้อมมากพอ - ควรรายเวลาหลังจากผู้ผลิตขึ้นทะเบียนแล้ว จาก 30 วัน โดยผนวกรวมเวลาในช่วง Voluntary phase เพื่อเตรียมความพร้อมการ จัดการข้อมูล การเตรียมแผนการจัดตั้ง PRO เพื่อทดสอบระบบ - ควรมีการละเว้นโทษใน 1 ปีแรก โดย พิจารณาออกเป็นอนุบัญญัติ - มีการเสนอความเห็นเรื่องของการปรับ Timeline ไปตั้งแต่ในมาตราที่ 2

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
มาตรา 29 หน้าที่ของผู้ผลิตที่จะต้องรับผิดชอบต่อการ จัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	-	-	-	-	เห็นด้วย	- “ในการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามวรรคหนึ่ง (2) ให้ผู้ผลิตประเภทผู้ผลิตหรือนำเข้าบรรจุภัณฑ์ รับผิดชอบจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนใน ปริมาณน้ำหนักบรรจุภัณฑ์ที่ผลิตหักออกจาก ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่จัดการโดยผู้ผลิตประเภท เจ้าของตราสินค้าที่รับซื้อบรรจุภัณฑ์จาก ตนเอง” เนื้อหาในส่วนนี้ไม่ชัดเจน - นอกจากนั้น ในวรรค 2 หากบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ แล้ว ยังคงมีการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจอยู่ จะทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย หรือไม่ - ในวรรค 2 คิดแยกรายผู้ผลิตหรือมีค่ากลาง ของแต่ละประเภทบรรจุภัณฑ์หรือไม่ อย่างไร - ในวรรค 3 การมีฉลากผลิตภัณฑ์หรือบรรจุ ภัณฑ์ควรเป็นมาตรฐานกลางหรือไม่หรือเป็นแค่ การให้ข้อมูล และควรเป็น Type 1 หรือ Type 2 ใครกำหนดมาตรฐานรูปแบบฉลาก และ จำเป็นต้องเป็นฉลากหรือไม่ หรือให้ imprint ที่ ตัวบรรจุภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ได้เลย - ควรระบุให้ชัดเจนที่สุดท้าย ข้อความว่า "โดยผู้ผลิตพ้นจากความรับผิดชอบเท่าปริมาณ บรรจุภัณฑ์ที่ได้ทำสัญญาดังกล่าว" - จากมาตรา 29 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในข้อ ย่อยที่ 2 การเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ของตนเอง มาบำบัด... เพิ่มข้อความ...โดยทางใดทางหนึ่ง ดังต่อไปนี้ 1) ดำเนินการเอง 2) ดำเนินการผ่าน PRO 3) ดำเนินการผ่านองค์กรของรัฐที่ได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
						มอบหมาย โดยกำหนดรายละเอียดการเข้าร่วม แต่ละช่องทาง พร้อมบทบาทหน้าที่ขององค์กร ที่ได้รับมอบหมายให้ชัดเจน อาจจะเทียบเคียง กับต่างประเทศ - เสนอให้ปรับวิธีการสื่อสาร ซึ่งไม่จำเป็นต้อง ผ่านฉลากเท่านั้น สามารถใช้แนวทางอื่น ๆ ได้ - ไม่เห็นด้วยกับระบบมัดจำคืนเงิน
มาตรา 30 หน้าที่ของผู้ใช้บรรจุภัณฑ์	มาตรา 30 (1) มี ความเห็นที่ไม่ควร กำหนดวิธีการ แต่ควร กำหนดแค่แนวทาง	ควรเน้นความแตกต่าง ระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ บรรจุภัณฑ์อีกครั้งนะครับ	-	-	เห็นด้วย	- liability และบทบาทของผู้ใช้บรรจุภัณฑ์น้อย มาก ทั้ง ๆ ที่เป็นแกนสำคัญในการสื่อสารกับ ผู้บริโภค - ควรเน้นความแตกต่างระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ บรรจุภัณฑ์ให้ชัดเจน
มาตรา 31 ผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนจะต้องแสดงฉลากหรือ สัญลักษณ์การขึ้นทะเบียนให้ปรากฏบนบรรจุ ภัณฑ์ตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด	-	-	ควรกำหนดเป็นมาตรฐาน อุตสาหกรรมพร้อม กำหนดตราสัญลักษณ์หรือ ฉลาก	-	เห็นด้วย	- ขัดข้องกับ 29(3) และการแสดงฉลาก สัญลักษณ์ ที่ finished goods ควรเป็นภาระ ของผู้ใช้บรรจุภัณฑ์หรือไม่ เนื่องจากเรื่องของ branding สินค้า - เสนอให้เปิดโอกาสเป็นทางเลือกของผู้ผลิตที่ แสดง ฉลาก/สัญลักษณ์ลงบนสื่ออื่น ๆ ได้ เช่น Leaflet / POSM / คำโฆษณาสินค้า อย่างหนึ่ง อย่างไร เหตุผลเพราะพื้นที่ของฉลากสินค้ามี ค่อนข้างจำกัด และผู้ประกอบการบางคน รวมถึงผู้นำเข้าสินค้า อาจไม่ใช่เจ้าของสินค้า ดังนั้นบุคคลเหล่านั้นก็ไม่สามารถปรับ/แก้ไข ฉลากสินค้าได้
มาตรา 32	-	-	-	-	เห็นด้วย	- ทำไม่ภาระการออกแผนจัดการควรเป็นที่ ผู้ผลิตทั้ง ๆ ที่สินค้าบรรจุภัณฑ์นั้นถูกใช้โดย

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
แผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตที่ ไม่ได้ทำสัญญามอบให้องค์การความรับผิดชอบต่อ ของผู้ผลิตดำเนินการแทน						ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ (brand owner) ที่นำ สินค้าออกสู่ตลาด - ไม่ควรบังคับให้บริษัทต้องยื่นแผนให้รัฐอนุมัติ เป็นการบังคับผู้ผลิตมากเกินไป เป็นการผิดไป จากเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการ ส่งเสริม”การแยกบรรจุภัณฑ์
มาตรา 33 ผู้ผลิตอาจทำความตกลงให้การสนับสนุนทาง การเงินหรือสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ใด ให้แก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการ จัดเก็บ กำจัดหรือรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ถูกใช้ แล้วของตนเองก็ได้	-	-	-	เห็นด้วย	เสนอให้จัดตั้ง PRO เป็นผู้ดำเนินการจัดการ ซากบรรจุภัณฑ์ตาม จังหวัดที่มีผู้ผลิตบรรจุ ภัณฑ์	- ขอความชัดเจนของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ หมายถึง ผู้ผลิตที่ดำเนินการเอง หรือ ดำเนินการผ่าน PRO - ไม่เห็นด้วย ที่ผู้ผลิตจะไปสนับสนุนให้กับ อปท. โดยตรง เนื่องจากอาจเกิดการทับซ้อน ของการจัดการของ อปท.ที่ทำอยู่แล้ว หรือกับ สิ่งที่ PRO ดำเนินการอยู่ ปริมาณการจัดเก็บก็ อาจเป็นตัวเลขที่ซ้อนทับกัน ดังนั้น ควรให้ PRO เป็นผู้ร่วมดำเนินการกับ อปท. เท่านั้น และเสนอ อปท. ควรมีการพิจารณาถึงการ พัฒนาศักยภาพของระบบเก็บรวบรวม และ กฎระเบียบข้อบังคับที่ประชาชนแยกขยะใน ครัวเรือน รวมถึงให้ อปท.ใช้ ระบบ PAYT และ เก็บเฉพาะขยะที่แยกแล้ว โดยเริ่มบางพื้นที่ - ในข้อความ “...กำจัดหรือรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ ถูกใช้แล้วของตนเองก็ได้..” ด้วยกลไกการตลาด และในทางปฏิบัติอาจจะไม่สามารถจัดเก็บ เฉพาะบรรจุภัณฑ์ของตนเองได้เนื่องจากไม่คุ้มทุน - ข้อสังเกตวรรคที่ 3 “ดำเนินการเก็บรวบรวม และรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ ขอความชัดเจนใน ความหมายของการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์คือการ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
						เปลี่ยนสภาพหรือไม่ตาม ม.3 ไม่ได้หมายรวมถึง การจัดเก็บและรวบรวม - ควรเพิ่มให้ อปท. มีกลไกการเก็บขยะจาก ครัวเรือนตามการคัดแยก/ปริมาณด้วย ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Pay what you throw) และเก็บเฉพาะขยะที่แยกแล้วเท่านั้น โดยอาจเริ่มจากพื้นที่บางพื้นที่แล้วขยายผล
มาตรา 34 บรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเก็บรวบรวมได้ตามมาตรา 33 ไม่ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วย การจัดการมูลฝอย	-	-	-	-	เปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ เสร็จแล้ว เป็น ซาก บรรจุภัณฑ์ เพราะ ผู้บริโภคอาจมีการใช้ บรรจุภัณฑ์ซ้ำจนกว่าใช้ ไม่ได้แล้วจนสภาพเป็น ซาก หรือ ขยะ จึงทิ้ง	-
มาตรา 35 ผู้ผลิตจะต้องจัดให้มีการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนด	-	ผู้ผลิตจะต้องจัดให้มีการ รวบรวมคัดแยกและจัดส่ง ไปรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนด	-	-	เห็นด้วย	- ข้อกำหนดนี้ค่อนข้างบีบบังคับผู้ผลิตมากไป โดยเฉพาะหากเป็นกลุ่มผู้ประกอบการขนาด เล็กถึงขนาดกลาง (SME) เป็นการเพิ่มภาระ ต้นทุนของผู้ผลิต และหากถ้าทำไม่ได้โทษปรับก็ สูงมาก เท่ากับว่า กฎหมายข้อนี้เป็นโทษ มากกว่าเป็นคุณค่าต่อผู้ผลิต จึงมีความเห็นว่า ควร เพิ่มเติมคำหรือข้อความให้ชัดเจน เช่น ผู้ผลิต จะต้อง“ทำให้แน่ใจว่าการดำเนินการ หรือการ จัดการเพื่อให้มีการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์นั้น ต้อง ให้ได้มาตรฐานที่ไม่ต่ำไปกว่า” มาตรฐานที่ รัฐมนตรีประกาศกำหนด ควรอธิบาย หลักเกณฑ์คำว่า“มาตรฐานที่รัฐมนตรี”

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
						กำหนด และควรเปิดให้มีการประชาพิจารณ์ ก่อนประกาศใช้ - เสนอให้...ผู้ผลิตจะต้องจัดให้มีการรวบรวมคัด แยกและจัดส่งไปรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ให้เป็นไป ตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
มาตรา 36 ผู้ผลิตต้องจัดทำและส่งรายงานผลการปฏิบัติ ตามแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของ ผู้ผลิตต่อกรมควบคุมมลพิษ		-	-	-	เห็นด้วย	จากมาตรา 28 ได้เสนอทางเลือกให้ผู้ผลิตเลือก จัดการบรรจุภัณฑ์ของตนเองผ่านทางใดทาง หนึ่ง ดังต่อไปนี้ 1) ดำเนินการเอง 2) ดำเนินการผ่าน PRO 3) ผ่านองค์กรของรัฐ ได้รับมอบหมาย โดยกำหนดรายละเอียดการ เข้าร่วมแต่ละช่องทาง พร้อมบทบาทหน้าที่ของ องค์กรที่ได้รับมอบหมายจนจบ Loop ให้ ชัดเจน ดังนั้นหน้าที่ของผู้ผลิตในมาตรานี้จะ เป็นการจัดส่งหนังสือแจ้งว่าเข้าร่วมผ่าน ช่องทาง 1 2 3 ให้กรมควบคุมมลพิษภายใน ระยะเวลาที่กำหนด
มาตรา 37 เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ขององค์กรความ รับผิดชอบของผู้ผลิต		-	-	-	เห็นด้วย	- ควรพิจารณารูปแบบองค์กร PRO ที่มีความ เหมาะสม คล่องตัว มีประสิทธิภาพในการ จัดการได้อย่างเต็มที่ - เสนอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมทำการศึกษารูปแบบและคุณสมบัติ ที่เหมาะสมของ PRO ในประเทศไทย หรือ - สำรอง องค์กร หรือ หน่วยงานทั้งภาครัฐและ เอกชนที่เข้าข่ายที่จะพัฒนาเป็น PRO และ จัดทำทางเลือกและพิจารณาทางเลือกที่ เหมาะสมในการจัดตั้ง PRO
มาตรา 38		-	-	-	เห็นด้วย	-

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
เนื้อหาอย่างน้อยของแผนจัดการบรรจุภัณฑ์ อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของ ผู้ผลิต						
มาตรา 39 แผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กร ความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตให้มีระยะ 3 ปี โดย องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องยื่น แผนจัดการใหม่ให้อธิบดีก่อนสิ้นสุด ระยะเวลาของแผนเดิมทุกสิ้นวัน		-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 40 หน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต		ข้อ (1) บริหารให้มีการ จัดการบรรจุภัณฑ์อย่าง ยั่งยืนโดยทำสัญญากับ ผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่การรี ไซเคิล เพื่อ เก็บรวบรวม บำบัด กำจัด...	-	-	เห็นด้วย	- ให้มีการตรวจสอบการเงินและงบการเงินจาก หน่วยงานภายนอก เช่น ตรวจสอบบัญชี - ให้ผู้ประกอบการรีไซเคิลและผู้รวบรวมขยะมี ส่วนร่วม เช่น ชาเล้ง - ให้มีสัญญากับ อปท. เรื่องกลไกการเก็บขยะ จากครัวเรือนตามการคัดแยก/ปริมาณด้วย ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ - เสนอปรับข้อความให้เป็น (1) บริหารให้มีการ จัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนโดยทำสัญญากับ ผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่การรีไซเคิลเพื่อเก็บ รวบรวม บำบัด กำจัด
มาตรา 41 องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องไม่ ปฏิเสธการทำสัญญาหรือต่อสัญญาให้จัดการ บรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนกับผู้ผลิตยกเว้นกรณี ดังต่อไปนี้ (1) ค้างชำระค่าธรรมเนียมเกินกว่า 2 ปี		-	-	-	(1) ค้างชำระ ค่าธรรมเนียมเกินกว่า 1 ปี	-

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
(2) ไม่ดำเนินการตามคำแนะนำขององค์กร ความรับผิดชอบของผู้ผลิตเป็นผลให้การ ดำเนินการจัดการบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตยาก ต่อการจัดการอย่างยั่งยืนเกินสมควรหรือมี ต้นทุนที่สูงเกินกว่าความจำเป็น 2 ปีติดต่อกัน (3) ไม่เป็นผู้ผลิตตามกฎหมายฉบับนี้แล้ว (4) เหตุอันอันเป็นไปตามเกณฑ์ที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด						
มาตรา 42 อัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการขององค์กร ความรับผิดชอบของผู้ผลิต		องค์กรความรับผิดชอบ ของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ ใ้ องค์กรเดียวกันกับองค์กร ความรับผิดชอบของผู้ผลิต หรือไม่	-	-	เห็นด้วย	- ไม่เห็นด้วยที่จะให้รัฐเข้ามาแทรกแซงการ กำหนดค่าธรรมเนียม PRO - ค่าธรรมเนียมควรใช้หลักเกณฑ์วิธีเก็บควรจะ เป็นระบบ Eco Moderation fee เก็บ ค่าธรรมเนียม ตามความยากง่ายของการรี ไซเคิล เพื่อส่งเสริมการออกแบบพัฒนาบรรจุ ภัณฑ์ Eco Design - ควรให้ส่วนลดค่าธรรมเนียมการให้บริการ สำหรับผู้ผลิตสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่มีส่วนผสม ของ PCR หรือ Recycling Content
มาตรา 43 พนักงาน ลูกจ้างหรือบุคคลที่เคยเป็นพนักงาน หรือลูกจ้างขององค์กรความรับผิดชอบของ ผู้ผลิตจะต้องไม่เปิดเผยความลับทางการค้า ของผู้ผลิตที่ได้รับทราบมาในระหว่างการ ปฏิบัติหน้าที่		-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 44		-	-	-	เห็นด้วย	-

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ให้นำมาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 35 และ มาตรา 36 มาบังคับใช้กับการดำเนินงานของ องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตโดยอัตโนมัติ						
มาตรา 45 การสิ้นสุดขององค์กรความรับผิดชอบต่อ ผู้ผลิต		ข้อ (3) ยกเลิกการขึ้น ทะเบียนองค์กรความ รับผิดชอบต่อผู้ผลิตโดย อธิบดี คพ.	-	-	เห็นด้วย	เสนอเพิ่ม “ข้อ (3) ยกเลิกการขึ้น ทะเบียน องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตโดย อธิบดี กรมควบคุมมลพิษ
มาตรา 46 อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่		-	-	-	เห็นด้วย	- ไม่เห็นด้วยกับ 46(1) การกำหนดให้ พนง. สามารถเข้าไปในอาคารสถานที่ของผู้ผลิตเพื่อ ตรวจสอบได้ เป็นการให้อำนาจเจ้าหน้าที่มาก เกินไป ควรต้องบอกวัตถุประสงค์ ขอบเขต หลักการของการเข้าตรวจสอบในอาคารของ ผู้ผลิตและข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและใช้บรรจุ ภัณฑ์ควรเป็นสิทธิเฉพาะรายของบริษัท ไม่ควร ให้เจ้าหน้าที่เข้ามาตรจวบจนทักได้ จึงไม่ควรมี การกำหนดให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจมากถึงขนาดนี้
มาตรา 47 ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ตามมาตรา 30 หรือผู้ผลิต หรือองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตใดไม่ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ กฎกระทรวงหรือประกาศของรัฐมนตรี หรือ ประกาศของอธิบดีที่ออกตามความในพระราช บัญญัตินี้ ให้อธิบดีมีอำนาจให้คำแนะนำ ผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต นั้นแก้ไขหรือปรับปรุงการดำเนินการให้ ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่ กำหนดได้		-	-	-	เห็นด้วย	-

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
มาตรา 48 คำสั่งตามมาตรา 47 ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีถือเป็นที่สุด	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 49 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตาม ประมวลกฎหมายอาญา	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
หมวด 4 การจัดเก็บและรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว						
มาตรา 50 หน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยกเว้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดในการจัดการบรรจุ ภัณฑ์อย่างยั่งยืน	มาตรา 50 (6) ผู้ประกอบการที่ ดำเนินการรีไซเคิลที่เป็น โรงงานขึ้นทะเบียนต่อ กรมโรงงานอุตสาหกรรม อยู่แล้ว - อำนาจหน้าที่อาจ ซ้ำซ้อน	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 51 การกำหนดจุดรับคืน	-	-	ควรกำหนดจุดรับคืน ร่วมกับผู้ประกอบการรี ไซเคิล เพื่อควบคุมต้นทุน และค่าใช้จ่าย	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 52 ห้ามผู้ใดทิ้งบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วร่วมกับมูล ฝอยอื่น และทิ้งนอกภาชนะที่ราชการส่วน ท้องถิ่นจัดไว้สำหรับรองรับบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ เสร็จแล้วเท่านั้น	-	-	-	-	เทศบาลควรให้ถังแยก ประเภทขยะ	ซ้ำซ้อนกับ พ.ร.บ.รักษาความสะอาดหรือไม่ ประเภทขยะ

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
มาตรา 53 ให้ผู้ประกอบอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วขึ้นทะเบียนกับราชการส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และประกอบการตามหลักเกณฑ์ที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น บรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วที่เก็บรวบรวมโดยผู้ประกอบอาชีพตามวรรคก่อนไม่ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการมูลฝอย	-	ควรกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพเก็บภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วที่ได้ขึ้นทะเบียนจัดส่งบรรจุภัณฑ์ที่จัดเก็บแล้วให้กับผู้ประกอบการรีไซเคิลที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วเท่านั้น เพื่อให้สามารถตรวจสอบข้อมูลต่าง ๆ ได้	-	-	เห็นด้วย	- กำหนดชัดเจนสำหรับผู้ประกอบอาชีพการเก็บให้มีมาตรฐานการคัดแยก และสามารถระบุได้ว่าส่งไปให้ผู้ผลิตอย่างถูกต้อง - ขยะที่คัดแยกและไม่มีผู้รับให้หน่วยงานรัฐสนับสนุนรับกลับไปจัดการต่อ
มาตรา 54 การรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
หมวด 5 บทกำหนดโทษ						
มาตรา 55 ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 30 ต้องระวางโทษปรับเป็นเงินไม่เกินห้าแสนบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง	-	-	-	-	เห็นด้วย	- เสนอควรจะมีลำดับขั้นในการดำเนินการจากเบาไปหาหนัก โดยในลำดับแรกอาจจะมีการเรียกคุยให้ถ้อยแถลงและพิจารณาความเข้มข้น ถ้าไม่ปฏิบัติตาม - ในส่วนของบทลงโทษ มีรายละเอียดการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน แต่ลักษณะความผิดไม่ชัดเจน เห็นว่า ควรพิจารณาลงรายละเอียดแนวทางความผิดให้ชัดเจนมากขึ้น - โทษสูงเกินไป การส่งเสริมความร่วมมือเรื่องความรับผิดชอบของผู้ผลิต(EPR)ควรเป็นลักษณะของการขอความร่วมมือไม่ใช่การกำหนดโทษที่รุนแรง เพื่อให้ปฏิบัติตาม

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
						- ในระยะแรก บทลงโทษอาจมีข้อยกเว้นหรือตั้งระยะเวลาเพื่อรอการปรับตัว - การลดหย่อนอัตราโทษในกรณีที่ปฏิบัติแล้วแต่ไม่ได้ตามเป้าหมาย - ควรแบ่งบทลงโทษให้ชัดเจนว่าเป็นของ PRO หรือองค์กรที่ได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการที่จะได้รับบทลงโทษนี้ - บทกำหนดโทษสำหรับผู้จงใจหลีกเลี่ยง ฝ่าฝืนควรมีความต่างจากผู้เข้าร่วม แต่ผิดพลาดโดยสุจริต - หากลงทะเบียนแล้วดำเนินการเอง บทลงโทษควรไปคู่ที่เป้าหมาย วัดผล KPI ตามแผน - ควรไปดูว่าประเด็นความผิดนั้น ระหว่าง PRO หรือผู้ประกอบการ ใครเป็นผู้รับผิดชอบ
มาตรา 56 ผู้ผลิตใช้ฉลากหรือสัญลักษณ์โดยฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 31 ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง ผู้จัดจำหน่ายที่ฝ่าฝืนมาตรา 24 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละหนึ่งพันบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง ผู้ใดปลอมแปลงฉลากหรือสัญลักษณ์ หรือใช้ฉลากหรือสัญลักษณ์ปลอมหรือโดยไม่มีสิทธิใช้ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท	-	-	-	-	เห็นด้วย	- ทบทวนโทษของการปลอมฉลากหรือสัญลักษณ์ ด้วยโทษเบากว่าโทษมาตรา 55 ของผู้ผลิต ทั้งที่การปลอมต้องอาศัยเจตนาทุจริตซึ่งเป็นความผิดทางอาญาด้วย โทษของการปลอมควรจะรุนแรงกว่า

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
มาตรา 57 ผู้ผลิตที่ไม่ขึ้นทะเบียนตามมาตรา 28 ต้อง ระหว่างโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละห้าหมื่นบาท จนกว่าจะขึ้นทะเบียนให้ถูกต้อง	-	-	-	-	เห็นด้วย	เหตุผลเหมือนกับมาตรา 55 โทษสูงเกินไป การ ส่งเสริมความร่วมมือเรื่องความรับผิดชอบของ ผู้ผลิต(EPR)ควรเป็นลักษณะของการขอความ ร่วมมือไม่ใช่การกำหนดโทษที่รุนแรงเพื่อให้ ปฏิบัติตาม
มาตรา 58 ผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนแล้วแต่ไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 29 มาตรา 32 มาตรา 35 และมาตรา 36 ต้องระหว่างโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่ง ล้านบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละหนึ่ง หมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง	-	-	-	-	เห็นด้วย	เหตุผลเหมือนกับมาตรา 55
มาตรา 59 องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตไม่ปฏิบัติ ตามมาตรา 40 มาตรา 41 มาตรา 42 มาตรา 44 หรือมาตรา 45 ต้องระหว่างโทษปรับเป็น พินัยไม่เกินสองล้านบาท และปรับรายวันไม่ เกินวันละห้าหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ ถูกต้อง	-	-	-	-	เห็นด้วย	เหตุผลเหมือนกับมาตรา 55
มาตรา 60 ผู้ใดประกอบกิจการหรือแสดงตนว่าเป็น องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตโดยไม่ได้มี วัตถุประสงค์เพื่อไปขึ้นทะเบียนตามมาตรา 37 ต้องระหว่างโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้าน บาท	-	-	-	-	เห็นด้วย	เหตุผลเหมือนกับมาตรา 55
มาตรา 61 ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 41 ต้องระหว่าง โทษปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท	-	-	-	-	เห็นด้วย	เหตุผลเหมือนกับมาตรา 55

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
มาตรา 62 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือ ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานหรือ อธิบดีแล้วแต่กรณีตามมาตรา 46 และมาตรา 47 ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินสอง แสนบาท	-	-	-	-	เห็นด้วย	เหตุผลเหมือนกับมาตรา 55
มาตรา 63 ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 52 ต้องระวาง โทษปรับเป็นพินัยไม่เกินสองพันบาท	-	-	-	-	เห็นด้วย	เหตุผลเหมือนกับมาตรา 55
มาตรา 64 ผู้ประกอบการอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว ไม่ขึ้นทะเบียนตามมาตรา 53 ต้องระวางโทษ ปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับ รายวันไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะขึ้น ทะเบียนให้ถูกต้อง	-	-	-	-	เห็นด้วย	เหตุผลเหมือนกับมาตรา 55
มาตรา 65 อธิบดีมีอำนาจสั่งลงโทษปรับเป็นพินัยตามที่ กำหนดไว้ในส่วนนี้ เว้นแต่การสั่งลงโทษปรับ เป็นพินัยตามมาตรา 63 และมาตรา 64 ให้ เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับเป็นพินัย ให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นคำนึงถึง ความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ปริมาณน้ำหนักของบรรจุภัณฑ์ที่ผลิตหรือใช้ หรือความเสียหายต่อการดำเนินการให้ บรรลุผลตามแผนการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่าง ยั่งยืนประกอบด้วย	-	-	-	-	เห็นด้วย	เหตุผลเหมือนกับมาตรา 55

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
มาตรา 66 กรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 67 การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ ถือว่าเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายว่า ด้วยการปรับเป็นพินัย	-	-	-	-	เห็นด้วย	เหตุผลเหมือนกับมาตรา 55
หมวด 6 บทเฉพาะกาล						
มาตรา 68 ให้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบาย และคณะกรรมการส่งเสริมภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 69 ให้รัฐมนตรีดำเนินการจัดทำแผนส่งเสริมการ จัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนภายในหนึ่งร้อย แปดสิบวันนับแต่วันที่มิคำสั่งแต่งตั้ง คณะกรรมการนโยบาย ในแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่าง ยั่งยืนตามวรรคหนึ่งจะต้องมีการกำหนดให้มี บรรจุภัณฑ์ที่ต้องได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน อย่างน้อยห้าชนิด	-	-	-	ควรระบุที่มาและ หลักการของการ กำหนดชนิดบรรจุภัณฑ์ ที่ต้องได้รับการจัดการ 5 ชนิด เพื่อให้เข้าใจ แผนการจัดการได้ ชัดเจนมากขึ้น	เห็นด้วย	-
มาตรา 70 ในระยะเวลา 2 ปีแรก หากมีการฝ่าฝืนหรือ กระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็น อำนาจอธิบดีหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการปรับเป็นพินัยหรือไม่ก็ได้	-	-	-	-	เห็นด้วย	-
มาตรา 71	-	-	-	-	เห็นด้วย	-

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน	ความคิดเห็น					
	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่	ภาคเอกชน 1	ภาคเอกชน 2	ภาคเอกชน 3	กลุ่มไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์	สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อ สิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ให้กรมควบคุมมลพิษจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศตามมาตรา 26 ภายในสองร้อยเจ็ด สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ						

บทที่ 5

ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

พ.ศ.

หลักการ

เนื่องจากในสังคมปัจจุบันมีการใช้บรรจุภัณฑ์ในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ทำให้มูลฝอยบรรจุภัณฑ์มีปริมาณมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจนส่งผลให้ยากต่อการจัดการและมีต้นที่เพิ่มสูงขึ้น โดยการจัดการมูลฝอยบรรจุภัณฑ์ในปัจจุบันมีระบบการจัดการเชิงเส้นตรง ดังนั้น จึงควรมีกฎหมายกำหนดให้การจัดการบรรจุภัณฑ์เป็นไปตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน โดยนำหลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตมาใช้ในการจัดการบรรจุภัณฑ์เพื่อให้เกิดการจัดการอย่างยั่งยืน

เหตุผล

ในปัจจุบัน ปัญหามูลฝอยเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศและมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ปริมาณการรีไซเคิลมูลฝอยกลับมีจำนวนน้อย โดยที่ขยะบรรจุภัณฑ์เป็นประเภทขยะที่มีสัดส่วนค่อนข้างมากในขยะมูลฝอยชุมชนรองจากขยะอาหาร และนับจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ Covid-19 ทำให้ผู้บริโภคใช้บริการการส่งอาหารเดลิเวอรี่และมีการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) เพิ่มขึ้น ซึ่งปลายทางของบรรจุภัณฑ์พลาสติกและบรรจุภัณฑ์ที่มีวัสดุผสมส่วนใหญ่ไปจบที่สถานที่กำจัดขยะและบางส่วนตกค้างรั่วไหลสู่สิ่งแวดล้อม สร้างผลกระทบต่อระบบนิเวศ มูลฝอยบรรจุภัณฑ์จึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่สังคมไทยจะต้องหามาตรการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ในภาวะวิกฤตเช่นนี้จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน โดยจำเป็นต้องมีการปรับทั้งในส่วนของผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมถึงระบบบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครื่องมือสำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาขยะบรรจุภัณฑ์ได้อย่างยั่งยืน คือหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและหลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีความรับผิดชอบต่อบรรจุภัณฑ์ของตนเองเพื่อทำให้สามารถรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์และนำกลับมาใช้ใหม่ได้ อันจะช่วยลดการรั่วไหลของมูลฝอยบรรจุภัณฑ์สู่สิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

บันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ.

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ในปัจจุบัน ปัญหามูลฝอยเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศและมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี แต่ปริมาณการรีไซเคิลมูลฝอยกลับมีจำนวนน้อย โดยที่ขยะบรรจุภัณฑ์เป็นประเภทขยะที่มีสัดส่วนค่อนข้างมากในขยะมูลฝอยชุมชนรองจากขยะอาหาร และนับจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ Covid-19 ทำให้ผู้บริโภคใช้บริการการสั่งอาหารเดลิเวอรี่และมีการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single-use plastics) เพิ่มขึ้น ซึ่งปลายทางของบรรจุภัณฑ์พลาสติกและบรรจุภัณฑ์ที่มีวัสดุผสมส่วนใหญ่ไปจบที่สถานที่กำจัดขยะและบางส่วนตกค้างรั่วไหลสู่สิ่งแวดล้อมสร้างผลกระทบต่อระบบนิเวศ มูลฝอยบรรจุภัณฑ์จึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่สังคมไทยจะต้องหามาตรการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ในภาวะวิกฤตเช่นนี้จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน โดยจำเป็นต้องมีการปรับทั้งในส่วนของผู้ผลิตและผู้บริโภค รวมถึงระบบบริหารจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครื่องมือสำคัญที่จะช่วยแก้ปัญหาขยะบรรจุภัณฑ์ได้อย่างยั่งยืน คือหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนและหลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีความรับผิดชอบต่อบรรจุภัณฑ์ของตนเองเพื่อให้สามารถรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์และนำกลับมาใช้ใหม่ได้ อันจะช่วยลดการรั่วไหลของมูลฝอยบรรจุภัณฑ์สู่สิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้ ประกอบไปด้วย ๕ หมวด กล่าวคือ หมวด ๑ แผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบต่อแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน และอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามความในมาตรา ๘ หมวด ๒ การส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการให้คำแนะนำและความเห็นต่อรัฐมนตรีหรืออธิบดีในการจัดทำนโยบายและแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน และอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามความในมาตรา ๑๘ รวมถึงการกำหนดมาตรการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน เช่น การออกประกาศกำหนดชนิดและประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องถูกจัดการอย่างยั่งยืน การประกาศกำหนดยกเว้นผู้ผลิตบางประเภทให้ไม่ต้องมีความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้น หรือการกำหนดให้กรมควบคุมมลพิษทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน หมวด ๓ ความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ กำหนดให้ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์มีหน้าที่ในการขึ้นทะเบียน และมีความรับผิดชอบต่อที่ที่จะต้องจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์มีความรับผิดชอบต่อในการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ รวมถึงกำหนดให้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องจัดทำแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการกำกับดูแลเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ หมวด ๔ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน กำหนดให้ประชาชนมีหน้าที่ในการไม่ทิ้งบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วร่วมกับมูลฝอยอื่น รวมถึงกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วขึ้นทะเบียนกับราชการส่วน

ท้องถิ่นในพื้นที่ และหมวด ๕ บทกำหนดโทษ กำหนดให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งลงโทษปรับ เป็นพินัยแก่ผู้ผลิต องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ ผู้ประกอบอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว หรือผู้ใดก็ตามที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

หมวด ๑ แผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

หมวด ๑ ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ คณะกรรมการนโยบายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ ได้กำหนดให้มี คณะกรรมการชุดหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ” ประกอบ ไปด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน ๕ คน และให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมาตรา ๙ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระ อยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และนอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจะพ้นจากตำแหน่งตามกรณีในมาตรา ๑๐ โดยคณะกรรมการนโยบายมีอำนาจหน้าที่ ในการให้ความเห็นชอบต่อเป้าหมายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน รวมถึงนโยบายและแผนส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ให้คำแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีในการกำหนดมาตรการส่งเสริมการจัดการบรรจุ ภัณฑ์อย่างยั่งยืนในหน่วยงานของรัฐ และอำนาจหน้าที่อื่น ๆ ตามความในมาตรา ๘ คณะกรรมการนโยบาย อาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ส่วนที่ ๒ กำหนดให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการส่งเสริมจัดทำนโยบายและแผนส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ๕ ปี เพื่อเสนอให้คณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบ โดยแผนส่งเสริม การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน จะต้องมียุทธศาสตร์อย่างน้อยตามมาตรา ๑๕ (๑) – (๓) และจะต้องจัดให้มีการ รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียและภาคประชาสังคม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนการจัดการมูล ฝอย หรือแผนเศรษฐกิจหมุนเวียน หรือแผนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วย

หมวด ๒ การส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ

หมวด ๒ ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่าง ยั่งยืนแห่งชาติ” ประกอบไปด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน คณะกรรมการ อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้แทน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือผู้แทน อธิบดีกรม โรงงานอุตสาหกรรมหรือผู้แทน เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือผู้แทน อธิบดี กรมการค้าภายในหรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้แทน เลขาธิการสำนักงาน คณะกรรมการอาหารและยาหรือผู้แทน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือผู้แทน และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๙ คน และให้มีอำนาจและหน้าที่ในการให้คำแนะนำและความเห็นต่อรัฐมนตรีหรืออธิบดี ในกรณีต่าง ๆ ตามความในมาตรา ๑๘ (๑) – (๙)

ส่วนที่ ๒ ได้กำหนดมาตรการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ดังนี้

ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย ออกประกาศกำหนดชนิดและประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องถูกจัดการอย่างยั่งยืน และอาจประกาศกำหนดยกเว้นผู้ผลิตบางประเภทให้ไม่ต้องมีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นตามหมวด ๓ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ ตามมาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑

กำหนดให้กรมควบคุมมลพิษมีหน้าที่จัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศในการขึ้นทะเบียน เผยแพร่ข้อมูล และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ผลิต ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ และองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ตามมาตรา ๒๖

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ตามมาตรา ๒๗

อย่างไรก็ตาม ก่อนการประกาศกำหนดมาตรการข้างต้น จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานราชการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ทรงคุณวุฒิและภาคประชาสังคมก่อน

หมวด ๓ ความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์

หมวด ๓ ประกอบไปด้วย ๓ ส่วน กล่าวคือ ส่วนที่ ๑ หน้าที่ของผู้ผลิตและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ ส่วนที่ ๒ องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต และ ส่วนที่ ๓ การกำกับดูแล

ส่วนที่ ๑ กำหนดหน้าที่ของผู้ผลิตและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ โดยผู้ผลิตมีหน้าที่ในการขึ้นทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ที่มีประกาศกำหนดชนิดและประเภทของบรรจุภัณฑ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา ๒๘ หน้าที่ในการรับผิดชอบต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามมาตรา ๒๙ (๑) – (๔) หน้าที่ในการแสดงผลการหรือสัญลักษณ์การขึ้นทะเบียนให้ปรากฏบนบรรจุภัณฑ์ ตามมาตรา ๓๑ หน้าที่ในการจัดให้มีการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตามมาตรา ๓๕ หน้าที่ในการจัดทำและส่งรายงานผลการปฏิบัติตามแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตตามมาตรา ๑๘ (๗) ไปยังกรมควบคุมมลพิษภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดปีปฏิทิน ตามมาตรา ๓๖ และผู้ผลิตที่ไม่ได้ทำสัญญามอบให้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตดำเนินการแทนตามมาตรา ๒๙ วรรคสาม มีหน้าที่ที่จะต้องยื่นแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตเพื่อขออนุมัติต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับการขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ตามมาตรา ๓๒

ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ มีหน้าที่ในการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ในปริมาณหรือโดยวิธีการที่ตามให้อธิบดีกำหนด ตามมาตรา ๓๐ (๑) สื่อสารและให้ข้อมูลต่อสาธารณชนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของตนเองเพื่อส่งเสริมให้เกิดการคัดแยกประเภทผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ การส่งคืนผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์กลับมารีไซเคิลและบำบัด มาตรา ๓๐ (๒) ทำแผนการดำเนินการในการลดการใช้บรรจุภัณฑ์และการสื่อสารและให้ข้อมูลต่อสาธารณชนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของตนเองให้อธิบดีให้ความเห็นชอบ มาตรา ๓๐ วรรคสอง

ส่วนที่ ๒ องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องเป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนเป็นสมาคมหรือมูลนิธิ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจเพื่อสังคมที่ประสงค์จะดำเนินการเป็นองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต และมีหน้าที่ในการเก็บรวบรวม บำบัด กำจัดหรือรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ ให้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตที่เป็นคู่สัญญา รายงานผลการดำเนินงานต่อนายทะเบียน เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตที่เป็นคู่สัญญาผ่านฉลากผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่แผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต และจะต้อง

จัดทำคำขอและแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตเพื่อให้อธิบดีพิจารณาอนุมัติการขึ้นทะเบียน

ส่วนที่ ๓ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๔๖ ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการเข้าไปเข้าไปในอาคารสถานที่และเขตที่ตั้งของผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการกิจการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ หรือออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณา รวมถึงให้อธิบดีมีอำนาจในการให้คำแนะนำผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๔ การจัดเก็บและรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว

พระราชบัญญัตินี้ กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วร่วมกับมูลฝอยอื่น ตามมาตรา ๕๒ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ตามมาตรา ๕๐ ราชการส่วนท้องถิ่นอาจทำความตกลงกับผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตในการรับการสนับสนุนการจัดเก็บและจัดการบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทได้ หรือจัดให้มีจุดหรือสถานที่รับคืนหรือรวบรวมหรือคัดแยกบรรจุภัณฑ์โดยให้ยกเว้นการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ตามมาตรา ๕๑ อีกทั้ง กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วขึ้นทะเบียนกับราชการส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ตามมาตรา ๕๓

หมวด ๕ บทกำหนดโทษ

ผู้ผลิต ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต ผู้ประกอบอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว รวมถึงผู้ใดที่ไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ถือเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย โดยอธิบดีมีอำนาจสั่งลงโทษปรับเป็นพินัย เว้นแต่การสั่งลงโทษปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับเป็นพินัย อธิบดีหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ปริมาณน้ำหนักของบรรจุภัณฑ์ที่ผลิตหรือใช้ หรือความเสียหายต่อการดำเนินการให้บรรลุผลตามแผนการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ประกอบด้วย

หมวด ๖ บทเฉพาะกาล

นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการส่งเสริมภายในเก้าสิบวัน และให้กรมควบคุมมลพิษจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศตามมาตรา ๒๖ ภายในสองร้อยเจ็ดสิบวัน โดยภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่มิคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย ให้รัฐมนตรีดำเนินการจัดทำแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ภายในระยะเวลา ๒ ปีแรกในการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นอำนาจอธิบดีหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการปรับเป็นพินัยหรือไม่ก็ได้

ร่าง พระราชบัญญัติ ส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน” หมายความว่า การผลิต การใช้ การกำจัดหรือการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์โดยการคำนึงถึงการหมุนเวียนวัสดุตามแนวทางของระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

“บรรจุภัณฑ์” หมายความว่า ภาชนะหรือที่ห่อหุ้มหรือกล่องบรรจุหรือวัสดุใด ๆ ที่ใช้สำหรับการห่อหุ้ม การบรรจุ การขนส่ง การจัดการ การปกป้อง การส่งเสริมการขาย การตลาดหรือการขายผลิตภัณฑ์หรือสิ่งของใดซึ่งอาจเป็นบรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิหรือบรรจุภัณฑ์แท้จริง หรือบรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิ หรือบรรจุภัณฑ์ตติยภูมิ หรือบรรจุภัณฑ์บริการและได้รับการประกาศโดยรัฐมนตรีให้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่ต้องมีการจัดการอย่างยั่งยืน

“บรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว” หมายความว่า บรรจุภัณฑ์ที่มีการใช้สอยหรือมีการนำมาใช้งานแล้ว และเจ้าของไม่ประสงค์จะเก็บไว้ต่อไป

“รีไซเคิลบรรจุภัณฑ์” หมายความว่า กระบวนการแปรรูปหรือปรับปรุงคุณภาพของบรรจุภัณฑ์เพื่อให้สามารถนำกลับมาใช้ใหม่และให้รวมถึงการนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อวัตถุประสงค์เดิมหรือวัตถุประสงค์อื่นที่แตกต่างออกไป

“ลดการใช้บรรจุภัณฑ์” หมายความว่า ลดการใช้บรรจุภัณฑ์หรือลดปริมาณในวัสดุบรรจุภัณฑ์ในวงจรธุรกิจซึ่งรวมถึงการเปลี่ยนมาใช้บรรจุภัณฑ์ที่ได้มาจากกระบวนการรีไซเคิล

“การจัดการบรรจุภัณฑ์โดยระบบการวางมัดจำและคืนเงิน” หมายความว่า การจัดการบรรจุภัณฑ์ที่กำหนดให้ผู้จำหน่ายสินค้าเรียกเก็บเงินมัดจำค่าคืนบรรจุภัณฑ์ในราคาสินค้าโดยมีเงื่อนไขว่าหากผู้บริโภคนำบรรจุภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์เหล่านี้กลับมาคืนหลังการใช้งาน ผู้จำหน่ายสินค้าจะคืนเงินมัดจำให้

“การจัดการบรรจุภัณฑ์โดยระบบรับซื้อคืนบรรจุภัณฑ์ภาคบังคับ” หมายความว่า การจัดการบรรจุภัณฑ์ที่กำหนดให้ผู้ผลิตมีหน้าที่ต้องรับซื้อคืนบรรจุภัณฑ์ของตนเองจากผู้จำหน่ายสินค้ามาคืนในราคาที่ผู้ผลิตกำหนดโดยความเห็นชอบของอธิบดี”

“ผู้ผลิต” หมายความว่าถึงบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ผลิตหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ภายใต้ฉลากสินค้าของตนเองหรือผู้อื่น

(๒) ผู้ผลิตหรือนำเข้าบรรจุภัณฑ์

ผู้ผลิตในวรรคก่อนไม่รวมถึง

(๑) หน่วยงานราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

(๒) ผู้ผลิตที่เป็นธุรกิจขนาดเล็กตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด

ย่อม

(๓) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อการส่งออกสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีจำหน่ายในประเทศไทย

(๔) ผู้ผลิตอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์” หมายความว่า ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์เพื่อให้บริการหรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของตนเอง หรือผู้ประกอบการที่ทำให้เกิดการใช้บรรจุภัณฑ์ในปริมาณมากเป็นพิเศษตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต” หมายความว่า นิติบุคคลที่จดทะเบียนเป็นสมาคมหรือมูลนิธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจเพื่อสังคมที่ขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามพระราชบัญญัติฉบับนี้

“ผู้ประกอบการอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วเพื่อจำหน่ายให้กับผู้ประกอบการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์หรือบุคคลอื่น และให้รวมถึงผู้ประกอบการอาชีพสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุด ใช้แล้วหรือเหลือใช้ หรือการล้างขวด ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วเพื่อนำไปใช้ใหม่ หรือแปรสภาพเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

“ผู้จัดจำหน่าย” หมายความว่า ผู้ประกอบกิจการจำหน่ายสินค้าหรือให้บริการที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกประกาศให้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่ต้องมีการจัดการอย่างยั่งยืนตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“ค่าธรรมเนียมการให้บริการ” หมายความว่า เงินที่ผู้ผลิตมีหน้าที่ต้องชำระให้แก่องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตเพื่อใช้ในการดำเนินการตามภารกิจที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้

“คณะกรรมการนโยบาย” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ

“คณะกรรมการส่งเสริม” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่นกับออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕ เพื่อประโยชน์ในการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย มีอำนาจออกประกาศ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดชนิดและประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องถูกจัดการอย่างยั่งยืนตามหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

- (๒) ยกเว้นผู้ผลิตหรือยกเว้นความรับผิดชอบทั้งหมดหรือบางส่วนให้กับผู้ผลิตบางประเภท
 - (๓) ห้ามการผลิตหรือใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุบางประเภทที่จัดการอย่างยั่งยืนได้ยากหรือไม่คุ้มค่า หรือเป็นบรรจุภัณฑ์ที่การผลิต การใช้หรือการกำจัดจะสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากจนเกินสมควร
 - (๔) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจอื่นเป็นผู้ผลิต
 - (๕) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้บรรจุภัณฑ์มากเป็นพิเศษมีความรับผิดชอบในลดการใช้บรรจุภัณฑ์ภายในระยะเวลาที่กำหนด
 - (๖) กำหนดภาระหน้าที่อื่นที่ให้กับผู้ผลิตหรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการลด การใช้หรือรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์อื่นที่จำเป็น
- มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน มีอำนาจออกประกาศ ดังต่อไปนี้
- (๑) เงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการในการขึ้นทะเบียนผู้ผลิต องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต และผู้ประกอบการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์
 - (๒) ชนิดและประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องถูกคัดแยก
 - (๓) มาตรฐานการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน
 - (๔) กำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ การรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ และส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์ที่วัสดุที่มาจากมารีไซเคิล
 - (๕) กำหนดเกี่ยวกับฉลากหรือสัญลักษณ์เพื่อส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

หมวด ๑

แผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการนโยบายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ” ประกอบไปด้วย

- (๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง จำนวนไม่เกิน ๕ คน ประกอบไปด้วย
 - (ก) ตัวแทนภาคประชาสังคม ๑ คน
 - (ข) ตัวแทนผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตบรรจุภัณฑ์ ๑ คน
 - (ค) ตัวแทนผู้ประกอบการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ ๑ คน
 - (ง) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมูลฝอยตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนหรือตามหลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ๑ คน

(จ) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและผลิตบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุศาสตร์ ๑ คน

ให้อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้กรมควบคุมมลพิษเป็นผู้ดำเนินการจัดประชุม

มาตรา ๘ คณะกรรมการนโยบาย มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบเป้าหมายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

(๒) ให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

(๓) ให้คำแนะนำแก่คณะรัฐมนตรีในการกำหนดมาตรการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนในหน่วยงานของรัฐ

(๔) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนต่อคณะรัฐมนตรี

(๕) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร และการส่งเสริมการลงทุนเพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

(๖) กำกับดูแลและเร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ ท้องถิ่น ประกาศ ระเบียบและคำสั่งที่จำเป็นเพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนมีความเป็นระบบโดยสมบูรณ์

(๗) การกำหนดชนิดและประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตมีหน้าที่ต้องจัดการอย่างยั่งยืน

(๘) การกำหนดข้อยกเว้นผู้ผลิตที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๙) การประกาศห้ามใช้วัสดุบางประเภททำเป็นบรรจุภัณฑ์

(๑๐) การกำหนดภาระหน้าที่อื่นที่ให้กับผู้ผลิตหรือบุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการลด การใช้ หรือรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์อื่นที่จำเป็นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายฉบับนี้

มาตรา ๙ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี แต่อาจได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้เป็นระยะเวลาติดต่อกันไม่เกินอีกหนึ่งวาระ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ตามปกติ บกพร่องต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง คณะรัฐมนตรีอาจแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนได้ และให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ตนแทน

มาตรา ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการนโยบายต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด โดยต้องมีกรรมการตัวแทนผู้ประกอบการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อยฝ่ายละหนึ่งคนมาประชุมจึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการ เป็นประธานที่ประชุมแทน ถ้าประธานและรองประธานไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่เป็นรัฐมนตรีคนหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นประธานในที่ประชุม

ให้ประชุมคณะกรรมการนโยบายอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง

มาตรา ๑๒ คณะกรรมการนโยบายอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ให้คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการนโยบาย คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานตามมาตรา ๑๒ อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย ความเห็นหรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงหรือเพื่อสำรวจกิจการใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรมควบคุมมลพิษเป็นผู้ปฏิบัติการ หรือเตรียมข้อเสนอมายังคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ส่วนที่ ๒

แผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการส่งเสริมจัดทำนโยบายและแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ๕ ปี เพื่อเสนอให้คณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบ

แผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีเนื้อหาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) เป้าหมายการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ถูกดำเนินการจัดการอย่างยั่งยืน
- (๒) มาตรการช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน
- (๓) เป้าหมายในการจัดให้มีสถานที่ในการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์อย่างทั่วถึง
- (๔) กำหนดแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน
- (๕) แนวทางการกำหนดมาตรฐานการจัดบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน
- (๖) แนวทางการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของชาติที่สอดคล้องกับหลักการสากล
- (๗) กระบวนการเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

เป้าหมายการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามวรรคสองจะต้องมีอัตราการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ทุกประเภทไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ภายใน ๑๐ ปี และเป้าหมายในแต่ละปีจะต้องสูงกว่าข้อมูลฐานของอัตราการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภท เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่ดำเนินการได้ ให้ปรับลดอัตราดังกล่าวลงได้

การจัดทำแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตามวรรคหนึ่งให้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียและภาคประชาสังคม และคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนการจัดการมูลฝอย หรือแผนเศรษฐกิจหมุนเวียน หรือแผนอื่นที่มีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วย

มาตรา ๑๖ เมื่อนโยบายและแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณะทางเว็บไซต์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่าย

ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนนั้น และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด ให้กรมควบคุมมลพิษทำหน้าที่ประสานงาน ติดตามและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนเสนอต่อคณะกรรมการนโยบาย และให้มีอำนาจให้คำแนะนำต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามแผนนี้

หมวด ๒

การส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนแห่งชาติ” ประกอบไปด้วย ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธาน คณะกรรมการ อธิบดีกรมการปกครองหรือผู้แทน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือผู้แทน อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมหรือผู้แทน เลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหรือผู้แทน อธิบดีกรมการค้าภายในหรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน อธิบดีกรมอนามัยหรือผู้แทน เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาหรือผู้แทน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือผู้แทน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๙ คนประกอบไปด้วย

(๑) ตัวแทนผู้ผลิต ๑ คน ตัวแทนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต ๑ คน ตัวแทนผู้ประกอบการธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยและการรีไซเคิล ๑ คน ตัวแทนของผู้ประกอบอาชีพเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว ๑ คน ตัวแทนหอการค้าไทยและสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ๑ คน ตัวแทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ๑ คน

(๒) ตัวแทนภาคประชาสังคม ๑ คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมูลฝอยตามแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียนหรือตามหลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ๑ คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและผลิตบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุศาสตร์ ๑ คน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรานี้จะต้องไม่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗ ในเวลาเดียวกัน

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีสิทธิได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ให้กรมควบคุมมลพิษเป็นผู้ดำเนินการจัดประชุม

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการส่งเสริมมีอำนาจและหน้าที่ให้คำแนะนำและความเห็นต่อรัฐมนตรีหรืออธิบดีแล้วแต่กรณีในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การจัดทำนโยบายและแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน
- (๒) การประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในการปฏิบัติตามภาระหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด
- (๓) กิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผนการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน
- (๔) เสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนต่อคณะกรรมการนโยบาย
- (๕) การประกาศกำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ การรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ และส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์ที่วัสดุที่มาจากกรีซเคิล
- (๖) การกำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐและเอกชนในเรื่องการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์
- (๗) การเสนอรายงานเกี่ยวกับการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (๘) การปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี
- (๙) การประกาศกำหนดเกี่ยวกับฉลากหรือสัญลักษณ์เพื่อส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

มาตรา ๑๙ ให้นำความในมาตรา ๑๑ ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมคณะกรรมการนโยบายมาใช้บังคับกับคณะกรรมการส่งเสริมโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

มาตรการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย ออกประกาศกำหนดชนิดและประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องถูกจัดการอย่างยั่งยืนตามหมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้

การประกาศตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีอาจกำหนดให้บรรจุภัณฑ์บางชนิดหรือบางประเภทเป็นบรรจุภัณฑ์ที่ต้องใช้การจัดการบรรจุภัณฑ์โดยระบบรับซื้อคืนบรรจุภัณฑ์ภาคบังคับหรือการจัดการบรรจุภัณฑ์โดยระบบการวางมัดจำและคืนเงิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย อาจประกาศกำหนดยกเว้นผู้ผลิตบางประเภทให้ไม่ต้องมีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นตามหมวด ๓ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย มีอำนาจออกประกาศห้ามการผลิตหรือใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุบางประเภทที่จัดการอย่างยั่งยืนได้ยากหรือไม่คุ้มค่า หรือเป็นบรรจุ

ภัณฑ์ที่การผลิตหรือการกำจัดจะสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากจนเกินสมควร โดยให้พิจารณาประกอบกับ ข้อตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้วย

การประกาศตามวรรคหนึ่งให้คำนึงถึงความสามารถในการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผลิตจากวัสดุอื่นทดแทนได้ โดยไม่สร้างต้นทุนให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องมากจนเกินสมควร

มาตรา ๒๓ เพื่อให้การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบาย มีอำนาจประกาศกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจผลิตวัสดุที่ใช้สำหรับผลิตบรรจุภัณฑ์ ผู้ประกอบธุรกิจรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์หรือผู้ประกอบธุรกิจในห่วงโซ่คุณค่าของการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่ไม่ใช่ผู้ผลิตตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓ มีภาระหน้าที่ของผู้ผลิตตามหมวด ๓ ของพระราชบัญญัติฉบับนี้

มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการส่งเสริมมีอำนาจออกประกาศกำหนดรูปแบบ ประเภท เงื่อนไข วิธีการติดฉลากหรือสัญลักษณ์สำหรับผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๗

ห้ามผู้จัดทำหมาย จำหน่ายสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่ได้มีฉลากหรือสัญลักษณ์ตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๒๕ ก่อนการประกาศตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ ให้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานราชการที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้เสีย ผู้ทรงคุณวุฒิและภาคประชาสังคมก่อน

มาตรา ๒๖ ให้กรมควบคุมมลพิษทำหน้าที่กำกับดูแลระบบการส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศในการขึ้นทะเบียน เผยแพร่ข้อมูล และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ผลิต ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ และองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวมถึงการให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ต่อประชาชนทั่วไป

มาตรา ๒๗ หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ดังต่อไปนี้

(๑) ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ หรือเปลี่ยนมาใช้บรรจุภัณฑ์หรือวัสดุที่ได้มาจากการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ ภายในหน่วยงานหรือในกิจกรรมหรือโครงการที่รับผิดชอบ

(๒) พิจารณาจัดซื้อจัดจ้างหรือส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุที่มีขึ้นเพื่อลดการใช้บรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุที่ได้มาจากการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว หรือวัสดุที่ใช้วัสดุรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๓) จัดให้มีการแยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วออกจากมูลฝอยอื่นก่อนส่งมอบให้ผู้มีอำนาจหน้าที่จัดเก็บดำเนินการ

(๔) เพิ่มความตระหนักรู้ของสาธารณะต่อการส่งเสริมการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทผ่านกิจกรรมทางการศึกษาและกิจกรรมสาธารณะและพยายามสร้างความร่วมมือสาธารณะในการปฏิบัติจริง

ให้รัฐมนตรีมีอำนาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง และให้มีอำนาจในการให้คำแนะนำต่อหน่วยงานของรัฐเพื่อดำเนินการ

หากหน่วยงานของรัฐใดไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้รัฐมนตรีรายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากำหนดมาตรการที่เหมาะสม

ความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์

ส่วนที่ ๑

หน้าที่ของผู้ผลิตและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์

มาตรา ๒๘ ผู้ผลิตที่ได้รับการประกาศให้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่ต้องมีการจัดการอย่างยั่งยืนจะต้องขึ้นทะเบียนต่อนายทะเบียนภายในสี่เดือนนับแต่วันที่ มีประกาศกำหนดชนิดและประเภทของบรรจุภัณฑ์ในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ที่เป็นผู้ผลิตภายหลังประกาศตามมาตรา ๒๐ ให้ขึ้นทะเบียนภายในสี่เดือนนับแต่วันที่เริ่มนำบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ตลาด

เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และวิธีการขึ้นทะเบียนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้ผู้ผลิตชำระค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

ห้ามผู้ใดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตที่มีหน้าที่ต้องขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๘ แต่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายในช่องทางใด ๆ

มาตรา ๒๙ ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบที่จะต้องจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ดังต่อไปนี้

(๑) ลดหรือหลีกเลี่ยงในการก่อให้เกิดมลพิษจากผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของตนเอง รวมถึงออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของตนเองให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๒) เก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วของตนเองมาบำบัด หรือกำจัดหรือรีไซเคิลตามปริมาณน้ำหนักในอัตราที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๓) สื่อสารและให้ข้อมูลต่อสาธารณชนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของตนเองผ่านฉลากผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้เกิดการคัดแยกประเภทผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ การส่งคืนผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์กลับมารีไซเคิลและบำบัด

(๔) การจัดการบรรจุภัณฑ์โดยระบบรับซื้อคืนบรรจุภัณฑ์ภาคบังคับหรือการจัดการบรรจุภัณฑ์โดยระบบการวางมัดจำและคืนเงินตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๐ วรรคสอง

ในการจัดการบรรจุภัณฑ์ตามวรรคหนึ่ง (๒) ให้ผู้ผลิตประเภทผู้ผลิตหรือนำเข้าบรรจุภัณฑ์รับผิดชอบจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนในปริมาณน้ำหนักบรรจุภัณฑ์ที่ได้ผลิตหรือจำหน่ายออกจากปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่จัดการโดยผู้ผลิตประเภทเจ้าของตราสินค้าที่รับซื้อบรรจุภัณฑ์จากตนเอง

ผู้ผลิตอาจทำสัญญามอบให้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ดำเนินการตามความรับผิดชอบต่อวรรคหนึ่งก็ได้ โดยให้ผู้ผลิตพ้นจากความรับผิดชอบต่อปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ได้ทำสัญญาดังกล่าว

มาตรา ๓๐ ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์มีความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) ลดการใช้บรรจุภัณฑ์ในปริมาณหรือโดยวิธีการที่อธิบดีกำหนด

(๒) สื่อสารและให้ข้อมูลต่อสาธารณชนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของตนเองเพื่อส่งเสริมให้เกิดการคัดแยกประเภทผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ การส่งคืนผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์กลับมารีไซเคิลและบำบัด

ให้ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ทำแผนการดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้อธิบดีให้ความเห็นชอบตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑ ผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนจะต้องแสดงฉลากหรือสัญลักษณ์การขึ้นทะเบียนให้ปรากฏบนบรรจุภัณฑ์ตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๒ ผู้ผลิตที่ไม่ได้ทำสัญญามอบให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตดำเนินการแทนตาม มาตรา ๒๙ วรคสาม จะต้องยื่นแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตเพื่อขออนุมัติต่ออธิบดีภายใน สามสิบวันนับแต่วันได้รับการขึ้นทะเบียนผู้ผลิต และให้อธิบดีต้องพิจารณาอนุมัติให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่ได้รับคำขอ

แผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยจะต้องกำหนดเป้าหมายเป็น ปริมาณน้ำหนักของบรรจุภัณฑ์โดยแยกออกเป็นประเภท วิธีการคัดแยกและการเก็บคืนซึ่งผลิตภัณฑ์หรือบรรจุ ภัณฑ์ของตนเองเพื่อนำมาใช้เคลตามกรอบเวลาที่กำหนด รวมไปถึงมาตรการในการลดหรือหลีกเลี่ยงในการ ก่อให้เกิดมูลฝอยจากผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของตนเอง

ในกรณีที่อธิบดีเห็นว่าแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตดังกล่าวตั้งเป้าหมายที่ไม่เพียงพอ หรือใช้วิธีการที่ไม่อาจบรรลุเป้าหมายรวมของแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิต ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรโดยอาจให้คำแนะนำไปยังผู้ผลิตเพื่อให้ทบทวนและดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ให้ผู้ผลิตดำเนิน จัดส่งแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตที่ได้แก้ไขปรับปรุงใหม่ตามคำแนะนำของพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร และให้อธิบดีพิจารณาอนุมัติแผนจัดการบรรจุ ภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตที่แก้ไขปรับปรุงใหม่ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแผนจัดการบรรจุ ภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตที่ได้แก้ไขปรับปรุงใหม่ หากพ้นสิบห้าวันแล้วยังไม่มีคำสั่งไม่อนุมัติแผน ให้ถือว่า แผนดังกล่าวได้รับการอนุมัติแล้ว

แผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตให้มีระยะ ๓ ปี โดยผู้ผลิตจะต้องยื่นแผนจัดการใหม่ให้อธิบดีอนุมัติก่อนสิ้นสุดระยะเวลาของแผนเดิมหกสิบวัน

เงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและขออนุมัติแผนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ผู้ผลิตอาจทำความตกลงให้การสนับสนุนทางการเงินหรือสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ใด ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการจัดเก็บ กำจัดหรือรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ถูกใช้แล้วของตนเองก็ได้

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ได้จัดเก็บ บำบัด กำจัดหรือรีไซเคิลเป็นหนังสือ ต่อผู้ผลิตที่ให้การสนับสนุนด้วย

ให้ถือว่าผู้ผลิตได้ดำเนินการเก็บรวบรวมและรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามปริมาณที่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๔ บรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บรวบรวมได้ตามมาตรา ๓๓ ไม่ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการมูลฝอย

มาตรา ๓๕ ผู้ผลิตจะต้องจัดให้มีการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนด

มาตรา ๓๖ ผู้ผลิตต้องจัดทำและส่งรายงานผลการปฏิบัติตามแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของ ผู้ผลิตตามมาตรา ๑๘ (๗) ไปยังกรมควบคุมมลพิษภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดปีปฏิทินเพื่อตรวจสอบ และ เผยแพร่ข้อมูลสรุปผลการดำเนินงานต่อสาธารณชน เว้นแต่ข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้า

รายงานผลการปฏิบัติตามแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตจะต้องมีข้อมูลของปีปฏิทินที่ รายงานอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) ปริมาณน้ำหนักรวมของบรรจุภัณฑ์ที่ได้มีการผลิต การใช้ ถูกรวบรวม ถูกนำไปรีไซเคิล ถูกนำกลับมาใช้ใหม่ ถูกบำบัด ถูกส่งออก และถูกกำจัด

(๒) ประสิทธิภาพในการลดและเก็บคืนบรรจุภัณฑ์ของตนเองกลับมารีไซเคิลเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

หากพิจารณารายงานผลการปฏิบัติตามแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตแล้วพบว่าผู้ผลิตไม่สามารถปฏิบัติตามแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับเป้าหมาย ให้อธิบดีมีอำนาจให้คำแนะนำให้ผู้ผลิตแก้ไขปรับปรุงแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตได้ และให้นำมาตรา ๓๒ วรรคสามมาใช้กับการแก้ไขปรับปรุงแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ผลิตโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

มาตรา ๓๗ นิติบุคคลที่จดทะเบียนเป็นสมาคมหรือมูลนิธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือ นิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจเพื่อสังคมที่ประสงค์จะดำเนินการเป็นองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต จะต้องจัดทำคำขอและแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตเพื่อให้อธิบดี พิจารณาอนุมัติการขึ้นทะเบียน

ให้อธิบดีมีอำนาจให้คำแนะนำผู้ยื่นคำขอแก้ไขปรับปรุงแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของ องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามวรรคหนึ่งได้หากเห็นว่าจะสามารถทำการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนมีความ คุ่มค่า ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาในอธิบดีกำหนด แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ให้อธิบดีอนุมัติการขึ้นทะเบียนหากพิจารณาแล้วเห็นว่าแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กร ความรับผิดชอบของผู้ผลิตประจำปีตามวรรคหนึ่ง มีความเป็นไปได้และความคุ้มค่าต่อการดำเนินงาน

ในกรณีที่มีความจำเป็น อธิบดีอาจให้ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนวางหลักประกันการดำเนินงานเพื่อให้การ จัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ก่อนพิจารณาอนุมัติก็ได้

เงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการขึ้นทะเบียนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ให้องค์กรผู้ผลิตชำระค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนตามอัตราที่ กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๘ แผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องมีเนื้อหา อย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) รายชื่อผู้ผลิต ชนิดและปริมาณน้ำหนักรวมบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตแต่ละรายที่จะต้องจัดการ
- (๒) เป้าหมายของบรรจุภัณฑ์รวมทั้งหมดที่จะต้องถูกจัดการอย่างยั่งยืน โดยแยกตามชนิดของบรรจุภัณฑ์
- (๓) วิธีการคิดเงินค่าธรรมเนียมการจัดการและประมาณการค่าธรรมเนียมการจัดการที่จะเรียกเก็บได้
- (๔) งบประมาณรายรับและรายจ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผน
- (๕) วิธีการดำเนินการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตามแผน
- (๖) เนื้อหาอื่นตามที่รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการส่งเสริมประกาศกำหนด

ให้นำความในมาตรา ๓๒ วรคสามมาใช้กับการแก้ไขปรับปรุงแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตประจำปีโดยอนุโลม

เงื่อนไข หลักเกณฑ์ เนื้อหา รูปแบบและวิธีการจัดทำแผนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๙ แผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตให้มีระยะ ๓ ปี โดยองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องยื่นแผนจัดการใหม่ให้อธิบดีอนุมัติก่อนสิ้นสุดระยะเวลาของแผนเดิมหกสิบวัน

มาตรา ๔๐ องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เก็บรวบรวม บำบัด กำจัดหรือรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตที่เป็นคู่สัญญาตามแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตและแผนเพิ่มเติม

(๒) ให้คำแนะนำแก่ผู้ผลิตที่เป็นคู่สัญญาในการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนด้วยวิธีการที่โปร่งใสและไม่เลือกปฏิบัติ

(๓) รายงานผลการดำเนินงานต่อนายทะเบียนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๔) เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตที่เป็นคู่สัญญาผ่านฉลากผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ตามมาตรฐานสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้เกิดการคัดแยกประเภทผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ การส่งคืนผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์กลับมารีไซเคิลและบำบัด

(๕) เผยแพร่แผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต รายงานผลการดำเนินงานประจำปี วิธีการคำนวณค่าธรรมเนียม อัตราค่าธรรมเนียมสำหรับบรรจุภัณฑ์แต่ละชนิดและประเภท ต่อสาธารณะในช่องทางที่เข้าถึงง่ายขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต เว้นแต่เป็นส่วนที่เป็นข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้าและข้อมูลส่วนบุคคล

(๖) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจในการใช้วัสดุที่มีส่วนผสมของวัสดุรีไซเคิลมาใช้ในการผลิตบรรจุภัณฑ์

(๗) เผยแพร่ความรู้หรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการคัดแยกมูลฝอยและส่งคืนบรรจุภัณฑ์เพื่อนำมารีไซเคิล

(๘) รายงานผลการดำเนินการตามแผน สถานะค่าใช้จ่ายและการเงินต่อผู้ผลิตที่เป็นคู่สัญญาอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

มาตรา ๔๑ องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องไม่ปฏิเสธการทำสัญญาหรือต่อสัญญาให้จัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนกับผู้ผลิตยกเว้นกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ค้างชำระค่าธรรมเนียมเกินกว่า ๒ ปี

(๒) ไม่ดำเนินการตามคำแนะนำขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตเป็นผลให้การดำเนินการจัดการบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตยากต่อการจัดการอย่างยั่งยืนเกินสมควรหรือมีต้นทุนที่สูงเกินกว่าความจำเป็น ๒ ปีติดต่อกัน

(๓) ไม่เป็นผู้ผลิตตามกฎหมายฉบับนี้แล้ว

(๔) เหตุอันอื่นเป็นไปตามเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องไม่ระงับหรือยกเลิกสัญญาจ้างให้จัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนทั้งหมดหรือบางส่วนกับผู้ผลิตเว้นแต่มีกรณีตามวรรคหนึ่งและได้รับอนุญาตจากอธิบดี

มาตรา ๔๒ องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์จะต้องกำหนดอัตราเงินค่าธรรมเนียมการให้บริการของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์แต่ละรายเป็นรายปีตามวิธีการคำนวณที่กำหนดไว้ในแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์มีสิทธิเรียกร้องให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ลดอัตราเงินค่าธรรมเนียมในปีถัดไปได้ หากผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์มีการดำเนินการที่ทำให้การจัดการบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์นั้นมีต้นทุนการจัดการที่ลดลงหรือสามารถจัดการได้ง่ายขึ้น

ให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์มีสิทธิเพิ่มอัตราเงินค่าธรรมเนียมการให้บริการของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ในปีถัดไปได้ หากผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ไม่ดำเนินการปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ของตนเองตามคำแนะนำขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ หรือบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์มีลักษณะที่ยากต่อการจัดการอย่างยั่งยืนเกินสมควรหรือทำให้มีต้นทุนที่สูงเกินกว่าความจำเป็น

ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ไม่เห็นพ้องด้วยการกำหนดค่าธรรมเนียมการให้บริการ การปรับลดหรือให้เพิ่มค่าธรรมเนียมการให้บริการ ให้ยื่นคำร้องให้อธิบดีพิจารณาภายในสามสิบวัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรและให้อธิบดีพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

การกำหนดค่าธรรมเนียมการให้บริการ การปรับลดหรือให้เพิ่มค่าธรรมเนียมการให้บริการจะต้องคำนึงถึงต้นทุนการดำเนินงานขององค์กรด้วย

มาตรา ๔๓ พนักงาน ลูกจ้างหรือบุคคลที่เคยเป็นพนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องไม่เปิดเผยความลับทางการค้าของผู้ผลิตที่ที่ได้รับทราบมาในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่

มาตรา ๔๔ ให้นำมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และ มาตรา ๓๖ มาบังคับใช้กับการดำเนินงานขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตสิ้นสุดลงได้ด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

- (๑) สิ้นสุดสถานะการเป็นนิติบุคคล
- (๒) ถูกเพิกถอนทะเบียนโดยอธิบดี
- (๓) ยกเลิกการขึ้นทะเบียนโดยองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

ในกรณีที่องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตสิ้นสุดลงตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีกำหนดมาตรการที่จำเป็น เพื่อให้การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนไม่ก่อให้เกิดความเสียหายตามแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต โดยอาจกำหนดให้นิติบุคคลที่ขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือผู้ผลิตที่เป็นคู่สัญญากับองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตนี้เป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการหรือให้วางหลักประกันการดำเนินงานตามแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตนั้นก็ได้

ส่วนที่ ๓

การกำกับดูแล

มาตรา ๔๖ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคารสถานที่และเขตที่ตั้งของผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำ

การ เพื่อตรวจสอบการดำเนินการ หรือตรวจบันทึกรายละเอียด บัญชี หรือข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตและใช้บรรจุภัณฑ์ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต หรือผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) ให้ ผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๔๗ ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ตามมาตรา ๓๐ หรือผู้ผลิต หรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตใดไม่ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศของรัฐมนตรี หรือประกาศของอธิบดีที่ออก ตามความในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้อธิบดีมีอำนาจให้คำแนะนำผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต นั้นแก้ไขหรือปรับปรุงการดำเนินการให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้

หากผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำตามวรรคก่อนโดยไม่มีเหตุอัน สมควร อธิบดีอาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ผลิตนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงการดำเนินการให้ถูกต้อง ภายใน ระยะเวลาที่กำหนดได้

มาตรา ๔๘ คำสั่งตามมาตรา ๔๗ ให้ผู้ทรงอำนาจรัฐมนตรีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีถือเป็นที่สุด

มาตรา ๔๙ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตาม ประมวลกฎหมายอาญา

ในการปฏิบัติงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่ เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวง

หมวด ๔

การจัดเก็บและรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว

มาตรา ๕๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการ จัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ดังต่อไปนี้

(๑) เก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วแยกออกจากมูลฝอยอื่น และจัดเก็บแบบแยกประเภท ตามชนิดของวัสดุที่ใช้ทำบรรจุภัณฑ์ตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๒) จัดให้มีภาชนะรองรับบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วแยกออกจากภาชนะรองรับมูลฝอยอื่นในที่หรือ ทางสาธารณะให้เพียงพอ

(๓) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว และกำหนดหลักเกณฑ์ ในประกอบกิจการเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้ว

(๔) รายงานข้อมูลการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนต่ออธิบดีอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง หรือเมื่อ อธิบดีร้องขอ โดยข้อมูลดังกล่าวจะต้องประกอบไปด้วยข้อมูลอย่างน้อยปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วที่ จัดเก็บได้และที่ได้ดำเนินการรีไซเคิลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๕) จัดให้มีจุดรับคืน หรือจุดพักหรือคัดแยกบรรจุภัณฑ์ตามมาตรฐานตามที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนด

(๖) กำจัดหรือรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์โดยผู้ประกอบการที่ได้รับการตรวจสอบมาตรฐานการดำเนินการรีไซเคิลและขึ้นทะเบียนต่ออธิบดีแล้ว

(๗) สร้างความตระหนักรู้สาธารณะและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน รวมถึงการคัดแยกมูลฝอยแก่ประชาชน

ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อกำหนดเงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการตาม (๑) และ (๓)

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจให้ความช่วยเหลือหรือร่วมดำเนินการหรือดำเนินการแทนราชการส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่สามารถดำเนินการตามวรรคหนึ่งตามที่ได้รับการร้องขอจากราชการส่วนท้องถิ่นนั้น โดยคำแนะนำของอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และด้วยความเห็นชอบของอธิบดี

มาตรา ๕๑ ราชการส่วนท้องถิ่นอาจทำความตกลงกับผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตในการรับการสนับสนุนการจัดเก็บและจัดการบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทได้ หรือจัดให้มีจุดหรือสถานที่รับคืนหรือรวบรวมหรือคัดแยกบรรจุภัณฑ์โดยให้ยกเว้นการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

ให้ราชการส่วนท้องถิ่นเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการรับการสนับสนุนตามวรรคหนึ่งต่อสาธารณะ และแจ้งผลการดำเนินการตามที่ได้รับการสนับสนุนต่อผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

มาตรา ๕๒ ห้ามผู้ใดทิ้งบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วรวมกับมูลฝอยอื่น และทิ้งนอกภาชนะที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดไว้สำหรับรองรับบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วเท่านั้น

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารมีหน้าที่แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วออกจากมูลฝอยประเภทอื่นก่อนส่งมอบให้กับราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้จัดเก็บมูลฝอยจากราชการส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ราชการส่วนท้องถิ่นประกาศกำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น

มาตรา ๕๓ ให้ผู้ประกอบการอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วขึ้นทะเบียนกับราชการส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และประกอบการตามหลักเกณฑ์ที่ราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในข้อบัญญัติท้องถิ่น

บรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วที่เก็บรวบรวมโดยผู้ประกอบการอาชีพตามวรรคก่อนมิให้ถือว่าเป็นมูลฝอยตามกฎหมายว่าด้วยการจัดการมูลฝอย

มาตรา ๕๔ การรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ผู้ที่ประกอบกิจการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมายฉบับนี้จะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานวิธีการดำเนินการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์และขึ้นทะเบียนต่ออธิบดีตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๕๕ ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๕๖ ผู้ผลิตใช้ฉลากหรือสัญลักษณ์โดยฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๑ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

ผู้จัดทำหน่วยที่ฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

ผู้ใดปลอมแปลงฉลากหรือสัญลักษณ์ หรือใช้ฉลากหรือสัญลักษณ์ปลอมหรือโดยไม่มีสิทธิใช้ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๕๗ ผู้ผลิตที่ไม่ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละห้าหมื่นบาทจนกว่าจะขึ้นทะเบียนให้ถูกต้อง

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๒๘ วรรคห้า ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินสองพันบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๕๘ ผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนแล้วแต่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๕๙ องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ มาตรา ๔๔ หรือมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินสองล้านบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละห้าหมื่นบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๐ ผู้ใดประกอบกิจการหรือแสดงตนว่าเป็นองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตโดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อไปขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๖๑ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๔๑ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าแสนบาท

มาตรา ๖๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานหรืออธิบดีแล้วแต่กรณีตามมาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๖๓ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๖๔ ผู้ประกอบอาชีพเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้เสร็จแล้วไม่ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๕๓ ต้องระวางโทษปรับเป็นพินัยไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับรายวันไม่เกินวันละหนึ่งพันบาทจนกว่าจะขึ้นทะเบียนให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๕ อธิบดีมีอำนาจสั่งลงโทษปรับเป็นพินัยตามที่กำหนดไว้ในส่วนนี้ เว้นแต่การสั่งลงโทษปรับเป็นพินัยตามมาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๔ ให้เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ในการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับเป็นพินัย ให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ปริมาณน้ำหนักรของบรรจุภัณฑ์ที่ผลิตหรือใช้ หรือความเสียหายต่อการดำเนินการให้บรรลุผลตามแผนการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนประกอบด้วย

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับเป็นพินัยไม่ยอมชำระค่าปรับเป็นพินัยตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย และในกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับตามคำสั่ง หรือมีแต่ไม่สามารถดำเนินการบังคับโทษปรับเป็นพินัยได้ ให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับชำระค่าปรับ ในกรณีนี้ ถ้าศาลเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าปรับนั้นชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษา และบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับได้

มาตรา ๖๖ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๖๗ การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่าเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย

หมวด ๖ บทเฉพาะกาล

มาตรา ๖๘ ให้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายและคณะกรรมการส่งเสริมภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๖๙ ให้รัฐมนตรีดำเนินการจัดทำแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย

ในแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตามวรรคหนึ่งจะต้องมีการกำหนดให้มีบรรจุภัณฑ์ที่ต้องได้รับการจัดการอย่างยั่งยืนอย่างน้อยห้าชนิด

มาตรา ๗๐ ในระยะเวลา ๑ ปีแรก หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นอำนาจอธิบดีหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการปรับเป็นพินัยหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๗๑ ให้กรมควบคุมมลพิษจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศตามมาตรา ๒๖ ภายในสองร้อยเจ็ดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

บทที่ 6

การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

6.1 การวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย

6.1.1 กรอบการจัดทำ RIA

การวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment) หรือ RIA นี้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ซึ่งออกตามความในมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญที่มีเจตนารมณ์ที่จะไม่ให้เกิดกฎหมายก่อให้เกิดความเดือดร้อนและสร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น โดยในโครงการนี้มีการดำเนินการตามกระบวนการก่อนการตรากฎหมายทั้ง 3 ขั้นตอนได้แก่

- 1) การจัดรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง
- 2) การวิเคราะห์ผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชนและรัฐอย่างเป็นระบบ
- 3) การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและผลการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชนผ่านการเผยแพร่รายงานฉบับสมบูรณ์

6.1.2 รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง

วิธีการ จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

การยกร่างกฎหมายครั้งนี้อ้างอิงการรับฟังความคิดเห็นจาก “ผู้เกี่ยวข้อง” อันหมายถึงผู้ซึ่งมีหรืออาจมีสิทธิหรือหน้าที่ หรือได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย กฎหมาย หรือกฎอันมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๑) ผู้ประกอบการ บุคคล หรือกลุ่มบุคคลซึ่งมีหรืออาจมีสิทธิหรือหน้าที่ หรือได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ สมาคมหรือมูลนิธิที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ สภานิติบุคคลที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายเฉพาะที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

๒) กลุ่มบุคคลหรือชุมชนซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ รวมทั้งองค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งมีวัตถุประสงค์กระทำการเพื่อประโยชน์ของกลุ่มบุคคลหรือชุมชนดังกล่าว

๓) หน่วยงานของรัฐซึ่งมีภารกิจเกี่ยวข้อง หรือที่ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ที่ได้รับ หรืออาจได้รับผลกระทบ

๔) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น

ทั้งนี้ การได้มาซึ่งร่างกฎหมายของโครงการได้ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็น ประกอบด้วย

- 1) การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ครั้งที่ 1 เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงกฎหมายช่วงเดือนปลายเดือนกรกฎาคมจนถึงเดือนกันยายน 2565 จำนวน 21 ราย ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ 4 แห่ง (ส่วนกลาง 2 แห่ง และ อปท. 2 แห่ง) ภาควิชาการและภาคประชาสังคม 6 ราย/องค์กรและบริษัทเอกชน 11 ราย
- 2) การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอเชิงกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR สำหรับประเทศไทย มีผู้ตอบแบบสำรวจ 36 ราย

- 3) การประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อร่างข้อเสนอทางกฎหมายจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตามหลักการความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) (ครั้งที่ 1) วันจันทร์ที่ 5 กันยายน 2565 เวลา 13.30-16.00 น. ณ โรงแรมปทุมวันปริ้นเซสและ ออนไลน์ Zoom มีผู้เข้าร่วมการประชุมที่โรงแรม จำนวน 35 คน และรูปแบบออนไลน์ ผ่าน Zoom มีผู้เข้าร่วมการประชุมออนไลน์ ประมาณ 135 คนประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ภาควิชาการและองค์กรระหว่างประเทศ
- 4) การสัมภาษณ์และสำรวจความคิดเห็นต่อข้อเสนอเชิงกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย ครั้งที่ 2 จำนวน 5 ราย ประกอบด้วย ภาคเอกชน 4 ราย และ ภาควิชาการ 1 ราย

ในกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ครบถ้วนทั้ง 3 ประการ ได้แก่

- 1) เพื่อแจ้งหรือบอกเล่าข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง (Information)
- 2) เพื่อให้ข้อมูลและดึงข้อมูล (Eliciting Opinion)
- 3) เพื่อให้อำนาจแก่ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อสภาพปัญหานั้นอย่างจริงจัง (Involvement and Dialogue)

ทั้งนี้ รายงานผลการรับฟังความคิดเห็นที่ได้ปรับแก้จากข้อมูลที่ได้รับในการประชุมสามารถดูได้ในภาคผนวก

6.1.3 พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น:

ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การเพิ่มรูปแบบการประชุมออนไลน์ทำให้กลุ่มเป้าหมายจากพื้นที่ต่าง ๆ เข้าร่วมรับฟังข้อมูลและข้อเสนอเชิงกฎหมายและมีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ....³³²

(ปรับชื่อมาจาก ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ...)

กฎหมายใหม่ แก้ไข/ปรับปรุง ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอกฎหมาย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (โครงการ
ได้ส่งมอบผลการศึกษาให้กรมควบคุมมลพิษ)

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่องยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างเสริมการเติบโตที่เป็นมิตร กับ
สิ่งแวดล้อม

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่องยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เพื่อการ พัฒนาอย่างยั่งยืน ด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและลดมลพิษ

ส่วนที่ 1

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

1. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

1.1 ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

ประเทศไทยมีการใช้บรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างมาก และบรรจุภัณฑ์ส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานสั้นทำให้
พบเป็นมูลฝอยที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ต้องจัดการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยพระราชบัญญัติ
การสาธารณสุข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550 ได้มีการเพิ่มบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วไว้ในนิยามของ “มูลฝอย” เพื่อให้
สะท้อนถึงระบบการผลิตและบริโภคที่เปลี่ยนไปดังนี้ (เพิ่มการเน้นตัวหนา)

**“มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก
ภาชนะที่ใสอาหาร เศษ มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์
หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน**

อย่างไรก็ดี การจัดการบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วกลายเป็นภาระของ อปท. ที่ในปัจจุบันมีกว่า ๒,๐๐๐ แห่งที่
ไม่มีความสามารถให้บริการเก็บขนขยะเป็นการทั่วไป ทำให้มีขยะจำนวนมากตกค้างและรั่วไหลสู่สิ่งแวดล้อม
รวมทั้งบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุที่ย่อยสลายได้ยาก การศึกษาที่ผ่านมาพบว่าในแต่ละปีมีบรรจุภัณฑ์และวัสดุใช้
ครั้งเดียวทิ้งที่ทำจากพลาสติกหลุดไปสู่ท้องทะเลถึงกว่าปีละ 100,000 ตัน ทำให้ประเทศไทยถูกจัดอันดับให้
เป็น 1 ใน 10 ประเทศที่ทิ้งขยะพลาสติกลงมหาสมุทรมากที่สุดในโลก (Jambeck et. al, 2015; Meijer et
al., 2021)

นอกจากความเสียหายจากการรั่วไหลไปสู่สิ่งแวดล้อมแล้ว การจัดการบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วไปกับขยะมูล
ฝอยยังมีข้อจำกัดในแง่ของการนำทรัพยากรกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ บรรจุภัณฑ์หลายชนิดประกอบด้วยวัสดุ
หลายประเภทที่ถูกยึดติดกันทำให้ยากแก่การแปรใช้ใหม่หรือมีการใช้เทคนิคการผลิตเช่นการพิมพ์สีไปบนเนื้อ
วัสดุโดยตรงที่ทำให้คุณภาพของวัสดุที่ได้จากการแปรใช้ใหม่ต่ำลง เป็นอุปสรรคต่อการนำทรัพยากรกลับมาใช้

³³² การวิเคราะห์ในส่วนนี้ปรับมาจากการศึกษาโครงการร่างกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ของ
กรมควบคุมมลพิษ (2566) ศึกษาโดยศูนย์บริการวิชาการมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ใหม่ อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนจากการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ซ้ำได้มาเป็นบรรจุภัณฑ์แบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่มีราคาถูกกว่า และไม่เป็นที่ต้องการของธุรกิจรับซื้อของเก่าเนื่องจากไม่มีโรงงานรีไซเคิลรองรับหรือบรรจุภัณฑ์ส่วนใหญ่มีการปนเปื้อนจนไม่คุ้มกับการส่งไปแปรใช้ใหม่ ส่งผลให้ขยะบรรจุภัณฑ์กลายเป็นภาระที่ อปท. ต้องจัดการเพิ่มมากขึ้น

1.2 เหตุไฉนจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

เนื่องจากการใช้บรรจุภัณฑ์มีความจำเป็นในการรักษาคุณค่าของสินค้าในกระบวนการขนส่งและการจัดจำหน่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ทำให้การซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ได้รับความนิยมอย่างมาก แต่ประเทศไทยยังขาดกฎหมายที่จัดการทรัพยากรตลอดวัฏจักรชีวิต ตั้งแต่การออกแบบบรรจุภัณฑ์ไปจนถึงการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว ดังนั้นจึงจำเป็นที่รัฐต้องออกกฎหมายมากำหนดแนวทางให้การออกแบบและใช้บรรจุภัณฑ์ต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) หรือ CE โดยนำแนวคิดความรับผิดชอบต่อที่ขยายออกไปหรือที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility) หรือ EPR มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนตามเป้าหมาย SDG ข้อที่ 12 ทั้งนี้ EPR เป็นหลักการที่ประยุกต์ใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter-Pays Principle) มุ่งกระตุ้นให้ภาคเอกชนสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้นตามเป้าหมาย SDG ข้อที่ ๙ และปกป้องผู้ประกอบการอาชีพเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วที่ส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มเปราะบางในสังคมที่ควรได้รับการช่วยเหลือให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามเป้าหมาย SDG ข้อที่ 1 และ 10 ทั้งนี้ การให้อุตสาหกรรมที่ผลิตและใช้บรรจุภัณฑ์ในการจำหน่ายสินค้าของตนเข้ามาร่วมรับผิดชอบในการนำบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วไปใช้ประโยชน์และกำจัดอย่างถูกต้องยังเป็นการแบ่งเบาภาระของ อปท. และสนับสนุนการจัดการมลพิษในเมืองตามเป้าหมาย SDG ข้อที่ 11 ด้วยการสร้างหุ้นส่วนการพัฒนาตามเป้าหมาย SDG ข้อที่ 17 นอกจากนี้ การออกกฎหมายนี้ยังช่วยลดความเสียหายที่เกิดจากการรั่วไหลของขยะไปสู่ระบบนิเวศทางทะเลและทางบกตามเป้าหมาย SDG ข้อที่ 14 และ 15 อีกด้วย

2. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

- 2.1 เพิ่มสัดส่วนการใช้ซ้ำและสัดส่วนวัสดุแปรใช้ใหม่ (recycled content) ในบรรจุภัณฑ์ร้อยละ 10
- 2.2 เก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วร้อยละ 90 ของปริมาณที่มีการบริโภคภายในประเทศ
- 2.3 นำบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วที่ถูกเก็บรวบรวมมาแปรใช้ใหม่ร้อยละ 85

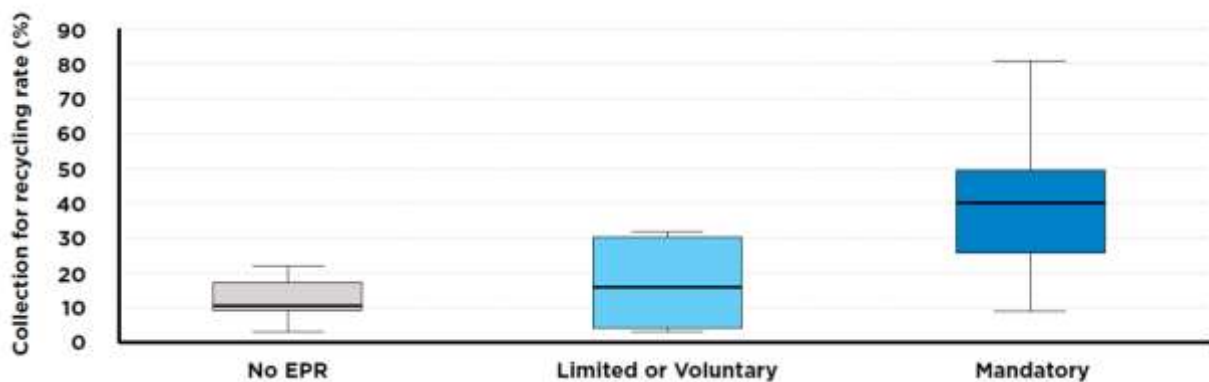
3. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

3.1 วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ที่ผ่านมาหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้ออกนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ในรูปแบบแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติ อาทิ ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนแม่บทด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากขยะและของเสียอันตรายของประเทศ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ.2561-2573 แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) และแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ.2564-2570 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหน่วยงานเจ้าภาพ โดยเฉพาะกรมควบคุมมลพิษ ไม่มีกฎหมายรองรับที่จะบังคับใช้กับผู้ผลิตและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์โดยตรง มาตรการส่วนใหญ่จึงเป็นการขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการรายใหญ่ซึ่งก็มีที่ได้ผลเป็นที่น่าพึงพอใจบ้าง เช่นในกรณีของการเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวด (Cap Seal) ของผู้ผลิตเครื่องดื่มรายใหญ่ แต่การเลิกใช้พลาสติกประเภทอื่น ๆ ยังไม่เห็นผลอย่างชัดเจน

นอกจากการดำเนินการแก้ไขของหน่วยงานภาครัฐแล้วก็มีผู้ประกอบการบางรายที่แสดงความเป็นผู้นำด้าน CE เช่น การพัฒนาวัสดุที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ การทดสอบบรรจุภัณฑ์แบบที่ใช้ซ้ำได้และระบบเติมน้ำยา การนำวัสดุที่แปรใช้ใหม่มาใช้ในการทำบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการประกาศลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวหรือการเพิ่มอัตราการรีไซเคิล แต่ยังไม่มีการจัดการทั้งระบบให้เกิดการนำกลับใช้ประโยชน์ได้จริง เนื่องจากบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วยังเป็นภาระการจัดการของ อปท. ที่มีข้อจำกัดทางเทคโนโลยีและการเงินในการจัดการให้เป็นไปตามที่บรรจุภัณฑ์ถูกออกแบบ รวมถึงการขาดกลไกติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายที่เอกชนประกาศ

ในส่วนการจัดการบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วมีความพยายามแก้ไขปัญหาเชิงสมัครใจของผู้ประกอบการภาคเอกชนและภาคประชาสังคมหลายราย ตัวอย่างเช่น โครงการนำร่องในจังหวัดระยองของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) และองค์กรธุรกิจเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (TBCSD) หรือโครงการ PPP Plastic โครงการนำร่องในพื้นที่จังหวัดชลบุรีของสถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (TIPMSE) หรือโครงการ PackBack เก็บกลับบรรจุภัณฑ์เพื่อวันที่ยั่งยืน โครงการนำร่องในพื้นที่เกาะของมูลนิธิโคคา-โคลา ประเทศไทย หรือโครงการเก็บไทยให้สวยงาม ฯลฯ อย่างไรก็ตาม โครงการเชิงสมัครใจมักจะมีข้อจำกัดในเรื่องของพื้นที่เป้าหมาย บริษัทที่พร้อมจะสนับสนุน งบประมาณ ตลอดจนระยะเวลาดำเนินการทำให้มีปัญหาด้านความยั่งยืนของโครงการและความสามารถในการขยายผล โดยการศึกษาที่ผ่านเปรียบเทียบให้เห็นว่าประเทศที่ไม่มีระบบ EPR หรือมีเพียงโครงการเชิงสมัครใจนั้นจะมีอัตราเก็บกลับบรรจุภัณฑ์มาแปรใช้ใหม่ต่ำกว่าประเทศที่มีกฎหมาย EPR ค่อนข้างมาก (รูปที่ 6-1)

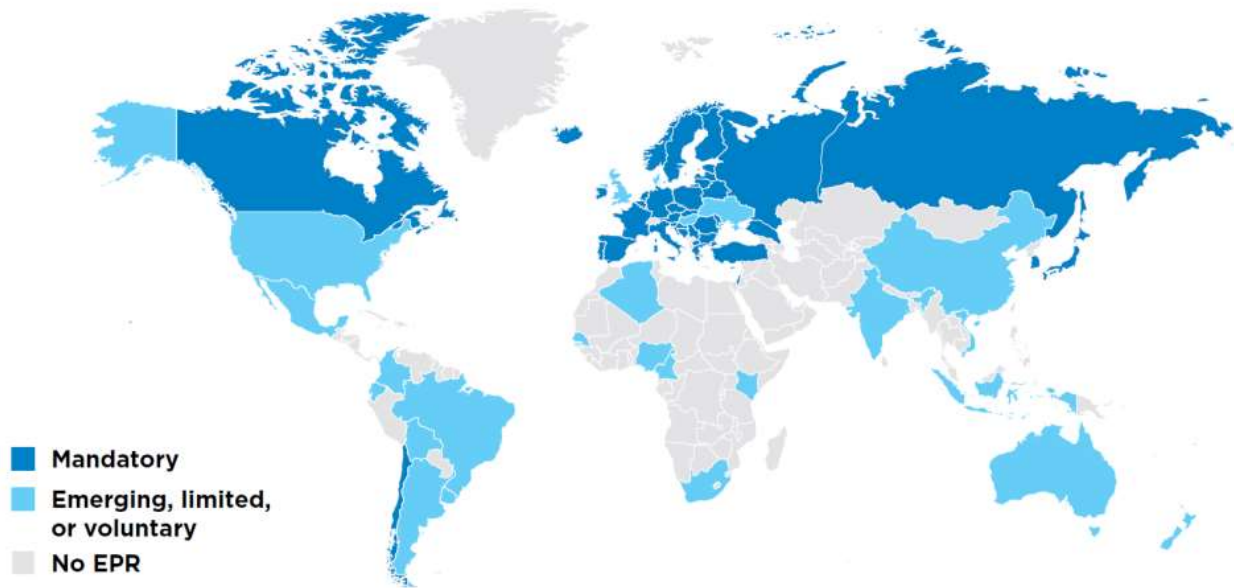
ที่มา: Ellen MacArthur Foundation (2021). Extended Producer Responsibility: a necessary part of the solution to packaging waste and pollution.

รูปที่ 6-1 เปรียบเทียบอัตราการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วมาแปรใช้ใหม่

3.2 ต่างประเทศแก้ปัญหาได้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

ปัจจุบันมี 65 ประเทศที่จัดการบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR โดยในจำนวนนี้ 45 ประเทศมีการบังคับใช้เป็นกฎหมาย (รูปที่ 6-2) การให้อุตสาหกรรมผู้ผลิตและใช้บรรจุภัณฑ์เข้ามาร่วมกันรับผิดชอบจัดการบรรจุภัณฑ์ตามระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนนอกจากจะทำให้เกิดการบูรณาการตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การใช้ และการจัดการบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบแล้ว ในประเทศกำลังพัฒนายังสามารถช่วยสนับสนุนผู้ประกอบการอาชีพเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วที่เคยอยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ (informal sector)

และลดภาระให้กับองค์กรภาครัฐส่วนท้องถิ่นในการยกระดับการจัดการขยะให้ทันสมัยอีกด้วย ทั้งนี้ การนำแนวคิด EPR มาใช้ต้องปรับให้เข้ากับบริบทและสภาพปัญหาของสังคมไทยโดยสามารถเรียนรู้จากการทบทวนประสบการณ์ของกรณีศึกษาที่มีการบังคับใช้กฎหมาย EPR สำหรับบรรจุภัณฑ์ในบริบทที่แตกต่าง

ที่มา: Ellen MacArthur Foundation (2021). Extended Producer Responsibility: a necessary part of the solution to packaging waste and pollution.

รูปที่ 6-2 ประเทศที่มีนโยบายและกฎหมายให้ผู้ผลิตเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ใช้แล้ว

(1) ประเทศฝรั่งเศส ต้องอนุวัติกฎหมายของตนให้เป็นไปตามกฎระเบียบว่าด้วยบรรจุภัณฑ์ของสหภาพยุโรป โดยรวบรวมกฎหมายเกี่ยวกับ EPR ไว้ในประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม บรรพ 5 การป้องกันมลพิษ ความเสี่ยงและเหตุเดือดร้อนรำคาญ หมวด 4 ขยะมูลฝอย ส่วนที่ 2 การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ และการกระจายสินค้าที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอย ส่วนย่อยที่ 2 ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (มาตรา L541-10 ถึงมาตรา L541-17 และมาตรา R.543-53 ถึง R.543-65) โดยในส่วนรายละเอียดต่าง ๆ จะมีการตรากฎหมายออกมาเพิ่มเติมทั้งที่เป็นกฎหมายในระดับรัฐบัญญัติ หรือกฎหมายลำดับรอง

กฎหมายกำหนดให้สำนักงานจัดการสิ่งแวดล้อมและพลังงาน (Agence de l'environnement et de la maîtrise de l'énergie : ADEME) ซึ่งเป็นองค์การมหาชนและเป็นนิติบุคคลเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับดูแลระบบ EPR โดยมีส่วนงานย่อยที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับกำกับดูแลระบบ EPR โดยเฉพาะ คือ แผนกกำกับดูแลด้าน EPR (Direction de Supervision des Filières REP: DSREP) กำกับดูแลการทำงานขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) ทั้งนี้ จะมีคณะกรรมการซึ่งเป็นแผนกย่อยของ DSREP ชื่อว่า “คณะกรรมการดูแลภาค EPR” หรือ CiFREP (commission inter-filières de responsabilité élargie des producteurs: CiFREP) ทำหน้าที่กำกับดูแลการทำงานขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO)

ผู้ผลิตของบรรจุภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้ระบบ EPR นั้นต้องลงทะเบียนกับคณะกรรมการ CiFREP และรายงานแนวทางการออกแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตัดฉลากโลโก้ TRIMAN เพื่อแสดงว่าสินค้าเป็นไปตามกฎหมายและสามารถวางจำหน่ายได้ นอกจากนี้ผู้ผลิตยังเข้าร่วมเป็นสมาชิกของ PRO ที่ช่วยประสานงานและดำเนินการเก็บรวบรวมหรือจัดการผลิตภัณฑ์ให้กับสมาชิก โดยในปัจจุบันมี PROs ที่ได้เริ่มดำเนินการแล้ว คือ

(1) Citeo ที่มีสมาชิกมากกว่า 500 รายและรับผิดชอบบรรจุภัณฑ์หลายประเภท (2) Adelphe ที่ก่อตั้งโดยอุตสาหกรรมไวน์และสุรา และ (3) Leko ที่ก่อตั้งขึ้นมาใหม่ในปี 2017

(2) ประเทศญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่นประสบปัญหาการจัดการขยะประเภทสินค้าพลาสติกและการนำระบบ EPR มาใช้ โดยตราพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Law for Promotion of Effective Utilization of Resources) และดำเนินการในรูปแบบของความสมัครใจ จนมีการตรากฎหมายขึ้นมาจัดการบรรจุภัณฑ์แล้วโดยเฉพาะ อันได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมการจัดเก็บขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทและการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ ครอบคลุมวัสดุ 4 ชนิด ได้แก่ พลาสติก แก้ว กระดาษและโลหะ

ระบบ EPR ของญี่ปุ่นอยู่ในการกำกับดูแลของกระทรวงหลายกระทรวง หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่กำกับดูแลคือกระทรวงสิ่งแวดล้อม (Ministry of Environment) โดยมีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม (Ministry of Economy, Trade and Industry) กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance) กระทรวงสุขภาพ แรงงานและสวัสดิการ (Ministry of Health, Labor and Welfare) กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง (Ministry of Agriculture, Forestry and Fishery) เป็นผู้ใช้อำนาจกำกับดูแลในบางเรื่องที่ถูกกฎหมายกำหนดไว้

พระราชบัญญัติส่งเสริมการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ฯ ของญี่ปุ่นกำหนดให้จัดตั้ง Japan Containers and Packaging Recycling Association (JCPRA) ขึ้นเป็น PRO แห่งชาติที่ผู้ผลิตทุกรายต้องเข้าร่วมเป็นสมาชิก ยกเว้นธุรกิจขนาดเล็กที่มีลูกจ้างไม่เกิน 20 คน หรือมียอดขายไม่เกิน 240 ล้านเยนต่อปี โดย JCPRA นั้นมีสถานะเป็นนิติบุคคลเอกชนประเภทไม่แสวงหากำไรตามประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา 34 ที่ต้องขึ้นทะเบียนกับกระทรวงสิ่งแวดล้อมฯ นอกจากนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นยังได้ประกาศแนวทางพื้นฐานของการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์และมาตรฐานการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทและการแปรใช้ใหม่บรรจุภัณฑ์ที่เทศบาลทุกแห่งจะต้องทำแผนสำหรับเก็บขยะแบบแยกที่สอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานนี้เผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นประจำทุก 3 ปีอีกด้วย

(3) ประเทศแอฟริกาใต้ ได้นำ EPR มาใช้เพื่อบรรลุแผนจัดการขยะและลดปริมาณขยะทั่วไป โดยมีเป้าหมายให้ขยะเป็นศูนย์ (Zero Waste) ภายใต้รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะมูลฝอย ค.ศ.2008 และได้ออกประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020 และประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ.2020 ในเวลาต่อมาครอบคลุมบรรจุภัณฑ์แก้ว กระดาษ และโลหะ และพลาสติกประเภท PET โพลีเอทิลีนส์ (PP, HDPE, LDPE และ LLDPE) โพลีสไตรีน ไวนิลที่ใช้ครั้งเดียวและที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ

องค์กรหลักที่ทำหน้าที่ในการออกกฎหมายและควบคุมระบบ EPR คือ กระทรวงสิ่งแวดล้อม ป่าไม้ และประมง (Department of Environment, Forestry and Fisheries: DEFF) ซึ่งมีหน่วยงานภายในที่รับผิดชอบโดยตรงด้าน EPR คือ กรมเคมีภัณฑ์และการจัดการขยะ (Branch: Chemicals and Waste Management) มีรองอธิบดี (Deputy Director-General) เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการและปฏิบัติตามนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องดำเนินงานร่วมกับสำนักจัดการขยะ (WMB) ซึ่งเป็นที่ถูกจัดตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ.2014 ในรูปแบบองค์กรอิสระที่ต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อรัฐมนตรี

ผู้ผลิตที่ใช้บรรจุภัณฑ์นำผลิตภัณฑ์ของตนออกสู่ตลาดเกิน 10 ตันต่อปีมีหน้าที่ต้องลงทะเบียนกับศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (The South African Waste Information Centre: SAWIC) ของกระทรวง DFFE และจัดการบรรจุภัณฑ์ตามแผน EPR ของตน โดยอาจจะดำเนินการเอง เข้าร่วมแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตอื่น หรือจัดตั้ง PRO ขึ้นมาดำเนินการแทนก็ได้ โดยในทางปฏิบัติผู้ผลิตส่วนใหญ่เข้าร่วมเป็น

สมาชิกของ PRO ที่จัดตั้งขึ้นโดยสมัครใจตามประเภทและชนิดของบรรจุภัณฑ์ก่อนการออกประกาศภาคบังคับของรัฐบาล 8 แห่ง ได้แก่ (1) The Pet Recycling Company หรือ PETCO ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.2004 สำหรับบรรจุภัณฑ์ PET (2) The Glass Recycling Company หรือ TGRC ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ.2005 สำหรับบรรจุภัณฑ์ที่ทำมาจากแก้ว (3) RecyclePaperZA ก่อตั้งในปี ค.ศ. 2003 และ (4) Fibre Circle ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2006 สำหรับบรรจุภัณฑ์กระดาษ (5) Metal Packaging Association of SA หรือ METPAC-SA ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2007 สำหรับบรรจุภัณฑ์จากเหล็ก แผ่นเหล็กชุบตีบุก และผลิตภัณฑ์จากอลูมิเนียม (6) Polysterene Association of South Africa (Polystyrenesa) ก่อตั้งในปี ค.ศ. 2007 สำหรับบรรจุภัณฑ์โฟม Expanded Polysterene (ESP) และเม็ดพลาสติก High Impact Polysterene (HIPS) (7) The Polyolefin Responsibility Organisation หรือ POLYCO ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 2011 โดยกลุ่มผู้แปรรูปบรรจุภัณฑ์พลาสติกโพลีเอเลฟิน และ (8) South African Vinyl Association หรือ SAVA สำหรับวัสดุพอลิไวนิลคลอไรด์ (PVC)

(4) ประเทศซิติ ได้ออกกฎหมายว่าด้วยการจัดการขยะ ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และการส่งเสริมรีไซเคิล ค.ศ. 2016 (Waste Management, Extended Producer Responsibility and Recycling Incentives Act, 2016) หรือ Ley No. 20,920 เพื่อใช้ระบบ EPR ภาคบังคับและมีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเป้าหมายการรวบรวมและกู้คืนรวมทั้งข้อผูกพันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาชนะบรรจุภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ค.ศ.2021 (Ley No.42.906) สำหรับบรรจุภัณฑ์ ครอบคลุมวัสดุ 5 ประเภท ได้แก่ 1) กล่องกระดาษสำหรับของเหลว 2) โลหะ 3) กระดาษและกระดาษแข็ง 4) พลาสติก และ 5) แก้ว

กระทรวงสิ่งแวดล้อมเป็นองค์กรที่กำกับดูแลภายใต้กฎหมาย EPR โดยมาตรา 45 ว่าด้วยการตรวจสอบและการลงโทษ กำหนดให้หน่วยงานกำกับดูแลด้านสิ่งแวดล้อมจะรับผิดชอบในการติดตามการปฏิบัติตามพันธกรณีที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยบรรจุภัณฑ์นี้ โดยมีสำนักทะเบียน Registry of Emissions and Transfers of Pollutants หรือ RETC ทำหน้าที่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต นอกจากนี้ กระทรวงสิ่งแวดล้อมยังมีกองทุนเพื่อการรีไซเคิลเพื่อสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ซึ่งดำเนินการโดยเทศบาลหรือสมาคมเอกชน โดยมีแหล่งงบประมาณจากทรัพยากรที่รัฐได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการหรือความร่วมมือระหว่างประเทศ การบริจาค เงินโอนจากรัฐบาลส่วนภูมิภาค งบประมาณประจำปี และทรัพยากรที่ได้รับมอบหมายจากกฎหมายอื่น

พระราชกฤษฎีกากำหนดเป้าหมายการรวบรวมและกู้คืนรวมทั้งข้อผูกพันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาชนะบรรจุภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ค.ศ. 2021 มาตรา 8 กำหนดให้ผู้ผลิตสามารถจัดการบรรจุภัณฑ์ด้วยตนเองและผู้ผลิตสองรายขึ้นไปที่เกี่ยวข้องกันสามารถรวมกลุ่มกันจัดการบรรจุภัณฑ์ร่วมกัน และหากสามารถรวมตัวกันได้มากกว่า 20 รายจะสามารถจัดระบบการจัดการแบบรวมในรูปแบบของ PRO (โดยใช้คำเรียกว่า GRANSICS) โดยต้องมีการขึ้นทะเบียนผ่าน RETC

(๕) ได้หวั่น การจัดการขยะในได้หวั่นนั้นเริ่มใช้ EPR มาตั้งแต่การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการกำจัดของเสีย (Waste Disposal Act, WDA) ปี ค.ศ.1987 โดยในระยะแรกเป็นการให้เอกชนรวมกลุ่มกันตามประเภทบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ แต่เนื่องจากประสบปัญหาการรายงานข้อมูลเท็จจึงมีการแก้ไขกฎหมาย WDA อีกครั้งในปี ค.ศ. 1997 และได้จัดตั้งกองทุนจัดการการแปรใช้ใหม่ทรัพยากร (Resource Recycling Management Fund) หรือ RRMF ที่ยุบรวมเงินกองทุนที่เหลือจาก PRO ของเอกชนในยุคก่อนมารวมกัน หลังจากนั้นก็ได้มีการตราพระราชบัญญัติการแปรใช้ใหม่ทรัพยากร (Resource Recycling Act) ในปี ค.ศ. 2009

หน่วยงานที่มีอำนาจ (Competent authority) ของประเทศได้วันที่ดูแลงานด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในระดับรัฐบาลกลาง คือ สำนักการบริหารการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (Environmental Protection Administration: EPA) ที่มีรัฐมนตรีที่รับผิดชอบมีอำนาจบังคับบัญชาในกิจการทั่วไป รวมทั้งกองทุน RRMF ที่นำรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมการแปรใช้ใหม่จากผู้ผลิตและผู้นำเข้าไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) การจ่ายเงินเพื่ออุดหนุนการแปรใช้ใหม่ การทำความสะอาด และการกำจัดของเสีย
- 2) การให้เงินอุดหนุนและสิ่งจูงใจสำหรับระบบการแปรใช้ใหม่ และการใช้ซ้ำ
- 3) การครอบคลุมค่าใช้จ่ายเมื่อหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย (the enforcement authority) ดำเนินการกำจัดของเสียในนามของผู้อื่น
- 4) ความครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบและรับรองของกลุ่มผู้ตรวจสอบและรับรองที่เป็นกลาง ที่ซึ่งได้รับการคัดเลือกและว่าจ้างจากหน่วยงานกลางที่มีอำนาจ และ
- 5) การใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแปรใช้ใหม่ (รีไซเคิล) ทรัพยากรของเสียทั่วไปที่ได้รับอนุมัติจากหน่วยงานกลางที่มีอำนาจ

โดย RRMF มีงบประมาณประมาณ 6 พันล้านบาท ร้อยละ 80 จะจัดสรรเพื่อการอุดหนุนกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 อีกร้อยละ 20 จะถูกกักไว้เป็นกองทุนพิเศษสำหรับกิจกรรมเสริม เช่น เงินอุดหนุนสำหรับการจัดการขยะของหน่วยงานท้องถิ่น ค่าตอบแทนสำหรับคณะผู้ตรวจบัญชี ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บรายได้ เงินอุดหนุนการวิจัยและพัฒนา และค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชน

4. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

5. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

กฎหมายที่มีอยู่ กฎหมายฉบับนี้มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายที่มีอยู่ 2 ส่วน ได้แก่

(1) มาตรการเกี่ยวกับการออกแบบและผลิตบรรจุภัณฑ์เพื่อสนับสนุนการหมุนเวียนของทรัพยากรจะสนับสนุนให้การควบคุมบรรจุภัณฑ์ตามพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติมาตรฐานอุตสาหกรรม พ.ศ.2511 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 มีความครอบคลุมมิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและทำให้มีความยั่งยืนมากขึ้น

(2) มาตรการเกี่ยวกับการจัดการบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วจะเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยของ อปท. ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 โดยจะกำหนดให้องค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่เป็นตัวแทนของอุตสาหกรรมที่ผลิตและใช้บรรจุภัณฑ์มีหน้าที่จัดการให้มีระบบคัดแยกบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วจากมูลฝอยในทุกจังหวัด อันจะเป็นการลดภาระและสนับสนุนการจัดการขยะของ อปท.

กฎหมายที่กำลังอยู่ระหว่างการยกร่าง จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

(1) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียน (CE) ที่กำลังศึกษากร่างโดยสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะเป็นการกำหนดกรอบกฎหมายและมาตรการส่งเสริมและควบคุมให้เกิดการเปลี่ยนผ่านจากระบบเศรษฐกิจแบบเส้นตรงไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบหมุนเวียน โดยร่าง พรบ. CE นี้จะ

ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ รวมทั้งบรรจุภัณฑ์และมีมาตรการส่งเสริมที่สามารถนำมาส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์นอกเหนือจากมาตรการที่กำหนดในกฎหมายฉบับนี้

(2) ร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นกฎหมายที่อาศัยหลักการ EPR เช่นเดียวกัน แต่บริหารในรูปแบบของกองทุนของรัฐ

6. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

6.1 กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไร แก่ใครบ้าง

ผู้ได้รับผลกระทบ	หน้าที่/ภาระ
1. ผู้ผลิตหรือนำเข้าที่ต้องรับผิดชอบ	ผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบ ได้แก่ ผู้ผลิตหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ภายใต้ฉลากสินค้าของตนเองหรือผู้อื่น หรือ ผู้ผลิตหรือนำเข้าบรรจุภัณฑ์เพื่อการจัดจำหน่าย กรณีที่บรรจุภัณฑ์นั้นไม่มีฉลากสินค้า มีหน้าที่ (1) ลดหรือหลีกเลี่ยงในการใช้วัสดุบางประเภทที่จัดการได้ยากหรือไม่คุ้มค่าเชิงพาณิชย์ หรือเป็นบรรจุภัณฑ์ที่การผลิตหรือการกำจัดจะสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากจนเกินสมควร (2) แสดงฉลากหรือสัญลักษณ์ เพื่อแสดงว่าเป็นมีการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตามพระราชบัญญัตินี้ (3) เก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วของตนเองมาใช้ประโยชน์ด้วยการใช้ซ้ำหรือแปรใช้ใหม่หรือแปลงเป็นพลังงานหรือการกำจัดอย่างปลอดภัย ตามปริมาณเป้าหมายการเก็บรวบรวมที่ (4) สื่อสารและให้ข้อมูลต่อสาธารณชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการคัดแยกประเภทบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว การส่งคืนบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาจัดการอย่างยั่งยืน (5) การจัดการบรรจุภัณฑ์โดยระบบรับซื้อคืนภาคบังคับหรือโดยระบบการวางมัดจำและคืนเงินตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด โดยการทำหน้าที่ตามข้อที่ (3) – (5) ผู้ผลิตและผู้นำเข้าสามารถมอบให้องค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ดำเนินการแทนโดยจ่ายค่าธรรมเนียมการจัดการได้
2. ผู้จัดจำหน่าย	- ห้ามจำหน่ายสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ไม่ได้มีฉลากหรือสัญลักษณ์ - ห้ามปฏิเสธการนำภาชนะมาใช้ในการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อลดการใช้บรรจุภัณฑ์ - จัดให้มีจุดรับคืน จุดพักหรือคัดแยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว
3. ผู้บริโภค	- สามารถนำภาชนะมาใช้ในการซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อลดการใช้บรรจุภัณฑ์ โดยไม่ถูกปฏิเสธจากผู้จัดจำหน่ายตามที่รัฐมนตรีกำหนด - สามารถคัดแยกบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วออกจากมูลฝอยทั่วไปเข้าสู่ระบบที่องค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์จัดไว้รองรับในแต่ละจังหวัด

ผู้ได้รับผลกระทบ	หน้าที่/ภาระ
	- ไม่สามารถใช้บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุที่จัดการได้ยาก สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากจนเกินสมควร หรือห้ามใช้ในบางพื้นที่ที่เสี่ยงรั่วไหลไปสู่สิ่งแวดล้อมได้ง่ายตามที่รัฐมนตรีประกาศ - จ่ายเงินค่ามัดจำบรรจุภัณฑ์ในกรณีที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้ใช้ระบบการวางมัดจำและคืนเงินสำหรับบรรจุภัณฑ์บางชนิด
4. ผู้ประกอบอาชีพเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว	- สามารถเข้าร่วมระบบขององค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่จัดไว้รองรับการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ในแต่ละจังหวัดและได้รับการช่วยเหลือให้มีความปลอดภัยในการประกอบอาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
5. ผู้ประกอบการขนส่ง บำบัดและกำจัดบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว	- ขออนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - ทำสัญญากับผู้ผลิตหรือองค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ในการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วที่เก็บรวบรวมได้
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	- สนับสนุนองค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ในการจัดให้มีระบบเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วในทุกจังหวัด - ให้มีจุดรับคืน จุดพักหรือคัดแยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วในชุมชน - จัดส่งบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วที่รวบรวมได้ไปยังผู้ประกอบการขนส่ง บำบัดและกำจัดที่ได้รับอนุญาตและปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - สื่อสารและให้ข้อมูลต่อสาธารณชน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการคัดแยกประเภทบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้ว การส่งคืนบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วกลับมาจัดการอย่างยั่งยืน
7. หน่วยงานของรัฐ	- ลดการใช้บรรจุภัณฑ์จัดการได้ยากหรือมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากหรือเปลี่ยนมาใช้บรรจุภัณฑ์หรือวัสดุที่ได้มาจากกระบวนการแปรใช้ใหม่ภายในหน่วยงานหรือในกิจกรรมหรือโครงการที่รับผิดชอบ - พิจารณาจัดซื้อจัดจ้างผลิตภัณฑ์ที่ผู้ประกอบการใช้บรรจุภัณฑ์ที่มีการลดใช้วัสดุหรือวัสดุหรือมีการเพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุแปรใช้ใหม่ในบรรจุภัณฑ์ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด - จัดให้มีการแยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วออกจากมูลฝอยอื่นก่อนส่งมอบให้ผู้มีอำนาจหน้าที่จัดเก็บดำเนินการ - เพิ่มความตระหนักรู้ของสาธารณะและภาคเอกชนต่อการลดการใช้บรรจุภัณฑ์ การจัดเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วแบบแยกประเภทผ่านกิจกรรมทางการศึกษาและกิจกรรมสาธารณะและพยายามสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติจริง

6.2 มีมาตรการป้องกัน แก้อั้ว คุ่มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตาม 6.1 อย่างไร

เนื่องจากการให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้ามาร่วมรับผิดชอบตามหลัก EPR เป็นเรื่องใหม่ในสังคมไทย กฎหมายฉบับนี้จึงกำหนดให้มีการจัดตั้งองค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือหอการค้าที่เป็นตัวแทนของอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบขึ้นมาเป็น PRO ช่วยเหลือผู้ผลิตและผู้นำเข้าในการทำหน้าที่ตามกฎหมาย พร้อมทั้งเปิดกว้างให้สามารถมีการรวบรวมจัดตั้ง PRO ขึ้นมาเพิ่มตามความจำเป็น เช่น ตัวอย่างในประเทศแอฟริกาใต้ที่มีการรวมกลุ่มจัดการตามประเภทวัสดุ ทั้งนี้ หากผู้ผลิตหรือผู้นำเข้ารายใดต้องการดำเนินการด้วยตัวเองก็สามารถขออนุญาตจากอธิบดีได้ นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้ผู้ประกอบการมีสิทธิเรียกร้องให้องค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ลดอัตราเงินค่าธรรมเนียมการจัดการในสัดส่วนได้ หากผู้ประกอบการที่ต้องรับผิดชอบมีการดำเนินการที่ทำให้การจัดการบรรจุภัณฑ์ของตนให้มีต้นทุนการจัดการที่ลดลงหรือสามารถจัดการได้ง่ายขึ้น โดยหากมีข้อโต้แย้งสามารถทำคำร้องให้อธิบดีพิจารณาได้

นอกจากนี้เพื่อไม่ให้เกิดภาระเกินควร กฎหมายยังยกเว้นผู้ผลิตและผู้นำเข้าเหล่านี้

- (1) เป็นหน่วยงานราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- (2) เป็นธุรกิจขนาดเล็กตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- (3) เป็นผู้ผลิตหรือนำเข้าบรรจุภัณฑ์เพื่อการส่งออก

6.3 กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

กฎหมายนี้จะช่วยกำหนดแนวทางให้การออกแบบ ผลิตและใช้บรรจุภัณฑ์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ช่วยให้กรมควบคุมมลพิษมีมาตรการบังคับใช้ให้เป็นไปตามนโยบาย และช่วยระดมทรัพยากรจากอุตสาหกรรมและผู้ใช้งานบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับประโยชน์จากการใช้บรรจุภัณฑ์มาใช้ในการจัดให้มีระบบคัดแยกและเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วมาแปรใช้ใหม่เพื่อส่งเสริมระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและลดโอกาสที่บรรจุภัณฑ์เหล่านี้จะรั่วไหลไปปนเปื้อนระบบนิเวศทางบกและทางทะเล ช่วยรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญของประเทศไทย

7. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

7.1 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7.2 มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

กฎหมายนี้มีการกำหนดระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมของกลไกต่าง ๆ เพื่อให้สามารถบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายได้ ดังนี้

- มาตรา 2 ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
- มาตรา 46 ให้จัดตั้งคณะกรรมการนโยบายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนและคณะกรรมการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนภายใน 90 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
- มาตรา 48 ให้ดำเนินการจัดทำแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนภายใน 180 วันนับแต่วันที่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย

- มาตรา 47 ให้จัดตั้งองค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ภายใน 180 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้รัฐมนตรี
- มาตรา 50 ให้องค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศภายใน 270 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
- มาตรา 51 ให้องค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์จัดทำแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมภายใน 300 วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

7.3 มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ในขั้นตอนการยกร่างกฎหมายโดยกรมควบคุมมลพิษจะมีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายเพิ่มเติมต่อไป

7.4 ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะเวลา 3 ปีแรก

กรมควบคุมมลพิษ มีค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะเวลา 3 ปีแรก ประกอบด้วย

การจัดทำแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน 5 ปีเพื่อการเผยแพร่

การจัดประชุมคณะกรรมการนโยบายฯ ไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี

การจัดประชุมคณะกรรมการสนับสนุนฯ ไม่น้อยกว่า 2 ครั้งต่อปี

การจัดประชุมคณะกรรมการฯ ที่คณะกรรมการได้แต่งตั้ง

การพิจารณาแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ

การสุ่มตรวจการดำเนินการของผู้ประกอบการและองค์การฯ

การพัฒนาระบบการขึ้นทะเบียนและระบบฐานข้อมูลปริมาณการใช้บรรจุภัณฑ์และการจัดการบรรจุภัณฑ์

8. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

8.1 ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

เชิงบวก

1) ลดค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะของ อปท. ในการเก็บรวบรวม และกำจัดขยะ โดยบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วมีสัดส่วนร้อยละ 10-15 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด

2) เพิ่มปริมาณวัสดุที่แปรไหม้ในประเทศจากการคัดแยกและเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ใช้แล้ว ตลอดจนการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้จัดการได้ง่าย ลดต้นทุนการผลิต

3) สร้างงานสร้างอาชีพที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมและแปรใช้ใหม่และสนับสนุนให้มีการปรับปรุงด้านความปลอดภัยในการทำงาน

4) ในระยะยาวผู้ประกอบการมีความพร้อมทั้งกับกติกาการค้าของโลกที่ให้ความสนใจกับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์มากขึ้น ทำให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น

เชิงลบ

1) ผู้ประกอบการมีต้นทุนการดำเนินการเพิ่มขึ้น อันอาจสินค้าปรับราคาสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาในต่างประเทศพบว่าในกรณีที่ค่าธรรมเนียมการจัดการของระบบ EPR ไม่ได้แสดงแยกต่างหากจากราคา (Visible Fee) ผู้ประกอบการจะไม่สามารถผลักภาระต้นทุนไปยังผู้บริโภคได้ทั้งหมด

8.2 ผลกระทบต่อสังคม

เชิงบวก

1) หน่วยงานภาครัฐเป็นตัวอย่งที่ดีในการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ภาพลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวและของประเทศไทยดีขึ้น

2) ประชาชนมีวินัยในการคัดแยกขยะ เนื่องจากทุกจังหวัดจะมีระบบรองรับการคัดแยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วออกจากมูลฝอยทั่วไป ซึ่งสามารถต่อยอดไปยังการคัดแยกขยะประเภทอื่น ๆ ได้ เช่น เศษอาหาร ขยะอันตราย เป็นต้น

เชิงลบ

ไม่มี

8.3 ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

เชิงบวก

1) ปริมาณขยะที่รั่วไหลไปสู่ระบบนิเวศทางบกและทางทะเลลดลง ลดการปนเปื้อนของมลพิษพลาสติกในห่วงโซ่อาหาร

2) สนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ลดการใช้วัสดุใหม่ (Virgin Materials) และช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการผลิตใหม่

เชิงลบ

ไม่มี

8.4 ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

ไม่มี

ส่วนที่ 2

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

9. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

กฎหมายฉบับนี้มีความจำเป็นต้องใช้ระบบอนุญาตสำหรับการพิจารณาแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรม เนื่องจากเนื้อหาของแผนดังกล่าวจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามแผนส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน 5 ปี และมีผลต่อต้นทุนขององค์กรที่รับผิดชอบการจัดการบรรจุภัณฑ์ที่จะเป็นฐานในการคิดค่าธรรมเนียมการจัดการกับสมาชิก เช่นเดียวกับกับแผนจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนของผู้ประกอบการในกรณีที่ผู้ประกอบการต้องการจะแยกออกมาจัดการเองซึ่งต้องมีการพิจารณาไม่ให้เกิดความได้เปรียบหรือเสียเปรียบกับผู้ประกอบการรายอื่น ๆ ที่อยู่ในระบบการจัดการรวม ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่อธิบดีจะใช้ในการพิจารณาอนุญาต การปรับปรุงแก้ไข และช่องทางการอุทธรณ์แล้ว

10. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

กฎหมายฉบับนี้มีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการ 2 ชุด เนื่องจากการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนตลอดวัฏจักรชีวิตเกี่ยวข้องกับภารกิจของหลายหน่วยงาน โดยคณะกรรมการประกอบด้วย

คณะกรรมการนโยบายการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนที่ได้เล็งการให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน แต่ให้มีรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการ พร้อมกับรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถพิจารณาประเด็นระดับนโยบาย และคณะกรรมการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืนที่มีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีจำนวนกรรมการประจำตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแต่เพียงที่จำเป็น

11. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

กฎหมายฉบับนี้ไม่มีการกำหนดโทษอาญา การกระทำผิดให้ถือว่าเป็นความผิดทางพินัยตามกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัย ทั้งนี้ ในบทเฉพาะกาลอาจกำหนดเพิ่มเติมให้ในระยะเวลา 2 ปีแรก หากมีการฝ่าฝืนหรือกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเว้นการปรับเป็นพินัยด้วย

12. เหตุผลจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง หรือดำเนินกิจการทางปกครอง

เนื่องจาก มีการดำเนินบางประการที่จำเป็นต้องอาศัยดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้ การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ กำหนดกลไกหรือกรอบการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายไว้ โดย กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้กำหนดด้วยการตราเป็นกฎหมาย ลำดับรอง

ภาคผนวก 1

สรุปรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ EPR ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันของประเทศ ฝรั่งเศส

ประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมฝรั่งเศส Code de l'environnement

มาตรา L541-10 I

“บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลใด ๆ ที่พัฒนา ผลิต จัดการ บำบัด จัดจำหน่าย หรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ หรือองค์ประกอบและวัสดุที่สร้างของเสีย หรือก่อให้เกิดขยะที่เกิดขึ้นในการผลิต ให้เรียกว่าผู้ผลิต ซึ่งผู้ผลิตตามความหมายของหมวดนี้จะต้องกระทำการใด ๆ อันเป็นการสนับสนุน และจัดการของเสียที่ตนก่อ รวมทั้งการนำเอาแนวทางการออกแบบที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับผลิตภัณฑ์มาใช้เพื่อส่งเสริมการยืดอายุของผลิตภัณฑ์ดังกล่าว โดยทำให้มั่นใจว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องจัดการเกี่ยวกับความพร้อมของเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนสนับสนุนการนำกลับมาใช้ซ้ำ การนำกลับมาใช้ใหม่ การซ่อมแซมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ได้อีกครั้ง และกำจัดซากผลิตภัณฑ์อย่างปลอดภัย”

ผู้ผลิตต้องจัดตั้งหน่วยงานบริหารจัดการขยะที่ผ่านการรับรองซึ่งเป็นองค์กรที่ผู้ผลิตตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับประกันการกำกับ ดูแล การบริหารจัดการขยะ ผู้ผลิตจะมอบหมายหน้าที่ผูกพันด้านการจัดการขยะของตนไปให้องค์กรดังกล่าว และจะสนับสนุนงบประมาณเป็นการตอบแทน ทั้งนี้ หากผู้ผลิตมิได้จัดตั้งหน่วยงานบริหารจัดการขยะที่ได้รับการรับรองแล้ว จักถือเป็นการละเมิดหลักการกำกับ ดูแล ตามระบุไว้ในกฎหมายนี้

ผู้แทนหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจในการจัดการขยะ องค์กรคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการรับรองตามมาตรา แอล 141-1 องค์กรคุ้มครองผู้บริโภค และนิติบุคคลที่ประกอบธุรกิจด้านการใช้ซ้ำ และการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ อาจรวมตัวกันเพื่อออกคำวินิจฉัยบางอย่างเมื่อหน่วยงานบริหารจัดการขยะร้องขอ

หน่วยงานบริหารจัดการขยะแต่ละหน่วยงานต้องจัดตั้งคณะกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้ผลิต ตัวแทนหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจในการจัดการขยะ องค์กรคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการรับรองตามมาตรา แอล 141-1 องค์กรคุ้มครองผู้บริโภค และผู้ดำเนินการลดและกำจัดขยะ รวมถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นตามวรรคต้นนั้นจะออกความเห็นสาธารณะ ก่อนที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะจะตัดสินใจดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเห็นเกี่ยวกับพันธะสัญญาที่ได้ตกลงตามวรรค 2 มาตรา 541-9-6 และความเห็นที่ด้วยยอดเงินสมทบตามมาตรา แอล 541-10-2 และอัตราส่วนตามที่ระบุไว้ในมาตรา แอล 541-10-2 ความเห็นที่ด้วยค่าลดหย่อนตามที่ระบุไว้ในมาตรา แอล 541-10-3 ความเห็นที่ด้วยการจัดสรรเงินทุนในการบังคับใช้มาตรา แอล 541-10-5 และความเห็นที่ด้วยเงื่อนไขการดำเนินการที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะผู้ริเริ่มตามมาตรา แอล 541-10-6 หากคณะกรรมการไม่ได้แสดงความเห็นภายในระยะเวลาหนึ่งเดือน ให้ถือว่าคณะกรรมการแสดงความเห็นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

คณะกรรมการยังสามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการออกแบบสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในภาคการผลิตกับหน่วยงานบริหารจัดการขยะ

คณะกรรมการสามารถเข้าถึงซึ่งข้อมูลที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะครอบครอง อันเป็นไปตามพันธกิจว่าด้วยการรักษาความลับที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

รัฐกฤษฎีกาจะกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการ การดำเนินงานของคณะกรรมการ และประเภทของโครงการที่เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อให้ลงความเห็นล่วงหน้า ทั้งนี้ อาจมีการปรับใช้ตามความเหมาะสมและตามลักษณะจำเพาะในแต่ละภาคส่วน

ผู้ผลิตที่ติดตั้งระบบการจับเก็บและบำบัดขยะส่วนบุคคลที่ได้รับการรับรอง ให้เป็นไปตามวรรค 2 ในข้อ 1 นี้ โดยให้ระบุเครื่องหมายแหล่งที่มาของสินค้า และรับประกันว่าสามารถรับขยะคืนได้ทุกจุดในอาณาเขตประเทศฝรั่งเศส โดยไม่มีค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ยังจัดให้มีค่าตอบแทนพิเศษเมื่อสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการจับเก็บขยะ การลดการทิ้งของเสีย และมีเงินประกันเมื่อไม่เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน

บุคคลที่ประกอบวิชาชีพด้านการบำบัดขยะเพื่อให้นำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือด้านการนำสินค้าที่ใช้แล้วกลับมาใช้ซ้ำ ไม่จัดว่าเป็นผู้ผลิต โดยบุคคลดังกล่าว ต้องไม่ดำเนินการใดเพื่อดัดแปลงคุณลักษณะสำคัญของสินค้า หรือทำให้มูลค่าของส่วนประกอบที่ใช้แล้วลดต่ำกว่าสินค้าที่ใช้แล้วเพื่อเก็งกำไรจากต้นทุนการดำเนินการ

มาตรา L541-10 II

หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องมีการตรวจสอบตนเองเป็นระยะอย่างอิสระและสม่ำเสมออย่างน้อยทุกสองปี โดยเป็นการตรวจสอบตนเองด้านการบริหารจัดการงบประมาณ คุณภาพของข้อมูลที่จัดเก็บและเผยแพร่ รวมถึงต้นทุนในการจัดการขยะ และผลสรุปที่ได้จากการตรวจสอบต้องตีพิมพ์เผยแพร่อย่างเป็นทางการ ตามนโยบายการรักษาความลับที่คุ้มครองตามกฎหมาย

คณะกรรมการระหว่างภาค EPR จะเป็นผู้รับรองหน่วยงานบริหารจัดการขยะตามมติ โดยมีระยะเวลาการอนุญาตสูงสุดหกปีและสามารถต่ออายุได้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องจัดทำคำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถทางด้านเทคนิค การกำกับดูแล มีปัจจัยทางการเงินและความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรตรงตามข้อกำหนดที่ประกาศไว้ในกฎกระทรวงสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ คำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวต้องระบุถึงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการดำเนินการตามหน้าที่ในมาตรานี้ และระบุโครงการที่ต้องปรึกษาหารือ หรือแจ้งต่อคณะกรรมการระหว่างภาคเมื่อขยะของผู้ผลิตผ่านการอนุมัติตามคุณลักษณะแล้ว หน่วยงานต้องกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะในการลดขยะ การนำขยะกลับมาใช้ซ้ำ กระบวนการนำขยะกลับมาใช้ใหม่ การซ่อมแซม หรือการรวบรวมวัสดุรีไซเคิล ความสามารถในการรีไซเคิล และการรีไซเคิล โดยวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดในมาตรา แอล 541-1 นอกจากนี้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องมีการตรวจสอบตนเองเป็นระยะอย่างอิสระและสม่ำเสมออย่างน้อยทุกสองปี โดยเป็นการตรวจสอบตนเองด้านการบริหารจัดการงบประมาณ คุณภาพของข้อมูลที่จัดเก็บและเผยแพร่ รวมถึงต้นทุนในการจัดการขยะ นอกจากนี้ ผลสรุปที่ได้จากการตรวจสอบต้องตีพิมพ์เผยแพร่อย่างเป็นทางการ ตามนโยบายการรักษาความลับที่คุ้มครองตามกฎหมาย ในส่วนของพื้นที่ปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา 73 แห่งรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ที่ แซงต์มาร์แตง และ แซงต์-ปีแอร์-เอ-มิเกอลง รายละเอียดข้อกำหนดตามวรรคแรก ในข้อ 2 นี้ ต้องขยายโอกาสให้มีการปรึกษาหารือระหว่างหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เรื่องการประยุกต์ใช้นโยบายการลด จัดเก็บ บำบัด และการเพิ่มมูลค่าขยะที่มาจากสินค้าที่ได้รับการรับรองในแต่ละท้องถิ่น นอกจากนี้ คำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบต้องเปิดโอกาสให้หน่วยงานบริหารจัดการขยะสามารถเก็บขยะ คัดแยกขยะ หรือบำบัดขยะ หรือ

ดำเนินการตามพันธกิจทั้งหลายเหล่านี้ โดยอยู่ภายใต้หลักว่าด้วยความรับผิดชอบที่ครอบคลุมไปถึงผู้ผลิตตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร้องขอ

ในกรณีนี้หน่วยงานบริหารจัดการขยะหลายหน่วยงานผ่านการรับรองสำหรับสินค้าประเภทเดียวกัน ผู้ผลิตอาจต้องจัดตั้งหน่วยงานประสานงานที่ได้รับการรับรองตามเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ในวรรคแรก

มาตรา L541-10 III

หน่วยงานบริหารจัดการขยะมีหน้าที่กำกับ ดูแล ผู้ผลิตให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขแห่งวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการที่โปร่งใสและไม่เลือกปฏิบัติ พร้อมจัดหาวิธีการจัดเก็บข้อมูลทางบัญชีสำหรับสินค้าประเภทต่าง ๆ และข้อมูลขยะที่เกิดขึ้นจากการผลิตให้แก่ผู้ผลิต ถ่ายโอนหุ้นสนับสนุนช่วยเหลือที่ไม่ได้ใช้คืนแก่ผู้ผลิตในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงองค์กร พร้อมทั้งมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้ผู้ผลิตในการเข้าถึงข้อมูลทางเทคนิคที่นักบำบัดขยะเป็นเจ้าของเพื่อให้ผู้ผลิตสามารถออกแบบสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้

ผู้ผลิตสินค้าที่สร้างขยะและหน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องอนุญาตให้นักบำบัดขยะเข้าถึงซึ่งข้อมูลเฉพาะอันเกี่ยวข้องกับสินค้าที่วางขายในตลาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสารอันตรายที่มีอยู่ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ผลิตสามารถรีไซเคิล และเพิ่มมูลค่าขยะได้อย่างมีประสิทธิภาพตามนโยบายรักษาความลับของข้อมูลที่ได้รับ ความคุ้มครองตามกฎหมาย

หน่วยงานบริหารจัดการขยะมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการตามภารกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะสำหรับธุรกิจที่ผ่านการรับรองการสนับสนุนงบประมาณทางการเงินและตรวจสอบได้ หน่วยงานนี้เป็นหน่วยงานไม่แสวงหาผลกำไรจากธุรกิจที่ได้รับการรับรอง ผู้ตรวจการแผ่นดินจะเป็นผู้ตรวจสอบหน่วยงานบริหารจัดการขยะเพื่อให้แน่ใจว่ามีปัจจัยทางการเงินเพียงพอในการปฏิบัติตามภาระผูกพันที่ระบุไว้ในมาตรานี้และการใช้จ่ายเงินเป็นไปตามบทบัญญัติในวรรคนี้

มาตรา L541-10 IV

ผู้ผลิตต้องสนับสนุนให้มีค่าตอบแทนที่เป็นธรรมในการจัดการขยะที่มาจากสินค้าเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันที่วางขายหรือจัดจำหน่ายก่อนวันที่ภาระผูกพันในข้อ 1 ตามมาตรานี้มีผลบังคับใช้

มาตรา L541-10 V

ผู้ผลิตที่จัดให้มีระบบการเก็บขยะและจัดการขยะส่วนบุคคล และจัดตั้งหน่วยงานบริหารจัดการขยะเพื่อจัดการขยะที่มาจากสินค้าของตน ให้ถือเป็นผู้ถือครองขยะตามค่านิยมในบทนี้

มาตรา L541-10 VI

คำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบต้องระบุขั้นตอนการดำเนินงานเพื่อจัดส่งขยะคืนโดยไม่มีค่าใช้จ่าย อันเป็นขยะที่สามารถใช้ซ้ำหรือการนำกลับมาใช้ใหม่ได้

มาตรา L541-10 VII

ภายในระยะเวลาสามปี หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องพัฒนา และดำเนินการตามแผนการลด และจัดการขยะในพื้นที่ปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้มาตรา 73 แห่งรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ที่ แชนด์มาร์แตง และ แชนด์-ปีแอร์-เอ-มิเกอลง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงขีดความสามารถในการเก็บขยะและบำบัดขยะในพื้นที่ให้ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกันหรือเทียบเท่ากันกับในประเทศฝรั่งเศส และบรรลุแผนการดำเนินงาน

ที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ ยังต้องเสนอแผนการดำเนินงานดังกล่าวต่อคณะกรรมการระหว่างภาคและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนที่จะนำไปบังคับใช้ พร้อมทั้งเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แผนดังกล่าวต่อสาธารณะด้วย

มาตรา L541-10-1

ภายใต้หลักการ EPR ตามมาตราแอล 541-10 ให้รวมถึงผลิตภัณฑ์ดังต่อไปนี้

1. บรรจุภัณฑ์สินค้าในตลาดที่ถูกใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคภายในครัวเรือน ให้รวมถึงบรรจุภัณฑ์สินค้าในตลาดที่ถูกใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคภายนอกครัวเรือนด้วย
2. บรรจุภัณฑ์สินค้าในตลาดที่ถูกใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคโดยผู้ประกอบการธุรกิจ และบรรจุภัณฑ์สินค้าในตลาดที่ไม่ครอบคลุมตามข้อ 1 ของมาตรานี้ ให้มีผลเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2025 เป็นต้นไป ทั้งนี้ ให้ยกเว้นบรรจุภัณฑ์สินค้าในตลาดที่ถูกใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคโดยผู้ประกอบการร้านอาหาร ให้มีผลเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2023 ทั้งนี้ องค์กรที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตสำหรับภาคการเกษตรที่มีข้อตกลงที่ทำกับรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมก่อนวันที่ 31 ธันวาคม 2019 จะไม่อยู่ภายใต้หลักการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต トラบเท่าที่ยังมีการต่อสัญญาอยู่เสมอ โดยรายละเอียดของข้อตกลงดังกล่าวต้องเป็นไปตามหลักการในข้อ II ของมาตรา แอล 541-10 บทบัญญัติอื่น ๆ ของหมวดย่อยนี้ที่ใช้บังคับกับองค์กรตามที่ระบุไว้ในข้อตกลง โดยอยู่ภายใต้มาตรา แอล 541-10-13 ถึง แอล 541-10-16 ซึ่งมีผลบังคับใช้โดยอัตโนมัติ

มาตรา L541-10-2

เงินสมทบช่วยเหลือที่ผู้ผลิตชำระให้กับหน่วยงานบริหารจัดการขยะนั้น เป็นเงินช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการลด จัดเก็บ ขนส่ง และบำบัดขยะ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมและบำบัดขยะที่ทิ้ง วาง หรือจัดการด้วยวิธีอื่นใดที่นอกเหนือไปจากบทนี้ นอกจากนี้ ยังครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการส่ง และการจัดการข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานของภาคส่วน ตลอดจนเป็นค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารระหว่างภาคส่วน และเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น (หากมี) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพที่กำหนดตามคำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรา แอล 541-10 รายได้จากการเพิ่มมูลค่าขยะจะนำมาคำนวณ หักลบค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพื่อคำนวณยอดเงินทุนสมทบช่วยเหลือ และโดยส่วนที่เหลือสามารถนำมาแบ่งปันให้กับผู้ผลิตขยะขั้นต้นหรือผู้จัดจำหน่ายได้

ตามที่กำหนดไว้ในมาตรานี้ ผู้ผลิตหรือหน่วยงานบริหารจัดการขยะอาจสนับสนุน ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายให้กับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำขยะกลับมาใช้ซ้ำและมาใช้ใหม่ อันเป็นบริการสาธารณะในการจัดการขยะ เมื่อเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การนำขยะกลับมาใช้ซ้ำ หรือนำกลับมาใช้ใหม่

ในกรณีที่คำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรา แอล 541-10 ได้กำหนดไว้ เงินสมทบช่วยเหลือที่ผู้ผลิตจ่ายให้กับหน่วยงานบริหารจัดการขยะ ต้องรวมค่าใช้จ่ายในการเก็บขยะขนาดใหญ่ ซึ่งการเก็บนั้นต้องช่วยให้สามารถนำขยะชิ้นใหญ่ที่เก็บได้นั้นมาใช้ใหม่หรือมารีไซเคิลได้

ในกรณีที่คำอธิบายขอบเขต หน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรา แอล 541-10 ได้กำหนดไว้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะสาธารณะจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามอัตราส่วนที่กำหนดในประเทศฝรั่งเศส ในส่วนของพื้นที่ปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้มาตรา 73 แห่งรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ที่ แซงต์มาร์แตง และ แซงต์-ปีแอร์-เอ-มิเกลอง อัตราส่วนนี้จะเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากความสามารถในการเก็บขยะและจัดการขยะในพื้นที่ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต่ำกว่าระดับขีดความสามารถในประเทศฝรั่งเศส นอกจากนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีหน้าที่

สนับสนุน ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการลดขยะ การเก็บขยะ การขนส่งขยะและการบำบัดขยะ รวมถึงค่าใช้จ่ายในการรวบรวมขยะและบำบัดขยะที่ทิ้ง วาง หรือ จัดการด้วยวิธีอื่นใดที่นอกเหนือไปจากที่ระบุไว้ในบทนี้ โดยคำนึงถึงความห่างไกล ระยะทาง และความสมบูรณ์ของระบบการเก็บและบำบัดขยะเฉพาะในแต่ละพื้นที่

มาตรา L541-10-3

เงินสมทบช่วยเหลือที่ผู้ผลิตชำระตามภาระผูกพันร่วมกันตามมาตรา แอล 541-10 นั้นปรับขึ้นลงตามเกณฑ์การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม อันรวมถึงจำนวนปริมาณวัสดุที่ใช้ การใช้วัสดุที่สามารถรีไซเคิลได้ การใช้ทรัพยากรหมุนเวียนที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน ความทนทาน ความสามารถในการซ่อมแซม ความเป็นไปได้ที่จะนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่หรือนำกลับมาใช้ซ้ำ การรีไซเคิล การโฆษณาและส่งเสริมการขายสินค้า การที่วัสดุไม่มีพิษต่อระบบนิเวศ และสารอันตรายที่มีอยู่ตามมาตรา แอล 541-9-1 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วัสดุที่ไม่สามารถรีไซเคิลหรือไม่สามารถนำมารวมกันเพื่อรีไซเคิลได้ โดยเกณฑ์ดังกล่าวมุ่งเน้นการนำวิธีการทางเทคนิคที่ดีที่สุดด้านสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้กับสินค้าแต่ละชิ้น หรือสินค้าแต่ละกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน นอกจากนี้เงินสมทบช่วยเหลือข้างต้นยังปรับขึ้นลงตามบรรทัดฐานที่สามารถส่งคืนและนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานบรรทัดฐานที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะเป็นผู้กำหนด อาศัยตามมาตรา 65 พระราชบัญญัติเลขที่ 2020-105 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2563 ว่าด้วยการต่อต้านการใช้แบบสิ้นเปลืองและเศรษฐกิจหมุนเวียน

การปรับขึ้นลงข้างต้นอยู่ในรูปแบบเบี่ยตอบแทนที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะตกลงให้แก่ผู้ผลิตเมื่อสินค้านั้นมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์จัดการขยะ และเบี่ยปรับที่ผู้ผลิตต้องชำระให้กับหน่วยงานบริหารจัดการขยะเมื่อสินค้าไม่เป็นไปตามคุณสมบัติด้านสิ่งแวดล้อม โดยเบี่ยตอบแทนและเบี่ยปรับต้องกำหนดด้วยวิธีการที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และไม่เลือกปฏิบัติ

เบี่ยตอบแทนและเบี่ยปรับอาจสูงกว่ายอดเงินสมทบที่จำเป็นสำหรับการจัดการขยะ การบังคับใช้เบี่ยตอบแทนและเบี่ยปรับอาจทำให้เงินสมทบช่วยเหลือที่ผู้ผลิตให้แก่หน่วยงานบริหารจัดการขยะตามมาตรา แอล 541-10 เป็นศูนย์หรือติดลบ แต่ก็ต้องให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในข้อ 2 ในมาตรา 541-10 เดียวกัน การปรับขึ้นลงนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม หรือกำหนดตามคำสั่งของรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมภายหลังการลงมติจากคณะกรรมการระหว่างภาคแล้ว ภายในระยะเวลาสามปีนับจากวันที่จัดตั้งหน่วยงานบริหารจัดการขยะตามข้อ 2 ในหมวดเดียวกัน ต้องให้มีการจัดการประเมินแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเพิ่มระดับการปรับขึ้นลงเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หากมีความจำเป็น หน่วยงานบริหารจัดการขยะด้วยกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสามารถจำกัดยอดเบี่ยตอบแทนหรือเบี่ยปรับให้อยู่ในอัตราร้อยละ 20 ของราคาขายสินค้าไม่รวมภาษี หากผู้ผลิตดำเนินการร้องขออย่างมีเหตุผล

ภายในวันที่ 1 มกราคม 2565 พระราชกฤษฎีกาจะกำหนดยอดเบี่ยปรับในอัตราก้าวหน้าสำหรับบรรทัดฐานพลาสติกที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้เมื่อหมดอายุการใช้งาน

บรรดาป้ายและเครื่องหมายที่สร้างความสับสนในการคัดแยกหรือการนำขยะออกจากสินค้า ต้องเสียเบี่ยปรับในอัตราก้าวหน้าต่ำกว่ายอดเงินสมทบที่จำเป็นในการจัดการขยะ โดยรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมจะออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดลักษณะป้ายและเครื่องหมายเหล่านี้

มาตรา L541-10-4

ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการลดขยะดังที่ระบุในมาตรา แอล 541-10 หน่วยงานบริหารจัดการขยะและระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันจัดหาเงินทุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบำบัดขยะให้กับนักบำบัดขยะที่ขึ้นทะเบียนสินค้าที่ผู้บริโภคถือครอง

ดังนั้น หน่วยงานบริหารจัดการขยะแต่ละหน่วยงานและระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลแต่ละระบบต้องจัดตั้งกองทุนเฉพาะเพื่อแสวงหาเงินทุนสำหรับการบำบัดขยะ โดยกองทุนนี้สามารถรวมทุนกันเป็นสหการในภาคส่วนเดียวกันและระหว่างภาคส่วนได้ ตามที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะและระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตัดสินใจร่วมกัน

กองทุนแต่ละกองทุนจะมีทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การบำบัดขยะตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 มาตรา แอล 541-10 ในกรณีที่ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะหรือผู้ผลิตระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลตามมาตรา แอล 541-9-6 มีหน้าที่เพิ่มการจัดสรรทุนตามสัดส่วนของเป้าหมายที่ยังไม่บรรลุผลร่วมกัน

รัฐกฤษฎีกากำหนดภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง หมวดยุทธศาสตร์ที่ได้รับการจัดสรรเงินทุน ส่วนแบ่งขั้นต่ำจากการจัดสรรเงินทุน และขั้นตอนวิธีการการขึ้นทะเบียนผู้บำบัดขยะ ข้อมูลผู้บริโภค และการใช้เงินทุน

มาตรา L541-10-5

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการลดขยะ และการพัฒนากระบวนการนำขยะกลับมาใช้ซ้ำและกลับมาใช้ใหม่ตามที่ระบุในมาตรา แอล 541-10 หน่วยงานบริหารจัดการขยะแต่ละหน่วยงานและระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลแต่ละระบบ ต้องจัดตั้งกองทุนเฉพาะเพื่อจัดหาเงินทุนสนับสนุนการนำขยะกลับมาใช้ซ้ำและมาใช้ใหม่ โดยกองทุนนี้สามารถรวมทุนกันเป็นสหการในภาคส่วนเดียวกันและระหว่างภาคส่วนได้ ตามที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะและระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตัดสินใจร่วมกัน

หน้าที่การจัดตั้งกองทุนดังกล่าวเกี่ยวพันถึงผู้ผลิตสินค้าที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำหรือนำมาใช้ใหม่ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ผลิตสินค้าที่กล่าวถึงในข้อ 5 และจากข้อ 10 ถึงข้อ 12 มาตรา แอล 541-10-1 กองทุนจะมีทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การนำขยะกลับมาใช้ซ้ำและกลับมาใช้ใหม่ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 2 มาตรา แอล 541-10 ซึ่งกองทุนที่จัดตั้งนี้จะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ของยอดงบประมาณสนับสนุนที่ได้รับสำหรับภาคส่วนที่กำหนดไว้ในประโยคแรกในวรรคนี้ ในกรณีที่ไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะหรือผู้ผลิตระบบการจัดการขยะส่วนบุคคลตามมาตรา แอล 541-9-6 มีพันธะในการเพิ่มการจัดสรรกองทุนตามสัดส่วนของเป้าหมายที่ยังไม่บรรลุผลร่วมกัน

ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียด้านเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน (l'économie sociale et solidaire) ที่ดำเนินงานในด้านการลด การนำขยะกลับมาใช้ซ้ำและนำกลับมาใช้ใหม่ตามมาตรา 1 พระราชบัญญัติเลขที่ 2014-856 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2557 ได้ดำเนินงานตามเงื่อนไข และมีคำอธิบายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบตรงตามที่ประกาศไว้ในกฎกระทรวงพลังงานและสิ่งแวดล้อม มีสิทธิได้รับสินเชื่อที่จากกองทุนตามมาตรา

กองทุนจะจัดสรรเงินทุนให้กับบุคคลที่มีสิทธิ และดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจที่เป็นไปตามหลักที่ใกล้เคียงกัน และตามข้อตกลงระหว่างกองทุนกับผู้รับผลประโยชน์ รายการเงินทุนที่ได้รับการจัดสรรจะเผยแพร่ต่อสาธารณะ

ในแต่ละปี ผู้รับผลประโยชน์จากกองทุนต้องรายงานความคืบหน้าและผลการดำเนินงานตามเงินทุนที่ได้รับจัดสรร

รัฐกฤษฎีการะบุเงื่อนไขสำหรับการดำเนินการในมาตรานี้

มาตรา L541-10-6

1. เมื่อหน่วยงานบริหารจัดการขยะจัดหา จัดซื้อ จัดจ้างอันเกี่ยวข้องกับการลด หรือการจัดการขยะกับ ตัวแทนธุรกิจตามขั้นตอนและเกณฑ์ในการจัดสรร กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างต้องเป็นไปตามเกณฑ์ว่าด้วย หลักการที่คล้ายคลึงกัน และการจ้างงานผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการจ้างงานในกิจกรรมทางธุรกิจที่กำหนดไว้ใน มาตรา แอล 5132-1 พระราชบัญญัติแรงงาน เกณฑ์น้ำหนักของเกณฑ์แต่ละเกณฑ์มีค่าสูงสุดเท่ากับสองใน สามของเกณฑ์ราคาตามสัญญาที่นำมาพิจารณา

2. หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องจัดหา จัดซื้อ จัดจ้างตัวแทนธุรกิจที่ได้รับอนุญาตตามขั้นตอนการ ประกวดราคาโดยไม่เลือกปฏิบัติ และมีเกณฑ์โปร่งใส ตรวจสอบได้ นอกจากนี้ ยังต้องแสวงหาวิธีจัดซื้อ จัดจ้าง โดยเปิดโอกาสให้เกิดการแข่งขันกันให้กว้างที่สุด เมื่อหน่วยงานบริหารจัดการขยะคัดเลือกตัวแทนธุรกิจได้แล้ว ต้องประกาศรายชื่อผู้สมัครที่ได้รับการคัดเลือกต่อสาธารณะด้วยวิธีการที่เหมาะสม พร้อมทั้งประกาศแจ้งให้กับ ผู้สมัครที่ไม่ได้รับการคัดเลือกให้ทราบอีกด้วย นอกจากนี้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องแสดงอัตราส่วนของ บริษัทที่ได้สมัคร และอัตราส่วนของบริษัทที่ได้รับคัดเลือก โดยให้แนบมากรายชื่อบริษัทในภาคผนวกซึ่ง จัดแบ่งตามหมวดหมู่ของบริษัทที่ระบุไว้ตามมาตรา 51 พระราชบัญญัติเลขที่ 2008-776 ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2551 ว่าด้วยการฟื้นฟูเศรษฐกิจให้ทันสมัย หากหน่วยงานบริหารจัดการขยะไม่ใช่ผู้ถือครองขยะในตลาดธุรกิจ รีไซเคิล หรือ ตลาดบำบัดขยะเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ ให้คิดค่าวัสดุที่ได้จากการบำบัดเป็นจำนวนเต็มหรือ เป็นศูนย์ หรือรับผิดชอบความเสี่ยงด้านการเงินอันเกี่ยวข้องกับการแปรผันของราคาขายต่อวัสดุที่ได้จากการ บำบัดเอง หากหน่วยงานบริหารจัดการขยะเป็นผู้ถือครองขยะเอง สัญญาระหว่างหน่วยงานบริหารจัดการขยะ และผู้ดำเนินธุรกิจต้องแบ่งความเสี่ยงและมูลค่าอันเกี่ยวข้องกับการแปรผันของราคาขายต่อวัสดุที่ได้จากการ บำบัดในอัตราที่เท่ากัน

3. หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องตรวจสอบวงจรขยะ โดยเริ่มจากหน้าที่ความรับผิดชอบในการเก็บ ขยะของผู้ผลิต จนถึงการบำบัดขยะในขั้นตอนสุดท้าย เมื่อขยะขนออกจากอาณาเขตของประเทศฝรั่งเศสตาม ขั้นตอนการขนส่ง ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนจนถึงกระบวนการบำบัดขยะในขั้นตอนสุดท้าย หน่วยงาน บริหารจัดการขยะมีหน้าที่แจ้งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานและสิ่งแวดล้อมถึงชนิดของขยะ ปริมาณ ขยะ จุดหมายปลายทางขยะที่ส่งไป โดยกฤษฎีกาสภาแห่งรัฐจะกำหนดขั้นตอนการแจ้งนี้

มาตรา L541-10-7

หน่วยงานบริหารจัดการขยะที่ได้รับการอนุมัติจะต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับทางการเงินเพื่อให้แน่ใจว่าจะ ไม่ล้มเหลวในการดำเนินการ การควบคุมค่าใช้จ่ายให้เป็นไปตามมาตรา L541-10-2 โดยจะได้รับการสนับสนุน จากหน่วยงานจัดการขยะของรัฐ ในกรณีการดำเนินการล้มเหลว ให้รัฐมนตรีที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมสามารถ กำหนดให้หน่วยงานบริหารจัดการขยะในภาคส่วนอื่นที่ได้รับการอนุมัติมาดำเนินการต่อได้โดยให้ หน่วยงาน บริหารจัดการขยะที่ล้มเหลวเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวข้องกับการจัดทำบริการสาธารณะในด้าน การ จัดการขยะ

ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการขยะที่สนับสนุนโดยหน่วยงานบริหารจัดการขยะให้ ครอบคลุมถึงข้อบังคับทางการเงินตามวรรคแรกในกรณีที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะไม่ใช่เจ้าของขยะ

มาตรา L541-10-8

1. เพื่อเป็นการปรับปรุงการจัดเก็บสินค้าที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่ายสินค้า

อาจจำเป็นต้องเรียกคืนหรือให้ผู้อื่นเรียกคืนซึ่งสินค้าที่ใช้แล้วที่ผู้บริโภคชั้นสุดท้ายทิ้งโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยมีอัตราจำกัดด้านปริมาณ และชนิดของสินค้าที่ขายหรือสินค้าที่เปลี่ยนแทน

ทั้งนี้ ในกรณีที่ขายสินค้าและมีการจัดส่ง ผู้จัดจำหน่ายอาจจำเป็นต้องขอคืนสินค้าที่ใช้แล้ว ณ จุดส่งมอบสินค้าที่ขาย หรือจากจุดจัดเก็บรวบรวมสินค้าที่คล้ายคลึงกัน หากสินค้านั้นสามารถขนส่งได้โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ นอกจากนี้ ผู้ใช้สินค้าชั้นปลายจะได้รับแจ้งให้ทราบถึงขั้นตอนการเรียกคืนสินค้าที่ใช้แล้วคืนเมื่อทำการส่งสินค้า

2. เพื่อเป็นการปรับปรุงการเก็บสินค้าที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้ผลิต เมื่อผู้จัดจำหน่ายมีพื้นที่ขายที่จัดไว้ให้กับสินค้าประเภทเดียวกันที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่ายอาจจำเป็นต้องเรียกคืนขยะที่มาจากสินค้าประเภทเดียวกันได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและไม่มีความจำเป็นที่จะต้องซื้อคืน

3. ผู้ผลิต หรือหน่วยงานบริหารจัดการขยะสามารถเรียกคืนหรือให้ผู้อื่นเรียกคืนซึ่งขยะที่ผู้จัดจำหน่ายจัดเก็บได้ดังระบุในข้อ 1 และข้อ 2 ตามมาตรานี้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

4. รัฐกฤษฎีกาสภาแห่งรัฐกำหนดขั้นตอนการบังคับใช้มาตรานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับมาตรานี้ และเกณฑ์พื้นที่ขายหรือมูลค่าการซื้อขายประจำปี ซึ่งผู้จัดจำหน่ายมีหน้าที่เรียกคืนขยะและสินค้าที่ไม่ใช้แล้ว

5. สินค้าที่ระบุไว้ในข้อ 5 มาตรา แอล 541-10-1 เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งมาตรานี้

มาตรา L541-10-9

เมื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอำนวยความสะดวกโดยใช้อินเทอร์เน็ตเพชเชอเล็กทรอนิกส์ เช่น ตลาดขายของออนไลน์ แพลตฟอร์ม พอร์ทัลหรืออุปกรณ์ที่คล้ายกัน การขายโดยระยะทาง หรือการส่งมอบผลิตภัณฑ์ภายใต้หลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตเพื่อประโยชน์แก่บุคคลที่สาม บุคคลนี้จำเป็นต้องจัดหาหรือมีส่วนร่วมในการป้องกันและการจัดการขยะที่เกิดขึ้นตามหลักการในมาตรา L541-10 และ L541-10-8

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติตามวรรคแรกไม่ใช่บังคับเมื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลได้แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่สามที่ได้รับประโยชน์นั้นได้ปฏิบัติตามภาระผูกพันเหล่านี้แล้ว ในกรณีนี้ มีความจำเป็นที่ต้องบันทึกในเอกสารทางทะเบียนที่เกี่ยวข้องสำหรับหน่วยงานทางปกครองผู้มีอำนาจรับผิดชอบ การที่มีตัวระบุเฉพาะที่ออกให้สำหรับผลิตภัณฑ์เหล่านี้ตามมาตรา L541-10-13 ภายใต้หลักความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต จะถือเป็นการปฏิบัติตามข้อกำหนดโดยบุคคลที่สามตามภาระหน้าที่ของตนแล้ว

มาตรา L541-10-10

ผู้ขายผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ของการขยายความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นจะต้องสื่อสารกับผู้ซื้อผลิตภัณฑ์ของตน ถึงผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียนอยู่ภายใต้การควบคุมในหลักการขยายความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้น ตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในมาตรา L. 541-10

มาตรา L541-10-11

ฝรั่งเศสตั้งเป้าหมายที่จะบรรลุอัตราการรวบรวมสำหรับการรีไซเคิลขวดเครื่องดื่มพลาสติกที่ 77% ในปี 2568 และ 90% ในปี 2572

ข้อกำหนดของหน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในปีถัดจากการประกาศใช้กฎหมายเศรษฐกิจหมุนเวียนฉบับที่ 2020-105 วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2020

ฝรั่งเศสยังได้ตั้งเป้าหมายในการลดจำนวนขวดเครื่องดื่มพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่วางตลาดลง 50% ภายในปี 2030

มาตรา L541-10-12

ผู้ผลิตที่กล่าวถึงในมาตรา แอล 541-10-1 จะต้องจัดทำและดำเนินการตามแผนป้องกันและออกแบบเชิงนิเวศ โดยมุ่งเป้าไปที่การลดการใช้ทรัพยากรที่ไม่สามารถหมุนเวียนได้ เพิ่มการใช้วัสดุรีไซเคิล และเพิ่มความสามารถในการรีไซเคิลของผลิตภัณฑ์ในโรงงานแปรรูปที่ตั้งอยู่ในอาณาเขตของประเทศ

แผนป้องกันและออกแบบเชิงนิเวศได้รับการแก้ไขทุก ๆ ห้าปี รวมถึงการประเมินแผนเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และดำเนินการป้องกันและออกแบบเชิงนิเวศที่ผู้ผลิตจะดำเนินการในช่วงห้าปีถัดไป หน่วยงานบริหารจัดการขยะที่จัดตั้งขึ้นโดยผู้ผลิตสามารถจัดทำแผนร่วมกันสำหรับสมาชิกทุกคน

แผนดังกล่าวจะถูกส่งไปยังหน่วยงานบริหารจัดการขยะที่จัดตั้งขึ้นโดยผู้ผลิต ซึ่งจะทำการเผยแพร่เพื่อให้สาธารณชนสามารถเข้าถึงได้ หลังจากนำเสนอต่อตัวแทนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแล้วในภาคส่วนนี้

มาตรา L541-10-13

ผู้ผลิตที่อยู่ภายใต้หลักการ EPR นั้นต้องลงทะเบียนกับองค์กรฝ่ายปกครองที่มีอำนาจ เพื่อที่ในแต่ละปี องค์กรฝ่ายปกครองดังกล่าวจะส่งหลักฐานการเข้าร่วมโครงการไปที่องค์กรฝ่ายปกครองที่มีอำนาจแยกตามประเภทของผลิตภัณฑ์ต่อไป โดยมีเอกสารดังนี้

- 1 หลักฐานการเป็นสมาชิกโครงการร่วมหรือการสร้างโครงการรายบุคคล
- 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่ายในตลาด รวมถึงปริมาณการใช้วัสดุรีไซเคิลในผลิตภัณฑ์เหล่านี้
- 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการของเสียจากผลิตภัณฑ์เหล่านี้ และสามารถการระบุงจรการใช้วัสดุแต่ละประเภทในผลิตภัณฑ์ของตนได้ (หากมี)
- 4 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการติดตามและกำหนดวัตถุประสงค์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับการป้องกันและการจัดการของเสีย

มาตรา L541-10-14

แห่งประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อมกำหนดการรายงานแผนการดำเนินงานตามแผนไว้ ดังนี้

“อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง หน่วยงานทางปกครองจะต้องเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยงานบริหารจัดการขยะหรือแผนการจัดการขยะส่วนบุคคลต่อสาธารณะทางอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบที่เปิดเผยมที่ง่าย โดยอย่างน้อยต้องมีเนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. ปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่นำออกสู่ตลาดและระดับของความสำเร็จในการป้องกันขยะและการบริหารจัดการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา แอล 541-10 II
2. จำนวนของขยะที่เก็บและจัดการตลอดจนการจำหน่ายตามวิธีการของขยะแต่ละประเภท
3. พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และ ขั้นตอนการจัดการที่ที่แตกต่างกันที่ดำเนินการโดยหน่วยงานบริหารจัดการขยะ หรือแผนจัดการขยะส่วนบุคคลสำหรับแต่ละพื้นที่ รวมถึงสภาพและจำนวนของขยะที่ถูกจัดการ

ทั้งนี้ หน่วยงานทางปกครองจะต้องเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยงานบริหารจัดการขยะแต่ละหน่วยภายใต้เงื่อนไขเดียวกัน คือ

1. รายชื่อของเจ้าของและสมาชิก
2. เงินสมทบช่วยเหลือที่จ่ายโดยผู้ผลิตต่อหน่วยที่ขายหรือต่อปริมาณของผลิตภัณฑ์เป็นหน่วยตันที่นำออกสู่ตลาด
3. กระบวนการคัดเลือกผู้ดำเนินการจัดการขยะ”

มาตรา L541-10-15 (4)

รายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเงินสมทบช่วยเหลือที่ผู้ผลิตจะต้องชำระตามภาระผูกพันร่วมกันที่กล่าวถึงในมาตรา แอล 541-10-3 ในการนำไปใช้ตามประเภทของผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เกิดความมีประสิทธิภาพในเกณฑ์ที่ใช้บังคับด้านสิ่งแวดล้อม

มาตรา L541-10-16

ลักษณะของข้อมูลที่เกี่ยวข้องในมาตรา L. 541-10-13 ถึง L. 541-10-15 ให้เป็นไปตามคำสั่งของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม

มาตรา L541-10-17

ฝรั่งเศสตั้งเป้าหมายในการสิ้นสุดการตลาดบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งภายในปี 2040 เป้าหมายการลด เป้าหมายการใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ และเป้าหมายการรีไซเคิลถูกกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาสำหรับช่วงปี 2564-2568 จากนั้นเป็นระยะเวลาห้าปีติดต่อกัน

กลยุทธ์ระดับชาติสำหรับการลด การใช้ซ้ำ และการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งถูกกำหนดโดยข้อบังคับก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2565 โดยกลยุทธ์นี้กำหนดมาตรการระดับภาคทั่วไปที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กล่าวถึงในวรรคสอง มาตรการเหล่านี้อาจจัดให้มีขึ้นโดยเฉพาะสำหรับการระดมภาคส่วน EPR และการปรับสภาพสิ่งแวดล้อมได้ รวมถึงสามารถปรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ สำหรับการวางบรรจุภัณฑ์ในตลาดและการจัดจำหน่ายตลอดจนการใช้เครื่องมือทางเศรษฐกิจได้

ยุทธศาสตร์ระดับชาตินี้จัดทำและแก้ไขโดยปรึกษาหารือกับภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานท้องถิ่น และสมาคมคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม

พระราชกฤษฎีกาฉบับที่ 2020-1455 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2020 เรื่องการปฏิรูปความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้น (Décret n° 2020-1455 du 27 novembre 2020 portant réforme de la responsabilité élargie des producteurs)

- วรรคสอง

มาตรา ดี 541-90 คณะกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตามมาตรา แอล 541-10 ประกอบด้วยกรรมการ 4 คน และมีจำนวนเท่ากันกับสมาชิก และในคณะกรรมการหนึ่ง ต้องมีสมาชิกอย่างน้อยสองคน คณะกรรมการต้องประกอบไปด้วย

1. ตัวแทนผู้ผลิตสินค้าตามหมวดหมู่ที่รับรองโดยหน่วยงานบริหารจัดการขยะด้วยกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม หากกรรมการมีสมาชิก 2 คน หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องแต่งตั้งตัวแทนผู้ผลิตอย่างน้อย 1 คน ซึ่งไม่ขึ้นตรงกับหน่วยงานกำกับ ดูแล หากกรรมการมีสมาชิกมากกว่า 2 คนขึ้นไป กรรมการจะแต่งตั้งตัวแทนผู้ผลิตอิสระที่ไม่ขึ้นตรงกับหน่วยงานกำกับ ดูแล ตามเสียงข้างมาก อย่างไรก็ตาม ข้อกำหนดนี้อาจได้รับการยกเว้นหากเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอันเนื่องมาจากลักษณะของภาคเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง
2. ตัวแทนผู้ประกอบการการลดและบำบัดขยะที่มาจากสินค้าที่ผ่านการรับรองซึ่งจะต้องมีตัวแทนภาคเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันอย่างน้อย 1 คน ในกรณีที่ภาคเศรษฐกิจนี้ได้ดำเนินการจัดการขยะตามที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะได้ตรวจสอบหรือสนับสนุน
3. ตัวแทนองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นหรือกลุ่มชุมชนที่มีอำนาจในการวางแผนหรือการจัดการขยะ
4. ตัวแทนสมาคมคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา แอล 141-1 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค และสมาคมคุ้มครองผู้บริโภคที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา แอล 811-1 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค “เมื่อหน่วยงานบริหารจัดการขยะได้รับอนุญาตให้ดูแลหลายภาคส่วนโดยขยายความรับผิดชอบครอบคลุมไปถึงผู้ผลิตที่ตั้งอ้างอิงในมาตรา แอล 541-10-1 หน่วยงานต้องตั้งคณะกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำหรับแต่ละภาคส่วนเหล่านั้น

เมื่อผู้จัดทำหน้าที่ต้องแบกรับความรับผิดชอบในการเรียกคืนสินค้าที่ใช้แล้วเอง ต้องแต่งตั้งตัวแทนผู้จัดทำหน้าที่อย่างน้อย 1 คน และต้องเชิญให้เป็นหนึ่งในคณะกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ไม่สามารถลงคะแนนเสียงได้

มาตรา ดี 541-9 หน่วยงานบริหารจัดการขยะมีอำนาจหน้าที่แต่งตั้งสมาชิกคณะกรรมการตามหน่วยงานต่าง ๆ ได้คัดเลือกและเสนอ และมีวาระ 3 ปี หากแต่ระยะเวลาการอนุญาตสั้น ก็สามารถต่อวาระได้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะแต่งตั้งสำนักเลขานุการคณะกรรมการ แต่ไม่สามารถลงคะแนนเสียงได้ และอาจแต่งตั้งประธานจากสมาชิกที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดอภิปราย

สมาชิกคณะกรรมการจะทำหน้าที่โดยไม่ได้รับค่าตอบแทนและไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยหน่วยงานบริหารจัดการขยะจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับการมีส่วนร่วมในคณะกรรมการเพียงผู้เดียว

ในการจัดการประชุมหารือกันครั้งแรก คณะกรรมการต้องประกาศระเบียบขั้นตอนภายในคณะกรรมการ ซึ่งประกอบไปด้วยเรื่องการออกหมายเรียกสมาชิกของคณะกรรมการ กาดั้งระเบียบวาระการประชุม การปรึกษาหารือทางไกล การป้องกันความเสี่ยงจากความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมของผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนกฎองค์กรประชุมและเสียงข้างมาก

- **วรรคสี่****บทบัญญัติว่าด้วยการจัดการขยะ**

มาตรา อาร์ 541-104 เมื่อคำอธิบายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบกำหนดไว้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะที่มาจากสินค้าที่ได้รับอนุญาตให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นผู้แบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะก่อนหน้า หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องจัดทำสัญญาโดยระบุรายการดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการเก็บและบำบัดขยะ
2. ยอดและรอบการแบ่งจ่ายของเงินช่วยเหลือ

นอกจากนี้ เมื่อหน่วยงานบริหารจัดการขยะช่วยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะให้กับบุคคลอื่นก็ต้องปฏิบัติตามคำอธิบายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบตามบทบัญญัติแห่งมาตรานี้ด้วยเช่นกัน

มาตรา อาร์ 541-105 ในการบังคับใช้ข้อที่ 6 มาตราแอล 541-10 และข้อ 3 มาตรา แอล 541-10-8 หรือเมื่อคำอธิบายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบได้กำหนดไว้ หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องจัดทำสัญญาที่ระบุขั้นตอนและเงื่อนไขการเรียกคืนขยะโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายจากบุคคลที่เก็บขยะหรือบำบัดขยะ โดยสัญญาต้องระบุ

1. ขั้นตอนการคัดแยกขยะและเงื่อนไขในการแยกเก็บขยะ
2. การส่งข้อมูลประจำไปยังบุคคลที่ระบุไว้ในวรรคแรก ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณขยะที่แยกได้ และเงื่อนไขการบำบัดขยะดังกล่าว

มาตรา อาร์ 541-107 เมื่อหน่วยงานบริหารจัดการขยะหลายหน่วยงานได้รับการรับรองให้ดูแลสำหรับสินค้าประเภทเดียวกัน คำอธิบายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบต้องกำหนดให้หน่วยงานทั้งหมดจัดตั้งองค์กรประสานงานตามระเบียบขั้นตอนที่กำหนด ซึ่งองค์กรประสานงานนี้ได้รับการรับรองจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจเป็นระยะเวลา 6 ปี และสามารถต่ออายุได้ องค์กรดังกล่าวมีหน้าที่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินให้ปฏิบัติตามพันธกิจดังที่ระบุไว้ในข้อ 3 มาตราแอล 541-10

คำอธิบายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบอาจกำหนดให้องค์กรประสานงานมีหน้าที่รับผิดชอบตามเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ในอาณาบริเวณประเทศฝรั่งเศส ซึ่งหน่วยงานบริหารจัดการขยะแต่ละหน่วยงานจะต้องจัดหาหรือมีส่วนร่วมในการจัดการขยะที่มาจากสินค้าเหล่านั้น และมีภาระผูกพันตามมาตรา อาร์ 541-103 ถึงมาตราอาร์ 541-106 ซึ่งบังคับใช้ตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่องค์กรประสานงานได้รับมอบหมายจากหน่วยงานบริหารจัดการขยะ

- **วรรคหก****ขั้นตอนการจัดซื้อ จัดจ้าง ในตลาดการลดและจัดการขยะ**

มาตรา อาร์ 541-117 ในการบังคับใช้ข้อ 1 มาตรา แอล 541-10-6 จำนวนยอดที่พิจารณาในแต่ละเกณฑ์ต้องให้เท่ากับยอดที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะประเมินเป็นค่าใช้จ่ายในการให้บริการ กล่าวคือ หน่วยงานบริหารจัดการขยะอาจยกเลิกบทบัญญัติตามวรรคแรกเมื่อเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามตลาดที่สรรหาได้ และจะส่งเหตุผลและข้อเสนอการยกเลิกดังกล่าวตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในมาตรานี้ไปยังหน่วยงานปกครองเพื่อพิจารณาหลังจากที่ได้ปรึกษาหารือกับคณะกรรมการผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเรียบร้อยแล้ว โดยผลการพิจารณาต้องออกภายในระยะเวลา 1 เดือนหลังจากที่ได้รับข้อเสนอหากไม่มีการคัดค้าน โดยคำอธิบายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบจะกำหนดระเบียบขั้นตอนในการบังคับใช้วรรคนี้

- **วรรคแปด**

บทบัญญัติว่าด้วยการมีส่วนร่วมทางการเงินและการบริหารจัดการทางการเงิน

อาศัยตามมาตรา **อาร์ 541-119** หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องจัดทำสัญญากับผู้ผลิตที่หน่วยงานจะขยายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ และในสัญญาต้องระบุรายการดังต่อไปนี้

1. ยอดเงินสมทบตามมาตรา แอล 541-10-2 และ การปรับขึ้นลงตามมาตรา แอล 541-10-3
2. ระเบียบขั้นตอนการนำมาตรการตามที่ระบุไว้ในวรรคแรก ข้อ 3 มาตรา แอล 541-10 มาปรับใช้ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการส่งข้อมูลไปให้ผู้ผลิตตามมาตรา แอล 541-10-13
3. ภาระผูกพันของผู้ผลิตในการจ่ายเงินสมทบให้กับหน่วยงานบริหารจัดการขยะอื่นที่ได้รับอนุญาตกำหนดตามระเบียบและข้อปฏิบัติในมาตรา แอล 541-10-7 หากไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ให้ใช้มาตราอาร์ 541-124 บังคับ

หน่วยงานบริหารจัดการขยะทุกหน่วยต้องทำสัญญากับผู้ผลิตทุกคนตามที่ร้องขอหลังจากที่ผู้ผลิตยอมรับข้อสัญญาในสัญญา

สำหรับสินค้าประเภทเดียวกัน เงินสมทบช่วยเหลือที่กำหนดให้ลงชั้นตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อ 1 แห่งมาตรานี้ ต้องเป็นลักษณะเดียวกัน ไม่ว่าจะทำการจัดซื้อ จัดจ้างในตลาดในอาณาบริเวณใด อย่างไรก็ตาม หน่วยงานบริหารจัดการขยะสามารถตัดสินใจให้การสนับสนุนช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ผลิตในอัตราคงที่ตามมาตรา แอล 541-10-2 เมื่อผู้ผลิตนำสินค้าวางขายในตลาดในปริมาณเล็กน้อย ในกรณีนี้ ต้องตรวจสอบให้แน่ใจเป็นระยะ ๆ ว่ายอดเงินสนับสนุนช่วยเหลือในอัตราคงที่ดังกล่าวเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายตั้งที่ระบุไว้ในมาตราเดียวกัน

มาตรา อาร์ 541-120 คำอธิบายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบตามที่ระบุไว้ในข้อ 2 มาตรา แอล 541-10 อาจระบุช่องทางการปรับลดเงินสมทบที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะพึงจ่ายให้ผู้ผลิตตามปริมาณขยะที่ผู้ผลิตจัดเก็บ แยกไว้ และบำบัดไว้ โดยต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. การจัดการขยะมีแนวโน้มที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะกำหนด
2. การปรับลดกำหนดโดยพิจารณาต้นทุนค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะแบกรับในการดำเนินการจัดการขยะและสามารถเทียบเท่าได้กับค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะที่ดำเนินการโดยผู้ผลิต
3. การปรับลดไม่สามารถทำให้ผู้ผลิตได้รับการยกเว้นเบี้ยปรับตั้งที่กำหนดไว้ในมาตราแอล 541-10-3

มาตรา อาร์ 541-122 หน่วยงานบริหารจัดการขยะต้องดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อให้มีกระแสเงินสดเฉลี่ยหมุนเวียนต่อปีเป็นจำนวนอย่างน้อยร้อยละ 20 ของจำนวนเงินสมทบที่ผู้ผลิตสมทบให้เป็นรายปีตามภาระหน้าที่ของผู้ผลิตที่ระบุไว้ในมาตรา แอล 541-10 โดยต้องดำเนินการภายในระยะเวลาสี่สัปดาห์นับจากวันที่ได้รับอนุมัติครั้งแรก หน่วยงานบริหารจัดการขยะสามารถใช้เงินจำนวนนี้เพื่อรับประกันความต่อเนื่องในการดำเนินงานตามภาระผูกพันในกรณีที่เกิดเหตุที่ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้หลังจากที่ได้รายงานให้ผู้ตรวจตราแผ่นดินรับทราบแล้ว

ยอดขั้นต่ำของกระแสเงินสดปรับลดลงตามสัดส่วนยอดประกันตามกลไกทางการเงินดังที่ระบุไว้ในมาตรา แอล 541-10-7 และคำนวณตามวิธีคำนวณตามมาตรา อาร์ 541-123 การปรับลดดังกล่าวต้องไม่ทำให้กระแสเงินสดขั้นต่ำน้อยกว่าร้อยละ 10 ของยอดเงินสมทบรายปี

มาตรา R541-123 รูปแบบทางการเงินตามที่ระบุในมาตราอาร์ 541-10-7 มีดังต่อไปนี้ ตามที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะได้เลือกสรร

- 1) สัญญาเป็นสายลักษณะฉ้อฉลจากสถาบันสินเชื่อ บริษัทเงินทุน บริษัทประกัน หรือบริษัทค้าประกันร่วม
- 2) การวางทรัพย์สินไว้กับฝ่ายที่สามกับกองทุนเพื่อการออมทรัพย์และกั๊ยม

- 3) กองทุนค้ำประกันส่วนตัว ซึ่งอาจจัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานประสานงานตามที่กำหนดไว้ในวรรคสุดท้ายของข้อ 2 มาตรา 541-10
- 4) สัญญาเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเป็นการรับประกันอิสระตามมาตรา 2311 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือนิติบุคคลใดนิติบุคคลหนึ่งหรือหลาย ๆ นิติบุคคลเสนอเป็นเงินทุนให้กับหน่วยงานบริหารจัดการขยะ ในกรณีนี้ ผู้ค้ำประกันเป็นผู้รับผลประโยชน์จากค้ำประกันสัญญา กองทุน หรือกองทุนค้ำประกันดังที่ระบุไว้ในข้อ 1 2 และ 3 ข้างต้น

ยอดเงินประกันตามรูปแบบการเงินข้างต้นคำนวณตามยอดให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการเก็บและบำบัดขยะที่ต้องแบกรับเป็นระยะเวลา 2 ปี ในกรณีที่หน่วยงานบริหารจัดการขยะ องค์การบริหารท้องถิ่นหรือกลุ่มงานบริการสาธารณะด้านขยะ และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนช่วยเหลืองบประมาณด้านการเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะไม่สามารถสนับสนุนหรือดำเนินการได้ ยอดเงินประกันกำหนดตามระดับภาระภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ครอบคลุมผู้ผลิตและมีเพดานไม่เกิน 50 ล้านยูโร หน่วยงานบริหารจัดการขยะประมาณการยอดเงินประกันเมื่อขออนุมัติและคอยปรับให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลาเมื่อผ่านการอนุมัติ ซึ่งอาจปรับขึ้นลงเป็นร้อยละ 20 หรือมากกว่านั้นเป็นอย่างน้อยภายในระยะเวลา 3 ปี

- วรรคเก้า

การกำกับ ดูแลตัวเองของหน่วยงานบริหารจัดการขยะด้วยกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

มาตรา อาร์ 541-126 ในการบังคับใช้ข้อ 2 มาตรา 541-10 ระบุว่า “ให้จัดมีการตรวจสอบตนเองเป็นระยะโดยเป็นการตรวจสอบด้วยอย่างอิสระและสม่ำเสมอ” ตามมาตรการกำกับ ดูแลตามพันธะผูกพันในคำอธิบายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ และบทบัญญัติในมาตรา 2 ในบทที่ 1 ข้อ 5 และเล่มที่ 5 ในประมวลนี้ รวมทั้งข้อบังคับที่บังคับใช้ มาตรการตรวจสอบตนเองดังกล่าวบังคับใช้ตามบทบัญญัติแห่งวรรคนี้ ซึ่งหน่วยงานบริหารจัดการขยะเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบตนเองโดยมีองค์กรกำกับดูแลเป็นผู้ตรวจสอบตามที่ได้เลือกสรรไว้ในวรรคต่อไป

องค์กรที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการตรวจสอบตนเองต้องไม่ขึ้นตรงกับหน่วยงานบริหารจัดการขยะ และได้รับการรับรองจากหน่วยงานให้บริการรับรองมาตรฐานของฝรั่งเศส (COFRAC) หรือองค์กรรับรองมาตรฐานที่ลงนามในข้อตกลงพหุภาคีที่กำหนดขึ้นในกรอบการทำงานของยุโรปว่าด้วยหน่วยงานที่ให้ให้บริการรับรองมาตรฐาน (“European Cooperation for Accreditation ” หรือ “ EA ”) โดยองค์กรดังกล่าวสามารถเข้าถึงข้อมูลหรือเอกสารที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการตรวจสอบตามภารกิจของตนได้ วรรคนี้บังคับใช้กับองค์กรที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการตรวจสอบผู้ผลิตซึ่งหน่วยงานบริหารจัดการขยะมอบหมายตามข้อ 4 และข้อ 5 มาตรา อาร์ 541-128

มาตรา อาร์ 541-127 หน่วยงานบริหารจัดการขยะจัดทำแผนการตรวจสอบตนเองตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในมาตรา อาร์ 541-128 และเสนอแผนดังกล่าวต่อหน่วยงานบริหาร พร้อมทั้งแนวความคิดเห็นของคณะกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและองค์กรตรวจสอบอย่างน้อย 8 เดือนก่อนสิ้นสุดระยะเวลา 2 ปีตามที่ได้กำหนดไว้ในวรรคแรก ข้อ 2 มาตรา แอล 541-10 แผนดังกล่าวจะได้รับการอนุมัติเห็นชอบภายในระยะเวลา 1 เดือนหลังจากวันที่ได้รับข้อเสนอหากไม่มีการคัดค้าน เมื่อหน่วยงานบริหารจัดการขยะหลายหน่วยงานได้รับอนุญาตสำหรับสินค้าประเภทเดียวกัน หน่วยงานต้องประสานงานกันเพื่อจัดทำแผนการตรวจสอบตนเองร่วมกันและเสนอร่วมกัน

คำอธิบายขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบอาจกำหนดองค์ประกอบการประเมินเพิ่มเติมตามความจำเป็นตามที่กำหนดไว้ในมาตรา อาร์ 541-128 และระยะเวลาในการตรวจสอบตนเองให้ดีขึ้นได้หากมีความประสงค์

ภาคผนวก 2

กฎหมาย EPR ในประเทศแอฟริกาใต้

เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2564 ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตฉบับล่าสุดได้ออกโดยกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม (DFFE) โดยข้อบังคับดังกล่าวมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคม 2564 และผู้ผลิตทั้งหมดมีเวลา 6 เดือนในการลงทะเบียนกับกระทรวงก่อนจะถึงกำหนดเวลาสิ้นสุด คือ วันที่ 4 พฤศจิกายน 2564 ผู้ผลิตจำเป็นต้องเป็นสมาชิกของแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่ได้รับอนุมัติ หรือเป็นสมาชิกขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตภายในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2564 และจ่ายค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่เกี่ยวข้อง ผู้ผลิตอาจเลือกที่จะจัดตั้งหรือสร้างแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตของตนเองได้ ซึ่งผู้ผลิตกระดาษและบรรจุภัณฑ์กระดาษทั้งหมดตามข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตถือเป็น 'อุตสาหกรรมที่มีภาวะผูกพัน' และได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO) ที่มีอยู่และพัฒนาแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตสำหรับผลิตภัณฑ์ของตน

ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต มีดังนี้

- รัฐกิจจานุเบกษา 43879 และ 43882 (รัฐกิจจานุเบกษาต้นฉบับ ประกาศสำหรับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ณ วันที่ 5 พฤศจิกายน 2563)
- รัฐกิจจานุเบกษา 44078 และ 44295 (แก้ไขเพิ่มเติมรัฐกิจจานุเบกษาต้นฉบับ ประกาศ ณ วันที่ 19 มีนาคม 2564 หลังจากอุตสาหกรรมมีส่วนร่วมกับ DFFE)
- รัฐกิจจานุเบกษา 44539 (แก้ไขเพิ่มเติมรัฐกิจจานุเบกษาต้นฉบับล่าสุด ภายหลังการปรึกษาหารือสาธารณะ)
- รัฐกิจจานุเบกษา 45572 (เพิ่มเติมส่วนในรัฐกิจจานุเบกษาต้นฉบับ)

โดยรัฐกิจจานุเบกษา 44295 และรัฐกิจจานุเบกษา 44539 ต้องอ่านร่วมกับรัฐกิจจานุเบกษา 43879 และรัฐกิจจานุเบกษา 43882

ตารางที่ ผ-1 สรุปลำดับการออกกฎหมาย EPR แอฟริกาใต้

รายละเอียด	ORIGINAL ACT PUBLISHED FOR EPR	ORIGINAL NOTICE PUBLISHED FOR EPR	AMENDMENTS TO LEGISLATION PUBLISHED	AMENDMENTS TO LEGISLATION PUBLISHED	FINAL AMENDMENTS TO LEGISLATION	ADDITIONAL AMENDMENTS TO LEGISLATION
วันที่	10 MARCH 2009	5 NOVEMBER 2020	15 JANUARY 2021	19 MARCH 2021	5 MAY 2021	2 DECEMBER 2021
หมายเลข	32000	43879 43882	44078	44295	44539	45572

ตารางที่ ฅ- ตารางรายการอ้างอิงกฎหมาย EPR แอฟริกาใต้

ลำดับ	หมายเลข	รายละเอียด
1	32000	Government Gazette (Act) No.32000: <u>National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008) (10 March 2009)</u> ³³³ ดูรายละเอียดพระราชบัญญัติฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.dffe.gov.za/sites/default/files/legislations/nema_amendment_act59.pdf
2	43879	Government Gazette (Notice) No.43879: <u>National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Regulations regarding Extended Producer Responsibility (05 November 2020)</u> ³³⁴ ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://cer.org.za/wp-content/uploads/2009/07/43879gon1184-NEMWA-Regs-Extended-Producer-Liability.pdf
3	43882	Government Gazette (Notice) No.43882: <u>National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging and some Single Use Products (05 November 2020)</u> ³³⁵ ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.gov.za/sites/default/files/gcis_document/202011/43882gon1187.pdf
4	44078	Government Gazette (Notice) No.440748: <u>National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Amendment of Regulations and notices regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (19 January 2021)</u> ³³⁶ ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.packagingsa.co.za/wp-content/uploads/2022/02/GG-44078-nemwa_EPR-regulation-amendments.pdf
5	44295	Government Gazette (Notice) No.44295: <u>National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Draft Amendments to the Regulations and Notices regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (19 March 2021)</u> ³³⁷ ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.dffe.gov.za/sites/default/files/gazetted_notices/nemwa_extendedproducerresponsibility2020regulationsnotices_g44295gon239.pdf
6	44539	Government Gazette (Notice) No.44539: <u>National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Amendments to the Regulations and Notices Regarding Extended Producer Responsibility, 2020 (5 May 2021)</u> ³³⁸ ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.gov.za/sites/default/files/gcis_document/202105/44539gon400.pdf
7	45572	Government Gazette (Notice) No.45572: <u>National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Consultation on the amendments to the Regulations and</u>

³³³ รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008

³³⁴ ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020

³³⁵ ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020

³³⁶ ประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020

³³⁷ ประกาศว่าด้วยการร่างแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021

³³⁸ ประกาศว่าด้วยการแก้ไขข้อบังคับและประกาศที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021

	notices regarding extended Producer Responsibility, 2020 (2 December 2021)³³⁹ ดูรายละเอียดประกาศฯ เพิ่มเติมได้ที่ https://www.gov.za/sites/default/files/gcis_document/202112/45572gon1565.pdf

สรุปรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ EPR ที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันของประเทศแอฟริกาใต้
รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008

Government Gazette (Act) No.32000: National Environmental Management: Waste Act, 2008 (Act No. 59 of 2008) (10 March 2009)

ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

18. (1) รัฐมนตรีภายหลังหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมแล้ว อาจประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาเพื่อให้วัตถุประสงค์แห่งรัฐบัญญัตินี้มีผลบังคับได้ ดังต่อไปนี้
- ระบุผลิตภัณฑ์หรือประเภทของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
 - ระบุมাত্রการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ซึ่งจะต้องนำมาใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือประเภทของผลิตภัณฑ์นั้น และ
 - ระบุบุคคลหรือประเภทของบุคคลที่ต้องใช้มาตรการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่พิจารณาในวรรค (b)
- (2) รัฐมนตรีอาจออกประกาศตามความในอนุข้อบังคับ (1) ได้ ดังต่อไปนี้
- ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินการและการดำเนินงานของแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต รวมถึงข้อกำหนดสำหรับการลด การใช้ซ้ำ การรีไซเคิล การนำกลับมาใช้ใหม่ การบำบัด และการกำจัดขยะ
 - การจัดการทางการเงินของโครงการลดปริมาณขยะโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
 - การจัดการโครงสร้างหน่วยงานสำหรับการบริหารโครงการลดปริมาณขยะ
 - จำนวนปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ต้องถูกบำบัดภายใต้โครงการลดปริมาณขยะ
 - ข้อกำหนดการติดตามที่เกี่ยวข้องกับขยะ
 - ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หรือประเภทผลิตภัณฑ์ที่ระบุในประกาศนั้นต้องดำเนินการประเมินวัฏจักรชีวิตที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ในลักษณะดังกล่าวหรือตามมาตรฐานหรือวิธีการที่กำหนดตามกฎหมาย และ
 - ข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ องค์กรประกอบ หรือการผลิตผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ รวมถึงข้อกำหนดที่
 - ดำเนินการตามมาตรการการผลิตที่สะอาด
 - องค์กรประกอบ ปริมาณหรือน้ำหนักของบรรจุภัณฑ์ที่ถูกจำกัดไว้ และ
 - บรรจุภัณฑ์ได้รับการออกแบบเพื่อให้สามารถลดลง ใช้ซ้ำ รีไซเคิลหรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้

³³⁹ ประกาศว่าด้วยการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการแก้ไขข้อบังคับและประกาศเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2021

- (3) ก่อนประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาตามความในอนุข้อบังคับ (1) หรือออกประกาศแก้ไขใด ๆ รัฐมนตรีต้อง
- (a)หารือกับผู้ผลิตที่ได้รับผลกระทบ
 - (b)ดำเนินการตามกระบวนการหารือตามข้อบังคับ 72 และ 73 เว้นแต่การแก้ไขนั้นเป็นการแก้ไขในส่วนที่ไม่เป็นสาระสำคัญ
 - (c) คำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในแง่ของการบังคับใช้ข้อตกลงระหว่างประเทศ และ
 - (d) พิจารณาข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020
Government Gazette (Notice) No.43879: National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Regulations regarding Extended Producer Responsibility
(05 November 2020)

คำนิยาม

1. ในข้อบังคับนี้ คำหรือสำนวนใด ๆ ที่กำหนดนิยามไว้ในรัฐบัญญัติก็ให้มีความหมายนั้น เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น
“เจ้าของตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(a)) หมายถึง บุคคล ประเภทของบุคคล หรือบริษัท ที่ซึ่งผลิตและ/หรือขายผลิตภัณฑ์ที่ระบุภายใต้ฉลากตราสินค้า
“เศรษฐกิจหมุนเวียน” หมายถึง ระบบการเปลี่ยนรูปซึ่งทรัพยากรที่นำเข้าและของเสีย การปล่อย และการรั่วไหลของพลังงานจะลดลงโดยการชะลอ ปิด และลดวงพลังงานและวัสดุให้แคบลง ซึ่งสามารถทำได้โดยการออกแบบที่ยั่งยืน การบำรุงรักษา การซ่อมแซม การนำกลับมาใช้ใหม่ การผลิตซ้ำ การประกอบใช้ใหม่ และการรีไซเคิล ซึ่งตรงกันข้ามกับเศรษฐกิจเชิงเส้น คือ รูปแบบการผลิตแบบ ‘นำมา ใช้ ทิ้ง’
“การเก็บ” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(b)) หมายถึง การเก็บผลิตภัณฑ์ที่ระบุเมื่อสิ้นอายุการใช้งาน ณ สถานที่ผลิต หรือจัดเก็บโดยผู้เก็บขยะนอกระบบ ผู้รวบรวม หรือผู้เรียกคืน หรือผู้ให้บริการ
“ค่าบริการจัดเก็บ” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(b)) หมายถึง ค่าบริการที่ตกลงกันกับผู้รวบรวมขยะ ผู้เรียกคืน หรือผู้เก็บขยะผ่านแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
“การคืนต้นทุน” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(b)) หมายถึง การเรียกคืนต้นทุนในการดำเนินงานและการบำรุงรักษาขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต เช่น ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการเก็บ จัดเก็บ และบำบัดของเสีย ตลอดจนการบริหารและการรับรู้ถึงต้นทุนที่เพิ่มขึ้นขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต
“งานที่มีคุณค่า” (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(f))
“กระทรวง” หมายถึง กระทรวงแห่งชาติที่รับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม
“แผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(a)) หมายถึง ความรับผิดชอบของผู้ผลิตสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ระบุซึ่งถูกเพิ่มขึ้นไปยังระยะหลังการบริโภคของวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุ
“ผู้ได้ประโยชน์โดยไม่ร่วมจ่าย” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(a)) หมายถึง ผู้ผลิตที่ได้รับประโยชน์จากการกระทำหรือความพยายามของผู้ผลิตอื่น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตโดยไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตทั้งหมด
“ต้นทุนเต็มจำนวน” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(c)) หมายถึง ค่าใช้จ่ายคงที่และค่าใช้จ่ายผันแปรทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตในการเก็บขยะ จัดเก็บ บำบัด รวมถึงการบริหารบางส่วนและการรับรู้ถึงค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น

“ผลิตภัณฑ์ที่ระบุ” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(c)) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อบังคับ 18(1)(a) ของรัฐบัญญัติและประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาโดยรัฐมนตรี

“ผู้นำเข้า” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(a)) หมายถึง บุคคลหรือประเภทของบุคคลที่นำผลิตภัณฑ์ที่ระบุหรือรายการที่มีผลิตภัณฑ์ที่ระบุเข้ามาในประเทศจากต่างประเทศ และรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงผู้ที่นำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมาเข้าสู่ตลาดในประเทศ

“รายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาล” หมายถึง รายงานที่ถูกส่งสำหรับช่วงเวลา 1 มกราคมถึง 30 มิถุนายน

“ต้นทุนสุทธิ” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(d)) หมายถึง ต้นทุนทั้งหมดหักรายได้จากการขายวัสดุที่ได้อีก

“ผู้ผลิต” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(a)) หมายถึง บุคคลหรือประเภทบุคคลหรือเจ้าของตราสินค้าซึ่งประกอบธุรกิจผลิต ดัดแปลง ปรับปรุง หรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ใหม่และ/หรือใช้งานแล้วตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ตามความในรัฐบัญญัติข้อบังคับ 18(1) และรวมถึงที่ได้ระบุโดยเฉพาะตามข้อบังคับ 18 ประกาศสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ระบุโดยรัฐมนตรี ตามข้อบังคับ 18(1) และ (2)

“องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต” หมายถึง องค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่จัดตั้งขึ้นโดยผู้ผลิตหรือบุคคลใด ๆ ที่ดำเนินงานในภาคอุตสาหกรรมใด ๆ ที่ครอบคลุมตามที่กฎหมายประกาศไว้เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) และอาจเป็นตัวแทนของผู้ผลิตรายบุคคลหรือส่วนรวมก็ได้

“การทำให้เป็นของใหม่” (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(f))

“ธุรกิจขนาดเล็ก” มีความหมายตามที่กำหนดในรัฐบัญญัติว่าด้วยธุรกิจขนาดเล็กแห่งชาติ ค.ศ. 1996 (Act No. 102 of 1996)

“สรุปรายงานการตรวจสอบ” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.45572 ข้อ 2) หมายถึง รายงานที่รวบรวมโดยคณะกรรมการของผู้ผลิตหรือองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (PRO) โดยระบุรายละเอียดการดำเนินการของแผนในระหว่างปี ดังนี้

- (a) ชื่อของผู้เข้าร่วมแผน
- (b) จำนวนเงินสมทบทั้งหมดที่จ่ายโดยผู้เข้าร่วมโครงการ (หากมี) เพื่อการใช้ประโยชน์ตามแผน
- (c) ลักษณะของการจ่ายเงินสมทบ (หากมี) ที่ถูกใช้เพื่อแผน
- (d) ปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ (กรณีของผู้ผลิตหรือ PRO รับผิดชอบ) ซึ่งผู้ผลิตหรือ PRO ได้ก่อให้เกิดการเก็บ แสดงเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลรวมของผลิตภัณฑ์ที่ระบุทั้งหมดที่ผู้ผลิตหรือ PRO รับผิดชอบตามข้อบังคับ
- (e) ปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ (กรณีของผู้ผลิตหรือ PRO รับผิดชอบ) ซึ่งผู้ผลิตหรือ PRO ได้ก่อให้เกิดการรีไซเคิล แสดงเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลรวมของผลิตภัณฑ์ที่ระบุทั้งหมดที่ผู้ผลิตหรือ PRO รับผิดชอบตามข้อบังคับ
- (f) ปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ (กรณีของผู้ผลิตหรือ PRO รับผิดชอบ) ซึ่งผู้ผลิตหรือ PRO ได้ก่อให้เกิดการนำกลับมาใช้ใหม่ แสดงเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลรวมของผลิตภัณฑ์ที่ระบุทั้งหมดที่ผู้ผลิตหรือ PRO รับผิดชอบตามข้อบังคับ

- (g) ปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ (กรณีและผู้ผลิตหรือ PRO รับผิดชอบ) ซึ่งผู้ผลิตหรือ PRO ได้ก่อให้เกิดการบำบัดเพื่อเป็นพลังงาน แสดงเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลรวมของผลิตภัณฑ์ที่ระบุทั้งหมดที่ผู้ผลิตหรือ PRO รับผิดชอบตามข้อบังคับ
 - (h) ปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ (กรณีและผู้ผลิตหรือ PRO รับผิดชอบ) ซึ่งผู้ผลิตหรือ PRO ได้ก่อให้เกิดการใช้เพื่อเป็นวัตถุดิบในการรีไซเคิล แสดงเป็นเปอร์เซ็นต์ของผลรวมของผลิตภัณฑ์ที่ระบุทั้งหมดที่ผู้ผลิตหรือ PRO รับผิดชอบตามข้อบังคับ
 - (i) จำนวนชิ้นการผลิต
- “ผู้เก็บขยะนอกระบบ” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(e)) หมายถึง บุคคลที่เก็บผลิตภัณฑ์ที่ระบุจากถังขยะในครัวเรือนและในเชิงพาณิชย์ แหล่งฝังกลบ และพื้นที่เปิดเพื่อนำมาประเมินค่าใหม่และสร้างรายได้
- “รัฐบัญญัติ” หมายถึง รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008 (Act No. 59 of 2008)
- “การเก็บขยะ” (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 2(f))

วัตถุประสงค์ของข้อบังคับ

2. วัตถุประสงค์ของข้อบังคับนี้ คือ
 - (1) เพื่อจัดให้มีการพัฒนา การดำเนินการ การติดตาม และการประเมินผลแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ตามความในข้อบังคับ 18 ของรัฐบัญญัติ
 - (2) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 3) เพื่อรับรองความมีประสิทธิภาพในการจัดการผลิตภัณฑ์ที่ระบุเมื่อสิ้นสุดอายุการใช้งาน และ
 - (3) เพื่อส่งเสริมและดำเนินการตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน

การบังคับใช้ข้อบังคับ

3. ข้อบังคับนี้ใช้บังคับแก่
 - (1) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 4(a)) ผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามข้อบังคับ 18(1)(a) ของรัฐบัญญัติ และสำหรับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามกฎหมาย
 - (2) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 4(b)) ผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามข้อบังคับ 18(1)(a) ของรัฐบัญญัติ ที่วางตลาดก่อนที่ข้อบังคับนี้จะมีผลบังคับใช้ และสำหรับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามกฎหมาย
 - (3) (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 4(c)) ไม่ใช่บังคับแก่ผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามข้อบังคับ 18(1)(a) ของรัฐบัญญัติ ซึ่งส่งออกเท่านั้น หรือกับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุสำหรับวัตถุประสงค์เพื่อส่งออกเท่านั้น

การลงทะเบียนผู้ผลิต

4. (1) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 5(a)) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุซึ่งมีอยู่ทั้งหมดในขณะที่ข้อบังคับเหล่านี้มีผลบังคับใช้จะต้องลงทะเบียนกับกระทรวงภายใน 6 เดือนนับจากประกาศของรัฐบาลในรัฐกิจจานุเบกษาตามข้อบังคับ 18(1) ของรัฐบัญญัติ โดยทำตามขั้นตอนการลงทะเบียนออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (www.sawic.environment.gov.za)

- (2) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 5(b) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุรายใหม่ทั้งหมดที่เริ่มผลิตหลังจากข้อบังคับเหล่านี้มีผลบังคับใช้ จะต้องลงทะเบียนกับกระทรวงภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่ก่อตั้ง โดยทำตามขั้นตอนการลงทะเบียนออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านเว็บไซต์ศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (www.sawic.environment.gov.za)
- (3) กระทรวงต้องพิจารณาแบบฟอร์มคำขอจดทะเบียนผู้ผลิตทั้งหมดและออกหมายเลขทะเบียนสำหรับผู้ผลิตแต่ละรายที่ส่งแบบฟอร์มดังกล่าวภายใน 30 วันหลังจากได้รับแบบฟอร์มที่กรอกทุกส่วนอย่างถูกต้อง

มาตรการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่ผู้ผลิตต้องดำเนินการ

5. (1) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หรือประเภทของผลิตภัณฑ์ที่ระบุโดยรัฐมนตรีตามข้อบังคับ 18(1) ของรัฐบัญญัติต้องดำเนินการ ดังนี้
- (a) สร้างและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตซึ่งรวมถึงห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด หรือเข้าร่วมโครงการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตอื่นซึ่งรวมถึงห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด หรือจัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตเพื่อดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตซึ่งรวมถึงห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด
- (b) รับผิดชอบต่อการดำเนินงานและการปฏิบัติตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
- (c) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (d) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (e) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (f) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (g) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (h) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (i) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (j) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (k) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(a) ดำเนินการประเมินวัฏจักรชีวิตที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ที่ระบุตามมาตรฐานที่บังคับใช้ภายใน 5 ปีของการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
- (l) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(b) การประเมินวัฏจักรชีวิตอย่างน้อยต้องให้ความสำคัญ ดังต่อไปนี้
- (i) ลดการใช้วัสดุในผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ให้น้อยที่สุด
- (ii) ออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำกลับมาใช้ใหม่; การรีไซเคิล หรือการบำบัดโดยไม่กระทบต่อการทำงานของผลิตภัณฑ์ และ
- (iii) ลดความเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมในสายธารขยะภายหลังจากการบริโภค
- (m) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (n) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (o) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (p) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)
- (q) ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f)

- (r) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f))
- (s) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f))
- (t) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f))
- (u) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f))
- (v) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f))
- (w) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(c)) รวมมือกันระหว่างผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุและปรึกษาหารือกับกระทรวงที่รับผิดชอบด้านการค้า อุตสาหกรรม และการแข่งขันทางการค้า เพื่อพัฒนากฎบัตรการเปลี่ยนแปลงการเสริมอำนาจทางเศรษฐกิจของคนผิวสีในวงกว้างโดยมีเป้าหมาย ไลน์ และมาตรการดำเนินการ ภายในสองปีหลังจากเผยแพร่ประกาศ กฎบัตรการเปลี่ยนแปลงใดต้องเป็นไปตามข้อบังคับ 9(1) ของรัฐบัญญัติการเสริมอำนาจทางเศรษฐกิจของคนผิวสีในวงกว้าง ค.ศ. 2003 (Act 53 of 2003) และรวมทั้งต้องเน้นย้ำถึงผู้หญิง เยาวชน และคนพิการโดยเฉพาะ
- (x) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(f))
- (y) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(d)) ตามที่ระบุไว้ในข้อบังคับ 18(1) ของรัฐบัญญัติ ให้ดำเนินการเรียกคืนผลิตภัณฑ์ที่ระบุเมื่อสิ้นสุดอายุการใช้งาน และ
- (z) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(e)) ใช้ฉลากและประกาศด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ระบุตาม SANS 14021 และ SANS 14024 ภายในระยะเวลา 3 ปี

(เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(g)) ภาระผูกพันขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

5A (1) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (a) พัฒนาและบำรุงรักษาระบบการเก็บค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
- (b) ดำเนินการตรวจสอบทางการเงินรายครึ่งปีและจัดทำรายงานการตรวจสอบเหล่านี้ให้กับกระทรวงเมื่อมีการร้องขอ
- (c) จัดทำรายงานการตรวจสอบรายครึ่งปีให้แก่ผู้ตรวจสอบภายนอก
- (d) แต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีการเงินอิสระเป็นประจำทุกปี
 - (i) ดำเนินการตรวจสอบภายนอกของบันทึกทางการเงิน และ
 - (ii) รวมผลการตรวจสอบภายในครึ่งปีในรายงานการตรวจสอบประจำปี
- (e) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.45572 ข้อ 3(a)) ส่งรายงานการตรวจสอบประจำปีและสรุปรายงานการตรวจสอบไปยังกระทรวงภายใน 60 วันหลังจากสิ้นสุดการตรวจสอบ ซึ่งสรุปรายงานการตรวจสอบจะถูกนำข้อมูลเข้าไปยังศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC) เพื่อการเข้าถึงได้โดยสาธารณะ
- (f) พัฒนาและรักษาทะเบียนสมาชิก ในกรณีที่มีสมาชิกตั้งแต่สองคนขึ้นไป
- (g) รวบรวม บันทึก จัดการ และส่งข้อมูลไปยังศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ ตามที่กำหนดในข้อ 8 ของข้อบังคับนี้
- (h) โดยข้อตกลงกับคณะกรรมการบริษัท, ทำสัญญาเกี่ยวกับห่วงโซ่มูลค่าปลายน้ำที่มีอยู่ก่อนการจัดจ้างคนภายนอก

- (i) ในกรณีที่ต้องมีบริการภายนอก สัญญาสำหรับการเก็บ การรีไซเคิล และการบำบัดผลิตภัณฑ์ที่ระบุ หากจัดจ้างคนภายนอก ต้องผ่านกระบวนการที่ยุติธรรมและโปร่งใส
- (j) เก็บบันทึกปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ:
 - (i) ผลิตภัณฑ์ที่วางตลาดโดยสมาชิกขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต
 - (ii) ผลิตภัณฑ์ที่ถูกเก็บ
 - (iii) ผลิตภัณฑ์ที่ถูกคัดแยก
 - (iv) ผลิตภัณฑ์ถูกรีไซเคิล และ
 - (v) ผลิตภัณฑ์ที่ถูกบำบัด
- (k) จัดการบริการที่มอบให้กับผู้ให้บริการโดยเฉพาะ บริการเหล่านี้รวมถึงการปฏิบัติตามการเก็บและรีไซเคิลโดยบริษัทจัดการขยะ
- (l) ร่วมมือกับเทศบาลทุกแห่ง (หากมี) ภายใน 3 ปีของการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต เพื่อเพิ่มการบำบัดผลิตภัณฑ์ที่ระบุจากขยะในเขตเทศบาล
- (m) บูรณาการกับผู้เก็บขยะนอกระบบ ผู้เรียกคืน และผู้เก็บขยะในห่วงโซ่คุณค่าของการเก็บรวบรวมขยะหลังการบริโภค
- (n) พัฒนาและสร้างตลาดรองสำหรับรูปแบบการรีไซเคิล
- (o) ใช้โครงสร้างพื้นฐานใหม่และที่มีอยู่ผ่านแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ในลักษณะการทำงานร่วมกันหากเป็นไปได้ หรือสร้างและดำเนินการโครงสร้างพื้นฐานใหม่ภายใน 3 ปีหลังจากเสร็จสิ้นการศึกษาความเป็นไปได้ โดยที่การศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นจะต้องดำเนินการภายใน 2 ปีของการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต โดยโครงการต้องระบุรายละเอียดความต้องการโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม
- (p) ชดเชยให้แก่ผู้เก็บขยะนอกระบบ ผู้เรียกคืน และคนเก็บขยะที่ลงทะเบียนกับฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนแห่งชาติ สำหรับบริการเก็บและผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านค่าบริการจัดเก็บภายในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2022 ค่าบริการจัดเก็บและฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนแห่งชาติจะได้รับการตรวจสอบทุกปีโดยกระทรวงแห่งชาติที่รับผิดชอบกิจการด้านสิ่งแวดล้อม
- (q) ดำเนินการเปลี่ยนแปลงภายในหน่วยงานที่เป็นคู่สัญญาด้วย โดยเน้นเป็นพิเศษที่ผู้หญิง เยาวชน และบุคคลที่มีความทุพพลภาพ และ
- (r) ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็กและผู้ประกอบการ โดยเน้นเป็นพิเศษที่ผู้ประกอบการผู้หญิง เยาวชน และบุคคลที่มีความทุพพลภาพ

(เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 6(g)) ภาระผูกพันของผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนของตนเอง

- 5B (1) ผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนของตนเองจะต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้
- (a) จัดสรรเงินทุนสำหรับการดำเนินการตามโครงการความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
 - (b) ดำเนินการตรวจสอบทางการเงินรายครึ่งปีและจัดทำรายงานการตรวจสอบเหล่านี้ให้กับกระทรวงเมื่อมีการร้องขอ
 - (c) จัดทำรายงานการตรวจสอบรายครึ่งปีให้แก่ผู้ตรวจสอบภายนอก
 - (d) แต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีการเงินอิสระเป็นประจำทุกปี:

- (i) ดำเนินการตรวจสอบภายนอกของบันทึกทางการเงิน และ
- (ii) รวมผลการตรวจสอบภายในครั้งปีในรายงานการตรวจสอบประจำปี
- (e) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.45572 ข้อ 3(b) ส่งรายงานการตรวจสอบประจำปีและสรุปรายงานการตรวจสอบไปยังกระทรวงภายใน 60 วันหลังจากสิ้นสุดการตรวจสอบ ซึ่งสรุปรายงานการตรวจสอบจะถูกนำข้อมูลเข้าไปยังศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC) เพื่อการเข้าถึงได้โดยสาธารณะ
- (f) รวบรวม บันทึก จัดการ และส่งข้อมูลไปยังศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ ตามที่กำหนดในข้อ 8 ของข้อบังคับนี้
- (g) ในกรณีที่ต้องมีบริการภายนอก ให้ทำสัญญากับห่วงโซ่คุณค่าปลายทางที่มีอยู่ก่อนการจัดจ้างคนภายนอก โดยที่ห่วงโซ่คุณค่าประกอบด้วย การเก็บผลิตภัณฑ์ที่ระบุ การคัดแยกและการประมวลผลดังกล่าว
- (h) ในกรณีที่ต้องมีบริการภายนอก สัญญาสำหรับการรวบรวม การรีไซเคิล และการบำบัดผลิตภัณฑ์ที่ระบุ หากจัดจ้างคนภายนอก ต้องผ่านกระบวนการที่ยุติธรรมและโปร่งใส
- (i) เก็บบันทึกปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ:
 - (i) ผลิตภัณฑ์ที่วางตลาดโดยผู้ผลิต
 - (ii) ผลิตภัณฑ์ที่ถูกเก็บ
 - (iii) ผลิตภัณฑ์ที่ถูกคัดแยก
 - (iv) ผลิตภัณฑ์ถูกรีไซเคิล และ
 - (v) ผลิตภัณฑ์ที่ถูกบำบัด
- (j) จัดการบริการที่มอบให้กับผู้ให้บริการโดยเฉพาะ บริการเหล่านี้รวมถึงการปฏิบัติตามการเก็บและรีไซเคิลโดยบริษัทจัดการขยะ
- (k) ร่วมมือกับเทศบาลทุกแห่ง (หากมี) ภายใน 3 ปีของการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต เพื่อเพิ่มการบำบัดผลิตภัณฑ์ที่ระบุจากขยะในเขตเทศบาล
- (l) บูรณาการกับผู้เก็บขยะนอกระบบ ผู้เรียกคืน และผู้เก็บขยะในห่วงโซ่คุณค่าของการเก็บรวบรวมขยะหลังการบริโภค
- (m) พัฒนาและสร้างตลาดรองรับรูปแบบการรีไซเคิล
- (n) ใช้โครงสร้างพื้นฐานใหม่และที่มีอยู่ผ่านแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ในลักษณะการทำงานร่วมกันหากเป็นไปได้ หรือสร้างและดำเนินการโครงสร้างพื้นฐานใหม่ภายใน 3 ปีหลังจากเสร็จสิ้นการศึกษาความเป็นไปได้ โดยที่การศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นจะต้องดำเนินการภายใน 2 ปีของการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต โดยโครงการต้องระบุรายละเอียดความต้องการโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มเติม
- (o) ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมธุรกิจขนาดเล็กและผู้ประกอบการ โดยเน้นเป็นพิเศษที่ผู้หญิงเยาวชน และบุคคลที่มีความทุพพลภาพ
- (p) ชดเชยให้แก่ผู้เก็บขยะนอกระบบ ผู้เรียกคืน และคนเก็บขยะที่ลงทะเบียนกับฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนแห่งชาติ สำหรับบริการเก็บและผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านค่าบริการจัดเก็บภายในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2022 ค่าบริการจัดเก็บจะได้รับการตรวจสอบทุกปีโดยกระทรวงป่าไม้ ประมง และสิ่งแวดล้อม และ

- (q) ดำเนินการเปลี่ยนแปลงภายในหน่วยงานที่เป็นคู่สัญญาด้วย โดยเน้นเป็นพิเศษที่ผู้หญิง เยาวชน และบุคคลที่มีความทุพพลภาพ

ข้อกำหนดและเกณฑ์ขั้นต่ำสำหรับแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตเพื่อใช้ในการดำเนินการ

6. แผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่มุ่งหมายตามข้อบังคับนี้ต้องมีข้อกำหนดอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (1) มีมาตรการการผลิตที่สะอาดขึ้นเป็นขั้นต่ำ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง
 - (a) การออกแบบเพื่อการรีไซเคิล และ
 - (b) การลดปริมาณขยะหรือการหลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดขยะ
- (2) มีมาตรการการลดขยะเป็นขั้นต่ำ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง
 - (a) องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ หรือ
 - (b) ปริมาณของผลิตภัณฑ์ หรือ
 - (c) น้ำหนักของผลิตภัณฑ์ที่ถูกจำกัดและลดลงตามกรอบเวลาที่เกี่ยวข้อง
- (3) การนำกลับมาใช้ใหม่
- (4) การรีไซเคิล
- (5) การบำบัดเพื่อการใช้ประโยชน์
- (6) การรักษา
- (7) การกำจัด
- (8) การดำเนินการและการรายงานเกี่ยวกับข้อกำหนดต่อไปนี้เพื่อเสริมแผน
 - (a) มาตรฐานขั้นต่ำของวัสดุรีไซเคิล
 - (b) อัตราการใช้วัสดุทุติยภูมิ และ
 - (c) อัตราการบำบัด และ
- (9) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 7(a)) การปฏิบัติตามข้อกำหนดสำหรับโปรแกรมที่วางแผนจะสนับสนุนตามลำดับความสำคัญของรัฐบาล ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง
 - (a) การสร้างงาน และ
 - (b) การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม

การจัดการทางการเงินสำหรับแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

7. (1) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(a)) องค์กรความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต จะต้องร่วมกับสมาชิกกำหนดค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต เสนอและใช้ค่าธรรมเนียมของผู้ผลิตที่เพิ่มตามสัดส่วนของสมาชิกทั้งหมดตามผลิตภัณฑ์ที่ระบุที่วางขายในตลาด
- (2) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(b)) ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจะต้องส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังรัฐมนตรี รวมถึงแรงจูงใจ เหตุผล และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจากรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านการเงินภายใน 60 วันนับจากวันที่ยื่น
- (3) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(c)) ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจะต้องขึ้นอยู่กับราคาคืนต้นทุนสุทธิ ซึ่งรวมถึงอัตราที่แตกต่างกันต่อหมวดหมู่สินค้า

ของแต่ละผลิตภัณฑ์หรือประเภทผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะต้องจ่ายโดยผู้ผลิตเพื่อเป็นทุนในแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และขึ้นอยู่กับรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (a) น้ำหนักของผลิตภัณฑ์
 - (b) ความง่ายต่อการรีไซเคิล
 - (c) ความต้องการในปัจจุบันสำหรับวัสดุเพื่อการรีไซเคิล
 - (d) ค่าใช้จ่ายในการจัดทำระบบแยกขยะ
 - (e) ค่าใช้จ่ายในการเก็บ การขนส่ง การจัดเก็บ และการบำบัดขยะที่แยกเก็บ
 - (f) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร
 - (g) ค่าใช้จ่ายในการสื่อสารและสร้างความตระหนักรู้ในพื้นที่สาธารณะ (ในการป้องกัน การเก็บแยก ฯลฯ)
 - (h) ค่าใช้จ่ายสำหรับการเฝ้าระวังระบบที่เหมาะสม (รวมถึงการตรวจสอบ) และ
 - (i) หักลบรายได้จากการขายวัสดุรีไซเคิล
- (4) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(d) ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่ประกาศล่าสุดจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะบนเว็บไซต์ขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต
- (5) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(e) องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต จะต้องส่งแผนทางการเงินประจำปีและงบประมาณประจำปีไปยังกระทรวง
- (a) ภายใน 60 วันของการดำเนินการในปีแรกของการดำเนินการหรือภายใน 60 วันของการดำเนินการ ในกรณีที่การดำเนินการเกิดขึ้นหลังจากวันที่ 30 มิถุนายนในปีแรก สำหรับปีถัดไป และ
 - (b) ภายในวันที่ 30 พฤศจิกายนของปีถัดไป
- (6) แผนทางการเงินประจำปีและงบประมาณประจำปีจะต้องประกอบไปด้วยข้อมูลอย่างน้อย ดังต่อไปนี้
- (a) รายได้โดยประมาณ (ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต) จากสายผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ
 - (b) ลักษณะของเงินสมทบ (ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต) ที่ได้คำนวณและประเมินไว้
 - (c) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(f) จำนวนเงินสมทบทั้งหมด (ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต) ที่ครอบคลุมต้นทุนสุทธิของภาระผูกพัน ซึ่งเป็นหน้าที่ขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตในการลงทะเบียน
 - (d) วิธีการเก็บรายได้ของสายผลิตภัณฑ์แต่ละสาย
 - (e) เงื่อนไขและขั้นตอนในการแก้ไขเงินสมทบเพื่อสะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงในภาระผูกพันซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนภายใต้ข้อบังคับนี้ และ
 - (f) วิธีการในการจัดสรรและเบิกจ่ายรายได้สำหรับการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตระหว่างการเก็บ การลดขยะ การรีไซเคิล การนำขยะมาใช้ซ้ำ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
- (7) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(g) ค่าใช้จ่ายในการบริหารของแผน EPR จำกัดไว้ ดังต่อไปนี้

- (i) เงินเดือนของพนักงานองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต
 - (ii) ค่าโสหุ้ย (ค่าสาธารณูปโภคและค่าเช่า) และ
 - (iii) เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบ
- (8) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44295 ข้อ 8(i)) ค่าธรรมเนียมในการดำเนินการ ต้องได้รับการตรวจสอบในปีปฏิทินที่ 3 ของการดำเนินการ และต้องประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาโดย รัฐมนตรีกำหนดค่าธรรมเนียมในการดำเนินการสำหรับแผนความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

(เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 8(h)) ภาระผูกพันของผู้ผลิตที่กำหนด และดำเนินการตามแผนด้วยตนเอง

- 7A
- (1) ผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนด้วยตนเองต้องกำหนดและจัดสรรเงินทุนความ รับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่เหมาะสม ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่าค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อ ที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และเป็นที่มาเพื่อให้แน่ใจว่าแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตมี ประสิทธิภาพ
 - (2) ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจะต้องส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ไปยังรัฐมนตรี รวมถึงแรงจูงใจ เหตุผล และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบเกี่ยวกับ ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจากรัฐมนตรีที่รับผิดชอบต่อด้านการเงิน ภายใน 60 วันนับจากวันที่ยื่น
 - (3) ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจะต้องเท่ากับ
 - (a) ค่าใช้จ่ายในการจัดทำระบบแยกขยะ รวมทั้ง
 - (b) ค่าใช้จ่ายในการเก็บ การขนส่ง การจัดเก็บ และการบำบัดขยะที่แยกเก็บ รวมทั้ง
 - (c) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร รวมทั้ง
 - (d) ค่าใช้จ่ายในการสื่อสารและสร้างความตระหนักรู้ในพื้นที่สาธารณะ (ในการป้องกัน การเก็บแยก ฯลฯ) รวมทั้ง
 - (e) ค่าใช้จ่ายสำหรับการเฝ้าระวังระบบที่เหมาะสม (รวมถึงการตรวจสอบ) และ
 - (f) หักลบรายได้จากการขายวัสดุรีไซเคิล
 - (4) ค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่ประกาศล่าสุดจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะ บนเว็บไซต์ของผู้ผลิต
 - (5) ผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตด้วยตนเอง จะต้องส่งแผนทางการเงินประจำปีและงบประมาณประจำปีไปยังกระทรวง
 - (a) ภายใน 60 วันของการดำเนินการในปีแรกของการดำเนินการหรือภายใน 60 วันของ การดำเนินการ ในกรณีที่การดำเนินการเกิดขึ้นหลังจากวันที่ 30 มิถุนายนในปีแรก สำหรับปีถัดไป และ
 - (b) ภายในวันที่ 30 พฤศจิกายนของปีถัดไป
 - (6) แผนทางการเงินประจำปีและงบประมาณประจำปีจะต้องประกอบไปด้วยข้อมูลอย่างน้อย ดังต่อไปนี้
 - (a) การจัดสรรค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
 - (b) ลักษณะของค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่ได้คำนวณไว้

- (c) จำนวนเงินสมทบทั้งหมด (ค่าธรรมเนียมนิยมความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต) ที่ครอบคลุมต้นทุนสุทธิของภาระผูกพันซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ผลิตในการลงทะเบียน
- (d) เงื่อนไขและขั้นตอนในการแก้ไขเงินสมทบเพื่อสะท้อนถึงความเปลี่ยนแปลงในภาระผูกพันซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้ผลิตที่ขึ้นทะเบียนภายใต้ข้อบังคับนี้ และ
- (e) วิธีการในการจัดสรรและเบิกจ่ายรายได้สำหรับการดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตระหว่างการเก็บ การลดขยะ การรีไซเคิล การนำขยะมาใช้ซ้ำ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

การติดตาม การรายงาน และการประเมิน

8. (1) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 9(a)) ต่อไปนี้เป็นข้อกำหนดสำหรับองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่ดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
- (a) องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนของตนเองจะต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลเกี่ยวกับแผนที่วัดเทียบกับเป้าหมายแต่ละรายการในประกาศของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับ 18(1) ของรัฐบัญญัติ
 - (b) ต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลต่อกระทรวงภายใน 4 สัปดาห์นับจากสิ้นสุดระยะเวลา 6 เดือน คือ มกราคมถึงมิถุนายนของปีปฏิทินโดยองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต และรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ แต่ไม่จำกัดเพียง:
 - (i) การปฏิบัติงานระหว่างกาลที่ไม่ได้ตรวจสอบกับเป้าหมายที่เผยแพร่
 - (ii) รายละเอียดที่ไม่ได้ตรวจสอบของการจัดสรรค่าธรรมเนียมนิยมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และ
 - (iii) ผลการดำเนินงานที่ไม่ได้ตรวจสอบในเรื่องการเงินทั้งหมด
 - (c) ต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อกระทรวงภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นปี คือ วันที่ 31 ธันวาคม
 - (d) ต้องส่งรายงานการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานภายนอกประจำปีต่อกระทรวง โดยมีข้อกำหนดขั้นต่ำ ดังต่อไปนี้
 - (i) การปฏิบัติงานเทียบกับเป้าหมายที่เผยแพร่
 - (ii) รายละเอียดของการจัดสรรค่าธรรมเนียมนิยมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
 - (iii) ผลการดำเนินงานในเรื่องการเงินทั้งหมด
 - (iv) รายงานการกำกับดูแล และ
 - (v) จำนวนชิ้นการผลิต
 - (e) องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตทั้งหมดที่กำหนดและดำเนินการตามแผนของตนเองและผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนด้วยตนเองจะต้องบันทึกและรายงานอย่างน้อยเป็นประจำทุกปีต่อศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC) ถึงปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ ได้แก่
 - (i) ถูกวางตลาดโดยสมาชิกขององค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตหรือโดยผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนด้วยตนเอง

- (ii) ภูเก็ต
 - (iii) ให้นำออกไปจากหลุมฝังกลบ (ถูกรีไซเคิล, ให้นำกลับมาใช้ใหม่, ถูกบำบัด, ถูกปรับปรุงใหม่)
 - (iv) ถูกส่งออก
 - (v) ถูกฝังกลบ และ
 - (vi) จำนวนชิ้นการผลิต
- (f) กระทรวงสามารถดำเนินการตรวจสอบยืนยันภาวะผูกพันขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตได้
- (g) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.45572 ข้อ 4(a) ในปีที่ 1 ของการดำเนินการตามข้อบังคับเหล่านี้ สิ่งต่อไปนี้มีผลบังคับใช้
- (i) สำหรับข้อบังคับย่อย (1)(a) และ (b) ระยะเวลาจะนับจากวันที่ 5 พฤศจิกายน 2564 จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2565 ของปีปฏิทิน และ
 - (ii) สำหรับข้อบังคับย่อย (1)(c)(d) และ (e) ระยะเวลาจะนับจากวันที่ 5 พฤศจิกายน 2564 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2565
- (2) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 9(b) ต่อไปนี้เป็นข้อกำหนดสำหรับผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนด้วยตนเอง
- (a) ผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนด้วยตนเองจะต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลเกี่ยวกับแผนที่วัดเทียบกับเป้าหมายแต่ละรายการในประกาศของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับ 18(1) ของรัฐบัญญัติ
 - (b) ต้องส่งรายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลต่อกระทรวงภายใน 4 สัปดาห์นับจากสิ้นสุดระยะเวลา 6 เดือน คือ มกราคมถึงมิถุนายนของปีปฏิทิน โดยผู้ผลิต
 - (c) รายงานผลการปฏิบัติงานระหว่างกาลต้องมีเฉพาะ
 - (i) การปฏิบัติงานระหว่างกาลที่ยังไม่ได้ตรวจสอบกับเป้าหมายที่เผยแพร่
 - (ii) รายละเอียดที่ยังไม่ได้ตรวจสอบของการจัดสรรค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต และ
 - (iii) ผลการดำเนินงานที่ยังไม่ได้ตรวจสอบในเรื่องการเงินทั้งหมด
 - (d) ต้องส่งรายงานการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานภายนอกประจำปีต่อกระทรวง ภายใน 3 เดือนนับแต่วันสิ้นปี คือวันที่ 31 ธันวาคม
 - (e) ต้องส่งรายงานการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานภายนอกประจำปีต่อกระทรวงที่มีข้อกำหนดขั้นต่ำ ดังต่อไปนี้
 - (i) การปฏิบัติงานเทียบกับเป้าหมายที่เผยแพร่
 - (ii) รายละเอียดของการจัดสรรค่าธรรมเนียมความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต
 - (iii) ผลการดำเนินงานในเรื่องการเงินทั้งหมด และ
 - (iv) จำนวนชิ้นการผลิต
 - (f) ผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนด้วยตนเองจะต้องบันทึกและรายงานอย่างน้อยเป็นประจำทุกปีต่อศูนย์ข้อมูลขยะประเทศแอฟริกาใต้ (SAWIC) ถึงปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุ ได้แก่
 - (i) ถูกวางตลาดโดยผู้ผลิต

- (ii) ถูกเก็บ
 - (iii) ถูกนำออกไปจากหลุมฝังกลบ (ถูกรีไซเคิล, ถูกนำกลับมาใช้ใหม่, ถูกบำบัด, ถูกปรับปรุงใหม่)
 - (iv) ถูกส่งออก
 - (v) ถูกฝังกลบ และ
 - (vi) จำนวนชิ้นการผลิต
- (g) กระทรวงสามารถดำเนินการตรวจสอบยืนยันภาวะผูกพันของผู้ผลิตได้
- (h) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.45572 ข้อ 4(b)) ในปี 1 ของการดำเนินการตามข้อบังคับเหล่านี้ สิ่งต่อไปนี้มีผลบังคับใช้
- (i) สำหรับข้อบังคับย่อย (2)(a)(b) และ (c) ระยะเวลาจะนับจากวันที่ 5 พฤศจิกายน 2564 จนถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2565 ของปีปฏิทิน และ
 - (ii) สำหรับข้อบังคับย่อย (2)(d)(e) และ (f) ระยะเวลาจะนับจากวันที่ 5 พฤศจิกายน 2564 จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2565
- (3) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 9(c))
- (4) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 9(c))
- (5) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 9(c))
- (6) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 9(c))
- (7) (ยกเลิกโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 9(c))

การทบทวนผลการปฏิบัติงานของแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

9. (1) การปฏิบัติงานของแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตจะต้องได้รับการตรวจสอบทุก 5 ปี โดยกระทรวง
- (2) กระทรวงอาจทบทวนแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตได้ทุกเมื่อโดยพิจารณาจากผลการปฏิบัติงาน
- (3) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 10) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือผู้ผลิตที่กำหนดและดำเนินการตามแผนด้วยตนเองอาจติดต่อกับกระทรวงเพื่อตรวจสอบก่อนการดำเนินการที่จะทำบรรลุผลหรือไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย

การลงทะเบียนองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

10. (1) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44078 ข้อ 3) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่มีอยู่ทั้งหมดต้องลงทะเบียนกับกระทรวง ภายใน 6 เดือนนับจากข้อบังคับเหล่านี้มีผลใช้บังคับ โดยการกรอกแบบฟอร์มที่กำหนดจากกระทรวง
- (2) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่จัดตั้งขึ้นใหม่ทั้งหมด หลังจากข้อบังคับเหล่านี้มีผลใช้บังคับแล้ว จะต้องลงทะเบียนกับกระทรวง ภายใน 3 เดือนนับตั้งแต่วันที่ก่อตั้งโดยการกรอกแบบฟอร์มที่กำหนดจากกระทรวง

ข้อกำหนดและหลักเกณฑ์สำหรับองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตในการดำเนินการ

11. (1) กระทรวงสามารถจดทะเบียนองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตได้ก็ต่อเมื่อองค์กรดังกล่าวมีคุณสมบัติตรงตามข้อกำหนดขั้นต่ำโดยพิจารณาตามข้อบังคับย่อย
- (2) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 11) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีลักษณะ ดังต่อไปนี้
- (a) ต้องเป็นองค์กรอิสระที่จัดตั้งขึ้นโดยผู้ผลิตที่ปฏิบัติตามกระบวนการครบตามที่กำหนด
 - (b) ต้องเป็นองค์กรไม่แสวงหากำไรที่จดทะเบียน
 - (c) ต้องจัดการด้วยคณะกรรมการซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนจากผู้ผลิต และ
 - (d) ปฏิบัติตามรัฐบัญญัติว่าด้วยบริษัท ค.ศ. 2008 (Act No. 71 of 2008) ในส่วนของการบริหารกิจการบริษัทที่ดีและการจัดการการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ความผิด

12. (1) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 12(a)) ผู้ที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ 4(1) และ (2), 5, 5A, 5B, 6, 7(1), 7(2), 7(3), 7(4), 7(5), 7(6), 7(7), 7A, 8(1)(a),8(1)(b), 8(1)(c), 8(1)(d), 8(1)(e), 8(2)(a), 8(2)(b), 8(2)(c), 8(2)(d), 8(2)(e),9(3), 10 หรือ 11 แห่งข้อบังคับนี้ ผู้นั้นมีความผิด
- (2) (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 12(b)) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับ 4(1) และ (2), 5, 5A, 5B, 6, 7(1), 7(2), 7(3), 7(4), 7(5), 7(6), 7(7), 7A, 8(1)(a), 8(1)(b), 8(1)(c), 8(1)(d), 8(1)(e), 8(2)(a), 8(2)(b), 8(2)(c), 8(2)(d), 8(2)(e),9(3), 10 หรือ 11 แห่งข้อบังคับนี้ องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตนั้นมีความผิด

บทกำหนดโทษ

13. (1) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44295 ข้อ 13(a)) ผู้ใดรวมถึงองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่กระทำความผิดตามข้อบังคับนี้ ต้องรับโทษดังต่อไปนี้
- (a) จำคุกไม่เกิน 15 ปี
 - (b) ค่าปรับที่เหมาะสม หรือ
 - (c) ทั้งปรับและจำคุก
- (2) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 13(a)) ผู้ผลิตที่ลงทะเบียนซึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับอาจถูกเพิกถอนการลงทะเบียนตามที่พิจารณาตามข้อบังคับในกฎหมาย และ/หรือถูกบังคับให้เข้าร่วมแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตอื่น
- (3) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 13(b)) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่จดทะเบียนซึ่งไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับอาจถูกเพิกถอนการลงทะเบียน

ชื่อและการเริ่มใช้บังคับ

14. (1) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44078 ข้อ 4) ข้อบังคับนี้เรียกว่า ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020 และมีผลบังคับใช้วันที่ 5 พฤษภาคม 2564

ประกาศว่าด้วยข้อบังคับเกี่ยวกับแผนความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และ
ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง ค.ศ. 2020

Government Gazette (Notice) No.43882: National Environmental Management: Waste Act (59/2008): Regulations regarding Extended Producer Responsibility Scheme for Paper, Packaging and some Single Use Products (05 November 2020)

คำนิยาม

1. ในข้อบังคับนี้ คำหรือสำนวนใด ๆ ที่กำหนดนิยามไว้ในรัฐบัญญัติและในข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020 ก็ให้มีความหมายนั้น เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น
“เครื่องดื่ม” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.45572 ข้อ 7(a)) หมายถึง ของเหลวที่มีแอลกอฮอล์หรือไม่มีแอลกอฮอล์สำหรับการบริโภคของมนุษย์ ได้แก่ เบียร์ ไวน์ น้ำอัดลม น้ำผลไม้ นม ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารชนิดน้ำ และน้ำดื่มแบบบรรจุแพ็คเกจหรือบรรจุขวด แต่ไม่รวมถึงของเหลวที่ประกอบเป็นเภสัชภัณฑ์
“พลาสติกที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(a)) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายโดยกิจกรรมทางชีวภาพ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเฉพาะในโครงสร้างทางเคมีของวัสดุ การย่อยสลายสามารถเกิดขึ้นได้ภายใต้สภาพแอโรบิกหรือแอนแอโรบิก โดยผลิตภัณฑ์ขั้นสุดท้าย คือ ก๊าซ (คาร์บอนไดออกไซด์ หรือ มีเทน) น้ำ ชีวมวล และส่วนประกอบแร่ธาตุ
“เจ้าของตราสินค้าของผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(b)) หมายถึง บุคคล ประเภทของบุคคล หรือบริษัท ที่ซึ่งผลิตและ/หรือขายผลิตภัณฑ์ที่ระบุภายใต้ฉลากตราสินค้า
“ผลิตภัณฑ์ที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(b)) หมายถึง กลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพซึ่งย่อยสลายในกระบวนการหมักแบบแอโรบิกผ่านการกระทำของจุลินทรีย์ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและทำในระดับสูงภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยกระบวนการทางชีวภาพทำให้เกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ น้ำ สารประกอบอินทรีย์ และชีวมวล ซึ่งไม่ทิ้งสิ่งปนเปื้อนหรือสารตกค้าง
“ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(b)) หมายถึง ความรับผิดชอบของผู้ผลิตสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ระบุซึ่งถูกเพิ่มขึ้นไปยังระยะหลังการบริโภคของวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุ
“ผู้นำเข้า” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(b)) หมายถึง บุคคลหรือประเภทของบุคคลที่นำผลิตภัณฑ์ที่ระบุหรือรายการที่มีผลิตภัณฑ์ที่ระบุเข้ามาในประเทศจากต่างประเทศ และรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงผู้นำผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมาเข้าสู่ตลาดในประเทศ
“บรรจุภัณฑ์” หมายถึง วัสดุ ภาชนะ หรือ ที่ห่อหุ้ม หรือกล่องบรรจุใด ๆ ที่ใช้สำหรับการบรรจุ การขนส่ง การจัดการ การปกป้อง การส่งเสริมการขาย การตลาด หรือการขายผลิตภัณฑ์หรือสิ่งของใด ๆ ซึ่งอาจเป็นบรรจุภัณฑ์ปฐมภูมิ บรรจุภัณฑ์ที่แท้จริงหรือบรรจุภัณฑ์ทุติยภูมิ หรือบรรจุภัณฑ์ตติยภูมิ โดยทั่วไปประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ที่บรรจุในบรรจุภัณฑ์หลักอยู่แล้ว แต่ไม่รวมถึง
(a) ตู้คอนเทนเนอร์ที่ใช้สำหรับการขนส่งสินค้าอุปโภคบริโภคจำนวนมากเท่านั้นไปยังผู้ผลิต ผู้แบ่งบรรจุ หรือผู้แปรรูป หรือไปยังผู้ขายส่งหรือขายปลีกสิ่งของดังกล่าว

(b) บรรจุภัณฑ์ที่ทำจากไม้และสิ่งทอ และ

(c) พาเลทพลาสติกและภาชนะขนาดใหญ่ทางอุตสาหกรรมที่มีความจุเกิน 1,000 ลิตร

“กระดาษ” หมายถึง วัสดุใด ๆ ที่ทำจากเยื่อไม้ เศษผ้า พาง หรือวัสดุเส้นใยอื่น ๆ ที่ใช้สำหรับการเขียน การพิมพ์ หรือเป็นวัสดุห่อหุ้ม

“วัสดุก่อนการบริโภค” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.45539 ข้อ 16(d)) หมายถึง วัสดุที่เปื่อยเบนจากกระแสของเสียในระหว่างกระบวนการผลิต แต่ไม่รวมถึงวัสดุที่สามารถถูกเรียกคืนภายในกระบวนการเดียวกับกระบวนการที่สร้างและนำมาใช้ใหม่ เช่น การทำใหม่ การกลับคม หรือเศษที่เกิดขึ้นในกระบวนการ

“วัสดุหลังการบริโภค” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.45539 ข้อ 16(d)) หมายถึง วัสดุที่สร้างขึ้นโดยครัวเรือน หรือโดยสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า อุตสาหกรรม และสถาบันในบทบาทของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์รายสุดท้ายที่ไม่สามารถนำไปใช้ได้อีกต่อไป โดยใช้เพื่อวัตถุประสงค์ที่ตั้งใจไว้ ซึ่งรวมถึงการส่งคืนวัสดุจากห่วงโซ่การจัดจำหน่ายด้วย

“ผู้ผลิต” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(b)) หมายถึง นิติบุคคล บุคคล หรือประเภทของบุคคลที่ถูกระบุโดยข้อบังคับว่าเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตตามความในข้อบังคับ 18 ผู้ผลิตที่นำผลิตภัณฑ์ที่ระบุเกิน 10 ตันออกสู่ตลาดเป็นประจำทุกปีต้องรับผิดชอบตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตภายใต้ข้อบังคับตามหลักเกณฑ์ที่ระบุ ดังต่อไปนี้

(a) ในกรณีที่มีสินค้าที่มีตราสินค้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ระบุ หรือขายพร้อมกันกับผลิตภัณฑ์ที่ระบุ และเจ้าของแบรนด์ที่จดทะเบียนประกอบกิจการมีภูมิลำเนาในประเทศแอฟริกาใต้ที่ผลิตและ/หรือขายสินค้านี้ดังกล่าว โดยผู้ผลิตจะต้องเป็นผู้ผลิตกระดาษ บรรจุภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์แบบใช้ครั้งเดียว แปรรูป และ/หรือเจ้าของตราสินค้า

(b) ในกรณีที่มีสินค้าที่มีตราสินค้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่ระบุ หรือขายพร้อมกันกับผลิตภัณฑ์ที่ระบุ และเจ้าของแบรนด์ที่จดทะเบียนประกอบกิจการนั้นไม่ได้ดำเนินการหรือมีส่วนได้เสียในการควบคุมกิจการที่มีภูมิลำเนาในประเทศแอฟริกาใต้ ที่ผลิตและ/หรือขายสินค้านี้ดังกล่าว ผู้ผลิตจะเป็นอย่างไรอย่างหนึ่ง ดังนี้

(i) ตัวแทนที่ได้รับใบอนุญาตของสินค้าที่มีตราสินค้า หรือ

(ii) โดยที่ไม่มีข้อตกลงตัวแทนอย่างเป็นทางการ ผู้นำเข้าสินค้าที่มีตราสินค้าตามที่ระบุในใบตราส่ง

(c) ในกรณีของผลิตภัณฑ์ที่ระบุอื่น ๆ ทั้งหมดที่ไม่ครอบคลุมในอนุวรรค (i) และ (ii) ผู้ผลิตจะต้องเป็นผู้ค้าปลีก

“สารบรีไซเคิล” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.45539 ข้อ 16(e)) หมายถึง สัดส่วนโดยมวลของวัสดุรีไซเคิลหลังการบริโภคในผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ ไม่รวมถึงของเสียก่อนการบริโภค

“รีไซเคิล” หมายถึง ของเสียหรือวัสดุหลังการบริโภคที่ใช้เพื่อการรีไซเคิล

“เปอร์เซ็นต์เป้าหมายการนำกลับมาใช้ใหม่” (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.45572 ข้อ 7(b)) หมายถึง ปริมาณของผลิตภัณฑ์ที่ระบุสำหรับการนำกลับมาใช้ใหม่ที่แสดงเป็นเปอร์เซ็นต์ของปริมาณรวมของผลิตภัณฑ์ที่ระบุซึ่งถูกวางตลาดต่อปี เปอร์เซ็นต์เป้าหมายการนำ

กลับมาใช้ใหม่ใช้กับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์เครื่องตีประเภทแก้วที่วางตลาดเกิน 100,000 ตันเป็นประจำทุกปี

“**พลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียว**” (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(c)) หมายถึง สิ่งของ/วัสดุที่ถูกออกแบบให้ใช้งานทั่วไปสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบรรจุภัณฑ์ และรวมถึงสิ่งของที่ตั้งใจใช้เพียงครั้งเดียวก่อนที่จะทิ้งหรือรีไซเคิล และอาจทำมาจากวัสดุใดก็ได้

“**รัฐบัญญัติ**” หมายถึง รัฐบัญญัติว่าด้วยขยะ ค.ศ. 2008 (Act No. 59 of 2008) และ

“**ข้อบังคับ**” หมายถึง ข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020 ที่ออกตามข้อบังคับ 69(1)(b), (g), (i), (l), (o), (dd) and (ee) ของรัฐบัญญัติ

วัตถุประสงค์ของประกาศ

2. (1) วัตถุประสงค์ของประกาศนี้ คือ กำหนดให้ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ หรือประเภทของผลิตภัณฑ์ที่ระบุในวรรค 4 ของประกาศนี้เป็นไปตามขั้นตอน กระบวนการ และการลงทุนทรัพยากรเพื่อดำเนินการตามมาตรการความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้นที่เชื่อมโยงกับ
 - (a) การเก็บผลิตภัณฑ์ของตนในขั้นตอนหลังการบริโภค
 - (b) การใช้ซ้ำ
 - (c) การรีไซเคิล
 - (d) การบำบัด และ
 - (e) การกำจัดผลิตภัณฑ์ของตนในขั้นตอนหลังการบริโภค
- (2) ประกาศนี้ต้องอ่านร่วมกับข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต ค.ศ. 2020 ซึ่งประกาศในรัฐกิจจานุเบกษาโดยรัฐมนตรี

ขอบเขตของประกาศ

3. (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(f)) ประกาศนี้ใช้กับผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้เมื่อสิ้นสุดอายุการใช้งานแล้ว
 - (1) กระดาษ และบรรจุภัณฑ์กระดาษ
 - (2) บรรจุภัณฑ์พลาสติก
 - (3) บรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ และสลายตัวได้ทางชีวภาพ
 - (4) ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียว
 - (5) ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียวที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ
 - (6) ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียวที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ
 - (7) บรรจุภัณฑ์แก้ว และ
 - (8) บรรจุภัณฑ์โลหะ แต่ไม่รวมถึง
 - (9) ถังหิ้วพลาสติก และถังร้อนพลาสติก

การระบุผลิตภัณฑ์หรือประเภทของผลิตภัณฑ์เพื่อนำไปใช้กับความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต

4. (1) ความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตนำไปใช้กับผลิตภัณฑ์ที่ระบุหรือประเภทของผลิตภัณฑ์ดังต่อไปนี้
 - (a) กระดาษและวัสดุบรรจุภัณฑ์กระดาษ

- (i) บรรจุภัณฑ์กระดาษแข็งบรรจุของเหลว – มีการบรรจุและไม่มีการบรรจุ
 - (ii) บรรจุภัณฑ์กระดาษ
 - (iii) บรรจุภัณฑ์กระดาษแข็ง - ไม่พิมพ์
 - (iv) บรรจุภัณฑ์กระดาษแข็ง - พิมพ์
 - (v) กระดาษ - วัสดุกล่องลูกฟูก
 - (vi) กระดาษ รวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง (กระดาษแข็ง)
 - (vii) กระดาษเคลือบ กระดาษพิมพ์และเขียน
 - (viii) กระดาษเคลือบพลาสติก
 - (ix) ฉลาก และ
 - (x) ถุงกระดาษ
- (b) บรรจุภัณฑ์พลาสติก (ทั้งพิมพ์และไม่พิมพ์)
- (i) ชนิด 2, 4, 5 โพลีโอเลฟิน - แข็ง
 - (ii) ชนิด 2, 4, 5 โพลีโอเลฟิน - ยืดหยุ่น
 - (iii) โพลีเอทิลีนเทเรฟทาเลต (PET) - แข็ง
 - (iv) โพลีเอทิลีนเทเรฟทาเลต (PET) - ยืดหยุ่น/รีด
 - (v) โพลีสไตรีน (รวมถึงบรรจุภัณฑ์ประเภทโพลีสไตรีนเพื่อป้องกัน และบรรจุภัณฑ์ประเภทโพลีสไตรีนเพื่อป้องกันแรงกระแทกสูง)
 - (vi) โพลีไวนิลคลอไรด์ (PVC) (รหัสเรซิน 3)
 - (vii) ไวนิล (แข็งและยืดหยุ่น) และ
 - (viii) อื่น ๆ (บรรจุภัณฑ์พลาสติกหลายชั้น รวมถึงบรรจุภัณฑ์ที่มีรหัสเรซิน 7)
- (c) บรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ และสลายตัวได้ทางชีวภาพ (วัตถุดิบที่สลายตัวได้ทางชีวภาพได้รับการรับรองตามมาตรฐาน SABS และ/หรือ มาตรฐาน ISO 17088)
- (d) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(g) ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียว มีดังนี้
- (i) แผ่นฟิล์ม/แผ่นฟิล์มยึดได้: แผ่นฟิล์มสำหรับคลุมดินทางเกษตรกรรม ถุงขยะ แผ่นฟิล์มสำหรับห่อพาเลท
 - (ii) ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบฉีด: ถ้วย ถาด อุปกรณ์การรับประทานอาหาร (มีด ส้อม และช้อน) เครื่องกวาน
 - (iii) ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบเป่า: ขวด กล่องบรรจุภัณฑ์ เหยือกหรือโอ
 - (iv) ผลิตภัณฑ์ประเภทหลอมอัดรีด: หลอด แผ่นพลาสติก และ
 - (v) ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปด้วยความร้อน: ถาด ถาดก้นตื้น ถ้วย และบรรจุภัณฑ์อื่น ๆ
- (e) แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(h) ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียวที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ มีดังนี้
- (i) แผ่นฟิล์ม/แผ่นฟิล์มยึดได้ที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ: แผ่นฟิล์มสำหรับคลุมดินทางเกษตรกรรม ถุงขยะ แผ่นฟิล์มสำหรับห่อพาเลท
 - (ii) ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบฉีดที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ: ถ้วย ถาด อุปกรณ์การรับประทานอาหาร (มีด ส้อม และช้อน) เครื่องกวาน

- (iii) ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบเป่าที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ: ขวด กล่องบรรจุภัณฑ์ เหยือกหรือโถ
- (iv) ผลิตภัณฑ์ประเภทหลอมอัดรีดที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ: หลอด แผ่นพลาสติก และ
- (v) ผลิตภัณฑ์ที่สลายตัวได้ทางชีวภาพ: ถาด ถาดกันร้อน ถ้วย และบรรจุภัณฑ์อื่น ๆ
- (f) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(i)) ผลิตภัณฑ์ประเภทใช้ครั้งเดียวที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ มีดังนี้
 - (i) แผ่นฟิล์ม/แผ่นฟิล์มยืดได้ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ: แผ่นฟิล์มสำหรับคลุมดินทางเกษตรกรรม ถุงขยะ แผ่นฟิล์มสำหรับห่อพาเลท
 - (ii) ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบฉีดที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ: ถ้วย ถาด อุปกรณ์การรับประทานอาหาร (มีด ส้อม และช้อน) เครื่องกวน
 - (iii) ผลิตภัณฑ์ขึ้นรูปแบบเป่าที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ: ขวด กล่องบรรจุภัณฑ์ เหยือกหรือโถ
 - (iv) ผลิตภัณฑ์ประเภทหลอมอัดรีดที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ: หลอด แผ่นพลาสติก และ
 - (v) ผลิตภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ทางชีวภาพ: ถาด ถาดกันร้อน ถ้วย และบรรจุภัณฑ์อื่น ๆ
- (g) บรรจุภัณฑ์แก้ว
 - (i) แก้ว (ขวดและเหยือกหรือโถ) และ
- (h) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44539 ข้อ 16(j)) บรรจุภัณฑ์โลหะ มีดังนี้
 - (i) แผ่นเหล็กเคลือบตีบุก (โลหะมีเหล็ก) และ
 - (ii) อะลูมิเนียม (โลหะไม่มีเหล็ก)

การระบุบุคคลหรือประเภทของบุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบในการพัฒนาและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

5. ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ในวรรค 4 ของประกาศนี้มีความรับผิดชอบในการพัฒนาและดำเนินการตามแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต

ความรับผิดชอบของผู้ผลิต

6. (1) (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.44078 ข้อ 7(1)(a)) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ในวรรค 4 ของประกาศนี้และดำเนินการในขณะที่ประกาศนี้ใช้บังคับ คือ ก่อนหรือ ณ วันที่ 5 พฤศจิกายน 2564 ต้องปฏิบัติดังนี้
 - (a) พัฒนาและส่งแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตให้แก่รัฐมนตรี หรือ
 - (b) จัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตซึ่งต้องจัดเตรียมและส่งแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตให้แก่รัฐมนตรี
- (2) ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ในวรรค 4 ของประกาศนี้และดำเนินการภายหลังลงประกาศฉบับนี้ในรัฐกิจจานุเบกษา ต้องปฏิบัติดังนี้
 - (a) พัฒนาและส่งแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตตามข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต ค.ศ. 2020 ไปยังกระทรวง ภายใน 6 เดือนนับแต่เริ่มดำเนินการ หรือ
 - (b) สมัครเป็นสมาชิกในแผนความรับผิดชอบต่อที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิตที่มีอยู่ ภายใน 3 เดือนนับแต่เริ่มดำเนินการ

เป้าหมายสำหรับสายธารขยะของแต่ละผลิตภัณฑ์ที่ระบุไว้ในวรรค 4 ของประกาศนี้

7. (แก้ไขโดย Government Gazette (Notice) No.45572 ข้อ 7(c)) เป้าหมายสำหรับสายธารขยะของแต่ละผลิตภัณฑ์ที่ระบุอยู่ในภาคผนวก 1 ของประกาศนี้ ใช้บังคับเป็นระยะเวลา 5 ปีนับจากวันที่ดำเนินการตามข้อบังคับว่าด้วยความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.45572 ข้อ 7(c))

Product or class of Products	Year	Product Design (recycled content) [%]	Reuse target [%]	Collection Target [%]	Recycling Target [%]	Energy recovery/ exports/ other [%]
Glass Packaging						
Alcoholic beverage (ready to drink)	1	20	5	46.4	38.40	-
	2	25	5	52.5	43.44	-
	3	30	5	58.4	48.32	-
	4	35	5	64.6	53.45	-
	5	40	5	65.4	54.12	-
Beer	1	20	5	46.4	38.40	-
	2	25	5	52.5	43.44	-
	3	30	5	58.4	48.32	-
	4	35	5	64.6	53.45	-
	5	40	5	65.4	54.12	-
Wine	1	20	5	46.4	38.40	-
	2	25	5	52.5	43.44	-
	3	30	5	58.4	48.32	-
	4	35	5	64.6	53.45	-
	5	40	5	65.4	54.12	-
Spirits	1	20	5	46.4	38.40	-
	2	25	5	52.5	43.44	-
	3	30	5	58.4	48.32	-
	4	35	5	64.6	53.45	-
	5	40	5	65.4	54.12	-
Food	1	20	-	46.4	38.40	-
	2	25	-	52.5	43.44	-
	3	30	-	58.4	48.32	-
	4	35	-	64.6	53.45	-
	5	40	-	65.4	54.12	-
Non-alcoholic beverage (soft drinks)	1	20	5	46.4	38.40	-
	2	25	5	52.5	43.44	-
	3	30	5	58.4	48.32	-
	4	35	5	64.6	53.45	-
	5	40	5	65.4	54.12	-
Pharmaceutical	1	20	-	46.4	38.40	-
	2	25	-	52.5	43.44	-
	3	30	-	58.4	48.32	-

Product or class of Products	Year	Product Design (recycled content) [%]	Reuse target [%]	Collection Target [%]	Recycling Target [%]	Energy recovery/ exports/ other [%]
	4	35	-	64.6	53.45	-
	5	40	-	65.4	54.12	-
Metal Packaging:						
Aluminium (non Ferrous) (Used Beverage Cans)	1	24	-	62	30	32
	2	28	-	64	32	32
	3	32	-	66	33	33
	4	36	-	68	34	34
	5	40	-	70	35	35
Aluminium (non-Ferrous) Other	1	0	-	22	10	12
	2	1	-	24	11	13
	3	2	-	26	12	14
	4	3	-	28	13	15
	5	4	-	30	14	16
Tinplate (Ferrous) Metal Packaging	1	-	-	56	53	-
	2	-	-	57	54	-
	3	-	-	58	55	-
	4	-	-	59	56	-
	5	-	-	60	57	-
Plastic packaging						
Plastic PET Beverage bottles	1	10	-	60	54	-
	2	12.5	-	64	58	-
	3	13	-	66	59	-
	4	15	-	68	61	-
	5	20	-	70	65	-
Plastic PET Oil Bottles	1	-	-	7	6	-
	2	-	-	13	12	-
	3	-	-	25	23	-
	4	-	-	32	29	-
	5	-	-	39	35	-
Plastic Thermoformed PET	1	-	-	9	8	-
	2	-	-	13	12	-
	3	-	-	19	17	-
	4	-	-	27	24	-
	5	-	-	35	30	-
Plastic (Flexible) PET	1	50	-	10	9	-
	2	55	-	20	18	-
	3	60	-	30	27	-
	4	70	-	40	36	-
	5	80	-	50	45	-
Polyolefins Rigid polyolefin packaging	1	-	-	55	39	-
	2	-	-	57	42	-
	3	-	-	60	45	-
	4	-	-	61	48	-

Product or class of Products	Year	Product Design (recycled content) [%]	Reuse target [%]	Collection Target [%]	Recycling Target [%]	Energy recovery/ exports/ other [%]
	5	-	-	64	52	-
Polyolefin (flexible)	1	-	-	58	44	-
	2	-	-	60	46	-
	3	-	-	62	48	-
	4	-	-	64	50	-
	5	-	-	66	52	-
Polyolefins (Multi-layer films packaging)	1	-	-	15	11	-
	2	-	-	20	15	-
	3	-	-	25	20	-
	4	-	-	30	25	-
	5	-	-	35	30	-
Polyvinyl Chloride (Rigid and flexible)	1	-	-	6	5	-
	2	-	-	6.5	5.5	-
	3	-	-	7	6	-
	4	-	-	7.5	6.5	-
	5	-	-	8	7	-
Polystyrene (expanded and High Impact)	1	-	-	22	20	-
	2	-	-	27	25	-
	3	-	-	33	30	-
	4	-	-	40	36	-
	5	-	-	48	43	-
Biodegradable Packaging	1	-	-	15	5	-
	2	-	-	25	15	-
	3	-	-	50	40	-
	4	-	-	65	55	-
	5	-	-	80	70	-
Compostable Packaging	1	-	-	15	15	-
	2	-	-	25	25	-
	3	-	-	50	50	-
	4	-	-	65	65	-
	5	-	-	80	80	-
Single use Products	1	8	-	60	30	-
	2	12	-	65	35	-
	3	14	-	70	40	-
	4	17	-	75	45	-
	5	20	-	80	50	-
Single use compostable products	1	-	-	15	15	-
	2	-	-	25	25	-
	3	-	-	50	50	-
	4	-	-	65	65	-
	5	-	-	80	80	-
Single use biodegradable	1	-	-	15	5	-
	2	-	-	25	15	-

Product or class of Products	Year	Product Design (recycled content) [%]	Reuse target [%]	Collection Target [%]	Recycling Target [%]	Energy recovery/ exports/ other [%]
products	3	-	-	50	40	-
	4	-	-	65	55	-
	5	-	-	80	70	-
Paper & Paper Packaging material:						
Newspapers	1	-	-	45	35	-
	2	-	-	50	40	-
	3	-	-	55	45	-
	4	-	-	60	50	-
	5	-	-	65	55	-
Magazines	1	-	-	35	33	-
	2	-	-	36	34	-
	3	-	-	38	36	-
	4	-	-	40	38	-
	5	-	-	42	40	-
Office & graphic Paper - Mixed & other paper	1	-	-	35	33	-
	2	-	-	36	34	-
	3	-	-	38	36	-
	4	-	-	40	38	-
	5	-	-	42	40	-
Corrugated cases / Kraft papers	1	-	-	60	58	-
	2	-	-	65	63	-
	3	-	-	70	68	-
	4	-	-	75	73	-
	5	-	-	80	78	-
Liquid packaging board	1	-	-	10	5	-
	2	-	-	15	10	-
	3	-	-	20	15	-
	4	-	-	25	20	-
	5	-	-	30	25	-
Paper and paper packaging - Labels	1	-	-	10	5	-
	2	-	-	15	10	-
	3	-	-	20	15	-
	4	-	-	25	20	-
	5	-	-	30	25	-
Paper and paper packaging - Paper sack	1	-	-	10	5	-
	2	-	-	15	10	-
	3	-	-	20	15	-
	4	-	-	25	20	-
	5	-	-	30	25	-

8. (เพิ่มเติมโดย Government Gazette (Notice) No.44078 ข้อ 7(1)(b)) ประกาศนี้มีผลบังคับใช้วันที่ 5 พฤษภาคม 2564

ภาคผนวก 3

กฎหมาย EPR ของประเทศญี่ปุ่น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมการจัดเก็บขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท
และการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์

(กฎหมายเลขที่ 112 วันที่ 16 มิถุนายน 1995)
(Law for promotion of sorted collection
and recycling of containers and packaging)

หมวด 1 บททั่วไป (วัตถุประสงค์)

มาตรา 1

วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้คือการทำให้มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมและมีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพโดยการลดขยะมูลฝอยชุมชนและใช้ทรัพยากรที่สามารถรีไซเคิลได้อย่างเพียงพอ โดยใช้มาตรการต่าง ๆ ในการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท เช่นเดียวกับการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับการแยกเก็บตามมาตรฐานการแยกประเภทขยะเพื่อช่วยในการรักษาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติอย่างเหมาะสม

(บทนิยาม)

มาตรา 2 (1) คำว่า “บรรจุภัณฑ์” ที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง บรรจุภัณฑ์ของสินค้า (รวมถึงกรณีที่บรรจุภัณฑ์ที่ต้องจ่ายเงินซื้อ) ที่กลายเป็นสิ่งไม่จำเป็นเมื่อผลิตภณฑ์นั้นได้ถูกอุปโภคบริโภคหรือเมื่อบรรจุภณฑ์นั้นได้ถูกแกะออกจากผลิตภณฑ์

(2) คำว่า “บรรจุภัณฑ์ที่กำหนด” ที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดให้เป็นบรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าตามประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่³⁴⁰ สินค้า (รวมถึงกรณีที่บรรจุภัณฑ์ที่ต้องจ่ายเงินซื้อ)

(3) คำว่า “บรรจุภัณฑ์อื่นที่กำหนด” ที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง บรรจุภัณฑ์อื่นนอกเหนือจากบรรจุภัณฑ์ที่กำหนด

(4) คำว่า “ขยะบรรจุภัณฑ์” ที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง บรรจุภัณฑ์ที่กลายเป็นขยะมูลฝอยชุมชน (ความหมายของขยะมูลฝอยชุมชนให้เป็นตามที่ถูกนิยามไว้ในมาตรา 2 (2) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและความสะอาดสาธารณะ [กฎหมายฉบับที่ 137 ค.ศ. 1970 ต่อไปนี้จะเรียกว่า “กฎหมายบริหารจัดการขยะ”]; เช่นเดียวกับที่จะปรับใช้ต่อจากนี้)

(5) คำว่า “การเก็บขยะแบบแยกประเภท” (sorted collection) ที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง การจัดเก็บขยะมูลฝอยโดยแยกตามประเภทและการคัดแยกและบีบอัดขยะที่เก็บมาได้และการดำเนินการอื่นตามที่กำหนดโดยประกาศกระทรวงสิ่งแวดล้อม ในกรณีที่เป็น

³⁴⁰ Directive = ประกาศ ข้อบังคับ

(6) คำว่า “ขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ” ที่ใช้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายถึง ขยะบรรจุภัณฑ์ที่ได้รับมาผ่านการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทโดยรัฐบาลท้องถิ่นตามแผนการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทในพื้นที่ของเทศบาลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 8 ที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยประกาศกระทรวงสิ่งแวดล้อมและจัดเก็บในสถานที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ในฐานะที่เป็นสถานที่ที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยประกาศของกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่หลังจากการรับฟังความคิดเห็นจากรัฐบาลท้องถิ่น (ไม่รวมบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดโดยประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่ในฐานะที่เป็นขยะที่สามารถถูกจำหน่ายโดยมีราคาหรือไม่มีการเก็บค่าใช้จ่ายและไม่จำเป็นต้องรีไซเคิล

(7) คำว่า “ขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนด” ที่ใช้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายถึง ขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่โดยคำนึงถึงการจัดแบ่งชนิดของบรรจุภัณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่ (ในที่นี้ต่อไปจะเรียกว่า “การจัดแบ่งชนิดของบรรจุภัณฑ์”)

(8) คำว่า “การรีไซเคิล” ที่ใช้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายถึง การกระทำโดยคำนึงถึงขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ ดังต่อไปนี้

(i) การใช้ขยะบรรจุภัณฑ์เองโดยตรงตามมาตรฐานการแยกประเภทขยะในฐานะวัตถุดิบของผลิตภัณฑ์ (สำหรับการใช้ผลิตภัณฑ์ในฐานะเชื้อเพลิงให้ใช้ได้อย่างจำกัดตามที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนด)

(ii) การใช้ขยะบรรจุภัณฑ์เองโดยตรงตามมาตรฐานการแยกประเภทขยะโดยตรงในฐานะผลิตภัณฑ์สำหรับใช้สอยยกเว้นการใช้เป็นเชื้อเพลิง

(iii) การทำให้ขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะสามารถจำหน่ายจ่ายโอนได้โดยมีราคาหรือไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายต่อบุคคลที่ใช้ขยะนั้นในฐานะวัตถุดิบของผลิตภัณฑ์ตามข้อ (i)

(iv) การทำให้ขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะสามารถจำหน่ายจ่ายโอนได้โดยมีราคาหรือไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายต่อบุคคลที่ใช้ขยะนั้นโดยตรงในฐานะผลิตภัณฑ์ตามข้อ (ii)

(9) คำว่า “ใช้” ที่ใช้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายถึง การกระทำที่เกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ ดังต่อไปนี้

(i) การดำเนินการนำสินค้าที่จะขายได้เข้าไปในภาชนะหรือห่อหุ้มสินค้านั้นด้วยหีบห่อ (ยกเว้นในกรณีที่เป็นกรกระทำตามที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลอื่น (เฉพาะที่ถูกกำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่ (กรณีเช่นเดียวกันให้ปรับใช้ตามวรรคนี้) (ยกเว้นผู้ที่ไม่ได้อยู่อาศัยในประเทศตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตราและการค้าระหว่างประเทศ (กฎหมายเลขที่ 228 ค.ศ. 1949) กรณีเช่นเดียวกันให้ปรับใช้ตามวรรคนี้และวรรคถัดไป)

(ii) การนำสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อขายใส่ลงในภาชนะหรือห่อหุ้มในหีบห่อ (ยกเว้นในกรณีที่เป็นกรกระทำตามที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลอื่น

(iii) การมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการตามที่กำหนดไว้ในสองวรรคก่อน

(10) คำว่า “การผลิต” (Manufacturing) ใช้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายถึง การกระทำที่เกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ดังต่อไปนี้

(i) การดำเนินการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่กำหนด (ยกเว้นในกรณีที่เป็นกรกระทำตามที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลอื่น (จำกัดตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง; (กรณีเช่นเดียวกันให้ปรับใช้ตามวรรคนี้)

(ii) การดำเนินการนำเข้าบรรจุภัณฑ์ที่กำหนด (ยกเว้นกรณีที่เป็นกรกระทำตามที่ได้รับมอบอำนาจจากบุคคลอื่น)

(iii) การมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการตามที่กำหนดไว้ในสองวรรคก่อน

(11) คำว่า “ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด” ที่ใช้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดสำหรับสินค้าที่ตนเองขายในธุรกิจ (จำกัดเฉพาะธุรกิจที่แสวงหากำไรตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่; กรณีเช่นเดียวกันให้ปรับใช้ตามที่กำหนดไว้) ยกเว้นกรณีตามรายการดังต่อไปนี้

(i) รัฐ

(ii) รัฐบาลท้องถิ่น

(iii) นิติบุคคลที่ถูกก่อตั้งโดยกฎหมายพิเศษ หรือนิติบุคคลที่การก่อตั้งเป็นไปตามกฎหมายพิเศษ และต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานทางปกครองตามที่กำหนดไว้โดยมติคณะรัฐมนตรี

(iv) ผู้ประกอบธุรกิจขนาดเล็กตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 2 (5) แห่งพระราชบัญญัติพื้นฐานวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง (กฎหมายเลขที่ 154 ค.ศ. 1963) หรือวิสาหกิจที่กำหนดไว้โดยมติคณะรัฐมนตรีที่มียอดขายสุทธิในปีธุรกิจ ไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้โดยมติคณะรัฐมนตรี (ในกรณีที่ระยะเวลาของปีธุรกิจเกินกว่าหนึ่งปี ให้เริ่มนับหนึ่งปีจากวันที่เริ่มต้นช่วงเวลา)

(12) คำว่า “ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด” ที่ใช้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจที่ประกอบกิจการดังเช่นการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ยกเว้นกรณีตามรายการที่กำหนดไว้ในอนุมาตรา ก่อน

(13) คำว่า “ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นที่ถูกกำหนด” ใช้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้บรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าที่ตนเองขายในธุรกิจ ยกเว้นกรณีตามรายการที่กำหนดไว้ในอนุมาตรา (11)

หมวด 2 นโยบายพื้นฐาน ฯลฯ

(นโยบายพื้นฐาน)

มาตรา 3 (1) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และการเก็บขยะแบบแยกประเภท หรือการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะอย่างเป็นระบบและครอบคลุม ให้รัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และการเก็บขยะแบบแยกประเภทการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “นโยบายพื้นฐาน”)

(2) ในนโยบายพื้นฐานที่จะถูกกำหนดขึ้น จะต้องมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

(i) แนวทางพื้นฐานในการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และการเก็บขยะแบบแยกประเภท และการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ

(ii) เนื้อหาเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์

(iii) เนื้อหาเกี่ยวกับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่ควรดำเนินการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับมาตรการในการส่งเสริมการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภท

(iv) เนื้อหาเกี่ยวกับการขนส่งที่ราบรื่นและการบริหารจัดการอื่นที่เหมาะสมสำหรับการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่จัดเก็บมาแบบแยกประเภทแล้ว

(v) เนื้อหาเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ

(vi) เนื้อหาเกี่ยวกับความร่วมมือที่จำเป็นต่อการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทที่ราบรื่นและมีประสิทธิภาพและการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ

(vii) เนื้อหาสำหรับการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความหมายของการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และการเก็บขยะแบบแยกประเภท หรือการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะในฐานะกิจกรรมที่ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม

(viii) เนื้อหาสำคัญอื่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และการเก็บขยะแบบแยกประเภท หรือการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ

(3) เมื่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ได้กำหนดหรือแก้ไขเพิ่มเติมนโยบายพื้นฐานแล้ว รัฐมนตรีจะต้องประกาศต่อสาธารณะโดยไม่ชักช้า

(ความรับผิดชอบของผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภค)

มาตรา 4

ผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภคจะต้องพยายามลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ผ่านการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผลโดยการใช้บรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิลได้และลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เกินกว่าความจำเป็น ผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภคยังต้องพยายามส่งเสริมการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทและการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะโดยการใช้สิ่งของที่มาจากการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะหรือสิ่งของที่ใช้วัสดุเช่นว่านั้น

(ความรับผิดชอบของรัฐ)

มาตรา 5 (1) รัฐจะต้องพยายามดำเนินมาตรการที่จำเป็น (เช่น การจัดให้มีกองทุน) สำหรับการส่งเสริมลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และการเก็บขยะแบบแยกประเภท หรือการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ

(2) รัฐจะต้อง (ในบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของตน) ให้การพิจารณาที่จำเป็นในการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสิ่งของที่ใช้ความช่วยเหลือในการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ หรือสิ่งของที่ได้มาจากการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ หรือสิ่งของที่ใช้วัสดุเช่นว่านั้น

(3) รัฐจะต้องพยายามดำเนินมาตรการที่จำเป็น (เช่น การจัดเก็บ การก่อตั้งองค์กรและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบรรจุภัณฑ์ และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาที่ถูกรออกแบบเพื่อส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะช่วยในการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และการเก็บขยะแบบแยกประเภท หรือการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ

(4) รัฐจะต้องเพื่อความรับผิดชอบต่อสาธารณะผ่านกิจกรรมทางการศึกษาหรือกิจกรรมสาธารณะ ในเรื่องส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และการเก็บขยะแบบแยกประเภท หรือการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะ และยังต้องพยายามแสวงหาความร่วมมือสาธารณะเพื่อให้เกิดการปฏิบัติจริงอีกด้วย

(ความรับผิดชอบของรัฐบาลท้องถิ่น)

มาตรา 6 (1) เทศบาลจะต้องพยายามในการดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทในเขตอำนาจทางพื้นที่ของตนเอง

(2) องค์กรบริหารส่วนจังหวัดจะต้องพยายามให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคที่จำเป็นแก่เทศบาลเพื่อประกันว่าความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ในอนุมาตราก่อนจะได้รับการดำเนินการอย่างเพียงพอ

(3) องค์กรบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลจะต้องพยายามดำเนินมาตรการที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะตามนโยบายของรัฐ

หมวด 3 แผนการรีไซเคิล

มาตรา 7 (1) รัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่จะต้องกำหนดแผน 5 ปีสำหรับการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนดทุก ๆ 3 ปี (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “แผนการรีไซเคิล”) ให้สอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานและตามบทบัญญัติในประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(2) แผนการรีไซเคิลจะต้องมีเนื้อหาดังต่อไปนี้สำหรับขยะบรรจุภัณฑ์แต่ละชนิดที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนด

(i) ปริมาณที่คาดการณ์ของขยะบรรจุภัณฑ์แต่ละชนิดที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนดที่จะถูกรีไซเคิลในแต่ละปีงบประมาณ

(ii) เนื้อหาเกี่ยวกับการก่อตั้งสถานที่สำหรับการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนด

(iii) เนื้อหาที่เกี่ยวกับมาตรการเฉพาะสำหรับการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนด

(iv) เนื้อหาที่สำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดำเนินการรีไซเคิลวัสดุที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนด

(3) เมื่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจได้กำหนดหรือแก้ไขเพิ่มเติมแผนรีไซเคิลแล้ว รัฐมนตรีจะต้องเผยแพร่ต่อสาธารณะโดยไม่ชักช้า

หมวด 4 การลดการทิ้ง

(เจ้าพนักงานส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์)

มาตรา 7-2 (1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมอาจแต่งตั้งบุคคลที่มีความกระตือรือร้นและวิสัยทัศน์ในการส่งเสริมกิจกรรมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ให้เป็นเจ้าพนักงานส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์

(2) เจ้าพนักงานส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์จะต้องดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้

(i) ให้ความรู้ต่อสาธารณะเกี่ยวกับสถานการณ์การทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และความสำคัญของความพยายามในการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์โดยความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจและผู้บริโภค

(ii) ดำเนินการสำรวจสถานะของการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และพยายามลดการทิ้ง และจัดให้มีแนวทางและคำแนะนำต่อผู้บริโภคบนฐานของการสำรวจนั้น

(iii) จัดให้มีความร่วมมือที่จำเป็นสำหรับการดำเนินนโยบายโดยรัฐหรือรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์

(3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมจะต้องพยายามดำเนินมาตรการที่จำเป็นรวมถึงการให้ข้อมูล การสนับสนุนกิจกรรมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ที่ดำเนินการโดยเจ้าพนักงานส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์

(การเก็บ จัดการ และดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูลโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อม)

มาตรา 7-3 (1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมจะต้องพยายามเก็บรวบรวม บริหารจัดการ และจัดให้มี ข้อมูลที่ได้รับมาจากการสำรวจที่ดำเนินการเจ้าพนักงานส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ตามบทบัญญัติ ในอนุมาตรา (2)(ii) ของมาตราก่อนหน้า และข้อมูลอื่นที่การเผยแพร่จะช่วยให้เกิดการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ได้

(2) ทุกปีงบประมาณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมจะต้องทำการสำรวจปริมาณของการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์และเผยแพร่ผลการสำรวจในฐานะข้อมูลพื้นฐานสำหรับการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์

(เนื้อหาเกี่ยวกับมาตรฐานการวินิจฉัยผู้ประกอบการธุรกิจ)

มาตรา 7-4 (1) เพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการลดขยะบรรจุภัณฑ์ รัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่จะต้องออก ประกาศกระทรวงเพื่อกำหนดมาตรฐานในการวินิจฉัยผู้ประกอบการธุรกิจที่ใช้บรรจุภัณฑ์ในธุรกิจของตนเองหรือ ประกอบธุรกิจที่มติดั้งรัฐมนตรีกำหนดให้เป็นประเภทธุรกิจที่จะต้องลดการใช้บรรจุภัณฑ์ที่เกินจำเป็นและการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผลอื่นที่เห็นว่าจำเป็น (ต่อไปจะเรียกว่า “ผู้ใช้ภาชนะ/หีบห่อที่กำหนด”) เพื่อ ส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์โดยการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผล โดยให้คำนึงถึงมาตรการที่ธุรกิจ เหล่านี้ต้องดำเนินการ

(2) มาตรฐานการวินิจฉัยตามที่กำหนดไว้ในอนุมาตราก่อนจะต้องสอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานและจะต้อง พิจารณาสถานของการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผล ระดับทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องกับการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสม เหตุผล และสถานการณ์แวดล้อมอื่น การปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่จำเป็นขึ้นอยู่กับความเปลี่ยนแปลงของ สถานการณ์แวดล้อม

(3) เมื่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ประสงค์จะกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับมาตรฐานการวินิจฉัยตามที่กำหนดไว้ ในอนุมาตรา (1) รัฐมนตรีนั้นจะต้องปรึกษากับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมก่อน บทบัญญัตินี้ให้ใช้ บังคับกับกรณีที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกหลักเกณฑ์ดังกล่าว

(4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมอาจเสนอความเห็นของรัฐมนตรีในมาตรฐานการวินิจฉัยตามที่ กำหนดไว้ในอนุมาตรา (1) ต่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้อง หากเห็นว่าจำเป็นเพื่อส่งเสริมการลดการทิ้ง ขยะบรรจุภัณฑ์

(แนวทางและคำแนะนำ)

มาตรา 7-5 รัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ (หากเห็นว่าจำเป็นต่อการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์) อาจ กำหนดแนวทางหรือให้คำแนะนำต่อผู้ใช้ภาชนะ/หีบห่อที่กำหนดในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการลดการทิ้ง ขยะบรรจุภัณฑ์โดยการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผล โดยพิจารณาถึงมาตรฐานการวินิจฉัยตามที่กำหนดไว้ใน อนุมาตรา (1) ของมาตราก่อน

(รายงานตามระยะเวลา)

มาตรา 7-6 ผู้ใช้ภาษาชนะ/หีบห่อที่กำหนด (เฉพาะผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่กำหนดและผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นที่กำหนด) ที่ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในธุรกิจเป็นไปตามเงื่อนไขที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนด (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ใช้ภาษาชนะ/หีบห่อที่กำหนดรายใหญ่”) จะต้องรายงานต่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่ใช้และสถานะการปฏิบัติตามมาตรการที่ใช้ในการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ผ่านการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผลในทุก ๆ ปีงบประมาณตามที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติของประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่

(คำแนะนำและคำสั่ง)

มาตรา 7-7 (1) ในกรณีที่รัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่พบว่าสถานะของการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ผ่านการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผลของผู้ใช้ภาษาชนะ/หีบห่อที่กำหนดรายใหญ่ไม่เพียงพออย่างมีนัยสำคัญเมื่อพิจารณาจากมาตรฐานการวินิจฉัยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7-4 (1) รัฐมนตรีอาจให้คำแนะนำพร้อมแสดงเหตุผลให้ผู้ใช้ภาษาชนะ/หีบห่อที่กำหนดรายใหญ่นำมาดำเนินการที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ผ่านการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผล

(2) หากผู้ใช้ภาษาชนะ/หีบห่อที่กำหนดรายใหญ่ที่ได้รับคำแนะนำตามที่กำหนดไว้ในวรรคก่อนไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น ให้รัฐมนตรีที่มีอำนาจออกประกาศต่อสาธารณะถึงการไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำนี้

(3) ในกรณีที่ผู้ใช้ภาษาชนะ/หีบห่อที่กำหนดรายใหญ่ที่ได้รับคำแนะนำตามที่กำหนดไว้ในวรรค (1) ไม่ดำเนินการใด ๆ ตามคำแนะนำโดยปราศจากเหตุผลอันสมควรภายหลังจากการประกาศต่อสาธารณะโดยรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่แล้วว่าผู้ใช้ภาษาชนะ/หีบห่อที่กำหนดรายใหญ่ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำตามที่กำหนดไว้ในวรรคก่อน หากรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่พบว่าการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ผ่านการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างสมเหตุผลตกอยู่ในอันตราย รัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่อาจออกคำสั่งให้ผู้ใช้ภาษาชนะ/หีบห่อที่กำหนดรายใหญ่นำมาดำเนินการตามที่แนะนำหลังจากรับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่มติคณะรัฐมนตรีกำหนด (หมายถึงองค์กรที่กำหนดไว้ในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติองค์การของรัฐบาลแห่งชาติ (กฎหมายเลขที่ 120 ค.ศ. 1948))

หมวด 5 การจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท

(แผนการจัดเก็บแบบแยกประเภทของเทศบาล)

มาตรา 8 (1) เมื่อเทศบาลประสงค์จะดำเนินการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภท เทศบาลจะต้องจัดทำแผนห้าปีสำหรับการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทภายในเขตพื้นที่ของตนเองทุก ๆ 3 ปี (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “แผนของเทศบาลในการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท”) ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงสิ่งแวดล้อม

(2) ในแผนของเทศบาลในการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทจะต้องมีการกำหนดเนื้อหา ดังต่อไปนี้ สำหรับการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทในเขตพื้นที่ของตนเอง

(i) ปริมาณที่คาดการณ์ของการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ในแต่ละปีงบประมาณ

(ii) เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับมาตรการส่งเสริมการลดการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์

(iii) ชนิดของขยะบรรจุภัณฑ์ตามการจัดเก็บแบบแยกประเภท และเกณฑ์ในการจำแนกชนิดของขยะบรรจุภัณฑ์ที่จะต้องแยกเก็บ

(iv) ปริมาณของขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานทั่วไปในการแยกประเภทขยะที่ถูกจัดเก็บในแต่ละปีงบประมาณ ที่แยกตามชนิดของขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนด และปริมาณที่คาดการณ์ของขยะที่กำหนดโดยประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้องที่กำหนดไว้ในมาตรา 2 (6)

(v) เนื้อหาพื้นฐานที่เกี่ยวกับผู้ประกอบการธุรกิจที่ดำเนินการเก็บขยะแบบแยกประเภท

(vi) เนื้อหาที่เกี่ยวกับการปรับปรุงสถานที่ที่ใช้การจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท

(vii) เนื้อหาที่สำคัญอื่นที่เกี่ยวกับการดำเนินการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภท

(3) แผนการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทของเทศบาลจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานและคำมั่นถึงแผนการรีไซเคิล และจะต้องสอดคล้องกับแผนการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนที่กำหนดโดยเทศบาลตามบทบัญญัติในมาตรา 6 วรรคหนึ่งของพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

(4) เมื่อเทศบาลได้กำหนดหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภท เทศบาลจะต้องยื่นแผนดังกล่าวไปให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเผยแพร่ต่อสาธารณะโดยไม่ชักช้า

(5) เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับแผนการจัดเก็บขยะแบบแยกประเภทจากเทศบาลตามที่กำหนดไว้ในวรรคก่อน นายกฯ จะต้องให้ให้คำแนะนำที่เกี่ยวกับการดำเนินการแยกเก็บขยะและความช่วยเหลืออื่นที่จำเป็นต่อเทศบาล

(แผนการส่งเสริมการแยกเก็บขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด)

มาตรา 9 (1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องกำหนดแผนห้าปีสำหรับการส่งเสริมการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทในเขตพื้นที่ของตนเอง (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “แผนการส่งเสริมการแยกเก็บขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัด”) ทุก ๆ 3 ปี ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงสิ่งแวดล้อม

(2) แผนการส่งเสริมการแยกเก็บขยะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องถูกกำหนดขึ้นจะต้องมีเนื้อหาดังต่อไปนี้ โดยคำนึงถึงส่งเสริมการเก็บขยะบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทในเขตพื้นที่ของตนเอง

(i) จำนวนในการกำเนิดขยะบรรจุภัณฑ์ต่อปีของโครงการในแต่ละเทศบาลที่อยู่ภายในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และจำนวนที่เกิดจากการรวมจำนวนกำเนิดขยะของโครงการ

(ii) จำนวนในการกำหนดวัตถุประสงค์ที่มีคุณสมบัติเฉพาะตามเกณฑ์การคัดแยกสำหรับแต่ละเทศบาลที่อยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และจำนวนต่อไปของวัตถุประสงค์แต่ละชนิดของเทศบาลแห่งหนึ่ง ๆ สำหรับวัตถุประสงค์ที่จัดเก็บได้ภายในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและจำนวนที่เกิดจากการรวมจำนวนกำเนิดขยะของเทศบาลแต่ละแห่ง

(iii) จำนวนต่อปีของโครงการสำหรับแต่ละเทศบาลและจำนวนที่ได้รับโดยการรวมจำนวนของโครงการของแต่ละเทศบาล สำหรับวัตถุประสงค์ที่จัดเก็บภายในพื้นที่ของแต่ละเทศบาล และที่และที่กำหนดไว้ในมาตรา 2 วรรคหกในฐานวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยประกาศของกระทรวงที่มีอำนาจ

(iv) เนื้อหาที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการแยกเก็บ รวมถึงการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลการแยกเก็บระหว่างเทศบาลที่อยู่ในเขตอำนาจของจังหวัด และการรวมองค์ความรู้ของความสำเร็จของการส่งเสริมการแยกเก็บ

(3) โครงการส่งเสริมการแยกเก็บขยะระดับจังหวัดจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายพื้นฐานและโครงการรีไซเคิลที่เกี่ยวข้อง

(4) โครงการส่งเสริมการแยกเก็บขยะระดับจังหวัด (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับอนุมาตรา (1) ถึง (3) ของวรรคสอง) จะต้องกำหนดในแนวทางที่สอดคล้องกับโครงการแยกเก็บของเทศบาลในเขตจังหวัด (ในส่วนนี้จะใช้บังคับเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับวรรคสอง อนุมาตรา (1) และ (4) ของมาตราก่อน)

(5) เมื่อจังหวัดได้กำหนดหรือแก้ไขเพิ่มเติมโครงการส่งเสริมการแยกเก็บขยะระดับจังหวัด จังหวัดจะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อรัฐมนตรีกระทรวงสุขภาพและสวัสดิการ และเผยแพร่ต่อสาธารณะโดยไม่ชักช้า

(6) เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงสุขภาพและสวัสดิการได้รับโครงการส่งเสริมการแยกเก็บขยะระดับจังหวัดจากจังหวัดใด จะต้องเผยแพร่จำนวนรวมต่อปีของวัตถุที่มีคุณสมบัติเฉพาะตามเกณฑ์การคัดแยกที่กำหนด ที่ได้จากการรวบรวมจำนวนของวัตถุแห่งละชั้นที่มีคุณสมบัติเฉพาะตามเกณฑ์ที่กำหนดตามที่กำหนดไว้ในวรรคสอง อนุมาตรา (2)

(7) เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสุขภาพและสวัสดิการได้รับโครงการส่งเสริมการแยกเก็บขยะระดับจังหวัดจากจังหวัดที่กำหนดไว้ในวรรคห้า รัฐมนตรีจะต้องให้ความช่วยเหลือที่จำเป็นรวมถึงการให้คำแนะนำที่เกี่ยวข้องต่อจังหวัดนั้น ๆ

(การแยกเก็บ ขยะบรรจุภัณฑ์)

มาตรา 10 (1) เมื่อเทศบาลได้กำหนดแผนแยกเก็บของเทศบาลแล้ว เทศบาลจะต้องดำเนินการแยกเก็บขยะบรรจุภัณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในแผน

(2) เมื่อเทศบาลได้ดำเนินการแยกเก็บขยะบรรจุภัณฑ์ เทศบาลนั้นจะต้องกำหนดเกณฑ์ในการแยกเก็บที่สามารถดำเนินการได้โดยผู้อยู่อาศัยในเทศบาลที่เป็นผู้ก่อกำเนิดขยะบรรจุภัณฑ์ และดำเนินการมาตรการที่จำเป็นที่จะทำให้เกณฑ์ดังกล่าวเป็นที่รับรู้ของผู้อยู่อาศัย

(3) เมื่อเกณฑ์การแยกเก็บได้ถูกกำหนดขึ้นตามที่กำหนดไว้ในวรรคก่อน ผู้อยู่อาศัยในเทศบาลที่ก่อให้เกิดขยะบรรจุภัณฑ์จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแยกขยะบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทอย่างถูกต้องก่อนที่จะไปทิ้ง ณ สถานที่เก็บขยะ

(4) เทศบาลที่ได้กำหนดเกณฑ์การแยกบรรจุภัณฑ์ตามที่กำหนดไว้ในวรรคสองจะต้องดำเนินการที่จำเป็นเพื่อส่งเสริมให้ผู้ที่ทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ในเขตเทศบาลให้ดำเนินการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์อย่างถูกต้องตามเกณฑ์การแยกขยะ

(การจ่ายเงินต่อรัฐบาลท้องถิ่น)

มาตรา 10-2 หากจำนวนที่คำนวณ (ตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวง) ให้เป็นจำนวนรวมของค่าใช้จ่ายที่ได้ใช้จ่ายจริงในการรีไซเคิลต่ำกว่าจำนวนที่คำนวณ (ตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวง) ให้เป็นจำนวนที่คาดการณ์ว่าจะใช้ในการรีไซเคิล องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (ตามมาตรา 21 (1) และให้นำไปใช้กับมาตรา 14 และมาตรา 15(1) หรือผู้ผลิตหรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ตามมาตรา 16(1) ที่ได้รับการส่งมอบขยะบรรจุภัณฑ์จะต้องจ่ายเงินจากจำนวนที่เป็นส่วนต่างของค่าใช้จ่ายให้กับเทศบาล โดยจำนวนเงินจะคำนวณตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงโดยพิจารณาจากระดับของการให้ความช่วยเหลือที่สมเหตุผลของการรีไซเคิลโดยเทศบาลแต่ละแห่งตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวง

หมวด 6 การดำเนินการรีไซเคิล

(หน้าที่ในการรีไซเคิลของผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด)

มาตรา 11 (1) ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์จะต้องรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่ตนใช้ในธุรกิจตามปริมาณที่กำหนด

(2) ปริมาณที่กำหนด คือ ปริมาณที่ได้มาจากการคูณปริมาณ (i) ด้วยอัตราส่วนในข้อ (ii) โดยแยกตามชนิดของขยะบรรจุภัณฑ์

(i) ปริมาณที่ได้มาจากการคูณปริมาณการรีไซเคิลที่กำหนดทั้งหมด กับ อัตราส่วนที่กำหนดโดยรัฐมนตรีให้เป็นอัตราส่วนของปริมาณที่จะถูกรีไซเคิลโดยผู้ใช้บรรจุภัณฑ์หรือผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ กับปริมาณการรีไซเคิลที่กำหนดทั้งหมด

(ii) อัตราส่วนที่ได้ โดยการรวมอัตราส่วนที่ได้มาจากการคูณ

-อัตราส่วนที่ได้มาจากการคูณอัตราส่วนในข้อ (a) ด้วยอัตราส่วนที่กำหนดไว้ในข้อ (b)

-อัตราส่วนที่ได้รับมาจากการหารปริมาณในข้อ (c) ด้วยปริมาณในข้อ (d) ตามประเภทของธุรกิจที่กำหนดไว้โดยประกาศกระทรวงที่กำหนด

(a) อัตราส่วนที่กำหนดโดยรัฐมนตรีให้เป็นอัตราส่วนของปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่จะถูกรีไซเคิลโดยผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่กำหนดที่ใช้บรรจุภัณฑ์ในธุรกิจของตน หรือผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ตนเองผลิต ในปริมาณที่กำหนดไว้ในข้อถัดไป

(b) อัตราส่วนที่กำหนดโดยรัฐมนตรีบนฐานของอัตราส่วนที่ได้รับมาจากการหารปริมาณการขายสินค้าที่คาดการณ์โดยปริมาณรวมของยอดขายที่ได้คาดการณ์กับปริมาณการขายทั้งหมดที่คาดการณ์ของการผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกใช้ในธุรกิจที่เป็นของประเภทของธุรกิจนั้น ในปีงบประมาณ

(c) ปริมาณที่คำนวณ(ตามประกาศกระทรวง) จากปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่คาดการณ์ว่าจะถูกทิ้งหักออกจากปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่ผู้ใช้ใช้ในสินค้าที่ตนเองขายได้ในปีธุรกิจ

(d) ปริมาณที่กำหนดโดยรัฐมนตรีให้เป็นปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่คาดว่าจะถูกทิ้งหักออกจากปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ใช้ในปีธุรกิจ

(3) ปริมาณการรีไซเคิลบังคับทั้งหมดที่กำหนดไว้ในข้อ (i) ของวรรคก่อนเป็นปริมาณที่กำหนดโดยรัฐมนตรีผู้มีอำนาจตามปริมาณที่ได้รับโดยการรวมปริมาณที่ได้รับโดยการคูณปริมาณทั้งหมดที่กำหนดไว้ในมาตรา 9 วรรค (6) ของขยะบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานการคัดแยกที่กำหนดในปีงบประมาณตามอัตราความรับผิดชอบของผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่กำหนด (หมายถึง อัตราส่วนที่กำหนดโดยรัฐมนตรีผู้มีอำนาจเป็นอัตราส่วนของปริมาณที่จะรีไซเคิลโดยผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่กำหนด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่กำหนด หรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นที่กำหนด(ต่อไปนี้จะเรียกว่า "ผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่กำหนด") ในปริมาณของขยะบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานการคัดแยกที่กำหนด (ซึ่งต่อไปนี้จะใช้ในย่อหน้านี้) และ ปริมาณคำนวณตามประกาศกระทรวงที่มีอำนาจตามปริมาณที่จะรีไซเคิลโดยผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่กำหนด ในปีงบประมาณจากขยะบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานการคัดแยกที่ระบุซึ่งได้รับภายในสิ้นปีงบประมาณก่อนหน้าของปีงบประมาณที่เกี่ยวข้องซึ่งยังไม่ได้นำกลับมาใช้ใหม่ (หากปริมาณนั้นเกินจำนวนที่ได้รับจากการคูณปริมาณที่ระบุไว้ในมาตรา 7(2)(i) ของขยะบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานการคัดแยกที่ระบุในปีงบประมาณตามอัตราความรับผิดชอบของผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่กำหนดว่าเป็นปริมาณที่ได้รับจากการคูณด้วยปริมาณและอัตรา)

(หน้าที่ในการรีไซเคิลของผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด)

มาตรา 12 (1) ตามประกาศกระทรวงที่มีอำนาจ ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่กำหนด ทุก ๆ ปีงบประมาณ จะต้องรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ของตนเองตามปริมาณบังคับที่กำหนดตามแต่ละประเภทของขยะบรรจุภัณฑ์ (ยกเว้นบรรจุภัณฑ์ที่กำหนดที่ได้การรับรองที่กำหนดไว้ในมาตรา 18 วรรค (1) และบรรจุภัณฑ์ที่กำหนดซึ่งส่งออกจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งต่อไปนี้จะใช้บังคับในมาตรานี้)

(2) ปริมาณการรีไซเคิลบังคับที่กำหนดไว้ในวรรคก่อนเป็นปริมาณที่สอดคล้องกับปริมาณที่ได้รับโดยการคูณปริมาณที่ระบุไว้ในรายการ (i) ด้วยอัตราที่ระบุไว้ในรายการ (ii) แต่แต่ละประเภทของขยะบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานการคัดแยกที่ระบุ

(i) ปริมาณที่ระบุไว้ในวรรค (2) รายการ (i) ของมาตราก่อนหน้านี้นี้

(ii) อัตราที่ได้รับจากอัตราทั้งหมดที่คำนวณโดยการคูณอัตราซึ่งได้จากการคูณอัตราที่ระบุไว้ใน (ก) ด้วยอัตราที่ระบุไว้ใน (ข) ด้วยอัตราที่ได้รับโดยการหารปริมาณที่ระบุไว้ใน (ค) ด้วยปริมาณที่ระบุไว้ใน (ง) ตามธุรกิจแต่ละประเภทที่ระบุโดยประกาศกระทรวงผู้มีอำนาจที่กำหนดในวรรค (2) ข้อ (ii) ของข้อก่อนหน้านี้นี้ที่ธุรกิจซึ่งบรรจุภัณฑ์ที่กำหนดระบุเกี่ยวกับขยะบรรจุภัณฑ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานการคัดแยกที่กำหนดซึ่งผู้ผลิตภาชนะที่ระบุ ฯลฯ ผลิต ฯลฯ เป็นของใช้

(ก) อัตราส่วนที่ระบุไว้ในวรรค (2) ข้อ (ii) (a) ของมาตราก่อนหน้านี้นี้

(ข) อัตราที่ได้จากการหักอัตราที่ระบุไว้ในวรรค (2) รายการ (ii) (ข) ของมาตราก่อนหน้านี้นี้จากข้อ (i) ข้างต้น

(ค) ปริมาณที่คำนวณตามประกาศกระทรวงที่มีอำนาจให้เป็นปริมาณที่คาดว่าจะถูกทิ้งเป็นขยะบรรจุภัณฑ์จากปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ขายได้ในปีงบประมาณที่ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ได้ผลิตขึ้นที่ถูกใช้ในธุรกิจภายในปีงบประมาณ

(ง) ปริมาณที่กำหนดโดยรัฐมนตรีผู้มีอำนาจให้เป็นปริมาณที่ถูกทิ้งให้เป็นขยะบรรจุภัณฑ์จากปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ขายได้ในปีงบประมาณของบรรจุภัณฑ์ที่กำหนดที่ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ทั้งหมดผลิตที่ได้ถูกใช้ในปีธุรกิจ

(หน้าที่ในการรีไซเคิลของผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นที่ถูกกำหนด)

มาตรา 13 (1) ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นมีหน้าที่รีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในธุรกิจตามปริมาณที่กำหนด

(2) ปริมาณการรีไซเคิลที่กำหนด คือ ปริมาณที่ได้มาจากการคูณปริมาณในข้อ (i) ด้วยอัตราส่วนที่ได้มาจากการหารปริมาณตามข้อ (ii) ด้วยปริมาณในข้อ (iii)

(i) ปริมาณที่ได้รับมาจากการหักปริมาณที่กำหนดไว้ในมาตรา 11(1)(i) จากปริมาณหน้าที่การรีไซเคิลทั้งหมดตามที่กำหนดไว้ในข้อเดียวกัน

(ii) ปริมาณที่คำนวณได้จากปริมาณการทิ้งขยะบรรจุภัณฑ์ที่คาดว่าจะหักออกจากปริมาณของบรรจุภัณฑ์อื่นที่ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นใช้สำหรับสินค้าที่ขายในปีธุรกิจ

(iii) ปริมาณที่กำหนดไว้โดยรัฐมนตรีที่มีอำนาจให้เป็นปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่คาดว่าจะถูกทิ้งหักออกจากปริมาณของบรรจุภัณฑ์อื่นที่ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นทั้งหมดในสินค้าที่ขายในปีธุรกิจ

(กรณีถือว่าผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่ถูกกำหนดได้ดำเนินการรีไซเคิลแล้ว)

มาตรา 14

เมื่อผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด หรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นได้ทำสัญญารีไซเคิลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 23 (1) ก็บ่งชี้ความรับผิดชอบของผู้ผลิตในเรื่องการรีไซเคิลทั้งหมดหรือบางส่วนของปริมาณการรีไซเคิลที่ถูกกำหนดไว้ในสามมาตราก่อนและได้ปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาแล้ว ให้ถือว่าผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด หรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นได้ดำเนินการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนดในปริมาณเท่าที่ได้ทำสัญญารีไซเคิลไว้

(การอนุญาตให้รีไซเคิล)

มาตรา 15 (1) เมื่อผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด หรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นประสงค์ดำเนินการรีไซเคิลทั้งหมดหรือบางส่วนของปริมาณการรีไซเคิลที่ถูกกำหนดให้ทำตามมาตรา 11- 13 (รวมถึงในกรณีที่ประสงค์จะดำเนินการรีไซเคิลผ่านการมอบหมายให้บุคคลอื่นนอกเหนือจากองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง) จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ ว่าได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ (ตามหลักเกณฑ์ที่ประกาศกระทรวงกำหนด)

(i) บุคคลที่ดำเนินการรีไซเคิลได้กระทำการที่จำเป็นสำหรับการรีไซเคิลตามมาตรฐานเฉพาะที่กำหนดไว้โดยประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(ii) บุคคลตามอนุวรรคก่อนจะต้องมีสถานที่ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานเฉพาะที่กำหนดไว้โดยประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(iii) ปริมาณที่กำหนดไว้ในข้อ (v) ของอนุมาตราถัดไปเกี่ยวกับการรีไซเคิลจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานท้องถิ่นสำหรับขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานการคัดแยกที่กำหนดไว้โดยเฉพาะตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(2) ผู้ผลิตหรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดที่ประสงค์จะได้รับการรับรองตามที่กำหนดไว้ในวรรคก่อนจะต้อง (ตามประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง) จะต้องยื่นคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษรที่มีเนื้อหาตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ และรวมถึงเอกสารอื่นที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(i) ชื่อบุคคลหรือชื่อทางธุรกิจและที่อยู่ และในกรณีของนิติบุคคลต้องระบุชื่อของผู้แทนนิติบุคคล

(ii) บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดที่ได้ใช้ในธุรกิจ ชนิดและปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดที่ได้ผลิตในธุรกิจ หรือบรรจุภัณฑ์อื่นที่ถูกกำหนดที่ได้ใช้ในธุรกิจ และการจำแนกบรรจุภัณฑ์ตามชนิดของบรรจุภัณฑ์นั้น ๆ

(iii) ปริมาณการรีไซเคิลตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา 11 – 13 ของขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนด

(iv) ขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนดที่จะถูกรีไซเคิลหากได้รับอนุญาต

(v) ปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนดที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดและปริมาณของเทศบาล

(vi) บุคคลที่ดำเนินการได้กระทำตามที่จำเป็นสำหรับการรีไซเคิลตามที่ได้รับอนุญาตและสถานที่ที่จะใช้สำหรับการรีไซเคิล

(3) รัฐมนตรีจะอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งเมื่อพบว่าการรีไซเคิลตามคำขอเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในทุกข้อของวรรคเดียวกัน

(การเปลี่ยนแปลงการอนุญาต)

มาตรา 16 (1) เมื่อผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด หรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นที่ได้รับอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งของมาตราก่อนหน้า (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่ได้รับอนุญาต”) ประสงค์จะเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในข้อ (3) ถึง (6) ของวรรคสองมาตราเดียวกัน (ยกเว้นการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง) จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่

(2) ให้นำบทบัญญัติในวรรค (2) และ (3) ของมาตราก่อนหน้ามาปรับใช้การกับอนุญาตให้เปลี่ยนแปลงตามมาตรานี้โดยอนุโลม

(การเพิกถอนการอนุญาต)

มาตรา 17 รัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่อาจเพิกถอนการอนุญาตได้หากพบว่าการใช้เชื้อเพลิงที่ได้รับอนุญาตตาม มาตรา 15(1) เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ที่จะดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในวรรคเดียวกัน หรือมีผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่ได้รับ อนุญาตไม่จ่ายเงินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 10-2

(การอนุญาตให้จัดเก็บเอง)

มาตรา 18 (1) เมื่อผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด หรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นจัดเก็บ บรรจุภัณฑ์ที่ผลิต บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ หรือบรรจุภัณฑ์อื่นที่ใช้อย่างใด หรือเก็บผ่านการมอบหมายบุคคลอื่น จะต้อง เสนอต่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจเพื่อการอนุญาตให้ดำเนินการจัดเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดว่าสามารถใช้วิธีที่เหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามอัตราการจัดเก็บตามที่กำหนดไว้โดยประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(2) เมื่อรัฐมนตรีได้อนุญาตแล้ว ให้รัฐมนตรีเปิดเผยชื่อและที่อยู่ของผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่ได้รับอนุญาตต่อ สาธารณะ รวมถึงชนิดและปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่ถูกเก็บและวิธีการจัดเก็บ

(3) ผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่ได้รับอนุญาตตามวรรค (1) จะต้องรายงานต่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจเกี่ยวกับสถานะการ ดำเนินการจัดเก็บตามที่ได้รับอนุญาตตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(4) หากรัฐมนตรีที่มีอำนาจพบว่าวิธีการจัดเก็บตามที่ได้รับอนุญาตตามวรรค (1) กลายเป็นวิธีที่ไม่ เหมาะสมที่จะทำให้เกิดเก็บได้ตามอัตราที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวง ให้รัฐมนตรีมีอำนาจเพิกถอนการ อนุญาตนั้นได้

(5) ให้นำบทบัญญัติในวรรค (2) มาปรับใช้กับการเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคก่อน ในกรณีนี้ คำว่า “ชนิดและปริมาณของบรรจุภัณฑ์ที่ถูกจัดเก็บและวิธีการจัดเก็บ” ให้ใช้คำว่า “ชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่ถูก กำหนด” แทน

(แนวทางและคำปรึกษา)

มาตรา 19 หากรัฐมนตรีที่มีอำนาจพบว่ามีความจำเป็นเพื่อให้การดำเนินการรีไซเคิลเป็นไปตามปริมาณที่ กำหนดไว้เป็นหน้าที่ตามมาตรา 11 ถึงมาตรา 13 รัฐมนตรีที่มีอำนาจอาจให้แนวทางและคำปรึกษาต่อผู้ใช้ บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด หรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นสำหรับการปฏิบัติการใช้เชื้อเพลิงที่ กำหนดเมื่อได้ถูกพิจารณาแล้วว่าแนวทางหรือคำปรึกษาจำเป็นเพื่อให้ดำเนินการรีไซเคิลได้

(คำแนะนำและคำสั่ง)

มาตรา 20 (1) เมื่อผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด หรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่น (ต่อไปนี้จะ เรียกว่า “ผู้ใช้/ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด” ด้วยชื่อย่อตามมาตรา 39) ไม่ได้ดำเนินการรีไซเคิล ตามที่กำหนดไว้ในวรรคก่อนโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร รัฐมนตรีที่มีอำนาจอาจให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้/ผู้ผลิตบรรจุ ภัณฑ์ที่ถูกกำหนดในการปฏิบัติหน้าที่รีไซเคิลดังกล่าว

(2) เมื่อผู้ใช้/ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดที่ได้รับคำแนะนำตามวรรคก่อนไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ รัฐมนตรีที่มีอำนาจอาจประกาศสาธารณะต่อการกระทำนั้น

(3) ในกรณีที่ผู้ใช้/ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดที่ได้รับคำแนะนำตามวรรค (1) ยังคงไม่ดำเนินการใด ๆ ตามคำแนะนำในวรรค (1) โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรหลังจากที่มีประกาศสาธารณะตามวรรคก่อนแล้ว รัฐมนตรีที่มีอำนาจอาจออกคำสั่งให้ผู้ใช้/ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนดต้องดำเนินการตามคำแนะนำก็ได้

หมวด 7 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต³⁴¹

(การอนุญาต)

มาตรา 21 (1) หลังจากพิจารณาคำขอที่ยื่นโดยนิติบุคคลนั้น รัฐมนตรีที่มีอำนาจอนุญาตให้นิติบุคคลตามมาตรา 34 แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง (กฎหมายเลขที่ 89 ค.ศ. 1954) ที่ได้รับการพิจารณาแล้วว่ามี ความสามารถที่จะปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในมาตราต่อไป (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “ธุรกิจรีไซเคิล”) โดยวิธีการที่ เหมาะสมและเชื่อถือได้ในฐานะองค์กรที่ประกอบธุรกิจรีไซเคิล (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “องค์กรความรับผิดชอบ ของผู้ผลิต”)

(2) เมื่อได้มีการอนุญาตตามวรรคก่อน รัฐมนตรีที่มีอำนาจจะต้องเผยแพร่ชื่อและที่อยู่ขององค์กรรวมถึงที่ ทำการสำนักงานด้วย

(3) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตประสงค์จะเปลี่ยนแปลงชื่อหรือที่อยู่หรือที่ทำการสำนักงาน จะต้องแจ้งไปยังรัฐมนตรีที่มีอำนาจล่วงหน้า

(4) เมื่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจได้รับการแจ้งตามที่กำหนดไว้ในวรรคก่อน อาจประกาศเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ การแจ้งนั้นก็ได้

(การรีไซเคิล)

มาตรา 22 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องทำการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานของ บรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่ได้ถูกกำหนด)

(การมอบหมายงานรีไซเคิล)

มาตรา 23 (1) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตอาจมอบหมายให้หน่วยงานที่กำหนดโดยมติคณะรัฐมนตรีที่ ผู้ผลิต/ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์มีส่วนร่วมดำเนินธุรกิจบางส่วนที่จำเป็นตามสัญญาการมอบหมายที่กำหนดไว้ในวรรค ก่อน (ต่อไปนี้จะเรียกว่า “สัญญารีไซเคิล”) และการยอมรับค่าธรรมเนียมตามที่ได้รับมอบหมาย (ต่อไปนี้จะ เรียกว่า “ค่าธรรมเนียม”) โดยการอนุมัติของรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(2) เมื่อได้มีอนุมัติตามวรรคก่อน หน่วยงานที่กำหนดโดยมติคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในวรรคเดียวกัน อาจดำเนินธุรกิจตามที่ได้รับมอบหมายตามบทบัญญัติในวรรคเดียวกันได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงบทบัญญัติแห่ง กฎหมายอื่น

(กฎการดำเนินการรีไซเคิล)

มาตรา 24 (1) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะปฏิบัติงานรีไซเคิล จะต้องกำหนดกฎการดำเนินการรี ไซเคิลซึ่งจะต้องมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานรีไซเคิล วิธีการคำนวณค่าธรรมเนียม หรือเนื้อหาอื่นที่ กำหนดไว้โดยประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีที่มีอำนาจล่วงหน้าก่อนเริ่ม ปฏิบัติงานรีไซเคิล ให้นำเนื้อหาในมาตรานี้มาปรับใช้เมื่อองค์กรที่ได้รับอนุญาตต้องการจะเปลี่ยนแปลงกฎการ รีไซเคิลของตนเองด้วย

(2) รัฐมนตรีที่มีอำนาจจะต้องอนุมัติตามวรรคก่อนเมื่อพบว่าคำร้องตามวรรคเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้

³⁴¹ ฉบับแปลภาษาอังกฤษใช้คำว่า “Designated juridical persons” ซึ่งแปลว่า “นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาต” แต่เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันกับ กฎหมายของประเทศอื่น ขอใช้คำว่า “องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต” (PRO)

(i) คำร้องได้กำหนดวิธีดำเนินการรีไซเคิลและวิธีการคำนวณค่าธรรมเนียมไว้อย่างเหมาะสมและชัดเจน

(ii) คำร้องได้กำหนดความรับผิดชอบขององค์กรที่ได้รับอนุญาตและองค์กรที่ทำสัญญารีไซเคิลหรือสัญญาเพื่อการดำเนินการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานการคัดแยกที่กำหนดกับองค์กรที่ได้รับอนุญาต และเนื้อหาที่เกี่ยวกับการยอมรับค่าธรรมเนียมที่เหมาะสมและชัดเจน

(iii) คำร้องจะต้องไม่มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมต่อฝ่ายใด ๆ

(iv) คำร้องจะต้องไม่ทำให้เกิดความเสียหายที่ไม่เป็นธรรมต่อผลประโยชน์ของผู้ประกอบธุรกิจหรือผู้บริโภคโดยทั่วไป

(3) รัฐมนตรีที่มีอำนาจอาจสั่งให้องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่เกี่ยวข้องเปลี่ยนแปลงกฎการรีไซเคิลเมื่อเห็นว่าสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปและกฎรีไซเคิลตามที่ได้รับอนุมัติตามวรรคหนึ่งไม่เหมาะสมหรือน่าเชื่อถือสำหรับการดำเนินงานรีไซเคิล

(แผนการดำเนินงาน ฯลฯ)

มาตรา 25 (1) องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องจัดเตรียมแผนการดำเนินงานและเอกสารเกี่ยวกับรายได้และงบประมาณรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับงานรีไซเคิลทุก ๆ ปีธุรกิจ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้องจะต้องและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีที่มีอำนาจ บทบัญญัตินี้ให้นำมาใช้ในกรณีที่องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะทำการเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงานหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายได้และงบประมาณรายจ่ายด้วย

(2) แผนการดำเนินงานจะต้องระบุค่าธรรมเนียมและปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่จะรีไซเคิล โดยแยกตามชนิดของบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติสอดคล้องกับมาตรฐานการคัดแยกเฉพาะที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวง

(3) องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องจัดเตรียมรายงานผลการดำเนินงานประจำปีและงบดุลรายได้และรายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับงานรีไซเคิลหลังจากสิ้นสุดปีธุรกิจและยื่นต่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวง

(การระงับ/ยกเลิกงานรีไซเคิล)

มาตรา 26 องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องไม่ระงับหรือยกเลิกงานรีไซเคิลทั้งหมดหรือบางส่วนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีที่มีอำนาจก่อนได้

(การตกลง/ยกเลิกสัญญา)

มาตรา 27 (1) เมื่อผู้เสนอสัญญารีไซเคิลเป็นบุคคลที่ได้เคยทำสัญญารีไซเคิลมาแล้วในอดีต องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องไม่ปฏิเสธการทำสัญญารีไซเคิล ยกเว้นในกรณีที่บุคคลนั้นค้างจ่ายค่าธรรมเนียมที่เกินกำหนดชำระแล้วหรือมีเหตุผลอันสมควรอื่นตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(2) องค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตจะต้องไม่ยกเลิกสัญญารีไซเคิล ยกเว้นในกรณีที่ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่มีสัญญารีไซเคิลได้หยุดการขายสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ หรือเมื่อมีเหตุผลอันสมควรอื่นตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(หน้าที่ในการปกป้องความลับ)

มาตรา 28 พนักงานหรือลูกจ้างขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือบุคคลที่เคยเป็นพนักงานหรือลูกจ้างจะต้องไม่เปิดเผยความลับใดที่พนักงานหรือลูกจ้างหรือบุคคลเช่นว่านั้นได้รับทราบมาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานรีไซเคิล

(สมุดบัญชี)

มาตรา 29 องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องจัดทำหนังสือที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานรีไซเคิลและเก็บรักษาไว้ตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(การรายงานและการเข้าตรวจสอบสถานที่)

มาตรา 30 (1) ในกรณีที่มีจำเป็นเพื่อให้การปฏิบัติงานรีไซเคิลเป็นไปอย่างเหมาะสม รัฐมนตรีที่มีอำนาจอาจเรียกให้องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจัดทำรายงานที่จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานรีไซเคิลหรือรายงานสถานะของทรัพย์สินหรือให้เจ้าพนักงานของกระทรวงเข้าไปที่สำนักงานขององค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตและตรวจสอบสถานที่ดำเนินงานรีไซเคิล หรือสมุดบัญชี เอกสารหรือวัตถุอื่นใด

(2) เจ้าพนักงานที่เข้าตรวจสอบสถานที่ตามบทบัญญัติในวรรคก่อนจะต้องติดบัตรประจำตัวและแสดงต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(3) อำนาจในตรวจสอบสถานที่ตามวรรค (1) จะต้องไม่ถูกตีความว่าเป็นการสอบสวนคดีอาญา

(คำสั่งกำกับดูแล)

มาตรา 31 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการบังคับตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติฉบับนี้ รัฐมนตรีที่มีอำนาจอาจออกคำสั่งที่จำเป็นเพื่อกำกับดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานรีไซเคิลต่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต

(การยกเลิกการอนุญาต)

มาตรา 32 (1) รัฐมนตรีที่มีอำนาจอาจเพิกถอนการอนุญาตตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง (ต่อไปในมาตรานี้จะเรียกว่า "การอนุญาต") เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตเป็นไปตามที่กำหนดไว้ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(i) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตได้ถูกพิจารณาว่าไม่สามารถปฏิบัติงานรีไซเคิลด้วยวิธีการที่เหมาะสมและน่าเชื่อถือ

(ii) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำผิดกฎหมาย

(iii) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตไม่จ่ายเงินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 10-2

(iv) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตฝ่าฝืนบทบัญญัติในหมวดนี้ หรือคำสั่งหรือข้อกำหนดตามบทบัญญัติ หรือปฏิบัติงานรีไซเคิลไม่เป็นไปตามกฎการรีไซเคิลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 24(1) ที่ได้รับอนุมัติตามที่กำหนดไว้ในวรรคเดียวกัน

(2) เมื่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคก่อนจะต้องประกาศให้สาธารณะได้รับทราบ

หมวด 8 เบ็ดเตล็ด

(มาตรการที่ดำเนินโดยรัฐบาล ฯลฯ)

มาตรา 33 ตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ หน่วยงานของรัฐตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 2 (11) ข้อ (i) ถึง (iii) จะต้องใช้มาตรการที่จำเป็นในบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการจัดการขยะอย่างเหมาะสมและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานในการแยกประเภทขยะตามที่ประกาศกระทรวงกำหนดที่เป็นไปตามการจำแนกประเภทบรรจุภัณฑ์

(การสะท้อนต้นทุนที่กำหนดสำหรับการรีไซเคิลในราคา)

มาตรา 34 ในมุมมองของข้อเท็จจริงที่เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องสะท้อนค่าใช้จ่ายในการรีไซเคิลในราคาของสินค้าเพื่อที่จะลดขยะบรรจุภัณฑ์และประสบความสำเร็จในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในบรรจุภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐจะต้องทำให้วัตถุประสงค์และเนื้อหาของบทบัญญัตินี้เป็นรับรู้ต่อสาธารณชนผ่านกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ฯลฯ และเพื่อให้สาธารณชนยอมรับและให้ความร่วมมือกับบทบัญญัตินี้ เพื่อให้การสะท้อนต้นทุนเหล่านี้ที่ถูกต้องและราบรื่นในราคาผลิตภัณฑ์

(แถลงการณ์โดยนายกเทศมนตรี)

มาตรา 35 นายกเทศมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการแยกเก็บขยะบรรจุภัณฑ์จะต้องรายงานต่อรัฐมนตรี เมื่อนายกเทศมนตรีเห็นว่ามีความเสี่ยงที่จะทำให้ขยะบรรจุภัณฑ์ที่จัดเก็บแบบแยกประเภทอาจจะไม่สามารถรีไซเคิลได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

(หน้าที่ในการใช้ผลิตภัณฑ์รีไซเคิล ฯลฯ)

มาตรา 36 (1) เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรรีไซเคิล (กฎหมายเลขที่ 48 ค.ศ. 1991) ผู้ประกอบธุรกิจที่สามารถใช้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มาจากการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานการคัดแยกมีหน้าที่ที่จะต้องใช้ผลิตภัณฑ์เช่นนั้น

(2) เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรรีไซเคิล ผู้ประกอบธุรกิจที่ใช้บรรจุภัณฑ์ในธุรกิจของตน หรือผู้ประกอบธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิต ประมวลผล หรือขายบรรจุภัณฑ์มีหน้าที่จะต้องใช้มาตรการเพื่อส่งเสริมการจัดเก็บบรรจุภัณฑ์แบบแยกประเภทตามลักษณะของธุรกิจของคน และจะต้องส่งเสริมการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานการคัดแยกที่ได้รับมาจากกระบวนการคัดแยกนั้น

(ข้อยกเว้น ฯลฯ กฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการขยะ)

มาตรา 37 (1) องค์การความรับผิดชอบของผู้ผลิต ผู้ผลิต/ผู้ใช้ที่ถูกกำหนดที่ หรือผู้ที่ดำเนินการที่จำเป็นเพื่อรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานการคัดแยก (เฉพาะการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งหรือการรีไซเคิลขยะชุมชน) ตามที่ได้รับการมอบอำนาจจากองค์การความรับผิดชอบของผู้ผลิตหรือจากผู้ใช้/ผู้ผลิตที่ถูกกำหนดที่ เฉพาะผู้ที่ตกอยู่ในบังคับของบุคคลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 (2) (vi) อาจดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการค้าโดยไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตตามมาตรา 7(1) หรือ (6) ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

(2) องค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยมติคณะรัฐมนตรีในการมอบอำนาจกระทำการตามวรรคก่อนต่อบุคคลที่สาม

(สมุดบัญชี)

มาตรา 38 ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด หรือผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นที่ถูกกำหนด จะต้องรักษาสมุดบัญชีที่มีเนื้อหาตามที่ประกาศกระทรวงกำหนดในเรื่องที่เกี่ยวกับการขายสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ หรือขายบรรจุภัณฑ์หรือขายสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์อื่น และการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามสอดคล้องกับมาตรฐานการคัดแยกขยะ และเก็บรักษาสมุดบัญชีเหล่านี้

(รายงานการจัดเก็บ)

มาตรา 39 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการบังคับตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ รัฐมนตรีอาจ (ตามที่กำหนดไว้ในมติคณะรัฐมนตรี) เรียกให้ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด และผู้ใช้บรรจุภัณฑ์อื่นที่ถูกกำหนดรายงานสถานะ ฯลฯ ของธุรกิจที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ถูกกำหนด การผลิตบรรจุภัณฑ์ หรือการใช้บรรจุภัณฑ์ และสถานะของการรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐานการคัดแยก

(การตรวจสอบสถานที่)

มาตรา 40 (1) ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการบังคับตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ รัฐมนตรีที่มีอำนาจอาจ (ตามที่กำหนดไว้ในมติคณะรัฐมนตรี) ส่งเจ้าพนักงานไปยังสำนักงาน โรงงาน หรือสถานที่ปฏิบัติงาน หรือโกดังของผู้ใช้/ผู้ผลิตที่ถูกกำหนดเพื่อตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารหรือวัตถุอื่นใดได้

(2) เจ้าพนักงานที่เข้าตรวจสอบสถานที่ตามวรรคก่อนต้องพกบัตรประจำตัวและแสดงต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(3) อำนาจที่ในการตรวจสอบสถานที่ตามบทบัญญัติในวรรค (1) จะต้องไม่ถูกถือว่าเป็นการสอบสวนคดีอาญา

มาตรา 41 ยกเลิก

(การปรึกษาหารือ)

มาตรา 42 เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมจะออกประกาศกระทรวงสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 2(6) รัฐมนตรีจะต้องปรึกษาหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสุขภาพ แรงงานและสวัสดิการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง

(รัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ ฯลฯ)

มาตรา 43 (1) ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ รัฐมนตรีที่มีอำนาจหมายถึงรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีกระทรวงสุขภาพ แรงงานและสวัสดิการและรัฐมนตรีกระทรวงเกษตร ป่าไม้และประมง: เว้นแต่มีเนื้อหาตามรายการที่กำหนดเหล่านี้ รัฐมนตรีที่มีอำนาจคือรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ตามลำดับรายการดังต่อไปนี้

(i) เนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการวินิจฉัยตามมาตรา 7-4(1) การทบทวนมาตรฐานตามวรรคสองของมาตราเดียวกัน การกำหนดแนวทางและคำแนะนำตามมาตรา 7-5 การยอมรับรายงานตาม

มาตรา 7-6 คำแนะนำตามมาตรา 7-7(1) การประกาศต่อสาธารณะตามวรรคสองของมาตราเดียวกัน และ คำสั่งตามวรรค (3) ของมาตราเดียวกันและการเรียกให้ส่งรายงานตามมาตรา 39 และการตรวจสอบสถานที่ ตามมาตรา 40 (เฉพาะในส่วนที่เป็นกรดำเนินการบังคับตามบทบัญญัติในหมวด 4): รัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ ในการกำกับดูแลธุรกิจที่ดำเนินการโดยผู้ใช้บรรจภัณฑ์ ผู้ใช้บรรจภัณฑ์อื่นที่ใช้บรรจภัณฑ์

(ii) เนื้อหาที่เกี่ยวกับการกำหนดอัตราตามที่มาตรา 11(2) การกำหนดปริมาณตามมาตรา 13(2)(iii) การรับทราบตามมาตรา 15(1) และ (3) การรับเอกสารตาม (2) ของมาตราเดียวกัน การรับทราบการ เปลี่ยนแปลงตามมาตรา 16(1) การเพิกถอนการรับทราบตามมาตรา 17 การรับทราบตามมาตรา 18(1) การ แจ้งต่อสาธารณะตาม (2) ของมาตราเดียวกัน (รวมถึงการนำไปใช้โดยอนุโลมตาม (5) ของมาตราเดียวกัน) การ ยอมรับรายงานตาม (3) ของมาตราเดียวกันการเพิกถอนการรับทราบตาม (4) ของมาตราเดียวกัน การกำหนด แนวทางและคำปรึกษาตามมาตรา 19 การให้คำแนะนำตามมาตรา 20(1) การประกาศต่อสาธารณะตาม (2) ของมาตราเดียวกันและคำสั่งตาม (3) ของมาตราเดียวกัน และการเรียกให้ส่งรายงานตามมาตรา 39 และการ ตรวจสอบสถานที่ตามมาตรา 40 (เว้นแต่ที่กำหนดไว้ในข้อก่อนหน้า): รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรี กระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม และรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลธุรกิจที่ดำเนินการ โดยผู้ใช้บรรจภัณฑ์ ผู้ใช้บรรจภัณฑ์อื่นที่ใช้บรรจภัณฑ์

(iii) เนื้อหาที่เกี่ยวกับการกำหนดปริมาณตามมาตรา 12(2)(ii)(d) และรายงานที่จัดทำโดย นายกเทศมนตรีตามมาตรา 35: รัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมและรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและ อุตสาหกรรม

(2) อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา 39 และ 40 มิได้ตัดอำนาจของรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรี กระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม หรือรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลธุรกิจที่ดำเนินการ โดยผู้ใช้บรรจภัณฑ์ที่ถูกกำหนด หรือผู้ใช้บรรจภัณฑ์อื่นโดยการใช้บรรจภัณฑ์ที่กำหนด หรือบรรจภัณฑ์อื่น หรือธุรกิจที่เป็นผู้ผลิตบรรจภัณฑ์ที่กำหนดจากการใช้อำนาจบังคับฝ่ายเดียวตามบทบัญญัติในมาตรา ก่อน (จำกัดเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อ (ii))

(3) ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหมายถึงประกาศที่ออกโดยรัฐมนตรีกระทรวง สิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรม รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง รัฐมนตรี กระทรวงสุขภาพ แรงงานและสวัสดิการ และรัฐมนตรีกระทรวงการเกษตร ป่าไม้และประมง ยกเว้นแต่ ประกาศกระทรวงตามรายการดังต่อไปนี้ให้เป็นไปตามลำดับที่กำหนดไว้ในข้อเหล่านี้

(i) ประกาศกระทรวงตามมาตรา 7-4(1) และมาตรา 7-6(2): ประกาศออกโดยรัฐมนตรีที่มีอำนาจ หน้าที่กำกับดูแลธุรกิจที่ดำเนินการโดยผู้ใช้บรรจภัณฑ์ที่กำหนด ผู้ใช้บรรจภัณฑ์อื่นที่กำหนดโดยการใช้บรรจ ภัณฑ์

(ii) ประกาศกระทรวงตามมาตรา 11(2)(ii)(c) มาตรา 13(2)(ii) และ มาตรา 15(1)(i) – (iii): ประกาศที่ ออกโดยรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและอุตสาหกรรมและรัฐมนตรีที่มี อำนาจหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจที่ดำเนินการโดยผู้ใช้บรรจภัณฑ์ที่กำหนด ผู้ใช้บรรจภัณฑ์อื่นที่กำหนด หรือธุรกิจ เช่นการผลิตบรรจภัณฑ์ที่ถูกกำหนดโดยผู้ผลิตบรรจภัณฑ์ที่ถูกกำหนด

(iii) ประกาศกระทรวงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 2(10)(i) มาตรา 12(1) มาตรา 12(2)(ii)(c) และ มาตรา 35: ประกาศที่ออกโดยรัฐมนตรีกระทรวงสิ่งแวดล้อมและรัฐมนตรีกระทรวงเศรษฐกิจ การค้าและ อุตสาหกรรม

(4) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจดำเนินการ (ตามที่กำหนดไว้โดยมติคณะรัฐมนตรี) กิจการ บางอย่างที่อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา 39 และ 40

(5) ส่วนของอำนาจของรัฐมนตรีตามมาตรา 7-6 และ 40 อาจถูกมอบให้กับหัวหน้าส่วนราชการสาขาตามที่กำหนดไว้โดยมติคณะรัฐมนตรี

(การรับฟังความคิดเห็น)

มาตรา 44 เมื่อรัฐมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่จะออกประกาศ (เมื่อรัฐมนตรีเห็นว่าจำเป็นต่อการตราประกาศกระทรวงที่มีอำนาจหน้าที่) ในเรื่องของสัดส่วน อัตราส่วน หรือปริมาณที่กำหนดไว้ในมาตรา 10-2 ถึง มาตรา 13 หรือการอนุมัติตามมาตรา 24 (1) หรือมาตรา 25 (1) จะต้องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องและจากผู้มีส่วนได้เสียอื่นก่อน

(มาตรการชั่วคราว)

มาตรา 45 ในกรณีที่มีตรา แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกประกาศตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติฉบับนี้ มาตรการชั่วคราวที่จำเป็น (รวมถึงมาตรการชั่วคราวที่เกี่ยวกับบทลงโทษ) อาจถูกกำหนดเท่าที่จำเป็นตามสมควรพร้อมกับการตรา แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิก

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

มาตรา 46 ผู้ใช้หรือผู้ผลิตที่ถูกกำหนดฝ่าฝืนคำสั่งตามบทบัญญัติในมาตรา 20(3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 1,000,000

มาตรา 46-2 ผู้ใช้ภาชนะ/หีบห่อรายใหญ่ที่ฝ่าฝืนคำสั่งตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7-7 (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 เยน

มาตรา 47 เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตกระทำการในเรื่องดังต่อไปนี้ เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างขององค์กรที่ฝ่าฝืนนั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 300,000 เยน

(i) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตเลิกธุรกิจไร้ขีดเคลโดยไม่ได้รับอนุญาตตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 26

(ii) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตไม่ทำบัญชีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 29 หรือได้ทำบัญชีเท็จทั้งหมด หรือเมื่อไม่เก็บบันทึกสมุดบัญชี

(iii) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตไม่ได้รายงานตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 30 วรรคหนึ่ง หรือทำรายงานเท็จ

(iv) เมื่อองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิตปฏิเสธ ชัดขวางหรือหลีกเลี่ยงการตรวจสอบตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง

มาตรา 48 ผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 200,000 เยน

(i) ผู้ประกอบธุรกิจที่ไม่รายงานตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7-6 หรือมาตรา 39 หรือทำรายงานเท็จ

(ii) ผู้ประกอบธุรกิจที่รักษาสมุดบัญชีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 38 หรือทำบัญชีดังกล่าวเท็จทั้งหมด หรือบุคคลใดไม่รักษากันบันทึกสมุดบัญชี

(iii) ผู้ประกอบธุรกิจที่ปฏิเสธ ชัดขวางหรือหลีกเลี่ยงการตรวจสอบตามมาตรา 40 วรรคหนึ่ง

มาตรา 49

เมื่อผู้แทนของนิติบุคคล หรือตัวแทน ลูกจ้าง หรือบุคคลที่ทำงานในนามของนิติบุคคล หรือปัจเจกบุคคลที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 46 จนถึงมาตราก่อนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของนิติบุคคลหรือบุคคลนั้น แม้เฉพาะผู้ฝ่าฝืนเท่านั้นที่จะถูกลงโทษ นิติบุคคลหรือปัจเจกบุคคลนั้นก็ต้องระวางโทษตามที่กำหนดสำหรับการฝ่าฝืนมาตรานั้น ๆ ด้วย

ภาคผนวก 4

กฎหมาย EPR ประเทศอินโดนีเซีย

ประเทศอินโดนีเซียได้นำหลัก 3R มาใช้ในการบริหารจัดการขยะ โดยหลักความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นของผู้ผลิต (EPR) ได้ถูกนำมาใช้ในการส่งเสริมการบริหารจัดการขยะ ดังที่ปรากฏใน**มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย ฉบับที่ 18/2008 (Waste Management Law No.18/2008)** ซึ่งกำหนดให้ผู้ผลิตมีหน้าที่จะต้องจัดการบรรจุภัณฑ์หรือสินค้าของตนที่ยากต่อการย่อยสลายหรือไม่สามารถถูกย่อยสลายด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ³⁴² โดยนำบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวไปจัดการเพื่อนำไปใช้ใหม่หรือนำไปรีไซเคิล³⁴³ พระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้มีการขยายความรายละเอียดของหลักการ EPR ไว้ จนกระทั่งปี ค.ศ. 2019 ประเทศอินโดนีเซียได้ออกแผนงาน EPR ที่กำหนดให้ผู้ผลิตมีความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นเป็นการเฉพาะ ซึ่งได้แก่ **ระเบียบกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้ ที่ P75/2019 ว่าด้วยแผนงานการลดขยะโดยผู้ผลิต หรือแผนงานเกี่ยวกับการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Ministry of Environment and Forestry Regulation No. P.75/2019 concerning Roadmap of Waste Reduction by Producer or Roadmap of EPR)** แผนงานดังกล่าวมีทั้งหมด 6 หมวด 27 มาตรา หมวด 1 ชื่อเรียกเรื่องทั่วไป (มาตรา 1-5) หมวด 2 การนำแผนงานลดขยะไปปฏิบัติ (มาตรา 6-17) หมวด 3 หน้าที่และความรับผิดชอบ (มาตรา 18-21) หมวด 4 มาตรการจูงใจและไม่จูงใจ (มาตรา 22-25) หมวด 5 การเงิน (มาตรา 26) หมวด 6 บทสุดท้าย (มาตรา 27) นอกจากนี้ ยังมีภาคผนวก I แผนงานในการลดขยะโดยผู้ผลิตในช่วงปี 2020-2029 (Appendix I Roadmap of waste reduction by producers period 2020-2029) ภาคผนวก II แบบฟอร์มเอกสารในการวางแผนการลดขยะ (Appendix II Document Format Waste Reduction Planning) ภาคผนวก III แนวทางสำหรับการลดขยะทางการสื่อสาร การให้ข้อมูล และกลยุทธ์การศึกษาของผู้ผลิตต่อผู้บริโภค (Appendix III Guidelines of waste reduction communication, information, and education strategy, by producers to consumers) ภาคผนวก IV รายงานการลดขยะ (Appendix IV Waste reduction reporting) ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

หมวด 1 ชื่อเรียกเรื่องทั่วไป (มาตรา 1-5)

มาตรา 1 เพื่อวัตถุประสงค์แห่งพระราชกฤษฎีกานี้

1. ขยะหมายถึงส่วนที่เหลือของกิจกรรมประจำวันของมนุษย์และ / หรือขยะมูลฝอยจากกระบวนการทางธรรมชาติ
2. ผู้ผลิตคือผู้ประกอบการธุรกิจที่ผลิตสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ นำเข้าจำหน่ายสินค้าโดยใช้บรรจุภัณฑ์ หรือขายสินค้าโดยใช้ภาชนะที่ไม่สามารถหรือย่อยสลายได้ยากโดยกระบวนการทางธรรมชาติ

³⁴² Waste Management Law No.18/2008, Article 15 “The producer obliges to manage the packaging of their product and/or their product which unable or difficult to be decomposed.”

³⁴³ The Elucidation on the Waste Management Law No.18/2008, Article 15.

3. ศูนย์การค้าเป็นพื้นที่บางแห่งที่ประกอบด้วยอาคารหนึ่งหรือหลายหลังที่สร้างขึ้นในแนวตั้งหรือแนวนอน เพื่อขายหรือให้เช่าแก่ผู้ประกอบการธุรกิจหรือจัดการด้วยตนเองเพื่อดำเนินกิจกรรมซื้อขายสินค้า
4. Modern shop เป็นร้านบริการตนเองที่ขายสินค้าทุกประเภท ทั้งการขายปลีก เช่น มินิมาร์ท ซูเปอร์มาร์เก็ต ห้างสรรพสินค้า ไฮเปอร์มาร์เก็ต หรือร้านค้าส่ง
5. ตลาดประชาชนเป็นตลาดที่สร้างและบริหารจัดการโดยรัฐบาล รัฐบาลส่วนภูมิภาค ภาคเอกชน หน่วยงานธุรกิจของรัฐ และวิสาหกิจระดับภูมิภาค รวมถึงการร่วมมือกับธุรกิจภาคเอกชนในรูปแบบแผงขายของ บูธ และเต็นท์ ที่เป็นเจ้าของ/บริหารจัดการโดยผู้ค้ารายย่อย ขนาดกลาง ชุมชนช่วยเหลือตนเองหรือสหกรณ์กับธุรกิจขนาดย่อม ทู่นขนาดเล็กที่มีกระบวนการซื้อขายสินค้าผ่านกระบวนการต่อรอง
6. ใบอนุญาตสิ่งแวดล้อมเป็นใบอนุญาตที่มอบให้แก่บุคคลที่ดำเนินธุรกิจและ/หรือกิจกรรมที่เรียกว่า Amdal หรือ UKL-UPL ในบริบทของการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการจัดการเป็นข้อกำหนดเบื้องต้นสำหรับการได้รับใบอนุญาตธุรกิจและ/หรือกิจกรรม
7. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า Amdal เป็นการศึกษาผลกระทบที่สำคัญของธุรกิจและ / หรือกิจกรรมที่วางแผนไว้ในสภาพแวดล้อมที่จำเป็นและจำเป็นสำหรับกระบวนการตัดสินใจสำหรับการดำเนินธุรกิจและ / หรือกิจกรรม
8. ความพยายามและความพยายามในการจัดการสิ่งแวดล้อม การติดตามตรวจสอบสิ่งแวดล้อมในภายหลัง ใช้คำย่อว่า UKL-UPL คือการจัดการและติดตามต่อธุรกิจและ/หรือกิจกรรมที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นสำหรับกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและ/หรือกิจกรรม
9. คำชี้แจงความสามารถในการจัดการและการติดตามตรวจสอบสิ่งแวดล้อมภายหลัง ย่อว่า SPPL เป็นคำชี้แจงความสามารถจากฝ่ายที่รับผิดชอบธุรกิจและ/หรือกิจกรรมในการจัดการสิ่งแวดล้อม และติดตามการดำรงชีวิตสำหรับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของธุรกิจและ/หรือกิจกรรมนอกธุรกิจและ/ หรือกิจกรรมที่จำเป็น Amdal หรือ UKL-UPL
10. พื้นฐานสำหรับของเสียที่เกิดขึ้นคือปริมาณของเสียที่จัดตามระดับ สถานะ แนวโน้ม และการเกิดของเสียที่คาดการณ์ไว้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และใช้เป็นปัจจัยเปรียบเทียบสำหรับความสำเร็จในการลดของเสีย
11. รัฐมนตรีที่รักษาการระเบียบฉบับนี้เป็นรัฐมนตรีที่จัดระเบียบกิจการธรรมาภิบาลและปกป้องสิ่งแวดล้อม
12. อธิบดีที่รักษาการระเบียบฉบับนี้เป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่รับผิดชอบการจัดการของเสีย

มาตรา 2

- (1) ระเบียบฉบับนี้กำหนดแผนงานเพื่อลดของเสียโดยผู้ผลิตในช่วงปี ค.ศ. 2020-2029
- (2) แผนงานตามที่อ้างถึงในวรรค (1) ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการลดของเสียโดยผู้ผลิต 30% ภายในปี 2029 เมื่อเทียบกับปริมาณการสร้างของเสีย

มาตรา 3

- (1) ผู้ผลิตตามที่อ้างถึงในมาตรา 2 รวมถึง ผู้ประกอบการธุรกิจและ/หรือกิจกรรมในด้าน:
 - a. การผลิต;
 - b. บริการอาหารและเครื่องดื่ม และ
 - c. ขายปลีก

- (2) การผลิตตามที่อ้างถึงในวรรค (1) a รวมถึง:
- อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม
 - อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค และ
 - อุตสาหกรรมเครื่องสำอางและการดูแลร่างกาย (การดูแลส่วนบุคคล)
- (3) สาขาบริการอาหารและเครื่องดื่มตามวรรค (1) b รวมถึง
- ร้านอาหารรับประทานอาหาร;
 - คาเฟ่ ;
 - ร้านอาหาร;
 - จัดเลี้ยง; และ
 - โรงแรม.
- (4) การขายปลีกตามวรรค (1) c ประกอบด้วย
- ศูนย์การค้า;
 - ร้านค้าสมัยใหม่; และ
 - ตลาดประชาชน.

มาตรา 4

- (1) การลดของเสียจะดำเนินการกับผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ และ/หรือภาชนะบรรจุที่:
- ย่อยสลายยากด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ
 - ไม่สามารถรีไซเคิลได้ และ / หรือ
 - ไม่สามารถใช้ซ้ำได้
- (2) ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ และ/หรือภาชนะบรรจุตามที่อ้างถึงในวรรค (1) รวมถึง:
- พลาสติก;
 - กระป๋องอลูมิเนียม;
 - กระจก; และ
 - กระดาษ.

มาตรา 5 แผนงานสำหรับการลดของเสียโดยผู้ผลิตตามที่อ้างถึงในมาตรา 2 มาตรา 3 และมาตรา 4 ระบุไว้ในภาคผนวก 1 ซึ่งเป็นส่วนที่แยกออกไม่ได้จากราชกฤษฎีการัฐมนตรีฉบับนี้

หมวด 2 การนำแผนงานลดขยะไปปฏิบัติ (มาตรา 6-17)

มาตรา 6

- (1) การลดของเสียตามที่อ้างถึงในมาตรา 4 ดำเนินการผ่าน:
- ข้อจำกัดในการสร้างของเสีย
 - รีไซเคิล; และ
 - ใช้ซ้ำ
- (2) การจำกัดการสร้างของเสียตามที่กำหนดไว้ในวรรค (1) ตัวอักษร a กระทำโดย

a. ใช้ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ และ/หรือ ภาชนะบรรจุที่ย่อยสลายได้ง่ายโดยกระบวนการทางธรรมชาติ และสร้างของเสียให้น้อยที่สุด และ / หรือ

b. ห้ามใช้ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ และ/หรือ ภาชนะบรรจุที่ย่อยสลายยากด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ

(3) การรีไซเคิลตามที่อ้างถึงในวรรค (1) b ทำได้โดย:

a. โดยใช้วัตถุดิบที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และ / หรือ

b. โดยใช้วัตถุดิบจากผลิตภัณฑ์รีไซเคิล

(4) การนำกลับมาใช้ใหม่ตามที่กำหนดไว้ในวรรค (1) c ดำเนินการโดยการใช้วัตถุดิบจากผลิตภัณฑ์รีไซเคิล

มาตรา 7

(1) การรีไซเคิลและการนำกลับมาใช้ใหม่ตามที่อ้างถึงในมาตรา 6 วรรค (3) และวรรค (4) จะต้องมาพร้อมกับการเก็บคืนของเสียของผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ และ/หรือภาชนะรีไซเคิล และ/หรือนำกลับมาใช้ใหม่

(2) การเก็บคืนตามที่อ้างถึงในวรรค (1) จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติเรื่องจตุรรวบรวม

(3) จตุรรวบรวมตามวรรค (2) ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

a. ป้องกันจากฝนและความร้อน

b. ใช้ภาชนะปิดที่มีฉลากหรือเครื่องหมาย และ

c. แยกความแตกต่างของวัสดุ รูปร่าง และ/หรือสีของภาชนะ

(4) ในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกจตุรรวบรวม ผู้ผลิตสามารถร่วมมือกับ:

a. ธนาคารขยะที่จดทะเบียนกับรัฐบาลส่วนกลางและ / หรือรัฐบาลท้องถิ่น

b. โรงบำบัดของเสียที่มีหลักการจำกัดการสร้างของเสีย (TPS 3 R) หรือ

c. ศูนย์รีไซเคิล

(5) ในการรีไซเคิลและการใช้ของเสียตามที่ระบุไว้ในวรรค (1) ผู้ผลิตสามารถร่วมมือกับหน่วยงานธุรกิจที่ได้รับอนุญาต

มาตรา 8

(1) เศษซากที่ตกค้างจากการรีไซเคิลผลิตภัณฑ์และ/หรือการนำกลับมาใช้ใหม่ตามที่ระบุในมาตรา 7 วรรค (1) ไม่ว่าจะเกิดจากการดำเนินกิจกรรม:

a. กระบวน; และ / หรือ

b. กระบวนการกำจัดของเสียขั้นสุดท้าย

(2) กระบวนการตามที่อ้างถึงในวรรค (1) จะดำเนินการโดย:

a. การบีบอัด;

b. การรีไซเคิลวัสดุ และ / หรือ

c. การรีไซเคิลเป็นพลังงาน

(3) การแปรรูปของเสียขั้นสุดท้ายตามที่อ้างถึงในวรรค (1) b ดำเนินการโดยการส่งคืนสิ่งตกค้างจากการรีไซเคิลของเสียและ/หรือนำกลับมาใช้ใหม่สู่สิ่งแวดล้อมในลักษณะที่ปลอดภัย

(4) บทบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการแปรรูปของเสียและ / หรือการแปรรูปของเสียขั้นสุดท้ายตามที่อ้างถึงในวรรค (2) และวรรค (3) จะดำเนินการตามกฎหมายที่มีอยู่

มาตรา 9 ตามแผนงานตามที่อ้างถึงในมาตรา 5 ผู้ผลิตต้องดำเนินการ:

- a. การวางแผน;
- b. การดำเนินการ;
- c. การตรวจสอบ;
- d. การประเมิน; และ
- e. การรายงาน

มาตรา 10

(1) การวางแผนตามที่อ้างถึงในมาตรา 9 a รวมถึง:

- a. กำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรม
- b. การกำหนดพื้นฐานของการเกิดของขยะ/ของเสีย
- c. กำหนดเป้าหมายและระยะเวลาในการลดของเสีย
- d. การระบุผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ และ / หรือภาชนะบรรจุที่ผลิตและ / หรือใช้ในธุรกิจและ / หรือกิจกรรม
- e. การรวบรวมประเภทข้อมูลและปริมาณของผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ และ/หรือภาชนะบรรจุที่ไม่สามารถหรือย่อยสลายได้ยากโดยกระบวนการทางธรรมชาติ ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และ / หรือไม่สามารถใช้ซ้ำได้
- f. กำหนดวิธีการลดของเสียตามที่อ้างถึงในมาตรา 6;
- g. การทดลองลดของเสีย และ
- h. การสื่อสาร สารสนเทศ และการศึกษา

(2) เป้าหมายการลดของเสียตามที่ระบุไว้ในวรรค (1) c สามารถกำหนดเป็นรายบุคคลหรือร่วมกับสมาคมและ/หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจโดยอ้างถึงเป้าหมายการลดของเสียตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้

(3) ทุกผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ และ/หรือภาชนะบรรจุตามวรรค (1) d ที่มีส่วนร่วมในการลดของเสีย ต้องมีฉลากที่ยืนยันว่าผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์:

- a. สามารถทำเป็นปุ๋ยหมักได้;
- b. สามารถรีไซเคิลได้ และ / หรือ
- c. สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

(4) ในกรณีที่รัฐบาลท้องถิ่นได้กำหนดนโยบายห้ามการใช้ผลิตภัณฑ์ การบรรจุผลิตภัณฑ์บางอย่างและ/หรือภาชนะบรรจุ ผู้ผลิตในการดำเนินธุรกิจและ/หรือกิจกรรมในเขตปกครองควรปรับเปลี่ยนการวางแผนให้สอดคล้อง

(5) การวางแผนตามวรรคหนึ่ง (1) มีรายละเอียดตามเป็นเอกสารตามแนบในภาคผนวก 2 ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้

มาตรา 11

- (1) ผู้ผลิตที่ดำเนินธุรกิจและ / หรือกิจกรรมในพื้นที่การค้า เอกสารการวางแผนตามมาตรา 10 วรรค (5) ประสานงานโดยผู้จัดการพื้นที่
- (2) ผู้ผลิตแพนไซส์ที่ธุรกิจและ/หรือกิจกรรมมี SPPL บังคับ เอกสารการวางแผนตามที่มาตรา 10 วรรค (5) ประสานงานโดยบริษัทโฮลดิ้งได้

มาตรา 12

- (1) เอกสารการวางแผนที่อ้างถึงในข้อ 10 และข้อ 11 ถูกส่งไปยังรัฐมนตรีผ่านทางอธิบดีพร้อมสำเนาถึง ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าการ / นายกเทศมนตรีตามอำนาจของเขา
- (2) เอกสารการวางแผนที่อ้างถึงในวรรค (1) รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับ:
 - a. อัตลักษณ์ของผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ;
 - b. สำเนาใบอนุญาตสิ่งแวดล้อมหรือ SPPL และ
 - c. สำเนาใบอนุญาตประกอบธุรกิจและ/หรือกิจกรรม
- (3) เอกสารการวางแผนที่อ้างถึงในวรรค (1) ใช้เป็นพื้นฐานในการดำเนินการลดของเสีย

มาตรา 13

- (1) ในการดำเนินการลดของเสียตามที่อ้างถึงในมาตรา 12 วรรค (3) ผู้ผลิตดำเนินการตรวจสอบ
- (2) การตรวจสอบตามวรรค (1) ดำเนินการโดย:
 - a. บันทึกประเภทและปริมาณของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตและ/หรือใช้ในธุรกิจและ/หรือกิจกรรม
 - b. บันทึกประเภทและปริมาณของผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ที่ไม่สามารถหรือยากต่อการย่อยสลายโดยกระบวนการทางธรรมชาติ ของเสียซึ่งได้ลดลง รวมทั้งวิธีการลด และ
 - c. บันทึกประเภทและปริมาณของเสียจากการรีไซเคิลขยะและ/หรือการนำของเสียกลับมาใช้ใหม่
- (3) การติดตามตามวรรค (2) ดำเนินการอย่างน้อย 1 (หนึ่ง) ครั้ง ใน 6 (หก) เดือน
- (4) ผลการติดตามตามวรรค (3) ต้องจัดทำเป็นเอกสารและในรูปลายลักษณ์อักษร

มาตรา 14

- (1) ผลการตรวจสอบตามที่อ้างถึงในมาตรา 13 วรรค (3) ถูกใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการประเมินการดำเนินการลดของเสียโดยผู้ผลิต
- (2) การประเมินตามที่อ้างถึงในวรรค (1) ดำเนินการโดย:
 - a. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของการลดของเสียในงวดปัจจุบันกับเป้าหมายการลดของเสียที่ตั้งไว้ และ
 - b. การระบุอุปสรรคที่พบในการดำเนินการลดของเสีย
- (3) ในกรณีที่ระบุอุปสรรคตามวรรค (2) b ผู้ผลิตจะดำเนินการปรับปรุงเอกสารการวางแผน
- (4) การเปลี่ยนแปลงเอกสารการวางแผนตามวรรค (3) ถูกส่งไปยังรัฐมนตรีพร้อมสำเนาไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ว่าการ / นายกเทศมนตรีตามอำนาจหน้าที่

มาตรา 15

(1) นอกเหนือจากการดำเนินการลดของเสียตามที่อ้างถึงในมาตรา 14 แล้ว ผู้ผลิตยังดำเนินการกลยุทธ์การสื่อสาร ข้อมูล และการศึกษาแก่ผู้บริโภคเพื่อให้มีบทบาทในการลดของเสียผ่าน:

- a. การเลือกผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่สามารถหมัก รีไซเคิล และ/หรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และ
- b. การคืนสินค้าและ/หรือบรรจุภัณฑ์ที่สามารถรีไซเคิลและ/หรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้ในสถานที่เก็บรวบรวม

(2) แนวทางสำหรับยุทธศาสตร์การสื่อสาร สารสนเทศ และการศึกษา ตามวรรคหนึ่ง (1) ถูกระบุไว้ในภาคผนวก 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่แยกออกไม่ได้จากราชกฤษฎีกานี้

มาตรา 16

(1) ผู้ผลิตต้องจัดทำรายงานการดำเนินการลดของเสีย

(2) รายงานที่อ้างถึงในวรรค (1) อย่างน้อยประกอบด้วย:

- a. ประเภทและปริมาณของวัตถุดิบสำหรับผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ที่ลดลง
- b. จำนวนและประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้ง่ายโดยกระบวนการทางธรรมชาติ และสร้างของเสียให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้
- c. ปริมาณและประเภทของวัตถุดิบที่สามารถรีไซเคิลและ/หรือนำกลับมาใช้ใหม่ได้
- d. การดำเนินการถอนผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์เพื่อการรีไซเคิลและ/หรือนำกลับมาใช้ใหม่
- e. ชนิดและปริมาณของเสียที่มาจากขยะรีไซเคิลและ/หรือของเสียที่นำกลับมาใช้ใหม่ และ
- f. ข้อจำกัดและขั้นตอนการแก้ไขในการดำเนินการลดของเสีย

(3) ในกรณีของการเก็บคืนผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ และการรีไซเคิล และ/หรือการนำกลับมาใช้ใหม่โดยบุคคลอื่น รายงานตามวรรค (2) จะต้องกรอกข้อมูล:

- a. สัญญาความร่วมมือระหว่างผู้ผลิตและฝ่ายอื่น ๆ ในการรีไซเคิลตามที่อ้างถึงในข้อ 6 วรรค (4) และ / หรือในการจัดหาสถานที่เก็บรวบรวมตามที่อ้างถึงในมาตรา 7 วรรค (3);
- b. ได้ดำเนินการยกเลิกจำนวนและประเภทผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์แล้ว และ
- c. จำนวนและประเภทของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรีไซเคิลและ/หรือนำกลับมาใช้ใหม่

(4) รายงานตามวรรค (2) และวรรค (3) เป็นส่วนหนึ่งของรายงานใบอนุญาตสิ่งแวดล้อมและ SPPL

(5) รายงานตามวรรค (4) ยื่นต่อรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ว่าการ / นายกเทศมนตรีเมืองตามอำนาจหน้าที่

(6) รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ว่าการ / นายกเทศมนตรีตามวรรค (4) ให้ส่งพร้อมสำเนาต่อรัฐมนตรี

(7) รายงานที่อ้างถึงในวรรค (4) จัดทำขึ้นโดยใช้รูปแบบตามภาคผนวก 4 ที่แยกออกไม่ได้จากราชกฤษฎีกานี้

มาตรา 17

(1) รายงานการลดของเสียตามที่ระบุไว้ในมาตรา 16 วรรค (4) ใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการตรวจสอบการดำเนินการโดย:

- a. รัฐมนตรี โดยอธิบดี;
- b. ผู้ว่าราชการจังหวัด ผ่านเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบบริการจัดการขยะในจังหวัด และ
- c. ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์/นายกเทศมนตรี ผ่านเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบบริการจัดการขยะในเขต/เมือง

(2) การดำเนินการตรวจสอบตามวรรค (1) เพื่อให้ได้ข้อมูล:

- a. ความสำเร็จในการลดของเสียของประเทศโดยผู้ผลิต
- b. การลดปริมาณของเสียที่เกิดจากผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่หลุมฝังกลบ
- c. การรีไซเคิลหน่วยงานธุรกิจที่ทำงานร่วมกับผู้ผลิตตามที่ยังถึงในมาตรา 7 วรรค (4); และ
- d. สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บผลิตภัณฑ์และ / หรือผลิตภัณฑ์บรรจุภัณฑ์ที่ยังถึงในมาตรา 7 วรรค (1) และวรรค (3)

(3) ผลการตรวจสอบตามวรรค (2) ซึ่งจัดเป็นรายงานการประชุมประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

- a. การปฏิบัติตามเป้าหมายการลดของเสียเมื่อเทียบกับความสำเร็จ
- b. เงื่อนไขของสถานที่จัดเก็บผลิตภัณฑ์และ / หรือบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ และ
- c. ผู้ผลิตต้องเผชิญกับข้อจำกัดในการดำเนินการลดของเสีย

(4) ผลการตรวจสอบที่ยังถึงในวรรค (2) กลายเป็นพื้นฐานสำหรับผู้ผลิตในการปรับปรุงเอกสารแผนการลดของเสีย

หมวด 3 หน้าที่และความรับผิดชอบ (มาตรา 18-21)

มาตรา 18

(1) รัฐมนตรีมีหน้าที่และอำนาจ:

- a. กำกับดูแลการลดของเสียของเสียโดยผู้ผลิต
- b. พัฒนาเกณฑ์และวิธีการวัดและอัตราการรีไซเคิล
- c. พัฒนาเกณฑ์ปริมาณวัสดุรีไซเคิลขั้นต่ำในบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์
- d. พัฒนาเกณฑ์การทำเครื่องหมายบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์
- e. ประสานงานและประเมินการดำเนินการลดของเสียโดยผู้ผลิต
- f. จัดเรียงระดับ สถานะ และแนวโน้มของปริมาณการลดของเสียในระดับชาติโดยผู้ผลิต
- g. ดำเนินการส่งคำแนะนำไปยังส่วนราชการส่วนภูมิภาค
- h. พัฒนา สร้าง และพัฒนาแผนจูงใจสำหรับรัฐบาลท้องถิ่นระดับภูมิภาคและ/หรือผู้ผลิต และ
- i. ดำเนินกลยุทธ์การสื่อสาร ข้อมูล และการศึกษาต่อสาธารณะ

(2) ผู้ว่าราชการมีหน้าที่และอำนาจ:

- a. กำกับดูแลการลดของเสียของเสียโดยผู้ผลิต
- b. ประเมินการลดของเสียโดยผู้ผลิต
- c. ให้คำแนะนำแก่ส่วนราชการส่วนท้องถิ่นเขต/เมือง;
- d. พัฒนา สร้างและพัฒนาแผนจูงใจสำหรับผู้ผลิต และ

- e. พัฒนากลยุทธ์การสื่อสาร ข้อมูล และการศึกษาสู่สาธารณะ
- (3) ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ / นายกเทศมนตรีมีหน้าที่และอำนาจ:
 - a. กำกับดูแลการลดของเสียโดยผู้ผลิต ;
 - b. ประเมินการลดของเสียโดยผู้ผลิต
 - c. สร้างและพัฒนาแผนมุ่งใจให้กับผู้ผลิต และ
 - d. พัฒนากลยุทธ์การสื่อสาร ข้อมูล และการศึกษาสู่สาธารณะ
- (4) การกำกับดูแลตามวรรค (2) a และวรรค (3) a จะทำอย่างน้อย 1 (หนึ่ง) ครั้ง ใน 1 (หนึ่ง) ปี

มาตรา 19

อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ / นายกเทศมนตรีที่ไม่ได้ระบุไว้ในมาตรา 18 วรรค (2) a และวรรค (3) a ให้รัฐมนตรีที่มีอำนาจเป็นผู้ควบคุมดูแล

มาตรา 20

กลยุทธ์การสื่อสาร ข้อมูล และการศึกษาตามที่อ้างถึงในมาตรา 18 วรรค (1) i วรรค (2) e และวรรค (3) d รวมถึง:

- a. เพิ่มความตระหนักรู้ของสาธารณชนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่เป็นอันตรายและบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถหรือย่อยสลายได้ยากโดยกระบวนการทางธรรมชาติ เกี่ยวกับสิ่งแวดลอม;
- b. เพิ่มความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับฉลากผลิตภัณฑ์และ/หรือบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์ที่ไม่สามารถย่อยสลายหรือย่อยสลายได้ยากด้วยกระบวนการทางธรรมชาติ
- c. การเพิ่มความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับกลไกการส่งคืนผลิตภัณฑ์และ/หรือการบรรจุผลิตภัณฑ์ไปยังสถานที่จัดเก็บ
- d. โอกาสและผลประโยชน์ในการนำผลิตภัณฑ์รีไซเคิลและ/หรือการนำกลับมาใช้ใหม่ และ/หรือบรรจุภัณฑ์ของผลิตภัณฑ์
- e. การสนับสนุนชุมชนในการลดของเสีย
- f. การนำข้อมูลการลดขยะมูลฝอยเข้าสู่หลักสูตรการศึกษา และ / หรือ
- h. รูปแบบอื่น ๆ ตามพัฒนาการของวิทยาศาสตร์

มาตรา 21

- (1) รัฐมนตรี ผู้ว่าการ และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ / นายกเทศมนตรีที่มีอำนาจหน้าที่ สามารถกำหนดบทลงโทษผู้ผลิตที่ไม่ดำเนินการลดปริมาณของเสียตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (2) การลงโทษตามที่อ้างถึงในวรรค (1) ดำเนินการตามบทบัญญัติของกฎหมาย

หมวด 4 มาตรการจูงใจและไม่จูงใจ (มาตรา 22-25)

มาตรา 22

- (1) รัฐมนตรี ผู้ว่าการ และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ / นายกเทศมนตรี ที่มีอำนาจ สามารถให้สิ่งจูงใจหรือมาตรการลงโทษแก่ผู้ผลิตได้

- (2) สิ่งจูงใจที่อ้างถึงในวรรค (1) อาจอยู่ในรูปแบบของ:
- ขึ้นชม;
 - การเผยแพร่คะแนนการประเมินผลงานที่ดีและ / หรือ
 - รูปแบบอื่นตามการพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และบทบัญญัติของกฎหมายและระเบียบ

ข้อบังคับ

(3) มาตรการลงโทษที่อ้างถึงในวรรค (1) อาจอยู่ในรูปแบบการตีพิมพ์ผลงานเชิงลบโดยผู้ผลิต

(4) การเผยแพร่คะแนนประสิทธิภาพตามที่อ้างถึงในวรรค (2) b และวรรค (3) กระทำผ่านสื่อสิ่งพิมพ์หรืออิเล็กทรอนิกส์

มาตรา 23

(1) รางวัลตามที่อ้างถึงในมาตรา 22 วรรค (2) a สามารถมอบให้:

- สมาคม;
- ผู้จัดการพื้นที่; และ
- บริษัทโฮลดิ้ง ซึ่งดูแลธุรกิจและ/หรือกิจกรรมตามมาตรา 3 วรรค (1)

(2) รางวัลที่อ้างถึงในวรรค (1) กำหนดโดยคำนึงถึง:

- นโยบายที่สนับสนุนการดำเนินการเพื่อลดของเสีย
- ประสิทธิภาพการลดของเสียที่ดำเนินการโดยบริษัทย่อยหรือสมาชิก และ
- การปฏิบัติตามข้อกำหนดของ บริษัท ย่อยหรือธุรกิจและ / หรือกิจกรรมที่เป็นสมาชิกของ

สมาคมเพื่อดำเนินการตามข้อกำหนดในพระราชกฤษฎีกานี้

(3) รางวัลตามวรรคหนึ่ง (1) คือ การรับรองผลการปฏิบัติงานของสมาคมและ/หรือบริษัทโฮลดิ้งของรัฐบาล

มาตรา 24

(1) รางวัลตามที่อ้างถึงในมาตรา 22 วรรค (2) a มอบให้โดย:

a. รัฐมนตรี ถึงผู้ผลิตที่ได้รับใบอนุญาตสิ่งแวดล้อมที่ออกโดยหน่วยงานราชการ สมาคม และบริษัทโฮลดิ้งตามที่ระบุไว้ในมาตรา 24 วรรค (1);

b. ผู้ว่าราชการจังหวัด ถึงผู้ผลิตซึ่งสิ่งแวดล้อมอนุญาตซึ่งออกโดยผู้มีอำนาจของส่วนราชการส่วนภูมิภาค และ

c. ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ / นายกเทศมนตรี ถึงผู้ผลิตซึ่งใบอนุญาตด้านสิ่งแวดล้อมออกโดยผู้มีอำนาจของเขต / เมือง

มาตรา 25

(1) รัฐมนตรีอาจเสนอสิ่งจูงใจแก่ส่วนราชการส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการจัดการของเสียผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังก็ได้

(2) สิ่งจูงใจที่อ้างถึงในวรรค (1) ให้ตามผลการประเมินของ:

- นโยบายของรัฐบาลท้องถิ่นในการลดและการจัดการของเสีย และ
- ผลงานของรัฐบาลท้องถิ่นในการลดและการจัดการของเสีย

(3) การประเมินผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลท้องถิ่นตามวรรค (2) ดำเนินการตามระเบียบของอดิปุระ (Adipur)

หมวด 5 การเงิน (มาตรา 26)

มาตรา 26

ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาจะเรียกเก็บจาก:

- a. งบประมาณของรัฐ (ABPN), งบประมาณรายรับและรายจ่ายของรัฐบาลส่วนภูมิภาค (APBD) และ งบประมาณรายรับและรายจ่ายของรัฐบาลท้องถิ่น (APBD) ของเขต / เมือง และ / หรือแหล่งข้อมูลทางกฎหมายอื่น ๆ ตามกฎหมาย สำหรับการปฏิบัติหน้าที่และอำนาจของรัฐมนตรี และ / หรือ ราชการส่วนท้องถิ่น และ
- b. ผู้ผลิตในการลดของเสีย

หมวด 6 บทสุดท้าย (มาตรา 27)

มาตรา 27

กฤษฎีการัฐมนตรีนี้ให้ใช้บังคับตามวันที่กำหนด
เพื่อให้สาธารณชนทราบถึงพระราชกฤษฎีกานี้ พระราชกฤษฎีกาของรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาอย่างเป็นทางการของสาธารณรัฐอินโดนีเซีย
ออกในจาการ์ตา เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2019
ลงนามเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2562

โดย

สตี นูรบายา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมและป่าไม้แห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

วีโดโต เอกอัครราชทูต

ผู้อำนวยการทั่วไปของกระทรวงกฎหมายและสิทธิมนุษยชนแห่งสาธารณรัฐอินโดนีเซีย

ราชกิจจานุเบกษาของสาธารณรัฐอินโดนีเซียปี 2019 ที่ 1545

ภาคผนวก 5 การสัมภาษณ์เชิงลึก

สรุปประเด็นการสัมภาษณ์ ระยะที่ 1 (ช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน 2565)

1. สัมภาษณ์ผู้แทนกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ

วันที่ 17 สิงหาคม 2565 เวลา 9.30 – 11.00 น. ณ กรมควบคุมมลพิษ

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ดังเช่น กรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิด เนื่องจากอยากให้จัดระเบียบกฎหมาย เสนอกฎสำหรับบรรจุภัณฑ์ประเภทที่จัดการไม่ได้เป็นรายปี และเสนอให้ผู้บริโภคควรมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ
- ประเด็นพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทั้ง จากแผ่นขยะพลาสติกล่าสุดที่ได้แบ่งกลุ่มขยะพลาสติกออกเป็น 5 กลุ่ม 1) กลุ่มมีประสิทธิภาพ 2) กลุ่มที่ต้องปรับรูปแบบการออกแบบเพื่อให้ไปอยู่กลุ่ม 1) เพิ่มขึ้น 3) กลุ่มที่ไปเป็นพลังงานเนื่องจากไป 1) และ 2) ไม่ได้ ซึ่งกฎหมาย EPR นี้จะช่วยให้ขยะพลาสติกที่ คพ. กำลังออกแบบและผลักดันมีกฎหมายรองรับ

2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่ และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs

- กรอ. มีข้อมูลรายชื่อผู้ผลิตอยู่แล้วเพราะต้องขออนุญาตขึ้นทะเบียน และผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์เป็นผู้ได้กำไรจากการผลิตบรรจุภัณฑ์ จึงไม่น่าจะเป็นการยากหากกำหนดให้ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์จ่าย EPR fee
- กรณี tertiary packaging ผู้รับผิดชอบจ่าย EPR fee ควรเป็นผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ ส่วนผู้รับผิดชอบกรณี service packaging คพ. มองว่าควรหมายถึงผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ไม่ใช่ผู้ผลิตวัสดุ

3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี

- อยากให้บังคับใช้ทั้งหมดตามหลักความรับผิดชอบและอิงกับรายได้ ซึ่งการบังคับใช้จะช่วยลดปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ที่เกิดขึ้น ส่วนรายย่อย เสนอให้จ่าย ERP fee เป็นอัตราคงที่ตอนขึ้นทะเบียนหรือต่อใบอนุญาตที่ อปท. แล้วให้ อปท. ส่งรายงาน

4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้ อปท. จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถ

ไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้อื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น

- ภาครัฐไม่ควรจ่ายเป็น seed fund ให้กับ PRO เนื่องจากกฎหมาย EPR มีการมอบหน้าที่ให้ผู้ผลิตเป็นผู้รับผิดชอบบรรจุภัณฑ์ของตนเอง แต่ PRO มีหน้าที่ช่วยผู้ผลิตจัดการ ซึ่งภาครัฐสามารถสนับสนุนด้านอื่น ๆ ที่ไม่เชิงงบประมาณหรือทุนได้ โดยผู้ผลิตแต่ละรายมีหน้าที่บริหารเอง ภาครัฐไม่นำทุนมาตั้ง PRO ให้เอกชน เนื่องจากขยะที่เข้าระบบ EPR นี้ไม่ใช่ขยะทั้งหมด

5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุน อปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ (เช่น เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
- อปท. เก็บขนให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้

6) อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร

- ไม่เห็นด้วยกับการทำสัญญากับ อปท. เพราะติดเรื่องระเบียบในหลายประเด็น เช่น การเงิน ตัวขยะบรรจุภัณฑ์จะถือเป็นทรัพย์สินราชการหรือไม่ จึงควรเขียนกฎหมายในลักษณะที่ให้ส่งต่อให้ PRO และเปิดช่องให้สามารถดำเนินการได้หลากหลาย เช่น เข้าไปเจรจากับ อปท. แล้วเสนอค่าขนส่งให้ เป็นต้น
- การทำสัญญาผ่าน อบจ. นั้นไม่สามารถทำได้เพราะการบริหารจัดการขยะเป็นเรื่องของแต่ละท้องถิ่น ทั้งรายได้ที่เข้ามาจะอยู่ในระบบตามระเบียบของ อปท. ซึ่งการให้ อบจ. มาคั่นกลางจะทำให้เกิดความยุ่งยาก
- กฎหมายควรกำหนดเป้าหมายให้ PRO เท่านั้น ส่วนวิธีบริหารจัดการเพื่อให้บรรจุภัณฑ์เข้าระบบให้เป็นหน้าที่ของ PRO ดำเนินการให้ได้ตามเป้าหมาย

7) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่

- เห็นด้วย และควรครอบคลุมถึงร้านสะดวกซื้อให้มีจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์และรับคืนสิ่งที่ร้านจัดจำหน่ายด้วย ซึ่งการปฏิบัติต้องขึ้นกับลักษณะพื้นที่ของผู้จัดจำหน่ายด้วย
- กฎหมายควรมีมาตรการจูงใจและทางเลือกให้กับผู้บริโภค โดยเขียนกฎหมายเปิดในทางกว้าง ๆ ว่าสามารถที่จะสร้างแรงจูงใจได้ ส่วนการจะใช้วิธีการใดให้เป็นหน้าที่ของ PRO

8) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก

- เห็นด้วย โดยระบุให้ PRO ช่วยพัฒนา และควรให้ informal sector ขึ้นทะเบียนกับรัฐให้มีตัวตนไว้ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับส่งเสริมในอนาคต แต่ต้องไม่เป็นการไม่สร้างภาระให้กับ informal sector ทั้งนี้

ประเด็นการขึ้นทะเบียนของ informal sector ว่าควรขึ้นกับ PRO หรือ อปท. นั้น เสนอว่าไม่ควรทำกฎหมายซ้อนกฎหมาย

- PRO มีอัตราการราคาประเภทบรรจุภัณฑ์ที่จะรับซื้อ (แนวคิดเงินอุดหนุน) และจะช่วยร้านรับซื้อของเก่าที่ขึ้นทะเบียนกับ อปท. ได้

9) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมรีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้

- เสนอให้นำเป้าหมายบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทมาปรับใช้ในร่างกฎหมายให้ท้าทายขึ้น อิงข้อมูลรายงานแผนขยะฯ ฉบับที่ 2 ตามที่ TIPMSE สำรวจแยกขยะประเภทบรรจุภัณฑ์มาแล้ว

10) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)

- เห็นด้วยว่าควรมีเป้าหมาย recycle content และ reuse หากเขียนรายละเอียดตามที่ยกตัวอย่าง เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติกและอะลูมิเนียมมี 3 เป้าหมาย (Recycled content target, collection target, recycling target) กระดาษมี 2 เป้าหมาย (collection target, recycling target) แก้ว มี 4 เป้าหมาย (Recycled content target, collection target, recycling target, reuse target 5%)

11) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด

- โดยหลักการกฎหมายใหญ่ต้องกำหนดระยะเวลาในการปรับตัวขั้นต่ำ 1 ปี

12) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่

- เห็นด้วย และไม่น่าจะเป็นภาระมากเกินไป
- ควรมีโลโก้หรือสัญลักษณ์บอกจะช่วยให้ประชาชนเข้าใจและตัดสินใจเลือกได้ง่ายขึ้น การขึ้นทะเบียน EPR จะช่วยให้ง่ายต่อการตรวจสอบ และเสนอให้รวม online sales เข้าไปในระบบด้วย

13) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่

- เห็นด้วย

14) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่

- กฎหมายควรกล่าวถึงในเชิงหลักการว่า PRO ส่งโรงงานรีไซเคิลให้ได้มาตรฐานตามกฎหมาย

15) การกำหนดบทลงโทษ

- เห็นด้วยกับโทษปรับตามที่นักกฎหมายกำหนด โดยเสนอให้กำหนดค่าสูงสุดในกฎหมาย

16) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- เห็นด้วยกับมาตรการส่งเสริม Eco-design ที่นอกเหนือจากการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่าง (eco-modulation fee) เพราะช่วยจูงใจผู้ผลิตได้ ควรระบุว่าหากเป็น eco design จะจ่าย fee น้อยลง (กรณีลดหย่อนภาษี อาจต้องระบุในกฎหมายแม่ ให้กระทรวงการคลังมีบทบาทสนับสนุน เพราะการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมควรได้รับการสนับสนุน ช่วยเหลือหรือส่งเสริม แต่อาจติดปัญหาว่าไม่สามารถระบุลงไปในตัวกฎหมายได้ ซึ่งเสนอให้ระบุลงไป)
- กรณีที่มีกฎหมายกำหนดอยู่แล้วว่าต้องไปขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานหนึ่ง ๆ อยู่แล้ว เช่น ต้องขึ้นทะเบียนกับ กรอ. อยู่แล้วก็ไม่ต้องมาขึ้นทะเบียนใหม่ ดังนั้น รายที่จะขึ้นตามกฎหมายใหม่คือรายใหม่ที่ขึ้นใหม่หรือไม่เข้าข่ายกฎหมายอื่น

2. สัมภาษณ์ผู้แทนส่วนบริหารจัดการมูลฝอย สำนักงานจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล กองนโยบายและแผนงาน สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร

วันที่ 15 กันยายน 2565 เวลา 13.30 – 15.00 น. ผ่านระบบประชุม Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ท่านมีความเห็นต่อข้อเสนอเชิงกฎหมายของประเทศไทย (ตารางเปรียบเทียบ) และร่างข้อเสนอภาพรวม ระบบ EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย (รูปไดอะแกรม)

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงกฎหมาย เห็นด้วยตามที่เสนอ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

- ประเด็นหน้าที่ของ PRO/กฎเกณฑ์การทำงานของ PRO ควรเพิ่มการบริหารจัดการเงินทั้งหมดที่ได้รับจากบริษัทที่ผลิตสินค้าหรือบริษัทผู้นำเข้าสินค้า ซึ่งรวมถึงกระบวนการดำเนินการให้มั่นใจว่าค่าธรรมเนียมที่มีการเรียกเก็บมีความเป็นธรรม และไม่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันของบริษัทที่ผลิตสินค้าหรือบริษัทผู้นำเข้าสินค้า

- ประเด็นองค์การกำกับดูแลระบบ EPR คณะกรรมการ EPR แห่งชาติ ควรเปลี่ยนผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยแทน เนื่องจากเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลและควบคุมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ และสมาชิกที่มาจากตัวแทนผู้ผลิตต้องครอบคลุมประเภทของบรรจุภัณฑ์ที่อยู่ในระบบ EPR

- ประเด็นการสื่อสาร การให้ข้อมูล และการให้ความรู้ ควรมีกระบวนการให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานเป็นลำดับแรกเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและนำไปถ่ายทอดให้กับประชาชน/ผู้บริโภคในพื้นที่ของตนเองได้และอาจมีการจัดทำ Standard Operating Procedure (SOP) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ประเด็นกลไกจูงใจ ควรมีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่ PRO จะสามารถเรียกเก็บจากผู้ผลิต/ผู้นำเข้าสินค้าได้ในกฎหมาย

1.2 ระบบ EPR บรรจุกฎสำหรับประเทศไทย เห็นด้วยตามที่เสนอ โดยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

สำหรับการรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากองค์กรที่ทำหน้าที่รับซื้อบรรจุกฎ เช่น ร้านรับซื้อของเก่า หรือชาเล็ง องค์กรที่อยู่ในระบบสามารถดำเนินการได้ แต่สำหรับองค์กรที่ยังไม่ได้อยู่ในระบบ จำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และพัฒนากลไกในการนำเข้าข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลจากองค์กรเหล่านั้น

2) ขอบเขตของบรรจุกฎตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุกฎทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ดังเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- กรณี SUP ในแง่สิ่งแวดล้อมควรรวมเพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม แต่ในแง่บริหารจัดการอาจจะลำบากที่จะนำเข้าสู่ระบบ ทำอย่างไรจึงจะไม่ปนเปื้อน จึงต้องนำมาพิจารณาว่าควรเป็นไปในทิศทางใด
- เห็นด้วยกับการกำหนดหน้าที่ให้ผู้บริโภคสร้างความสะอาดบรรจุกฎและส่งคืน
- ควรเริ่มที่บรรจุกฎประเภทพลาสติก เนื่องจากบรรจุกฎประเภทพลาสติกส่วนใหญ่มีข้อกำหนดให้ระบุประเภทของวัสดุให้ชัดเจน ซึ่งง่ายต่อการนำไปจัดการต่อ อีกทั้งมีน้ำหนักเบา ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น และปัจจุบันปัญหาพลาสติกเป็นปัญหาระดับโลกที่ทุกคนให้ความสำคัญ เช่น การตกค้างในสิ่งแวดล้อม การก่อให้เกิดไมโครพลาสติก จึงง่ายต่อการโน้มน้าวให้ประชาชนให้ความร่วมมือ แต่ในระยะเริ่มต้นอาจยังไม่รวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) เนื่องจากพลาสติกเหล่านี้มีการปนเปื้อนสูง สำหรับการจัดการพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ควรเน้นส่งเสริมให้ผู้บริโภคลดการใช้บรรจุกฎประเภทนี้ให้ได้มากที่สุดตั้งแต่แหล่งกำเนิด

3) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุกฎ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่ และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุกฎที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs

- service packaging ควรเป็นการรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้ให้บริการ (ร้านค้า) และผู้บริโภค เช่นเดียวกันกับกรณีถุงพลาสติกที่ให้ผู้บริโภคร่วมจ่าย
- ด้วยระบบ EPR จะประสบความสำเร็จได้นั้นกลไกในการเรียกคืน หรือรับบรรจุกฎที่มีความสำคัญอย่างมาก ดังนั้น ผู้จัดจำหน่ายที่เป็ร้านค้าขายปลีกขนาดใหญ่หรือมีสาขาจำนวนมากควรรับภาระในการเป็นจุดรับคืนบรรจุกฎ เนื่องจากผู้จัดจำหน่ายเหล่านี้มีการจัดจำหน่ายสินค้าที่มีบรรจุกฎมากและผู้บริโภคสามารถนำบรรจุกฎมาทิ้งได้สะดวก อีกทั้งร้านค้าขายปลีกขนาดใหญ่มีพื้นที่เพียงพอในการรองรับบรรจุกฎสำหรับให้ผู้บริโภค นำมาทิ้งได้ นอกจากนี้ อาจเพิ่มร้านค้าปลีกทั่วไปที่มีศักยภาพหรือพึงพอใจในการเป็นจุดรับคืนบรรจุกฎ โดยใช้มาตรการทางภาษีเข้ามาสนับสนุน

4) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี

- ไม่ควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อย ควรให้รับผิดชอบร่วมกัน ร่วมจ่ายเงิน โดยควรกำหนดเป็นระดับการมีส่วนร่วมหรือค่าธรรมเนียมที่ต้องจ่ายตามสัดส่วนที่เหมาะสมแทน เพื่อความเป็นธรรมในการดำเนินการ และมุ่งเน้นให้การดำเนินงานตามระบบ EPR เกิดขึ้นได้จริงอย่างสมบูรณ์ เช่น PRO เป็นคนเก็บหรือรวบรวมให้แล้ว ผู้ผลิตจ่ายเงินให้ PRO

5) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้ อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น

- การให้หน่วยงานรัฐสนับสนุนงบประมาณให้แก่ผู้ประกอบการภาคเอกชนโดยตรง ในแง่ของกฎระเบียบอาจเป็นไปได้ยาก แต่เห็นด้วยในหลักการว่าควรมีเงินเบื้องต้นให้กับ PRO ในช่วงต้นหรือเริ่มระบบ เนื่องจากการดำเนินงาน EPR จะทำให้ต้นทุนของผู้ผลิตและผู้นำเข้าเพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าปรับตัวและเตรียมพร้อมในการดำเนินงานตามระบบ EPR ภาครัฐ (ส่วนกลาง) ควรมีมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเงิน เช่น การลดภาษี หรือการให้เงินทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำ หรือไม่คิดดอกเบี้ย สำหรับนำไปพัฒนาระบบ EPR ของหน่วยงาน
- กรณี กทม. อาจจะมีการตั้งกองทุนขึ้นมาเพื่อสนับสนุนพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ท้องถิ่นสามารถหมุนเวียนเงินเข้ามาในระบบได้ (ไม่ใช่กองทุน PRO)

6) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุน อปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
 - อปท.เก็บขนให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
 - ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร

- กทม. ต้องคัดแยกประเภทขยะอยู่แล้ว ปัญหาหลัก คือ
 - 1) ระบบใน กทม. มีขนาดใหญ่มาก
 - 2) ปัญหาการแยกขยะรีไซเคิลที่ทำรดยังแก้ไขไม่ได้ (เสมือนว่าแย่งขยะรีไซเคิลจากคนทำราย) จำนวนรถที่วิ่งเก็บไม่เพียงพอต่อการเก็บขยะประเภทอื่น (รถอัดขยะ) กรณีขยะชิ้นใหญ่ต้องใช้รถ 6 ล้อไปเก็บ ซึ่งมีอยู่เขตละประมาณ 3 คันและวิ่งได้ประมาณ 5 เส้นทาง (แต่ละเขตมีอยู่ 20 – 40 เส้นทาง) ประเด็นว่าขยะรีไซเคิลที่เก็บได้และรายได้ที่ได้จะถูกนำไปที่ไหนตอนนั้นไม่มีข้อกำหนดและกฎหมายรองรับ ซึ่งตอนนี้มีกองทุนของเขต แต่ยังไม่เป็นทางการ

3) ไม่สามารถเพิ่มจำนวนคนปฏิบัติงานได้ แม้จะเพิ่มรายได้

- การเก็บขยะในพื้นที่ที่สามารถประมูลให้เอกชนหรือ outsource มาดำเนินการแทน และส่วนนี้ informal sector สามารถเข้ามาร่วมได้ ที่ผ่านมา กทม. หา outsource ให้มาเก็บขยะทั่วไปนั้น ยากอยู่แล้วหรือมีก็ทำได้ไม่นาน หากมีกฎหมายมารองรับการเก็บขยะแยกประเภทขยะรีไซเคิล ของท้องถิ่น ควรจะเอื้อให้ค่อย ๆ ดึงขยะรีไซเคิลออกแล้วพูดคุยให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน เช่น เงินจากขยะรีไซเคิลนำมาเป็นสวัสดิการของผู้ปฏิบัติงาน หรืออาจนำแอปพลิเคชันมาเป็นช่องทางให้ซาเล้งและผู้ขายติดต่อรับซื้อกันได้โดยตรงก็จะช่วยลดบทบาทของตัวกลางได้ หรือให้เอกชนมารับงานจากท้องถิ่น แล้วเอกชนไปเป็นเครือข่ายกับซาเล้งเพื่อทำงานร่วมกัน

7) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง ควรให้ผู้ผลิตรายใหญ่ ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต เช่น Lotus Big C 7-11 เป็นจุด drop off และต้องสื่อสารให้ถูกต้อง อย่างน้อยต้องคัดแยกขยะรีไซเคิลกับขยะเศษอาหาร เพราะระบบ EPR จะประสบความสำเร็จได้นั้นกลไกในการเรียกคืนหรือรับบรรจุภัณฑ์ที่มีความสำคัญอย่างมาก ดังนั้น ผู้จัดจำหน่ายที่เป็นร้านค้าขายปลีกขนาดใหญ่หรือมีสาขาจำนวนมากควรช่วยเป็นจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์ เนื่องจากผู้จำหน่ายเหล่านี้มีการจัดจำหน่ายสินค้าที่มีบรรจุภัณฑ์มากและผู้บริโภคสามารถนำบรรจุภัณฑ์มาทิ้งได้สะดวก อีกทั้งร้านค้าปลีกขนาดใหญ่มีพื้นที่เพียงพอในการรองรับบรรจุภัณฑ์สำหรับผู้บริโภค นำมาทิ้งได้
- อาจเพิ่มร้านค้าปลีกทั่วไปที่มีศักยภาพหรือพึงพอใจในการเป็นจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์ โดยใช้มาตรการทางภาษีเข้ามาสนับสนุน

8) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก

- เห็นด้วยว่าควรให้กลุ่ม informal sector ขึ้นทะเบียนกับ อปท. แล้วท้องถิ่นมอบหมายพื้นที่ให้เป็นรายไป ลดการแย่งพื้นที่รับผิดชอบกันภายหลัง ซึ่งอาจต้องมีกฎหมายเพื่อให้อำนาจท้องถิ่น และอาจเริ่มทำแบบไม่เป็นทางการก่อนในพื้นที่นำร่อง
- กรณีร้านรับซื้อของเก่าอาจติดปัญหาผังเมืองและการอยู่ริมถนนใหญ่ไม่ได้ อาจต้องกำหนดหลักการสุขาภิบาลที่ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชน ดังนั้น กฎหมายผังเมืองควรลดความเข้มงวดลง ปรับกฎหมายให้ อปท. ส่งเสริมร้านเหล่านี้โดยมองเป็นตัวช่วยและเป็นเครือข่าย PRO

9) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้

- เห็นด้วยในเชิงวิชาการ แต่กังวลว่าการกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้นจาก baseline ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกจะสามารถเป็นไปได้ในทางปฏิบัติหรือไม่ เนื่องจากหากได้มีการศึกษาข้อมูล baseline เพื่อใช้เป็นฐานในการคำนวณไว้แล้ว แต่หากเกิดกรณีวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจ โรคระบาด หรือโรคอุบัติใหม่ ที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตและการ

บริโภคภายในประเทศ ผู้ผลิตอาจไม่สามารถรวบรวมบรรจุภัณฑ์ให้เพิ่มขึ้นได้ตามเป้าหมาย นอกจากนี้ หากมีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ผลิตในกรณีดังกล่าวไว้ด้วยแล้ว จะทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ผลิต หรือ PRO โดยตรง และผู้ผลิตอาจคัดค้านการออกกฎหมาย จึงควรมีการศึกษาวิจัยร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน ความเป็นไปได้ในแต่ละประเภทบรรจุภัณฑ์ เพื่อกำหนดแผนหรือเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติร่วมกัน เช่น กระดาษและโลหะมีอัตราการเก็บรวบรวมและรีไซเคิลสูงอยู่แล้ว

10) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)

- เห็นด้วยกับกรณี reuse เพราะเคยมีการดำเนินการมาแล้วในอดีต เช่น การรับคืนขวดแก้ว แต่ปัจจุบันแนวโน้มการใช้ครั้งเดียวทิ้งสูงขึ้น จึงอาจยากต่อการปรับพฤติกรรมกลับไปดั้งเดิม
- กรณี reduce จะกำหนดเป้าหมายได้หากผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์คำนึงถึงประเด็นดังกล่าวโดยใช้กฎหมาย EPR กำกับ เช่น หากบรรจุภัณฑ์รีไซเคิลไม่ได้ก็ต้องจ่ายภาษีเพิ่ม ซึ่งจะช่วยลดบรรจุภัณฑ์ที่ใช้วัสดุประเภทที่รีไซเคิลไม่ได้ลดลงเรื่อย ๆ

11) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด

- เสนอระยะเวลาในการปรับตัว 1 - 2 ปี เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีระยะเวลาในการศึกษาและเตรียมความพร้อมในการดำเนินการ รวมถึงมีระยะเวลาในการสร้างความรู้ความเข้าใจและการประชาสัมพันธ์กฎหมายให้สาธารณชนรับทราบ เพราะการออกกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ถือเป็นกลไกที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้เกิดการผลิตและการบริโภคที่ควบคู่กับการดูแลสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในการดำเนินการ เนื่องจากการนำหลักการความรับผิดชอบต่อเพิ่มขึ้นของผู้ผลิตมาใช้ยังเป็นเรื่องใหม่และยังไม่มีหรือนำมาบังคับใช้กับสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ใด ๆ ในประเทศไทย ซึ่งต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการออกกฎหมายอย่างรอบคอบ ประกอบกับปัจจุบันระบบรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพื่อนำเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลบางส่วนยังต้องอาศัยความร่วมมือจาก Informal Sector และความร่วมมือจากภาคประชาชนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเก็บรวบรวมและส่งบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ระบบรองรับตามแนวทางที่กฎหมายกำหนดไว้

12) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่ ควรมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ EPR หรือไม่ เช่น ไม่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ที่ไม่ดำเนินการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หรือรายงานข้อมูลต่อภาครัฐเป็นเท็จ และควรมีกำหนดโทษไว้อย่างไร หากเป็นโทษปรับ ควรจะมีวิธีหรือจำนวนเงินในการปรับอย่างไร รวมถึงการกำหนดโทษ สำหรับ PRO

- เห็นด้วยกับการกำหนดโทษ เนื่องจากการมีบทกำหนดโทษจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของกฎหมาย และเป็นการป้องปรามมิให้เกิดการฝ่าฝืนหรือการกระทำความผิด

การกำหนดโทษเสนอการกำหนดโทษปรับ ซึ่งสอดคล้องกับประเทศอื่น ๆ ที่มีกฎหมายว่าด้วย EPR เป็นการเฉพาะ ทั้งนี้ ในส่วนของการพิจารณา วิธีการหรือจำนวนเงินค่าปรับและการกำหนดโทษสำหรับ PRO ควรมีการดำเนินการศึกษาวิจัย หรือตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานจากผู้แทนภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาถึงวิธีการและจำนวนเงินค่าปรับทางปกครองที่เหมาะสมต่อไป เพราะมาตรการค่อนข้างทำได้ยาก อาจเข้าข่ายกีดกันการค้าหรือไม่ และอาจตรวจสอบควบคุมยากหรือไม่

13) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุกภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่

- เห็นด้วย ควรมีมาตรการให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุกภัณฑ์ เนื่องจากการมีระบบดังกล่าวจะทำให้ผู้ผลิตสามารถเรียกคืนบรรจุกภัณฑ์ได้เพิ่มมากขึ้น และระบบมัดจำ-คืนเงินจะเป็นแรงจูงใจในการเรียกคืนบรรจุกภัณฑ์เข้าสู่ระบบ ส่งเสริมและสนับสนุนแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยลดปริมาณบรรจุกภัณฑ์ที่ถูกทิ้งปะปนกับขยะประเภทอื่นในระบบกำจัด อีกทั้ง ในปัจจุบันพบว่าห้างสรรพสินค้าหลายแห่งในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีการตั้งตู้รับคืนบรรจุกภัณฑ์ขวด PET หรือหลายสถานที่มีจุดรับคืนขยะที่สามารถ รีไซเคิลได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ เป็นต้น เพื่อเข้าร่วมโครงการฯ ที่เป็นประโยชน์ต่าง ๆ ดังนั้น การที่ภาครัฐจะกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุกภัณฑ์ โดยเริ่มจากประเภทบรรจุกภัณฑ์ที่มีการดำเนินการอยู่แล้วในปัจจุบัน จึงมีความเป็นไปได้และคาดว่าจะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เกรงว่าจะเกิดปัญหาตอนปฏิบัติว่าใครจะเป็นคนเก็บเงิน อาจแก้ปัญหาค่าการทิ้งเกลื่อนกลาดได้

14) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุกภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่

- ควรมีข้อกำหนดเรื่องมาตรฐานสิ่งแวดล้อม ทั้งในส่วนร้านรับซื้อของเก่าและโรงงานรีไซเคิล

15) หากมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่สามารถรีไซเคิลหรือลดการใช้บรรจุกภัณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ จะต้องถูกระงับการผลิตบรรจุกภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ชั่วคราว หรือต้องลดปริมาณการผลิตให้เป็นไปตามเป้าหมายการรีไซเคิลหรือการลดใช้บรรจุกภัณฑ์ที่กำหนดไว้ ท่านเห็นว่าโทษดังกล่าวนี้จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร

- คิดว่ามีประสิทธิภาพ เพราะการกำหนดโทษในลักษณะดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ผลิตโดยตรง ทำให้ผู้ผลิตเพิ่มความรับผิดชอบในกระบวนการผลิตและรับผิดชอบต่อตัวผลิตภัณฑ์มากขึ้น โดยผู้ผลิตอาจมีการพัฒนา ออกแบบ หรือเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์เพื่อลดปริมาณขยะ การดำเนินการลดปริมาณบรรจุกภัณฑ์ ห่อหุ้มให้น้อยลง การออกแบบผลิตภัณฑ์ให้สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้เพิ่มมากขึ้น หรือการออกแบบให้สามารถเก็บรวบรวมเพื่อนำมาจัดการได้ง่ายขึ้นในอนาคต

16) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- เห็นด้วยกับการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่าง (eco-modulation fee)
- สามารถใช้มาตรการทางภาษีที่สูงกว่าตัวอื่นนำมาใช้ได้หรือไม่ (เหมือนกับที่ยุโรปกำหนด) กับบรรจุภัณฑ์ประเภทที่รีไซเคิลไม่ได้
- เห็นด้วยกับการร่างกฎหมายนี้ ควรให้รับผิดชอบตั้งแต่การออกแบบไปจนถึงการเก็บกลับ
- ควรเพิ่มประเด็นการซื้อแล้วส่งคืนบรรจุภัณฑ์เลยทันที เช่น กล่องโทรศัพท์
- ควรกำหนดให้ delivery platform ช่วยเก็บกลับบรรจุภัณฑ์

3. สัมภาษณ์ผู้แทนเทศบาลนครนนทบุรี

วันที่ 23 กันยายน 2565 เวลา 13.00 – 14.00 น. ผ่านระบบประชุม Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

- 1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ดังเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรจบรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่
 - ควรรวม SUP แต่อาจจะมีปัญหากรณีไม่มีแบรนด์
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
 - เห็นด้วยกับการเก็บค่าธรรมเนียมที่ผู้ผลิตวัสดุ (ต้นน้ำ) ส่วนกรณี SMEs อาจจะต้องขึ้นทะเบียนทั้งหมด
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
 - ไม่ควรยกเว้นรายย่อย แม้จะเป็น SMEs ก็ตาม เพราะ SMEs มีปริมาณมากในระบบ ซึ่งควรมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ผลิตเช่นกัน เช่น สนับสนุนเงินเข้ากองทุนของ PRO เป็นต้น โดยเป็นความรับผิดชอบต่อแบบขั้นบันได ขึ้นกับปริมาณการใช้
- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้ออปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
 - ในขั้นแรก ควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ทั้งเงินอุดหนุนและการเข้ามาช่วยปรับกฎระเบียบให้เอื้อกับ PRO

- พ.ร.บ. ต้องใช้ระยะเวลาในการสร้างความรับรู้ให้กับประชาชน ด้วยการรณรงค์และประชาสัมพันธ์อย่างเข้มข้น ไม่เห็นด้วยกับการบังคับใช้บทลงโทษกับประชาชน
 - ควรเขียนกฎหมายแยกออกมาว่า PRO มีอำนาจดำเนินการกับส่วนใดบ้าง เพราะบางท้องถิ่นไม่อนุญาตให้เอกชนเข้ามาเก็บขยะ บางกรณีเอกชนต้องมาขอใบอนุญาตหรือซื้อใบอนุญาตก่อน
- 5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุนอปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
 - อปท.เก็บขนให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
 - ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- อปท. ต้องการการสนับสนุนจากภาครัฐ/ระบบ ได้แก่
 - 1) ควรมี sorting hub ในพื้นที่ จากการที่เทศบาลฯ ไม่สามารถเก็บขยะได้หมด (400 ตัน/วัน) เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่สามารถคัดแยกขยะได้
 - 2) เงินที่ได้จากการคัดแยกขยะ นำมาเป็นสวัสดิการคนงาน พนักงานขับรถ พนักงานแยกขยะ
 - ปัญหาหลักของ ทน.นนทบุรี คือ ปัญหาการจัดการขยะ เนื่องจากคนเก็บขยะไม่เพียงพอ การหาแรงงานไม่สามารถหาได้ เนื่องจากเงินและสวัสดิการ (ไม่มีปัญหาเรื่องงบประมาณและการจัดซื้อ) การจัดการขยะในพื้นที่ เทศบาลฯ จัดการด้วยเอง โดยขึ้นกับนโยบายของผู้บริหาร อปท. นโยบายเกี่ยวกับขยะเศษอาหาร เทศบาลฯ มีความพยายามที่จะให้ประชาชนคัดแยกขยะโดยการสนับสนุนกล่องปุ๋ยหมักให้ประชาชนยืม อีกปัญหาคือ แม้จะต้องการทดลองใช้เทคโนโลยีหรืองบประมาณที่สูงกว่าที่เคยเป็นมา ก็จะไม่สามารถทำได้เลย เพราะติดกฎระเบียบและการพิจารณาความคุ้มค่า กรณีเงินกองทุนเทศบาลฯ จะไปศึกษาเพิ่มเติม
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- เห็นด้วย ว่าควรมีจุด drop off โดยเฉพาะร้านสะดวกซื้อขนาดใหญ่หรือมีหลายสาขา เพราะยังมีมากก็จะช่วยอำนวยความสะดวกให้ประชาชนได้มาก
 - เทศบาลฯ ไม่มีข้อมูลสัดส่วนการคัดแยกประเภทขยะของประชาชนในพื้นที่ มีเพียงข้อมูลขยะรีไซเคิลที่ทางเทศบาลคัดแยกเอง ทั้งนี้ จะไปหาข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นนี้
- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ชาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก
- เห็นด้วยที่ให้ informal sector มาเข้าระบบ กังวลกรณีที่ชาเล้งเป็นคนต่างด้าว เพราะจะกลัวการตรวจสอบ ภาษีต่าง ๆ และกลัวโดนจับ ทั้งนี้ ระบบต้องไม่ทำให้ชาเล้งรู้สึกเสียผลประโยชน์เดิม ชี้ให้ชัดเจนว่ารัฐต้องการสนับสนุน

- 8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมรีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- การกำหนดเป้าหมายควรเป็นแบบขั้นบันได ค่อยเป็นค่อยไป โดยดูจาก baseline ของผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ เป้าหมายร้อยละ 80 ภายใน 10 ปีเป็นตัวเลขที่น่าจะเป็นไปได้ โดยการบังคับใช้กับผู้ประกอบการรายใหญ่ไม่เกิดปัญหา แต่อาจติดขัดในกรณีรายย่อยและ SMEs
- 9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- ควรกำหนดเป้าหมายเมื่อระบบอยู่ตัวแล้ว และจึงค่อย ๆ เพิ่มความเข้มข้นขึ้น
- 10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะมีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ควรให้ระยะเวลาเตรียมตัวกับประชาชนและเอกชนประมาณ 6 เดือน – 1 ปี โดยระหว่างนั้นเน้นการสร้างการรับรู้ของประชาชน ใช้สื่อทุกรูปแบบประชาสัมพันธ์อย่างเข้มข้น
- 11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- ไม่เห็นด้วย เพราะมาตรการนี้ค่อนข้างเข้มงวดเกินไป เสนอให้ใช้บรรทัดฐานทางสังคมกดดันผู้ผลิตดีกว่า รวมถึงการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการรณรงค์จะเหมาะสมกว่า
- 12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
- เห็นด้วย ควรให้ประชาชนทราบข้อดีของระบบดังกล่าว และทำให้บรรจุภัณฑ์มีมูลค่ามากขึ้น
- 13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่
- เห็นด้วย ควรมีมาตรการเพื่อยกระดับให้ได้มากที่สุด
- 14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ
- มาตรการส่งเสริม Eco-design ที่นอกเหนือจากการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่าง (eco-modulation fee)
- สนับสนุนวัตถุดิบที่ทำให้ผลิตภัณฑ์เป็น eco (กรณีไม่อยู่ในค่าธรรมเนียม fee) เช่น ราคา ภาษี
 - ภาครัฐเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนกฎหมาย ภาษีต่าง ๆ เพื่อลดต้นทุนให้ผู้ผลิต ไม่ให้กระทบราคาสินค้ามากเกินไป โดยผู้ให้สัมภาษณ์เห็นด้วยกับ พรบ. EPR อย่างมาก แต่ขอให้สามารถบังคับใช้ได้จริงเกิดความเท่าเทียมและเป็นธรรมกับผู้ผลิตทุกขนาด
 - กรณีความรับผิดชอบของผู้บริโภค เห็นว่าผู้บริโภคควรมีบทลงโทษเช่นกันและให้ อบรม. เปรียบเทียบปรับได้ แต่ผู้มีอำนาจลงโทษ (ท้องถิ่น) จะบังคับใช้อย่างไร แต่ละท้องถิ่นมีความพร้อมไม่เหมือนกัน วิธีแก้ไขอาจจะคล้าย Traffy Fondue ของ กทม. เพิ่มรางวัลให้ประชาชนที่ช่วยแจ้งเบาะแสให้ภาครัฐ (นักวิจัยเสนอว่าช่วงแรกควรจับปรับจริงจังอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรหวังพึ่งบรรทัดฐานทางสังคมเพียงอย่างเดียว)

- ภาพรวมการจัดการขยะในปัจจุบันของเทศบาล ตอนนี้เทศบาลฯ ดำเนินการเก็บขยะและนำส่งบ่อขยะของ อบจ. โดย อบจ. มีบ่อขยะ (ที่ไทรน้อย) และเตาเผาขยะติดเชื้อ ส่วน RDF คาดว่าน่าจะเปิดระบบแล้ว โดยนำเอาขยะพลาสติกที่ย่อยสลายบ้างแล้วจากบ่อขยะมาร้อนทำเป็นเชื้อเพลิง โดยสัญญาที่ทางเทศบาลฯ ทำกับ อบจ. คิดค่าบริการตามปริมาณที่ส่งกำจัด ไม่มีปัญหาหากส่งขยะไปกำจัดน้อย ส่วนค่าเก็บขยะต่อครัวเรือนเท่ากับ 20 บาท/เดือน

4. สัมภาษณ์ผู้แทนสำนักงานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2565 เวลา 9.00 – 10.30 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ดังเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- เห็นด้วย และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวด้วย
- คิดว่าจุดประสงค์หลักของ EPR คือ 1) สร้างวงจรให้เกิดการวนใช้วัตถุดิบ (feedstock loop) สำหรับผู้ประกอบการ (CE support) และ 2) ส่งเสริมประเด็นสิ่งแวดล้อมและช่วยอำนวยความสะดวกในการจัดการและกำจัดง่ายขึ้น ซึ่งจะตรงกับบทบาท คพ.

2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่ และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs

- เสนอให้เก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ เพราะหากเก็บจากผู้ค้าปลีก อาจเป็นการผลักภาระให้ผู้บริโภคในท้ายที่สุดจากการเพิ่มไปในราคาสินค้า ทั้งนี้ ต้องป้องกันไม่ให้เกิด double counting
- ให้เขียน scenario ออกมาว่าการเก็บค่าธรรมเนียมกับแต่ละรอยต่อจะส่งผลอย่างไรบ้าง ที่สำคัญควรพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของ EPR ว่าเน้นการเก็บกลับมาเพื่อ CE หรือเพื่อให้กำจัดได้ง่ายขึ้น
- การเก็บกลับ service packaging อาจจะมีการรั่วไหลออกนอกระบบ

3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี

- ไม่ควรมีข้อยกเว้น แต่รัฐควรมีเงินอุดหนุนให้รายย่อยและรายเล็กมาก เช่น tax wave หรือขึ้นทะเบียนแล้วจ่ายค่าขึ้นทะเบียนเป็นค่าธรรมเนียมคงที่หรือรัฐเป็นคนจ่ายแทน โดยอาจประมาณส่วนที่ลดจากค่าจัดการขยะมาอุดหนุนภาคเอกชน

กฎหมาย EPR อย่างเดียวอาจจะไม่สำเร็จ จึงจำเป็นต้องมีภาษีสำหรับวัตถุดิบบริสุทธิ์ จะครอบคลุมกว่าและช่วยกระตุ้นให้ผู้ผลิตมาเข้าระบบ EPR หรือเปลี่ยนไปทำ circular/eco design เพื่อลดค่าธรรมเนียม EPR และภาษี

4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้ อปท. จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น

- ไม่เห็นด้วยกับมาตรการ Seed fund ให้ PRO ถ้ามีควร seed fund ไปที่บริษัทที่อยู่ในเครือข่าย EPR เพื่อเป็นมาตรการจูงใจในการทำ EPR
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) มีเครื่องมือให้ภาคเอกชนได้มีแต้มต่อ เช่น คุปองนวัตกรรม ที่จะสนับสนุนเงินค่าจดทะเบียนหรือขอมาตรฐาน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และสสว. สามารถขอเครื่องมือใหม่ ๆ และงบประมาณได้แต่อาจใช้เวลานาน เพราะขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี

5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุน อปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
- อปท. เก็บขนให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้ อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- กระทรวงมหาดไทยต้องให้ความร่วมมือในการกำหนดนโยบายให้มี KPI ด้านขยะเพื่อให้ อปท. มีประสิทธิภาพการดำเนินงานและนำไปสู่การสนับสนุนการทำงานกับ PRO อย่างแท้จริง
- ควรกำหนดให้ อปท. รายงานคู่กับ PRO เข้าคณะกรรมการ EPR แห่งชาติ เพื่อเชื่อมโยงกับการดำเนินงานของ มท. และเชื่อมกับระบบการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (LPA)

6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่

- เห็นด้วย และควรมีมาตรการจูงใจและสนับสนุนผู้ค้าปลีก โดยอาจทำการชั่วคราวได้ เนื่องจากผู้ค้าปลีกต้องมีพื้นที่หรือโกดัง ถ้ามีระบบ EPR แล้วปริมาณบรรจุภัณฑ์จะเข้ามาสูง กฎหมายควรให้ระยะเวลาในการปรับตัวปรับตัวของทุกภาคส่วนจนอยู่ตัว แล้วค่อยหยุดให้เงินทุนสนับสนุน

7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก

- เห็นด้วย โดยต้องมีระบบการตรวจสอบย้อนกลับเพราะมีประเด็นเกี่ยวกับความสะอาดและสุขภาพ และ PRO ควรช่วยสนับสนุน ฝึกอบรม สร้างขีดความสามารถ เพื่อให้เข้ามาตรฐานในการทำงาน เนื่องจาก informal sector มีหลายระดับ และอยากให้สนับสนุนธุรกิจธนาคารขยะด้วย

8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมรีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้

- น่าจะมีนโยบายส่งเสริมเกี่ยวกับวัตถุดิบบริสุทธิ์หรือปัจจัยการผลิต
- เป้าหมายควรเพิ่มจากฐานหรือเป้าหมายรีไซเคิลที่ผู้เขียนกฎหมายต้องการ และการกำหนดเก็บค่าธรรมเนียมหรือภาษีวัตถุดิบบริสุทธิ์ จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบได้มากกว่าการเก็บจาก EPR เพียงอย่างเดียว

9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)

- น่าจะกำหนดเป้าหมายได้ รวมถึงกำหนดเป้าหมายการลดวัตถุดิบบริสุทธิ์ในโรงงานผู้ผลิต
- สมอ. จะประกาศมาตรฐาน zero waste zero landfill และในอนาคตจะเป็นภาคบังคับร่วมกับกรอ.

10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าควรจะใช้ระยะเวลาเท่าใด

- ควรกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว โดยแบ่งเป็นระยะตามภาคส่วนหรือโซ่คุณค่าของภาคเอกชน ไม่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาเท่ากันทั้งระบบ ผ่านการกำหนดเป้าหมายแบบขั้นบันได

11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่

- เห็นด้วย เพราะผู้ค้าปลีกต้องช่วยจัดการวันหมดอายุของสินค้า
- มาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผู้ที่ยังไม่ได้ลงทะเบียน EPR ควรแบ่งเป็นระยะให้ได้เตรียมความพร้อม

12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่

- เห็นด้วย

13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่

- ควรมี โดยอาจกำหนดเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ (minimum standard) เช่น ISO14001 ไปสู่มาตรการส่งเสริมอื่น ๆ ได้ ตัวอย่างมาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน หรือ Carbon border Adjustment Mechanism (CBAM)

14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรมีมาตรการส่งเสริม eco-design เช่น ส่งเสริมการออกแบบ ส่งเข้าแพลตฟอร์ม circular design ซึ่งต้องมีผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย

- ควรเพิ่มมาตรการจัดเก็บขยะ อีกทั้งประเด็นเวลาฝนตกแล้วถึงขยะทั่วไปไม่มีฝาปิดจะกระทบคุณภาพวัสดุรีไซเคิล

5. สัมภาษณ์ ผศ.ดร.ปเนต มโนมัยวิบูลย์ ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วันศุกร์ที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2565 เวลา 13.30 – 15.00 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

- 1) ท่านมีความเห็นต่อข้อเสนอเชิงกฎหมายของประเทศไทย (ตารางเปรียบเทียบ) และร่างข้อเสนอภาพรวมระบบ EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย (รูปไดอะแกรม) (สิ่งที่ส่งมาด้วย 2) และ 3)) อย่างไร
 - ประเด็นที่ 1.1 นิยามของบรรจุภัณฑ์ค่อนข้างเป็นประเด็นใหญ่และตอบยาก จากตารางเปรียบเทียบเห็นว่ากฎหมายของแอฟริกาใต้และฝรั่งเศสน่าสนใจ เช่น กรณีฝรั่งเศส ที่มีการแบ่งกลุ่มบรรจุภัณฑ์ เช่น บรรจุภัณฑ์ที่ติดยูนิต
 - การกำหนดว่าบรรจุภัณฑ์ใดบ้างควรอยู่ในระบบนั้น หากต้องการเซตระบบเก็บรวบรวมและให้มีส่วนร่วมอยู่แล้วก็ควรรวมบรรจุภัณฑ์ระหว่างทางเข้าไปด้วย ซึ่งบริบทของประเทศไทย ซึ่งมีน้อยรายน่าจะเชื่อมต่อกันได้โดยไม่จำเป็นต้องตัดบรรจุภัณฑ์ระหว่างทางออก
 - การแบ่งบรรจุภัณฑ์ออกเป็น 5 ประเภทนั้น ประเภทเหล็ก อะลูมิเนียม ควรปรับเป็นโลหะ และเพิ่มกล่องเครื่องดื่ม นอกจากนี้ ประเภทของบรรจุภัณฑ์อาจไม่จำเป็นต้องระบุในตัว พ.ร.บ. แต่ต้องแนบบัญชีรายการประเภทบรรจุภัณฑ์ในร่างกฎกระทรวง/ร่างประกาศกระทรวง (ให้พิจารณาควบคู่กับร่าง พ.ร.บ.) และศึกษาเพิ่มเติมจากกรณีต่างประเทศ หากกังวลว่าจะเกิดปัญหาตามมาภายหลัง เห็นควรให้ระบุลงไปในตัวกฎหมายแล้วเขียนว่า “ระบุเพิ่มเติม” ทั้งนี้ อยากให้มีการบังคับใช้กับบรรจุภัณฑ์ที่มีการซื้อขายในตลาดรีไซเคิลอยู่แล้วด้วย
 - มีข้อกังวลเกี่ยวกับคณะกรรมการ EPR ในอนาคต เนื่องจากแนวปฏิบัติที่ผ่านมาของไทยกำหนดสัดส่วนกรรมการจากภาครัฐในสัดส่วนมากเกินไป และตัวบุคคลที่ภาครัฐส่งเข้าร่วมการประชุมในแต่ละครั้งก็ไม่แน่นอน/ส่งตัวแทนมา
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้วท่านเห็นว่าควรจะกำหนดให้ผู้ประกอบการประเภทใดอีกบ้างให้เป็นผู้ที่ต้องมีความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น เช่น ผู้จัดการจำหน่าย (อาทิ ห้างสรรพสินค้า ร้านค้าปลีก) และควรจะต้องมีภาระความรับผิดชอบแบบใด เช่น จ่ายค่าธรรมเนียมเช่นเดียวกับผู้ผลิต หรือรับภาระในการเป็นจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์
 - เห็นว่า ผู้จัดการจำหน่าย (Distributor) และผู้ค้าปลีก (Retailer) มีความสำคัญ ควรให้ Distributor มีส่วนร่วมรับผิดชอบ แต่สำหรับกรณีที่ห้างผลิตแบรนด์เองหรือเป็นผู้ผลิตให้ผู้อื่น เห็นว่าน่าจะเป็นผู้ผลิตอยู่แล้ว แต่กรณี distributor อื่น ๆ ที่ไม่ได้มีผลิตภัณฑ์ของตนเอง ควรเน้นบทบาทไปที่การรับคืนบรรจุภัณฑ์ (พฤติกรรมกรรมการกระจายสินค้า ไม่ควรถือเป็นผู้ผลิต)

- กรณีที่ไม่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียม (EPR fee) เห็นว่า การเก็บค่าธรรมเนียมกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ “ผู้ผลิตวัตถุดิบ” (เช่น เม็ดพลาสติก) ไม่มีข้อกังวลว่าจะเป็น double counting เนื่องจากมีวิธีคำนวณทางบัญชีอยู่แล้ว
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
- เห็นด้วยกับการยกเว้น โดยอยากให้เห็นเกณฑ์รายได้ที่น่าจะเหมาะกว่าใช้ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี ผู้ให้สัมภาษณ์มองว่าขอบเขตรายได้ของธุรกิจสัมพันธ์ต่อความสามารถในการจ่าย อิงตาม SME ขนาดเล็ก-ใหญ่ นอกจากนี้ หากมีกลไกที่ให้ material producer จ่ายแทน จะช่วยลดภาระเรื่องการจัดตามรายย่อยได้ด้วย
- 4) การนำระบบ EPR มาใช้กับบรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะเริ่มที่บรรจุภัณฑ์ประเภทใด และท่านเห็นว่าควรจรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่
- ควรเริ่มและบังคับกับบรรจุภัณฑ์ที่ทำได้แน่ ๆ ก่อน เช่น ลังกระดาษ ขวด PET เป็นหลัก
 - ควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวเข้าไปด้วย ทั้งนี้ การกำหนดนิยามบรรจุภัณฑ์ในกฎหมายอาจจะไม่จำเป็นต้องมีคำว่า single use (หลอด ซ้อน ส้อม มีด ไม้เสียบลูกชิ้น ตะเกียบ)
 - การไปเก็บ environmental charge เข้ากองทุน (เช่น กองทุนสิ่งแวดล้อม) อาจช่วยลดการใช้ SUP ได้
 - ควรเริ่มสำรวจ/นำระบบบรรจุภัณฑ์ที่มีโรงงานรีไซเคิลที่แน่นอนมาสนับสนุนระบบ
- 5) ท่านเห็นว่าภาครัฐ (ส่วนกลาง) ควรให้การสนับสนุนหรือช่วยเหลือผู้ผลิตให้ปรับตัวและเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานระบบ EPR อย่างไร เช่น การลดภาษี การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น หรือสนับสนุนงบประมาณในช่วงแรกของการดำเนินงาน (seed fund) เป็นต้น
- ไม่เห็นด้วยที่จะต้องมีกลไกนี้ในกฎหมาย แต่จำเป็นต้องหาข้อมูลเพื่อนำเสนอ เช่น ภาครัฐทำอยู่แล้วในการเก็บรวบรวมขยะ จึงอาจจะไปเน้นการกำหนดหน้าที่ของ อปท. ในการช่วยเก็บรวบรวมอยู่แล้ว (งบประมาณมาจากส่วนกลาง)
 - ในอนาคต ประเด็นการจัดตั้งโรงงานรีไซเคิลในกลุ่มปลายน้ำ (downstream) รัฐควรจะไปอุดหนุนการทำโรงงานรีไซเคิลที่รองรับบรรจุภัณฑ์แบบ low recycle /บรรจุภัณฑ์ที่ยังไม่มีมูลค่ารีไซเคิลมากขึ้น และจูงใจด้วยการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้ผู้ลงทุน
- 6) หลักการในการกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ ที่เสนอให้พิจารณาจาก baseline อัตราการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภทในปัจจุบัน โดยเสนอการกำหนดเป้าหมายเพิ่มขึ้นจาก baseline ไม่น้อยกว่า 5% สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้ ท่านเห็นด้วยหรือไม่อย่างไร
- ค่อนข้างตอบยากเพราะไม่ทราบ baseline ควรเป็นอย่างไร แต่เห็นว่าการยกวางเบื้องต้นไม่ควรใส่ตัวเลขลงไป แต่ควรระบุให้มีการทบทวนค่าเป้าหมายทุก 5 ปี แล้วให้มีการจัดประชุมภาคเอกชนเสนอเป้าหมายโดยอิงกับ baseline
 - ควรมีผลบังคับใช้กับกลุ่มบรรจุภัณฑ์ทันที (กรณีไม่พร้อมน่าจะมีระยะเวลาในการปรับตัว)

- 7) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุกฎเกณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- เห็นว่าน่าจะมีผลบังคับใช้ทันทีหรือสำหรับบรรจุกฎเกณฑ์ที่พร้อม (กรณีที่ไม่พร้อม อาจมีระยะเวลาในการปรับตัว)
- 8) ท่านเห็นว่าควรมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ EPR หรือไม่ เช่น ไม่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ไม่ดำเนินการรีไซเคิลบรรจุกฎเกณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หรือรายงานข้อมูลต่อภาครัฐเป็นเท็จ และควรกำหนดโทษไว้อย่างไร หากเป็นโทษปรับ ควรจะมีวิธีหรือจำนวนเงินในการปรับอย่างไร รวมถึงการกำหนดโทษสำหรับ PRO
- มองการกำหนดโทษเป็น 2 ส่วน คือ 1) ค่าปรับกรณีผิดกฎหมาย (เชิงลงเมต) แต่ไม่ต้องกำหนดมาก และ 2) ค่าปรับกรณีที่ไม่ทำตามแผน ต้องคุณไปตามส่วนที่คลาดเคลื่อน เงินค่าปรับที่ได้ไม่ควรเข้ารัฐ แต่ควรเข้ากองทุน เช่น กองทุนสิ่งแวดล้อม หากไม่กำหนดว่ากองทุนไหนที่ชัดเจนจะเข้าของรัฐ โดยทั่วไป (คลัง)
- 9) หากมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่สามารถรีไซเคิลหรือลดการใช้บรรจุกฎเกณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้ว่าจะต้องถูกระงับการผลิตบรรจุกฎเกณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ชั่วคราว หรือต้องลดปริมาณการผลิตให้เป็นไปตามเป้าหมายการรีไซเคิลหรือลดการใช้บรรจุกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ท่านเห็นว่าโทษดังกล่าวนี้จะมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร
- โทษดังกล่าวอาจจะเข้มงวดเกินไป หากทำไม่ได้ตามเป้าควรปรับเป็นเงินแทน สำหรับกรณีผู้ผลิตไม่ขึ้นทะเบียนหรือไม่เข้าระบบ PRO ควรลงโทษในทิศทางของการห้ามวางจำหน่าย ไม่ถึงขั้นยกเลิก/ระงับการผลิต
- 10) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุกฎเกณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
- เห็นด้วย ควรเขียนกฎหมายเปิดไว้ ในเชิงที่รัฐสามารถพิจารณากรณีนี้เข้ามาได้ เป็นการป้องปรามให้เอกชนได้รู้ว่ามี ช่วยบังคับเอกชนให้ทำระบบให้ดี
- 11) บทบาทที่เสนอ อปท. ไปแต่ละรูปแบบว่าควรมีหน้าที่อย่างไร มีข้อเสนอแนะอย่างไร
- กังวลในประเด็นว่าใครเป็นเจ้าของขยะ (ขยะที่รีไซเคิลออกมา) เพื่อหาผู้รับผิดชอบ
- 12) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
- ประเด็นเกี่ยวกับ informal sector ที่ยังไม่ชัดเจน หากต้องการปริมาณมากก็ต้องทำงานร่วมกับ informal sector แต่วิธีการยกระดับ informal sector นั้นไม่ได้ง่าย
 - การตรวจสอบตัวเลขที่ informal sector ไปขายต่อ เพื่อนำมาเข้าระบบนั้นยากมาก เพราะจะกังวลเกี่ยวกับภาษีที่ตามมา อีกทั้งเห็นว่าระบบเก็บรวบรวมขยะตอนนี้ไม่ได้เชื่อมกับการรีไซเคิล อาจจะมีหลักระหว่างทางของการเก็บขน

- ควรพิจารณาขอบเขต/จำนวนคณะกรรมการ EPR ในอนาคต
- ต้องชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากกฎหมาย EPR (RAA)
- เพิ่มงบประมาณไปในระบบเพราะค่าใช้จ่ายในการทำให้ระบบดีขึ้นไม่ได้ใช้เยอะ แต่ต้องหาให้ได้ว่าอยู่ที่จุดไหน เพิ่มการประชาสัมพันธ์ การศึกษา การทำงานกับ อปท.

6. สัมภาษณ์ผู้แทนมูลนิธิบูรณะนิเวศ

วันที่ 29 กรกฎาคม 2565 เวลา 13.30-15.00 น. ผ่าน Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

- 1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ดังเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่
 - ประเด็นคำถามนี้ไม่ค่อยแน่ใจ ถ้าหากรวม Single Use Plastic จะกว้างมาก เนื่องด้วยบรรจุภัณฑ์มีหลายประเภท อาทิ ถุงพลาสติก หลอด อีกทั้งชนิดของบรรจุภัณฑ์ในแต่ละประเภทจะมีความคล้ายคลึงกัน สำหรับบรรจุภัณฑ์ทั้ง 4 ชนิดได้แก่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) เห็นด้วย สรุปว่าไม่ควรรวม Single Use Plastic แยกเป็นส่วนตามการเก็บรวบรวมของ informal sector น่าจะมีประโยชน์ในระยะยาวสำหรับการเก็บรวบรวมเข้าสู่ระบบ
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
 - เห็นว่าควรมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งสองฝ่าย สัดส่วน EPR Fee ต่างกัน ผู้ผลิตเม็ดพลาสติกรายใหญ่น่าจะต้องมีสัดส่วนค่าธรรมเนียมที่สูงกว่า SMEs
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
 - ควรมีข้อยกเว้นให้แก่ผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อย โดยอ้างอิงข้อมูลจากทั้ง 2 เกณฑ์ ได้แก่ รายได้ต่อปี และปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น

- เสนอให้มีการกำหนดระยะเวลาประมาณ 2-3 ปี และสนับสนุน seed fund เพื่อให้ตั้งต้นได้ ปีละไม่เกิน 50 ล้านบาท หรือตามขนาดของโรงงาน การส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ให้เป็นหน้าที่ของ BOI ที่ควรจะมีเข้ามา มีบทบาทมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด
- 5) อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- ถ้าหากภาครัฐสนับสนุนเงินลงทุนในช่วงต้นของการดำเนินการ แล้วมีการดำเนินงานไประยะหนึ่ง ภาคเอกชนก็ควรให้ค่าตอบแทนกับอปท. ส่วนประเด็นเรื่องสัดส่วนเงินอุดหนุนไม่แน่ใจ ซึ่งเห็นว่าควรมีการสนับสนุนเพื่อให้อปท. ดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- กฎหมายควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่ เช่น ศูนย์การค้า ห้างร้าน เป็นต้น อีกทั้งผู้จัดจำหน่ายขนาดเล็กรวมถึง SMEs ก็ต้องกำหนดให้เป็นหน้าที่ด้วย กลุ่มร้านสะดวกซื้อ (chained stores) อาทิ 7-11 บิ๊กซี เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับชุมชน ผู้บริโภคเข้าถึงได้ง่าย ทั้งนี้ไม่รวมถึงร้านขายของชำของชุมชน อย่างไรก็ตามควรมีข้อกำหนดที่แตกต่างกันตามพื้นที่ (จุด drop off ความถี่ในการเก็บรวบรวม)
- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ชาเลนจ์ รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก
- กฎหมายควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของอปท. ดูแล informal sector ให้ครอบคลุมทั้งการสนับสนุน (ให้มีฐานะทางสังคม เพิ่มศักยภาพในการเก็บรวบรวมเข้าสู่ระบบ) และการกำกับดูแลให้ถูกต้องตามกฎหมาย (การลงทะเบียน ใช้เกณฑ์พรบ. สาธารณสุข อปท. กำกับดูแลให้ได้มาตรฐาน ไม่ก่อให้เกิดเหตุรำคาญ)
 - คพ.ได้รับทุนจาก สสส. ให้มีการจัดอบรมให้ความรู้กลุ่มชาเลนจ์และร้านรับซื้อของเก่า จัดทำ application ให้ลงทะเบียนและมี platform ให้รับทราบกลไกทางการตลาด ต่อยอดจาก Green2Get App
- 8) ร่างกฎหมายควรกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์อย่างชัดเจนหรือไม่หรือควรอยู่ในกฎหมายลำดับรอง
- หากเป็นกฎหมายในระดับพรบ. มีความเห็นว่าจะยืดหยุ่นได้ยากหากต้องมีการเปลี่ยนแปลง กฎหมายหลักควรระบุกว้างๆ ส่วนกฎหมายลำดับรองควรระบุให้มีความชัดเจนครบถ้วนสมบูรณ์
- 9) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- เพื่อให้กฎหมายประสบผลสำเร็จ ควรกำหนดเป็นเฟส 2-5 ปี ในช่วงแรกเริ่มต้นจากร้อยละ 5 และเพิ่มขึ้นไปที่ร้อยละ 10-50

- 10) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่
- ควรกำหนด ไม่แน่ใจเรื่องสัดส่วนต้องศึกษาความเหมาะสมเพิ่มเติม แต่เห็นด้วยกับทั้ง 2 เรื่อง คือ สัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ
- 11) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ประเทศไทยพูดเรื่องนี้มานานพอสมควร ควรมีการบังคับใช้ทันที หรืออาจจะมีระยะเวลาในการปรับตัวระยะหนึ่งสำหรับบรรจุภัณฑ์บางประเภทที่รีไซเคิลยาก
- 12) ท่านเห็นว่าควรมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ EPR หรือไม่ เช่น ไม่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ไม่ดำเนินการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หรือรายงานข้อมูลต่อภาครัฐเป็นเท็จ และควรกำหนดโทษไว้อย่างไร หากเป็นโทษปรับ ควรจะมีวิธีหรือจำนวนเงินในการปรับอย่างไร รวมถึงการกำหนดโทษสำหรับ PRO
- ควรมีการกำหนดบทลงโทษ โดยเฉพาะการรายงานข้อมูลต่อภาครัฐเป็นเท็จควรเป็นโทษอาญา ส่วนประเด็นไม่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต และไม่ดำเนินการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนดควรเป็นโทษปรับสูงสุดไม่เกิน 2 ล้านบาท ไม่แน่ใจเรื่องการเปรียบเทียบปรับ หรือไม่ควรมีการเปรียบเทียบปรับหรือไม่ กรณี PRO กระทำผิด ควรมีโทษปรับที่สูงกว่ากลุ่มผู้ผลิต
- 13) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- เห็นด้วยในเชิงหลักการ หรือควรอยู่ในกฎหมายลำดับรอง และควรมีการกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน กฎหมายหลักควรมีการกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลของผู้ที่ขึ้นทะเบียนทางเว็บไซต์
- 14) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
- เห็นด้วยกับระบบ DRS ดังเช่นกรณี ถุงพลาสติกในร้านสะดวกซื้อผู้บริโภคก็ยอมจ่ายเงิน เสนอให้มีการกำหนดเจ็ดมัดจำในอัตราที่สูงขึ้นเพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคมาแลกเงินคืน
- 15) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีความสามารถในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่ ควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลขึ้นทะเบียนกับ ทส. ตามกฎหมายนี้หรือเป็นไปตามกฎหมายโรงงานเช่นเดิม
- โรงงานรีไซเคิลควรขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม เสนอให้มีการเพิ่มมาตรการเกี่ยวกับการกำกับดูแลมลพิษของโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น เช่น มาตรฐานทางด้านสิ่งแวดล้อม การปล่อยมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกโรงงานอุตสาหกรรม และหากมีกฎหมายใหม่ๆ ที่ออกมาโรงงานก็ต้องปฏิบัติตาม

- เสนอให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ออกมาตรฐานกำกับโดยอ้างอิงตามพรบ. สิ่งแวดล้อม รวมถึงการประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พรบ.ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562 เป็นต้น

16) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

- กฎหมาย WEEE จะรวมในส่วนนี้ด้วยได้หรือไม่
- เสนอให้มีมาตรการเพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้บริโภค รวมถึงมาตรการกำกับผู้บริโภคที่ไม่คัดแยกขยะด้วย
- มาตรการภาษีอื่นๆ

7. สัมภาษณ์ผู้แทนสมาคมการจัดการของเสีย (ประเทศไทย)

วันจันทร์ที่ 8 สิงหาคม 2565 เวลา 10.00 – 11.10 น. ผ่านระบบ ZOOM meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

- 1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ดังเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่
 - ควรรวม Single Use Plastic แต่ต้องพัฒนาระบบคัดแยกเพื่อให้สามารถนำบรรจุภัณฑ์ (primary, secondary, tertiary, service packaging) ที่คัดแยกแล้วกลับไปใช้ประโยชน์ได้จริง เช่น sorting hub เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม และนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการ energy recovery
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
 - ควรกำหนดผู้ผลิตวัสดุเป็น “ผู้ผลิต” เพื่อให้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ โดยสัดส่วนความรับผิดชอบควรให้โควตาผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์เป็นหลักประมาณร้อยละ 60-70 แล้วลดหลั่นลงมา รวมถึงแชร์ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภคด้วย ทั้งนี้ การ return ผลิตภัณฑ์ให้สามารถแปลงกลับมาเป็นเงินให้ผู้บริโภคได้จะช่วยป้องกันการถ่วงทุน/ภาระทั้งหมดไปให้ผู้บริโภค
 - Service packaging ต้องมีองค์กรมาดูแลเพื่อกำหนดราคากลางให้มีความเป็นธรรมและป้องกันการออกนอกระบบ
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี

- **ควรยกเว้น**ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อย โดยใช้**เกณฑ์จากรายได้** เช่น ยกเว้นกลุ่ม micro และ small นอกจากนี้ รัฐควรมีมาตรการส่งเสริมกลุ่ม start up ที่เกี่ยวข้องกับ waste collection
- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
- อาจไม่จำเป็นต้องให้ seed fund หากระบบมีการระดมทุน สร้างมูลค่า และให้ผลประโยชน์กลับคืนอยู่แล้ว นอกจากนี้ หากมีระบบกองทุนเกิดขึ้นแล้วมีเงินเข้า-ออก จะช่วยให้ระบบทำงานได้
 - กฎหมายท้องถิ่นมีข้อจำกัดในหลายเรื่อง ทำให้ อปท. ไม่สามารถดำเนินการ/ส่งเสริมบางประเด็นได้ แม้จะมีงบประมาณก็ตาม ดังนั้นจึงควรออกกฎหมายที่เปิดช่องให้ อปท. มีอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน และควรช่วยให้เกิดการรวมกลุ่ม เช่น วิสาหกิจรายย่อย กลุ่มรีไซเคิล upcycling
- 5) อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- เห็นด้วยกับการให้ค่าตอบแทน อปท. โดยต้องพิจารณาจากต้นทุนที่แท้จริง ซึ่งคาดว่าให้ค่าตอบแทนประมาณร้อยละ 60 ของต้นทุนที่แท้จริง และเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ อปท. มากเกินไป ควรให้เอกชนมาช่วยด้วย
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- ผู้ผลิตรายใหญ่ควรจัดให้มีจุด drop off ที่ชัดเจนและจัด zoning ด้วย ซึ่งกรณีร้านสะดวก/รายย่อยควรมีหน้าที่เช่นกัน แต่จุด drop off อาจลดขนาดลงตามสัดส่วนพื้นที่ และเพิ่มความถี่ของระบบขนส่ง/เก็บคืนบรรจุภัณฑ์
 - เสนอการสะสมแต้มเป็นสิ่งจูงใจ พร้อมกับกำหนดกติกาในการให้แต้มที่ชัดเจน ทุกที่/ห้างปฏิบัติตามกติกาเดียวกัน โดยต้องเน้นย้ำให้ทำอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่เฉพาะช่วงเทศกาล
- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ชาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก
- ควรให้ความรู้กับกลุ่ม informal sector และให้เข้าระบบ (อาจมีความกังวลเรื่องภาษี) โดยมี อปท. ช่วยขึ้นทะเบียนกลุ่มนี้ (สำหรับกลุ่มรายย่อยอาจไม่จำเป็นต้องเป็นใบอนุญาต) และควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท.
- 8) ร่างกฎหมายควรกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์อย่างชัดเจนหรือไม่หรือควรอยู่ในกฎหมายลำดับรอง
- พ.ร.บ. ควรกำหนดเป้าหมายชัดเจน หากกฎหมายหลักกำหนดไม่ชัดเจน อาจมีปัญหาในการออกกฎหมายรอง

- 9) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมรีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- ไม่เห็นด้วย ควรกำหนดเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของบันทึกฐานการเก็บกลับเดิม (baseline) นั่นคือ เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ใน 3 ปีแรก และเป้าหมายระยะยาวประมาณ ร้อยละ 50
- 10) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- เห็นด้วยกับการกำหนดเป้าหมาย recycled content และ reuse target
- 11) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- หากกฎหมายมีความชัดเจนในเรื่องการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กรแล้ว เห็นควรบังคับใช้กฎหมายทันที แต่หากต้องตั้งองค์กรก่อน อาจใช้เวลาในการปรับตัวประมาณ 1 ปี และอาจต้องใช้เวลาทำสัญญากับ อปท. และปรับระบบประมาณ 1 ปีเช่นกัน
- 12) ควรมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ EPR อย่างไร ดังเช่น กรณีไม่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิตไม่ดำเนินการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หรือรายงานข้อมูลต่อภาครัฐเป็นเท็จ หากเป็นโทษปรับ ควรจะมีวิธีหรือจำนวนเงินในการปรับอย่างไร รวมถึงการกำหนดโทษสำหรับ PRO
- เห็นด้วยกับการกำหนดโทษ แต่โทษปรับอาจไม่ได้ผล จึงควรเป็นโทษยกเลิกหรือเพิกถอนใบอนุญาต ทั้งนี้ มีความกังวลกับกลุ่มนอกระบบ กรณีที่มีการลักลอบทิ้ง/ดำเนินการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสุขภาพของประชาชน ซึ่งเป็นคดีอาญา
- 13) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- ควรกำหนดให้ผู้ผลิตขึ้นทะเบียน EPR รวมทั้งปรับปรุงเว็บไซต์การขึ้นทะเบียนให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ควรกำหนดให้ร้านค้าปลีก (retailer) ทราบข้อกำหนดนี้ด้วย
- 14) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
- เห็นด้วย กฎหมายควรเปิดให้มีช่องทางการใช้เครื่องมือเพิ่มขึ้น
- 15) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่ ควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลขึ้นทะเบียนกับ ทส. ตามกฎหมายนี้หรือเป็นไปตามกฎหมายโรงงานเช่นเดิม

- กฎหมาย EPR ควรกำหนดในส่วนของมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมและเงื่อนไขของโรงงาน เพื่อให้โรงงานได้ตรวจสอบตรรกะการที่พร้อมและประเมินตนเองว่าเข้าข่ายและได้มาตรฐานหรือไม่ ส่วนในประเด็นการขึ้นทะเบียนมีกฎหมายกรมโรงงานอุตสาหกรรม (กรอ.) อยู่แล้ว ต้องเป็นไปตามระบบเดิม

16) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ควรให้ความสำคัญกับศูนย์ข้อมูลและความรู้ เช่น เผยแพร่และให้ความสำคัญในประเด็นทางเทคนิคของ benchmark , eco design และ best practice เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาต่อยอด
- เสนอให้กฎหมายสนับสนุน knowledge learning ผ่านศูนย์ข้อมูล
- เสนอให้มีการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีจากต่างประเทศเข้ามาใช้ในประเทศ
- เสนอให้กำหนด/ตั้งองค์กรรองรับ องค์กรหลักโดยเฉพาะ (เช่น กรณีเวียดนาม) ในไทย เช่น องค์กรมหาชนที่มีความเป็นอิสระ คล่องตัว ไม่อยู่ภายใต้กระทรวงฯ
- เสนอให้ลักษณะของคณะกรรมการต้องเป็นองค์กรกลางอย่างแท้จริงและมีความเป็นมืออาชีพ ไม่ควรเป็นการรักษาผลประโยชน์ของหน่วยงาน

8. สัมภาษณ์นักวิชาการสิ่งแวดล้อม

วันที่ 9 สิงหาคม 2565 เวลา 13.00 – 14.30 น. ผ่าน Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

- 1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ดังเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่
 - ควรรวม Single Use Plastic ด้วย เพราะปัญหาขยะพลาสติกเป็นสิ่งที่มีความยาวนาน และส่วนใหญ่คุ้นเคยกับโครงการ Take-back Plastic อยู่แล้ว
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
 - ควรเป็นหน้าที่ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ต้องเป็นผู้รับผิดชอบ เพราะถ้าไม่มีผู้ผลิตจะไม่มีบรรจุภัณฑ์นั้น ๆ เกิดขึ้นอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามการผลิตเม็ดพลาสติกอาจจะนำไปสู่การผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
 - น่าจะมีข้อยกเว้นสำหรับผู้ผลิตรายย่อยในช่วงแรกของกฎหมาย โดยอิงตามปริมาณบรรจุภัณฑ์

- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
- เสนอให้มี seed fund จากภาครัฐในช่วงเริ่มต้นการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาที่จะได้รับการสนับสนุน เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกับระบบจึงค่อยเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ผลิตรายใหญ่และรายย่อย
- 5) อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- อปท. ควรได้รับเงินค่าตอบแทนโดยคิดจากต้นทุนหลักในการเก็บรวบรวมร้อยละ 80 เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการขนส่งและระบบการคัดแยกขยะเป็นจำนวนเงินที่ค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม หากอปท. ได้รับเงินสนับสนุนแล้วก็ควรดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- เห็นด้วย ควรมี เพราะผู้บริโภคอาจจะยังไม่ทราบว่าควรนำบรรจุภัณฑ์ไปส่งคืนได้ที่ไหนและควรกำหนดสิ่งจูงใจแก่ผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์ ควรรวมถึงร้านสะดวกซื้อที่เป็นสาขาด้วย เพราะมีบรรจุภัณฑ์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก
- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก
- ควรรวม informal sector เข้ามาอยู่ในระบบ การขึ้นทะเบียน informal sector ไม่จำเป็นต้องเสียค่าธรรมเนียม เพราะหากต้องเสียค่าธรรมเนียม informal sector อาจจะมีผลกระทบมาให้ผู้บริโภค ส่วนประโยชน์ที่ informal sector จะได้รับ คือร้านรับซื้อของเก่ามีความน่าเชื่อถือมากกว่า อย่างไรก็ตามควรมีมาตรการกำกับดูแลอย่างครบถ้วน อาทิ เครื่องชั่งน้ำหนักที่มีมาตรฐาน มีการสอบเทียบเครื่องชั่งน้ำหนักอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น
- 8) ร่างกฎหมายควรกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์อย่างชัดเจนหรือไม่หรือควรอยู่ในกฎหมายลำดับรอง
- ในหลักการ ควรระบุให้ชัดเจนในกฎหมายเพื่อสร้างความรับผิดชอบของคนที่เกี่ยวข้องว่าเป็นบทบาทหน้าที่หรือต้องเป็น KPI (Key Performance Indicator) ของหน่วยงาน
- 9) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- เห็นด้วยในหลักการ ศึกษาข้อมูล baseline ของแต่ละประเภทบรรจุภัณฑ์ จากนั้นจึงตั้งเป้าหมายที่สูงขึ้นกว่าเดิม เห็นว่าช่วงเริ่มต้น น่าจะยังไม่ค่อยพร้อม ดังนั้น 3 ปีแรก อาจจะเก็บร้อยละ 10 และ 3 ปีต่อไปเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 หรือเพิ่มขึ้นอีก 1 เท่าของ baseline ของปีล่าสุด

- 10) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- เห็นด้วยในหลักการ เพราะว่าการลดการใช้ควรมาก่อนการรีไซเคิล ในส่วนของ recycled content target สำหรับบรรจุภัณฑ์ที่ยังเปลี่ยนได้ไม่ อาจจะทำให้มีการ reduce มากขึ้น แต่สำหรับบรรจุภัณฑ์ที่สามารถเปลี่ยนได้อาจจะให้ reuse ได้เลย นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีบรรจุภัณฑ์ที่ยังไม่สามารถ recycled ได้จำนวนมาก เช่น ซองกาแฟ เป็นสิ่งที่พยายามหาอะไรมาทดแทนแล้วแต่ยังไม่สามารถทำได้ ดังนั้นจึงควรเพิ่ม recycled content และควรประกาศเป็นกฎหมาย recycled content เพื่อบังคับให้ทุกรายปฏิบัติตาม เพื่อเป็นการบังคับให้ผู้ผลิตริบหาวิธีนำ recycled content เข้ามาอยู่ในบรรจุภัณฑ์ให้ได้
- 11) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้ผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ควรมีระยะเวลาในการปรับตัว 2 ปี
- 12) ควรมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ EPR อย่างไร ดังเช่น กรณีไม่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิตไม่ดำเนินการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หรือรายงานข้อมูลต่อภาครัฐเป็นเท็จ หากเป็นโทษปรับ ควรจะมีวิธีหรือจำนวนเงินในการปรับอย่างไร รวมถึงการกำหนดโทษสำหรับ PRO
- ควรมีโทษปรับ ตามความรุนแรงของความผิด
- 13) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- เห็นด้วยในหลักการ เพราะหากผู้ผลิตไม่มีช่องทางในการขายสินค้าจะต้องรีบดำเนินการขึ้นทะเบียน EPR โดยอาจจะนำร่องสำหรับสินค้าบางประเภทก่อน
- 14) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
- เห็นว่าบางประเภทของบรรจุภัณฑ์ควรให้นำระบบ Deposit-Refund System มาใช้ทันที เช่น กระป๋องขวดน้ำ เป็นต้น เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของบรรจุภัณฑ์หรือสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้บริโภค
- 15) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้อง มีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่ ควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลขึ้นทะเบียนกับ ทส. ตามกฎหมายนี้หรือเป็นไปตามกฎหมายโรงงานเช่นเดิม
- ควรมีข้อกำหนดเกี่ยวกับโรงงานรีไซเคิลในเรื่องมาตรฐานทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด
- 16) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
- มาตรการส่งเสริม Eco-design นอกเหนือจากการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่างกัน (eco-modulation fee)

- Mandatory recycled content เพราะว่าไม่สามารถบังคับให้ผู้ผลิตไม่ใช้บรรจุภัณฑ์บางประเภทได้ เนื่องจากเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของสินค้า
- Tax incentive for eco-design เพราะจะเป็นการช่วยผู้ผลิตจากการที่บรรจุภัณฑ์มีราคาสูงขึ้นหรืออาจจะให้กับผู้ผลิตที่ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

9. สัมภาษณ์ผู้แทนกรีนพีซ ประเทศไทย

วันพฤหัสบดีที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2565 เวลา 13.15 - 14.45 น. ผ่าน Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

- 1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ตั้งเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่
 - จากข้อมูลผลการสำรวจแบรนด์ (Brand Audit) จากขยะพลาสติกในประเทศไทยทั้งในทะเลและขยะบก ปี 2561-2564 พบว่า บรรจุภัณฑ์อาหารพบมากที่สุดอันดับ 1 และยังพบว่าบรรจุภัณฑ์ที่ไม่มีแบรนด์สินค้ามีจำนวนมากกว่าที่มีตราสินค้าปรากฏไว้อย่างชัดเจน ซึ่งอาจจะมากถึง 1:10 พลาสติกส่วนใหญ่ที่พบ คือ SUP , PP , PE จึงสรุปได้ว่าควรรวม SUP เข้าไปด้วย แต่ทั้งนี้ไม่แน่ใจ EPR จะไปถึงผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ประเภท SUP ด้วยหรือไม่
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
 - ในเชิงปฏิบัติอาจจะกำหนด แต่เป็นเพียงการรายงานข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ผลิตต้นน้ำ ทั้งนี้ไม่ต้องให้จ่ายค่าธรรมเนียม อาจจะไปกำหนดในกฎหมายแม่หรือไม่
 - บรรจุภัณฑ์บริการที่ไม่มีแบรนด์ น่าจะเป็นความรับผิดชอบของผู้ค้าปลีก กรณีไปซื้อกาแฟ แก้วกาแฟเป็นพลาสติก จะมีการนับจำนวนแก้วเพื่อชดเชยในแต่ละวัน จึงเห็นว่าน่าจะเป็นความรับผิดชอบของผู้ค้าปลีก เสนอให้มีวิธีการนับชดเชยด้วยวิธีการอื่น
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
 - โจทย์ใหญ่ คือ ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับรายย่อย หากรวมแล้ว จะมีต้นทุนและความยุ่งยากต่อการดำเนินกิจการ ถ้าหากต้องรวมรายย่อยด้วย เสนอให้มีกลไกสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อย อาทิ มาตรการบรรเทาผลกระทบหรือแรงจูงใจ สรุปคือ ควรรวมรายย่อยด้วย

- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาในระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
- ไม่แน่ใจ เนื่องจาก บทบาทหน้าที่ของ PRO จากไดอะแกรม พบว่า PRO เป็นเหมือน Start up หากภาครัฐมีการสนับสนุนงบประมาณด้วยก็จะดีมาก ในระยะเริ่มต้นการดำเนินงาน
- 5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุนอปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
 - อปท. เก็บขนให้PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
 - ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- เห็นด้วยในข้อเสนอทั้ง 3 ข้อ แต่เรื่องสัดส่วนค่าตอบแทน ควรสอบถามผู้เชี่ยวชาญต่อไป
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดทำนายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดทำนายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- เห็นด้วย ในการตั้งจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์ โดยใช้ระบบ DRS กรีนพีซมีรายงานการสำรวจธุรกิจค้าปลีกจำนวน 12 ราย พบว่าการดำเนินงานเริ่มต้นได้ดี แต่ยังไม่ถึงเป้าหมาย Lotus ได้คะแนนนำมากที่สุด ในประเทศ เสนอให้รวมร้านสะดวกซื้อที่เป็นสาขาด้วย ถ้าเริ่มต้นจากตรงนั้น จะสร้าง impact เป็นจำนวนมาก
- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ชาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก
- เห็นด้วยในหลักการ EPR ควรรวมกลุ่ม informal sector เข้าไปด้วย เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ใหญ่และสำคัญมากในระบบการจัดการขยะ เสนอให้มีการรวมทั้งหมดทุกประเภทไม่ใช่แค่พลาสติกเท่านั้น โมเดลในต่างประเทศน่าสนใจ ยกตัวอย่าง ประเทศชิลี เสนอให้มีการขึ้นทะเบียนและยกระดับอาชีพชาเล้ง ให้เป็นอาชีพที่มีคุณค่า
- 8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- ควรดูตาม baseline ปัจจุบัน ของแต่ละประเภทบรรจุภัณฑ์ เนื่องจากบรรจุภัณฑ์ที่มีความหลากหลายประเภท เสนอให้ลดการใช้วัสดุบางประเภท เช่น PVC เนื่องจากเป็นวัสดุประเภทที่ไม่สามารถรีไซเคิลได้ จะเป็นเป้าหมายการเก็บรวบรวมที่ชัดเจนมากขึ้น

- 9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- เห็นด้วย ถ้าหากเป็นกฎหมายแม่ CE น่าจะตั้งเป้าหมายเหล่านี้ได้ เสนอให้เน้น recycled content target ก่อน
- 10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ควรมีระยะเวลาในการปรับตัว แต่ไม่เกิน 1 ปี จากแนวนโยบายอื่น ก็ต้องมีการให้เวลาปรับตัวทั้งนั้น แต่ไม่ควรนานเกินไป
- 11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- เห็นด้วยที่จะมีมาตรการนี้ เพื่อช่วยป้องกัน free-riders ทุกภาคส่วนควรช่วยกันเพื่อไม่ให้มีช่องว่างทางกฎหมาย
- 12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
- เห็นด้วย อยากเห็นรายละเอียด และคิดว่าทำได้
- 13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่ ควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลขึ้นทะเบียนกับ ทส. ตามกฎหมายนี้หรือเป็นไปตามกฎหมายโรงงานเช่นเดิม
- เห็นด้วย อย่างน้อยที่สุด ร่างกฎหมายจะได้เชื่อมโยงกันกับกฎหมายอื่น ทำให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้ดำเนินการเรื่องนี้มากขึ้นในการดูแลโรงงานรีไซเคิลเกี่ยวกับมาตรการทางด้านสิ่งแวดล้อม
- 14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ
- มาตรการส่งเสริม Eco-design อาจอยู่ในกฎหมายแม่ได้ ให้กฎหมาย EPR ได้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่ และมีประสิทธิภาพ EPR อาจจะได้ส่งผลกระทบในส่วนนี้ แต่จะนำไปสู่ Eco-design ในที่สุด
- 15) ความเห็นเพิ่มเติม
- 1) วางแผนจะทำการสำรวจการเก็บข้อมูล Retailer survey ของปี 2565 ต่อไป
 - 2) นโยบาย Green peace Thailand ขึ้นกับบริบทของไทยเป็นหลักในการดำเนินงาน

10. สัมภาษณ์ผู้แทนสมาคมแพคเกจจิ้งไทยแลนด์

วันศุกร์ที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2565 เวลา 10.00-11.30 น. ผ่าน Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

- 1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ตั้งเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่
 - ควรครอบคลุมทุกอย่าง ข้อกังวลคือ บรรจุภัณฑ์ตติยภูมิขนาดใหญ่ คิดว่าน่าจะจัดการได้ที่อยู่แล้วหรือไม่ สรุปคือควรรวม SUP ด้วย ทั้งนี้อาจจะมีการขยายนิยามและขอบเขตให้เป็นบรรจุภัณฑ์ด้วย
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
 - เสนอให้ครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำ (ผู้ผลิต) จนถึงปลายน้ำ (ผู้ใช้บรรจุภัณฑ์) แต่ยังไม่ทราบรายละเอียดต้องแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างไร ยกตัวอย่าง บางวัสดุที่จัดการได้ยาก ก็ควรจ่ายค่าธรรมเนียมที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากมีต้นทุนทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ต้องจ่ายเพิ่มขึ้น
 - กรณีเก็บภาษี virgin plastics ใช้หลักการรวมค่าใช้จ่ายจัดการสิ่งแวดล้อมสะท้อนในราคาวัสดุบรรจุภัณฑ์ประเภทนั้นๆ (ต้นทุนวัสดุบวกต้นทุนในการจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อม)
 - กรณี Virgin plastic Tax ค่าใช้จ่ายให้ตรงตามเนื้อวัสดุ Post-consumer จะได้ต้นทุนในการดำเนินการ และต้นทุนในการจัดการ
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
 - ถ้าหากไม่มีการยกเว้น จะเป็นอุปสรรคสำหรับการดำเนินงานหรือไม่ แต่ข้อยกเว้นบางประการก็อาจจะเป็นช่องว่างทางกฎหมาย กรณีพลาสติกที่มีน้ำหนักเบา (ต่อตัน) แต่ปริมาณขึ้นจำนวนมาก ข้อห่วงกังวลคือ การตั้งบริษัทย่อยๆ มาเพื่อเลี่ยงกฎหมายหรือไม่ ไม่ให้ถึง threshold ในต่างจังหวัดพบปัญหาน้ำดื่มของบริษัทท้องถิ่นที่ไม่มีการจัดการและรับผิดชอบต่อบรรจุภัณฑ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงการรับจ้างทำขวดน้ำดื่ม แคสกรีนซื้อร้านอาหาร แต่ถ้าครอบคลุมทั้งหมดก็อาจจะเกิดความยุ่งยาก ต้องหาช่องทางในการจัดการ ให้รายย่อยเกิดความสะดวกในการดำเนินงานมากขึ้น เสนอให้ภาครัฐสนับสนุนเพื่อไม่ให้เป็นผู้ประกอบการในการดำเนินงานสำหรับรายย่อย
- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น

- ถ้ามีการขึ้นทะเบียน เสนอให้รายย่อยจ่าย fee เพียงเล็กน้อย แต่บริษัทใหญ่ที่จะตั้ง PRO ได้ PRO คือค่าใช้จ่ายสิ่งแวดล้อมที่เป็น external cost ของภาคเอกชน ภาครัฐ (ประชาชน) ไม่น่าจะต้องมาจ่ายอยู่แล้ว ค่าใช้จ่ายในการจัดการบางส่วนภาครัฐควรสนับสนุนให้ดำเนินงานไปได้
- 5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุนอปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
 - อปท. เก็บขนให้PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
 - ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- หากแบ่งหน้าที่ให้ อปท. เป็นผู้รับผิดชอบ ปัญหาคือ ขาดแคลนงบประมาณ อาจต้องได้รับเงินสนับสนุนจาก PRO อปท.ควรมีอำนาจในการกำหนดบทบาทหน้าที่ของประชาชนในการจัดการขยะที่ต้นทาง เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะ ถ้ามีการจ่ายค่าธรรมเนียม EPR อปท.ที่เป็นปลายทางก็อาจจะได้รับเงินสนับสนุนการเก็บรวบรวม เพื่อให้การดำเนินงานมีมาตรฐาน (อัตราค่าธรรมเนียมขยะปัจจุบันต่ำมาก ๆ จนประชาชน ผู้ประกอบการไม่ตระหนักที่จะลดการสร้างขยะ)
 - ใน value chain เสนอให้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในประเด็นการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ให้ชัดเจนและครบถ้วน
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- เห็นด้วยในหลักการ ควรครอบคลุมทั้งรายใหญ่และร้านสะดวกซื้อ ตามสัดส่วนพื้นที่ตั้งและยอดขายให้มีการตั้งจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์ (แต่บางส่วนก็อาจแยกที่หน้าบ้าน) ขนาดจุด drop off ก็ตามความเหมาะสมของพื้นที่ ศึกษาพฤติกรรมภารกิจของผู้บริโภค แล้วค่อยปรับให้เหมาะสมในแต่ละท้องถิ่น
 - Incentive อาจจะได้ผลในระยะสั้น (marketing tool) แต่ระยะยาวไม่ค่อยเห็นด้วย ควรเป็นพฤติกรรมหรือหน้าที่ของผู้บริโภคโดยตรง
- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ชาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก
- เห็นว่า informal sector เป็นตัวช่วยในการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ระบบ เสนอให้มีโครงสร้างค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน แบ่งรายได้เป็นส่วนๆ หากมีงบประมาณสนับสนุนจะต้องมีการกระจายให้แต่ละส่วน PRO อาจเกิดขึ้นได้ง่าย อาจไม่ต้องมีทีมใหญ่มาก แต่เป็นการทำสัญญากับ informal sector หรือ อปท. ร่วมมือกับกลุ่มนี้ กฎหมายอาจทำให้เกิดความร่วมมือที่ชัดเจนมากขึ้นในการดำเนินงาน
- 8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้

- เป้าหมายน่าจะเป็นไปตามประเภทวัสดุบรรจุภัณฑ์ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ 1) การลดการใช้ 2) อัตราการรีไซเคิล ควรสะท้อนไปถึงความยากง่ายในการจัดการของวัสดุแต่ละประเภทด้วย
- 9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- เห็นด้วยว่าควรมีเป้าหมายเรื่อง reduction เครื่องมือที่จะช่วย reduce อาจจะเป็น recycled content หรือ reuse เชื่อมโยงกับกฎหมาย CE อย่างไรก็ดี เห็นว่าหากจะเป็นการรีไซเคิลก็สร้างขยะเพิ่มขึ้นอยู่ดี
- 10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ไม่ควรมี เสนอให้มีการบังคับใช้ทันที เนื่องจากในแง่กฎหมายทั่วไป ระยะเวลาในการปรับตัวอยู่ในกระบวนการร่างกฎหมายอยู่แล้ว ถ้าออกกฎหมายแล้วก็ไม่ควรมีขั้นตอนนี้เพิ่มขึ้น ขั้นตอนการร่างกฎหมายก็น่าจะมีการเตรียมตัวอยู่แล้ว ถ้าภาคส่วนต่างๆรู้ว่าจะมีร่างกฎหมายก็น่าจะมีการเตรียมความพร้อม
- 11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- การจำหน่ายสินค้าจะมีเงื่อนไขของกฎหมายต่างๆ กำหนดอยู่แล้ว เช่น กฎหมายของอย. มีความเห็นว่าแม้จะมีกฎหมายควบคุม แต่ขาดผู้บังคับใช้จะทำให้ไม่เกิดความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย
- 12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในขนาดหรือไม่
- DRS เป็นระบบที่น่าสนใจ ที่จะทำให้เก็บกลับบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ระบบได้ง่ายขึ้น หากมีกฎหมายบังคับเห็นว่า DRS เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ใช้แล้ว ถ้ามีกฎหมายนี้ เสนอให้ระบบ DRS เกิดขึ้นทันที
 - จากประสบการณ์ที่ผ่านมาระบบดังกล่าว สามารถสร้างแรงจูงใจได้มาก ถ้า 5-10% ของราคาสินค้ามาเป็น deposit ก็น่าจะจูงใจ เพราะเห็นว่า ไม่มีใครจ่ายเพิ่ม (แต่อาจมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการเพิ่มขึ้น)
 - กรณี take-back ปกติก็มีค่า admin อยู่แล้ว แต่ DRS ก็มีเงินมาซึ่งเป็นของผู้บริโภค ก็ต้องมีโครงสร้างพื้นฐานอยู่แล้ว (ต่างประเทศ เหมาะกับ mass products)
 - เห็นว่า DRS ควรนำมาใช้ในบางจุด บางสถานประกอบการ การเข้าใจระบบมากขึ้นก็น่าจะทำให้เราจัดการได้ดีขึ้น หรือ incentives ให้ภาคเอกชนที่ทำ DRS

13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่ ควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลขึ้นทะเบียนกับ ทส. ตามกฎหมายนี้หรือเป็นไปตามกฎหมายโรงงานเช่นเดิม

- คิดว่าเป็นบทบาทของ กรมโรงงานอุตสาหกรรมที่ต้องกำกับดูแล

14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

- เห็นว่าอัตราค่าธรรมเนียมน่าจะเพียงพอแล้ว เหตุผลอื่นตัดสินลำบาก เช่น การออกแบบพิเศษอาจต้องแยกต่างหาก

ความเห็นเพิ่มเติม External cost ควรมีการสื่อสารให้ผู้บริโภคทราบว่าต้องร่วมรับผิดชอบร่วมกัน สำหรับผู้ผลิตถ้ามีวัสดุกลับมามากขึ้น ต้นทุนการผลิตก็อาจจะลดลง เป็นการลดต้นทุนบางส่วน ผู้ผลิตมีสิทธิ์ที่ฟ้องถ่ายต้นทุนไปที่ราคาสินค้าก็ขึ้นอยู่กับปรัชญาของบริษัทแต่ละราย บริบทประเทศไทยต้องปฏิบัติกับลูกค้าอย่างไร อย่งไรก็ตามมองว่า ประชาชนควรต้องรับรู้ ประเด็นเรื่องการสื่อสารสำคัญมาก ลูกค้าบางรายยอมจ่ายเพื่อสิ่งแวดล้อม บางรายจ่ายยอม บางรายไม่ยอม แต่สุดท้ายก็ไม่มีทางเลือก ฉะนั้นถ้ากฎหมายถูกต้องด้านก็สะท้อนว่า สังคมไม่ยินดีจ่ายเพื่อสิ่งแวดล้อม

11. สัมภาษณ์ผู้แทนกลุ่มผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 1

วันจันทร์ที่ 8 สิงหาคม 2565 เวลา 13.00 – 15.20 น. ณ สำนักงานใหญ่ ประเทศไทย

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

- 1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ดังเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่
 - ควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว แต่กังวลว่าการบังคับใช้กับบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดพร้อมกันทีเดียวจะลำบาก จึงเสนอให้แบ่งเป็นเฟส
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
 - เห็นด้วยกับความเห็นของ อ.ปเนต (ควรให้ Distributor มีส่วนร่วมรับผิดชอบ) ถ้าสามารถจัดการได้ ควรเก็บค่าธรรมเนียมกับผู้ผลิตเรซิน (resin) ด้วย แล้วให้ผู้ผลิตเรซินชำระเข้าไปกับผลิตภัณฑ์ที่ขาย นอกจากนี้ เสนอแนะวิธีในการเก็บข้อมูลรายชื่อผู้ผลิตโดยให้ผู้ผลิตรายใหญ่รายงานเพราะมีรายชื่ออยู่แล้ว

- ให้ร้านค้าปลีก-ส่งบรรจุภัณฑ์รายใหญ่ๆ เช่น แมคโคร ตลาดไท เป็นผู้เก็บข้อมูลรายย่อยและแยกตามประเภทบรรจุภัณฑ์ให้ เพื่อที่จะดูแนวโน้มว่าสามารถชำระราคาขายเพิ่มได้ไปในทิศทางใด เพราะร้านใหญ่ ๆ เหล่านี้ไม่ได้เสียผลประโยชน์จึงน่าจะให้ความร่วมมือ
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
- ควรใช้เกณฑ์ปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี (จำนวนตัน) ที่แสดงให้เห็น Footprint จะเหมาะสมกว่าและไม่เห็นด้วยกับการใช้เกณฑ์รายได้ ตัวอย่างเช่น ปริมาณบรรจุภัณฑ์ของเต็ดตรา แพ้ค คำนวณได้ประมาณ 10 ตัน/ปี จึงเสนอให้แบ่งเกณฑ์ตามปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี โดยกลุ่มผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ราย micro ประมาณ 1 ตัน ราย small ประมาณ 10 ตัน/ปี (ไม่เกิน 5 - 10 ตัน)
- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้ อปท. จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
- อาจไม่จำเป็นต้องให้ seed fund กับ PRO ในกรณีที่ภาคเอกชนสามารถรวมตัวกันได้ และภาครัฐมีการลงทุนสนับสนุน อปท. เพื่อให้ระบบดีขึ้นและสร้างห่วงโซ่มูลค่า (value chain) อยู่แล้ว
 - ควรกำหนดอัตราการรีไซเคิลในช่วง 3 ปีแรกให้ภาคเอกชน โดยอาจจะกำหนดไว้ค่อนข้างต่ำเพื่อเริ่มต้นให้ทุกรายจ่าย EPR fee ต่ำไปด้วย แล้วในช่วงเลาระหว่างนั้นให้ภาคเอกชนร่วมกันตั้งเป้าหมายและคำนวณ EPR fee ที่เหมาะสม (เสมือนเป็นรอบสาธิตแต่เก็บจริง) เมื่อครบกำหนดปีที่ 4/รัฐมีกฎหมายออกมา เอกชนจะได้มีความพร้อมและกลุ่มที่ลงทุนกับ EPR เข้ามาสนับสนุนได้ทุกทาง
- 5) อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- ควรมีเงินอุดหนุนจาก PRO เข้า อปท. ตามบทบาทและหน้าที่ที่ควรจะเป็น เช่น ทำแผนร่วมกับ อปท. แจกทางเลือกเพื่อกำหนดสัดส่วนค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนให้ อปท. โดยไม่จำเป็นต้องอุดหนุนทั้งหมด ทั้งนี้ อปท. ต้องมีกฎกติกาเหมือนกัน แต่แนวทาง/วิธีการ/เส้นทางที่จะไปเพื่อบรรลุเป้าหมายต่างกัน
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- ควรกำหนดให้จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์ โดยมีเหตุผลรองรับที่ดี แต่เรื่องของแรงจูงใจเป็นเรื่องแล้วแต่บุคคล เช่น ขึ้นกับ flow และรายได้ที่เกิดจากการดึงคนเข้ามาในห้างได้
 - ประเด็นปัญหาของผู้จัดจำหน่ายอาจไม่ได้อยู่ที่การจัดหาพื้นที่/จุดติดตั้ง แต่เป็นความถี่หรือระยะเวลารอบการเก็บคืน (take back) /ขนส่ง และไม่ต้องใช้คนของห้างในการกำกับดูแล (operation) จึงเสนอว่าให้ใช้พื้นที่ของห้างแล้ว อปท. เข้าไปเก็บคืน จะเป็นทางเลือกที่เหมาะสมและห้างยอมรับได้

- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ชาเลนจ์ รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก
- เสนอ 2 แนวทาง คือ 1) หา informal sector มาขึ้นทะเบียนและเก็บข้อมูลจากกลุ่มนี้ รายงาน ปริมาณ (value) และ 2) เพิ่มสวัสดิการเป็นการแลกเปลี่ยน (คล้ายกรณีแอฟริกาใต้) เช่น เข้าร่วม ประกันสังคม นอกจากนี้ ระบบควรเพิ่มบทบาท PRO และดึงเอา waste speaker มาทำในระบบแล้ว ให้เงินเดือนและสวัสดิการ นอกจากนี้ อยากให้การนิยาม formal และ informal sector มีความ ชัดเจน
 - อุปสรรคในการเอา informal sector มาเข้าระบบคือสัดส่วนบรรจุภัณฑ์คิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมากใน ธุรกิจของ informal sector ต้องใช้เวลาในการสะสมให้ได้ปริมาณที่คุ้มค่าในการส่งต่อค่อนข้างนาน กว่าวัสดุอื่น ๆ ทำให้การจะทำหรือไม่ทำก็ให้ผลลัพธ์ไม่ต่างกัน
- 8) ร่างกฎหมายควรกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์อย่างชัดเจนหรือไม่หรือควรอยู่ในกฎหมาย ลำดับรอง
- ควรกำหนดเป้าหมายต่าง ๆ อยู่ในกฎหมายลูก เพราะวัสดุแต่ละประเภทมีขั้นตอน/กระบวนการ/ เส้นทางที่แตกต่างกัน ทำให้การระบุเป้าหมายใน พ.ร.บ. เลย อาจจะไม่คล่องตัวนัก โดย พ.ร.บ. ควร เป็นไปในแนวทางระบุขอบเขตความรับผิดชอบ บทบาท และหน้าที่ของคนที่อยู่ใน recycle value chain เท่านั้น และระบุเพียงเป้าหมายแบบ ultimate goal แต่เป้าหมายระยะสั้นและระยะกลางควร อยู่ในกฎหมายลูกหรืออยู่ในเอกสารแนบ (ภาคผนวก) ของกฎหมาย เป็นต้น
- 9) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมรีไซเคิลโดย ต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผล บังคับใช้
- คิดว่าเป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกสามารถทำได้แน่นอน แต่ไม่สามารถให้ ความเห็นกับเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ในภาพรวมได้ เพราะต้องทราบโครงสร้างพื้นฐาน base line และ value chain ก่อน เพราะการจะกำหนดเป้าหมายให้สูงได้นั้น โครงสร้างพื้นฐานต้อง มีความพร้อม จึงไม่เห็นด้วยกับการกำหนดเป้าหมายให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน แต่ควรแยกไปตาม ประเภทวัสดุ โดยเด็ดขาด แพ็ค (บรรจุภัณฑ์กล่องเครื่องดื่ม) ตั้งเป้าหมายและอยากไปให้ถึงร้อยละ 15 ใน 3 ปี หรือร้อยละ 20 ภายในปี 2025
- 10) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิล ในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- ควรกำหนดเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพราะการเพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลและการลด ปริมาณทรัพยากรที่ใช้สัมพันธ์กับการจ่ายค่าธรรมเนียม EPR ทำให้ผู้ผลิตทำตามเป้าหมายให้อยู่แล้ว นอกจากนี้ ยังเห็นด้วยกับการกำหนดเป้าหมาย recycled content แต่น่าจะนำไปใช้ได้กับบรรจุ ภัณฑ์บางประเภทเท่านั้น ทั้งนี้ อาจมีรางวัลให้ผู้ผลิตรายที่ทำได้ถึงขั้นต่ำตามเป้า แต่ไม่ควรมี บทลงโทษกรณีที่ทำไม่ถึงเป้า

- นำจะส่งเสริมผู้ผลิตราย local ให้มี eco design (recycle content, renewable content) แล้วมีการสร้างแรงจูงใจสำหรับวัสดุประเภทนั้น
- 11) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุกฎเกณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ควรกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว ประมาณ 1 ปี โดยถอดบทเรียนจากกรณีเวียดนามมาปรับใช้
- 12) ควรมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ EPR อย่างไร ดังเช่น กรณีไม่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ไม่ดำเนินการรีไซเคิลบรรจุกฎเกณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หรือรายงานข้อมูลต่อภาครัฐเป็นเท็จ หากเป็นโทษปรับ ควรจะมีวิธีหรือจำนวนเงินในการปรับอย่างไร รวมถึงการกำหนดโทษสำหรับ PRO
- ควรมีบทลงโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับ EPR ส่วนโทษควรพิจารณาความรุนแรงตามผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการไม่ปฏิบัติ จากข้อสังเกตพบว่าประเทศที่กำหนดบทลงโทษได้มักเป็นประเทศที่มีโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อม เช่น มีกล้องวงจรปิด จึงส่งผลให้บทลงโทษใช้งานได้จริง ทั้งนี้ ควรปรึกษาทีมกฎหมายของบริษัท
- 13) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุกฎเกณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- เห็นด้วย แต่ต้องกำหนดขนาดของผู้ผลิตให้ชัดเจนว่ารายย่อยขนาดระดับใดที่ไม่ต้องจ่าย EPR fee
- 14) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุกฎเกณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
- เห็นด้วย เพราะเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการเพิ่มอัตราการรีไซเคิล
- 15) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุกฎเกณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่ ควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลขึ้นทะเบียนกับ ทส. ตามกฎหมายนี้หรือเป็นไปตามกฎหมายโรงงานเช่นเดิม
- ควรกำหนดให้โรงงานมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม (เห็นด้วยว่าโดยหลักการที่น่าเสนอ) เพราะผู้ผลิตที่ทำธุรกิจด้านนี้ควรตระหนักในเรื่องสิ่งแวดล้อม อีกทั้งโรงงานมีการทำ ISO14001 เป็นขั้นต่ํ่าอยู่แล้ว
- 16) ข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับ eco design
- พิจารณา 3 ข้อ ได้แก่ 1) Climate ซึ่งคุณปัญญาอยากเน้นเรื่อง carbon emission เพราะบริษัทมีศักยภาพด้านนี้ แต่ต้องมาโดน fee เพราะไม่ได้ circular 2) Biodiversity และ 3) Circularity

17) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- เห็นด้วยกับภาพรวม EPR diagram และอยากให้พิจารณาประเด็นการฝังกลบ โดยให้ผู้ที่น่าขยะไปฝังกลบจ่ายภาษี/ค่าปรับจ่ายสูงขึ้นตามปริมาณขยะที่นำไปฝังกลบ

12. สัมภาษณ์ผู้แทนกลุ่มผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2

วันพฤหัสบดีที่ 1 กันยายน 2565 เวลา 10.00 – 11.30 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ตั้งเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรจบรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- เห็นด้วย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดและรวม SUP ต้องระบุให้ชัดเจนว่ารวมเฉพาะบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือนและขนส่ง ยกเว้นบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในอุตสาหกรรม

2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่ และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs

- ควรให้ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ (ขึ้นรูปบรรจุภัณฑ์) รับผิดชอบเป็นหลัก รองลงมาเป็นผู้ผลิตวัสดุ ซึ่งอาจไม่ต้องกำหนดให้มีความรับผิดชอบ แต่ควรสร้างแรงจูงใจให้มีการส่งเสริมการรีไซเคิลเป็นบทบาทโดยอ้อม ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาวัสดุ การได้มาซึ่ง recycled content

3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี

- ผู้ผลิตควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบอยู่แล้ว มีข้อยกเว้นได้ แต่ควรกำหนดแบบต่ำมาก ๆ เสนอให้ยกเว้นกลุ่ม micro เท่านั้น ซึ่งยังต้องมีการลงทะเบียนและมีส่วนร่วมอยู่ เช่น การจ่ายค่าลงทะเบียน เพราะการยกเว้นอาจเป็นช่องทางในการหลีกเลี่ยงหรือไม่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาวัสดุบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น

- ควรมี seed fund ให้ในช่วงแรกของการพัฒนาระบบหรือในรูปแบบอื่น เช่น BOI ที่สนับสนุนในการเกิดระบบ

5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุนอปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
- อปท.เก็บขนให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้

อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร

- อาจไม่ต้องให้ค่าตอบแทนกับ อปท. เพราะปัจจุบันมีบางส่วนจากรัฐสนับสนุน อปท. อยู่แล้ว ระบบ EPR เพียงไปเสริมในส่วนที่ยังขาดอยู่หรือมีจุดอ่อน เช่น การวางแผนตารางจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์หรือเครื่องจักรอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อลดต้นทุนในการขนส่ง

6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดทำพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่

- เห็นด้วยทั้งหมด อาจพิจารณาจากขนาดธุรกิจของผู้จัดจำหน่ายประกอบ ส่วนมาตรการจูงใจเป็นการยากที่จะกำหนดให้ชัดเจนในกฎหมายเพราะให้ผู้จัดจำหน่ายแต่ละรายมีลักษณะแตกต่างกัน จึงควรให้ PRO เข้ามาช่วย ทั้งนี้ ผู้จัดจำหน่ายควรทำแผนมาให้ PRO พิจารณา กฎหมายควรเปิดและเอื้อต่อผู้ประกอบการ
- เห็นด้วยกับการนำมาใช้กับกรณีร้านสะดวกซื้อที่มีจำนวนสาขาค่อนข้างมาก มีพื้นที่จำหน่ายมากกว่า 200 ตร.ม. และสถานีบริการน้ำมันซื้อเพลิงที่มีกระจายไปทั่วประเทศ แต่รายละเอียดอาจต่างจากกรณีผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่

7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก

- เห็นด้วยกับการยกระดับส่วนรวบรวบ ให้มีการขึ้นทะเบียน ปรับปรุงคุณภาพสถานที่ให้มีมาตรฐานคุณภาพรถรับซื้อ การทำงานมีประสิทธิภาพขึ้น สบายขึ้น และราคาซื้อขายอยู่ในช่วงใกล้เคียงกัน สนับสนุนเพราะกลุ่ม informal sector เป็นตัวช่วยในการจัดเก็บที่ดี

8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้

- เห็นด้วยกับการกำหนดเป้าหมาย โดยควรพิจารณาจากบรรทัดฐานของบรรจุภัณฑ์แต่ละประเภท เช่น กระดาษ ตั้งเป้าไว้ร้อยละ 74 (ต่างประเทศร้อยละ 80) ซึ่งการเพิ่มอัตราการรีไซเคิลกระดาษไม่กระทบกับอัตราการนำเข้า เพราะยังคงมีอยู่ เพราะกระดาษรีไซเคิลจะแปรรูปไปเป็นอีกวัสดุหนึ่งและบางส่วนก็ส่งออก (คนละส่วนกับนำเข้า)

9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)

- การกำหนดเป้าหมายอัตราการเก็บรวบรวมควรพิจารณาขนาดธุรกิจ คุณภาพวัสดุ ความพร้อมของโรงงานและความตระหนักของผู้บริโภคก่อนกำหนด ถ้าผู้ผลิตมีเป้าหมายของอยู่แล้ว เช่น กระดาษ

ของ SCGP เป้าหมายร้อยละ 90 และกระดาษบางชนิดเป้าหมายสูงถึงร้อยละ 100 ดังนั้น การกำหนดเป้าหมายต้องพิจารณาประเภทวัสดุและประเภทการใช้งานด้วย

10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด

- ควรกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ 1) บังคับใช้กับกลุ่มอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ที่มีอัตราการจัดเก็บสูงอยู่แล้ว สามารถเริ่มบังคับใช้ได้เลย และ 2) แบบอาสาสมัคร

11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่

- อาจไม่จำเป็นต้องมีมาตรการดังกล่าว หากออกแบบกฎหมายมาอย่างรอบคอบแล้ว เพราะมาตรการห้ามวางจำหน่ายอาจมองได้ว่าเป็นการกีดกัน ควรมีร้านลักษณะคล้าย ๆ มอก. ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริโภค

12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่

- เห็นด้วยโดยหลักการ เป็นช่องทางเสริมเพิ่มความสะดวกให้กับผู้บริโภค รวมถึงเป็นช่องทางในการรับบรรจุภัณฑ์ประเภทที่ชาเลนจ์ไม่รับซื้อ เช่น ขวดแก้ว แต่ต้องใช้โครงสร้างพื้นฐานค่อนข้างเยอะ และออกแบบระบบที่สมดุลกับกำไรหรือราคาที่ชาเลนจ์รับซื้อ

13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่

- เห็นด้วย และควรส่งเสริมกลุ่มโรงงานประเภท 101 105 และ 106 โรงงานรายเล็กที่อยู่ใกล้กับแหล่งคัดแยกใกล้ชุมชน ทั้งนี้ นักวิจัยเสนอคณะกรรมการ EPR ให้มีคณะทำงานไปดูสถานที่จริง การทำงานและประเมินโรงงานรีไซเคิลที่ควรเข้มงวดขึ้น

14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

มาตรการส่งเสริม Eco-design ที่นอกเหนือจากการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่าง (eco-modulation fee)

- ควรมี มาตรการส่งเสริม Eco-design โดยมองทั้งระบบในการสร้างอุปสงค์ เช่น การเพิ่ม recycled content ต้องพิจารณาต้นทุน ความพร้อม ศักยภาพและคุณภาพในการรีไซเคิลประกอบ ซึ่งนำไปสู่การกำหนดมาตรการจูงใจ การส่งเสริมนวัตกรรมต่าง ๆ ให้บรรจุภัณฑ์ใช้งานได้อย่างคุ้มค่าหรือรีไซเคิลได้ อาจต้องมีบสนับสนุน มาตรการจูงใจทางภาษี การลดหย่อนภาษีสินค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ง่ายต่อการรีไซเคิลหรือเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ประเด็น delivery หรือ e-commerce ควรให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม CE ด้วย เพราะผู้บริโภคมีแนวโน้มใช้บริการมากขึ้น จึงควรให้ผนวกและบูรณาการกับการเพิ่มแรงจูงใจร้านค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น มีดาวเขียวพิเศษเพื่อเพิ่มโอกาสทางการค้าให้ผู้ค้า

15) คำถามเพิ่มเติม

1. องค์กรประกอบหรือผู้เล่นในห่วงโซ่มูลค่ามีกี่ระดับ : กรณีตัวกล่องกระดาษที่ส่งให้ลูกค้าไม่ค่อยมีตัวกลาง เพราะส่งให้ลูกค้าหรือ Brand owner โดยตรง อาจมีบริการออกแบบและพิมพ์ลายให้ลูกค้า คาดว่ากรณีพลาสติกน่าจะไปในแนวทางเดียวกัน และอาจมีผู้ค้าปลีกเช่นเดียวกัน เช่น ผู้ค้ารายย่อยซื้อบรรจุภัณฑ์จากแมคโคร
2. วัสดุใดบ้างที่ต้องนำเข้าหรือประเทศไทยผลิตไม่ได้ : กระดาษประเภทเยื่อยาว (long fiber) ซึ่งใช้เป็น ส่วนประกอบไม่มาก เช่น กระดาษที่อยู่ในกล่องเครื่องดื่ม

13. สัมภาษณ์ผู้แทนกลุ่มผู้ผลิตสินค้า 1

วันพุธที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2565 เวลา 9.00 – 10.30 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

- 1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ตั้งเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่
 - หากมองเป็นภาพรวมในอนาคตแล้วบรรจุภัณฑ์ทุกประเภทน่าจะอยู่ในระบบ ขึ้นกับว่าจะบังคับใช้กับประเภทใดก่อนหลัง
 - พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวน่าจะอยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มค้าปลีกหรือร้านค้า delivery ตามหลัก PPP ซึ่งการจะกำหนดและเก็บค่าธรรมเนียม EPR ประเด็นสำคัญขึ้นกับผู้มีส่วนกำหนดลักษณะบรรจุภัณฑ์
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
 - หากจำแนกให้ผู้ผลิตวัสดุเป็นผู้ผลิต อาจยากที่จะจำแนกว่าวัสดุนั้นถูกนำไปทำ service packaging เพียงใด แต่ข้อดี คือ เป็นการเก็บที่ต้นทางและสัดส่วนร้อยละการเก็บจะอยู่ในราคาทั้งหมดได้ ลดภาระในการจ่าย EPR fee ของผู้ผลิตในห่วงโซ่ แต่ต้องครอบคลุมการนำเข้าวัสดุในการผลิต ดังนั้น การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมจึงขึ้นกับนิยามของ service packaging
 - การจะกำหนดให้มีการจัดเก็บ EPR fee นั้นควรพิจารณาความพร้อมของระบบในการบริหารจัดการของส่วนกลางหรือ PRO
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี

- เสนอให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าทุกขนาดอยู่ในระบบและขึ้นทะเบียนทุกราย หากจะกำหนดข้อยกเว้นควรพิจารณาจากรายได้เป็นหลัก แต่ต้องพิจารณาว่าจะอิงกับทะเบียนสรรพากรหรือไม่หรืออิงกับรายได้ที่ต้องขึ้นทะเบียน VAT แต่ไม่ต้องมีภาระในการทำรายงานและยื่นภาษี ทั้งนี้ ผู้ผลิตรายเล็กน่าจะมีส่วนมาก/กลุ่มดูแล โดยให้ขึ้นทะเบียนและยืนยันข้อมูลว่าซื้อบรรจุภัณฑ์จากแหล่งใด
 - ข้อดีของการคิดแบบ VAT คือ ราคาถูก ทุกส่วนตั้งแต่ต้นทางถึงขายปลีกรับผิดชอบจ่ายในส่วนของตัวเอง รวมถึงบริโภคที่มีส่วนรับผิดชอบจ่ายรวมไปในราคาสินค้า และระบบเอกสารชัดเจน เห็นความเชื่อมโยงของระบบ
 - EPR fee ในหลายประเทศไม่ได้คิดแบบ VAT แต่คิดเป็น one shot จึงเสนอให้นำไปพิจารณาว่า one time คิดจากส่วนใด เช่น ต้นน้ำ กลางน้ำหรือปลายน้ำ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจได้ว่าจะตัดระบบหรือตัดคนออกจากระบบที่จุดใด ซึ่งอาจต้องใช้เวลาศึกษาโครงสร้าง SMEs
- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
- เห็นด้วยกับการมี Seed fund ให้ PRO และให้รัฐช่วยท้องถิ่น ซึ่งในระหว่างเตรียมความพร้อมจนกว่ากฎหมายจะบังคับใช้นั้น ภาคเอกชนบางส่วนเริ่มทำระบบกันเองแล้ว ดังนั้น ภาครัฐควรมีมาตรการจูงใจให้เอกชน เช่น ให้ลดหย่อนภาษีได้
- 5) อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ครัวได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- เห็นด้วยในหลักการ full cost จากการคัดแยก (net cost จากการขาย) แต่ให้ PRO สามารถกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมได้ เช่น เกณฑ์ที่ใช้กำหนดว่าควรจะสนับสนุนรายใดก่อนหลัง นิยามขอบเขตของบรรจุภัณฑ์
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- ไม่เห็นด้วย เพราะการเขียนกฎหมายหลัก (พ.ร.บ.) อาจไม่จำเป็นต้องกำหนดรายละเอียด
 - สำหรับข้อเสนอในตาราง เห็นว่าสามารถเสนอได้และควรนำประเด็นดังกล่าวปรึกษากับกลุ่มค้าปลีกอีกครั้ง
- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก
- ข้อกำหนดควรระบุในกฎหมายลูก เพราะในกฎหมายหลักค่อนข้างยาก จึงเสนอให้เขียนในเชิงหลักการ ส่งเสริม สนับสนุน informal sector เพื่อให้มีมาตรฐานในการทำงาน และกรณีที่ PRO จะให้เงินสนับสนุนนั้น ควรเป็นรายที่ขึ้นทะเบียนและอยู่ในระบบ

- 8) ร่างกฎหมายควรกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์อย่างชัดเจนหรือไม่หรือควรรอยู่ในกฎหมายลำดับรอง
- พ.ร.บ. ควรออกมาในภาพรวม ซึ่งคณะกรรมการ EPR ออกนโยบายเป็นเป้าหมายให้ PRO โดยต้องสอดคล้องกับงบประมาณ
- 9) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมรีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- ยังไม่จำเป็นต้องกำหนดเป้าหมาย ควรให้คณะกรรมการ EPR ดูแล โดยใช้หลักการเพิ่มจากบรรทัดฐานประเภทบรรจุภัณฑ์
- 10) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- เห็นด้วย แต่อาจยากในทางปฏิบัติ เช่น กรณี rPET ที่กำหนดให้ใช้ได้แต่ไม่ได้อนุมัติหน่วยงานใดดำเนินการ ทำให้มีปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้น ควรปรับปรุงระบบการจัดการขยะ
- 11) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าควรจะใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ควรมีระยะเวลาในการปรับตัวให้กับภาครัฐและภาคเอกชน ประมาณ 2-3 ปี
- 12) ควรมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ EPR อย่างไร ดังเช่น กรณีไม่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต
ผู้ ผลิต
- ไม่ดำเนินการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หรือรายงานข้อมูลต่อภาครัฐเป็นเท็จ หากเป็นโทษปรับ ควรจะมีวิธีหรือจำนวนเงินในการปรับอย่างไร รวมถึงการกำหนดโทษสำหรับ PRO
- ในระยะหลังบทลงโทษเป็นการปรับ เสนอให้กำหนดโทษปรับที่ชัดเจนสำหรับรายที่ไม่เข้าเลยระบบเลยและรายที่เข้าระบบแล้วแต่จ่ายไม่ครบ
- 13) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- เห็นด้วย แต่อาจจะให้เวลาร้านค้าปลีกในการปรับตัวเฉพาะส่วนนี้ และการกำหนดมาตรการจะเกี่ยวเนื่องกับประเด็นยกเว้น
- 14) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
- กฎหมายหลักควรเปิดช่องไว้สำหรับลงรายละเอียดในกฎหมายลูกเพราะมาตรการนี้ผูกกับเรื่องพื้นที่

15) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่ ควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลขึ้นทะเบียนกับ ทส. ตามกฎหมายนี้หรือเป็นไปตามกฎหมายโรงงานเช่นเดิม

- กรณีมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของโรงงานรีไซเคิล น่าจะใช้กฎหมายโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหลัก
- ในกฎหมาย หากจะรับเงิน EPR fund ควรมีเกณฑ์กำหนด เช่น มีมาตรฐานสิ่งแวดล้อมระดับหนึ่ง มีระบบขนส่งและจัดการ มีการตรวจสอบบัญชีทุกไตรมาส

16) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

-มาตรการส่งเสริม Eco-design นอกเหนือจากการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมที่แตกต่าง (eco-modulation fee)

- มาตรการส่งเสริมไม่ควรมาจาก PRO โดยตรง เว้นแต่การส่งเสริม eco-design ที่ PRO สามารถจ่ายเงินส่งเสริมเล็กน้อยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์

14. สัมภาษณ์ผู้แทนกลุ่มผู้ผลิตสินค้า 2

วันพฤหัสบดีที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2565 เวลา 13.00 -14.30 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary , service packaging) (ตั้งเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- ควรรวมพลาสติกประเภท Single Use Plastic ด้วย เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้พลาสติกประเภทนี้ ยกตัวอย่างธุรกิจของบริษัท ชื่อแบรนด์ All coco cafe ก็มีการใช้ Single Use Plastic เป็นจำนวนมาก

2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs

- เห็นด้วย ในภาพรวม ควรให้ความสำคัญกับผู้ผลิตรายใหญ่ คือ กลุ่มผู้ผลิตเม็ดพลาสติก ร้อยละ 80 ส่วนผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์รายย่อย ร้อยละ 20 หากมีการควบคุมที่ผู้ผลิตรายย่อยเป็นหลักเห็นว่าจะไม่คุ้มค่าในการดำเนินงาน

3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี

- เห็นสมควรให้ได้รับการยกเว้น อย่างไม่อย่างหนึ่ง โดยเน้นมิติการอิงรายได้ต่อปีเป็นหลัก ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะสามารถจำแนกได้ว่าเป็นผู้ผลิตรายใหญ่หรือรายย่อย

- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาในระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
- เห็นด้วย ภาครัฐควรสนับสนุนโดยตรง คือ การให้ seed fund หรือทางอ้อม อาทิ การส่งเสริมมาตรการสิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ทางบริษัทมีค่าใช้จ่ายที่น้อยลงในการดำเนินการ
- 5) อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- เห็นด้วยในหลักการ PRO ควรสนับสนุนเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนให้กับทาง อปท. เสนอให้มีการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางมากขึ้น ทั้งในชุมชนและโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลให้ปลายทางจัดการได้ง่ายขึ้น ประเด็นสัดส่วนของเงินอุดหนุน ไม่มีความเห็นในส่วนนี้
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- เห็นด้วย ในต่างประเทศมีระบบจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์ โดยใช้เครื่อง RVM ช่วยลดการทิ้งขยะเคลื่อนกลาดตกค้างในสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งรูปแบบดังกล่าวอาจจะขยายผลไปยังพื้นที่ของสถานประกอบการต่างๆ อาทิ โครงการยูเทิร์นที่ทางบริษัทปตท.ดำเนินการ เพื่อสนับสนุนให้พนักงานในองค์กรแยกขยะที่ต้นทาง
 - เสนอให้รวมถึงร้านสะดวกซื้อด้วย ที่ต้องจัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์ เนื่องจากมีจำนวนมาก จะสามารถทำให้ครอบคลุมกลุ่มผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น
- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก
- ร้านรับซื้อของเก่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งสำหรับกระบวนการเก็บกลับบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ระบบ หากมีการเก็บกลับเข้าสู่ระบบได้เป็นจำนวนมาก จะช่วยลดขยะตกค้างในสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ประเด็นที่สำคัญคือ ราคาขยะรีไซเคิล จากที่ผ่านมาเห็นได้ว่า ซาเล้งจะเลือกรับซื้อหรือเลือกเก็บขยะที่มีมูลค่าเท่านั้น อาทิ กระจก๊อง พลาสติกใส ส่วนขยะที่มีมูลค่าต่ำจะตกค้างในสิ่งแวดล้อม อาทิ ขวดแก้ว พลาสติกสี ฉะนั้นแล้วควรส่งเสริมเรื่องราคาขยะรีไซเคิลให้มีราคาสูงขึ้น เพื่อจูงใจให้มีการเก็บกลับบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ระบบมากขึ้น
- 8) ร่างกฎหมายควรกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์อย่างชัดเจนหรือไม่หรือควรอยู่ในกฎหมายลำดับรอง
- เห็นด้วย ควรกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ในช่วงระยะเวลา 3-5 ปี ส่วนประเด็นเรื่องกฎหมายไม่แน่ใจ

- 9) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมรีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- อ้างอิงจากข้อมูล Baseline data การเก็บรวบรวมของแต่ละประเภทวัสดุบรรจุภัณฑ์ในปัจจุบัน จากนั้นจึงกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมในอนาคตให้สูงขึ้นจากเดิม
- 10) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่
- เห็นด้วยในหลักการ หากไม่มีกฎหมายบังคับใช้อย่างเข้มงวด ผู้ผลิตบางรายอาจจะไม่ปฏิบัติตามเนื่องด้วย การใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์มีต้นทุนที่สูงมากกว่า ลูกค้านำยุโรปเริ่มมีการพูดถึงการใช้ recycled content หากไม่ใช้วัสดุดังกล่าว จะมีการเรียกเก็บภาษี กฎหมายของยุโรปตีความว่าขวดบรรจุภัณฑ์ที่บรรจุสินค้าต่ำกว่า 500 ml ถูกจัดเป็น SUP ทางบริษัทจึงมีการเปลี่ยนปริมาณสินค้าเป็น 500 ml
- 11) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าควรต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- เห็นด้วย ควรให้ระยะเวลาในการปรับตัว อย่างน้อยประมาณ 2 ปี เนื่องด้วยบรรจุภัณฑ์ที่สัมผัสอาหาร จำเป็นต้องมีการทดสอบทางห้องปฏิบัติการ ซึ่งใช้ระยะเวลาพอสมควรเพื่อให้เกิดความมั่นใจสำหรับผู้บริโภค
- 12) ท่านเห็นว่าควรมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ EPR หรือไม่ เช่น ไม่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ไม่ดำเนินการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หรือรายงานข้อมูลต่อภาครัฐเป็นเท็จ และควรกำหนดโทษไว้อย่างไร หากเป็นโทษปรับ ควรจะมีวิธีหรือจำนวนเงินในการปรับอย่างไร รวมถึงการกำหนดโทษสำหรับ PRO
- หากผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ EPR ควรเสียภาษีหรือค่าปรับเพิ่มเติม คล้ายๆกับกฎหมายของยุโรปและฝรั่งเศส เพื่อป้องกันปัญหา Free Rider
- 13) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- มีความเห็นว่าประเด็นนี้ค่อนข้างเข้มงวดกับผู้ขายสินค้ามากเกินไป อาจจะมีผลกระทบเชิงลบได้ เสนอให้มีการกำหนดหรือบังคับไปยัง Brand Owner จะดีกว่า
- 14) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
- เห็นด้วยในหลักการ อย่างไรก็ตามควรค่อยๆดำเนินการ อาจจะเป็นแผนการสำหรับในอนาคต

15) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่ ควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลขึ้นทะเบียนกับ ทส. ตามกฎหมายนี้หรือเป็นไปตามกฎหมายโรงงานเช่นเดิม

- เห็นด้วยในการควบคุมโรงงานรีไซเคิลให้ปฏิบัติอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

16) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

- เห็นด้วย ควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ จะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จได้มากขึ้น

17) นโยบายของบริษัท มีแนวทางหรือมาตรการเพื่อรับมือกับกฎหมาย EPR อย่างไร

- ในเบื้องต้นทางบริษัทมีการหารือเกี่ยวกับประเด็นนี้แล้ว แต่ยังไม่มีการที่ชัดเจนมากนัก ปัจจุบันมีการศึกษาเรื่องการใช้วัสดุรีไซเคิล อาทิ rPET biodegradable ที่สามารถนำมาปรับใช้ได้กับ all coco café อีกทั้งยังต้องมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคอีกด้วย

15. สัมภาษณ์ผู้แทนกลุ่มผู้ผลิตสินค้า 3

วันอังคารที่ 16 สิงหาคม 2565 เวลา 13.30 – 15.00 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ตั้งเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรจบรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- ไม่ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิด เห็นว่าประเทศไทยอาจจะจำแนกประเภทบรรจุภัณฑ์แบบปฐมภูมิ ทุติยภูมิ ตติยภูมิแบบนี้อาจจะไม่ได้ เนื่องจากผู้ผลิตแต่ละเจ้าจำแนกไม่เหมือนกัน และการเริ่มต้น EPR ไม่ควรจรรวมช้อนมาก ดังนั้น คิดว่าจำแนกตามชนิดของพลาสติกน่าจะเหมาะสมมากกว่า เช่น PET (Polyethylene terephthalate), PPS (Poly Phenylene Sulfide Resins) ควรจะถูกรีไซเคิล โดยที่ไม่ต้องสนใจว่าเป็นประเภทปฐมภูมิ ทุติยภูมิ หรือตติยภูมิ
- กรณีของ Unilever ownership สามารถควบคุมได้เฉพาะในระดับของ Primary packaging คือผลิตภัณฑ์ที่เราออกแบบและเลือกใช้ แต่หากเป็นผลิตภัณฑ์ที่ดูแลโดย 3rd party มองว่า 3rd party ควรจะต้องรับผิดชอบในส่วนของตัวเอง ซึ่ง Unilever กำหนด No carbon ambitious ที่เราจะก้าวไปสู่ Net - ZERO ภายในปี 2039 ซึ่งรวมถึง 3rd party ด้วย และครอบคลุมผลิตภัณฑ์พลาสติกไปด้วย เพราะฉะนั้นเราจึงส่งเสริมให้ 3rd party ของ Unilever ใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์ที่ยั่งยืน ดังนั้นในเรื่องของการขนส่งหรือบรรจุสินค้าไปที่ retailer เป็นสิ่งที่เราต้องทำงานกับผู้ผลิตซึ่งเป็นบุคคลที่สามของเราด้วย ซึ่งในไทยเรื่องนี้ค่อนข้างยาก อย่างไรก็ตามในประเด็นนี้สามารถทำได้เฉพาะส่วนที่เรารับผิดชอบโดยตรงคือในขั้นของ Primary packaging และ secondary packaging แต่บางครั้ง secondary packaging จะถูกรับผิดชอบโดย 3rd party warehouse
- ส่วน Service packaging น่าจะเป็นบทบาทของ retailer เนื่องจากห้างร้านค้าปลีกเป็นผู้กำหนด ซึ่งจากที่อยู่ในสมาคมของผู้ค้าปลีก ดูเหมือนว่า EPR awareness เรียกได้ว่าแทบจะเป็นศูนย์ การที่

กฎหมายบางประเทศกำหนดให้ความรับผิดชอบของ service packaging กลับไปที่ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ สำหรับประเทศไทยอาจจะยังไม่เหมาะ เพราะว่าเป็น SMEs รายย่อยจำนวนมาก ถ้าหากให้ SMEs จ่าย EPR FEE คงรับภาระไม่ไหว แต่ลำพังให้ธุรกิจอยู่รอดก็ยากแล้ว อาจจะต้องสรุปตามกำลังผลิต เช่น ถ้ากำลังผลิตน้อยหรือส่วนแบ่งการตลาดต่ำอาจจะต้องนำเขามารวม

- สำหรับ Single Use Plastic ควรจะต้องรวมด้วย เพราะช่วง Covid-19 ที่ผ่านมา ขยะพลาสติกเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดและเป็น food delivery ทั้งนั้นเลย ไม่ว่าจะเป็นกล่องข้าวหรือช้อนส้อม จริง ๆ ควรจะต้องรวมเอาผู้ให้บริการอย่างเช่น ร้านอาหาร Food delivery เช่น Grab เข้ามารวมด้วย

2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs

- เห็นด้วยที่จะต้องรวมผู้รีไซเคิลกับผู้ผลิตเม็ดพลาสติก เนื่องด้วยคนที่ได้ประโยชน์จากรื่องนี้ที่สุดคือผู้ผลิตเม็ดพลาสติก แต่คนที่ต้องมาลงทุนกลับเป็น Brand owner เพราะว่ามีฮีทอุปโภคบริโภคอยู่บนบรรจุภัณฑ์ อย่างไรก็ตาม มีความเห็นว่าการเก็บกลับพลาสติกเข้าสู่ระบบผู้ที่ได้รับประโยชน์จริง ๆ คือผู้ผลิตเม็ดพลาสติกเพราะว่าเอาขยะที่มาจากการลงทุนของ Brand owner ไปเป็น feed stock แถมยังได้สิทธิประโยชน์จากทาง BOI อีก ในขณะที่ผู้ใช้ PCR กลับไม่ได้อะไรเลยในแง่ของสิทธิประโยชน์ทางภาษี
- ระบบของ Unilever เรื่อง Double Clamed จะนับเฉพาะที่เป็น FMCG (Fast-moving consumer goods) ด้วยกัน ถ้าเป็นของผู้ผลิตจะไม่ถูกรวมเข้ามาด้วย แต่ความจริง ๆ แล้ว คือเหมือนฝากบัญชีในธนาคาร จะต้องมีการบัญชีแยกของใครของมัน ใครลงทุนอะไรเท่าไรก็ควรได้กลับไปเท่านั้น วิธีการนับเรื่อง Double Clamed สามารถทำเป็นลักษณะเหมือนบริษัทไหนลงทุนแล้วได้เป็น Plastic credit กลับไปเพื่อขอลดหย่อนภาษีสำหรับการใช้ PCR

3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี

- เห็นว่าเรื่องนี้สัมพันธ์กับเรื่องความสามารถของการลงทุนในการที่จะมีผลิตภัณฑ์ด้วย ดังนั้น คิดว่าควรมีข้อยกเว้นสำหรับ micro-small อิงตามเกณฑ์รายได้ โดยมองว่าน่าจะเก็บ Medium to large เพราะหากอิงจากจำนวนที่ใช้ พ่อค้าแม่ค้าข้างทางอาจจะลำบาก

4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาในระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น

- Seed fund มองว่าขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการ สมมติว่าสุดท้ายคนที่บริหารจัดการ EPR fund คือเอกชนเป็นหลัก ซึ่งคิดว่าน่าจะดีกว่าถ้าเป็นเอกชนทั้งหมด เพราะว่าจะเกิดความโปร่งใสและความเท่า

เทียมในอำนาจหน้าที่ อย่างไรก็ตามก็คิดว่าถ้าการมีเงินสนับสนุนจากภาครัฐในระยะเริ่มต้นก็จำเป็นเหมือนกัน เพราะว่าลำพังเอกชนก็ไม่น่าจะมีเงินเข้ามาเยอะ เพราะคนที่ตกลงจะเข้าร่วมใน EPR มีแค่ไม่กี่บริษัทเท่านั้นเอง ซึ่งก็เป็นรายใหญ่ ๆ เท่านั้น ทั้งนี้สิ่งที่ต้องการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐคือเรื่องแรงจูงใจ คือถ้าไม่ให้แรงจูงใจเป็นเงินก็ควรมีมาตรการในการลดหย่อนภาษีเหมือนที่ให้กับพลาสติกชีวภาพได้หรือไม่ สำหรับคนที่ใช้ PCR หรือมีการจัดทำ Eco-design

- ประเด็นเรื่อง Plastic Roadmap ของกรมควบคุมมลพิษ มีการพูดถึงของ reduce กับ refill ด้วยทาง Unilever มีการทำ refill station และค้นพบว่าการทำ refill มีค่าใช้จ่ายสูงมาก หากรัฐบาลต้องการจะผลักดันเรื่องดังกล่าว อาจจะต้องมีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานด้วย หรือแม้แต่การที่จะทำให้ multilayer Flexible ให้สามารถรีไซเคิลได้ ทุกวันนี้ในประเทศไทยยังไม่มีเทคโนโลยีที่สามารถรีไซเคิลได้สาเหตุหลักคือค่าใช้จ่ายในการลงทุนสูงมาก เพราะฉะนั้นหากรัฐบาลอยากจะเชิญชวนให้บริษัท chemical recycling มาตั้งในประเทศไทย ควรต้องมีสิทธิประโยชน์ทางภาษีที่มากกว่าที่เคยได้รับการสนับสนุนในปัจจุบันนี้

5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุนอปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
- อปท.เก็บขนให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและอบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- กังวลเรื่องของความโปร่งใส ถ้ามีการประมูลควรต้องมีมาตรการป้องกันการทุจริต อาจจะต้องปรึกษาเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐกับกรมบัญชีกลาง หรือให้กรมบัญชีกลางเข้ามาเกี่ยวข้อง ปัจจุบันกรมบัญชีกลางบังคับให้หน่วยงานราชการทำระบบออนไลน์ e-procurement ถ้าจะมีการซื้อขายกับภาครัฐ อาจจะต้องเข้าไปอยู่ในระบบนั้นด้วยหรือไม่ และด้วยระบบเทคโนโลยีอาจจะช่วยให้โปร่งใสขึ้น หรืออาจจะต้องเพิ่มระบบการติดตามเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ

6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดทำพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่

- ถึงแม้ว่ากฎหมายยังไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ค้าปลีก แต่ก็มีบางเจ้าที่มีการตั้งจุด drop point เรียบร้อยแล้ว เช่น TESCO หรือ Central ซึ่งเป็นการทำในรูปแบบ CSR ปัญหาคือไม่ค่อยเป็นระบบและไม่ต่อเนื่อง ปัญหาสำคัญที่สุดคือระบบโลจิสติกส์ ไม่คุ้มทุนในการดำเนินงาน ฉะนั้นแล้วมีความเห็นว่าผู้ค้าปลีก อาจจะต้องทำงานร่วมกับ brand owner เพื่อที่จะทำ promotion campaign เพื่อจูงใจผู้บริโภคในการเอาขยะมาคืนที่จุด drop point ทั้งนี้ไม่แน่ใจว่าสามารถทำตามแบบเยอรมันได้หรือไม่ เมื่อนำพลาสติกมาคืน สิ่งที่ได้รับคือคูปองส่วนลดสำหรับใช้ซื้อสินค้าในห้างสรรพสินค้า

7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ชาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก

- เห็นว่าควรให้ดำเนินการตามเดิม และรวมกลุ่มเหล่านี้เข้าไปในระบบด้วย เพราะรถของเทศบาลคงไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง ในปัจจุบันชาเล้งไม่ได้มีการลงทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ยังเป็นแรงงานเถื่อนอยู่ทำให้ไม่ได้สวัสดิการที่ควรจะได้รับตามกฎหมายแรงงาน ฉะนั้นต้องมีการขึ้นทะเบียนกลุ่มนี้ให้ถูกต้องและอยู่ในระบบทั้งหมด

8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้

- Unilever ไม่ได้กำหนดเป็นจำนวนเปอร์เซ็นต์แต่กำหนดเป็นจำนวนตัน คืออันนี้ต้องมาดู footprint ของ brand owner ทั้งหมดที่ตกลงจะเข้ามาอยู่ใน PRO อาจจะต้องมีการคำนวณ footprint ที่ปล่อยในแต่ละปี และอาจจะต้องมาตกลงร่วมกันว่าขั้นต่ำควรจะเก็บได้กี่ตัน

9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)

- การเพิ่ม PCR ในผลิตภัณฑ์ต้องคำนึงถึงเรื่องต้นทุนการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย สมมติว่ามีการปรับเปลี่ยนและดำเนินการแล้วจะได้รับสิทธิประโยชน์อะไรบ้าง อาทิ การลดหย่อนภาษี เนื่องด้วย PCR มีราคาสูงกว่า virgin plastic ถึงร้อยละ 30 ฉะนั้นการกำหนดว่าจะต้องมีการนำ PCR มาใช้ในผลิตภัณฑ์อย่างน้อยร้อยละ 5 จะเป็นการเพิ่มต้นทุนในกระบวนการผลิตสินค้า ประเด็นนี้เอกชนอาจจะไม่เห็นด้วย ดังนั้นภาครัฐต้องมีมาตรการในการสนับสนุนภาคเอกชน หากไม่สนับสนุนผ่านมาตรการภาษีก็จะต้องทำให้ PCR มีราคาที่ถูกลงมากกว่า virgin plastic
- เห็นด้วยในหลักการ หากจะมีการบังคับให้ทุกเจ้าใช้ PCR แต่อาจจะต้องดูสถานการณ์ก่อน หรืออาจจะต้องมีมาตรการให้ใช้ PCR เพิ่มขึ้นโดยที่ไม่ต้องรอรระบบ EPR เพื่อเป็นสิ่งที่ไปกระตุ้นความต้องการให้ใช้ PCR มากขึ้น และสามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้เหมือนลดหย่อนภาษีพลาสติกชีวภาพ แต่อาจจะเป็นมาตรการชั่วคราวและในระหว่างที่ EPR กำลังดำเนินการ ต่อไปก็อาจจะไม่ต้องมีแรงจูงใจตรงนี้ให้แล้ว คือต้องหาทางชดเชยรายจ่ายตรงนี้ด้วย ประเด็นสำคัญคือ สินค้าอุปโภคบริโภคเป็นสินค้าควบคุมราคาของกระทรวงพาณิชย์จำนวน 56 รายการ ฉะนั้นไม่สามารถเพิ่มราคาสินค้าตัวเอง เพราะต้องขายตามราคาที่รัฐบาลควบคุมและกำหนดไว้

10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด

- ควรมีระยะเวลาในการปรับตัว 3 ปี เพราะเกี่ยวข้องกับเรื่องค่าใช้จ่ายที่เพิ่มสูงขึ้น

11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่

- เห็นว่าเปรียบเทียบการกีดกันทางการค้า เสนอให้มีการกำหนดสัญลักษณ์ เช่น green dot เพื่อจะแยกความแตกต่างระหว่างสินค้าที่ขึ้นทะเบียนและไม่ได้มีการขึ้นทะเบียน ประเด็นสำคัญคือเรื่องการสื่อสารให้ผู้บริโภคทราบอย่างทั่วถึง สุดท้ายแล้วควรจะเป็นระบบเหมือน peer pressure

12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่

- เห็นด้วยในหลักการ แต่ว่าทุกวันนี้ก็เห็นมี DRS แล้ว แต่ไม่แน่ใจในแง่ของการประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน เพราะว่าเห็นตู้รับคืนขวด PET อยู่ ที่ทำเป็นแบบมีตัวเลือกให้เลือกว่าจะรับเงินคืนหรือจะให้เงินบริจาค ประเด็นเรื่องการได้รับการตอบรับจากผู้บริโภคจะเชื่อมโยงกลับมาที่ระบบโลจิสติกส์เพื่อขนส่งให้กับผู้รีไซเคิลต่อไป

13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่

- เห็นด้วยในหลักการ ในปัจจุบันการที่ Unilever จะทำงานในการจ้าง plastic collection จะต้องมีการตรวจสอบตัว collector ด้วยว่าทำตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมของไทยหรือป่าว ดังนั้น ควรจะมีผู้ตรวจสอบให้ปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด อาทิ ISO14001

14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- ประเด็นของตัวสัญลักษณ์ ปัจจุบันเครื่องหมายสามเหลี่ยมที่สื่อว่าสามารถรีไซเคิลได้นั้น พบว่าขาดการติดตาม ดังนั้น และควรกำหนดรูปแบบของถังที่เป็น drop-points เพราะตอนนี้มีหลายโครงการ ถังแตกต่างกัน จึงทำให้ผู้บริโภคเกิดความสับสน เสนอให้มีการกำหนดสัญลักษณ์บนขวดกับบนถังให้มีลักษณะเหมือนกันเป็น และส่วนกลางต้องเป็นเจ้าภาพกำหนดสัญลักษณ์ recyclables ที่เหมือนกันสำหรับทุกวัสดุบรรจุภัณฑ์

16. สัมภาษณ์ผู้แทนกลุ่มผู้ผลิตสินค้า 4

วันพุธ ที่ 31 สิงหาคม 2565 เวลา 13.30-15.00 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ดังเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรจบรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- เห็นด้วยที่ควรจะมีกฎหมายครอบคลุมทั้ง 5 กลุ่ม เพียงแต่ Primary, Secondary และ Service Packaging มีโอกาสที่จะถึงมือผู้บริโภคมากกว่า โดยเฉพาะ Single Use Plastic ส่วน tertiary น่าจะอยู่ที่ผู้ผลิตหรือคลังสินค้าเป็นส่วนใหญ่ซึ่งน่าจะจัดการได้ง่าย

- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
- บรรจุภัณฑ์ที่ตติยภูมิมีสองส่วน มีทั้งผู้ประกอบการที่เป็น Brand owner ที่ต้องการให้ตีแบรนด์ เช่น บรรจุภัณฑ์ที่เป็นตติยภูมิ แต่บางที่เป็นองค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับการขนส่งที่ไม่ต้องมีแบรนด์เฉพาะ ซึ่งจำเป็นสำหรับสินค้าที่อยู่ข้างในสำหรับการขนส่งเลยไม่แน่ใจว่าต้องเป็น OEM (Original Equipment Manufacturing) รับผิดชอบหรือ Brand owner
 - ในกรณีของ tertiary CP All มีสินค้าที่คลังสินค้าที่ CP All เป็น Brand owner และมีสินค้าจากแบรนด์อื่น ๆ ที่ซื้อมาและขายไป กรณีนี้ Tertiary จะตกค้างอยู่ที่คลังของ CP All ในการคิดค่าธรรมเนียมสมมติคิดที่ปริมาณน้ำหนักคิดเฉพาะของที่เป็น Brand owner หรือไม่
 - กรณี service packaging ถ้ามองในเชิงของวิธีการเก็บ contribution กับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์มีโอกาสจะเก็บได้ชัดเจนกว่า เพราะเป็นผู้ส่งเม็ดมาผลิตและสุดท้ายก็ขาย service packaging ฉะนั้นถ้ามาแยกจาก Brand owner ก็มีโอกาที่จะทำให้การจัดเก็บยาก หรือแม้กระทั่งตติยภูมิ ถ้าหากมาถึง Brand owner ที่ปลายทาง Brand owner ที่ได้รับของบางครั้งจะไม่ได้เห็นสภาพของ tertiary นั้นแล้ว เพราะในการขนส่งมาถึง Brand owner จะมาเป็นกล่องย่อยจะไม่ได้มาทั้งพาเลท เช่น การรวมหน่วย หรือการตีฟิล์มบนพาเลท เป็นสิ่งที่ต้องทำเพื่อความปลอดภัยในระหว่างการขนส่ง
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
- เห็นด้วยกับการมีข้อยกเว้นเพราะมีความจำเป็นที่จะต้องให้เวลากับรายย่อยในการเรียนรู้และปรับตัว ในขณะเดียวกัน ถ้ามองว่าเป็นรายย่อยและการใช้บรรจุภัณฑ์เขาน้อยเลยเป็นเหตุให้มีการผ่อนปรนได้ในช่วงแรก ก็อาจจะกำหนดในเรื่องของยอดการใช้ด้วย สำหรับรายย่อย ไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือกลาง น่าจะมีช่วงเวลาให้ได้ทำการเรียนรู้ ทำความเข้าใจหรือมีการอบรม เพราะอาจจะต่างจากรายใหญ่ที่มีความเข้าใจในเรื่องนี้มาลึกซึ้งแล้ว และควรมีเป้าหมายให้ทุกคนไม่ควรจะมีข้อยกเว้น เพื่อหาวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้
 - การเก็บค่าธรรมเนียม EPR ควรจะจัดเก็บกับทุกผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผลผลิตที่ออกมาจะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเหมือนกัน อาจจะทำเป็นขั้นบันไดตามปริมาณการผลิตหรือยอดรายได้ต่อปี
- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
- เห็นด้วยในการส่งเสริมทั้ง 3 เรื่องที่ระบุไว้ ทั้ง Seed fund, BOI และในเรื่องของการปรับปรุงกฎระเบียบ

5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุนอปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
- อปท.เก็บขนให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้

อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร

- เห็นด้วยที่จะต้องให้เงินสนับสนุน อปท. เพราะในหมู่บ้านที่อยู่มีการรณรงค์ให้คัดแยกขยะแต่ละประเภท ลูกบ้านให้ความร่วมมือและคัดแยกขยะเป็นอย่างดี แต่สิ่งที่สังเกตเห็นคือเวลาที่รถขยะมาเก็บ ก็เก็บแบบรวมกันอยู่ดี ดังนั้น คิดว่าถ้าไม่สนับสนุนตรงนี้อาจจะไม่มีสิ่งใดบรรลุผล ต่อให้จะปลูกฝังพฤติกรรมของประชาชนก็ตาม ถ้าสุดท้าย อปท. ยังไม่มีระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทที่มีประสิทธิภาพ

6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่

- เห็นด้วยและคิดว่าสามารถทำได้ เพราะในปัจจุบันเราก็ทำอยู่แล้ว เพียงแต่อยากขอแรงสนับสนุนในเรื่องของการมารับขยะที่จุด Drop off การส่งเสริมจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เป็น PRO
- กรณีร้านสะดวกซื้อจะนำประเด็นไปหารือต่อไป

7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก

- เห็นด้วยที่จะรวม Informal sector เข้าไปด้วย โดยเฉพาะอีกกลุ่มคือ ผู้เก็บขยะ (waste picker) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความผูกพันกับ 7-11 เป็นอย่างมาก ซึ่งพบว่าขยะที่มีมูลค่าจะไม่ตกค้างอยู่ที่ถังขยะ ซึ่งเราก็มองมีความยินดีที่จะให้พวกเขาไปและไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น จึงควรที่จะรวมบุคคลเหล่านี้เข้าไปด้วยเพื่อให้มีรายได้

8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมรีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้

- มีความสงสัยว่าถ้าเรามาตั้งเป้าว่าเก็บมาได้เท่าไร แต่ในปลายทางของการจัดการยังไม่เห็นข้อมูลทุกกลุ่มประเภทบรรจุภัณฑ์ เช่น กลุ่ม PET มีปลายทางที่ชัดเจน แต่ถ้ากลุ่ม PP หรือว่ากลุ่ม RDF เรายังมองไม่เห็นปลายทางที่ชัดเจนมากนัก
- หากจะมีการบังคับใช้เป็นกฎหมาย ควรจะอยู่ในกฎหมายลำดับรองที่สามารถแก้ไขได้ง่ายเพราะว่าเป็นการยากในปัจจุบันในการตั้งเป้าหมาย การตั้งเป้า คิดว่าในช่วงเริ่มต้น อาจจะตั้งเป้าหมายเป็น

เปอร์เซ็นต์ที่ ๑ ๆ เพิ่มจาก baseline เล็กน้อยเพื่อกระตุ้นให้เกิดกลไกในการเก็บรวบรวม แต่เมื่อปลายทางพร้อมแล้ว ค่อยขยับเป้าให้สูงขึ้น

- 9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- ควรมีเป้าหมายในเรื่องของการเพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ และเชื่อว่าในอนาคต EU จะมีมาตรการบังคับว่าจะต้องมีวัสดุรีไซเคิลที่เป็น PCR ก็เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นในไทยหากมีการเตรียมความพร้อมในลักษณะนี้จะทำให้มีความพร้อมในการส่งออก แต่ปัจจุบัน PCR ยังมีราคาสูงถึง 20 – 30 เปอร์เซ็นต์ ฉะนั้นในกลไกของการผลิตเม็ด PCR จะทำอย่างไรให้ผู้ผลิตเม็ด virgin plastics ต้องมีสัดส่วนการผลิต PCR ด้วย
 - ไม่แน่ใจว่าภาครัฐมีการสนับสนุน brand owners ที่ใช้ PCR หรือไม่ ประเด็นเรื่อง food safety จะมีกฎหมายมารองรับการใช้ PCR ที่ถูกต้องและปลอดภัยอย่างไร และในระยะยาวมีการสนับสนุนให้เกิด chemical recycling มากน้อยแค่ไหน
 - ในฐานะ OEM ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่กำลังเผชิญปัญหานี้อยู่คือ การส่งออกบรรจุภัณฑ์ไปยังลูกค้าต่างประเทศระดับ Global Brand ได้มีนโยบายประกาศออกมาชัดเจนเพื่อให้ผู้ผลิตทราบว่าภายในปี 2025 ผลิตภัณฑ์ที่ขายต้องลดการใช้ virgin plastic ลง 1/3 ของน้ำหนัก FG และยอมรับแต่การใช้ PCR จาก Chemical Recycling เท่านั้น และผลิตภัณฑ์ดังกล่าวยังต้องผ่าน EU Regulation และผู้ผลิตต้องได้ Certificate ISCC เป็นเหมือนกำแพงการค้า ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของภาษี สิ่งที่มาคือ บริษัทระดับที่ทำ Process Chemical Recycling ได้ ยังมีจำนวนไม่มากและราคา PCR ประเภทนี้สูงมากถึง 3 – 4 เท่าตัวของเม็ด virgin
- 10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ควรมีระยะเวลาในการปรับตัวมากกว่า 1 ปี ระยะเวลายังไม่สามารถตอบได้ชัดเจน ขึ้นอยู่กับการรณรงค์ส่งเสริมของภาครัฐให้ทุกภาคส่วนเข้าใจและเรียนรู้ในข้อกำหนด EPR และการเตรียมความพร้อมในเชิงระบบต่าง ๆ การทำความร่วมมือกับ informal sector และ อปท. รวมถึงระบบการขนส่งและกลไกของ Pro และควรจะมีแนวทางเช่นเดียวกับที่ต่างประเทศทำ eco-design ที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย
- 11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- เบื้องต้น น่าจะยังไม่ต้องมีมาตรการนี้ มีความกังวลว่าจะกระทบผู้ผลิตรายย่อย
- 12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่

- ในมุมมองของ retailer คิดว่ากระบวนการนี้น่าจะมีความเป็นไปได้ น่าจะสามารถดำเนินการได้ เพราะในปัจจุบันเห็นโมเดลนี้อยู่แล้ว เช่น การมัดจำถังน้ำดื่ม แต่ถ้าเข้าสู่ retailer ที่มีการคืนเงิน จะเป็นการลงทุนที่ค่อนข้างสูง ดังนั้นอาจจะต้องดูว่าภาครัฐมีการสนับสนุนอะไรได้บ้าง

13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่

- เห็นด้วยที่โรงงานรีไซเคิลจะต้องมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อม เนื่องจากโรงงานรีไซเคิลจะต้องมีระบบการจัดการที่ดีเพื่อจัดการเศษวัสดุที่เหลือ
- ประเด็นของการขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานใด ยังไม่ทราบกลไกว่าการขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานใดจึงจะทำให้การทำงานของโรงงานรีไซเคิลมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- เห็นด้วยกับมาตรการ Eco modulation fee อาจจะต้องมีการให้องค์ความรู้เกี่ยวกับ eco-design ในระยะยาวเพื่อให้มีความรู้ที่ถูกต้อง เพราะมีกังวลในเรื่องของ food safety หากไม่มีองค์ความรู้ อาจจะทำวัสดุที่ไม่ถูกต้องมาใช้กับอาหาร
- กระบวนการลดการใช้วัสดุ จะมีหน่วยงานใดที่จะประเมินสิ่งที่คุณผลิตทำเป็น eco-design และสามารถเป็น compensation ได้หรือไม่ ถ้ามี baseline ไปหักลบปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตใช้ แล้วจึงนำยอดสุทธิมาคิดค่าธรรมเนียม EPR Fee
- ประเทศไทย มีนิยาม Single Use Plastic อย่างไรบ้าง โดยดูข้อมูลจากต่างประเทศประกอบกัน

17. สัมภาษณ์ผู้แทนกลุ่มผู้จัดจำหน่าย (ค้าปลีก)

วันพฤหัสบดี ที่ 25 สิงหาคม 2565 เวลา 14.00-15.30 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ตั้งเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรจบรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- บรรจุภัณฑ์ตัดยภูมิควรจะต้องรับผิดชอบร่วมกันทั้ง brand owners และ retailer ซึ่งทำหน้าที่กระจายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคซึ่งอาจจะมีบรรจุภัณฑ์เพิ่มขึ้นมา โดยสรุปคือให้ยึดหลักการว่าผู้ใช้บรรจุภัณฑ์ต้องเป็นผู้รับผิดชอบ
- กลุ่ม Single Use Plastic รวมเข้ามาด้วย เนื่องจากมีการใช้เป็นจำนวนมาก และอาจจะเป็นช่องว่างในการจัดการ เพราะ EPR เป็นเรื่องของผู้ผลิตแต่ Service packaging จะเป็นเรื่องของผู้ค้าปลีกมากกว่า ดังนั้นจึงควรกำหนดความรับผิดชอบในการจัดการให้ชัดเจน

- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
- ในส่วนของ service packaging มองว่า retailer ก็น่าจะมีส่วนที่ต้องเป็นผู้รับผิดชอบ เพราะว่าขึ้นอยู่กับเรื่องของราคาและบรรจุภัณฑ์ว่าจะนำเสนอกับผู้บริโภคอย่างไร สมมติว่า retailer คำนึงถึงเรื่องของสิ่งแวดล้อมก็จะเลือกบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะนำมาซึ่งต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้น ฉะนั้นหากมีข้อกังวลในส่วนนี้แล้วยอมรับได้ในค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น retailer ก็ควรที่จะเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในเรื่องของค่าใช้จ่าย อย่างไรก็ตามผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ต้องเป็นผู้รับผิดชอบอยู่แล้ว ฉะนั้นหาก retailer จะใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็น Single Use Plastic ก็อาจจะต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อการจัดการที่จะตามมาด้วย หรือหากใช้บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมภาระตรงนั้นจะไปอยู่ในค่าใช้จ่ายของบรรจุภัณฑ์อยู่แล้วเพราะจะมีราคาสูงกว่าปกติ โดยสรุปจึงมองว่า retailer ควรจะมีส่วนรับผิดชอบร่วมกับผู้ผลิตด้วย
 - กระบวนการผลิต Sing Use Plastic ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ ซึ่งหากเราสามารถที่จะควบคุมจัดการได้ตั้งแต่ต้นน้ำก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ในความเป็นจริงระหว่างที่จะไปถึงจุดนั้นถือเป็นเรื่องยาก ดังนั้นจึงควรค่อย ๆ กำหนดเป็นขั้นว่าจะไปควบคุมทั้งหมดที่ต้นน้ำได้เมื่อไหร่ แต่ระหว่างทางอาจจะต้องมีการสนับสนุน อาทิ มาตรการลดหย่อนทางภาษี และการสนับสนุนจากภาครัฐเพิ่มเติม
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
- หากจะเริ่มดำเนินการ ภาครัฐต้องสร้างความตระหนักรู้ว่าปัญหาขยะบรรจุภัณฑ์คืออะไร และดึง SMEs เข้ามาร่วมดำเนินการด้วย อย่างไรก็ตามสัดส่วนในการรับผิดชอบอาจจะแตกต่างกัน โดยยึดหลักความยุติธรรม ตามยอดขายกำลังการผลิตเพื่อที่จะชี้ให้เห็นว่าไม่ช้าก็เร็ว SMEs ต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบ แต่หากยังมีข้อยกเว้นก็จะเป็นช่องทางในการหลีกเลี่ยง แทนที่จะผลิตเองก็อาจจะไปส่งให้รายย่อยผลิต ลักษณะเหมือนเป็นตัวแทนการผลิตเพื่อที่จะเลี่ยงค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ โดยสรุปคือควรเก็บรายย่อยด้วย ตามยอดขาย ซึ่งจะต้องมีการควบคุมหรือมีการรายงานผลตัวเลขจากการดำเนินการของภาครัฐหรือ PRO
- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้ออปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
- เห็นด้วยที่จะให้ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกองทุน เสนอให้มีการกำหนดขอบเขตและระยะเวลาที่ชัดเจน รวมทั้งสัดส่วนการสนับสนุนจากภาคเอกชน เช่น ช่วงแรกรัฐบาลสนับสนุนเงินเข้ากองทุน ในช่วงที่สองภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นส่งผลให้ภาครัฐหยุดการสนับสนุนงบประมาณบางส่วน

5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุนอปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
- อปท.เก็บขนให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้

อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร

- เห็นด้วยในหลักการ อย่างน้อยให้ อปท. กำหนดมาตรการในการสนับสนุนว่าจะเริ่มมาตรการส่งเสริมให้เกิดการคัดแยกที่ต้นทางอย่างไร การสนับสนุนเสนอให้ สนับสนุนตามรายได้ที่แต่ละท้องที่จัดเก็บได้ และสัดส่วนในการรับผิดชอบร่วมกันที่ชัดเจนระหว่าง PRO กับ อปท. ทั้งนี้อาจไม่จำเป็นต้องสนับสนุนทั้งหมดเนื่องจาก เงินอุดหนุนส่วนหนึ่งจะมาจาก PRO ที่จะมาช่วยสนับสนุนเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานจาก PRO อาจจะจูงใจให้ อปท. เห็นความสำคัญของการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น

6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่

- เห็นด้วย เพราะว่าจะอย่างน้อยเป็นจุดที่ผู้บริโภคเข้าถึงได้มากกว่าและสะดวก เพราะเป็นพฤติกรรมประจำวันของผู้บริโภคอยู่แล้วที่จะไปใช้บริการ ฉะนั้นหากมีตรงนี้เพิ่มเข้ามาด้วยในการรับบริการก็จะเป็นกลไกที่จะช่วยดึงขยะบรรจุภัณฑ์กลับเข้าสู่ระบบได้ง่ายขึ้น
- เสนอหลักเกณฑ์ให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่ที่มีเนื้อที่มากกว่า 200 ตารางเมตรขึ้นไป ที่จะต้องมีจุด drop off ฉะนั้น การวางจุดคัดแยกขยะที่จะรองรับพฤติกรรมของชุมชนได้ซึ่งต้องมีการใช้พื้นที่พอสมควร ดังนั้นจึงต้องดูพื้นที่รอบ ๆ ด้วย โดยปกติ ร้านสะดวกซื้อ 7-Eleven ที่มีพื้นที่ขายและที่จอดรถรวมกันจะมีพื้นที่ประมาณ 1,200 ตารางเมตร กลุ่มสาขาที่เป็น stand alone จะเป็นกลุ่มสาขาที่มีพื้นที่ ซึ่ง stand alone ก็จะมีอีกหลายขนาด
- กฎหมายอาจจะยังไม่จำเป็นต้องระบุถึงเรื่องของแรงจูงใจ การให้ retailer ตั้งจุด drop off และให้ Pro หรือ waste collectors จัดตารางมาเก็บ โดยอาจจะมีความถี่ในการจัดเก็บ ถ้าเป็นพื้นที่จำกัดก็อาจจะมีความถี่มาก ทั้งนี้อาจจะประสานกับซาเล้งหรือรถเร่เพื่อให้มาเก็บก็น่าจะได้ ซึ่งมีความเห็นว่าน่าจะเหมาะสมมากกว่า ระบบการขนส่งของบริษัทต้องดำเนินการภายใต้มาตรการความปลอดภัยทางสุขอนามัยของลูกค้าเสมอ จะไม่มีการขนส่งปะปนกันระหว่างสินค้าสำหรับการอุปโภคบริโภคและขยะบรรจุภัณฑ์ที่จะส่งกลับคืนเข้าสู่ระบบรีไซเคิล

7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก

- เสนอให้มีการกำหนดขอบเขตและส่งเสริมบทบาทของ informal sector ให้ชัดเจน โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้จากเครือข่ายของกลุ่มดังกล่าว อย่างไรก็ตามควรมีมาตรการส่งเสริมเข้าไปสนับสนุนเพื่อให้งานต่อการดำเนินงานเพิ่มขึ้น เช่น ที่ตั้ง การสนับสนุนเงินทุน รวมถึงระบบแอปพลิเคชันในการอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล
 - ร้าน 7-Eleven มีชาเลนจ์มารับซื้อวัสดุรีไซเคิล ทางบริษัทไม่ได้ห้ามและพยายามจัดถังแยกวัสดุรีไซเคิลเพื่ออำนวยความสะดวกให้มากยิ่งขึ้น เป็นสิ่งที่เชื่อว่าหลาย ๆ บริษัท ก็พยายามที่จะสนับสนุน informal section บางส่วนอยู่แล้ว หากมีมาตรการเข้ามาส่งเสริมก็จะเป็นสิ่งที่ดี โดยทางบริษัทให้อิสระกับแต่ละสาขาในการที่จะขายให้กับชาเลนจ์ แต่ว่าในอนาคตก็มีแนวคิดที่จะเอาเข้าระบบต้นกล้าไว้ถึง เพื่อที่จะส่งวัสดุรีไซเคิลกลับไปปลายทาง โดยเฉพาะวัสดุรีไซเคิลที่มีมูลค่า ซึ่งเป็นแนวทางจากส่วนกลาง
- 8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมวัสดุรีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- ตามประเภทวัสดุบรรจุภัณฑ์ เป้าหมายร้อยละ 70 ใน 8 ปีตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้ น่าจะค่อนข้างยาก เพราะล่าสุดที่ไปดูงานของ Thai beverage รีไซเคิลกระป๋องอูมิเนียม ทำมา 4 - 5 ปี ตอนนี้อยู่ที่ร้อยละ 50 เท่านั้น อย่างไรก็ตามการตั้งเป้าหมายที่เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 หมายถึงวัสดุที่จะไปหลอมมาจากวัสดุรีไซเคิลร้อยละ 80 ซึ่งสะท้อนไปถึงกระบวนการในการจัดเก็บและการจัดส่งมาโรงงานรีไซเคิล ถ้าหากในกระบวนการจัดเก็บยังไม่มีมาตรการส่งเสริมที่ต้นทางเท่าที่ควร ซึ่งจะใช้เวลาอันยาวนานขึ้นในการก้าวไปสู่เป้าหมาย ดังนั้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและการตระหนักรู้จึงเป็นส่วนสำคัญ
- 9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- ควรจะมีเป้าหมาย recycled content โดยเฉพาะพลาสติก โดยเปอร์เซ็นต์ต่ำอาจจะต้องสอบถาม CP Ram หรือ CPF
- 10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ควรมีระยะเวลาในการปรับตัวประมาณ 3 ปี โดยอาจจะต้องดูตามบรรจุภัณฑ์ของแต่ละประเภท
- 11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- เห็นด้วยในหลักการ แต่ควรจะต้องมีระยะเวลาในการปรับตัวด้วยว่ามีระยะเวลาผ่อนปรนได้เท่าไร เพราะว่าการทำตรงนี้ต้องไม่ขัดแย้งกับนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ที่ส่งเสริม SMEs ซึ่ง SMEs ทุนน้อยอยู่แล้วหากเข้มงวดในเรื่องของบรรจุภัณฑ์ซึ่งจะต้องมีการลงทุนเป็นจำนวนมาก ฉะนั้นการ

ส่งเสริมการลงทุนของ SMEs สัมพันธ์กับการที่ Pro จะเข้าไปสนับสนุนผ่านธนาคาร SMEs เพื่อให้ SMEs มีทุนในการลงทุนเรื่องบรรจุภัณฑ์ หากมีการบังคับใช้ทันที จะก่อให้เกิดความยุ่งยากกับผู้ผลิต อีกทั้งทาง Retailer ก็ได้รับนโยบายให้สนับสนุน SMEs ดังนั้นควรต้องบูรณาการทำงานร่วมกันระหว่าง Pro และ กระทรวงพาณิชย์ ว่าจะมีมาตรการส่งเสริมสนับสนุนอย่างไร มิเช่นนั้นปลายทางอย่าง retailer จะต้องมาคอยใกล้เคียงประเด็นดังกล่าว

12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่

- เห็นด้วย มีหลายบรรจุภัณฑ์ที่ในสังคมเมื่อก่อนต้องมีการเก็บค่ามัดจำ แต่ด้วยความสะดวก retailer จึงใช้เงินอุดหนุนและไปบวกราคาเพิ่มในราคาของสินค้า เป็นบทบาทของ retailer เป็นหลักในการทำ cash back มีระบบโปรแกรมทางบัญชี ที่สำคัญคือการดำเนินงานหรืองานหน้าร้านซึ่งจะมีการเพิ่มภาระงานมากขึ้น ฉะนั้นอาจต้องระบุเป็นทางเลือกว่าร้านไหนพร้อมทำได้หรือหากร้านไหนไม่พร้อมทำก็อาจจะเลือกการจ่ายค่ารับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นเป็นการทดแทน
- ระบบการดำเนินงาน ควรจะเป็น one way system ถ้าทำ Deposit-Refund System แบบที่เก็บจากผู้บริโภค retailer ส่งเข้า Pro และ Pro จ่ายคืนผู้บริโภค ต้องทำความเข้าใจกับสรรพากรว่าเงินมัดจำไม่ใช่รายได้ อาจจะต้องไปออกกฎหมายยกเว้น หรือกระทรวงพาณิชย์อาจจะต้องไปคุยกับกระทรวงการคลัง รวมถึงกระทรวงทรัพยากรฯ ด้วย เงินมัดจำอาจบวก overhead

13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่

- คิดว่าน่าจะมีมาตรการเพิ่มเติมในการดูแลโรงงานรีไซเคิล เพราะถ้าระบบถูกดำเนินการครบถ้วน ปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์น่าจะไปที่โรงงานรีไซเคิลเป็นจำนวนมาก จึงควรมีมาตรการในการจัดการดูแลด้านสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น

14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- คิดว่าน่าจะต้องมีมาตรการส่งเสริม Eco-design อื่น ๆ นอกจากอัตราค่าธรรมเนียมด้วย เช่น ในเรื่องของการหาตลาด จับคู่ธุรกิจ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจให้คนที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม Retailers น่าจะช่วยส่งเสริมได้
- การส่งเสริมองค์กรธุรกิจที่เป็นผู้บริโภค ถ้าลดการบริโภค Single Use Plastic แล้วมีมาตรการเก็บข้อมูล ลดหย่อนภาษี ใบบรรอง ส่งเสริมจูงใจ หรือจะคำนวณการลดก๊าซเรือนกระจก ยกย่องเป็นคาร์บอนเครดิตก็เป็นสิ่งที่ดีและเป็นการส่งเสริมองค์กรเอกชนอีกด้วย

18. สัมภาษณ์ผู้แทนกลุ่มผู้เก็บรวบรวม

วันพุธ ที่ 24 สิงหาคม 2565 เวลา 13.15-15.00 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ตั้งเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- เห็นด้วย กับการรวมขอบเขตบรรจุภัณฑ์โดยอิงตามหลักสากล และการออกกฎหมายให้ครอบคลุม Single Use Plastic เนื่องด้วยหลอดพลาสติกสามารถนำไปรีไซเคิลได้ถ้ามีกระบวนการจัดเก็บที่ถูกต้องและมีจำนวนมากพอ คิดว่าความรู้พื้นฐานอาจจะไม่เท่ากัน โดยทั่วไปอาจจะมองว่าหลอดรีไซเคิลไม่ได้แต่จริง ๆ แล้วสามารถรีไซเคิลได้ หรือแม้แต่กระบวนการรีไซเคิลขวดน้ำ หลาย ๆ คนก็จะมองว่าต้องเอาฝาออกก่อนบ้าง ต้องเอาหลอดออกก่อนบ้าง จริง ๆ แล้วกระบวนการรีไซเคิลจะต้องอิงกับหลักอุตสาหกรรมด้วยว่ากระบวนการรีไซเคิลทำอย่างไร เช่น ขวดน้ำ ทำไม่ฉลากถึงเป็นปัญหาที่สุด เพราะว่าเรามีเครื่องปลอกฉลาก แต่มันดูดฉลากออกรวม ซึ่งเนื้อวัสดุของฉลากหลากหลาย ไม่สามารถแยกประเภทได้จึงทำให้เป็นขยะ แต่ฝา ขวด หลอดจะแยกด้วยกระบวนการล้าง ในระหว่างการล้างตัวพลาสติก PET จะจมน้ำ และฝากับหลอดจะลอยน้ำ ฝาเป็นพลาสติก HDPE แต่หลอดเป็นพลาสติก PP ถามว่าปนกันจะมีผลต่อกระบวนการผลิตในอุตสาหกรรมหรือไม่ คำตอบคือไม่มีผล เพราะว่า PP กับ HDPE เป็นพลาสติกที่มาจากเนื้อวัสดุเดียวกัน แต่แยกด้วยกระบวนการเพียงเล็กน้อย เพราะฉะนั้นการปนกันด้วยอัตราส่วนที่ไม่มากทำให้ HDPE กับ PP ยังสามารถใช้งานได้อยู่ ดังนั้น บางส่วนที่เรามองว่าเป็นปัญหาเพราะการรีไซเคิลไม่ได้ แท้จริงแล้วสามารถรีไซเคิลได้แต่อาจจะต้องปรับรูปแบบ เช่น ซ้อน สามารถรีไซเคิลได้ ที่ยังรีไซเคิลไม่ได้เพราะมีขนาดเล็กและการจัดเก็บยังมีกระบวนการที่ไม่ถูกต้อง คำว่า รีไซเคิลได้ หรือ รีไซเคิลไม่ได้ สำหรับประเทศไทยเสนอให้เพิ่มคำจำกัดความ ซึ่งการรีไซเคิลได้ต้องหมายถึงการรีไซเคิลได้ในประเทศไทยด้วย

2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs

- กรณี service packaging คิดว่าผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ยกตัวอย่าง ซองน้ำยาปรับผ้านุ่มที่แบ่งชั้นพลาสติกเป็นสามชั้น เพราะฉะนั้นถามว่าโรงงานที่ผลิตเม็ดพลาสติกจะต้องมารับผิดชอบในส่วนนี้ด้วยหรือไม่ ทั้ง ๆ ที่คนที่ผลิตบรรจุภัณฑ์คือคนที่นำพลาสติกมารวมกันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้งาน
- การเก็บภาษี หากจะต้องไปเก็บจากโรงงานผู้ผลิตเม็ด คิดว่าจะเกิดปัญหาแน่นอน เพราะโรงงานผลิตเม็ดจะตอบกลับมาว่า หากขายเม็ดพลาสติก PP ให้กับโรงงานผลิตกล่องอาหาร โรงงานกล่องอาหารก็นำไปผลิตและรีไซเคิลได้ และสุดท้ายภาษีจะเก็บที่ตรงไหน เพราะโรงงานกล่องอาหารก็สามารถรีไซเคิลได้ทั้งหมด และเม็ดพลาสติกก็สามารถรีไซเคิลได้ทั้งหมด อีกกรณี ซ็อเม็ด PP เหมือนกันแต่เอา

ไปผลิตเป็นฟิวเจอร์บอร์ด ซึ่งฟิวเจอร์บอร์ดสามารถรีไซเคิลได้ แต่เมื่อติดสติ๊กเกอร์จะทำให้ได้ราคาถูก และมีผู้รับซื้อน้อยราย แต่หากเป็นฟิวเจอร์บอร์ดที่สกรีนจะไม่มีผู้รับซื้อเลย

3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี

- หากมีข้อยกเว้นจะเกิดความไม่ยุติธรรม คือหากเก็บแต่เพียงรายใหญ่ก็จะพยายามหาช่องว่าง ซึ่งสมมติถ้าบอกว่าไม่เก็บรายเล็กที่ผลิตไม่เกิน 5,000 ชิ้นต่อเดือน รายใหญ่ก็อาจจะแบ่งย่อยขนาดนิติบุคคลให้เล็กลงหรือไปจ้างรายเล็กผลิตเพื่อที่จะได้ไม่ต้องเสียภาษี ดังนั้น เสนอให้เก็บที่ผู้ผลิตทุกขนาด คือการที่เป็นผู้ผลิตก็คือผู้ผลิตไม่ว่าจะมีเครื่องจักรที่แรงม้า กลุ่มผู้ผลิตกับกลุ่มเจ้าของแบรนด์ เจ้าของแบรนด์อาจจะไม่รู้เรื่องอะไรมากนัก ยกตัวอย่างในกรณีโรงงานที่ผลิตผักและผลไม้แปรรูปเพื่อส่งออกส่งกล่องบรรจุภัณฑ์จากประเทศจีน เพราะมีราคาถูกกว่า ซึ่งมีปัญหาในด้านสิ่งแวดล้อม เพราะยุโรปเริ่มมีการตั้งมาตรการแล้วว่าถ้าเป็นบรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิลไม่ได้หรือไม่ตอบโจทย์สิ่งแวดล้อมจะโดนกีดกัน ซึ่งบรรจุภัณฑ์ที่ส่งออกปรากฏว่าบรรจุภัณฑ์พิมพ์พลาสติก PP แต่จริงๆ แล้วเมื่อผ่านกระบวนการตรวจสอบเป็นพลาสติก PET ผสม PP ดังนั้นสุดท้ายจะต้องมีมาตรการตรวจสอบย้อนกลับบรรจุภัณฑ์ และการเก็บภาษี หากยกเว้นให้ใครคนใดคนหนึ่ง ความตระหนักหรือความรับผิดชอบของแบรนด์จะน้อยลง ทุกคนที่มีส่วนร่วมในบรรจุภัณฑ์จึงควรจะต้องมีส่วนร่วมในการเสียภาษี

4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้ออปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น

- เกรงว่าการของบประมาณจากภาครัฐอาจจะมีความล่าช้า อย่างไรก็ตามก็อาจจะเสนอให้ภาครัฐเร่งออกกฎหมายและช่วยในเรื่องของการประชาสัมพันธ์

5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุนอปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
- อปท.เก็บขนให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้

อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร

- ปัจจุบันทางอปท. มีการดำเนินการอยู่พอสมควร เพียงแต่ไม่ได้ทำในลักษณะขนาดใหญ่เพราะจะต้องการค่าธรรมเนียมค่ากำจัดขยะซึ่งคำนวณจากขยะที่เข้าบ่อ ซึ่งเป็นรายได้ที่เข้า อปท. ดังนั้น เรื่องนี้ถามว่าทำได้หรือไม่ คิดว่าทำได้แต่ต้องทำในเชิงของนโยบายและมี KPI (Key Performance

Indicator) ชีววัด เช่น ให้ออปท.ออกนโยบายร่วมกับกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และมีตัวชี้วัดว่าจะต้องลดได้เท่าไรหรือจะต้องมีการรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ได้เท่าไร คิดว่าแบบนี้อาจจะบังคับ อปท. ได้มากขึ้น

- นโยบายต่างๆ ที่ถูกกำหนดจะสำเร็จได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารท้องถิ่น หากเห็นความสำคัญของนโยบายจะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นถ้ากำหนดนโยบายในเรื่องของการขอความร่วมมือ เริ่มต้นคือผู้บริหารต้องมีความเข้าใจและเห็นด้วยในหลักการ อย่างไรก็ตามกฎหมายควรจะกำหนดบทบาทหน้าที่ของ อปท. ด้วย

6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดทำรายใหญ่จัดทำพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดทำรายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่

- เนื่องจากกลุ่มผู้ค้าไม่ใช่ผู้ผลิต อาจจะรู้สึกว่าจะไม่ใช่ของเขา เขาเป็นแค่คนกลางในการซื้อขาย ปัญหาจริงๆ ของขยะคือขยะที่รีไซเคิลได้จะถูกส่งไปให้ซาเล้งหรือร้านรับซื้อของเก่าอยู่แล้วถ้าเป็นชานเมืองหรือชนบท ยกเว้นเขตกรุงเทพฯ ชั้นใน ปัญหาคือขยะกำพร้าที่โรงงานผลิตมาแล้วไม่สามารถรีไซเคิลได้ ขยะเหล่านี้ถูกทิ้งบ่อฝังกลบ ดังนั้น เสนอให้ผู้ค้ามีจุดรับขยะบรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิลไม่ได้ส่งเข้าส่วนกลางเพื่อคัดแยกและรวบรวมให้ได้มีจำนวนมากเพื่อนำไปขาย RDF กับโรงปูน หากกทม. อยากมี Informal Sector มาช่วยเก็บขยะต้องแก้ไขผังเมือง เพราะผังเมืองปัจจุบันกำหนดว่าต้องทำไม่ได้ไม่เกิน 100 ตารางเมตรและมีโรงเรือนคลุมทั้ง 4 ด้าน รวมถึงห้ามมีเครื่องจักร ที่ถูกต้องคือต้องจัดเป็นเขตโซน และให้เครื่องจักรอย่างน้อย 10 แรงม้าเพราะว่าขวดพลาสติกหากมีปริมาณมากพื้นที่อาจจะไม่เพียงพอ ดังนั้นจึงควรให้มีการบีบอัดและส่งออก ถ้าสามารถทำแบบนี้ได้ร้านรับซื้อของเก่าในกทม. จะมีจำนวนมากขึ้นทันที

7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก

- ปัจจุบันร้านรับซื้อของเก่าต้องมีการขึ้นทะเบียนกับกรมการปกครองของอำเภอและไปขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย ประเด็นปัญหาคืออยู่ในกลุ่มที่ 4 ซึ่งเรียกว่ากลุ่ม “อื่น ๆ” ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีค่าธรรมเนียมปีละ 5,000 บาท ซึ่งกลุ่มนี้ประกอบด้วย ร้านทองมือสอง ร้านค้าไม้เก่าบ้านเก่า ร้านวัสดุโบราณ รู้สึกว่าการรวมกลุ่มแบบนี้ค่อนข้างไม่ยุติธรรม เพราะมูลค่าต่างกัน เสนอให้แยกกลุ่มต่างหากภายใต้กฎหมายนี้ จาก 4 ข้อให้เพิ่มข้อที่ 5 เป็น “ร้านรับซื้อขยะรีไซเคิล” เก็บค่าธรรมเนียมปีละ 1,000 บาท เหตุผลดังกล่าวจะช่วยให้ร้านที่ไม่ยอมขึ้นทะเบียนมาขึ้นทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพราะในปัจจุบันถ้าจะมีการตรวจจับก็จะไปตรวจจับเฉพาะร้านที่ขึ้นทะเบียนเท่านั้น

8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้

- เสนอให้ตีกรอบเวลาระยะเวลาไม่ควรเกิน 5 ปี และใน 5 ปีควรจะเก็บกลับร้อยละ 60 สูงสุด อีกร้อยละ 40 และกำหนดต่อไปว่าในแต่ละปี ๆ ควรที่จะเก็บกลับก็เปอร์เซ็นต์ สุดท้ายคือต้องแนะนำวิธีการเก็บกลับและการทำงานร่วมกันระหว่าง PRO สมาคมซาเล้ง และผู้เก็บรวบรวมฯ เชื่อว่า Brands ใหญ่

จะเข้าร่วมด้วย เช่น Unilever มีเป้าหมายอยู่แล้วในการเก็บบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วของตัวเองกลับมาเพื่อรีไซเคิล

- 9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
 - ควรมีเป้าหมายเหล่านี้ ทั้งเรื่องของการใช้ซ้ำและการรีไซเคิลต้องควบคู่กัน การใช้ซ้ำกับการลดพลาสติก virgin อย่างที่ทราบกันว่าต่างประเทศเริ่มให้อาเมตริไซเคิลเข้ามาใช้กับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหาร คิดว่าประเทศไทยก็ควรจะทำเช่นเดียวกัน รวมถึงพลาสติก PP หรือพลาสติกที่สามารถทำได้ เพราะว่าสุดท้าย ฝ่ายที่ดูแลเรื่องสาธารณสุขก็ต้องตรวจสอบกระบวนการผลิต หลอมเม็ดพลาสติกด้วยอุณหภูมิมากกว่า 100 องศาเซลเซียส สามารถฆ่าเชื้อได้หมดหรือไม่ ถ้าฆ่าเชื้อหมดแล้วการที่จะเป็นพลาสติกรีไซเคิลหรือไม่รีไซเคิลคิดว่าน่าจะไม่ใช่ประเด็น ถ้าเทียบกับคนที่นำขวด PET มาใช้ซ้ำอันนั้นก็ยิ่งดูอันตรายเหมือนกัน
- 10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด
 - เสนอให้มีผลบังคับใช้ภายใน 90 วัน เพราะถ้าบอกว่ามีผลบังคับใช้อีก 2 ปีกลัวว่าจะไม่เกิดผลสำเร็จ การที่กำหนดจำนวนวันในระยะสั้นๆ จะทำให้ทุกคนกระตือรือร้นต่อกฎหมาย
- 11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
 - เห็นด้วย และควรกำหนดว่าผู้ผลิตที่ไม่ยอมมาขึ้นทะเบียน ควรมีโทษปรับ 50,000 – 100,000 บาท ถ้าละเมิดเป็นครั้งที่ 2 จะถูกถอนใบอนุญาต เพื่อให้ผู้ประกอบการรายเล็ก ไม่กล้าที่จะละเมิด ต้องทำให้ผู้ประกอบการมีการรับรู้คล้าย ๆ กับการขึ้นทะเบียน อย. อย่างไรก็ตามการขึ้นทะเบียนไม่ควรมีความยุ่งยากเพราะจะทำให้เกิดการแสวงหาประโยชน์
- 12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
 - เห็นด้วย แต่อยากให้มั่นใจว่าซาเล้งและร้านรับซื้อของเก่าจะอยู่ในวงจร Deposit-Refund System ด้วย คือแทนที่จะต้องมาคืนหรือจ้างคนมาช่วยดูแล อาจจะทำหน้าที่ซาเล้งหรือร้านรับซื้อของเก่าเข้าไปช่วยดูแลระบบดังกล่าว
- 13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่
 - เสนอให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาช่วยตรวจสอบโรงงานรีไซเคิลได้หรือไม่ เพราะเกรงว่ากรมโรงงานอาจจะดูแลและตรวจสอบได้ไม่ทั่วถึง

14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- เห็นด้วย นอกจากการจัดเก็บภาษีควรจะสร้างแรงกดดันทางอ้อม เช่น ให้ กทม. กำหนดวิซาร์ไซเคิลให้กับเด็ก ๆ หรือช่วยตีกรอบหน่วยงานราชการหรือ กทม. ไม่ให้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่รีไซเคิลไม่ได้ทั้งหมด หรือต่ำกว่าร้อยละ 80
- เสนอให้มีการกำหนดการออกแบบสินค้าใหม่ ๆ ตั้งแต่ต้น ก่อนที่จะผลิตสินค้าออกมา ต้องอธิบายได้ว่าบรรจุภัณฑ์ที่จะผลิตออกมาจะนำไปรีไซเคิลได้อย่างไร ขายได้ที่ไหน หรือไปถึงโรงงานใด ผู้ผลิตจะต้องมีความรู้ในการจัดการผลิตภัณฑ์ตลอดวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์
- เสนอให้ใส่โลโก้ราคาและสามารถบอกได้ว่ารีไซเคิลได้ที่เปอร์เซ็นต์ ควรมีคู่มือเพื่ออธิบายว่าเวลาที่ทั้งบรรจุภัณฑ์ควรจะต้องทำอะไร ส่วนสินค้านำเข้าก็ควรมีมาตรการกำหนดการจัดการบรรจุภัณฑ์ด้วยเช่นกัน

19. สัมภาษณ์ผู้แทนกลุ่มผู้รีไซเคิล

วันอังคารที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2565 เวลา 10.00 -11.30 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary , service packaging) (ตั้งเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- ควรรวมพลาสติกประเภท Single Use Plastic ด้วย เนื่องจากพลาสติกทุกชนิดสามารถวนกลับเข้าสู่ระบบได้ทั้งหมด (พลาสติกประเภทที่วงษ์พาณิชย์รับซื้อ) ประเด็นที่ควรได้รับการสนับสนุน คือ จุด sorting, logistics, conversion ถ้าหากบรรจุภัณฑ์ที่วนกลับเข้าสู่ระบบมีการปนเปื้อนสูงจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการผลิต เนื่องด้วยกระบวนการผลิตใช้เครื่องจักรที่มีราคาสูง หากพบวัตถุแปลกปลอมจะส่งผลให้เครื่องจักรเสียหาย อีกทั้งบางโรงงานใช้เครื่องจักรเทคโนโลยีเก่า มีข้อจำกัดคือไม่สามารถใช้กับพลาสติกบางประเภทได้ หากวัตถุดิบมีคุณภาพสูง ผู้ใช้นำวัตถุดิบมาใช้ต่ออย่างแน่นอน

2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้วท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs

- เห็นด้วยว่า ผู้ผลิตเม็ดพลาสติกควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee เพราะมีจำนวนน้อยรายน่าจะดำเนินการได้ง่าย ปัญหาคือจะจำแนกได้อย่างไรว่าเป็นผู้ผลิต Single Use Plastic ซ้ำกันคือผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ขึ้นทะเบียนต้องจ่ายค่าธรรมเนียมเสมอ ผู้นำเข้าไม่ได้จ่าย อีกทั้งมีโรงงานเถื่อนที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นจำนวนมาก

- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
- ไม่ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อย เสนอให้เก็บค่าธรรมเนียมกับผู้ผลิตโดยตรงที่สามารถตรวจสอบได้ เนื่องด้วยผู้ใช้มีทั้งในและนอกระบบ มีความกังวลว่าร้านค้าจะไปอุดหนุนสินค้าที่ผู้ผลิตได้รับการยกเว้นระบบ EPR
- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
- หากพบว่าภาคเอกชนมีงบประมาณเพียงพออยู่แล้ว อาจไม่จำเป็นต้องรับการสนับสนุน seed fund เพิ่มเติม และหากพบว่ามีงบประมาณไม่เพียงพอให้เห็นสมควรให้มีการรับการสนับสนุน seed fund เพิ่มเติมได้ ประเด็นสำคัญที่สุดคือ เรื่องความโปร่งใสในการบริหารจัดการเงิน และกรณี subsidy ให้แก่ waste collectors จะดำเนินการอย่างไร อาทิ หลักเกณฑ์และตัวชี้วัดต่างๆ ในการขอรับเงินสนับสนุน
- 5) อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- เคยมีการหารือกับบริษัท ขอนแก่นพัฒนาเมือง (เคเคทีที) จำกัด พบว่า ปัญหาการคัดแยกขยะคือ ประชาชนไม่คัดแยกขยะ เสนอให้ภาครัฐมีการสนับสนุนระบบการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ทั้งระบบ sorting และสนับสนุนผู้รับซื้อให้ราคาต่ำลง เพราะมีต้นทุนสำหรับการนำไปคัดแยกต่อ (ราคารับซื้ออ้างอิงราคาตลาดและรัฐสนับสนุนราคาโดยจ่ายให้ อปท.)
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- เห็นด้วย โดยการรับบรรจุภัณฑ์จากผู้ค้าปลีกไปยัง waste collectors โดยตรง ความคุ้มทุนระบบการขนส่งคือ ต้องเก็บได้ประมาณ 800 กก. – 1.2 ตันต่อวัน 1 รถกระบะจุได้ 200-300 กก. ต่อเที่ยว หากมีจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์อย่างครอบคลุมทั่วทั้งเขตสามารถทำได้
- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ซาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก
- ควรให้มีระบบ informal sector และดำเนินการตามรูปแบบเดิมต่อไป หากจะมีการขึ้นทะเบียนเสนอให้ ศึกษาโมเดลวินมอเตอร์ไซค์ และนำปัจจัยความสำเร็จมาปรับใช้
- 8) ร่างกฎหมายควรกำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์อย่างชัดเจนหรือไม่หรือควรอยู่ในกฎหมายลำดับรอง

- เห็นด้วย เสนอให้ศึกษาเรื่อง design for recyclability พบปัญหาคือ ขวดที่ไม่มีฉลากง่ายต่อการรีไซเคิล แต่ไม่ผ่านกฎหมายของอย.ต้องมีฉลาก จึงต้องมีการนำฉลากมาแขวน (กฎหมายของไทยไม่เอื้ออำนวยต่อการรีไซเคิล)
- 9) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- เห็นด้วยในหลักการ
- 10) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่
- เห็นด้วยกับเป้า recycled content ทั้งนี้ต้องมั่นใจระบบจัดเก็บต้องสะอาดพอและการสื่อสารกับลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ ในต่างประเทศใช้ระบบ DRS ผ่านเครื่อง RVM ค่อนข้างสะอาด ในระยะเริ่มต้นอาจบังคับใช้กับบรรจุภัณฑ์กลุ่ม non-food contact ก่อน โดยสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์ร้อยละ 20-40 เริ่มพร้อมกับเป้าเก็บรวบรวมมารีไซเคิล อีกทั้งกำหนดปริมาณ Recycle content ในแต่ละปีให้เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ
- 11) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าควรจะใช้ระยะเวลาเท่าใด
- ควรมีระยะเวลาในการปรับตัวอย่างน้อย 1 ปี เพื่อให้ producers, recyclers เตรียมตัว การเตรียมความพร้อมของเครื่องจักร หากบังคับใช้ทันทีเกรงว่าโรงงานจะรับมือไม่ทัน ส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มสูงขึ้น
- 12) ท่านเห็นว่าควรมีการกำหนดโทษสำหรับผู้ผลิตที่ไม่ปฏิบัติตามระบบ EPR หรือไม่ เช่น ไม่ขึ้นทะเบียนผู้ผลิต ไม่ดำเนินการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์ตามเป้าหมายที่กำหนด หรือรายงานข้อมูลต่อภาครัฐเป็นเท็จ และควรกำหนดโทษไว้อย่างไร หากเป็นโทษปรับ ควรจะมีวิธีหรือจำนวนเงินในการปรับอย่างไร รวมถึงการกำหนดโทษสำหรับ PRO
- เสนอให้เป็นเชิงสนับสนุน สำหรับประชาชนควรให้เป็นรางวัล หากจำเป็นต้องมีบทลงโทษควรกำหนดตามความผิด และความรุนแรง เสนอให้ศึกษากรณีที่มีการบังคับใช้ได้จริงที่ประสบผลสำเร็จแล้วนำมาปรับใช้สำหรับประเทศไทย
- 13) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- เห็นด้วย และควรมีการกำหนดระยะเวลาเพื่อให้ผู้ผลิตปรับตัว แล้วจึงเริ่มบังคับใช้ ปัญหา คือ กลุ่มธุรกิจ marketplace จะจัดการอย่างไร หากมีการดำเนินคดีต้องฟ้องร้องก่อให้เกิดความยุ่งยาก

14) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุกภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่

- เห็นว่าระบบ DRS อาจจะมีข้อจำกัด คือ ปฏิบัติได้ในบางพื้นที่เท่านั้น เช่น พื้นที่ในเขตกทม. เมืองขนาดใหญ่ เป็นต้น ข้อดีของระบบ DRS คือ เป็นแหล่งรายได้ให้กับผู้เก็บขยะ ทั้งนี้ไม่แน่ใจว่าจะมีความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยหรือไม่

15) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุกภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่ ควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลขึ้นทะเบียนกับ ทส. ตามกฎหมายนี้หรือเป็นไปตามกฎหมายโรงงานเช่นเดิม

- ก.อุตสาหกรรม ควร update เทคโนโลยีการรีไซเคิลใหม่ ๆ ทั้งนี้กฎหมายของรัฐค่อนข้างล่าสมัยไม่ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่

16) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- อปท. สนใจแต่เรื่อง WTE ส่งขยะเข้าเตาเผาดีกว่า ไม่ให้ความสำคัญเรื่องการลดขยะที่ต้นทางเท่าที่ควร
- เสนอให้มีการให้รางวัลหรือผลตอบแทนมากกว่าบtlงโทข ทั้งในภาคประชาชน และบริษัทต่าง ๆ รวมถึงการยกเว้นภาษีให้กับบริษัทที่มีส่วนช่วยและสนับสนุนการลดขยะในองค์กรด้วย

20. สัมภาษณ์องค์กรกลาง ผู้แทนสถาบันการจัดการบรรจุกภัณฑ์และรีไซเคิลเพื่อสิ่งแวดล้อม

วันจันทร์ ที่ 22 สิงหาคม 2565 เวลา 09.00 – 10.30 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุกภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

1) ขอบเขตของบรรจุกภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุกภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ดังเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่

- ควรรวม Single Use Plastic ด้วย อย่างไรก็ตามก็ควรกำหนดขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุมและครบถ้วนที่สุด ข้อกังวล คือ วิธีการ ระยะเวลา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องอาจจะต่างบริบทกันไป เสนอให้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ทั้งนี้ช่วงแรกอาจจะต้องเน้นบรรจุกภัณฑ์ที่ชัดเจนก่อน
- TIPMSE กำหนดค่านิยามบรรจุกภัณฑ์ซึ่งไม่ได้กำหนดเป็น Primary, secondary หรือ tertiary เนื่องด้วยการเริ่มต้น EPR ผู้ผลิตส่วนใหญ่มองบรรจุกภัณฑ์เป็นเรื่องของการใช้งาน เช่น บรรจุกภัณฑ์ที่ควรจะเข้าระบบ EPR ควรจะเป็นบรรจุกภัณฑ์ที่ผู้บริโภคเอาไปใช้งานแล้วมีการจัดการที่ไม่ถูกต้องทำให้เกิดปัญหา หมายความว่าบรรจุกภัณฑ์ที่สร้างปัญหา ทั้งนี้ไม่แน่ใจในส่วนของ Tertiary ที่เกี่ยวกับเรื่องการขนส่ง ซึ่งมีความเห็นว่าบรรจุกภัณฑ์ที่ขนส่งส่วนใหญ่จะไม่ถึงมือผู้บริโภค แต่จะอยู่ที่ผู้จำหน่ายเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้นคิดว่าหากมีค่านิยามบรรจุกภัณฑ์ครอบคลุมทั้งสามขั้น (Primary, secondary หรือ tertiary) Tertiary ถ้าเข้าระบบ EPR แล้วไม่ถึงมือผู้บริโภคจะมีการเข้าไปจัดการอย่างไร สร้างปัญหาจริงหรือไม่ ซึ่งทางผู้ผลิตเองก็จะบอกว่าส่วนใหญ่ไม่ค่อยเป็นปัญหาเพราะถูกรวบรวมกลับมาอยู่แล้ว

- ในส่วนของ Single Use Plastic เห็นด้วยว่าควรจะมีระบบการจัดการ อย่างไรก็ตามก็ดีบรรจุกฎหมายที่ไม่มี brand owner ใครควรเป็นผู้รับผิดชอบ อันนี้ก็ต้องคำถามเหมือนกันว่าในต่างประเทศให้ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าเป็นผู้รับผิดชอบในตัวบรรจุภัณฑ์ แต่ไม่แน่ใจว่า สมมติบริษัท A นำเข้าเม็ดพลาสติกเข้ามาแล้วนำมาจำหน่าย หรือว่ามีการผลิตเม็ดพลาสติกในประเทศจำนวนหนึ่ง แล้วปรากฏว่ามีการจำหน่ายให้ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ไปผลิตแล้ว แต่ว่ามีบางชนิดถูกขายให้ไปผลิตสิ่งที่ไม่ใช่บรรจุภัณฑ์ แต่เป็น Single Use Plastic เช่น หลอด แบบนี้ผู้ผลิตจะสามารถจำแนกได้หรือไม่ว่าส่วนไหนไปผลิตเป็นอะไรถ้าหากให้เขาเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บค่าธรรมเนียมอาจจะต้องไปศึกษาเรื่องกระบวนการการจำแนกข้อมูลตอนนี้ TIPMSE ก็พยายามรวบรวมข้อมูลตัวเลข Material flow ติดปัญหาตรงที่เม็ดพลาสติกมันถูกขายให้ส่วนของบรรจุภัณฑ์ปริมาณเท่าไร ผลิต Single Use Plastic เท่าไร ยังไม่ค่อยมีข้อมูลในส่วนนี้อย่างชัดเจน หากไปติดตามที่ตัวบรรจุภัณฑ์โดยตรง เช่น ผู้ผลิตหลอด ถุง อาจจะดูชัดเจนในเรื่องปริมาณหรือตัวเลขมากกว่า การกำหนดนิยามบรรจุภัณฑ์ในกฎหมายควรจะเขียนรวม เพียงแต่ควรศึกษาอีกทีว่าอะไรบ้างควรเก็บหรือไม่ควรเก็บค่าธรรมเนียม มิเช่นนั้นจะหลุดกรอบการทำงาน
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
- คิดว่าเป็นสิ่งที่ดีถ้าครอบคลุมไปถึงผู้ผลิตวัสดุ มีข้อกังวล คือ ผู้ผลิตวัสดุอาจไม่ได้ขายให้กับรายเล็กอย่างเดียว เพราะฉะนั้นระบบการติดตามข้อมูล หรือการรายงานข้อมูล การเก็บภาษี เก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จะเป็นปัญหาในการออกแบบระบบ คิดว่าถ้าไปเก็บที่ผู้ผลิตวัสดุอาจจะมีสองทางที่ซ้อนกันอยู่ แต่ถ้าเก็บจากผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์แม้จะเป็นรายเล็กรายน้อย โดยกำหนดขนาด เช่น กฎหมายคุมโรงงานกำหนดให้โรงงานติดตั้ง online monitoring โดยส่วนตัวคิดว่าถ้าไม่ยากให้การทำงานทับซ้อนกัน เสนอให้เก็บที่ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์เป็นหลักและกำหนดขนาดว่าประมาณเท่าไรถึงจะเก็บค่าธรรมเนียม บทบาทของผู้ผลิตวัสดุจะต้องมากำหนดเงื่อนไขว่า ถ้าผลิตบรรจุภัณฑ์จากวัสดุประเภทนี้ EPR fee จำนวนเท่าไร ซึ่งเป็นการบังคับให้ผู้ผลิตวัสดุออกแบบวัสดุให้สามารถรีไซเคิลได้หรือง่ายต่อการรีไซเคิลมากขึ้น
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
- คิดว่าไม่ควรมีข้อยกเว้น แต่ประเด็นคือ เพื่อให้ดำเนินงานได้ในทางปฏิบัติควรจะมีการกำหนดขนาดว่าประมาณเท่าไรที่ต้องจ่ายค่าธรรมเนียม EPR เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงาน ในปัจจุบันการขึ้นทะเบียนสถานประกอบการ ตามกฎหมายการขึ้นทะเบียนปัจจุบันคิดว่าครอบคลุมถึงโรงงานและสถานประกอบการกิจการตามพรบ.การสาธารณสุข ซึ่งกำหนดให้มีการขึ้นทะเบียน ดังนั้น คิดว่าไม่ได้เป็นการเพิ่มกฎกติกาใหม่แต่อย่างใด แต่ว่าหลักเกณฑ์เดิมที่เราต้องจดทะเบียนสถานประกอบการ คิดว่ากฎหมายให้อำนาจและกำหนดไว้ชัดเจนแล้ว เพียงแต่ปัจจุบันนี้เราจะนำไปดำเนินการได้มากน้อยแค่ไหน หันกลับมาในการขึ้นทะเบียนของเราในการทำ EPR ต้องกลับมาดูว่าเอาขึ้นที่ไหน ขึ้นระบบ

เดิมหรือขึ้นระบบใหม่ ถ้าเกิดขึ้นระบบใหม่โดยใช้เงื่อนไขเดิมคิดว่าก็ยังมีพอได้อยู่ เช่น กรมโรงงาน กำหนดไว้ว่าสถานประกอบการต้องเป็นยังไงบ้าง คิดว่ากติกาลักษณะนี้มีพอที่เราจะนำมาเป็นหลักเกณฑ์โดยที่ไม่ต้องไปคิดใหม่ เพียงแต่ในปัจจุบันยังไม่มีกำหนดขอบเขตอย่างชัดเจน ขึ้นทะเบียนเพื่อที่จะควบคุมหรือเก็บภาษีหรือไม่ หรือขึ้นทะเบียนเพื่อที่จะประกอบกิจกรรมบางเรื่องเท่าที่มีการศึกษาบางประเทศมีการแบ่งกลุ่ม โดยใช้รายได้เป็นเกณฑ์ แต่ว่าจะเป็นกลุ่มที่มีการพัฒนาแทน จึงมีข้อกังวลว่าประเทศไทยเรามี SMEs จำนวนมากกว่ารายใหญ่ เพราะฉะนั้นถ้าเราเว้นกลุ่มนี้ไว้มาก ๆ หลายกรณีที่ย่อยยอไม่มีจิตสำนึก เพราะไม่ถูกกำหนดให้มีจิตสำนึกเนื่องจากได้รับการยกเว้น เพราะเห็นว่ามีรายได้น้อย ประเด็นนี้ทำให้เป็นกังวลว่าอาจจะเพิกเฉยต่อการรับผิดชอบทางด้านสิ่งแวดล้อม เสนอให้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ให้กลุ่มรายย่อยให้ชัดเจน ทั้งนี้อาจจะมีการเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราที่ต่ำกว่ารายใหญ่

4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น

- หาก brand owner มีขนาดใหญ่ก็ไม่จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุน seed fund แต่ถ้าเปรียบเทียบกับ E-waste ที่เป็น E-waste กำแพงซึ่งยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะไปจัดการได้ ทั้งนี้ก็อาจจำเป็นต้องเข้าไปดูแลด้วย จุดเริ่มต้นอาจจะดูจาก brand owner หรือผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจนและมีแบรนด์ มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามก็เชื่อว่าการดำเนินการจากค่าธรรมเนียมน่าจะเพียงพอ หากจะมีการขยายไปถึงบรรจุภัณฑ์ที่ไม่มีแบรนด์ ประเด็นนี้เห็นว่าภาครัฐจำเป็นต้องสนับสนุน seed fund

5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุนอปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อไป PRO หรือผู้ผลิต
 - อปท.เก็บเงินให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
 - ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร

- การเก็บขยะจากบ้านเรือน ต้องมีจุดคัดแยกขยะที่มีคุณภาพ และที่สำคัญหลังจากคัดแยกเรียบร้อยแล้วขยะต้องมีมูลค่า เพราะฉะนั้น ไม่ว่าใครก็ตามเก็บขยะแล้วเอาไปขายเขาพึงจะได้รับค่าตอบแทนหรือได้รับการสนับสนุนตรงส่วนนั้น หากเป็นการดำเนินงานของเทศบาลต้องมีการรณรงค์ สร้างระบบในการแยกขยะ หรืออาจจะมอบหมายให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ
- กรณีส่งเสริมให้ informal sector มาช่วยจัดเก็บแทน อปท. ถ้ามองว่าทำได้หรือไม่ โดยส่วนตัวคิดว่าทำได้ เนื่องจากมีโครงสร้างพื้นฐานแบบนี้จำนวนมาก ประเด็นคือมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแต่ละจุด เช่น

ชาเลี้ยงหรือรถรับซื้อของเก่าไม่สามารถเข้าหมู่บ้าน คอนโด หรือนิติบุคคล สามารถวิ่งได้แค่ในจุดที่เป็นสาธารณะเท่านั้น เพราะฉะนั้น การวิ่งแบบนี้ในเชิงของระบบการจัดการคิดว่าเป็นระบบเดิมได้ เพียงแต่ต้องไปจัดระบบสร้างความน่าเชื่อถือหรือสร้างมาตรฐานให้กับชาเลี้ยงหรือร้านรับซื้อของเก่า แต่ถ้าถามว่าในเทศบาล กทม. หรือเขตที่มีอยู่ปัจจุบัน สิ่งที่เราคิดว่าควรเข้าไปสนับสนุนเพิ่มเติม คือระบบคัดแยกขยะอินทรีย์และวัสดุที่มีความสกปรกอยู่แต่รีไซเคิลได้ ดังนั้นระบบสำคัญคือ ศูนย์คัดแยกขยะที่มีประสิทธิภาพ หากถามว่าสามารถไปเชื่อมกับร้านรับซื้อของเก่าได้หรือไม่ คิดว่าสามารถทำได้บางร้านที่จะผันตัวเองมาเป็นศูนย์คัดแยกขยะ สิ่งสำคัญคือ ต้องมีการขึ้นทะเบียนและมีขั้นตอนการดำเนินงานที่มีมาตรฐาน

- ท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะแล้วนำไปจำหน่ายแค่เป็นนอกระบบที่ไม่ได้ถูกรายงานเพราะว่าขัดต่อกฎหมาย หากมี EPR จะส่งผลให้อปท. มีการคัดแยกมากขึ้น เพราะฉะนั้นเงินอุดหนุนหรือค่าตอบแทนก็จะมาจากการคัดแยกขยะที่ได้ แต่ว่าในส่วนศูนย์คัดแยกขยะสามารถให้เอกชนหรือให้รัฐเข้ามาาร่วมดำเนินการและแบ่งสัดส่วน จากประสบการณ์การดำเนินงานที่สี่ซัง ตอนแรกก็กังวลว่ารายใหญ่ที่สี่ซัง เขาจะไม่เห็นด้วย เหมือนที่เราไปทำโครงการจะเป็นการไปแย่งวัสดุกับเขาหรือไม่ ทั้งนี้พบว่า เห็นด้วยกับทางโครงการ สิ่งที่ยังกังวลคือในส่วนของ อปท. รายย่อย เช่น อบต. หรือพื้นที่ที่ไม่มีรถเก็บขนขยะตามบ้าน อันนี้ต่างหากที่ต่อให้มีศูนย์คัดแยกขยะ แต่ยังขาดผู้ดำเนินการจะเป็นปัญหาตรงนี้ โดยเฉพาะระบบโลจิสติกส์เป็นสำคัญ
- การพัฒนาอาจจะแบ่งเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่มีศักยภาพแล้วก็ควรจะมีศูนย์คัดแยก แต่ส่วนที่ยังไม่มีศักยภาพอาจจะเริ่มจากการเก็บขนก่อน เสนอให้มีคำว่า ศูนย์คัดแยกขยะ อยู่ในกฎหมาย PRO จะต้องเข้าไปช่วยผลักดันให้เกิดกับท้องถิ่น ร้านรับซื้อของเก่า หรือเอกชนในพื้นที่ ให้เกิดอย่างน้อย 1 แห่งในจังหวัด

6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่

- คิดว่าสามารถทำได้ ให้เขาสนับสนุน เพราะจริง ๆ retailer ก็มีส่วนสำคัญในเรื่องของการทำจุดรับคืนต่าง ๆ ที่จะมาช่วยสนับสนุนให้เกิดกลไกในการรวบรวมไปยังจุดต่าง ๆ ได้ เพียงแต่ต้องหามาตรการมาเสริมว่าจากตัว retailer วิ่งไปยังศูนย์คัดแยกหรือจุดรีไซเคิลต่าง ๆ จะเชื่อมกันอย่างไร มีมาตรการสนับสนุนอย่างไร
- retailer จริง ๆ กลไกในเรื่องของการเก็บกลับ ถ้าเราพัฒนาระบบโลจิสติกส์ในปัจจุบันให้ดีขึ้น drop off ในส่วนของ retailer อาจจะยังไม่ได้จำเป็นในส่วนของผู้ผลิตที่มีมูลค่า สิ่งที่ต้องการจาก retailer คือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมูลค่าต่ำมากกว่า เช่น ขวดแก้ว อาจจะใช้ตรงนี้ เป็นจุดกลางในการลดระยะทางในการเก็บกลับ เป็นจุดเชื่อม เช่นกล่องเครื่องดื่ม หรืออาจจะ multi-layer, bulky พลาสติก ยืด อาจจะไม่ใช่วัสดุที่มีมูลค่าต่ำอย่างเดียวเพราะว่าในห้างสรรพสินค้าก็จะมีหลายส่วนรวมถึงที่มีมูลค่าด้วย แต่อาจจะให้ตัวที่มีมูลค่าต่ำ เป็นจุดรวมก็ได้ เพราะรู้สึกว่าเป็นทุก ๆ บรรจุภัณฑ์ถ้า retailer สามารถที่จะสร้างจุด drop off ได้ก็จะทำให้ระบบสมบูรณ์ขึ้น

7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ชาเลี้ยง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก

- ยังเชื่อเหมือนเดิมว่า informal ในปัจจุบันจะกลายเป็น formal ในอนาคตเมื่อระบบ EPR มีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตหรือผู้รวบรวมต้องเป็น formal เพราะฉะนั้น เริ่มต้นต้องทำระบบลงทะเบียนข้อมูลทั้งฝั่งที่เป็น supply และคนที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมวัสดุบรรจุภัณฑ์ เพราะทุกคนต้องเข้ามาอยู่ในระบบเดียวกัน คนที่เป็น informal อยู่ในปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะเป็นชาเล้งหรือร้านรับซื้อของเก่า สำคัญที่สุดคือต้องมีมาตรฐานในการทำงาน มีระบบโลจิสติกส์สนับสนุน คิดว่าระยะเริ่มต้นของการทำงานอาจจำเป็นต้องให้การสนับสนุนในบางเรื่อง เอาจริงๆระบบการจัดการ EPR ไปใช้สำหรับบรรจุภัณฑ์ที่มีมูลค่าต่ำ จำเป็นต้องได้รับเงินสนับสนุน
 - หากมีการบังคับว่าทุกคนต้องลงทะเบียนกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายความว่าทุกระบบที่เกี่ยวข้องต้องลงทะเบียน หากไม่ลงทะเบียนก็จะมีปัญหา เพราะตอนนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต ก็อยากจะให้ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงทรัพยากรฯ เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งการรวบรวม รับซื้อ ผู้รีไซเคิล กำลังคิดว่าจะขึ้นทะเบียนหรือไปเชื่อมโยงกับระบบข้อมูลเดิมจะเชื่อมโยงกันแบบไหน มีประเด็นว่า การขึ้นทะเบียนหมายถึงการขึ้นทะเบียนในลักษณะไหน ขึ้นทะเบียนในลักษณะของการเพิ่มหลังบ้านของหน่วยงานนั้นที่มีอยู่แล้ว แล้วเอามาเชื่อมโยงทำฐานข้อมูลใหม่ร่วมกัน เป็นสิ่งที่เราต้องมาออกแบบว่าจะทำอย่างไร ถ้าระบบหลังบ้านที่มีอยู่แล้วเปิดประตูหลังบ้านเชื่อมกันได้คงจะดีมาก เพราะคพ.จะได้ไม่ต้องยุ่งยากในการทำงาน
- 8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- เห็นด้วยในหลักการ ต้องศึกษาข้อมูล baseline ตอนนี้มีการศึกษา baseline ผ่านการคำนวณจาก primary และ secondary เพราะฉะนั้นข้อมูลที่มีอยู่ก็ยังไม่ค่อยมั่นใจ ขอการดำเนินงานตามแบบของสิงคโปร์ จุดเริ่มต้นคือการเก็บข้อมูล ขึ้นทะเบียนให้เรียบร้อย แล้วจึงมากำหนดเป้าหมายจากตัว baseline อาจจะมีเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 หรือมากกว่าก็ได้ เคยมีการหารือร่วมกับกลุ่มบรรจุภัณฑ์ มีความเห็นว่าร้อยละ 5 สามารถเป็นไปได้ โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์ที่มีอัตราการรีไซเคิลในปัจจุบันที่ค่อนข้างต่ำอยู่แล้วและกำลังส่งเสริมในกลุ่มของพลาสติก แต่ในกลุ่มของบางบรรจุภัณฑ์ที่มีอัตราการรีไซเคิลที่ค่อนข้างสูงแล้วก็เป็นความยากและท้าทายอยู่พอสมควร
- 9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- เสนอให้มีสองเป้าหมายคือ recycle rate กับ recycle content อะไรที่สามารถเพิ่มเป็น recycle content ได้ด้วยก็จะดี เพราะจะทำให้ส่งเสริม สนับสนุน และปลดล็อกกติกาบางประการเพื่อสนับสนุนให้เกิด CE มากขึ้น เพราะถ้าไม่มีประเด็นข้อนี้เข้าไปด้วยก็จะไม่มีแรงจูงใจผลักดันให้เกิดการเก็บกลับมากเท่าที่ควร
 - เห็นด้วย โดยเฉพาะเรื่องของ recycle content ไม่แน่ใจว่าเป้าหมายต้องสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศอื่น ๆ ที่มีการตั้งมาตรการการนำเข้าส่งออกหรือไม่ เพราะจะได้เป็นเหตุผลให้ผู้ผลิตรู้ว่าทำไมต้องกำหนด recycle content ประมาณนี้ สัดส่วนของเป้า recycle content ของกรณีพลาสติก

เช่น ฤกษ์หรือฤกษ์อาหาร อาจกำหนด recycle content ที่เท่ากันหรือกำหนดด้วยตัวเลขเดียว ไม่ได้ต้องไปดูว่าตัวใดมีศักยภาพหรือถูกกำหนดโดยกฎหมายอื่น

10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุกฎเกณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าควรจะใช้ระยะเวลาเท่าใด

- โดยปกติ ผู้ประกอบการจะเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ประมาณ 1- 3 ปี โดยส่วนมากน่าจะประมาณ 1 ปี เพราะถ้าไม่มีเลยอาจจะมีปัญหาในเรื่องของโรงงานขนาดเล็ก เพราะไม่ได้มีเฉพาะบริษัทใหญ่ อาจจะมีบริษัทเล็ก ๆ ที่ต้องไปส่งเสริมหรือไปจัดการ ต้องดูว่าเวลาที่ออกกฎหมายมันเป็นกรอบกฎหมายแค่ไหนเป็น พรบ. กฎกระทรวง หรือประกาศกระทรวง ถ้าเป็นกฎหมายใหญ่ก็ต้องมีกฎหมายลูก เพราะฉะนั้นกระบวนการการทำกฎหมายลูกก็ต้องใช้เวลา การที่มีกฎหมายลูกตามมาควรมีระยะเวลาในการปรับตัว ประมาณ 6 เดือน – 1 ปี

11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่

- เห็นด้วยในเชิงหลักการ แต่ในทางปฏิบัติอาจจะมีปัญหา มาตรการลักษณะนี้ส่วนใหญ่เป็นมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้กับผู้ค้าปลีกดำเนินการ ซึ่งมีกติกาไว้อยู่แล้วว่าสินค้าที่จะเข้าไปขายในห้างค้าปลีกต้องเป็นสินค้าประเภทใด หากมีการกำหนดเช่นนี้คิดว่าเข้มงวดเกินไป เพราะฉะนั้น คิดว่ายังไม่ต้องระบุให้ผู้ค้าปลีกเลือกเฉพาะบรรจุภัณฑ์ที่ขึ้นทะเบียน แต่ว่าจะต้องเขียนในลักษณะของการส่งเสริม คล้าย ๆ กับการทำ eco-product ในห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ ผู้ขายจะมีสิทธิพิเศษ เป็นต้น

12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่

- เห็นด้วย เพียงแต่ประเภทใดอย่างไรนั้นต้องพิจารณาความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้อีกครั้ง

13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่

- โรงงานรีไซเคิลมีกฎหมายกำหนดมาตรฐานอยู่แล้ว แต่อยู่ที่การกำกับดูแลอาจจะต้องเข้มงวดและทำมาตรฐานให้ชัดเจน แต่ว่ากฎหมายเปิดไว้อยู่แล้วว่าจะทำอะไรบ้าง ต้องมีมาตรฐานอะไรบ้าง ในเชิงของกฎหมายคือการกำหนด ถ้าเรากำหนดให้โรงงานรีไซเคิลต้องมีการรายงานเรื่องของการจัดการ เพราะในปัจจุบันโรงงานรีไซเคิลไม่ต้องรายงาน แต่ถ้าบอกว่าต่อไปนี้โรงงานรีไซเคิลจะต้องเข้มงวดในเรื่องของการรายงานทั้งในเรื่องของระบบการจัดการ การควบคุม หรือรายงานข้อมูลปริมาณที่รับเข้าคลังด้วย หากสามารถควบคุมในส่วนนี้ได้แล้วคิดว่าก็น่าจะเพียงพอ
- ความเป็นมาตรฐานของโรงงานรีไซเคิลเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งหน่วยงานรัฐก็พยายามที่จะทำในส่วนนี้อยู่หรือแม้แต่ของสภาอุตสาหกรรม ก็ทำมาตรฐานของโรงงานรีไซเคิลด้วยเช่นกัน ไม่ใช่แค่รีไซเคิลอย่างเดียว ทำมาตรฐาน Eco-factory สำหรับ waste Processor ด้วย เพราะฉะนั้นก็จะบอกว่าต่อจากนี้โรงงานที่เป็น waste Processor ต้องมีมาตรฐานเป็นของตนเอง และสมาชิกของสภาอุตสาหกรรมหรือสถาน

ประกอบการเลือกใช้โรงงานที่เป็น waste processor ต้องเลือกใช้บริการ waste processor ที่เป็น Eco-factory ด้วย ซึ่งดูแลโดยสถาบันน้ำและสิ่งแวดล้อม

14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- มาตรการส่งเสริม eco-design ควรอยู่ในกฎหมายแม่ (พ.ร.บ.เศรษฐกิจหมุนเวียน) เพราะแนวคิด Eco-design มีความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมที่เกิดขึ้นว่าวัสดุใดบ้างที่นำไปทำบรรจุภัณฑ์แล้วรีไซเคิลได้หรือมีมูลค่า เพราะฉะนั้นกระบวนการออกแบบก็สำคัญ ดังนั้นจึงเสนอให้มีการออกแบบที่ง่ายต่อการรีไซเคิล

21. สัมภาษณ์องค์กรกลาง ผู้แทน PPP Plastics

วันศุกร์ที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2565 เวลา 10.30-12.00 น. ผ่านระบบ Zoom meeting

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อเสนอกฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์สำหรับประเทศไทย

- 1) ขอบเขตของบรรจุภัณฑ์ตามกฎหมาย ควรรวมบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดหรือไม่ (primary, secondary, tertiary, service packaging) (ตั้งเช่นกรณีกฎหมายของแอฟริกาใต้) และควรรวมพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว (Single Use Plastic) ด้วยหรือไม่
 - เห็นด้วย ควรรวม SUP ด้วย เสนอให้เก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ผลิตเม็ดพลาสติกโดยตรง
 - บรรจุภัณฑ์ประเภท tertiary packaging เห็นว่าในประเทศไทยมีผู้ผลิตรายใหญ่ไม่กี่ราย
 - บรรจุภัณฑ์ประเภทกระดาษอัดการรีไซเคิลค่อนข้างสูง ถ้ามีข้อมูลอัตราการรีไซเคิล ร้อยละ 70 ขึ้นไป เสนอให้เก็บค่าธรรมเนียมที่ต้นทางและส่งกลับเข้ามาสู่ระบบ
- 2) นอกจากผู้ผลิต/นำเข้าบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีตราสินค้า (Brand Owner) แล้ว ท่านคิดว่า ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก) ควรถูกกำหนดให้เป็น “ผู้ผลิต” ตามกฎหมายนี้หรือไม่และควรมีส่วนร่วมในการจ่าย EPR Fee ด้วยหรือไม่ โดยเฉพาะกรณี service packaging เนื่องจากกรณีประเทศไทย ผู้ผลิตวัสดุจะมีจำนวนน้อยรายเมื่อเทียบกับผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs
 - เห็นด้วยในหลักการ เนื่องจากก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด
- 3) ท่านคิดว่า กฎหมายควรมีข้อยกเว้นในการมีส่วนร่วมในระบบ EPR ให้กับผู้ผลิตและผู้นำเข้ารายย่อยหรือไม่ อย่างไร เช่น อิงรายได้ต่อปีหรือปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี
 - เห็นด้วยกับการมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิต อย่างไรก็ตามการนำเข้าไม่ควรมีข้อยกเว้น เนื่องจากปัจจุบันเป็นรายย่อยต่อไปจะกลายเป็นรายใหญ่ในอนาคต ซึ่งประเด็นดังกล่าว พบว่าจะเกิดความไม่เป็นธรรมกับคนไทย ยกตัวอย่างประเทศเวียดนาม มาเลเซียส่งออกเป็นหลัก
 - รายเล็กมาก ๆ เสนอให้อิงตามรายได้และปริมาณบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ต่อปี ไม่ควรยึดหลักการแรงงานที่ดำเนินการ

- 4) ท่านคิดว่า ร่างกฎหมายจำเป็นต้องมีมาตรการสนับสนุนการพัฒนาในระบบในบางส่วนหรือไม่ เช่น seed fund ให้กับ PRO (ทั้งนี้ รัฐจะต้องสนับสนุนให้อปท.จัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทอยู่แล้ว) หรือสามารถไปกำหนดมาตรการต่างหาก เช่น เสนอให้ BOI ส่งเสริมโรงงานรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์เพิ่มเติม การปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อให้ผู้ผลิตดำเนินการได้สะดวกขึ้น
- ไม่เห็นด้วย ไม่ควรมีการสนับสนุนเงินจากภาครัฐ มักจะมีปัญหา เสนอให้ออกชนมีอำนาจในการบริหารจัดการได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามก็ตีบทบาหน้าที่ของภาครัฐคือบังคับใช้กฎหมาย กำหนดบทลงโทษหรือมาตรการส่งเสริมและสนับสนุน ซึ่งการแบ่งบทบาทหน้าที่ดังกล่าวเห็นว่าน่าจะดำเนินการได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด และเสนอให้มีภาครัฐเป็นตัวแทนดูแลเรื่องระบบการบริหารจัดการร่วมด้วย ตัวอย่าง การดำเนินงานของสถาบันพลาสติก การดำเนินงานงบประมาณมาจากภาคเอกชนทั้งหมด ในช่วงเริ่มต้น พบว่ามีความคล่องตัวในการดำเนินงานมาก ช่วงระยะหลังมีข้าราชการมาเป็นคณะกรรมการทำให้การดำเนินงานล่าช้า
- 5) ท่านเห็นด้วยกับข้อเสนอเรื่องความร่วมมือและการสนับสนุนอปท. ดังต่อไปนี้หรือไม่
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ขนาดใหญ่ (เทศบาลนคร กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา) ต้องจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภท โดยให้แยกบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แล้วและส่งต่อให้ PRO หรือผู้ผลิต
 - อปท.เก็บเงินให้ PRO กับผู้ผลิตต้องทำสัญญากัน โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
 - ให้ อบจ. สนับสนุนการจัดระบบเก็บขยะแบบแยกประเภทให้กับเทศบาลเมือง เทศบาลตำบลและ อบต. และประสานการทำสัญญากับ PRO โดยกำหนดค่าตอบแทนตามปริมาณที่เก็บรวบรวมได้
- อปท. ที่เก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ให้ควรได้รับเงินค่าตอบแทนหรือเงินอุดหนุนในสัดส่วนอย่างไร
- เห็นด้วยในหลักการ บทบาทของ PRO คือ จัดการขยะรีไซเคิลเข้าสู่ระบบให้ได้มากที่สุด โดยเสนอให้อinformal sector มาช่วยบริหารจัดการร่วมด้วย และให้ขยะบรรจุภัณฑ์หลงเหลือมาที่อปท.น้อยที่สุด
 - กฎหมายผังเมือง เป็นอุปสรรคกับร้านรับซื้อของเก่า ก่อให้เกิดปัญหาค่าโลจิสติกส์ที่สูงมากยิ่งขึ้น
 - เสนอให้การจัดการขยะควรอยู่ในพื้นที่นั้น ๆ ควรถูกจัดการให้หมดภายในจังหวัด หรือ 2-3 จังหวัด รวมศูนย์การจัดการ การขนขยะไปจัดการที่อื่นทำให้ประชาชนไม่มีความตระหนักในการลดขยะที่ต้นทาง ท้องถิ่นจะเข้าสู่ระบบนี้ได้หรือไม่ จัด Zoning คล้ายๆ Recycler hub
- 6) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายรายใหญ่จัดหาพื้นที่ตั้งสำหรับจุดรับคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่ และควรกำหนดให้ผู้จัดจำหน่ายร่วมกับ PRO/ผู้ผลิต เสนอสิ่งจูงใจผู้บริโภคให้ส่งคืนบรรจุภัณฑ์หรือไม่
- เห็นด้วยในหลักการ ควรมีกฎระเบียบโดยคำนึงถึงขนาดพื้นที่และศักยภาพในการบริหารจัดการ
 - เห็นด้วย ควรรวมร้านสะดวกซื้อที่มีสาขาด้วย กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจนหากมีพื้นที่เพียงพอ ต้องจัดพื้นที่จุด Drop off
- 7) ร่างกฎหมายควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector (ชาเล้ง รถเร่ ร้านรับซื้อของเก่า) หรือไม่ อย่างไร หรือควรเน้นการเก็บรวบรวมผ่าน อปท. เป็นหลัก

- ควรมีข้อกำหนดกับกลุ่ม informal sector เสนอให้ยกเว้นค่าธรรมเนียม 10 ปีหรือมากกว่าได้หรือไม่ กรณีเช่า เล้ง รถเร่และร้านรับซื้อของเก๋ารายย่อย รายใหญ่อาจจะเป็นการเหมาจ่าย x% ต่อปี เพื่อให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
- 8) ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับข้อเสนอในเชิงหลักการที่ให้กำหนดเป้าหมายการเก็บรวบรวมรีไซเคิลโดยต้องสูงกว่าอัตราเก็บรวบรวมในปัจจุบัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 สำหรับ 3 ปีแรกนับตั้งแต่กฎหมายมีผลบังคับใช้
- ยกตัวอย่าง PPP ภาคเอกชนลงทุนก็จะเป็นเพียงโมเดลเท่านั้น หากเริ่มต้นจากการมีกฎหมาย หากอปท.ไม่ปรับกฎหมาย เริ่มต้นดำเนินงานไปพร้อมๆกัน ทั้งในการวางแผนและการปฏิบัติ การบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้จะยากมาก ฉะนั้นต้องวางโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อมและสอดรับในการดำเนินงาน เริ่มต้นตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 5 และค่อยๆเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
 - ปัจจัยหลักคือ ท้องถิ่นต้องเริ่มต้นดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน PRO ทุกคนที่มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน ถ้ามีงบประมาณ มีคนทำงานก็จะทำงานได้ง่ายขึ้น เสริมการทำงานของสมาคมฯ เล้งและร้านรับซื้อของเก๋
- 9) การกำหนดเป้าหมาย ควรรวมถึงเป้าหมายให้ผู้ผลิต (brand owners) เพิ่มสัดส่วนการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์และเป้าหมายการใช้ซ้ำ (reuse) หรือไม่ (รวมถึงเป้าหมาย source reduction?)
- เห็นด้วยในหลักการ ควรมีเป้าหมายการใช้วัสดุรีไซเคิลในบรรจุภัณฑ์ ร้อยละ 10-30 โดยการจัดแบ่งหมวดหมู่ประเภทบรรจุภัณฑ์ ตามความยากง่ายต่อการนำไปรีไซเคิล ควรมีเป้าหมายชัดเจนเรื่อง recyclability ได้กี่ % ภายในปีไหน รวมถึงค่าธรรมเนียม EPR ที่กำหนดว่าต้องจ่ายเท่าไรควรขึ้นอยู่กับประเภทของบรรจุภัณฑ์ว่าสามารถนำไปรีไซเคิลได้ง่ายหรือยาก รีไซเคิลได้ยากจ่ายค่าธรรมเนียมแพง
 - เจาะใจในการส่งออกสินค้าไปยุโรป จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงบรรจุภัณฑ์ให้สามารถรีไซเคิลได้ พบว่าหากมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 15 ลูกค้าน่าจะไม่ซื้อ เนื่องจากเป็นการใช้เทคโนโลยีใหม่จึงมีราคาสูง ฉะนั้น PRO จะต้องทำให้เกิดการดึงบรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิลได้เข้าสู่ระบบมากขึ้น จะส่งผลให้ราคาต้นทุนต่ำลง ส่วนบรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิลไม่ได้ นำไปจัดการให้ถูกวิธี คือ การทำเป็นพลังงานจากขยะ waste to energy
 - กรณี chemical recycling ไม่ใช่การดำเนินงานทั้งหมดจะเกิดความคุ้มค่ากับเทคโนโลยีดังกล่าว อาทิ food contact, film flexible packaging เนื่องจากมีค่าดำเนินการที่สูงมาก และมีข้อจำกัดในการเข้าสู่ระบบ หากจะให้ค่าใช้จ่ายถูกลง ต้องมีปริมาณมากพอที่จะนำเข้าสู่กระบวนการ สุดท้ายแล้วถึงจะมีกระบวนการต่างๆ ในการรีไซเคิลบรรจุภัณฑ์มากมาย อย่างไรก็ตามก็ยังคงจะมีพลาสติกบางประเภทที่ต้องนำไปผลิตเป็นพลังงานจากขยะ waste to energy เช่น ถุงขยะ บรรจุภัณฑ์ที่ปนเปื้อน เป็นต้น ดังเช่นการดำเนินงานของอบจ.ระยอง ในการจัดการขยะอย่างถูกต้อง
- 10) การประกาศบังคับใช้กฎหมาย EPR บรรจุภัณฑ์ ท่านเห็นว่าควรจะให้มีผลบังคับใช้ทันที หรือควรจะมีการกำหนดระยะเวลาในการปรับตัว และหากเห็นควรให้มีระยะเวลาในการปรับตัว ท่านเห็นว่าควรจะใช้ระยะเวลาเท่าใด

- ควรมีระยะเวลาในการปรับตัวประมาณ 3 ปี เนื่องด้วยต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินธุรกิจ หากใช้เวลานานกว่านี้จะไม่เหมาะสม หากกระบวนการร่างกฎหมายต้องใช้ระยะเวลา 5 ปี อาจจะมีผลบังคับใช้ในช่วง 6 เดือน - 1 ปี เสนอให้มีการรับฟังความคิดเห็นของภาคส่วนต่าง ๆ และมีการเตรียมความพร้อมให้เรียบร้อยในช่วงร่างกฎหมาย เพิ่มบทบาทของสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าให้ร่วมกันดำเนินงานอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ประกอบการรับทราบและเข้ามามีส่วนร่วม โดยบริษัทต่าง ๆ ควรเป็นสมาชิกสมาคมฯ ประเทศไทยเป็นสมาชิกล้นน้อยมาก ยกเว้นกรณีมีเรื่องร้องทุกข์ รวมถึงกรณีผู้นำเข้าด้วยควรเข้ามาเป็นสมาชิก
- 11) ควรมีการกำหนดมาตรการห้ามวางจำหน่ายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน EPR หรือไม่
- เห็นด้วยในหลักการ เน้นความเท่าเทียมทางการค้าในการดำเนินธุรกิจ ภายใต้กฎกติกาเดียวกัน
- 12) ร่างกฎหมาย EPR ควรมีมาตรการที่เปิดให้ภาครัฐสามารถกำหนดมาตรการระบบมัดจำ-คืนเงินกับบรรจุภัณฑ์ (Deposit-Refund System) บางประเภทในอนาคตหรือไม่
- เห็นด้วยในหลักการ ต้องมีรายละเอียดการดำเนินงานให้ชัดเจนครบถ้วน
- 13) ร่างกฎหมายควรกำหนดให้โรงงานรีไซเคิลที่จะรับขยะบรรจุภัณฑ์จากระบบ EPR จะต้องมีมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมหรือไม่
- กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีกฎหมายบังคับใช้อยู่แล้ว แต่ปัญหาที่พบคือ ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบและกฎหมาย เสนอให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงอุตสาหกรรมที่ต้องเข้มงวดกับมาตรการต่าง ๆ ทางด้านสิ่งแวดล้อม
 - จุดอ่อน คือ อปท. อนุญาตให้มีการนำเข้าขยะเกิดการคอร์รัปชัน ส่งผลให้ชาวบ้านได้รับผลกระทบโดยตรง
 - เสนอให้ PRO สนับสนุนให้โรงงานมีมาตรฐานการจัดการคัดแยกและดูแลสิ่งแวดล้อม ทั้ง sorting hub & recyclers โดยเป็นบทบาทหน้าที่ของสภาอุตสาหกรรมควรสร้างระบบนี้ ผ่านระบบรับรองมาตรฐานบางประการของโรงงานรีไซเคิล
- 14) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
- เสนอให้มาตรการดังกล่าวเป็นการสนับสนุนในเชิงการตลาด จัดให้มีการให้รางวัลเพื่อโปรโมทบริษัทที่เป็นต้นแบบ โดยการจัดประกวดระดับชาติ เพื่อผลักดันให้ก้าวไปสู่ระดับโลกต่อไป world packaging organization ที่ประเทศเยอรมัน กรณีการสนับสนุนมาตรการทางภาษี พบว่าไม่ค่อยประสบผลสำเร็จ น้อยมากที่จะได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจังจากรัฐ
 - กรณี Negative impact ประเด็นเรื่องความเต็มใจที่จะจ่าย WTP เสนอให้มีการคำนึงถึงผลกระทบของผู้บริโภคที่มีรายได้น้อยเป็นหลัก อาจส่งผลต่อคุณภาพชีวิต อัตราที่จะต้องจ่ายเพิ่ม ไม่ควรเกินร้อยละ 3 โดยการนำเงินไปส่งเสริมและให้ความรู้ประชาชน และภาครัฐออกกฎระเบียบให้ประชาชนคัดแยกขยะที่ต้นทาง รวมถึงการจัดประกวดให้รางวัลเขต หรืออปท. ที่ดำเนินการเป็นต้นแบบที่ดีในการจัดการขยะ

- ถ้ามี EPR จะสามารถช่วยลดงบประมาณภาครัฐในการจัดการขยะได้เป็นจำนวนมาก และให้ภาครัฐนำเงินไปพัฒนาสังคมในมิติอื่นที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

15) ประเด็นความเห็นเพิ่มเติม

- ควรมีการตั้งเป้าประเทศไทย ขยะเข้าสู่หลุมฝังกลบเป็นศูนย์ ในระยะอีก 20 ปีข้างหน้า
- เม็ดพลาสติก 1 กิโลกรัมสามารถผลิตเป็นพลาสติกได้มากถึง 100 ใบ หรือ 50 ใบ ตามความหนา
- ผลิตภัณฑ์นำเข้าต้องเก็บค่า Conversion โดยบวกเพิ่มกับราคาสินค้า
- เสนอให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ผลิตเม็ดพลาสติกเป็นหลัก รวมถึง Brand owner และผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ด้วย
- Packaging กับ Resin ต่างกัน เสนอให้เก็บค่าธรรมเนียมจากผู้ผลิต Resin เนื่องจากมีบัญชีลูกค่านำไปผลิตเป็นอะไร เช่น ถุง พลาสติก เป็นต้น ผู้ผลิตถุงพลาสติกยังอยู่นอกระบบจำนวนมาก ระบบนี้ภาษีรายย่อย ผู้ผลิตเม็ดพลาสติกทราบว่าขายให้ใคร อุตสาหกรรมประเภทไหน มีความเห็นว่าหากไปเก็บกับรายเล็ก เก็บยากไม่คุ้มค่า
- การเก็บค่าธรรมเนียม EPR เสนอให้เก็บตามประเภทบรรจุภัณฑ์ ความยากง่ายต่อการนำไปรีไซเคิล รีไซเคิลยากจ่ายแพง
- บรรจุภัณฑ์อาหาร ส่งออกสินค้าไปประเทศอังกฤษ มีระเบียบว่าต้องใช้บรรจุภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิลร้อยละ 30 ในการนำมาผลิตเป็นบรรจุภัณฑ์ หากไม่มีจะมีเสียภาษีเป็นจำนวนมาก พบว่า ค่าบรรจุภัณฑ์ที่ออกแบบตามที่กำหนดมีราคาสูงกว่าภาษีที่ต้องจ่าย ดังนั้นลูกค้าจึงยอมเสียภาษีการนำเข้าแทนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบบรรจุภัณฑ์ ฉะนั้น หากมีระบบ PRO จะทำให้เก็บบรรจุภัณฑ์เข้าสู่ระบบได้มากขึ้น ทำให้วัสดุรีไซเคิลมีต้นทุนที่ถูกลง ซึ่งถือว่า PRO เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำเนินงาน
- พลาสติกชีวภาพเป็นปัญหาอย่างยิ่งกับระบบรีไซเคิลพลาสติก พลาสติกชีวภาพ เหมาะสำหรับการบรรจุอาหาร หลังจากการบริโภคสามารถทิ้งไปพร้อมกับอาหารที่เหลืออยู่ได้เลย เสนอให้ถุงพลาสติกชีวภาพมีเพียงสีเดียวเพื่อให้ง่ายต่อการแยกประเภท ไม่รวมถึงประเภท oxo
- ยกตัวอย่าง ถ้วยน้ำดื่มพลาสติก ประกอบด้วยพลาสติกหลายประเภท เสนอให้มีวัสดุเพียงชนิดเดียวเพื่อให้ง่ายต่อกระบวนการรีไซเคิล ระหว่างนี้อยู่ในกระบวนการศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ โดยประเมินถึงความคุ้มค่าในการนำเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิล คุณสมบัติในการใช้งาน การปรับเปลี่ยนเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถเข้าสู่กระบวนการรีไซเคิลได้ทั้งหมด และที่สำคัญต้องกำหนดให้ใช้งานประเภทเดียวกันทั้งหมดเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในการนำไปรีไซเคิลต่อไป
- กฎหมาย EPR ควรรวมบรรจุภัณฑ์ประเภท Compostable plastic ด้วย ปัจจุบันกำลังเติบโตทางด้านธุรกิจ จึงควรตีกรอบกฎหมายให้ชัดเจน โดยแยกออกจากประเภทพลาสติกอย่างชัดเจน

สรุปประเด็นการสัมภาษณ์ ระยะที่ 2 (ช่วงเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2565)

1. สัมภาษณ์ผู้แทนสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

วันที่ 6 ตุลาคม 2565 เวลา 9.20 – 10.20 น. ผ่านระบบประชุมออนไลน์ Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

1) ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อข้อเสนอการปฏิรูประบบบริหารจัดการขยะในภาพรวม (รูปที่ 1)

- เห็นด้วยในหลักการ ทั้งนี้เห็นว่าควรจัดตั้งกองทุนใหม่ ไม่เหมาะสมที่จะเป็นกองทุนสิ่งแวดล้อม เนื่องจากกองทุนสิ่งแวดล้อมค่อนข้างมีความเป็นระบบราชการ การบริหารจัดการเงินมีหลายขั้นตอน และละเอียด ดังนั้นจึงเสนอให้เขียน scenario วิเคราะห์กองทุนรูปแบบต่าง ๆ เป็นทางเลือก
- แนะนำให้ร่างกฎหมายใหญ่ (พ.ร.บ.) โดยเขียนหลักการให้ชัดเจน กรณีไม่ดำเนินการจะเกิดผลอย่างไร และยกตัวอย่างกรณีประเทศที่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ ควรออก พ.ร.บ. ก่อน จากนั้นค่อยออกกฎหมายลูกแล้วแยกประเภท ซึ่งไม่ควรเขียนเฉพาะเจาะจงเกินไป ควรให้ยืดหยุ่น
- เห็นด้วยกับ พ.ร.บ.ส่งเสริม CE โดยต้องหาหน่วยงานหลักหรือเจ้าภาพให้ได้ ซึ่ง ทส. อาจไม่เหมาะสม เพราะอาจเน้นเฉพาะกรณีของเสีย และองค์การมหาชนไม่เหมาะสมเช่นกันเพราะบังคับใช้กฎหมายไม่ได้ และทำหน้าที่เฉพาะอย่าง ดังนั้นหน่วยงานหลักต้องเป็นภาครัฐเท่านั้น
- ต้องหารือ สดก. เรื่องการใช้อำนาจของรัฐกับรัฐ หรือมาตรการเชิงงบประมาณ กรณี อปท. ไม่กำกับดูแลปัญหาขยะ น้ำเสีย จำเป็นต้องปรับกฎหมายแม่ หรือ EPA (แนะนำให้ศึกษาโครงสร้าง EPA) ใช้มาตรการทางงบประมาณ หาก อปท. ไม่ดำเนินการเองก็ต้องให้หน่วยงานกลางลงไปดำเนินการ โดยที่ อปท. จ่ายเงินค่าดำเนินการ (โครงสร้าง EPA คพ. มีข้อมูล) ทั้งนี้ หากพื้นที่มีปัญหา 3 ปี ติดต่อกันจะสามารถบังคับได้หรือไม่ เช่น บังคับโดยหน่วยงาน (นิติบุคคล)

2) จากที่ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีมาตรฐาน recycle content ภาคบังคับ ไม่น้อยกว่า 30% ภายในปี 2570 ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไร สามารถดำเนินการได้หรือไม่ หรือจะมี phasing อย่างไร เช่น เริ่มจาก non-food packaging ก่อนหรือเริ่มที่สัดส่วน 10% ก่อน

- อ้างถึงมาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2: มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)
- กรณีตัวเลข เสนอว่าควรนำ material flow มาพิจารณาว่าหลังจากประกาศกฎหมายแล้วเป็นอย่างไร เนื่องจากไม่มีระบบติดตาม และแม้ว่ากฎหมายจะมีการห้ามผลิตแต่ยังไม่มียกกฎหมายบังคับว่าห้ามใช้สารเคมีตัวใดบ้างอย่างไร (วัตถุดิบในการผลิต)
- ต้องพิจารณาจาก Material Flow Analysis (MFA) ตอนนี้มีพลาสติกรีไซเคิลอยู่ร้อยละเท่าใด และแผนฯ ไม่มีสภาพบังคับ ไม่มีระบบติดตาม เป็นมติ ครม. เห็นว่าร้อยละ 30 ค่อนข้างสูง

- 3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR
- ข้อมูลเพิ่มเติม: กฎหมาย EPR จะกำหนดความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ (5 ประเภทวัสดุ) เข้าสู่ระบบการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ต่างๆ โดยเปิดให้ผู้ผลิตสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) (อ้างอิงข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์และรูปที่ 2)
- เห็นด้วย ควรพิจารณาว่าจะจัดลำดับอย่างไร ออกแบบ ecosystem อย่างไร โดยศึกษาจากบทเรียนของต่างประเทศ ซึ่งการออกกฎหมายควรเป็นไปในทางส่งเสริมเป็นหลักมากกว่าบังคับ การจะมีภาคบังคับบางส่วนควรเป็นแบบ soft
- 4) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรจะรวมบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีที่ใช้ในครัวเรือนหรือในทางเกษตรหรือไม่
- เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพราะบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีเป็นตัวปัญหามานาน ไม่มีระบบจัดการ รวมถึงของเสียอันตรายชุมชนที่ควรสร้างระบบรับคืน ทั้งนี้ ควรสร้างระบบ EPR ที่ดี เช่น กรณีซื้อของมาจากห้างสรรพสินค้าแล้วให้นำบรรจุภัณฑ์ไปส่งคืนได้
- 5) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging) อาทิ ถุงพลาสติก ถ้วย จาน ชาม ฯลฯ ที่ใช้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ร้านกาแฟ (มีได้เป็บรรจุภัณฑ์ที่มาจากโรงงานผู้ผลิตสินค้า ไม่มีเยื่อหุ้ม) ควรเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มใด 1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2) ผู้จัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือ 3) ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก)
- ควรมีส่วนร่วมทุกส่วนตามแนวคิด circular economy แล้วลดหลั่นความรับผิดชอบกันลงมา โดยเขียนบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน บางส่วนส่งเสริมหรือให้งบประมาณ/ออกเงิน ทั้งนี้เสนอให้เขียนวงจรความรับผิดชอบแต่ละส่วน
 - นักวิจัยเสนอเพิ่มเติม กรณีความรับผิดชอบในการเก็บกลับคืนถุงพลาสติกและเก็บเงินไปพร้อม ๆ กัน แต่ ดร.วิจารณ์เสนอว่าควรเน้นที่เก็บกลับก่อน เพราะการเก็บเงินจะติดปัญหาว่าเงินไปไหนต่อ
 - เห็นด้วยกับแผนผังความรับผิดชอบ (สีม่วง) และเห็นว่าความรับผิดชอบควรเป็นไปตามสัดส่วน ไม่ควรให้เกิด double counting
- 6) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป หากท่านเห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นกับผู้ผลิตรายย่อย กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร
- ควรอิงหลักเกณฑ์ภาษีตามบริษัทที่ลงทะเบียน โดยเป็นไปตามสัดส่วน ถ้าบริษัทที่ต้องจดทะเบียนบริษัทชำระระบบภาษี ควรจะจ่าย EPR fee แต่เก็บน้อย
- 7) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR จะมีผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทีมวิจัยได้สรุปประโยชน์ของการมีกฎหมาย (รูปที่ 3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านคิดว่ากฎหมายนี้จะมีผลกระทบเชิงลบในแง่ใดบ้างและมีข้อคิดเห็นต่อการลดผลกระทบเชิงลบอย่างไร

- ควรหาความเชื่อมโยงว่าทำอย่างไรให้กฎหมายที่มีอยู่เดิมสามารถสนับสนุนกฎหมาย EPR ได้ หรือต้องปรับเปลี่ยนอย่างไร
 - เรื่องของเงินกองทุนที่เข้ามา เงินอุดหนุน
 - ผลกระทบเชิงบวก
 - สามารถมองในเรื่องคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดลงได้
 - เป้าหมาย CE คือการลดการใช้ทรัพยากรได้ถึง 1 ใน 4
 - สร้างรายได้ เศรษฐกิจใหม่
 - ผลกระทบเชิงลบ
 - ในแง่สัดส่วนความรับผิดชอบ
- 8) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการหรือไม่ ควรกำหนดอย่างไร (นอกเหนือจากเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิล)
- ควรมี แต่ไม่ควรกำหนดตัวเลขเป้าหมายใน พ.ร.บ. เพราะเทคโนโลยีมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
- 9) ท่านคิดว่า ในระยะแรก (เช่น 2 ปีแรก) รัฐควรต้องสนับสนุนเงินประเดิมหรือทุนตั้งต้นให้กับ PRO หรือไม่หรือคิดว่า เงินจากผู้ผลิตน่าจะเพียงพออยู่แล้ว
- ไม่เห็นด้วย เพราะ PRO ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ รัฐจึงก็ไม่ควรให้เงินทุน
- 10) กฎหมาย EPR ควรให้ผู้จัดทำหมายตรวจสอบและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนในระบบ EPR ก่อนจึงจะวางจำหน่ายสินค้าได้ หรือไม่ (เพื่อป้องกัน free riders)
- เห็นด้วย แต่ต้องพิจารณาว่าจะกำหนดอย่างไร

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- 1) ให้คูบทเรียนร่างพรบ WEEE ทำไม่ถึงไม่สามารถออกกฎหมายได้
- 2) ไม่ควรใส่รายละเอียดในกฎหมายหลักมากเกินไป ส่วนใดที่ไม่แน่นอนควรนำไปไว้ในกฎหมายลูก
- 3) ภาพรวม ร่างข้อเสนอส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่จะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด เสนอว่าให้ผู้วิจัยวิเคราะห์ก่อนว่าควรเป็นกระทรวงไหน อย่างไร เพราะอะไร หากภารกิจหลักๆ ตกอยู่ที่กระทรวงใด กระทรวงนั้นควรเป็นเจ้าภาพ
- 4) ควรศึกษาจากโมเดล พ.ร.บ. วัตถุอันตราย แบ่งหมวดให้รัฐมนตรี 3 กระทรวงรับผิดชอบชัดเจน
- 5) เสนอทางเลือกในการออก พ.ร.บ. EPR เป็นกฎหมายแม่ โดยแบ่งออกเป็นหมวด

2. ผู้แทนสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.)

วันศุกร์ที่ 28 ตุลาคม 2565 เวลา 15.00 – 16.30 น. ผ่านระบบประชุมออนไลน์ Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

1) หลังจากที่ อย. ใต้ปลดล็อค rPET ทางสมอ. จะดำเนินการปรับแก้มาตรฐานผลิตภัณฑ์พลาสติกให้รองรับกับการปลดล็อคนี้หรือไม่ จะประกาศใช้ได้ช่วงใด

อ้างอิงประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 4225 (พ.ศ.2553) ออกตามความใน พรบ. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 เรื่องมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภาชนะและเครื่องใช้พลาสติกสำหรับอาหาร เล่ม 1 ข้อ 4.1.1.1 เรซินต้องเป็นเรซินบริสุทธิ์ (Virgin Resin) ชั้นคุณภาพสัมผัสอาหาร

- สมอ. อยู่ในระหว่างการดำเนินการกำหนดมาตรฐาน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) rPET resin สำหรับบรรจุภัณฑ์อาหาร และ 2) ภาชนะพลาสติก rPET สำหรับบรรจุน้ำดื่ม คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ ปลายปี พ.ศ. 2566 (ในกรณีเป็นมาตรฐานทั่วไปใช้เวลาในการพิจารณา 260 วัน หากไม่มีการโต้แย้ง แต่ถ้าหากเป็นข้อบังคับจะใช้เวลาพิจารณาเพิ่มขึ้นอีก 6 เดือน)
- มาตรฐาน สมอ. จะควบคุมที่โรงงานผลิตภาชนะพลาสติกเปลา่และภาชนะเปลา่ที่ขายในท้องตลาด แต่ มาตรฐาน อย. ควบคุมขอบข่ายของโรงงานอาหาร เช่น กรณีโรงงานมีการขึ้นรูปและบรรจุอาหารพร้อมบริโภค ภาชนะที่ถูกบรรจุนี้จะถูกควบคุมโดย อย. ยกตัวอย่างเช่นโรงงานเครื่องดื่ม กรณีนี้ไม่ต้องขอการรับรองที่ สมอ. อีกครั้ง

2) สมอ. มีนโยบายและแผนที่จะกำหนดมาตรฐาน recycle content ภาคบังคับสำหรับกลุ่มบรรจุภัณฑ์พลาสติกหรือไม่ เช่น rPET เพื่อสร้างอุปสงค์ให้กับตลาดพลาสติกรีไซเคิลในประเทศซึ่งจะช่วยให้มีการเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ได้มากขึ้นทางหนึ่ง (ช่วยให้ราคารับซื้อวัสดุรีไซเคิลสูงขึ้น จูงใจให้ประชาชนคัดแยกขยะมากขึ้น ลดการทิ้งขยะในสิ่งแวดล้อม)

- การกำหนดมาตรฐาน recycle content มีทั้งข้อดีและข้อเสีย กล่าวคือ หากเป็นภาคบังคับและมีการขอการรับรองต้องมีต้นทุนสำหรับการตรวจสอบตัวอย่างและค่าขึ้นทะเบียน ทำให้ภาระอาจถูกผลักไปที่ประชาชน แต่หากเป็นภาคสมัครใจสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับหน่วยงานได้ เช่น การลดหน่วยภาษีจากการซื้อเม็ดพลาสติกรีไซเคิล โดยแสดงใบรับรองการซื้อหรือนำไปใช้สำหรับการลดหย่อนภาษี ซึ่งตอนนี้ถูกนำมาใช้ในกลุ่มพลาสติกชีวภาพ หรือกรณีศึกษาในต่างประเทศมีการจ่ายค่ามัดจำพลาสติกที่ใช้ หากนำพลาสติกมาคืนจะได้รับเงินมัดจำคืน
- ควรมีการจัดเก็บภาษีของกลุ่มบรรจุภัณฑ์ที่ไม่รีไซเคิล (virgin plastic) เพื่อสร้างกลไกการตลาดให้มีต้นทุนที่สูงขึ้น และหันมาใช้วัสดุรีไซเคิลที่ราคาถูกกว่า
- **ไม่เห็นด้วย** หากมีการออกมาตรฐานที่เป็นภาคบังคับทั้งหมด เสนอว่าให้ทำรูปแบบกำหนด recycle content ขั้นต่ำ จากบทเรียนตัวอย่างของ ROHS ที่ออกมาตรการเป็นภาคบังคับและเกิดผลกระทบเป็นวงกว้าง อาจดำเนินการโดยออกประกาศแนบท้ายกำหนดประเภทของสินค้า เช่น กลุ่มที่มี มอก. อยู่แล้วโดยทาง สมอ. จะทำหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติต่าง ๆ

3) จากที่ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีมาตรฐาน recycle content ภาคบังคับ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี 2570 สมอ. มีข้อคิดเห็นอย่างไร สามารถดำเนินการ

ได้หรือไม่ หรือจะมี phasing อย่างไร เช่น เริ่มจาก non-food packaging ก่อนหรือเริ่มที่สัดส่วนร้อยละ 10 ก่อนสำหรับ food packaging

- อ้างถึงมาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2: มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)
- การกำหนดเป้าหมาย เสนอว่าให้เป็นการกำหนดภาพรวมของประเทศ เพราะผลิตภัณฑ์แต่ละชนิดมีข้อกำหนดของการรีไซเคิลที่ต่างกัน ซึ่งแต่ละประเภทหากรีไซเคิลได้เท่าใด อาจนำมาขึ้นทะเบียนรับรองได้ตามร้อยละการรีไซเคิล แต่ทั้งนี้ต้องมีศึกษาเพิ่มเติมเพราะหากจะรองรับเป็นรายผลิตภัณฑ์อาจทำได้ยาก เสนอเป็นการรองรับที่โรงงานอุตสาหกรรม ทั้งนี้ ในการกำหนดนั้น ต้องแยกระหว่างมาตรฐานและกฎหมาย เพราะทั้งสองคำให้ความหมายที่ต่างกัน มาตรฐานเป็นวิธีการวัด ตรวจสอบคุณสมบัติ

4) ขอรทราบนโยบายและแผนล่าสุดเกี่ยวกับบทบาทของ สมอ. ต่อการขับเคลื่อนนโยบายเศรษฐกิจหมุนเวียน (CE) หรือเกี่ยวข้องกับมาตรฐานบรรจุภัณฑ์

- สมอ. ได้มีการจัดทำ มตช.2 มตช.2-2 มตช.9 เกี่ยวกับ recycle content โดยการดำเนินงานภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ซึ่งมีบริษัทนำร่องอยู่ในระหว่างการดำเนินงาน 30 บริษัท ส่วน มตช.10 เป็นการจัดการเพื่อมุ่งสู่การฝังกลบกากอุตสาหกรรมเป็นศูนย์
- ปัจจุบัน สมอ. อยู่ในระหว่างการศึกษาทบทวนวรรณกรรมเพื่อดูแนวโน้มจาก ISO Material Efficiency Standards เพื่อจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในอนาคต

5) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR

ข้อมูลเพิ่มเติม: กฎหมาย EPR จะกำหนดความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ (5 ประเภทวัสดุ) เข้าสู่ระบบการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ต่างๆ โดยเปิดให้ผู้ผลิตสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) (อ้างอิงข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์และรูปที่ 1)

- เห็นด้วยในหลักการ

6) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรจะรวมบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีที่ใช้ในครัวเรือนหรือในทางเกษตรหรือไม่

- ในหลักการ EPR ควรจะรวมทุกบรรจุภัณฑ์

7) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging) อาทิ ถุงพลาสติก ถ้วย จาน ชาม ฯลฯ ที่ใช้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ร้านกาแฟ (มีได้เป็บรรจุภัณฑ์ที่มาจากโรงงานผู้ผลิตสินค้า ไม่มีเยื่อ) ควรเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มใด 1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2) ผู้จัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือ 3) ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก)

- ควรเป็นความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์ สัดส่วนการรับผิดชอบของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่เหลือจะอยู่ในรูปแบบของราคาตามกลไกตลาด

8) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป หากท่านเห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นกับผู้ผลิตรายย่อย กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร

- เห็นด้วยในหลักการ มีการเสนอว่าทุกคนควรขึ้นทะเบียนเพื่อให้รายอยู่ในระบบ ทั้งนี้ การยกเว้นควรทำแบบมีเงื่อนไขเพื่อให้ผู้ผลิตรายย่อยได้ตระหนักถึงผลกระทบ มลพิษ และสิ่งแวดล้อม

9) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR จะมีผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทีมวิจัยได้สรุปประโยชน์ของการมีกฎหมาย (รูปที่ 2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านคิดว่ากฎหมายนี้จะมีผลกระทบเชิงลบในแง่ใดบ้างและมีข้อคิดเห็นต่อการลดผลกระทบเชิงลบอย่างไร

- ผลกระทบเชิงลบจะเกิดขึ้นที่ผู้บริโภคที่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่แพงขึ้น

10) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการหรือไม่ ควรกำหนดอย่างไร (นอกเหนือจากเป้าหมายการเก็บรวบรวมรีไซเคิล)

- เห็นด้วย การกำหนดเป้าหมายควรเป็นไปตามความสามารถของผู้ผลิต ทั้งนี้ สามารถใช้แรงจูงใจสำหรับการลดหย่อนภาษี EPR ในการให้ผู้ผลิตเพิ่มอัตราการรีไซเคิล

11) ท่านคิดว่า ในระยะแรก (เช่น 2 ปีแรก) รัฐควรต้องสนับสนุนเงินประเดิมหรือทุนตั้งต้นให้กับ PRO หรือไม่หรือคิดว่า เงินจากผู้ผลิตน่าจะเพียงพออยู่แล้ว

- การสร้างทุนประเดิมภาครัฐอาจช่วยได้ไม่มาก สามารถใช้หลักการเดียวกันกับการลดหย่อนภาษีอื่น ๆ เพื่อเปิดให้ประชาชนบุคคลธรรมดาสามารถมีส่วนการบริจาคเพื่อการบริหารจัดการงาน

12) กฎหมาย EPR ควรให้ผู้จัดทำหน่วยตรวจสอบและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนในระบบ EPR ก่อนจึงจะวางจำหน่ายสินค้าได้ หรือไม่ (เพื่อป้องกัน free riders)

- เห็นด้วยในหลักการ ผู้ผลิตทุกรายควรขึ้นทะเบียน

3. ผู้แทนสถาบันพลาสติก

วันจันทร์ที่ 31 ตุลาคม 2565 เวลา 10.00 – 11.30 น. ผ่านระบบประชุมออนไลน์ Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

1) ขอความอนุเคราะห์ ข้อมูล material flow analysis บรรจุภัณฑ์พลาสติก (PET, HDPE, PP, LDPE/LLDPE, multi-layer) สำหรับปีล่าสุด

- ให้ความอนุเคราะห์ได้

2) ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลปริมาณและมูลค่าการนำเข้า ผลิต จำหน่ายและส่งออกเม็ดพลาสติกรีไซเคิลแต่ละประเภทย้อนหลัง 5 ปี

- ให้ความอนุเคราะห์ได้ แต่ยังขาดข้อมูลส่วน free zone

3) ฐานข้อมูลผู้ประกอบการรีไซเคิลพลาสติก จำแนกตามประเภทพลาสติกและศักยภาพในการรีไซเคิลต่อปี

- ผู้ประกอบการมีหลายประเภท เช่น โรงงานรีไซเคิล หรือ Tier 0 ซึ่งเป็นโรงงานที่นำเศษพลาสติกมาบดล้าง มีจำนวนประมาณ 50 กว่าโรงงาน
- ณ ปัจจุบันกำลังดำเนินการรวบรวมข้อมูลร้านรับซื้อของเก่าที่มีการจดทะเบียนกว่า 5,000 แห่ง ซึ่งเป็นวงษ์พาณิชย์อยู่ประมาณ 2,000 แห่ง และแบบที่ยังไม่จดทะเบียนคาดว่าจะมีจำนวนสูงกว่าที่จดทะเบียน 4 เท่า หรือประมาณ 20,000 แห่ง

4) ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลความคืบหน้าหรือผลการศึกษาของโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการพลาสติก อาทิ การจัดทำมาตรฐานเม็ด PCR

- โครงการที่ได้ดำเนินการ และอยู่ในระหว่างการดำเนินการ มีดังนี้
 1. ยกระดับผู้ประกอบการโดยการจัดทำมาตรฐานการรับรองวัตถุดิบ และบรรจุภัณฑ์ที่มาจากพลาสติกรีไซเคิลที่ผ่านการใช้งานแล้ว (Post consumer recycle; PCR) และมาตรฐานเม็ดพลาสติกรีไซเคิล
 2. การจัดการขยะโดยหลักการเศรษฐกิจหมุนเวียน
 3. การจัดทำฉลากรีไซเคิลสำหรับผู้บริโภคสามารถเข้าใจได้ง่าย เพื่อการแยกขยะให้สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้
 4. Smart recycling hub เป็นการยกระดับชุมชน และผู้ประกอบการสำหรับการคัดแยกขยะ โดยจะเน้นที่พื้นที่ กรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และ EEC

5) หลังจากที่ได้ปลดล็อก rPET ให้กับบรรจุภัณฑ์ที่สัมผัสอาหาร (อ้างถึงประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 345 พ.ศ. 2565 ที่ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 295) พ.ศ. 2548) ท่านคิดว่าผู้ผลิตอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทยจะหันมาใช้ rPET เพิ่มมากขึ้นเพียงใด ระดับราคา rPET food grade ณ ตอนนี้สูงกว่า virgin PET มากน้อยเพียงใด โรงงานรีไซเคิล rPET food grade ที่มีในปัจจุบันสามารถรองรับได้ปริมาณเท่าใด คาดว่าจะมีการลงทุนโรงงานรีไซเคิลพลาสติกเพิ่มขึ้นหรือไม่

- คาดการณ์ว่ามีผู้ผลิตรอใช้ rPET ประมาณ 250,000 ตันต่อปี โดยร้อยละ 60 จะอยู่ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ สำหรับที่เป็น food grade ยังไม่มีการรวบรวมข้อมูล
- ราคา rPET สูงกว่า virgin PET ร้อยละ 20-30 เนื่องจากมีความต้องการของผู้ผลิตมากขึ้นและมีต้นทุนในการขนส่งและเก็บรวบรวมสูง โดยราคาการรับซื้ออยู่ในช่วง 10-13 บาทต่อกิโลกรัม ขึ้นอยู่กับความต้องการของตลาด และราคาน้ำมันดิบ โดยปกติจะใช้ราคาน้ำมัน 80 เหรียญต่อบาร์เรลเป็นฐานสำหรับคำนวณราคา
- โรงงานรีไซเคิล rPET food grade ในปัจจุบันมี 3 โรงงาน มีกำลังการผลิตโรงงานละ 30,000 ตันต่อปี และภายในปี พ.ศ. 2566 จะมีโรงงานเยอรมันเพิ่มเข้ามาอีก 1 โรงงาน โดยมีกำลังการผลิตที่เท่ากัน

6) จากที่ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีมาตรฐาน recycle content ภาคบังคับ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี 2570 สถาบันพลาสติกมีข้อคิดเห็นอย่างไร สามารถดำเนินการได้หรือไม่ หรือจะมี phasing อย่างไร เช่น เริ่มจาก non-food packaging ก่อนหรือเริ่มที่สัดส่วน ร้อยละ 10 ก่อน

อ้างอิงมาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2: มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)

- **เห็นด้วยในหลักการ** แต่หากมีการบังคับใช้ทุกชนิดร้อยละ 30 อาจจะไม่เหมาะสม ควรมีการพิจารณาเป็นชนิดพลาสติก หรือบรรจุภัณฑ์เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ และความปลอดภัยของผู้ใช้งาน ยกตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่จะสามารถใช้ recycle content ได้ร้อยละ 30 คือกลุ่ม secondary packaging เช่น ถุงหิ้ว พิล์มรัด พิล์มหัด กล่อง
- สำหรับการดำเนินการได้ให้ความเห็นว่าผู้ผลิตมีแนวโน้มที่ใช้ recycle content เนื่องจากตอนนี้โลกกำลังให้ความสนใจเรื่องของการปลดปล่อยคาร์บอน ถ้าผู้ประกอบการไม่ดำเนินการก็จะไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ หากเป็นภาคสมัครใจผู้ผลิตสามารถใช้มาตรฐานของ สมอ. เป็นแนวทางในการดำเนินงานได้ แต่หากจัดทำเป็นภาคบังคับอาจมีการให้ใช้ร่วมกับ พรบ. ฉบับอื่น เช่น กฎหมายของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

7) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR

ข้อมูลเพิ่มเติม: กฎหมาย EPR จะกำหนดความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ (5 ประเภทวัสดุ) เข้าสู่ระบบการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ต่างๆ โดยเปิดให้ผู้ผลิตสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) (อ้างอิงข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์และรูปที่ 1)

- เห็นด้วย แต่มีความกังวลเกี่ยวกับการเก็บภาษีจากผู้ผลิต จึงเสนอให้ทุกภาคส่วนมีบทบาทและรับผิดชอบร่วมกัน

8) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรจะรวมบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีที่ใช้ในครัวเรือนหรือในทางเกษตรหรือไม่

- ไม่เห็นด้วย เสนอให้ยกเว้นได้

9) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging/single-use packaging) อาทิ ถุงพลาสติก ถ้วย จาน ชาม ฯลฯ ที่ใช้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ร้านกาแฟ (มิได้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่มาจากโรงงานผู้ผลิตสินค้าไม่มีเยื่อห่อ) ควรเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มใด 1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2) ผู้จัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือ 3) ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก)

- เสนอให้ผู้ที่มีสัดส่วนมากที่สุดให้จ่ายภาษีมากที่สุดตามสัดส่วนในบรรจุภัณฑ์ โดยการคำนวณสัดส่วนอาจใช้การศึกษาของประเทศญี่ปุ่น ยกตัวอย่างเช่น ราคาสินค้า 100 บาท บรรจุภัณฑ์ราคา 10-15 บาท ผู้ผลิตคิดร้อยละ 35 เม็ดพลาสติกร้อยละ 60 ให้ตัดทอนไป และการคำนวณภาษีจะคำนึงถึงปริมาณคาร์บอนที่ปลดปล่อยคาร์บอนจากผลิตภัณฑ์ด้วย สำหรับประเทศไทยจากการคำนวณคร่าว ๆ เมื่อมีการแบ่งจ่ายกันตามสัดส่วนต้นทุนจะเพิ่มขึ้นไม่มาก เช่น เพิ่มต้นทุนร้อยละ 2 จากร้อยละ 10 ของราคาบรรจุภัณฑ์ โดยต้นทุนราคาขวดน้ำอัดลมอยู่ที่ 1.5 บาท ขวดแชมพู 15 บาท แก้ว 3-4 บาท

10) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตาม ตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป หากท่านเห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นกับผู้ผลิตรายย่อย กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร

- เห็นด้วย ควรยกเว้นผู้ผลิตรายย่อย เช่น OTOP และเสนอให้มีการทำเป็นประกาศกระทรวงอีกหนึ่งฉบับเพื่อเป็นการยกเว้น

11) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR จะมีผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทีมวิจัยได้สรุปประโยชน์ของการมีกฎหมาย (รูปที่ 2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านคิดว่ากฎหมายนี้จะมีผลกระทบเชิงลบในแง่ใดบ้างและมีข้อคิดเห็นต่อการลดผลกระทบเชิงลบอย่างไร

- เห็นด้วย และเสนอว่าภาษีที่ถูกเก็บควรมีองค์กรที่ถูกแต่งตั้งตามกฎหมายและมีเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการดูแล ร่วมกับหน่วยงานที่สามารถบริหารจัดการเงินภาษีสำหรับการจัดการขยะ

12) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการหรือไม่ ควรกำหนดอย่างไร (นอกเหนือจากเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิล)

- ควรมีการบังคับใช้ recycle content กับวัสดุชนิดอื่น ๆ ด้วยตามเกณฑ์ความรับผิดชอบแบบเดียวกัน เสนอให้มีร้อยละของ recycle content อยู่ในมาตรการมากกว่าในกฎหมาย เน้นการส่งเสริมให้มีสัดส่วนการรีไซเคิลที่เหมาะสมกับวัสดุและผลิตภัณฑ์ และเสนอให้แต่งตั้งคณะทำงาน

13) ท่านคิดว่า ในระยะแรก (เช่น 2 ปีแรก) รัฐควรต้องสนับสนุนเงินประเดิมหรือทุนตั้งต้นให้กับ PRO หรือไม่หรือคิดว่า เงินจากผู้ผลิตน่าจะเพียงพออยู่แล้ว

- เห็นด้วย และมีข้อคิดเห็นว่าการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยมีการคาดการณ์เงินทุนประเดิมอยู่ที่ประมาณ 5,000 ล้านบาท อ้างอิงจากการคำนวณมูลค่าของบรรจุภัณฑ์จากญี่ปุ่นที่มีทุนประเดิมอยู่ที่ 20,000 ล้านบาท

14) กฎหมาย EPR ควรให้ผู้จัดจำหน่ายตรวจสอบและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนในระบบ EPR ก่อนจึงจะวางจำหน่ายสินค้าได้ หรือไม่ (เพื่อป้องกัน free riders)

- คาดว่าเป็นไปได้ โดยสามารถเพิ่มระบบตรวจสอบของ EPR ให้กับผู้จัดจำหน่ายในขั้นตอนของการตรวจสอบคุณภาพสินค้า

15) ความคิดเห็นเพิ่มเติม

- ควรมีการวางโมเดลทางธุรกิจให้กับจุดจำหน่ายสินค้า หากมีจุด drop off ให้ผู้บริโภคนำบรรจุภัณฑ์มาใส่คืนและมีการแลกแต้ม หรือสะสมคะแนนให้กับลูกค้า โดยผู้ค้า นำกำไรที่ได้จากขายบรรจุภัณฑ์เป็นรางวัล (reward) ให้ลูกค้า
- เสนอว่าหากบ้าน และคอนโดทุกหลังสามารถแยกขยะได้อย่างถูกต้อง อาจไม่จำเป็นต้องเป็นค่าการจัดการขยะ ทาง อปท. จะมารับขยะไปขาย ซึ่งสามารถนำเงินที่ได้มาบริหารจัดการขยะได้
- ทั้ง supply chain ควรมีส่วนรับผิดชอบร่วมกัน สำหรับการเก็บภาษีอาจเก็บที่เจ้าของแบรนด์และผู้ค้าปลีก แล้วค่อยขยับไปเก็บที่ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ และผู้ผลิตเม็ดพลาสติกตามลำดับ

4. ผู้แทนกลุ่มผู้ผลิตวัสดุ 1

วันอังคารที่ 15 พฤศจิกายน 2565 เวลา 8.00 – 9.00 น. และวันศุกร์ที่ 25 พฤศจิกายน 2565 เวลา 8.30 – 9.30 น. ผ่านระบบออนไลน์ Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

1) ปัจจุบัน โรงงาน chemical recycling ได้เปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์แล้วหรือไม่ สามารถจัดการ multi-layer packaging ได้มากน้อยเพียงใด

- โรงงานสาธิต (demonstration plant) ศักยภาพ 4,000 ตัน/ปี แต่ทำจริงไม่ถึงร้อยละ 50 เนื่องจากติดปัญหาหลายอย่าง ปัจจุบันไม่สามารถตอบได้ว่าจัดการได้ไม่น้อยเพียงใด เนื่องจากยังอยู่ในช่วงปรับสมดุล โดยช่วงแรกนำขยะจากหลุมฝังกลบมาใช้แล้วพบปัญหาที่ดินปะปนค่อนข้างมาก ช่วงหลังปรับมาใช้ mixed plastics waste จากบ่อฝังกลบที่หนองแวม โดย SCGC ไปซื้อเศษพลาสติกล้างแห้งต่อจากผู้ประกอบการที่นำขยะมาทำความสะอาดแล้วที่กาญจนบุรี พลาสติกที่ได้มีสภาพดีกว่า RDF และมี plastic rich มากขึ้น ช่วยให้ Yield ดีขึ้น เครื่องบดที่ SCGC ใช้ในโรงงานเน้นบดเม็ดพลาสติกที่ยืดหยุ่นได้ (flexible) แต่ไม่ได้ออกแบบมาเพื่อบดของแข็ง (rigid) ราคาปริมาณกับค่าใช้จ่ายในการขนส่งไม่คุ้มกัน ดังนั้น feed stock ต้องคงที่ เนื่องจากมีหลายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ

2) หลังจากที่ย้าย ได้ปลดล็อค rPET ให้กับบรรจุภัณฑ์ที่สัมผัสอาหาร (อ้างถึงประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 345 พ.ศ. 2565 ที่ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 295) พ.ศ. 2548) ท่านคิดว่า ผู้ผลิตอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทยจะหันมาใช้ rPET เพิ่มมากขึ้นเพียงใด ระดับราคา rPET food grade ณ ตอนนี้อยู่สูงกว่า virgin PET มากน้อยเพียงใด บริษัทของท่านมีความสนใจที่จะลงทุนในโรงงานรีไซเคิล rPET food grade ด้วยหรือไม่

- (คำถามมีความอ่อนไหว) แต่ SCG มีเป้าหมาย recycle (Green product) 1 ล้านตัน ภายในปี 2030 ทั้งนี้ rPET food grade นั้นไม่ง่ายและไม่มีการรับรองรองรับ เนื่องจากปัจจัย 3 อย่าง:
 - 1) Feed stock ensure food grade 95%
 - 2) Technology ซึ่งต่างประเทศที่ผลิต food grade มีไม่กี่เจ้าและราคาค่อนข้างสูง การสั่งเครื่องจักรต้องรอ (lead time) ประมาณ 2-3 ปี
 - 3) Brand owner บางพื้นที่ต้นทุนสูงมาก ไม่ครอบคลุมว่าทุกที่ทำได้ สิ่งที่เกิดขึ้นคือโรงงานที่ขึ้นมาในไทยจะส่งออกไปต่างประเทศ ความต้องการ (demand) ในไทยน้อย ขณะนี้ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น (early stage) ส่วนใหญ่มีคิดแวนเดียวกันว่ากระบวนการรับรอง (certify) ยังไม่เป็นที่ยอมรับ
- ความต้องการ (Demand) ในประเทศ ต้องพิจารณาจากกำลังซื้อของผู้ผลิต เนื่องจาก (คาดว่า) ราคา PET virgin ต่างจาก rPET 2.5 เท่า ทำให้แม้จะซื้อ rPET มาใช้แต่ก็ไม่สามารถขึ้นราคาผลิตภัณฑ์ได้
- สถานการณ์ rPET ในประเทศตอนนี้ ราคา rPET ไม่มีรูปแบบและราคาตกลงมาก เพราะสามารถจัดหาได้เพิ่มขึ้นแต่ความต้องการลดลง ของเหลือในตลาด

3) ท่านมีการผลิตหรือมีแผนการผลิตพลาสติกกลุ่ม rHDPE สำหรับบรรจุอาหารสำหรับส่งออกหรือจำหน่ายในประเทศหรือไม่อย่างไร

- HDPE แบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ

- 1) Food grade: ทั้ง HDPE และ PP ต้องทำเป็น chemical recycling
- 2) Non-food grade: SCGC กำลังขยายกำลังการผลิต จัดการต้นทุน วัตถุดิบ label ปรับปรุงกระบวนการให้รองรับ HDPE ให้ได้ดีขึ้น
- มีความเห็นว่าการทำ PP ให้เป็นเชิง CE นั้นค่อนข้างยาก การควบคุมคุณภาพค่อนข้างยาก แต่กำลังเรียนรู้กลไกการรีไซเคิล (mechanical recycling) หากจะเน้นคุณภาพที่ต้นทางนั้น ปลายทางต้องนั่งก่อน

4) จากที่ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีมาตรฐาน recycled content ภาคบังคับ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี 2570 ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไร สามารถดำเนินการได้หรือไม่ หรือจะมี phasing อย่างไร เช่น เริ่มจาก non-food packaging ก่อนหรือเริ่มที่สัดส่วนร้อยละ 10ก่อน

อ้างอิงมาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2: มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)

- เห็นด้วยกับแนวทาง หากจะดำเนินการต้องลงรายละเอียดเพิ่มค่อนข้างมาก เช่น การแยก food กับ non-food การตั้งร้อยละเป้าหมายเป็นช่วงๆ หากเป็นภาคบังคับควรดำเนินการอย่างไร เช่น กำหนดภาษี, กฎหมายบังคับ เป็นต้น
- การกำหนด Recycled content ควรมาคู่กับ EPR แต่จะส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคค่อนข้างมาก
- ควรเพิ่มการรับรู้ของผู้บริโภค (perception) เรื่องพลาสติกกรีไซเคิล

5) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR

ข้อมูลเพิ่มเติม: กฎหมาย EPR จะกำหนดความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ (5 ประเภทวัสดุ) เข้าสู่ระบบการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ต่างๆ โดยเปิดให้ผู้ผลิตสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์การความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) (อ้างอิงข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์และรูปที่ 1)

- เห็นด้วย แต่ต้องศึกษาการนำมาใช้ (implementation) และควรศึกษาบทเรียนจากเวียดนาม
- เสนอให้ PRO ดูแลโดยเอกชน

6) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรจะรวมบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีที่ใช้ในครัวเรือนหรือในทางเกษตรหรือไม่

- ไม่ควรรวม แต่กฎหมายควรเชื่อมโยงกัน ต้องศึกษาวัตถุประสงค์ EPR และการจัดการสารเคมี
- ควรผลักดันในส่วนของบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน เพราะน่าจะเริ่มใช้ระบบ EPR ได้เร็วกว่าบรรจุภัณฑ์อื่น
- ควรเน้นการเก็บกลับขยะบรรจุภัณฑ์ที่มีความอ่อนไหวน้อย (sensitive) ดีกว่าขยะกลุ่มขวดน้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ
- ไม่เห็นด้วยกับการเก็บกลับกลุ่มขวดน้ำยาทำความสะอาด เสนอให้นำไปลงหลุมฝังกลบมากกว่า

7) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging) อาทิ ถุงพลาสติก ถ้วย จาน ชาม ฯลฯ ที่ใช้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ร้านกาแฟ (มิได้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่มาจากโรงงานผู้ผลิตสินค้า ไม่มีเยื่อหุ้ม) ควรเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มใด 1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2) ผู้จัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือ 3) ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก)

- ควรเป็น EPR ตามแนวคิด PPP ดังนั้น ความรับผิดชอบควรน่าจะเป็นกลุ่มผู้บริโภค

8) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป หากท่านเห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นกับผู้ผลิตรายย่อย กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร

- มีข้อยกเว้นได้ แต่ควรกำหนด milestone เพื่อกำหนดงานให้เห็นได้ว่าเป็นระหว่างดำเนินการดำเนินการหรือการพัฒนาจะมีงานส่วนใดที่จะเสร็จในระหว่างนั้น โดยหาจุดอ้างอิงและจุดสมดุลให้ได้ รวมถึงต้องพิจารณาความโปร่งใสของข้อมูล เช่น ระบบบัญชี

9) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR จะมีผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทีมวิจัยได้สรุปประโยชน์ของการมีกฎหมาย (รูปที่ 2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านคิดว่ากฎหมายนี้จะมีผลกระทบเชิงลบในแง่ใดบ้างและมีข้อคิดเห็นต่อการลดผลกระทบเชิงลบอย่างไร

- ควรมีแผนที่ชัดเจนและเคลียร์ (WHY) เพื่อให้การระบุปัญหา (WHAT) และวิธีแก้ไข (HOW) ชัดเจน

10) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการหรือไม่ ควรกำหนดอย่างไร (นอกเหนือจากเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิล)

- กรณี recycle content พบว่าหลายประเทศพิสูจน์แล้วว่าระบบ voluntary ไม่ประสบความสำเร็จต้องเป็นระบบ mandatory เท่านั้น โดยมี roadmap ให้ผู้ประกอบการมีระยะปรับตัว
- mechanical recycling PCR ใช้กับอาหารไม่ได้ มีเพียง chemical recycling เท่านั้นที่สามารถใช้ได้ซึ่งต้นทุนสูงและจัดหาได้น้อย
- ตัวอย่างการกำหนดอัตราส่วน recycle content:
 - อเมริกา (แคลิฟอร์เนีย) กำหนดให้ใช้ recycle content ผสมร้อยละ 15 ในบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม
 - อังกฤษ กำหนดให้ใช้ recycle content ผสมร้อยละ 30 หากไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่กำหนดต้องจ่ายภาษี 200 ปอนด์/ตัน (business model: tax scheme, PRNs system) ดังนั้นเมื่อกฎหมายออกมาในขณะที่โครงสร้างพื้นฐานไม่พร้อม โรงงานรีไซเคิลผลิต PCR ไม่ทัน ดังนั้น คนจึงยอมจ่ายภาษีมากกว่า
 - ยุโรป ไม่มีกฎหมายกำหนดให้ใช้ Recycle content อย่างชัดเจน เช่น สเปนระบุต้องมี Recycle content หากไม่มีต้องจ่ายภาษี 450 ยูโรต่อตัน ตอนนี้ยุโรปกำลังจะออกกฎหมาย โดยกำลังรวม bio base content and all bio base content เข้าไปเป็นเกณฑ์ (criteria) ในการพิจารณา recycle content (bio base คือการเปลี่ยน feed stock จาก fossil เป็น bio) นอกจากนี้ ยุโรปมีมาตรการ CE คือ มาตรการ reuse แบบ mandate ซึ่งประสบปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งในแง่ของความปลอดภัยต่อผู้บริโภค ไม่มีผู้รับผิดชอบ ขาดโครงสร้างพื้นฐาน
- เห็นด้วยกับการกำหนดเป้าหมาย Recycle content ในระยะยาว ควรเป็น manmade เช่น กำหนดให้ใส่ RC ร้อยละ 10 หากผู้ผลิตใส่มากกว่านั้นจะให้ reward เพิ่ม เพราะการใส่ Recycle

content ในสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้นก็อาจต้องปรับเทคโนโลยีเครื่องจักร เช่น โปรตุเกต มีการออกแบบระบบตลอดสาย (chain) มีมาตรการจูงใจ (incentive program) ให้เกิดผู้รีไซเคิลมากขึ้น สนับสนุนออกงานแฟร์, PCR ต้องใช้ห้องทดสอบปฏิบัติการ,

11) ท่านคิดว่า ในระยะแรก (เช่น 2 ปีแรก) รัฐควรต้องสนับสนุนเงินประเดิมหรือทุนตั้งต้นให้กับ PRO หรือไม่หรือคิดว่า เงินจากผู้ผลิตน่าจะเพียงพออยู่แล้ว

- เงินสนับสนุนควรมาจากทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ยาก
- เห็นว่านโยบายรัฐบาลควรสนับสนุนทั้งในส่วนของ recycling และ collector โดยให้ Waste-to-Energy (WTE) เป็นทางเลือกท้าย ๆ

12) กฎหมาย EPR ควรให้ผู้จัดจำหน่ายตรวจสอบและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนในระบบ EPR ก่อนจึงจะวางจำหน่ายสินค้าได้ หรือไม่ (เพื่อป้องกัน free riders)

- เสนอให้แก้ไขปัญหาผู้ผลิตไม่ขึ้นทะเบียนด้วยการร่วมมือกับกระทรวงการคลังหรือระบบทะเบียนการค้าของพาณิชย์ เช่น หากผู้ผลิตไม่ขึ้นทะเบียนก็จะได้ VAT คืน

13) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- บทบาทของ material producers ควร มีบทบาททั้ง 3 ส่วน (เพิ่มสัดส่วนการผลิตวัสดุรีไซเคิล, พัฒนาคุณสมบัติของวัสดุที่เอื้อต่อการหมุนเวียนวัสดุตามหลัก CE, ช่วยสนับสนุนและพัฒนาโรงงานรีไซเคิลให้สามารถรองรับการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ได้หลากหลายประเภทมากขึ้น) และเสนอให้ผู้ผลิตวัสดุเพิ่มการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สามารถรีไซเคิลได้ง่าย (recyclable) เพิ่มการให้ความรู้และสร้างความตระหนักให้กับเยาวชน
- บทบาทของผู้ให้บริการขนส่ง (Delivery companies, platform ควรเป็นแบบ enabler และ supporter ซึ่งไม่จำเป็นต้องสนับสนุนงบประมาณ
- เห็นด้วยในหลักการที่จะกำหนดหน้าที่ของ อปท. ให้จัดเก็บแยกแล้วส่งต่อมายังศูนย์คัดแยกขยะ (sorting hub) ปัจจุบันที่หนองแขมมีสัมปทานไปรับต่อขยะต่อเพื่อไปคัดแยกประเภทอยู่แล้ว โดย SCGC เข้ามาซื้อแบบที่คัดแยกแล้ว เพื่อนำเข้ากระบวนการ chemical recycling ต่อไป
- เกี่ยวกับ informal sector เห็นว่ามีประเด็นที่น่าศึกษาดังนี้ 1) Digital platform เนื่องจากระบบขยะไม่ได้มี VAT 100% จึงเสนอให้ยกเว้น VAT ทั้งระบบ 2) ในภาพภาพสุดท้ายมีชาเล้งในระบบหรือไม่ (ชาเล้งอาจจะปรับเป็น collection center)
- SCGC ร่วมกับ Braskem (บราซิล) กำลังศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนในโรงงานผลิตพลาสติกชีวภาพในประเทศไทย เพื่อผลิตเม็ดพลาสติกประเภทไบโอ-พอลิเอทิลีน (bio-based polyethylene)
- ควรเพิ่มการสื่อสารกับชาเล้ง ร้านรับซื้อของเก่า บุคคลทั่วไป ให้เข้าใจง่าย อาจจ้างเอเจนซี่เข้ามาช่วยสำรวจ

5. ผู้แทนกลุ่มผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 1

วันศุกร์ที่ 21 ตุลาคม 2565 เวลา 10.00 – 11.30 น. ผ่านระบบประชุมออนไลน์ Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

1) หลังจากที่ได้ปลดล็อก rPET ให้กับบรรจุภัณฑ์ที่สัมผัสอาหาร (อ้างอิงประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 345 พ.ศ. 2565 ที่ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 295) พ.ศ. 2548) บริษัทของท่าน มีนโยบายและแผนที่จะใช้ rPET เพิ่มมากขึ้นมากน้อยเพียงใด (ต้นต่อปี) ระดับราคา rPET food grade ณ ตอนนี้อยู่สูงกว่า virgin PET มากน้อยเพียงใด

- ปัจจุบันทางบริษัทมีแผนที่จะใช้ rPET เนื่องจากมีพันธะสัญญาที่จะใช้ recycled content ให้ได้ร้อยละ 50 ก่อนปี ค.ศ 2030 แต่ยังไม่สามารถใช้ได้ทันทีเนื่องจากต้องรอกฎหมายแนวทางการปฏิบัติของผู้ผลิต rPET และหน่วยงานตรวจสอบ แม้เครื่องที่ใช้ในการผลิต rPET จะผ่านการรับรองการใช้สำหรับบรรจุภัณฑ์อาหารมาแล้ว
- ทราบว่าราคา rPET แพงกว่า Virgin แต่ไม่ทราบราคาแตกต่างระหว่าง rPET และ Virgin

2) จากที่ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีมาตรฐาน recycle content ภาคบังคับ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี 2570 ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไร สามารถดำเนินการได้หรือไม่ หรือจะมี phasing อย่างไร เช่น เริ่มจาก non-food packaging ก่อนหรือเริ่มที่สัดส่วนร้อยละ 10 ก่อน

- อ้างอิงมาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2: มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)
- เห็นด้วยที่มีการใช้ recycle content แต่การเป็นภาคบังคับอาจต้องใช้เวลาปรับตัวสำหรับผู้ประกอบการหลายราย รวมถึงต้องศึกษาสภาพตลาดปัจจุบันเรื่องกำลังการผลิตของผู้ผลิต และราคาต้นทุนที่เพิ่มขึ้น
- ถ้ามีการกำหนดราคาของ rPET ที่ต่ำเกินไปอาจทำให้ผู้ผลิตขายออกไปต่างประเทศที่ได้ราคาที่สูงกว่า เพราะผู้ผลิตในต่างประเทศมีความต้องการใช้ rPET จำนวนมาก

3) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR

ข้อมูลเพิ่มเติม: กฎหมาย EPR จะกำหนดความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ (5 ประเภทวัสดุ) เข้าสู่ระบบการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ต่างๆ โดยเปิดให้ผู้ผลิตสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) (อ้างอิงข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์และรูปที่ 1)

- เห็นด้วยกับระบบ EPR สำหรับผู้ผลิตที่ใช้บรรจุภัณฑ์ควรมีส่วนรับผิดชอบ

4) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรจะรวมบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีที่ใช้ในครัวเรือนหรือในทางเกษตรหรือไม่

- เห็นด้วยในหลักการ EPR แต่อาจต้องแยกเส้นทางการเก็บรวบรวมให้ออกจากบรรจุภัณฑ์ทั่วไป

5) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging) อาทิ ถุงพลาสติก ถ้วย จาน ชาม ฯลฯ ที่ใช้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ร้านกาแฟ (มิได้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่มาจากโรงงานผู้ผลิตสินค้า ไม่มีเยื่อหุ้ม) ควรเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มใด 1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2) ผู้จัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือ 3) ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก)

- ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ เนื่องจากมีร้านค้าที่ใช้บรรจุภัณฑ์บริการปริมาณมาก

6) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป หากท่านเห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นกับผู้ผลิตรายย่อย กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร

- ไม่ควรยกเว้น แต่หากมีความจำเป็นที่ต้องยกเว้นก็อาจจะสามารถทำการยกเว้นได้

7) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR จะมีผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทีมวิจัยได้สรุปประโยชน์ของการมีกฎหมาย (รูปที่ 2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านคิดว่ากฎหมายนี้จะมีผลกระทบเชิงลบในแง่ใดบ้างและมีข้อคิดเห็นต่อการลดผลกระทบเชิงลบอย่างไร

- กังวลเรื่องความโปร่งใสการตรวจสอบการทำงานกับภาครัฐ
- ควรให้ EPR เป็นระบบที่มีความยุติธรรม ให้เกิดการยกเว้นที่น้อยที่สุด
- กังวลประสิทธิภาพการทำงานหากมีการผลักดันผ่านกลไกการทำงานของภาครัฐ ควรมีการกำหนดบทบาทการทำงาน และกำหนด KPI เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและทำงานอย่างมีคุณภาพ

8) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการหรือไม่ ควรกำหนดอย่างไร (นอกเหนือจากเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิล)

- การกำหนดเป้าหมาย recycled content อาจช่วยส่งเสริมอุตสาหกรรมรีไซเคิล แต่ต้องศึกษาบนพื้นฐานสภาพตลาด และค่อยๆ ปรับเป้าหมายเพิ่มขึ้น
- ตัวอย่าง ภาษีความหวาน ทางภาครัฐไม่ได้มองผลกระทบราคาสินค้า ผู้ผลิตถูกเก็บภาษีสรรพสามิต แต่ก็ถูกควบคุมราคาด้วย ทำให้ผู้ประกอบการถูกบีบตรงกลาง หากต้องจ่าย EPR fee ก็ควรเปิดให้ผ่องถ่ายไปที่ผู้บริโภคได้ด้วย ผู้บริโภคเองก็มีส่วนที่ทำให้เกิดบรรจุภัณฑ์นั้นๆ ก็ควรรับผิดชอบด้วย

9) ท่านคิดว่า ในระยะแรก (เช่น 2 ปีแรก) รัฐควรต้องสนับสนุนเงินประเดิมหรือทุนตั้งต้นให้กับ PRO หรือไม่หรือคิดว่า เงินจากผู้ผลิตน่าจะเพียงพออยู่แล้ว

- หากได้รับเงินทุนจากรัฐช่วยเหลือธุรกิจ SMEs ให้สามารถดำเนินการตามหลักการ EPR ได้ก็จะสามารถช่วยเหลือผู้ประกอบการได้มาก

10) กฎหมาย EPR ควรให้ผู้จัดจำหน่ายตรวจสอบและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนในระบบ EPR ก่อนจึงจะวางจำหน่ายสินค้าได้ หรือไม่ (เพื่อป้องกัน free riders)

- เห็นด้วย

11) ความเห็นเพิ่มเติม

- EPR fee แปรผันตาม recyclability score ของแต่ละประเภทวัสดุ มีตัวชี้วัดและแรงจูงใจให้ผู้ผลิตใช้บรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิลได้สูง (เพื่อเสีย fee น้อยลง)
- กรณี IPR และ PRO IPR น่าจะเหมาะกับ ThaiBev ถ้าองค์กรสามารถจัดเก็บรีไซเคิลได้ด้วยตัวเองให้มีการตรวจสอบว่าทำได้จริงไหม ถ้าทำได้ก็ไม่ต้องเข้า PRO ก็ได้ หรือถ้าองค์กรไม่สามารถเรียกคืนหรือเก็บบรรจุภัณฑ์ตัวเองได้ก็อาจจะเข้า PRO

10. ผู้แทนกลุ่มผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2

วันพุธที่ 7 ธันวาคม 2565 ผ่านระบบประชุมออนไลน์ Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

1) หลังจากที่ย. ได้ปลดล็อก rPET ให้กับบรรจุภัณฑ์ที่สัมผัสอาหาร (อ้างถึงประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 345 พ.ศ. 2565 ที่ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 295) พ.ศ. 2548) บริษัทของท่านมีนโยบายและแผนที่จะใช้ rPET เพิ่มมากขึ้นมากน้อยเพียงใด (ต้นต่อปี) ระดับราคา rPET food grade ณ ตอนนี้สูงกว่า virgin PET มากน้อยเพียงใด

- กลุ่มธุรกิจผลิตสินค้าจำหน่ายทั้งในประเทศและส่งออกต่างประเทศรวมถึงมีบริษัทในเครืออยู่ต่างประเทศ การใช้บรรจุภัณฑ์ประเภทต่างๆ นั้น ใช้วัสดุ 4 ประเภท ได้แก่ ขวด PET ขวดแก้ว กระป๋องเหล็กและกระป๋องอลูมิเนียม โดยสัดส่วนวัสดุที่ใช้ขึ้นกับว่าผลิตภัณฑ์อยู่ในตลาดใดเป็นหลัก สำหรับประเทศไทยในกลุ่มของเครื่องดื่มใช้วัสดุ 3 แบบ คือ 1) ขวด PET 2) ขวดแก้ว และ 3) กระป๋องอลูมิเนียม (กระป๋องกระตังแดงเป็นอลูมิเนียม) นอกจากนี้ กลุ่มธุรกิจมีการส่งออกเครื่องดื่มกำลัง กลุ่มกระป๋องเหล็กหรือ thin can ในปริมาณน้อย
- หากมีปลดล็อก rPET และมีเงื่อนไขและเกณฑ์มาตรฐานเรียบร้อยแล้ว บริษัทมีแผนและตั้งเป้าหมาย rPET สู้ ร้อยละ 100 ทั้งนี้ สัดส่วนการนำวัสดุรีไซเคิลมาใช้ต้องพิจารณาจากผลิตภัณฑ์ การทดลองกระบวนการผลิต และต้นทุน ต้องมีการทดสอบก่อนว่าในกระบวนการผลิตบรรจุภัณฑ์จะสามารถใช้ rPET ได้ร้อยละ 100หรือไม่ เป็นต้น
- บริษัทกำลังอยู่ในระหว่างการเก็บข้อมูลประกอบการพิจารณา คาดว่าวัสดุที่เป็น rPET มีต้นทุนสูงกว่า virgin PET ประมาณร้อยละ 15-25 โดยขึ้นตำร้อยละ 15 นั้นอาจมีสัดส่วนการใช้ rPET ประมาณร้อยละ 10-30 และกรณีร้อยละที่ 25 อาจมีสัดส่วนการใช้ rPET ร้อยละ 100

2) บริษัทของท่านมีการใช้ PP หรือ HDPE หรือพลาสติกชนิดอื่นสำหรับบรรจุภัณฑ์ที่สัมผัสอาหารหรือไม่ และมีแผนที่จะใช้ recycled content หรือไม่อย่างไร ท่านต้องการให้ ย. หรือ สมอ. แก้ไขกฎระเบียบเพิ่มเติมหรือไม่อย่างไร

- กำลังทดลองใช้ recycled content ในกลุ่ม PE ที่เป็นขึ้นแพ็คฟิล์ม แต่กรณี HDPE ที่ใช้ผลิตฝาขวดพลาสติกยังไม่มีแผนที่จะใช้ recycled content นอกจากนี้ กรณีของขวดแก้วยังต้องพึ่ง virgin material เนื่องจากติดวิธีการทางเทคนิค โดยสามารถใช้วัสดุรีไซเคิลได้สูงที่สุดประมาณร้อยละ 30 และสำหรับอะลูมิเนียมใช้ได้ประมาณร้อยละ 80-90

3) ท่านต้องการให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีในด้านใด เพื่อสนับสนุนให้เกิดการใช้ recycled content มากขึ้น หรือไม่อย่างไร เช่น การสนับสนุนทุนวิจัย หรือส่งเสริมธุรกิจ startup ในด้านต่างๆ เช่น material processing หรือระบบบริหารข้อมูล หรือระบบเก็บขยะบรรจุภัณฑ์กลับคืน

มีข้อกังวล ดังนี้

- สำหรับประเทศไทยยังมีข้อจำกัดของผู้ผลิต rPET ที่ใช้สำหรับบรรจุอาหารอาจไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ เนื่องจากผู้ผลิต rPET มีเพียง 3 รายใหญ่เท่านั้น (Indorama, SCG, PTT)
- ต้นทางมีระบบจัดเก็บ PCR PET อย่างไร จะสามารถเก็บคืนวัสดุได้จากแหล่งใด และวัตถุดิบจะเพียงพอหรือไม่
- ต้นทุนการใช้ rPET ควรมิรัฐเข้ามาจัดการและสนับสนุนให้ราคาเป็นธรรม เมื่อมีคนใช้วัสดุรีไซเคิลเยอะขึ้นจะได้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีและมลพิษน้อยลง หรือให้สินค้า rPET ถูกควบคุมโดยกระทรวงพาณิชย์เพื่อให้ราคาเป็นธรรม เป็นต้น

4) จากที่ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีมาตรฐาน recycled content ภาคบังคับ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี 2570 ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไร สามารถดำเนินการได้หรือไม่ หรือจะมี phasing อย่างไร เช่น เริ่มจาก non-food packaging ก่อนหรือเริ่มที่สัดส่วนร้อยละ 10 ก่อน

อ้างอิงมาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2: มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)

- ไม่สามารถแสดงความเห็นเกี่ยวกับสัดส่วนเป้าหมาย recycled content ได้ชัดเจนนัก แต่ในมุมมองของภาคบังคับในหลายประเทศรวมถึงในทวีปเอเชียเริ่มมี EPR กันมากขึ้น ดังนั้น TCP gourp จึงเห็นด้วยกับการนำระบบ EPR มาใช้ในประเทศไทย
- สำหรับเป้าหมายตาม the draft action plan for Plastic Waste Management Phase 2 ภายในปี 2027 นั้นคาดว่าจะมีความเป็นไปได้ เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตระดับ global brand มีการเตรียมความพร้อมกันบ้างแล้ว และกลุ่ม local brand เริ่มมีความเคลื่อนไหว เข้าไปศึกษาและเตรียมที่จะทดลองใช้ recycled content แล้วเช่นกัน แต่เกรงว่ากลุ่ม SMEs อาจจะไม่พร้อมหรืออาจได้รับผลกระทบ

5) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR

- ข้อมูลเพิ่มเติม: กฎหมาย EPR จะกำหนดความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ (5 ประเภทวัสดุ) เข้าสู่ระบบการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ต่างๆ โดยเปิดให้ผู้ผลิตสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์การความรับผิดชอบต่อผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) (อ้างอิงข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์และรูปที่ 1)
- เห็นด้วยกับระบบ EPR และให้ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์รับผิดชอบ
- ผู้บริโภคที่ต้องทำให้เกิดการคัดแยกและส่งคืนอย่างถูกต้อง รวมถึงการทำความสะอาดเพิ่มเติม
- ซาเล้งเป็นส่วนหนึ่งในการเก็บคืนขยะรีไซเคิลและเป็นรายได้ ดังนั้นเป้าหมายสัดส่วนการจัดเก็บขยะบรรจุภัณฑ์ของผู้ผลิตต้องรวมถึงกลุ่มซาเล้งด้วย และให้มีการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน

6) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรจะรวมบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีที่ใช้ในครัวเรือนหรือในทางเกษตรหรือไม่

- ในยุโรปจะแยกกลุ่มภาชนะที่บรรจุสารเคมีออกจากกลุ่มเครื่องดื่ม แต่ควรรวมใน EPR บรรจุภัณฑ์เพียงแต่มีการแยกเงื่อนไขและระเบียบในการจัดการที่แตกต่างกัน
- กลุ่มเคมีภัณฑ์ ควรแยก 2 กลุ่ม คือ
 - 1) F&B (food and beverage) อาหารและเครื่องดื่มในครัวเรือน
 - 2.1) กลุ่มที่ไม่ใช่อาหารและเครื่องดื่ม แต่ไม่อันตราย เช่น บรรจุภัณฑ์น้ำยาล้างจาน บรรจุภัณฑ์ผงซักฟอก น้ำยาปรับผ้านุ่ม
 - 2.2) กลุ่มเคมีภัณฑ์ที่อันตราย เช่น บรรจุภัณฑ์ยาฆ่าแมลง ควรมีระบบจัดการเก็บกลับและบำบัด
- การนำวัสดุกลับมาใช้ใหม่ขึ้นอยู่กับความพร้อมของระบบการจัดการและการรับวัสดุที่ปลายทาง รวมถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคมีว่าคัดแยกขยะอย่างจริงจังหรือไม่
- ปัญหาขยะทะเล ซึ่งมีความสกปรก เลอะเทอะ (ต้นทาง) เป็นภาระในการทำความสะอาด ร้านรับซื้อของเก่าสะดวกที่จะรับซื้อจากชาล้งมากกว่าขยะทะเลเพราะสะอาดกว่า ทำให้ขยะเหล่านี้มักจะมีราคาไม่เป็นที่ยอมรับรวมถึงขยะที่เก็บมาจากป่า ขยะที่ถูกเก็บมาจากแหล่งธรรมชาติแม้จะเป็นขยะประเภทเดียวกันแต่ความสะอาดต่างกันราคาก็จะต่างกัน ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ขยะเหล่านี้ถูกเก็บกลับคืนได้น้อยลงและตกค้างอยู่ในสิ่งแวดล้อมต่อไป

7) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging) อาทิ ถุงพลาสติก ถ้วย จาน ชาม ฯลฯ ที่ใช้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ร้านกาแฟ (มิได้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่มาจากโรงงานผู้ผลิตสินค้า ไม่มีเยื่อหุ้ม) ควรเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มใด 1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2) ผู้จัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือ 3) ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก)

- ผู้ผลิตวัสดุควรเป็นผู้รับผิดชอบ

8) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป หากท่านเห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นกับผู้ผลิตรายย่อย กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร

- ไม่ควรทำการยกเว้น ผู้ประกอบการทุกคนควรรวมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดเดียวกัน แต่อาจเป็นไปทีละขั้นตอน การได้รับการยกเว้นจะก่อให้เกิดความขัดแย้งและความไม่ยุติธรรม

9) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR จะมีผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทีมวิจัยได้สรุปประโยชน์ของการมีกฎหมาย (รูปที่ 2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านคิดว่ากฎหมายนี้จะมีผลกระทบเชิงลบในแง่ใดบ้างและมีข้อคิดเห็นต่อการลดผลกระทบเชิงลบอย่างไร

- เห็นด้วย เพราะปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันควรมีกฎกติกา

10) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการหรือไม่ ควรกำหนดอย่างไร (นอกเหนือจากเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิล)

- การมีมาตรการจูงใจกลับมาที่ผู้ประกอบการ เช่น การลดหย่อนภาษีซึ่งอาจช่วยขับเคลื่อนการใช้ rPET ให้เป็นรูปธรรมได้มากขึ้น และการมีส่วนร่วมของทุกคนจะช่วยให้ระบบมีประสิทธิภาพมากขึ้น

11) ท่านคิดว่า ในระยะแรก (เช่น 2 ปีแรก) รัฐควรต้องสนับสนุนเงินประเดิมหรือทุนตั้งต้นให้กับ PRO หรือไม่หรือคิดว่า เงินจากผู้ผลิตน่าจะเพียงพออยู่แล้ว

- เห็นด้วย ภาครัฐควรมีการสนับสนุนกลุ่มธุรกิจ start-up เนื่องจากการจัดตั้ง PRO อาจใช้ระยะเวลา

12) กฎหมาย EPR ควรให้ผู้จัดทำนายตรวจสอบและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนในระบบ EPR ก่อนจึงจะวางจำหน่ายสินค้าได้ หรือไม่ (เพื่อป้องกัน free riders)

- คาดว่าภาครัฐมีฐานข้อมูลของผู้ผลิต หรือผู้ประกอบการที่กำลังดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมีอยู่แล้ว ประมาณร้อยละ 80 จากการขึ้นทะเบียนประเภทกับกระทรวงพาณิชย์หรือกระทรวงอุตสาหกรรม รวมถึงฐานข้อมูลการเสียภาษีของผู้ประกอบการ ซึ่งน่าจะเชื่อมโยงข้อมูลกันได้
- กรณีผู้ค้าปลีก (Retailers) จะต้องเป็นรายที่มีความพร้อมและมีระบบ เสนอให้สอบถามผู้ค้าปลีกซึ่งจะสามารถช่วยตรวจสอบได้ ดังนั้น ฐานข้อมูลผู้ประกอบการไม่น่ามีปัญหา จะมีเพียงผู้ประกอบการรายใหม่ที่เข้ามาจดทะเบียนเพิ่มซึ่งสามารถค่อย ๆ ป้อนข้อมูลเข้าระบบได้ บริษัทใหญ่น่าจะมีความพร้อม แต่ติดปัญหาที่กลุ่ม home-made เพราะไม่ทราบว่าใช้บรรจุภัณฑ์มากน้อยเท่าใด

13) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- บริษัทเริ่มศึกษา EPR อย่างจริงจัง สนับสนุนบรรจุภัณฑ์ยั่งยืนตั้งแต่ต้นทาง โดยเริ่มที่การออกแบบบรรจุภัณฑ์และลดการใช้ virgin material บูรณาการการทำงานร่วมกับองค์กรภายนอกเพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างของการจัดเก็บและกลไกราคา
- แม้ว่าระบบ recycle จะยังมีความท้าทายมากแต่ผู้ประกอบการมีความพยายามที่จะปรับตัว
- บริษัทมีสัดส่วนการใช้บรรจุภัณฑ์ที่ปลอดภัยมากที่สุดในประเทศ โดยส่วนใหญ่ส่งออกต่างประเทศ บางส่วนผลิตและขายในประเทศ บรรจุภัณฑ์ที่ผลิตมากที่สุดรองลงมาคือขวดแก้ว (สปอนเซอร์ใช้ขวดแก้วใส กระติงแดงและแบรนด์เครื่องดื่มชูกำลังอื่น ๆ ใช้ขวดแก้วสีชา)
- มีเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหมุนเวียน คือ บรรจุภัณฑ์ที่ผลิตสามารถรีไซเคิลได้ร้อยละ 100 ภายในปี 2567 ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ไม่ยากนักสำหรับบรรจุภัณฑ์เครื่องดื่ม แต่ยังมีปัญหาในส่วนของกลุ่มอาหารหรือของทานเล่นที่ใช้ซองลามิเนต ซึ่งเป็น multilayer ไม่สามารถรีไซเคิลได้ กำลังพัฒนาบรรจุภัณฑ์ดังกล่าวให้เป็น monolayer เพื่อให้สามารถรีไซเคิลได้
- ค่าจำกัดความของผู้ผลิตนั้นดีควมอย่างไร ครอบคลุมกลุ่มใดบ้าง
- พฤติกรรมของผู้บริโภคควรเป็นไปในทิศทางที่ส่งเสริมการเก็บกลับบรรจุภัณฑ์สู่ระบบ

7. ผู้แทนผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์และวัตถุดิบ 1

วันจันทร์ที่ 31 ตุลาคม 2565 เวลา 13.00 – 14.30 น. ผ่านระบบประชุมออนไลน์ Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

1) หลังจากที่ยอย. ได้ปลดล็อก rPET ให้กับบรรจุภัณฑ์ที่สัมผัสอาหาร (อ้างอิงประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 345 พ.ศ. 2565 ที่ยกเลิกประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 295) พ.ศ. 2548)

ท่านคิดว่า ผู้ผลิตอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทยจะหันมาใช้ rPET เพิ่มมากขึ้นเพียงใด ระดับราคา rPET food grade ณ ตอนนี้อยู่สูงกว่า virgin PET มากน้อยเพียงใด

- เบื้องต้นพบว่า ปัจจุบัน อย. ยังไม่ประกาศหน่วยประเมินความปลอดภัยอย่างเป็นทางการและยังไม่เริ่มดำเนินการ ดังนั้น แม้จะมีการบังคับใช้ EPR แต่หาก อย. ไม่ตอบรับ ไม่มีนโยบายหรือข้อกำหนดไปในแนวทางเดียวกัน จึงเป็นไปได้ยากที่จะสำเร็จ ประกอบกับยังไม่มีหน่วยงานที่จะกำหนดมาตรฐานบรรจุภัณฑ์ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่า อย. ควรกำกับมาตรฐานบรรจุภัณฑ์ (ปัจจุบัน อย. กำกับมาตรฐานเม็ดพลาสติก)
- การใช้ rPET คาดว่าจะเริ่มใช้ได้ปีหน้า โดยไทย มีแค่ PET ตัวเดียว แต่หลายประเทศปลดล็อกพลาสติกหลายประเภท เช่น PET HDPE PP เป็นต้น เนื่องจาก อย. ไม่มีฐานข้อมูลพลาสติกประกอบการตัดสินใจ ทำให้ขาดมาตรฐานรองรับพลาสติกรีไซเคิล (ในแง่ความปลอดภัย)
- ในการเริ่มต้น PRO ควรมีงบประมาณสนับสนุน 2 ส่วนแรก คือ 1) งานวิจัย (เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค) 2) หน่วยงานประเมินที่เป็นกลางและเป็นระบบ จากนั้นค่อยสนับสนุนพ่อค้าคนกลาง ทั้งนี้ งบควรมาจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
- คาดว่า ผู้ผลิตอาหารและเครื่องดื่มในประเทศไทยจะหันมาใช้ rPET ประมาณร้อยละ 50-60 ของศักยภาพโรงงาน เนื่องจากปัญหา 2 ส่วน คือ 1) converter ขาดประสบการณ์ในการใช้ rPET food grade และ 2) การทดสอบและการอนุมัติใช้เวลานาน ประมาณ 8 เดือน - 1 ปี คาดว่าจะเห็นผลลัพธ์ที่ชัดเจนในช่วงปี 2567 - 2568
- เมื่อเทียบราคา พบว่า rPET ราคาสูงกว่า virgin PET ประมาณร้อยละ 25-30 ซึ่งสัมพันธ์กับต้นทุน นอกจากนี้ ยังมีกรณีที่ผู้ผลิตบางรายใช้ฉลากมีสารเจือปน (impurities) ทำให้รีไซเคิลได้น้อยลง หรือเปลี่ยนฉลากจาก PP เป็น PVC เพื่อลดต้นทุนนั้น ไม่มีกฎหมายบรรจุภัณฑ์เพื่อแก้ปัญหา เพราะฉลาก PVC เข้าเตาเผาโรงไฟฟ้าขยะก่อให้เกิดมลพิษ จึงเสนอให้แบน PVC ในบรรจุภัณฑ์ ด้วยคุณสมบัติของ PVC เมื่อหลุดเข้าไปในระบบแล้วจะคัดแยกจาก PET ได้ยาก (PVC จมน้ำเหมือน PET ส่วน PP ลอยน้ำ) ต้องใช้วิธี Flake sorter เท่านั้น กรณีโรงงานผู้ผลิตน้ำดื่ม OEM (Original Equipment Manufacturer) ที่ดำเนินการลักษณะนี้ควรปรับเรื่องมาตรฐาน packaging design
- เงื่อนไขการรีไซเคิล คือ 1) สัดส่วนวัสดุที่รีไซเคิลได้เท่ากับ Collection – yield + impurities (มีส่วนที่สูญเสียไประหว่างกระบวนการ) และ 2) อย. ระบุว่า PET ที่ใช้ได้ต้องเป็นบรรจุภัณฑ์เท่านั้น ไม่รับขวด PET น้ำยาบ้วนปาก น้ำยาทำความสะอาด
- ปัจจุบัน สำนักงานอาหารและยาสหรัฐ (U.S. Food and Drug Administration : USFDA) USFDA มีการปรับเปลี่ยนมาตรฐาน เพราะการรีไซเคิลมีต้นทุนพลังงานสูงมาก ส่วนหน่วยงานตรวจสอบความปลอดภัยด้านอาหารแห่งสหภาพยุโรป (European Food Safety Authority : EFSA) มีฐานข้อมูลเพื่อกำหนดมาตรฐานบรรจุภัณฑ์เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค
- กังวลกรณีที่ผู้ประกอบการบางรายอ้างว่า rPET สามารถใช้กับการบรรจุร้อน (hot fill) ได้ ทั้งที่เม็ดพลาสติกบริสุทธิ์บางอันยังใช้ไม่ได้ในแง่ของคุณสมบัติด้านความคงทน (strength property) นอกจากนี้ แต่ละแบรนด์มีสัดส่วนการใช้ rPET ไม่เหมือนกัน บางรายใช้ร้อยละ 30 50 หรือ 100

2) rPET ร้อยละ 100 ที่ใช้แล้วสถานปัจจุบัน ประเทศไทยมีเพียงโรงงาน ENVICCO และโรงงาน Indorama ที่สามารถผลิต rPET food grade หรือไม่ หรือมีบริษัทอื่น ๆ (กรุณาให้ข้อมูล) กำลังการผลิตรวมมากน้อยเพียงใด เพียงพอต่อความต้องการในประเทศหรือไม่

- Recycle capacity 3 ราย ตามข้อมูลที่ได้ลงทะเบียนไว้ (registered capacity) เนื่องจากในการดำเนินการจริง (operate) ค่าประสิทธิภาพ (efficiency) กับดำเนินการ (operating) ไม่คงที่ : Envicco 30,000 ตัน Indorama 8,000 ตัน (food grade ตามที่ผู้ประกอบการอ้าง) และ EcoBlue 31,000 ตัน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 พ.ย. 65) ทั้งนี้ หากรวมทั้ง 3 รายแบบเต็มศักยภาพ คาดว่าไม่เกิน 120,000 ตัน
- ปริมาณขวดน้ำดื่ม PET ในภาพรวมทั้งประเทศประมาณ 400,000 ตัน ส่วนหนึ่งเข้าสู่อุตสาหกรรมเส้นใย และมีอัตราการเก็บกลับคืนประมาณ 320,000 ตัน คิดเป็นร้อยละ 80 (ค่อนข้างสูง) ปัจจุบันมีแนวโน้มว่าโรงงานที่ทำงานเกี่ยวกับเส้นใย PET เช่น ซิงหวอไท่ ที่มีศักยภาพทำเกล็ดพลาสติกส่งออกประมาณ 200,000 ตัน โรงงานรายย่อยรวมประมาณ 150,000 ตัน นอกจากนี้เห็นว่าซิงหวอไท่สนใจการลงทุนในอุตสาหกรรมเส้นใยมากกว่า rPET food grade เพราะมีลูกค้าและส่งออกประเทศจีนอยู่แล้ว ตัวอย่างผลิตภัณฑ์กีฬา เช่น รองเท้า ผ้า ที่ทำมาจากเส้นใยรีไซเคิลที่ผ่านกระบวนการผลิตที่ดีด้วย ในต่างประเทศพบว่ามีความต้องการ HDPE ค่อนข้างสูง และราคาสูง โดยเฉพาะที่ระดับใกล้เคียงกับ food grade สูงราคาเป็นสองเท่าของ rPET ซึ่งในประเทศไทยเองมีความต้องการ HDPE สูงแต่ปริมาณไม่เพียงพอ ทั้ง ๆ ที่มี HDPE recycle rate อยู่ที่ร้อยละ 50 และโรงงานรีไซเคิลที่ตั้งขึ้นมาใหม่ของส่งเข้าไม่เพียงพอกับศักยภาพ เพราะไม่มีคนเก็บและไม่มีคนล้าง
- เสนอว่าควรออกกฎที่ส่งเสริม Bottle-to-bottle หรือ close loop recycling เป็นลำดับแรก แล้วค่อยส่งเสริมการนำเข้าอุตสาหกรรมเส้นใย เนื่องจากการนำเข้า PET เข้าสู่อุตสาหกรรมเส้นใยจะทำให้ loop สั้นลง ไม่เป็น close loop อีกต่อไป เพราะ PET หายไปจากระบบและไม่กลับมา อีกทั้งผลจากการที่ PET เส้นใยอยู่ในระบบของไทยมานานทำให้ผู้ผลิตขวด rPET food grade เช่นเดียวกันกับ ENVICCO มีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าเพราะต้องแข่งขันและพยายามดึงวัตถุดิบกับกลุ่มเส้นใย
- เทียบราคา bale ที่ยุโรปแพงกว่าไทยประมาณ 100 ใช้ เหรียญ/ตัน โดยราคา bale ไทยขณะนี้อยู่ที่ 14 บาท ยุโรป 11 บาท อเมริกา 7 บาท ซึ่งยุโรปและอเมริกาใช้เครื่องจักรในการแยก bale โดยยุโรปเป็นระบบ open bidding ตามมาตรฐานของ bale โดยรัฐเข้ามาจัดการและคัดแยกให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ชัดเจน ส่วนไทยไม่มีระบบนี้ ค่อนข้างอิสระ ทำให้ถูกผูกขาดโดยพ่อค้าคนกลาง
- การจะทำให้ราคา Bale ถูกลง สามารถทำได้ เนื่องจาก bale แต่ละ step กำไร 2 บาท ซาล้างซื้อ 3 บาท ขายให้ร้านรับซื้อของเก่า 5 บาท ร้านขายร้านค้าของเก่ารายเล็ก (ชุมชน) ขายให้ร้านค้าของเก่าใหญ่ที่มีเครื่องอัดได้มากกว่า 7 บาท ร้านค้าของเก่ารายใหญ่ขายให้ Envicco 13-14 บาท กล่าวคือรายที่มีเครื่องอัดจะสามารถขายตรงเข้าโรงงานได้ในราคาสูง จากที่กล่าวมา จะเห็นว่าซาล้างเป็นรายที่ลงแรงมากที่สุดแต่กลับทำกำไรได้น้อยสุด เนื่องจากความกดดันที่ต้องขายให้ได้ทุกวันและไม่สามารถสะสมไว้ได้ในปริมาณมาก ซึ่งทำให้ ENVICCO ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดของ PRO Thailand (วงษ์พาณิชย์เก็บ) ที่สนับสนุนนายทุนไม่ใช่คนกลุ่มซาล้าง กรณีศึกษานี้การขยายที่ไม่ประสบความสำเร็จ สาเหตุหนึ่งมาจากการที่ไม่มีทุนซื้อเครื่องอัดทำให้ต้องขายให้นายทุนที่มีเครื่องอัดและถูกกดราคาในท้ายที่สุด
- เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรมี EPR แต่จำเป็นต้องส่งเสริมชุมชนและกลุ่มซาล้างมากกว่าพ่อค้าคนกลาง

3) ปัจจุบันท่านผลิต rPET เพื่อส่งออกหรือจำหน่ายในประเทศมากกว่ากัน และหากต้องการให้มีการใช้ในประเทศมากขึ้น ท่านต้องการให้มีการสนับสนุนหรือออกกฎระเบียบเรื่องใดเพิ่มเติม

- ไม่สามารถตอบได้ว่าจำหน่ายในหรือนอกประเทศมากกว่ากัน ตามแผนกลยุทธ์คือเน้นคือในประเทศ แต่ขณะนี้ต้องส่งออกเนื่องจากติดระเบียบ ออย. ที่ยังไม่ให้ใช้ในประเทศ
- ต้องการให้มีการสนับสนุนหรือออกกฎระเบียบเพื่อเน้นในประเทศ ดังนี้
 - 1) ปลอดภัย ออย.
 - 2) มีมาตรการ recycled content ควบคู่กับมาตรฐานเม็ดที่ปลอดภัย เพราะ recycled content เป็นตัวขับเคลื่อนหลัก (แต่กรณี hot fill ประมาณ 70-80 องศาเซลเซียสไม่ควรใช้ ไม่ควรบังคับใช้กับรายที่ทำไม่ได้) เสนอให้มีระบบจัดอันดับ (ranking system) ว่า rPET ของแต่ละรายควรใช้ในสัดส่วนเท่าใด ไม่ควรเกินเท่าใด
 - 3) แบนฉลาก PVC หรือให้เอาออกได้ง่าย ขนาดเล็ก และที่ไม่แนะนำอย่างยิ่งคือการพิมพ์หมึกลงบนฉลากเพราะเป็น primary aromatic เมื่อเข้ากระบวนการรีไซเคิลจะจมและหลอมไปกับพลาสติกจนเข้าเนื้อพลาสติกในที่สุด รวมถึงกรณีขวดสีที่ยังมีขายอยู่ในท้องตลาดซึ่งหาผู้รับซื้อไม่ได้ แม้ว่าในทางเทคนิคจะสามารถรีไซเคิลได้ ดังนั้น แบนด์ที่ใช้ขวดสีควรต้องรับผิดชอบเก็บคืนหรือหาผู้จัดเก็บให้ได้
 - 4) การทำแบบสมัครใจ (voluntary) ต้องมีการสื่อสารบนพื้นฐานของความจริงกับผู้บริโภค เพราะผู้บริโภคควรมีข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อ

4) จากที่ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีมาตรฐาน recycle content ภาคบังคับ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี 2570 ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไร โรงงานรีไซเคิลที่มีอยู่จะสามารถรองรับความต้องการที่จะเพิ่มขึ้นได้หรือไม่ หรือจะมีการเปลี่ยนผ่านอย่างไร เช่น เริ่มจาก non-food packaging ก่อนหรือเริ่มที่สัดส่วนร้อยละ 10 ก่อนสำหรับ food packaging

- อ้างถึงมาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2: มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)
- จากกรณียุโรปทำ recycle content พบว่าค่อนข้างลำบาก เพราะความพร้อมของแต่ละอุตสาหกรรมไม่เท่ากัน เสนอว่าควรค่อย ๆ กำหนดเมื่อแต่ละอุตสาหกรรมพร้อม ทั้งนี้ ในระยะแรกค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บและการพัฒนาระบบอาจจะสูง หากการจัดเก็บมีประสิทธิภาพสูง มี feed stock เยอะ แล้ววัตถุดิบน่าจะราคาถูกลง เนื่องจากค่า yield ของผู้ผลิตเช่นเดียวกับ ENVICCO ไม่สูง ประมาณร้อยละ 50-70 และปัจจุบันผู้ผลิตอาหารส่งออกซื้อเม็ด PCR นำเข้าอยู่

5) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR

ข้อมูลเพิ่มเติม: กฎหมาย EPR จะกำหนดความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ (5 ประเภทวัสดุ) เข้าสู่ระบบการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ต่างๆ โดยเปิดให้ผู้ผลิตสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) (อ้างอิงข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์และรูปที่ 1)

- เห็นด้วยอย่างยิ่งกับกฎหมาย EPR โดยมองว่าการให้ความรู้สำคัญที่สุด เสนอให้นำเงินบางส่วนของ PRO ไปช่วยชุมชนทำวิสาหกิจชุมชนคัดแยกขยะ (โรงเรือน, เครื่องอัด) คล้ายกับกรณีชุมชนวัดชากลูกหญ้า ซึ่งลักษณะนี้ ผู้ผลิตอาจไม่จำเป็นต้องเก็บเงินเข้า PRO แต่ไปเน้นการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน/

จังหวัดแทน ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการออกแบบเรื่องการขนส่งเพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายและประสิทธิภาพการรีไซเคิลได้ อีกทั้งยังมั่นใจได้ว่าชุมชนไม่มีการคอร์รัปชันและได้วัตถุดิบคุณภาพดี ส่วนร้านรับซื้อของเก่า (รายเล็ก) และซาเล้งจะสามารถขายขยะมาขายที่จุดรวบรวมในชุมชน (local collection hub) ที่ดำเนินการโดยชุมชนได้ในราคาซื้อที่สูงขึ้น โดยมีข้อกำหนด เช่น ต้องรับซื้อจากร้านรับซื้อของเก่าและให้ราคาที่ดี และจุดรวบรวมสามารถส่งของตรงเข้าโรงงานรีไซเคิลได้

6) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรจะรวมบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีที่ใช้ในครัวเรือนหรือในทางเกษตรหรือไม่

- กรณีสารเคมีทางการเกษตร มักเป็นขวด PET ผสมสีทึบ ๆ (รวมถึงขวด HDPE) เสนอให้กำหนดบรรจุภัณฑ์ทางเคมีมีรูปแบบและรูปร่างผลิตภัณฑ์ขวดต่างจากของกิน เพื่อให้จำแนกได้ชัดเจนว่าผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรควรคัดออกและไม่ควรหลุดเข้ามาในระบบรีไซเคิล
- กรณีขวดน้ำมันเครื่อง ควรจัดการอย่างเด็ดขาด รับผิดชอบให้มีระบบเก็บกลับ เสนอให้มีระบบมัดจำขวดรวมถึงกรณีขวดบรรจุสารเคมีเกษตรกร
- เสนอให้แยกกฎหมายเฉพาะขวดบรรจุสารเคมีทางการเกษตรและน้ำมันเครื่องออกจาก EPR บรรจุภัณฑ์น่าจะเหมาะสมกว่า แต่ถ้าแยกกฎหมายต่างหากไม่ได้ ควรมีการเก็บค่าธรรมเนียมที่สูงขึ้น
- ควรมีมาตรการกำหนดการใช้ packaging ที่แตกต่างกันไป ไม่ควรหลุดเข้าไป

7) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging) อาทิ ถุงพลาสติก ถ้วย จาน ชาม ฯลฯ ที่ใช้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ร้านกาแฟ (มิได้เป็นบรรจุภัณฑ์ที่มาจากโรงงานผู้ผลิตสินค้า ไม่มีเยื่อหุ้ม) ควรเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มใด 1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2) ผู้จัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือ 3) ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก)

- เก็บภาษีรวมในราคาขายกับกลุ่มบรรจุภัณฑ์บริการ
- กลุ่มถุง flexible ไม่มีโรงงานรีไซเคิลถุง เพราะเปื้อนและเลอะ การนำไปล้างอาจสร้างของเสียเพิ่มมากขึ้น ไม่คุ้ม ตอนนี้เป็นจัดการด้วยการนำไปฝังกลบจนย่อยแล้วจึงขุดขึ้นมาทำ RDF
- กลุ่มถ้วย ชาม กะละมัง จำพวกนี้วัสดุค่อนข้างดี เกรดดี และปลอดภัยต่อการนำกลับมารีไซเคิลใช้ขาดแค่มาตรฐานรองรับหากให้ห้างสรรพสินค้าขึ้นนำเป็นจุดรับคืน มีระบบ DRS น่าจะเก็บกลับได้ เสนอ DRS ที่ยังไม่เพราะไทยยังไม่มีระบบเก็บภาษีบรรจุภัณฑ์ ขวดบรรจุสารเคมี ขวดน้ำมันเครื่อง กลุ่ม HHW e-waste
- กรณีแบรนด์นำขวด HDPE ขาวมาฉีดสี แต่ไม่มีการเก็บกลับขวดสีดังกล่าว รวมถึงไม่มีคนซื้อ จึงต้องเน้นส่งเสริม close-loop recycling และ eco design ดังนั้นจำเป็นต้องติดตามความรู้ให้กับผู้บริโภคเพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าผู้ผลิตรักษาสิ่งแวดล้อมจริงหรือไม่อย่างไร
- คำถามเพิ่มเติม ทุกประเภทบรรจุภัณฑ์ ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก ควรมีส่วนร่วมจ่ายค่าธรรมเนียม EPR ร่วมกับ brand owner, converter ด้วยหรือไม่ : เห็นด้วยว่าผู้ผลิตและผู้นำเข้า resin ต้องรับผิดชอบ

8) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป หากท่านเห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นกับผู้ผลิตรายย่อย กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร

- ไม่ควรมีข้อยกเว้น

9) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR จะมีผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทีมวิจัยได้สรุปประโยชน์ของการมีกฎหมาย (รูปที่ 2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านคิดว่ากฎหมายนี้จะมีผลกระทบเชิงลบในแง่ใดบ้างและมีข้อคิดเห็นต่อการลดผลกระทบเชิงลบอย่างไร

- ควรเพิ่มการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ผลิตแต่ละรายที่แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมแก่ผู้บริโภค เช่นเดียวกับ voluntary EPR มีข้อมูลผู้ผลิตที่เข้าร่วม เช่น คนที่ทำ green washing เป็นต้น ควรส่งเสริมให้ถูกจุด จึงจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ผลกระทบเชิงลบ ต้นทุนโดยรวมจะสูงขึ้น กระทบกับวัตถุดิบบริสุทธิ์

10) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการหรือไม่ ควรกำหนดอย่างไร (นอกเหนือจากเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิล)

- เห็นด้วย ควรเป้าหมายร้อยละ 25-50 น่าจะเพียงพอ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของพลาสติกรีไซเคิล

11) ท่านคิดว่า ในระยะแรก (เช่น 2 ปีแรก) รัฐควรต้องสนับสนุนเงินประเดิมหรือทุนตั้งต้นให้กับ PRO หรือไม่หรือคิดว่า เงินจากผู้ผลิตน่าจะเพียงพออยู่แล้ว

- ไม่เห็นด้วย เพราะรัฐควรสนับสนุนเรื่องอื่น เช่น มาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการรีไซเคิล มีมาตรการจูงใจ กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐต้องแยกขยะ จัดซื้อสินค้าที่มี recycled content นอกจากนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อกังวลว่าการยกเว้นจะสามารถทำได้หรือไม่ กรณีผู้ซื้อขายขยะหนีภาษีจะป้องกันและแก้ไขอย่างไร

12) กฎหมาย EPR ควรให้ผู้จัดจำหน่ายตรวจสอบและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนในระบบ EPR ก่อนจึงจะวางจำหน่ายสินค้าได้ หรือไม่ (เพื่อป้องกัน free riders)

- เห็นด้วยกับข้อเสนอ

8. ผู้แทนกลุ่มผู้รีไซเคิล 1

วันอังคารที่ 18 ตุลาคม 2565 เวลา 14.00-15.30 น. ผ่านระบบประชุมออนไลน์ Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

1) ปัจจุบันธุรกิจรีไซเคิลพลาสติก LDPE/LLDPE ของท่านเป็นอย่างไร บริษัทของท่านสามารถเก็บฟิล์มพลาสติกหลังการบริโภคเพื่อนำไปรีไซเคิลได้มากน้อยเพียงใดเมื่อเทียบกับความสามารถในการรีไซเคิล

- องค์กรของเรามีการเก็บรวบรวมบรรจุภัณฑ์ที่จะนำกลับมาใช้ใหม่ ตอนนี้ประสบปัญหาด้านการจัดการของโรงงาน ดังนั้นเราจึงดำเนินการอย่างไรอย่างหนึ่งล้มเหลวโดยเสนอกำลังการผลิตของโรงงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งสมมติว่าเป็นขยะเชิงพาณิชย์ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำหายมากในการเข้าถึงเนื่องจากตลาดมีการแยกส่วนมาก เรานำร่องรถเก็บขยะขนาดเล็ก ขยะส่วนใหญ่ที่ได้รับแม้ว่าเราจะรู้ว่าเราต้องการเรซินตั้งแต่ 500 กก. ถึงสูงสุด 2 ตันต่อเดือนเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่เป็นฟิล์ม PE และยังคง

แสดงความปรารถนาอย่างเจียมๆ พลาสติก HDPE ไม่เป็นที่นิยมของผู้เก็บรวบรวมมากนัก เนื่องจากเราได้พูดถึงก่อนหน้านี้เปรียบเทียบกับ ขวด จัดเรียงง่าย จำง่าย

- บริษัทเก็บขยะได้ 1 ใน 3 โดยเฉพาะขยะเชิงพาณิชย์
- ต้นทุนโลจิสติกส์ของขวดไม่มาก เนื่องจากขยะส่วนใหญ่บนชายหาดรวมกัน องค์กรของเรามีการจัด การเจือปนด้วยวิธีการออกแบบที่ทำอยู่ภายใต้การดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างของ การเลือกใช้ฟิล์ม LDPE เพราะเป็นแหล่งกำเนิดขยะที่ค่อนข้างใหม่ พลาสติกที่ปนเปื้อนด้วยขยะ อินทรีย์ที่ถูกกลดคุณค่าไม่เป็นที่ต้องการเนื่องจากความซับซ้อนของการนำไปรีไซเคิล และการแยก ประเภทระหว่าง PE, PVC และ PP
- ขยะส่วนใหญ่เสี่ยงที่จะได้รับพลาสติกชนิดอื่นผสมมาด้วย มีสิ่งปนเปื้อนที่ทิ้งไว้ทำให้รีไซเคิลได้ยาก มากขึ้น ปัจจุบันมีต้นทุนการขนส่งที่สูงมากฟิล์มพลาสติกที่ถูกเก็บรวบรวมในปัจจุบันจึงยังเป็น ข้อจำกัดของประเทศไทยโดยเฉพาะราคาขาย

2) เปรียบเทียบกับปีที่แล้วหรือสองปีที่แล้ว สถานการณ์ดีขึ้นหรือแย่ลงอย่างไร?

- ดีขึ้น เนื่องจากเมื่อก่อนไม่สิทธิ์ในการเก็บรวบรวม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องตรวจสอบสถานที่ทิ้งขยะมาก ขึ้นและค่าธรรมเนียมต่ำ มีความท้าทายมากขึ้นเพื่อให้ได้ตามความคาดหวังด้านคุณภาพของลูกค้ บางครั้งราคาค่อนข้างต่ำและวิถีธรรมชาติก็ครอบคลุมการดำเนินการได้ง่าย นอกจากนี้กำลังการรีไซเคิลวัสดุรีไซเคิล VAT ตั้งต้นที่มีอยู่จะถูกรวมในการรีไซเคิลในปัจจุบัน ดังนั้นราคาซื้อจึงสูงและมีคุณภาพระดับพรีเมียม

3) ท่านมีอุปสรรคอะไรในการดำเนินธุรกิจและต้องการให้รัฐบาลสนับสนุนในเรื่องใดบ้าง

รัฐบาลควรสนับสนุนดังนี้

- ออกกฎควบคุมระบบ EPR
- เงินสนับสนุนการเก็บและคัดแยกขยะ (อาจจะมาจากระบบ EPR)
- การออกแบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกในการรับและจดจำของคนทั่วไป
- กฎระเบียบบังคับใช้ PE รีไซเคิล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการใช้งานที่ไม่ใช่เกรดอาหาร
- กำหนดปริมาณการรีไซเคิลขั้นต่ำสำหรับฟิล์มหัด/ถุงพลาสติก
- ป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม การแข่งขันกับ informal recyclers

4) ในตลาดประเทศไทย (normal market) supplier มีพลาสติกรีไซเคิลเพียงพอสำหรับฟิล์มหัดหรือไม่

- อาจเป็นการพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับการผลิตในประเทศไทยได้
- สำหรับการรีไซเคิลที่คล้ายกับผลิตภัณฑ์ของเราสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับฟิล์มหัด ฟิล์มยืด ฟิล์มเป่า ชนิดใดก็ได้ที่สามารถบีบอัดได้ ดังนั้นถุงพลาสติกจึงถูกนำมาใช้ทั่วไปสำหรับผลิตภัณฑ์ของเรา
- โดยปกติแล้ว ลูกค้จะให้ความสำคัญกับวัสดุรีไซเคิล PCR เพื่อลดต้นทุน เนื่องจากเป็นข้อเสนอหลัก สำหรับพวกเขาแต่ ไม่มีข้อบังคับหรือข้อผูกมัดใด ๆ เกี่ยวกับความสามารถในการยั่งยืนในประเทศไทย ดังนั้นพวกเขาจึงมองหาราคาที่ต่ำกว่า เมื่อวัสดุ virgin ลดลง พวกเขาจึงเปลี่ยนไปใช้วัสดุ virgin แทน แต่หากราคาของวัสดุ virgin เพิ่มขึ้น การมองหาวัสดุรีไซเคิลมากขึ้น [ความกังวลเกี่ยวกับมลพิษจากผู้รีไซเคิลพลาสติกและลูกค้มองหาเนื้อหารีไซเคิลเพื่อลดต้นทุน]

- ควรสนับสนุน 1) พื้นที่รวบรวม ควรเก็บจากในเมือง หากรวบรวมพลาสติกจากหลุมฝังกลบจะพบปัญหาการปนเปื้อน ในหลุมฝังกลบในประเทศไทยจะเป็นขยะรวมกันระหว่างขยะเชิงพาณิชย์ ขยะอุตสาหกรรม และขยะชุมชน รัฐบาลควรสนับสนุนการให้มีโรงงานหรือธุรกิจการค้าคัดแยกมากขึ้น และส่งไปยังผู้รีไซเคิลรวมถึงได้รับการยกเว้นบางส่วนเกี่ยวกับค่าขนส่งหรือภาษี และควรหลีกเลี่ยงการทิ้งลงในถังขยะและส่งไปฝังกลบ หากมีการสังเกตการณ์ใช้งานของฟิล์ม LLDPE/LDPE จะมีธุรกิจสามประเภท: 1) บรรจุก๊าซและบรรจุก๊าซทางการแพทย์รวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งหรือโลจิสติก 2) ธุรกิจก่อสร้าง มีการใช้ฟิล์มเพื่อป้องกันเฟอร์นิเจอร์และพื้น ฟิล์มจะปนเปื้อนที่ไซต์เนื่องจากไซต์ไม่มีการคัดแยกอย่างจริงจัง 3) กลุ่มยานยนต์ยังใช้ LDPE มากในธุรกิจ เนื่องจากส่วนประกอบในบรรจุก๊าซและประกอบในประเทศไทย ตอนนี้มันเปลี่ยนจากเบนซินหรือน้ำมันเบนซินหรือการเผาไหม้เป็น EV จะมีถุงพลาสติกที่ปนเปื้อนน้อยลงในอนาคต
- เมื่อมีการนำเข้าผลิตภัณฑ์เข้ามาที่ไทย พลาสติกที่สามารถรีไซเคิลได้กับผู้รีไซเคิลในไทยน่าจะเกิดประโยชน์ อาจเพิ่มใบอนุญาตนำเข้าชั่วคราวสำหรับผู้รีไซเคิลที่ยั่งยืนและได้รับการรับรอง [สร้างแรงจูงใจผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ - ตรวจสอบให้แน่ใจว่าขยะบรรจุก๊าซเหมาะสำหรับผู้รีไซเคิลในประเทศ]

5) มีแผนที่จะขยายธุรกิจเพื่อรีไซเคิลพลาสติกประเภทอื่นหรือไม่?

- มีแผนที่จะทำพลาสติกชนิดอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น ฟิล์ม HDPE ฟิล์ม PP และ PPแข็ง

6) จากที่ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีมาตรฐาน recycled content ภาคบังคับ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี 2570 ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไร สามารถดำเนินการได้หรือไม่ หรือจะมี phasing อย่างไร เช่น เริ่มจาก non-food packaging ก่อนหรือเริ่มที่สัดส่วนร้อยละ 10 ก่อน

อ้างอิงมาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2: มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)

- เห็นด้วยควรเริ่มจาก rPET (ทำไปทีละขั้นตอน) โดยเริ่มจากร้อยละ 10
- Roadmap – เป้าหมายเพื่อเพิ่มสัดส่วนของ recycled content มักจะถูกเพิ่มมูลค่าขึ้นทุกปีเนื่องจากมีความสำคัญมากเรื่องของราคาวัสดุ
- ตามการใช้งาน – ถ้าเข้าถึงได้ง่ายอาจตั้ง recycled content ได้สูง
- มองภาพรวมของเศรษฐกิจ – ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของวัสดุรีไซเคิลสามารถส่งออกไปยังตลาดอื่นได้ และยังเป็นโอกาสอีกด้วย
- การเพิ่มการรีไซเคิลอาจต้องให้ความสำคัญกับคนที่ต้องการมากที่สุดคือคนที่ส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ ซึ่งเจอกำแพงภาษีเรื่อง plastic content ทำให้ขณะนี้ผู้ส่งออกติดปัญหาน้อย และโดนภาษีต่างประเทศทำให้ขายสินค้าได้ยากขึ้น เนื่องจากผู้ส่งออกเป็นคนที่ต้องการจนเกิดอุปสงค์ จากนั้นจะช่วยให้อุปทานสอดคล้องกับอุปสงค์ตามกลไก ดังนั้น หากต้องการทำเพื่อสนับสนุนให้สามารถแข่งขันได้มากขึ้น (รีไซเคิลได้มากขึ้น) ผู้รีไซเคิลควรแจ้งรายการผลิตภัณฑ์ที่ตนต้องการนำมารีไซเคิล จากนั้นผู้ประกอบการจะหา feedstock เพื่อมาสนับสนุนให้ ส่วนนี้จะช่วยเร่งให้สามารถเพิ่มสัดส่วนการรีไซเคิลได้มากขึ้น

7) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR

ข้อมูลเพิ่มเติม: กฎหมาย EPR จะกำหนดความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ (5 ประเภทวัสดุ) เข้าสู่ระบบการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ต่างๆ โดยเปิดให้ผู้ผลิตสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) (อ้างอิงข้อมูลประกอบการสัมภาษณ์และรูปที่ 1)

- เห็นด้วย EPR เป็นกลไกที่ช่วยเรื่องของการเพิ่มอัตราการเก็บขยะและลดมลพิษ
- กังวลเกี่ยวกับกลุ่ม informal ในระบบ EPR การเลือกเก็บขยะบรรจุภัณฑ์ การปฏิบัติตามกฎหมาย และการชำระภาษี
- ควรกำหนดโควตาขยะบรรจุภัณฑ์สำหรับ informal ในการเก็บรวบรวม

8) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรจะรวมบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีที่ใช้ในครัวเรือนหรือในทางเกษตรหรือไม่

- กังวลเกี่ยวกับการปนเปื้อนของภาชนะบรรจุสารเคมีกับบรรจุภัณฑ์พลาสติกอื่นๆ (เช่น ขยะอันตราย)
- ผลิตภัณฑ์ภาชนะบรรจุสารเคมีที่หมดอายุการใช้งานควรได้รับการพิจารณาคัดแยกขยะและไม่นำไปรีไซเคิลกับอาหารประเภทอื่นเนื่องจากก่อให้เกิดความเสี่ยง
- เห็นด้วยกับของเสียอันตรายควรได้รับการควบคุมหรือรวบรวม การทำบรรจุภัณฑ์สำหรับครัวเรือน เคมีภัณฑ์ หรือการเกษตร สามารถทำฉลากรีไซเคิลบนบรรจุภัณฑ์ได้ แต่หลังจากใช้งานแล้วคุณไม่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ เพราะทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีที่เป็นอันตราย โดยทั่วไปแล้ว คุณสามารถนำกลับมาใช้ใหม่หรือรีไซเคิลได้ในกรณี - close-looped / วงจรปิด - เพื่อจุดประสงค์เดียวกัน และควรแยกเก็บจากขยะบรรจุภัณฑ์ทั่วไป

9) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging) อาทิ ถุงพลาสติก ถ้วย จาน ชาม ฯลฯ ที่ใช้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ร้านกาแฟ (มีได้เป็บรรจุภัณฑ์ที่มาจากโรงงานผู้ผลิตสินค้า ไม่มีเยื่อ) ควรเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มใด 1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2) ผู้จำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือ 3) ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก)

- ขอแนะนำว่าต้องเน้นที่ระเบียบวินัยเพื่อหลีกเลี่ยงการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม มีจำเป็นต้องนำเข้าวัสดุทั้งพลาสติกและบรรจุภัณฑ์ เนื่องจากการนำเข้าวัสดุอาจยุ่งยาก
- ณ จุดขาย ต้องคำนึงถึงเรื่องเงิน เพราะ ณ จุดขาย ผู้บริโภคสามารถเลือกบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมได้ ในกรณีนี้เราควรเน้นที่ผู้ค้าปลีกเช่นแม็คโคร Makro
- กังวลเกี่ยวกับความต้องการเพื่อให้แน่ใจว่าใครเป็นผู้ดูแลสำหรับผู้ใช้และนำเข้า ควรมีความยุติธรรมระหว่างการดูวัสดุและการนำเข้าวัสดุ เป็นผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์และวัตถุดิบที่น่าจะกระทบทั้งผู้ผลิตและผู้นำเข้า

10) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป หากท่านเห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นกับผู้ผลิตรายย่อย กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร

- ไม่อยากได้รับการยกเว้นมาก กังวลเรื่องของความไม่เป็นธรรมซึ่งอาจทำให้ภาคธุรกิจเกิดความแตกแยก

11) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR จะมีผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทีมวิจัยได้สรุปประโยชน์ของการมีกฎหมาย (รูปที่ 2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านคิดว่ากฎหมายนี้จะมีผลกระทบเชิงลบในแง่ใดบ้างและมีข้อคิดเห็นต่อการลดผลกระทบเชิงลบอย่างไร

- ผลกระทบเชิงบวก - ทำให้ value chain มีความโปร่งใสมากขึ้น - คาดหวังทั้งด้านจริยธรรมและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ
- (ความเสี่ยง) เพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีใครพยายามหนีออกจากระบบ EPR โดยการสร้างการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมระหว่างบริษัทต่าง ๆ แนะนำให้หลีกเลี่ยง EPR และบริษัทที่มีบทบาทเป็นปัญหาของฟรีไรเดอร์
- ผลกระทบด้านลบ - ความเสี่ยงของ PRO - วิธีการรับรองความยุติธรรมของการใช้ PRO บางประเทศมี PROs มากกว่านี้
- หน่วยงานการเงินอื่น ๆ ปัญหาตอนนี้คือไม่สามารถรวบรวมได้ปริมาณมาก เนื่องจากพวกเขาไม่มีต้นทุนที่เพียงพอ เราควรคิดเกี่ยวกับวิธีการสนับสนุนการเงินไปยัง first tier และ second tier ของผู้รีไซเคิลซึ่งเป็นสิ่งนี้สำคัญมาก

12) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการหรือไม่ ควรกำหนดอย่างไร (นอกเหนือจากเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิล)

- ควรมีการกำหนดขั้นต่ำไว้ในกฎหมายซึ่งมีความสำคัญมากในการเพิ่มความต้องการวัสดุรีไซเคิล
- ควรปรึกษาผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์พลาสติก

13) ท่านคิดว่า ในระยะแรก (เช่น 2 ปีแรก) รัฐควรต้องสนับสนุนเงินประเดิมหรือทุนตั้งต้นให้กับ PRO หรือไม่หรือคิดว่า เงินจากผู้ผลิตน่าจะเพียงพออยู่แล้ว

- ไม่แน่ใจเกี่ยวกับความคาดหวังของการเก็บรวบรวม สามารถขอสินเชื่อจากรัฐบาลเพื่อเป็นเงินทุนสำหรับโครงสร้างพื้นฐานบางอย่างเพื่อรวบรวมและคัดแยก (ควรชำระคืนภายหลัง)
- รัฐบาลสามารถช่วยลงทุนทำปุ๋ยหมักเพื่อแยกเศษอาหาร การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐควรให้ความสำคัญ (การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว); ปริมาณของรัฐบาลมีขนาดใหญ่ เมื่อมีทำการจัดทำโครงสร้างองค์กร ก็จะสามารถมีปริมาณของ recycle content ซึ่งสามารถให้ผลประโยชน์เพิ่มเติม (ภาษี) แก่ผู้รับเหมาหรือซัพพลายเออร์ในการจัดหา recycle content ที่ตรงตามเกณฑ์

14) กฎหมาย EPR ควรให้ผู้จัดจำหน่ายตรวจสอบและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนในระบบ EPR ก่อนจึงจะวางจำหน่ายสินค้าได้ หรือไม่ (เพื่อป้องกัน free riders)

- เห็นด้วย ผู้จัดจำหน่ายและผู้ค้าปลีกควรสามารถดูแลได้

15) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- การดำเนินการตามข้อบังคับเพื่อสนับสนุนผู้รีไซเคิลและการแข่งขันที่เป็นธรรมควรเป็นประเด็นหลัก
- กฎหมายเกี่ยวกับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา PCR
- รัฐบาลควรสนับสนุนผู้ผลิตในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือบรรจุภัณฑ์ทางเลือก

9. ผู้แทนผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์และวัตถุดิบ 2

วันอังคารที่ 8 พฤศจิกายน 2565 เวลา 11.00 - 12.30 น. ผ่านระบบประชุมออนไลน์ Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

1) ธุรกิจรีไซเคิลพลาสติกและความสามารถในการรีไซเคิลของบริษัทของท่านมีกำลังการผลิตเท่าไร ปริมาณขยะพลาสติกหลังการบริโภค (post-consumer plastic) ที่บริษัทสามารถรวบรวมเพื่อรีไซเคิล โดยเปรียบเทียบกับความสามารถในการรีไซเคิล

- EcoBule มีความสามารถเต็มทีในการเก็บรวบรวมขยะหลังการบริโภค และสามารถรีไซเคิลได้ ประมาณ 50,000-60,000 ตัน/ปี และรีไซเคิลขยะบรรจุภัณฑ์ 45,000 ตัน/ปี แต่ตอนนี้ความสามารถในการรวบรวมที่แน่นอนคือประมาณ 3725,000 – 4030,000 ตัน/ปี

2) หลังจากที่ อย. ปลดล็อกการใช้ rPET ในบรรจุภัณฑ์สัมผัสอาหารแล้ว คิดว่าความต้องการ rPET จะเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงใด? ราคาปัจจุบันของ rPET เกรดอาหารเป็นอย่างไรเมื่อเทียบกับ PET virgin

- หลังจากปลดล็อก rPET ได้ 1 ปี ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่จะเริ่มใช้ rPET และความต้องการจะเพิ่มขึ้นเป็น 10,000 ตันต่อปีในปี 2566 หรือในปี 2567 20,000 ตันต่อปีในปี 2567 สำหรับราคาปัจจุบันขึ้นอยู่กับ ตลาดระหว่าง rPET เกรดอาหารเทียบกับ PET บริสุทธิ์ ซึ่งมักจะขึ้นอยู่กับราคาน้ำมันดิบ ปัจจุบัน ราคา rPET ในประเทศไทยอยู่ระหว่าง 47-49 บาท/กก. และ virgin ควรอยู่ในช่วง 30-35 บาท/กก.

3) การดำเนินธุรกิจท่านเจออุปสรรคใดบ้าง และท่านต้องการให้รัฐบาลสนับสนุนเรื่องใด

- เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมาย SDGs ของ UN และเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ Circularity จำเป็นต้องได้รับความสำคัญมากขึ้นในนโยบาย BCG ซึ่งสามารถทำได้โดยการส่งเสริมแนวคิดของการรีไซเคิลอย่างมีความรับผิดชอบ
- ในภาพรวมควรรวมถึงประเด็นต่อไปนี้

1) การพัฒนาระบบการจัดการขยะในประเทศไทย: อัตราการเก็บขยะสำหรับพลาสติกส่วนใหญ่ โดยเฉพาะวัสดุที่ไม่ใช่ PET สามารถพัฒนาได้มากขึ้น หากระบบการรวบรวมขยะได้รับการพัฒนาวัสดุจำนวนมากไหลไปยังหลุมฝังกลบและโรงงานแปรรูปขยะเป็นพลังงานเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งยังไม่มีแรงจูงใจในการให้มีการแยกพลาสติกที่รีไซเคิลได้เพื่อส่งต่อให้แก่อุตสาหกรรมรีไซเคิล

2) ควรมีการกำหนดเป้าหมายอัตราการรีไซเคิลพลาสติกชนิดต่าง ๆ ในประเทศไทย อาจมีมาตรการเฉพาะเพื่อพัฒนาการรวบรวมและการรีไซเคิลพลาสติก ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีผลกระทบสูงในช่วงเวลาสั้น ๆ เช่น ความรับผิดชอบต่อผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้นสำหรับเจ้าของแบรนด์/ผู้ค้าปลีก และโครงการคืนเงินมัดจำ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของประเทศไทยในเรื่องเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

3) การส่งเสริม Recycled Content สำหรับวัสดุการใช้งานบางอย่างซึ่งถือว่าเป็นวัสดุรีไซเคิลเป็นที่ยอมรับได้ สิ่งนี้สามารถออกแบบในลักษณะที่คล้ายกับที่ทำในสหภาพยุโรปเมื่อเร็ว ๆ นี้

4) อนุญาตให้ใช้วัสดุรีไซเคิลในการสัมผัสอาหาร ซึ่งรวมถึงการแก้ไขข้อบังคับสำหรับโพลีเมอร์ต่างๆ และระบบการอนุมัติ

5) ควรมีการกระตุ้นแนวคิด Design for Recycling สำหรับการใช้งานที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาความสามารถในการรีไซเคิลและคุณภาพของวัสดุรีไซเคิล

6) ระดับในการแข่งขันระหว่างรีไซเคิลกับพลาสติกชีวภาพ สำหรับพลาสติกชีวภาพแม้ว่าจะทราบกันดีว่ามีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยกว่า (อันที่จริงแล้วเป็นเชิงลบเกือบตลอดเวลา) ต่อสิ่งแวดล้อม

7) กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับอุตสาหกรรมรีไซเคิลเป็นสิ่งสำคัญ ควรให้มีการปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้คน และรายได้ หน่วยงานของรัฐหลายแห่งมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการรีไซเคิลซึ่งไม่ส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อม ในฐานะตัวแทนทางธุรกิจที่น่าเข้าช้ สิ่งนี้สามารถลดลงได้หากสามารถส่งเสริมและกำหนดแนวคิดของการรีไซเคิลอย่างมีความรับผิดชอบ

4) ท่านมีแผนที่จะขยายธุรกิจเพื่อรีไซเคิลพลาสติกประเภทอื่นหรือไม่?

- ในขั้นตอนนี้ ผลิตรักษ์ส่วนใหญ่เป็นพลาสติกรีไซเคิลได้ และองค์กรเองก็มีแผนพัฒนาเฉพาะกำลังการผลิตในปีหน้า
- สำหรับบรรจุกัญท์หลายชั้น องค์กรมีกำลังการผลิตรีไซเคิล 5,000 ตันต่อปี และยังมีแผนที่จะเพิ่มกำลังการผลิตหลังจากออกกฎหมาย EPR ราคาของหลายชั้นนี้มีราคาแพง โดยปกติ บริษัทส่วนใหญ่ดำเนินการโดย RDF และขยะเป็นพลังงาน

5) จากที่ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีมาตรฐาน recycled content ภาคบังคับ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี 2570 คุณคิดอย่างไรเกี่ยวกับแผนนี้ โรงงานรีไซเคิลที่มีอยู่จะสามารถรองรับความต้องการที่เพิ่มขึ้นได้หรือไม่ และจะมีขั้นตอนอย่างไร ตัวอย่างเช่น เริ่มต้นด้วยบรรจุกัญท์ที่ไม่ใช่อาหาร หรือเริ่มต้นด้วย ร้อยละ 10 สำหรับบรรจุกัญท์อาหาร

อ้างอิงมาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2: มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)

- การร่างแผนคิดว่าช้าเกินไป เพราะประเทศส่วนใหญ่มีแผนเดียวกันนี้แต่เริ่มในปี 2025 ดังนั้นถ้าประเทศไทยเริ่มปี 2027 คนส่วนใหญ่จะเริ่มทำตามแผนในปี 2025-2026 บริษัทจะไม่รอแผนนี้เพราะบริษัทส่วนใหญ่ มีกำลังการผลิตเพียงพอในปัจจุบัน (กรณีโรงงาน/อุตสาหกรรมรีไซเคิล) อุตสาหกรรมรีไซเคิลมีกำลังการผลิต 70,000-80,000 ตัน/ปี โดยประมาณแล้วร้อยละ 20-25 ของปริมาณการใช้เรซินบริสุทธิ์ทั้งหมด ในกรณีของ EcoBlue นั้นอยู่ในขั้นตอนขั้นสูงของการอนุมัติกับหลายแบรนด์ ซึ่งรวมถึงการทดสอบคุณสมบัติทางกล การทดสอบการโยกย้าย การทดสอบสารระเหย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สำหรับเจ้าของแบรนด์อาจแตกต่างกันไปอย่างช้าๆ หากต้องรอถึงปี 2027 ปัจจุบันมีเพียง แบรนด์ต่างประเทศกำลังพิจารณา recycled content เนื่องจากมีเป้าหมายทั่วโลก แบรนด์ท้องถิ่นยังไม่พิจารณาที่จะใช้ของรีไซเคิลจนกว่าจะมีกฎระเบียบที่ชัดเจน เนื่องจากราคาของวัสดุรีไซเคิลนั้นสูงกว่าพลาสติก virgin

6) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุกัญท์ด้วยหลักการ EPR

- เห็นด้วยว่าประเทศไทยควรมีกฎหมาย EPR สำหรับการจัดการของเสียจากบรรจุกัญท์ และแนวคิดนี้เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะปฏิบัติตามโดยบริษัท แต่ควรได้รับสนับสนุนทางการเงินจากรัฐบาล
- EPR credit ควรมีความชัดเจน การเก็บขยะไม่สามารถเป็นจุดสร้างเครดิต EPR ได้ เนื่องจากขยะชิ้นเดียวกันสามารถแสดงได้ว่ารวบรวมโดยหลายฝ่าย หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถแสดงการเก็บขยะบนกระดาษได้ คะแนนของเครดิต EPR ตามระบบสากลนั้นรีไซเคิลอยู่เสมอ นอกจากนี้ ในการรีไซเคิล

เราสามารถพิจารณาการผลิตเกิดเป็นการรีไซเคิล หรือการผลิตเรซินเป็นการรีไซเคิล สิ่งนี้จำเป็นต้องกำหนดไว้อย่างชัดเจน ในความเห็นของเราควรเป็นการผลิตเรซิน

- PRO ที่ไม่หวังผลกำไรตามนี้ เศรษฐกิจแบบตลาดเสรีจะส่งเสริมให้มี PRO ที่แสวงหาผลกำไรหลายรายการ กลไกตลาดจะทำให้การบริการนั้นถูกจัดทำให้กับลูกค้าด้วยต้นทุนที่ต่ำที่สุด
- ควรมีหมวดหมู่ที่แตกต่างกันตามอัตราการรีไซเคิลเพื่อส่งเสริมการรีไซเคิลวัสดุประเภทต่างๆ:
 1. วัสดุที่มีอัตราการรีไซเคิลมากกว่าร้อยละ 50 มีโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการรวบรวมการรีไซเคิล และตลาดปลายทาง เช่น ขวด PET, ขวดนม HDPE
 2. วัสดุที่มีอัตราการรีไซเคิลร้อยละ 10-50 มีความเป็นไปได้ที่จะสามารถรวบรวมและรีไซเคิลวัสดุเหล่านี้ แต่จำเป็นต้องปรับปรุงด้านเศรษฐกิจ เช่น HDPE และ PP สี
 3. วัสดุที่มีอัตราการรีไซเคิลน้อยกว่าร้อยละ 10 สิ่งเหล่านี้รีไซเคิลได้ยากและต้องการการสนับสนุนที่มากขึ้นเพื่อส่งเสริมการลงทุนและตรวจสอบว่าวัสดุเหล่านี้ได้รับการรวบรวมเพื่อรีไซเคิล เช่น บรรจุภัณฑ์แบบยืดหยุ่นหลายชั้นและพิมพ์ได้

7) ท่านคิดว่ากฎหมาย EPR กำหนดให้รวมบรรจุภัณฑ์ที่บรรจุสารเคมีนั้นไว้ด้วยหรือไม่ทำการเกษตรหรือไม่

- ควรเป็นบรรจุภัณฑ์ทุกชนิด อย่างไรก็ตามบรรจุภัณฑ์ทางการแพทย์ไม่ควรรวมอยู่ในขั้นตอนนี้หรือควรปฏิบัติตามคำนิยามในสหภาพยุโรปเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ทางการแพทย์ องค์การของในอนาคตมีศักยภาพสามารถรีไซเคิลภาชนะบรรจุสารเคมีและการทำความสะอาดได้ แต่ปัจจุบันยังไม่ได้ดำเนินการ

8) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging) อาทิ ถุงพลาสติก ถ้วย จาน ชาม ฯลฯ ที่ใช้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ร้านกาแฟ (มิได้เป็บรรจุภัณฑ์ที่มาจากโรงงานผู้ผลิตสินค้า ไม่มีเยื่อ) **ควรเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มใด** 1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2) ผู้จัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือ 3) ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก)

- ยังไม่สามารถให้คำตอบได้ในขั้นตอนนี้ เนื่องจากยังไม่ทราบแน่ชัดว่าบรรจุภัณฑ์ไปที่ไหนและที่ใดที่ใช้บรรจุภัณฑ์ สำหรับผู้ผลิตเม็ดพลาสติกสามารถรับผิดชอบทางอ้อมและสนับสนุนในเรื่องนี้ได้

9) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป หากท่านเห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นกับผู้ผลิตรายย่อย กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร

- ควรมีข้อยกเว้นสำหรับวิสาหกิจขนาดย่อมและคล้ายกับของประเทศอื่นหรือทบทุนกฎหมาย EPR ของประเทศอื่น

10) ท่านคิดว่ากฎหมาย EPR จะมีผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทีมวิจัยได้สรุปประโยชน์ของการมีกฎหมาย (รูปที่ 2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านคิดว่ากฎหมายนี้จะมีผลกระทบเชิงลบในแง่ใดบ้างและมีข้อคิดเห็นต่อการลดผลกระทบเชิงลบอย่างไร

- กฎหมาย EPR อาจไม่ส่งผลกระทบในทางลบ แต่สำหรับประโยชน์เพิ่มเติมของกฎหมาย EPR ประการแรกช่วยเก็บเป้าหมายการลดการปล่อยคาร์บอนสำหรับแต่ละประเทศ ประการที่สอง

มลพิษพลาสติกในทะเลที่เกี่ยวข้องกับการรวบรวมและการรีไซเคิลพลาสติกลดลง หากสามารถปรับปรุงเทคโนโลยีโดยเฉพาะสำหรับวัสดุที่รีไซเคิลยาก สิ่งนี้จะช่วยลดมลพิษพลาสติกในทะเลและช่วยปรับปรุงความหลากหลายทางชีวภาพ

11) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการหรือไม่ ควรกำหนดอย่างไร (นอกเหนือจากเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิล)

- กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content ของบรรจุภัณฑ์พลาสติก และร้อยละของบรรจุภัณฑ์อาหารและบรรจุภัณฑ์ที่ไม่ใช่อาหารควรมีความแตกต่างกัน ตามชนิดของวัสดุพลาสติก

12) กฎหมาย EPR ควรให้ผู้จัดทำหมายตรวจสอบและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนในระบบ EPR ก่อนจึงจะวางจำหน่ายสินค้าได้ หรือไม่ (เพื่อป้องกัน free riders)

- เห็นด้วย กฎหมาย EPR ควรกำหนดบทบาทของผู้จัดทำหมายอย่างเหมาะสม

13) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- วัสดุที่จุลินทรีย์สามารถย่อยสลายได้และวัสดุที่นำไปทำปุ๋ยหมักได้ ทำอย่างไรจึงจะสามารถจัดการบรรจุภัณฑ์ประเภทนี้ได้เหมาะสม ควรมีการรับมือสำหรับวัสดุชนิดนี้

10. ผู้แทนผู้ทำข้อมูล

วันพุธที่ 26 ตุลาคม 2565 เวลา 13.00 – 14.30 น. ผ่านระบบประชุมออนไลน์ Zoom

ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน

1) ปัจจุบัน การทำธุรกิจด้านข้อมูลและวงการจัดการขยะรีไซเคิลเป็นอย่างไรบ้าง

- ธุรกิจเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ โดยหลังสถานการณ์โควิดดีขึ้นมีลูกค้าเพิ่มมากขึ้น และเริ่มโครงการต่าง ๆ เริ่มต้องดำเนินการและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ในส่วนวงการจัดการขยะรีไซเคิลนั้น GEPP ได้เข้าไปช่วยวางระบบจัดการข้อมูล การอบรม ให้คำปรึกษา บันทึกข้อมูลแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และจัดเก็บวัสดุรีไซเคิล

2) ท่านประสบปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างในการดำเนินธุรกิจ ต้องการให้ภาครัฐให้การสนับสนุนในเรื่องใด

- ปัญหา
 1. การจัดการขยะและการรายงานข้อมูลยังเป็นภาคสมัครใจ การรายงานตาม ESG ทำให้บริษัทดำเนินการแบบไม่เต็มที
 2. การส่งต่อวัสดุหรือขยะ ณ ปัจจุบันยังคล่องตัวและไม่ประสบปัญหา
- สิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐสนับสนุน
 1. เร่งรัดให้เกิดกฎหมาย EPR และบังคับใช้
 2. การรายงาน ESG

3. เร่งรัดให้แหล่งกำเนิดคัดแยกขยะและคิดค่าธรรมเนียมขยะ เนื่องจากในระดับองค์กร ยังไม่คิดค่าธรรมเนียมตามปริมาณขยะอย่างเข้มงวด
4. กรมโรงงานอุตสาหกรรม ควรเปิดโอกาสให้ GEPP สามารถเชื่อมระบบกันได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการกรอกข้อมูลหรือใช้ข้อมูลหรือแบ่งปันข้อมูลร่วมกัน ซึ่งอาจต้องระวังเรื่องความลับของข้อมูล โดยที่ผ่านมาได้เข้าไปหารือกับ กรอ. แล้วพบว่า มีระบบอยู่แล้ว

3) จากที่ร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 กำหนดเป้าหมายที่จะให้มีมาตรฐาน recycled content ภาคบังคับ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ภายในปี 2570 ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไร โรงงานรีไซเคิลที่มีอยู่จะสามารถรองรับความต้องการที่จะเพิ่มขึ้นได้หรือไม่ หรือจะมี phasing อย่างไร เช่น เริ่มจาก non-food packaging ก่อนหรือเริ่มที่สัดส่วนร้อยละ 10 ก่อนสำหรับ food packaging

- อ้างอิงมาตรการที่ 1 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในร่างแผนปฏิบัติการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2: มาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้เม็ดพลาสติกรีไซเคิลไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และหน่วยงานรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของพลาสติกรีไซเคิล (Post-Consumer Recycled: PCR)
- เห็นด้วยในหลักการ

4) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ประเทศไทยควรมีกฎหมายการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ด้วยหลักการ EPR

ข้อมูลเพิ่มเติม: กฎหมาย EPR จะกำหนดความรับผิดชอบของผู้ผลิตและผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้บรรจุภัณฑ์ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการจัดระบบเก็บรวบรวมขยะบรรจุภัณฑ์ (5 ประเภทวัสดุ) เข้าสู่ระบบการรีไซเคิลหรือใช้ประโยชน์ต่างๆ โดยเปิดให้ผู้ผลิตสามารถรวมกลุ่มกันจัดตั้งองค์กรความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Producer Responsibility Organization: PRO) (อ้างอิงข้อมูลประกอบการสัมมนาและรูปที่ 1)

- เห็นด้วย เสนอให้ PRO ส่งเสริมเทคโนโลยีจัดการขยะ นอกเหนือจากโรงงานรีไซเคิล

5) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรจะรวมบรรจุภัณฑ์บรรจุสารเคมีที่ใช้ในครัวเรือนหรือในทางเกษตรหรือไม่

- เห็นด้วยว่าควรรวม โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์ประเภทที่สร้างผลกระทบและคาดว่าจะจัดระบบคัดแยกได้

6) กรณีบรรจุภัณฑ์บริการ (Service packaging) อาทิ ถังพลาสติก ถ้วย จาน ชาม ฯลฯ ที่ใช้ที่ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร ร้านกาแฟ (มีได้เป็บรรจุภัณฑ์ที่มาจากโรงงานผู้ผลิตสินค้า ไม่มีเยื่อหุ้ม) ควรเป็นความรับผิดชอบของกลุ่มใด 1) ผู้ผลิตบรรจุภัณฑ์ 2) ผู้จัดจำหน่ายบรรจุภัณฑ์ หรือ 3) ผู้ผลิตวัสดุ (เช่น ผู้ผลิตเม็ดพลาสติก)

- เสนอว่าทั้ง 3 กลุ่มควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบ เพราะเกรงว่าการระบุกลุ่มเดียวจะไม่ยุติธรรม ในขณะที่ทุกกลุ่มได้กำไรจากการผลิตและใช้บรรจุภัณฑ์ (รวมถึงผู้นำเข้าบรรจุภัณฑ์)

7) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรมีข้อยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยหรือไม่ เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบและไม่สร้างภาระให้กับผู้ประกอบการรายย่อยมากเกินไป หากท่านเห็นด้วยให้มีข้อยกเว้นกับผู้ผลิตรายย่อย กฎหมายควรกำหนดหลักเกณฑ์การยกเว้นอย่างไร

- เห็นด้วย ควรยกเว้นให้กับผู้ผลิตรายย่อยระดับ micro ที่รายได้ไม่เกิน 1.5 ล้านบาท

8) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR จะมีผลกระทบในเชิงบวกและเชิงลบต่อผู้ประกอบการอย่างไรบ้าง ทั้งนี้ ทีมวิจัยได้สรุปประโยชน์ของการมีกฎหมาย (รูปที่ 2) ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ท่านคิดว่ากฎหมายนี้จะมีผลกระทบเชิงลบในแง่ใดบ้างและมีข้อคิดเห็นต่อการลดผลกระทบเชิงลบอย่างไร

- เห็นด้วยกับประโยชน์ในรูปที่ 2 ตามที่นักวิจัยเสนอ โดยข้อกังวล ดังนี้
 1. ต้นทุนของผู้บริโภคจะสูงขึ้น
 2. โครงสร้างพื้นฐานที่เกิดขึ้นมาจะสอดคล้องกับระบบใหม่ได้เพียงพอหรือไม่
 3. การสนับสนุนต่อภาครัฐกิจของ PRO ต้องโปร่งใส เพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์กับรายใดรายหนึ่ง

9) ท่านคิดว่า กฎหมาย EPR ควรกำหนดเป้าหมาย recycled content สำหรับบรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ผู้ผลิตจะต้องดำเนินการหรือไม่ ควรกำหนดอย่างไร (นอกเหนือจากเป้าหมายการเก็บรวบรวมมารีไซเคิล)

- เห็นด้วยว่าควรกำหนดเป้าหมายนี้ และเป้าหมายที่สอดคล้องกับตลาดโลก เช่น EU ตั้งเป้าหมายร้อยละ 30-40
- รัฐควรช่วยสนับสนุนในส่วนของต้นทุน เก็บภาษีหรือค่าธรรมเนียมสำหรับวัตถุดิบบริสุทธิ์ (virgin material) สนับสนุนระบบการเก็บรวบรวมและรีไซเคิล ซึ่งอาจไม่ใช่การสนับสนุนเงินโดยตรง แต่เป็นการสร้างแรงจูงใจรูปแบบอื่นและการส่งเสริมด้านอื่น ๆ เพื่อให้ขายได้ดีขึ้น เช่น สร้างช่องทางการขายที่ดีกว่าสำหรับสินค้าที่เข้าเกณฑ์ มี recycle content ที่เหมาะสม หรือเป็นสินค้า CE เป็นต้น

10) ท่านคิดว่า ในระยะแรก (เช่น 2 ปีแรก) รัฐควรต้องสนับสนุนเงินประเดิมหรือทุนตั้งต้นให้กับ PRO หรือไม่หรือคิดว่า เงินจากผู้ผลิตน่าจะเพียงพออยู่แล้ว

- ไม่เห็นด้วย เพราะคิดว่าไม่จำเป็นต้องมี seed fund ให้กับ PRO ทั้งนี้ รัฐอาจสนับสนุนในด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตัวเงิน เช่น เรื่องยุทธศาสตร์ การปฏิบัติจริง เป็นต้น (กรณี e-waste อาจจะมี seed fund สำหรับขยะกำพร้า)

11) กฎหมาย EPR ควรให้ผู้จัดทำนายตรวจสอบและกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ผลิตต้องขึ้นทะเบียนในระบบ EPR ก่อนจึงจะวางจำหน่ายสินค้าได้ หรือไม่ (เพื่อป้องกัน free riders)

- เห็นด้วย

12) ประเด็นเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล ข้อมูลการดำเนินงานตามกลไก EPR ส่วนใดที่ควรเปิดเผยให้สาธารณะ และข้อมูลใดที่จะมีผลกระทบต่อผู้ผลิต รวมถึงการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ เช่น การขายเครดิต

- การป้องกันการเคลมซ้ำซ้อน ดูการไหลของวัสดุเหลือใช้หรือกากของเสีย (waste flow) สร้างระบบตรวจสอบย้อนกลับ (traceability system) (คล้ายการส่งไปรษณีย์/พัสดุที่มีเลขสำหรับติดตามสถานะ) หากมีระบบแล้ว ผู้คัดแยกและผู้รีไซเคิลต้องใช้ระบบนั้น คล้ายกับโปรแกรมกำกับกับการขนส่ง (manifest system) ของ กรอ. ที่ผู้รับขยะจะมีการรายงานข้อมูลการรับส่งทุกขั้นตอน
- ควรกำหนดตั้งแต่โรงงานรีไซเคิล ให้กำหนดเงื่อนไข เช่น รับเฉพาะร้านรับซื้อของเก่าที่ขึ้นทะเบียนในระบบ EPR
- ระบบข้อมูลหลังมีการบังคับใช้กฎหมาย EPR จะเป็นอย่างไร